

In het NPLO wordt het opleidingsaanbod uit de volgende drie bronnen ontsloten.

EDU-DEX

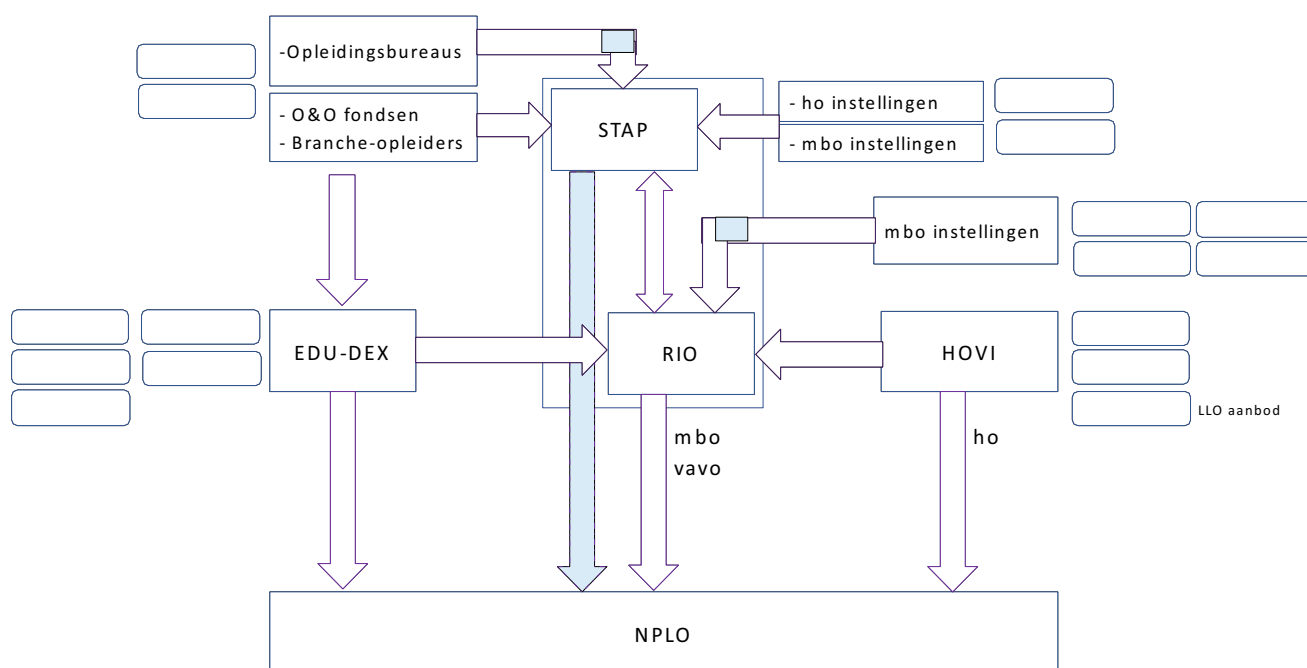
In EDU-DEX zitten overwegend non-formele¹ opleidingen van particuliere aanbieders. Voor een klein deel bevat het ook formele opleidingen van zowel particuliere als bekostigde aanbieders en non-formeel aanbod van bekostigde aanbieders. Het betreft nu ca. 320 opleiders, waaronder 7 ROC's, 8 hogescholen en 9 universiteiten. Dit aanbod wordt nu in zijn geheel op het NPLO getoond. EDU-DEX maakt het kleine opleiders makkelijker om hun aanbod in te voeren door enerzijds voor individuele aanbieders het invulformulier ingrijpend te vereenvoudigen en anderzijds door de gezamenlijke invoer door O&O fondsen mogelijk te maken.

RIO

RIO exporteert nu het formele vavo- en mbo- aanbod van bekostigde en particuliere aanbieders. Het mbo aanbod is nog niet compleet (met name het aanbod van particuliere aanbieders), dat is een lopend proces dat wordt gemonitord door DUO. Al het formele vavo- en mbo-aanbod dat in RIO zit wordt nu op het NPLO getoond. Het ho en wo aanbod is nog niet in RIO vastgelegd. Daar gebruikt het NPLO HOVI als bron voor. Later zal ook het STAP aanbod dat is vastgelegd in RIO aan het NPLO worden aangeleverd.

HOVI

In HOVI is al het formele aanbod van het hoger onderwijs (hbo en wo) opgenomen, alsmede een deel van het non-formele aanbod c.q. het LLO-aanbod (900 courses). Het formele aanbod wordt momenteel op het NPLO getoond, het is niet gelukt om de courses goed te kunnen tonen.

¹ Bekostigd = overheidserkend / niet-particulier - particulier = privaat / niet-bekostigd

Formeel = bij wet geregeld en leidend tot een overheidserkend diploma.

Non-formeel = niet bij wet geregeld en niet leidend tot een overheidserkend diploma.

Wat nog ontbreekt in het aanbod op het NPLO is het non-formele aanbod dat tbv STAP rechtstreeks in RIO wordt vastgelegd. Dit geldt voor zowel bekostigde als particuliere aanbieders. Dit heeft twee oorzaken:

1. het aanbod tbv STAP is nog niet compleet in RIO opgenomen. Hier wordt aan gewerkt.
2. het aanbod tbv STAP dat wel in RIO zit, wordt nog niet aan het NPLO aangeleverd. DUO heeft toegezegd In mei/juni 2022 het STAP-aanbod ter test op te leveren. Het NPLO kan vanaf dat moment werken aan het ontsluiten van deze data.

In de bijlage wordt per onderwijssector aangegeven welk aanbod momenteel op het NPLO ontsloten wordt, welk aanbod op korte termijn wordt ontsloten en welk aanbod in de toekomst verwacht kan worden.

Bijlage: Status per onderwijssector

1. Mbo

Wat is afgesproken

Afgesproken is dat bij livegang al het formele vavo- en mbo-aanbod dat in RIO is vastgelegd in het NPLO moet staan.

Hoe ver zijn we

- + Al het formele vavo- en mbo-aanbod van bekostigde aanbieders dat in RIO is vastgelegd, wordt nu op het NPLO getoond. Er wordt nog door de instellingen gewerkt aan het compleet maken van het aanbod (zowel kwantitatief door alle opleidingen van een instelling in te voeren als kwalitatief door alle velden goed te vullen). DUO rapporteert over de voortgang. Zodra het in RIO staat, wordt het op het NPLO getoond. Met de MBO raad zijn de volgende onderwerpen afgestemd:
 - + **omschrijving**
Op dit moment voegt het NPLO de beroepsbeschrijving van SBB toe aan een opleiding. Dit is een tijdelijke oplossing. DUO is nu bezig om in RIO in de omschrijving de tekst 'wat leer je' van KiesMBO in te voegen en dat aan het NPLO aan te leveren.
 - + **thema**
In RIO is geen thema vastgelegd. Het formele aanbod heeft een CREBO code gekoppeld aan een (sub)domein. Op basis van een tabel van SBB wijst het NPLO een thema toe aan een opleiding met een CREBO-code.
 - + **weblink**
In RIO is het veld weblink beschikbaar per opleiding. De instellingen kunnen dit veld vullen, maar het wordt momenteel nog niet in het export bestand aan het NPLO aangeleverd. DUO werkt aan een oplossing en verwacht dat dit binnenkort beschikbaar zal zijn. Wanneer de weblink van de opleiding geleverd wordt, wordt deze op het NPLO getoond. Tot die tijd wordt de link naar de opleider getoond.

Wat moet nog

- Het **non-formele** aanbod dat (tbv STAP) in RIO wordt vastgelegd, wordt nog niet door DUO aan het NPLO aangeleverd. Dat volgt in mei. Probleem hierbij is dan nog wel het ontbreken van een thema. Afgesproken is dat het NPLO ervoor zorgt dat aan alle opleidingen een thema kan worden toegekend. Daarnaast moet het NPLO doublures verwijderen van de opleidingen die zowel door EDU-DEX als door RIO aan het NPLO worden aangeleverd.
- Het **formele** aanbod van enkele particuliere aanbieders dat in RIO niet correct is vastgelegd als formeel aanbod maar als particulier c.q. non-formeel aanbod, wordt niet door RIO aan het NPLO aangeleverd. Dat volgt in mei.
- De omschrijving van de BOL- en BBL-opleidingen op het NPLO moet gevuld zijn met 'wat leer je' uit KiesMBO.

Wat volgt

- OCW is met DUO in gesprek om het aanbod van de **derde leerweg** op een fijnmazige manier in RIO vast te leggen. Wanneer dit in RIO is vastgelegd en aan het NPLO geleverd wordt, kan dit aanbod worden getoond en kan er in het totale aanbod op gefilterd worden.

2. Hoger onderwijs (hbo en wo)

Wat is afgesproken

Afgesproken is dat bij livegang al het formele aanbod (hbo en wo) dat in HOVI is vastgelegd op het NPLO moet staan.

Hoe ver zijn we

- + Al het formele ho-aanbod van bekostigde aanbieders dat in HOVI is vastgelegd, wordt op het NPLO getoond. Met de VH is afgestemd om de volgende kenmerken te tonen:
 - + leerweg
De leerweg Duaal | Deeltijd | Voltijd wordt vermeld. Binnenkort is het mogelijk het aanbod hier ook op te kunnen filteren.
 - + varianten
De varianten van een studie of de afstudeerrichtingen worden vermeld.
- Er is door het NPLO gewerkt aan het tonen van het non-formele aanbod dat als courses in HOVI is vastgelegd. Dat is niet gelukt. Probleem is de ontbrekende metadatering van de courses waardoor de filtering in het NPLO niet werkt en de opleidingen niet juist getoond kunnen worden.

Wat moet nog

- Het non-formele aanbod dat tbv STAP in RIO wordt vastgelegd, wordt nog niet aan het NPLO aangeleverd. Dat volgt in mei/juni.
- Het non-formele c.q. LLO-aanbod van de universiteiten van Nederland - dat ze op een eigen website tonen - wordt nog niet ontsloten. Dit is dus geen onderdeel van HOVI, maar zou indien gewenst een nieuwe import/koppeling kunnen worden met een door de UNL op te leveren databestand. Momenteel wordt met de UvN onderzocht wat technisch de beste oplossing is. Dit kan naar verwachting in juli gerealiseerd zijn.

Wat volgt

- Bij de informatie over opleidingen wordt op het NPLO aangegeven of een opleiding in principe in aanmerking komt voor STAP. Omdat de vulling van het STAP scholingsregister nog niet gereed is, kan het voorkomen dat op het NPLO wordt aangegeven dat de opleiding in principe voor STAP in aanmerking komt, maar dat als iemand dan op het STAP-portaal gaat zoeken deze opleiding (ten onrechte) niet gevonden wordt. Dit werkt misleidend. Een noodoplossing is dat we tijdelijk bij geen van de opleidingen aangeven of deze in principe voor STAP in aanmerking komt, totdat RIO tbv STAP voldoende gevuld is.

3. Particuliere aanbieders

Wat is afgesproken

Afgesproken is dat bij livegang al het beschikbare non-formele en formele aanbod van particuliere aanbieders uit EDU-DEX en RIO op het NPLO getoond wordt.

Hoe ver zijn we

- + Al het aanbod dat in EDU-DEX is vastgelegd, wordt op het NPLO getoond op een wijze die met de NRTO is afgestemd:
 - + filteren op opleidingen met en zonder keurmerken
 - + tonen van keurmerken en wat ze betekenen, inclusief doorverwijzen naar sites van de erkennende instanties.

Wat moet nog

- Het STAP aanbod dat in RIO is vastgelegd moet op het NPLO getoond moet worden. Eerste aanlevering aan het NPLO volgt in mei.
- Het EDU-DEX formulier moet worden vereenvoudigd om het makkelijker te maken voor kleine opleiders hun aanbod in EDU-DEX vast te leggen.

Wat volgt

- Blijvende aandacht voor de 'kleine' opleiders - waaronder ook kleine opleiders die trainingen basisvaardigheden aanbieden - die nog geen gebruik maken van EDU-DEX of RIO. Door deze groep te ondersteunen bij het vastleggen van hun aanbod in één van beide bronnen, kan ook deze groep aanbieders op het NPLO worden getoond.

Er zijn twee ontwikkelingen:

1. Kleine opleiders kunnen hun opleidingen rechtstreeks in EDU-DEX invoeren, handmatig of per xml. Indien deze invoer uitsluitend ten behoeve van STAP en NPLO is, zijn de kosten voor registratie in EDU-DEX 50% lager en wordt de complexiteit verminderd omdat alleen velden die voor STAP en NPLO noodzakelijk zijn, aangeleverd hoeven te worden. Dit is naar verwachting in het derde kwartaal van 2022 gereed.
2. Veel kleinere opleiders hebben hun programmeergegevens al gepubliceerd in de online catalogus van een O&O- of sectorfonds. De haalbaarheid wordt onderzocht of O&O fondsen (zoals OOM) deze opleidingen via een api-koppeling aan EDU-DEX kunnen leveren. Zowel het O&O fonds als EDU-DEX moeten hier eenmalig een api (een interface die data-uitwisseling mogelijk maakt) voor ontwikkelen. De jaarlijkse kosten voor de koppeling met EDU-DEX zijn voor een opleider € 800 per jaar. EDU-DEX heeft echter een maximumtarief van € 2500 per opleidingsgroep. Een collectieve XML-koppeling met gegevens van tientallen opleiders vanuit éénsectorfonds kan gebruik maken van dit maximumtarief. Daardoor worden de kosten per opleider lager.

Landelijk Scholingsportaal

Blueprint LSP op hoofdlijnen

Van	10.2.e
Versie	Versie 0.2
Datum	3-9-2020
Status	Concept

Revisietabel

Datum	Versie	Auteur	Opmerking
05-08-2020	0.1	10.2.e	Eerste versie. Opmerkingen 10.2.e
03-09-2020	0.1	10.2.e	10.2.e verwerkt.
			Opmerkingen 10.2.e verwerkt.

Inhoudsopgave

Revisietabel.....	2
Index van figuren en tabellen.....	4
Samenvatting.....	5
1. Het programma 'Landelijk Scholingsportaal'.....	6
1.1. Het visiedocument.....	6
1.2. Een blueprint.....	6
1.3. Overzichtsplaat van het landelijk scholingsregister: wat nu en wat in de toekomst!.....	6
2. Informatie.....	8
2.1. Het aanbod van opleidingen.....	8
2.2. Het profiel van iemand die op zoek is naar een opleiding.....	9
2.2.1. Beschikbare financieringsbronnen.....	9
2.2.2. Al genoten opleiding, behaalde diploma's en certificaten.....	9
2.2.3. Relevante werkervaring.....	9
2.2.4. Persoonlijk leerdoelen die de burger heeft om zich te kunnen ontwikkelen.....	10
2.2.5. Doorverwijzing naar bemiddeling voor mensen die niet weten wat ze willen.....	10
2.3. Relevant aanbod vanuit de (regionale) arbeidsmarkt.....	10
3. Processen.....	11
3.1. Processen rondom het beschikbaar krijgen van de informatie.....	12
3.2. Het proces van het komen tot een opleidingsadvies.....	12
3.3. Governance en rapportage.....	12
3.3.1. Eigenaar en sturing.....	12
3.3.2. Beheer en service levels.....	12
3.3.3. Privacy en informatiebeveiliging.....	12
3.3.4. Afspraken over hoe informatie beschikbaar wordt gesteld door aanbieders.....	12
4. Technologie.....	13
4.1. Uitwisselen van gegevens.....	13
4.2. Algoritme van het komen tot een opleidingsadvies.....	13
4.3. Identity management, etc.....	13

4.4. Beveiliging.....	13
4.5. Wat centraal in het LSP opslaan i.r.t. geheugen van eerder gebruik.....	13
5. Organisatie.....	14
5.1. Governance en rapportage.....	14
5.1.1. Eigenaar en sturing.....	14
5.2. Privacy en informatiebeveiliging.....	14
5.2.1. Privacy officer.....	14
5.2.2. Security officer.....	14
5.2.3. Audits.....	14
5.3. Beheerorganisatie van het LSP.....	14
5.3.1. Functioneel beheer.....	14
5.3.2. Technisch beheer.....	14
5.3.3. SLA en rapportage.....	14
Bijlage 1:.....	15
Bijlage 2:.....	16

Index van figuren en tabellen

Index van figuren:

Figuur 1: Het POTI-model van een blueprint.....	6
Figuur 2: Overzichtsplaat van het Landelijk Scholingsregister.....	7
Figuur 3: Overzichtsplaat van het proces van de werking van het LSP.....	11

Index van tabellen:

No table of figures entries found.

Samenvatting

1. Het programma 'Landelijk Scholingsportaal'

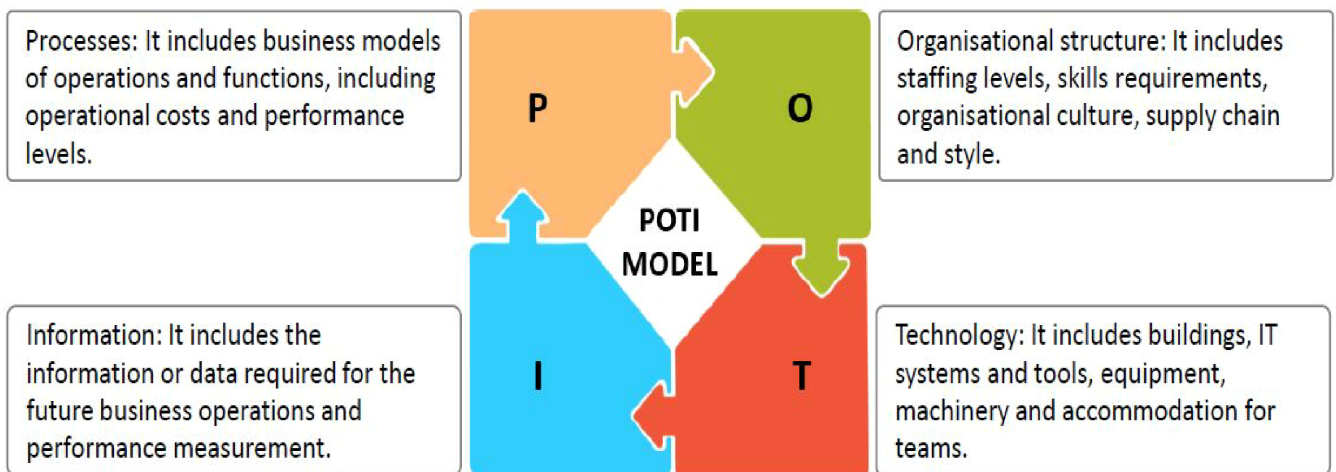
Met behulp van het programma wordt een instrument (het landelijk scholingsportaal) gebouwd en geïmplementeerd waarmee wordt bijgedragen aan de doelstellingen, zoals door het kabinet geformuleerd in het leven lang leren beleid.

1.1. Het visiedocument

De doelstellingen van het programma en de wijze waarop deze gerealiseerd gaan worden zijn beschreven in het visiedocument.

1.2. Een blueprint

Waar een visie een beeld geeft van de gewenste toekomstige situatie is, beschrijft de blueprint die toekomstige situatie in termen van businessmodellen, organisatiestructuren, processen, informatiestromen en technologie (ofwel vaardigheden). Dit wordt doorgaans afgekort tot POTI, als een model voor de blueprint.

Figuur 1: Het POTI-model van een blueprint.

Kortom: de blueprint beschrijft a.d.h.v. POTI hoe de baten van het programma in de gewenste situatie gerealiseerd moeten gaan worden. De blueprint wordt aan het begin van het programma ontworpen en gedurende het programma onderhouden.

Deze blueprint op hoofdlijnen vormt de basis voor verdere uitwerking in de definitiefase van het programma.

1.3. Overzichtsplaat van het landelijk scholingsregister: wat nu en wat in de toekomst!

In de volgende figuur is een globale overzichtsplaat gemaakt van het einddoel waar het programma rekening mee moet houden. Denk daarbij aan zaken als het integreren van:

- Het aanbod van opleidingen in Nederland voor burgers ontsluit,
- De voor de burger beschikbare financieringsbronnen om een opleiding te volgen,
- Al door de burger behaalde diploma's en certificaten,
- Relevante werkervaring van de burger,
- Persoonlijke leerdoelen die de burger heeft om zich te kunnen ontwikkelen,
- Relevant aanbod vanuit de (regionale) arbeidsmarkt,

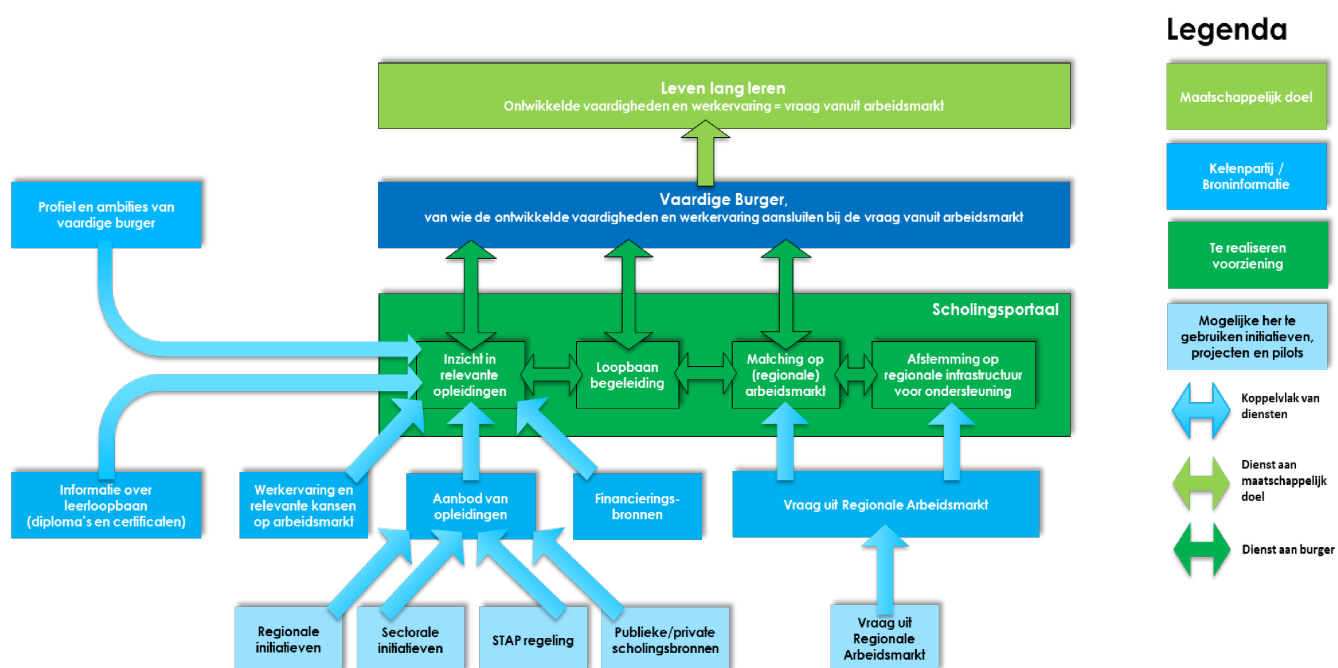
- Doorverwijzing naar bemiddeling en loopbaanbegeleiding voor mensen die nog niet direct een idee hebben wat ze willen.

Nu kunnen niet alle aspecten tegelijkertijd worden opgepakt. Vandaar dat er voor een programma aanpak volgens de MSP methodiek is gekozen. In het programmaplan zijn al keuzes gemaakt wat er in eerste instantie door het programma opgepakt gaat worden. Dit betekent dat er een Landelijk Scholingsportaal wordt gerealiseerd dat in eerste aanleg en als eerste mijlpaal:

- Het aanbod van opleidingen in Nederland voor burgers ontsluit,
- De financieringsbronnen ontsluit, die voor een burger beschikbaar zijn om een opleiding te volgen,

Daarnaast geeft de hierboven eerder gemaakte opsomming en de onderstaande overzichtsplaat ook een doorkijk van wat er verder binnen de scope van het programma valt. Deze zaken worden in een later stadium (mogelijk) nog aan het landelijk scholingsportaal toegevoegd.

Besluitvorming hierover is belegd bij de stuurgroep verantwoordelijk voor de aansturing van het programma.

Figuur 2: Overzichtsplaat van het Landelijk Scholingsregister.

2. Informatie

Het LSP moet informatie beschikbaar stellen aan mensen die zich t.b.v. hun loopbaan (verder) willen ontwikkelen. Op basis van deze informatie kan namelijk een passend aanbod van ontwikkelmogelijkheden worden aangeboden dat past bij het profiel van die mensen. De overzichtsplaat in figuur 2 geeft al enig overzicht van de informatiebehoefte die via het LSP wordt ontsloten, namelijk:

- Het aanbod van beschikbare opleidingen in Nederland.
 - Dit betreft ook de doorverwijzing naar andere plaatsen waar meer gedetailleerde informatie over opleidingen beschikbaar is.
- Het profiel van opleidingszoekenden in termen van:
 - De beschikbare financieringsbronnen van mensen om opleidingen te kunnen betalen.
 - Al genoten opleidingen inclusief diploma's en certificaten.
 - De werkervaring die de burger in de loop van jaren heeft opgedaan.
 - De ideeën van opleiding zoekenden hoe ze zich denken zich te willen ontwikkelen en welke leerdoelen ze hierbij hebben.
- Doorverwijzing naar bemiddeling voor mensen die (nog) niet weten wat ze willen, zodat ze daar een beter beeld van kunnen verkrijgen.
- Het aanbod van mogelijkheden tot werk vanuit de (regionale) arbeidsmarkt.

Deze informatie komt uit verschillende informatiebronnen. Hoe beter deze informatie is, hoe beter vanuit het LSP een passend advies gegeven kan worden. Om al deze informatie beschikbaar te kunnen krijgen, moet antwoord worden gegeven op de volgende vragen:

- Welke van de boven benoemde informatie wordt er ontsloten en aan de opleidingszoekenden beschikbaar gesteld via het LSP?
- Hoe wordt deze informatie gestructureerd, zodat bepaald kan worden welke opleidingen passende opleidingen zijn voor de opleidingszoekende gebruiker van het LSP?
- Welke afspraken moeten met aanbieders van de broninformatie worden gemaakt?

2.1. Het aanbod van opleidingen

Een van de belangrijkste informatiebronnen voor het LSP is het aanbod van opleidingen in Nederland. Dit betreft een breed scala van opleidingen. Een eerste analyse heeft al opgeleverd dat hier al verschillende platformen voor beschikbaar zijn, zoals:

- EDU-DEX zorgt ervoor dat honderdduizenden potentiële cursusdeelnemers actuele, betrouwbare en complete informatie hebben over 55.000+ opleidingen en cursussen, van ruim 160 opleiders.
- (De nog te bouwen) STAP ofwel de regeling 'Stimulering Arbeidsmarkt', waarbij de overheid een budget beschikbaar stelt, waarmee werkzoekenden en werknemers zichzelf kunnen blijven ontwikkelen om een meerwaarde te blijven vormen op de arbeidsmarkt.

Nu is het zaak om de informatie over opleidingen van opleiders gestructureerd beschikbaar te stellen aan het LSP, zodat deze informatie via het LSP:

- Beschikbaar kan worden gesteld aan opleidingszoekenden.
- Kan worden gebruikt om a.d.h.v. een bepaalde zoekmethodiek de juiste opleidingen te selecteren behorend bij het profiel van een opleidingszoekende.

Hierover moeten daarom met opleiders afspraken worden gemaakt, zodat er enige vorm van standaardisatie in de structuur van de aangeleverde informatie wordt gerealiseerd. Denk daarbij vooral aan structuur in de meest bepalende attributen die nodig zijn in de zoekmethodiek in relatie tot het selecteren van de juiste opleidingen behorend bij de profielen van de opleidingszoekenden. Denkbare attributen zijn:

- Vakgebied.
- Omschrijving van opleiding.
- Opleidingsniveau.
- Duur van de opleiding.
- Kosten van de opleiding.
- Etc.

2.2. Het profiel van iemand die op zoek is naar een opleiding

Iemand die op zoek is naar een opleiding heeft verschillende “kenmerken” die bepalend zijn voor de selectie van opleidingen die in het LSP aan de opleidingszoekende persoon worden gepresenteerd. De meest voor de hand liggende kenmerken zijn hieronder als informatiebronnen beschreven.

2.2.1. Beschikbare financieringsbronnen

Opleidingen kosten geld. Het kunnen financieren van een opleiding is daarom een belangrijke parameter bij het selecteren van een opleiding. Daarom is het belangrijk om opleidingszoekenden inzicht te geven in de financieringsbronnen die er bestaan om een opleiding te doen.

Tevens is het beschikbaar zijn van financieringsbronnen een belangrijk onderscheidend attribuut bij de selectie van opleidingen in de zoekmethodiek. Het heeft namelijk weinig zin om opleidingen van € 15.000 aan te bieden, wanneer er maar € 1.000 aan financieringsbudget beschikbaar is.

Daarmee kan een financieringsbron een privacy gerelateerd persoonsgegeven van een opleidingszoekende zijn en zal daarom als zodanig behandeld moeten worden.

2.2.2. Al genoten opleiding, behaalde diploma's en certificaten

Mensen die op zoek zijn naar een opleiding om zich verder te kunnen ontwikkelen, hebben in het verleden vaak al eerder opleidingen gevolgd. Het opleidingsniveau van de opleidingszoekende werkt in de zoekmethodiek door bij de selectie van de opleidingen die gepresenteerd worden. Zo heeft het weinig zin om iemand die in een specifiek vakgebied al een HBO diploma op zak heeft een MBO opleiding in datzelfde vakgebied aan te bieden.

Eerder genoten opleidingen, behaalde diploma's en certificaten betreffen een privacy gerelateerd persoonsgegeven van een opleidingszoekende en zal daarom als zodanig behandeld moeten worden.

2.2.3. Relevante werkervaring

Mensen die op zoek zijn naar een opleiding om zich verder te kunnen ontwikkelen hebben veelal al een arbeidsverleden. Dit arbeidsverleden en het niveau waarop gewerkt is, is als parameter mede bepalend voor het niveau van opleidingen waarop gezocht moet worden en welke gepresenteerd worden.

Het kan lastig zijn om het opgedane opleidings- of werkniveau van een werknemer in te schatten. Het is de verantwoordelijkheid van de opleidingszoekende zelf om dit zo goed mogelijk te doen, om zo de kans op een passende en aansluitende opleiding te vergroten.

Werkervaring betreft een privacy gerelateerd persoonsgegeven van een opleidingszoekende en zal daarom als zodanig behandeld moeten worden.

2.2.4. Persoonlijk leerdoelen die de burger heeft om zich te kunnen ontwikkelen

In de vorige paragrafen is aangegeven waar de opleidingszoekende staat in zijn professionele ontwikkeling. Essentieel in het LSP en het zoeken naar de juiste opleidingsbehoefte zijn daarnaast de persoonlijke ontwikkelambities van de opleidingszoekende. Dus hoe ziet hij/zij de ontwikkeling van zijn/haar loopbaan en waar wil de opleidingszoekende naartoe groeien om invulling te geven aan de ontwikkelambities.

Hiertoe zal de opleidingszoekende een profiel met zijn/haar ontwikkelambities moeten aanmaken. Een profiel welke langs specifiek gedefinieerde parameters wordt opgesteld, bijvoorbeeld d.m.v. een slimme uitvraag, en welke vervolgens door de zoekmethodiek kan worden verwerkt.

Persoonlijke ontwikkelambities betreft een privacy gerelateerd persoonsgegeven van een opleidingszoekende en zal daarom als zodanig behandeld moeten worden.

2.3. Doorverwijzing naar bemiddeling voor mensen die niet weten wat ze willen

Natuurlijk zijn er ook mensen die in het geheel niet weten wat ze willen en hoe een volgende stap in hun carrière er uitziet. Denk bijvoorbeeld aan al die mensen bij KLM of in de horeca die a.g.v. de Covid19 crisis hun baan verliezen en omgeschoold moeten worden. Verwachting is dat die mensen niet direct weten wat ze willen. Daarom zal het LSP voorzien in functie die doorverwijst naar bemiddelingsbureaus, die die mensen op pad kunnen helpen.

2.4. Relevant aanbod vanuit de (regionale) arbeidsmarkt

Een belangrijk doel van het LSP is niet alleen het ondersteunen van de ontwikkeling van de individuele burger, maar ook het vergroten van de kansen van de opleidingszoekende op de arbeidsmarkt en indirect de verbetering van het concurrentievermogen van Nederland met gekwalificeerd personeel. Daarom is het belangrijk dat de ontwikkeling van opleidingszoekenden aansluit bij de vraag en behoefte uit de arbeidsmarkt.

Wens is om die reden om broninformatie over de (regionale) arbeidsmarkt bij het LSP aan te bieden. Denk daarbij aan functies die een grote(re) kans op werk bieden en waartoe behoefte aan personeel is. Wanneer deze broninformatie aan het LSP wordt toegevoegd,

sluiten opleidingsadviezen beter aan bij ontwikkelkansen van opleidingszoekenden in relatie tot kansen van diezelfde opleidingszoekenden tot werkgelegenheid.

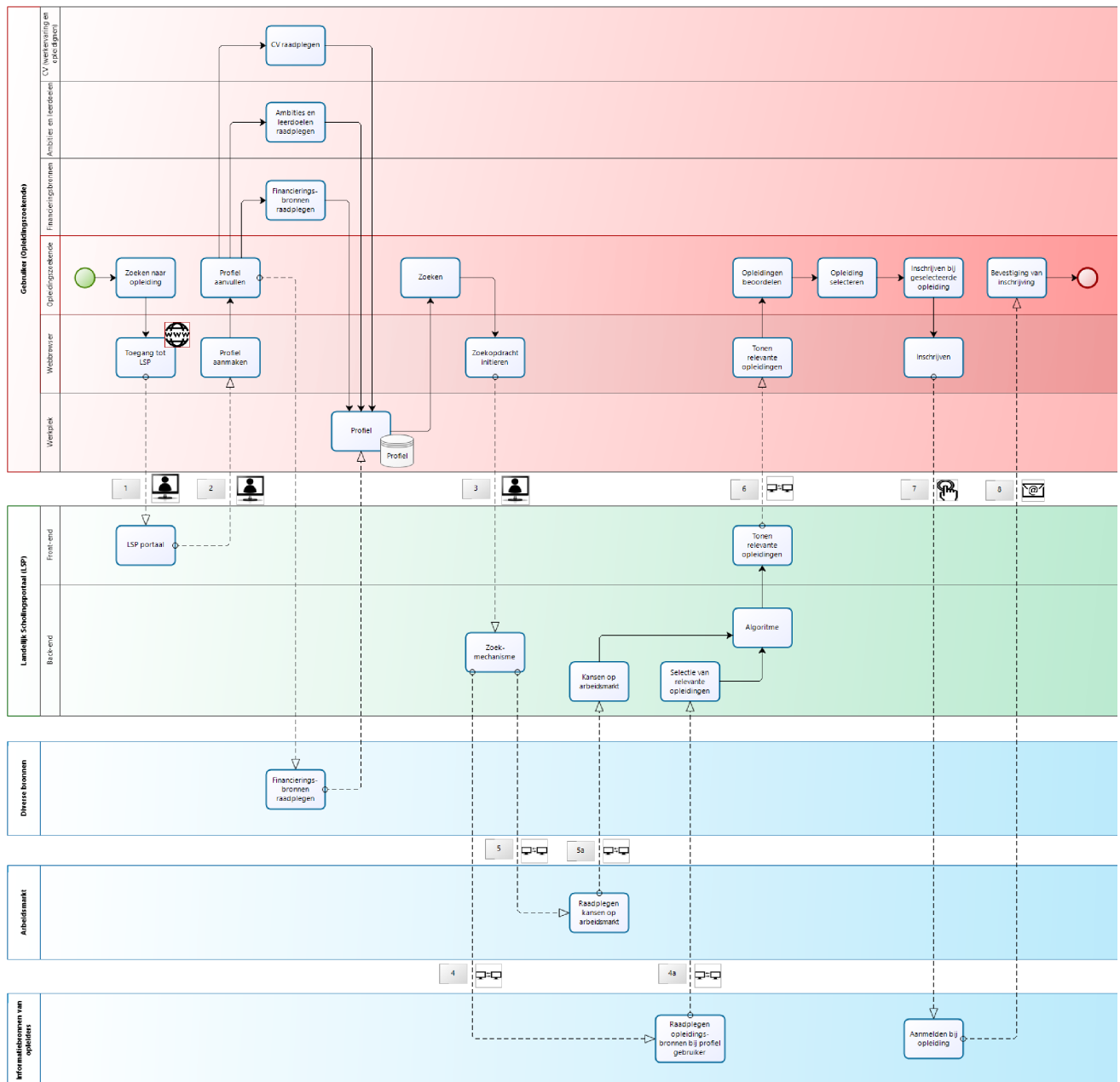
2.4 Modulariteit en uitbreidbaarheid van informatie via open standaarden

Het is nodig de LSP zodanig modulair op te zetten dat alle bovenstaande kenmerken en achterliggende informatiebronnen los van de LSP erbij ontwikkeld en benut kunnen worden binnen het matchen van vraag en aanbod. Hierbij wordt vooral gedacht aan het gebruik van open data en data die de zoekende zelf inbrengt in de zoekopdracht, zonder dat deze gegevens centraal bij de LSP bijgehouden worden. Dit zorgt voor een betere uitbreidbaarheid en onderhoudbaarheid van de LSP. Voor alle soorten kenmerken die dan aangedragen moeten kunnen worden vanuit de zoekende en effectief meegenomen kunnen worden in de zoekactie, moet een open standaard vastgesteld worden waarmee derden dit soort kenmerken los van de LSP kunnen ontwikkelen. Dit vereist ook bijpassende open standaarden en een vorm voor het beschrijven van opleidingen en banen etc. Voor bijvoorbeeld opleidingen is in de afgelopen jaren door EDU-DEX een begin gemaakt met het ontwikkelen van een dergelijke open standaard.

3. Processen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke processen moeten worden ingeregeld om het LSP in de eindsituatie te laten werken. In de onderstaande figuur is dat procesmatig weergegeven.

Figuur 3: Overzichtsplaat van het proces van de werking van het LSP.

De overzichtsplaat laat zien hoe een opleidingszoekende via het LSP op zoek gaan naar passende opleidingen. Via de webbrowser zal hij/zij naar de website van het LSP gaan (tag 1 in de figuur). Aan de hand van de website kan hij/zij nu lokaal een profiel aanmaken en relevante informatie aan zijn profiel toevoegen (tag 2). Hoe beter en gedetailleerder de gebruiker beschrijft welke werkervaring, genoten opleidingen, behaalde diploma's en certificaten, zijn leer- en carrièredoelen en de financieringsbronnen die hij/zij heeft, hoe

groter de kans wordt dat er passende opleidingen worden geadviseerd. Het profiel van de gebruikers kant is nu geheel ingevuld en wordt lokaal bewaard zolang de aanvraag in het LSP loopt.

Aan de hand van dit profiel kan nu een zoekopdracht worden geïnitieerd (tag 3) en kan worden gezocht naar passende opleidingen (tag 4). Het aanbod van opleiders wordt doorzocht en a.d.h.v. het aangegeven profiel wordt een aantal opleidingen geselecteerd als relevante opleidingen voor de gebruiker (tag 4a). Ook worden de kansen op de (regionale) arbeidsmarkt geraadpleegd bij het UWV (tag 5 en 5a).

De resultaten van het profiel van de opleidingszoekende met passende opleidingen en kansen in de arbeidsmarkt wordt in een algoritme verwerkt. De uitkomst zijn een aantal opleidingen die aansluiten bij het profiel van de gebruiker. Deze opleidingen worden via de front-end van het LSP gepresenteerd aan de gebruiker (tag 6). De gebruiker kan de geselecteerde opleidingen beoordelen en er eventueel één kiezen om zich op in te schrijven (tag 7).

Is de opleidingszoekende niet tevreden over het aanbod geselecteerde opleidingen, kan hij/zij er voor kiezen zijn ingevulde profiel aan te passen, om zo een nieuw advies te krijgen.

3.1. Het beschikbaar krijgen van informatie

Hierboven is beschreven hoe het LSP globaal zal gaan werken. Duidelijk mag zijn dat het vooral gaat om het beschikbaar krijgen van de benodigde gegevens en het verwerken van die gegevens om tot een opleidingsadvies te komen. De informatie is grofweg in twee categorieën te verdelen, namelijk de informatie:

1. over en van de gebruiker zijn (het profiel) en
2. informatie over het opleidingsaanbod en de kansen op de arbeidsmarkt.

3.1.1. Het profiel van de gebruiker

Het profiel van de gebruiker wordt in principe door de gebruiker ingevoerd. Om hier enige structuur in te verkrijgen wordt gebruik gemaakt van vragenlijsten, welke in combinatie met slimme scripts het profiel van de opleidingszoekende uitvraagt en opstelt.

3.1.2. Het opleidingsaanbod en de kansen op de arbeidsmarkt

Om dit mogelijk te maken, is het nodig om met aanbieders van opleidingen en het UWV afspraken te maken over hoe informatie beschikbaar wordt gesteld. Hoe deze gegevens beschikbaar worden gesteld en worden gedeeld wordt in het hoofdstuk techniek verder uitgewerkt.

3.2. Het verwerken van informatie en het komen tot een opleidingsadvies

Wanneer alle gegevens vanuit het profiel, het opleidingsaanbod en de arbeidsmarkt beschikbaar zijn, dan moet a.d.h.v. deze parameters worden bepaald hoe voor de gebruiker een passend opleidingsadvies kan worden opgesteld. Dit gebeurt door de beschikbaar gestelde gegevens te verwerken in een algoritme. Aan de hand van een kunstmatige intelligentie en de voor de gebruiker relevante informatie wordt dan een

afweging gemaakt, waarbij de meest relevante en passende opleidingen worden gefilterd en kunnen worden gepresenteerd als een opleidingsadvies aan de gebruiker. Hoe een dergelijke algoritme werkt, wordt uitgewerkt in het hoofdstuk techniek.

3.3. Governance en rapportage

Er moeten ook processen worden ingericht hoe de Governance rondom het LSP eruit ziet. Hierbij moet worden gedacht aan:

- Het eigenaarschap,
- De sturing op de voorziening,
- Het functioneel en technisch beheer,
- Het in control zijn op aspecten als privacy en informatiebeveiliging.

3.3.1. Eigenaar en sturing

Het LSP brengt informatie over opleidingen van verschillende commerciële en niet-commerciële opleiders bij elkaar en koppelt deze informatie aan informatie van individuele gebruikers. Deze informatie moet aan bepaalde kwaliteits- en beveiligingseisen voldoen, zodat de gebruiker erop kan vertrouwen dat de informatie van LSP betrouwbaar is en dat deze informatie niet oneigenlijk wordt gebruikt.

Dat vertrouwen is het beste geborgd bij een overheidspartij, die voor die sturing zich laat leiden door de afspraken die binnen de overheid zijn gemaakt over gegevensuitwisseling, beveiliging en privacy. OCW heeft in dat kader al aangegeven dat zij in ieder geval in eerste instantie de eigenaar zijn van het LSP.

Voor de wijze van sturing en de inrichting daarvan wordt gebruik gemaakt van de ervaring binnen de overheid met vergelijkbare trajecten en waarvoor de sturingsmodellen uit 'Ketens de baas' als leidraad zijn gebruikt. Immers ook hier is sprake van een informatiekundige keten, aangezien in het LSP informatie beschikbaar wordt gesteld uit verschillende bronnen met verschillende bronhouders. Dat betekent dat het functioneren van het LSP afhankelijk is van het functioneren van die verschillende bronnen en de koppelingen met die bronnen. Om te borgen dat het LSP als systeem goed functioneert zal er dus het systeem als geheel moeten kunnen worden gestuurd door de eigenaar samen met de andere bronhouders en de belangrijkste stakeholders.

Voor de inrichting van die Governance moeten de volgende vragen worden beantwoord:

- Welke uitgangspunten zijn van belang voor een succesvolle samenwerking?
- Hoe voorkom je dat de individuele organisatiebelangen de horizontale samenwerking blokkeren?
- Welke rollen en competenties zijn nodig?
- Wat betekent dit voor bestuurders, managers en medewerkers?
- Welke voorwaarden zijn van belang voor implementatie van een bestendige samenwerking?

Deze vragen zullen in de definitiefase van het programma worden uitgewerkt en worden vastgelegd in de definitieve blueprint.

3.3.2. Beheer en service levels

Er wordt voor het LSP een organisatie aangewezen die het functioneel en technisch beheer voor zijn rekening neemt. Dit betreft de volgende componenten:

- Het functioneel en technisch beheer van het LSP is beschreven.
- Het functioneren van het LSP is goed gedocumenteerd en toekomst bestendig ook in het kader van updates aan het LSP en onderliggende hard en software.
- Het monitoren van afgesproken prestatie indicatoren en het rapporteren over de service levels.

3.3.3. Privacy en informatiebeveiliging

Privacy en informatiebeveiliging

De in het LSP gebruikte gegevens zijn als vertrouwelijk geclassificeerd. Het LSP moet daarom aantoonbaar voldoen aan de normering en maatregelen van de wettelijke vereisten voor informatiebeveiliging en privacy en bij de overheid geldende kaders en voorschriften, zoals:

- De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), gebaseerd op NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2027 (richtlijnen voor implementatie en eisen voor procesinrichting) en uitgebreid met overheid specifieke maatregelen.
- het VIR-BI¹.
- de AVG.

Monitoring, logging, audits en rapportage.

Alle handelingen (identificatie, authenticatie, autorisatie, meldingen, bevestigingen, leveringen, het delen van gegevens, etc.) moet worden gelogd, zodat achteraf gereconstrueerd kan worden hoe handelingen verlopen zijn. Logbestanden worden beschikbaar gesteld aan auditors. Denk daarbij aan informatiebeveiliging, privacy en het functioneren van het LSP.

Datalekken.

Er zijn t.b.v. het LSP processen en procedures ingericht hoe om te gaan met en voor het melden van datalekken.

¹ VIR-BI betreft bijzondere informatie, zoals staatsgeheimen en overige bijzondere informatie waarvan kennisname door niet gerechtigden nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen van de Staat, van zijn bondgenoten of van één of meer ministeries. Zie http://wetten.overheid.nl/BWBR0016435/geldigheidsdatum_05-06-2013

4. Technologie

Hoe zien de koppelingen van met bronhouders eruit om in het Landelijk Scholingsregisters te kunnen beschikken over het aanbod van opleidingen en de financieringsbronnen.

4.1. Uitwisselen van gegevens

Het Landelijk Scholingsportaal werkt samen met partijen in zowel het publieke – als het private domein. Binnen het publieke domein zijn afspraken gemaakt hoe gegevens worden uitgewisseld. Denk daarbij aan de NORA, de overheidsbouwstenen, het forum standaardisatie en het beleid rondom open standaarden. In het publieke domein zijn die afspraken er niet, echter het gebruik van open standaarden in het kader van interoperabiliteit blijft noodzakelijk.

Daarnaast zijn een groot deel van de uit te wisselen gegevens – zeker gezien de ambities met het LSP naar de toekomst toe – geclassificeerd als hoog vertrouwelijke persoonsgegevens, een reden waarom de uitwisseling van de gegevens moeten voldoen aan een hoog beveiligingsregime.

4.2. Algoritme van het komen tot een opleidingsadvies

In de definitieve blueprint wordt omschreven hoe het algoritme eruit ziet, zodat de gebruiker de bij hem/haar passende opleidingen aangeboden krijgt? Dus hoe wordt in het portaal op basis van deze (gestructureerde) informatie een match gerealiseerd op de zoekvraag van de burger, zodat een selectie van opleidingen wordt gefilterd? Alleen op basis van zoektermen en de financieringsbron(nen)?

4.3. Identity management, etc.

In de definitieve blueprint wordt beschreven of en hoe er gebruik wordt gemaakt van identity management (bijvoorbeeld DigiD?). Mag DigiD worden gebruikt in een publiek/private samenwerking? Of wordt het LSP toch meer private dan publiek? Nu nog niet uitgekristalliseerd.

4.4. Beveiliging

In het LSP zijn een deel van de gegevens als vertrouwelijk geclassificeerd. Het LSP moet daarom aantoonbaar voldoen aan de normering en maatregelen van de wettelijke vereisten voor informatiebeveiliging en privacy en bij de overheid geldende kaders en voorschriften, zoals:

- De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO),
- De NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2007 (richtlijnen voor implementatie en eisen voor procesinrichting) en uitgebreid met overheid specifieke maatregelen.
- de AVG en melding van datalekken.

4.5. Wat centraal in het LSP opslaan i.r.t. geheugen van eerder gebruik

Denk aan het zoekprofiel en geheugen van de gebruiker, wanneer die later terugkomt en verder wil gaan.

5. Organisatie

In dit hoofdstuk zal in de definitieve blueprint worden beschreven hoe de organisatie rondom het Landelijk Scholingsregister eruit zal zien, wanneer het LSP is opgeleverd en in beheer is overgedragen aan de beheerpartij. Zie ook paragraaf 3.3.1. Onderstaande paragrafen geven aan wat we in de definitieve blueprint nog nader moeten invullen.

5.1. Governance en rapportage

Wie is eigenaar, waar is het functioneel en technisch beheer belegd?

5.1.1. Eigenaar en sturing

- Eigenaar,
- Aansturing,
- Verantwoording en rapportage.

5.2. Privacy en informatiebeveiliging

5.2.1. Privacy officer

5.2.2. Security officer

5.2.3. Audits

5.3. Beheerorganisatie van het LSP

5.3.1. Functioneel beheer

Waar is het functioneel beheer belegd.

5.3.2. Technisch beheer

Waar is het technisch beheer belegd.

5.3.3. SLA en rapportage

Rapportage over de service levels.

Bijlage 1:

Bijlage 2:

Landelijk Scholingsportaal

Programmavoorbereidingsplan (concept)

Van
Versie
Datum
Status

10.2.e

Versie 0.2

3-9-2020

Concept

Revisietabel

Datum	Versie	Auteur	Opmerking
21-07-2020	0.1	10.2.e [redacted]	
03-09-2020	0.2	10.2.e [redacted]	Aanpassing van 0.1, op basis van opmerkingen 10.2.e, bespreking programmateam 28.7.2020 en laatste versie visiedocument, Blueprint en batenmap

Inhoudsopgave

Revisietabel.....	2
Samenvatting.....	4
1. Doel Programma voorbereidingsplan 'Landelijk Scholingsportaal'	5
2. Fasering en planning op hoofdlijnen.....	5
2.1. Afronding Identificatiefase en overgang naar Definitiefase (mei – augustus 2020).....	5
2.2. De definitiefase (augustus – november 2020).....	6
2.3. Vervolgfases.....	7
3. Producten definitiefase.....	8
4. Sturingsprincipes.....	10
5. Programma organisatie definitiefase en verwachte deelprojecten.....	10
6. Stakeholders en stakeholdermanagement.....	12
7. Planning op hoofdlijnen inclusief mijlpalen.....	12
8. Uitgangspunten en randvoorwaarden.....	13
9. Risico's en risico- en issuemanagement.....	13
10. Kwaliteitsmanagement.....	15
11. Kosten definitiefase.....	15
Bijlage 1:.....	16

Samenvatting

1. Doel Programma voorbereidingsplan 'Landelijk Scholingsportaal'

Ter afsluiting van de identificatiefase van het programma 'Landelijk Scholingsportaal' (hierna LSP) wordt in dit programmavoorbereidingsplan beschreven wat er in de daaropvolgende definitiefase moet gebeuren om tot een volwaardig Programmaplan te komen.

Het programma voorbereidingsplan is gebaseerd op het bijgevoegde visiedocument, de blueprint op hoofdlijnen en de batenmap. Kortgezegd wordt in deze documenten het 'wat' en het 'waarvoor' beschreven. In het onderhavige document wordt beschreven hoe we dat 'wat' willen realiseren. Daarvoor hanteren de MSP-methodiek van programmatisch werken.

2. Fasering en planning op hoofdlijnen

Dit programma is fasegewijs opgezet, waarbij de volgende fasen worden gehanteerd: de identificatiefase, de definitiefase, de ontwikkel- en implementatiefase en de productie- en evaluatiefase. Voor de overgang van elke fase naar de volgende fase wordt een go/no go besluit genomen.

2.1. Afronding Identificatiefase en overgang naar Definitiefase (mei – augustus 2020)

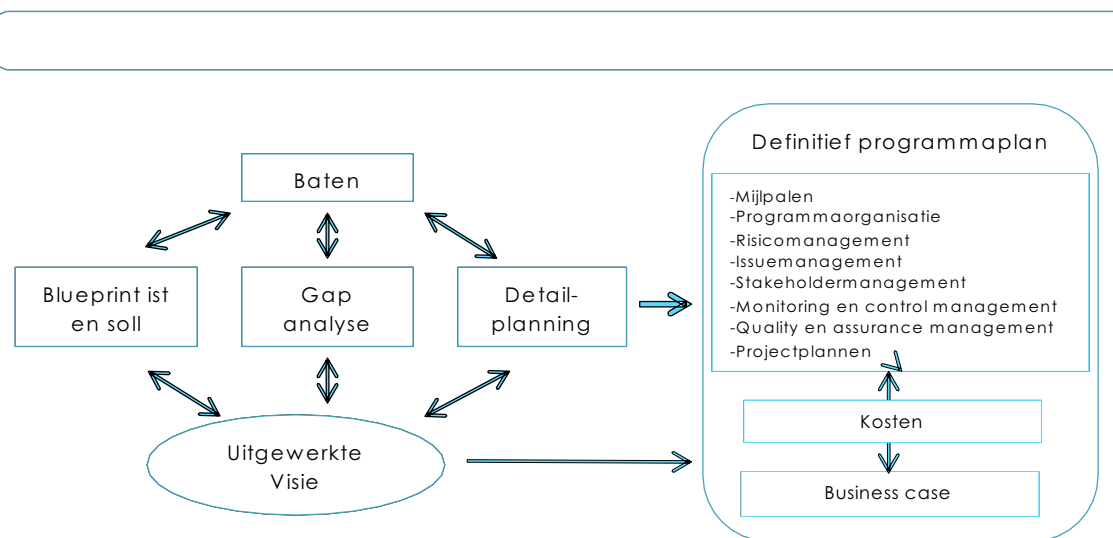
In de identificatiefase is op basis van het Startdocument samen met de Werkgroep digitaal scholingsregister aan het bestuurlijk overleg van 1 juli jl. een advies voorgelegd over de doelen, de scope, de uitgangspunten en de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van het LSP. Op basis van dat advies, de input van interviews met een 12-tal stakeholders en de uitkomsten van het bestuurlijk overleg is door het programmteam de onderhavige programmadocumentatie opgesteld. Tezamen met het onderhavige programma voorbereidingsplan vormen zij het eindpunt van de identificatiefase en het startpunt van de definitiefase.

Het visiedocument beschrijft het waarom van het LSP en op welke wijze het LSP de gewenste maatschappelijke verandering ondersteunt. In de blue print wordt op hoofdlijnen beschreven welke processen, organisatie, techniek en informatie nodig zijn om die visie te realiseren. In de batenmap wordt op hoofdlijnen beschreven hoe de resultaten van het programma bijdragen aan de realisatie van de baten van de stakeholders.

NB.: Het visiedocument, de blue print en de batenmap beschrijven de gewenste eindsituatie. In de definitiefase wordt op basis van de ist-soll analyse beschreven in welke stappen we tot die eindsituatie willen komen. In de werkgroep en het bestuurlijk overleg is al aangegeven dat we in het programma eerst het zogenoemde minimal viable product gaan neerzetten. Dat betekent nog geen koppeling aan gepersonaliseerde informatie van een gebruiker.

In het programma voorbereidingsplan wordt beschreven wat er nog moet gebeuren in de definitiefase om te komen tot een definitief overall programmaplan. Het besluit voor de fase-overgang van de identificatie- naar de definitiefase is door het bestuurlijk overleg belegd bij de werkgroep Digitaal Scholingsoverzicht.

2.2. De definitiefase (augustus – november 2020)

In de definitiefase wordt op basis van de architectuur op hoofdlijnen verder uitgewerkt hoe we van ist naar soll willen komen. Waarbij de insteek is een eerste stap via het zogenoemde minimal viable product, zoals hiervoor beschreven. Een belangrijk onderdeel van de blue print is de inrichting van governance en beheer, waarvoor samen met de betrokken partijen een voorstel (mogelijk met meerdere scenario's) uitgewerkt, inclusief de bijbehorende afspraken over financiering. In het bestuurlijk overleg van 1 juli jl. is het advies van de werkgroep overgenomen, om pas te beginnen met ontwikkeling en bouw van het LSP als governance, beheer en financiering helder zijn. Parallel worden de architectuur, de visie en de blue print (inclusief de startarchitectuur) verfijnd.

In de architectuur worden met name de volgende aspecten uitgewerkt:

- de functionaliteiten die het LSP zou moeten bieden aan (eind)gebruikers;
- hoe gegevens/data over het opleidings- en scholingsaanbod en de financiële bronnen het beste ontsloten en toegankelijk gemaakt kunnen worden voor het LSP;
- hoe de betrouwbaarheid, actualiteit en kwaliteit van de data het beste geborgd kan worden;
- welke criteria worden gehanteerd voor de selectie van opleidingen en scholingsactiviteiten ten behoeve van het LSP.

Op basis van deze documentatie kunnen vervolgens de mijlpalen en planning voor de volgende fases (bouw- en implementatiefase) worden opgesteld en kunnen risico-, issuemanagement en quality assurance management worden uitgewerkt. Bij elkaar vormt deze documentatie het definitieve programmaplan. In het volgende hoofdstuk wordt gedetailleerd aangegeven waar deze documentatie precies uit bestaat en hoe de planning daarvan eruit ziet.

In het startdocument is als opleverdatum van het definitieve programmaplan eind september genoemd. Wij denken niet dat dat realistisch is, met name omdat de verwachting is dat voor de duidelijkheid over de governance, beheer en financiering meer tijd nodig is. Partijen hebben in het bestuurlijk overleg van 1 juli jl. ook aangegeven dat hiervoor voldoende tijd genomen moet worden. Om die reden gaan we uit van oplevering op 1 november 2020. Uiterlijk medio november zou dan door het bestuurlijk overleg een go/no go beslissing kunnen worden genomen.

Welke producten door het programmteam in de definitiefase worden opgeleverd wordt beschreven in hoofdstuk 3.

2.3. Vervolfasen

Bij goedkeuring van de afsluiting van de definitiefase zal het programmaplan moeten worden uitgevoerd. Het programma komt dan terecht in de zogenaamde **ontwikkel- en implementatiefase**, waarin in afzonderlijke projecten de benodigde ICT wordt gebouwd, getest en aangepast en de processen, organisaties en de omgeving worden voorbereid op de productiefase. Op basis van het inzicht dat we nu hebben, is de inschatting dat de ontwikkel- en implementatiefase een doorlooptijd heeft van 1 jaar (dus Q1 tot en met Q4 2021). Afhankelijk van hoeveel van de bestaande ICT en organisatorische processen kan worden hergebruikt kan dat korter zijn.

De ontwikkel- en implementatiefase gaat over in de **Productie- en evaluatiefase** (vanaf naar schatting Q1 2022) waarin het landelijke scholingsportal in productie is en wordt onderhouden.

3. Producten definitiefase

In onderstaande lijst staan de producten die ten behoeve van het programmaplan in de definitiefase worden opgeleverd. Die producten zijn geordend naar de drie verschillende onderdelen van de programmasturing:

Baseline: Bepalend voor richting, inrichting en scope;

Governance: Bepalend voor hoe het programma wordt gestuurd;

Management: Bepalend voor wat door wie wordt gedaan om de doelstellingen van het programma te realiseren;

product	Toelichting	Planning
1. Notitie Governance en beheer inclusief financiering	Beschrijft op welke wijze het beheer en de (door)ontwikkeling van het LSP samen met de betrokken stakeholders (SZW, OCW, onderwijsorganisaties, sociale partners, beheerpartij) wordt ingericht, inclusief de keuze voor de meest geschikte heer- en ontwikkelpartij. Onderdeel van deze notitie is een afwegingskader met de criteria op basis waarvan de keuzes voor governance, beheer en (door)ontwikkeling kunnen worden gemaakt.	15.10.2020
2. Notitie Hergebruik	Beschrijft welke onderdelen van bestaande en te ontwikkelen portals en infrastructurele voorzieningen kunnen worden hergebruikt. Daarbij zal vooral gekeken worden naar Edudex en STAP, en naar portalen als Tlptrack, Studiekeuze123 en KiesMBO.	15.10.2020
3. Definitief visiedocument	Nadere uitwerking/verfijning van het visiedocument dat bij dit programmavoorbereidingsplan is gevoegd.	1.11.2020
4. Definitieve batenmap	Beschrijft de chronologische volgorde waarin welke baten worden gerealiseerd en hun relatie/afhankelijkheid met de te realiseren output, vaardigheden/capabiliteiten, doelen en maatschappelijke verandering.	1.11.2020
5. Definitieve blue print	Nadere uitwerking blue print identificatiefase. Beschrijft wat ten aanzien van processen, organisatie, techniek en informatie moet worden gerealiseerd, om via de gestelde doelen de gedefinieerde baten en de gewenste maatschappelijke verandering te realiseren.	1.11.2020
6. Programma Startarchitectuur (wordt onderdeel van de blue print)	Beschrijft conform het lagenmodel van de NORA ¹ , op basis van welke strategische/beleids afspraken, welke gegevens ten behoeve van welke gebruikers en processen, met behulp van welke functionaliteiten en techniek op basis van welke principes worden uitgewisseld.	1.11.2020
7. Projectdossier	Beschrijft de verschillende deelprojecten van het programma en de producten die zij moeten opleveren, op basis van het visiedocument, de batenmap en de blue print. In het volgende hoofdstuk wordt aangegeven welke deelprojecten het programma voorziet.	1.11.2020

¹ Nationale Overheids Referentie Architectuur

8. Business Case	Beschrijft op basis van de kosten voor de bouw en het beheer van het LSP, afgezet tegen de kwantitatieve en kwalitatieve baten, de zakelijke rechtvaardiging van het LSP.	1.11.2020
9. Programma organisatie en sturing	Beschrijft de wijze waarop gestuurd wordt op de realisatie van de betreffende baten en de maatschappelijk doelen, via de opdrachtgever, een stuurgroep, projecten, overleggen en werkgroepen ed. Voorgesteld wordt om de huidige werkgroep Digitaal Scholingsoverzicht in het vervolg in te zetten als stuurgroep LSP. Het is de verwachting dat de realisatie van concrete resultaten en producten van het programma in verschillende deelprojecten zal gaan plaatsvinden. Hoe de programmaorganisatie er ongeveer uit zou kunnen gaan zien is in het volgende hoofdstuk schematisch weergegeven. Vanwege het belang van het programma voor de verschillende bestuurlijke vertegenwoordigers, zal daarnaast in overweging worden gegeven om het huidige bestuurlijke overleg als sponsorgroep te laten optreden, bij de belangrijkste fase overgangen en mijlpalen van het programma of issues die het mandaat van het programma en dus van de stuurgroep te boven gaan.	1.10.2020
10. Monitoring en control	Beschrijft de wijze waarop het programma intern de voortgang monitort en managet.	1.10.2020
11. Batenmanagement	Beschrijft de wijze waarop de baten worden gerealiseerd en waarop deze bijdragen aan de doelen van een Leven Lang Ontwikkelen	1.10.2020
12. Resource management	Beschrijft de wijze waarop het programma de middelen verkrijgt en managet ten behoeve van het bereiken van de gestelde doelen	1.10.2020
13. Informatiemanagement	Beschrijft de wijze waarop het programma gebruik maakt van metingen en ondersteunende systemen om de informatie over de voortgang van het programma te kunnen managen	1.10.2020
14. Risico en issuemanagement	Beschrijft de wijze waarop risico's en issues worden gemanaged.	1.10.2020
15. Interne control	Beschrijft de wijze waarop het programma zijn eigen kwaliteit en effectiviteit managet.	1.10.2020
16. Quality and assurance	Beschrijft de wijze waarop het programma de kwaliteit van het programma managet, door middel van kwaliteits- en succescriteria, (onafhankelijke) reviews, audits, tussentijdse evaluaties, koppeling met informatie uit monitoring en control	1.10.2020
17. Stakeholder betrokkenheid	Beschrijft de wijze waarop de stakeholders bij het programma betrokken worden en de wijze waarop met hen wordt gecommuniceerd	1.10.2020
18. Resource management plan	Bijlage bij resource management dat in detail beschrijft wat door wie moet gebeuren ten aanzien van inkoop, contractmanagement, werving- en selectie en budgettering	1.11.2020
19. Stakeholder analyse	Beschrijft de diverse stakeholders en de bij hen behorende baten en de wijze waarop ze bij het programma zijn of worden betrokken	1.11.2020
20. Quality en assurance plan	Beschrijft wat in het kader van quality en assurance door wie wanneer moet gebeuren, en een beschrijving van de bijbehorende kosten.	1.11.2020
21. Information management plan	Beschrijft wat er door wie wanneer moet worden gedaan ten behoeve van de informatiehuishouding en archivering van het programma, definities, beveiliging, templates ten	1.11.2020

	behoefte van de besturing van het programma (agenda, voortgangsrapportage, risico- en issuenotities)	
22. Communicatieplan	Beschrijft in een communicatiekalender wat wie wanneer moet doen in de communicatie met stakeholders, welke communicatiemiddelen daarvoor wanneer beschikbaar moeten zijn en welke kosten daarmee zijn gemoeid.	1.11.2020
23. Risk en issue register	Beschrijft welke risico's en issues zich wanneer hebben voorgedaan, wie de eigenaar daarvan is, welke maatregelen worden genomen en wanneer ze zijn opgelost.	1.11.2020
24. Baten realisatie plan	Beschrijft de voortgang van de realisatie van de baten, de wijze waarop de voortgang wordt gemeten aan de hand van de planning en de voortgang van de bijbehorende doelen.	1.11.2020
25. Mijlpalenplanning	Beschrijft de belangrijkste mijlpalen van het programma op basis waarvan op strategisch/tactisch niveau (opdrachtgever en stuurgroep en eventueel sponsorgroep) kan worden gestuurd.	1.11.2020
26. Integrale planning	Beschrijft in chronologische volgorde de samenhang (relaties en afhankelijkheden) van alle resultaten en producten van het programma, ten behoeve van het operationele dagelijkse management van het programma en de verschillende deelprojecten.	1.11.2020

4. Sturingsprincipes

Wat betreft de sturingsprincipes worden naast het management bij exception uit de MSP methodiek, de agile-principes uit het agile manifest gehanteerd:

- Interaction and people over processes and tools;
- Working solutions over comprehensive documentation;
- Collaboration over contract negotiation;
- Responding to change over following a plan.

Daarnaast is voor de ICT ontwikkeling de scrum-agile methodiek het uitgangspunt. Deze methodiek stelt de inbreng van de eindgebruiker centraal, waarbij met inbreng van die gebruikers in sprints van ca 3 weken, werkende software wordt opgeleverd, en per sprint, op basis van de inzichten uit de vorige sprint, aanpassingen kunnen worden gemaakt.

5. Programma organisatie definitiefase en verwachte deelprojecten.

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de programmaorganisatie er in de definitiefase uit gaat zien. Bij de afronding van de definitiefase wordt bekeken of/in hoeverre deze inrichting ook bruikbaar is voor de bouw- en implementatiefase.

Opdrachtgever voor dit programma is 10.2.e 0.2.e 10.2.e **Gedelegeerd opdrachtgever** is 10.2.e directie MBO. De **stuurgroep** van het programma is de bestaande werkgroep Digitaal Scholingsoverzicht. In deze stuurgroep zitten vertegenwoordigers van VNO-NCW en FNV namens de sociale partners () en vertegenwoordigers van de onderwijskoepels (MBO-Raad, VSNU, NRTO) en de overheid (OCW en SZW). De stuurgroep wordt voorbereid door het programma en wordt voorgezeten door de gedelegeerd opdrachtgever. De **kwartiermaker/programmamanager**, 10.2.e van ICTU, rapporteert aan de gedelegeerd opdrachtgever en de stuurgroep.

Het **programmeerteam** van het programma richt het programma verder in en bestaat naast de programmamanager, uit een beleidsadviseur van OCW (10.2.e), twee architecten/adviseurs voor de ICT advisering en het maken van de programmastartarchitectuur (10.2.e 10.2.e van ICTU), twee adviseurs voor de inrichting van het programma (10.2.e van ICTU) en een programmasecretaris voor verslaglegging, organisatie overleggen en administratieve borging (10.2.e van ICTU).

Indien nodig kunnen er voor inhoudelijke aspecten van het programma **werkgroepen** worden ingezet, waarin inhoudelijke experts van de organisaties vertegenwoordigd in de stuurgroep zitting kunnen hebben. Wij voorzien in ieder geval een werkgroep governance en beheer en een werkgroep hergebruik en mogelijk een werkgroep business case. Voor de realisatie van de governance- en beheernotitie, de hergebruiknotitie en de business case kan overwogen worden om externe adviseurs in te zetten. Dit om de planning te halen en/of om specifieke kennis in te zetten en/of om een onafhankelijk advies te krijgen.

Voor de afronding van de definitiefase en de besluitvorming over governance en beheer wordt het bestuurlijk overleg ingezet. In het bestuurlijk overleg zitten de verantwoordelijke bestuurders van de genoemde sociale partners, onderwijskoepels en overheid. Dit bestuurlijk overleg kan in het vervolg van het programma als **sponsorgroep** worden ingezet, voor de bestuurlijke borging van het programma in relatie tot andere strategische ontwikkelingen, voor besluiten over de belangrijkste fase-overgangen en voor risico's en issues die het mandaat van de stuurgroep overschrijden.

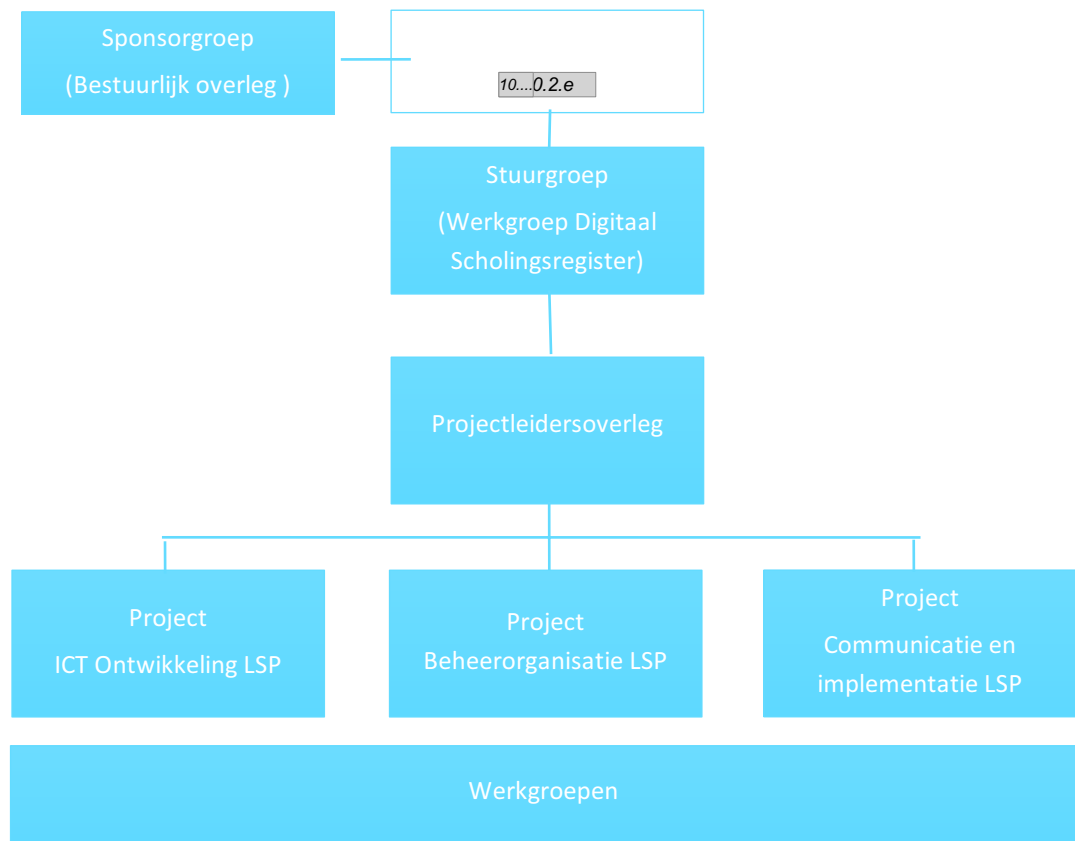
In de definitiefase wordt het zogenoemde **projectdossier** gevuld. Dit projectdossier bestaat aan het eind van de definitiefase uit de beschrijving van de verschillende deelprojecten waarin de resultaten worden neergezet, waarmee via de verschillende betrokken organisaties en voorzieningen, de doelen, baten en uiteindelijk de gewenste maatschappelijke verandering worden gerealiseerd. Op programmaniveau wordt vooral gestuurd op de realisatie van de baten en de maatschappelijke verandering en dus of de projectresultaten daaraan (op tijd) gaan bijdragen. Op projectniveau wordt gestuurd op de tijdige realisatie van de afgesproken producten.

Mede op basis van eerdere ervaringen met vergelijkbare programma's, voorzien wij 3 of 4 deelprojecten voor de bouw- en implementatiefase:

1. Ontwikkeling en bouw LSP (inclusief koppelingen en testen);
2. Inrichten beheerorganisatie LSP en in beheer name LSP;
3. Implementatie en communicatie LSP.

Per project wordt een projectplan opgesteld en een projectleider aangesteld. De afstemming tussen de projecten vindt plaats in het projectleidersoverleg aan de hand van de integrale planning. De projectleiders rapporteren via de programmamanager aan de gedelegeerd opdrachtgever en de stuurgroep.

Schematisch gezien ziet dat er als volgt uit.

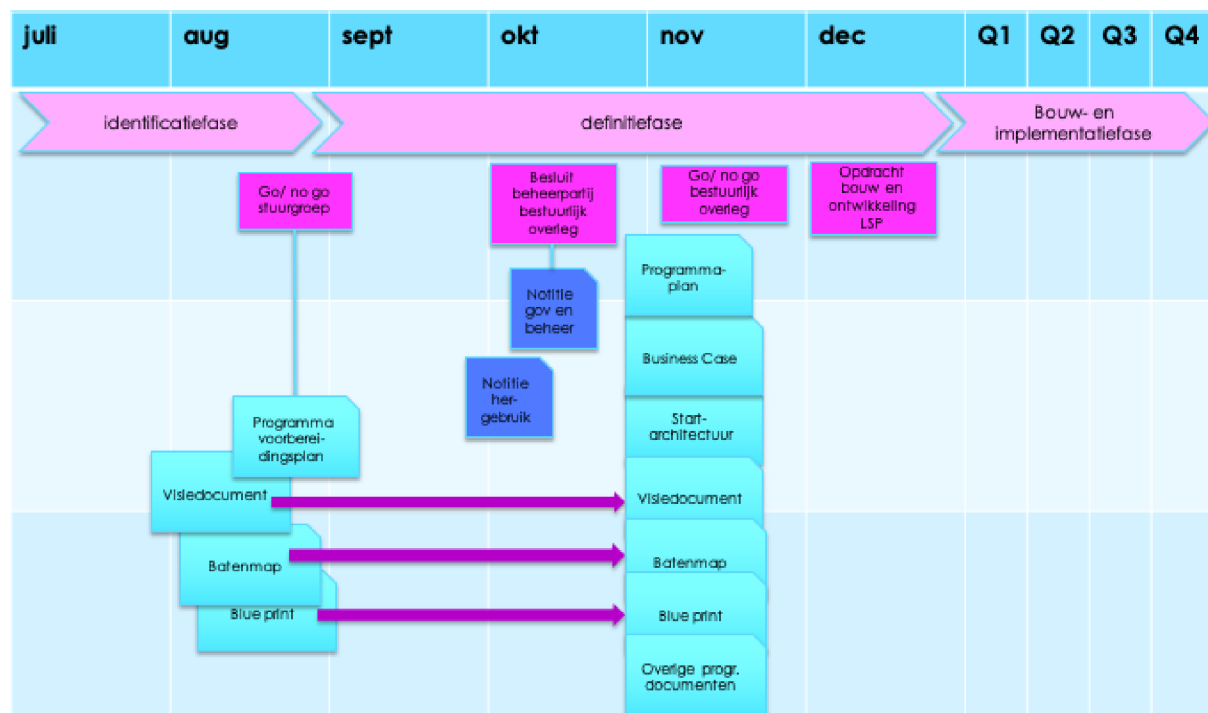

6. Stakeholders en stakeholdermanagement

In de definitiefase willen we minimaal 1 maal de stakeholders zoals opgenomen in de bijgevoegde stakeholderslijst (bijlage 1) afzonderlijk en als het kan in een stakeholdersoverleg gezamenlijk spreken, zodat we hen kunnen meenemen in de richting en inrichting van het programma en het LSP.

7. Planning op hoofdlijnen inclusief mijlpalen

In onderstaande afbeelding staat de planning op hoofdlijnen met de belangrijkste mijlpalen en beslismomenten in de definitiefase.

8. Uitgangspunten en randvoorwaarden

1. De overheid beheert en zorgt voor basisfinanciering van het Landelijk Scholingsportal, de governance is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van overheid, sociale partners en onderwijskoepels;
2. Alleen onafhankelijke en betrouwbare informatie wordt aangeboden;
3. Sluit maximaal aan op de behoefte van de gebruiker in zijn of haar context;
4. Houdt rekening met groep minder digivaardige gebruikers;
5. Geen onnodige financiële of technische drempels voor aanbieders van scholing;
6. Maak zoveel mogelijk gebruik van (kennis en ervaring van) bestaande voorzieningen, waarbij met name naar het scholingsregister ten behoeve van de STAP regeling wordt gekeken;
7. Begin niet met bouwen voordat duidelijk is hoe de governance en beheer (inclusief structurele financiering) geregeld gaat worden;

8. Begin niet met bouwen voordat afspraken zijn gemaakt over de minimale kwaliteit/betrouwbaarheid van het scholingsaanbod en de overige informatie;
9. Betrek de gebruiker bij het ontwerp, de ontwikkeling en de doorontwikkeling van het scholingsportal;
10. Ga expliciet in op hoe om te gaan met groep minder digivaardige gebruikers;
11. Groot denken, klein beginnen. Wat is het minimal viable product;
12. Monitor het gebruik in relatie tot de doelen in meetbare resultaten.

9. Risico's en risico- en issuemanagement

Hieronder staan de belangrijkste risico's en aandachtspunten voor de definitiefase van het programma. Deze en eventuele nieuw te identificeren risico's worden in een risico-register vastgelegd met de bijbehorende maatregelen. Elk risico wordt beoordeeld op kans en impact met een schaal van 1 (klein) tot 5 (groot). Het product van kans en impact bepaalt hoe groot het risico is.

Een issue is een gebeurtenis, die impact heeft op planning, scope of budget van het programma, waardoor de doelen van het programma niet gehaald kunnen worden. Die issues worden bijgehouden in een issue register, met een beoordeling van de impact en de bijbehorende maatregelen.

Risico's en issues worden aan de stuurgroep gerapporteerd en als de stuurgroep dat nodig acht, kunnen issues met bijbehorende maatregelen aan het bestuurlijk overleg worden voorgelegd.

Risico's:

- De go / no go beslissing voor de bouw- en implementatiefase is gepland op 15 november. Het invullen van de randvoorwaarden 1 en 2 voor die tijd, is qua doorlooptijd (mede vanwege de corona maatregelen) moeilijk te voorspellen omdat het een bestuurlijk proces is en kan ook behoorlijk wat inspanning vragen, waardoor het risico bestaat dat we 15 november niet halen. Risico: middel (Kans: 3, Impact: 5, Risico: 15)

Maatregel: inzet externe experts die dedicated de opdracht krijgen om een beslisnota inclusief afwegingskader voor governance, beheer en financiering, op basis van interviews, analyse en vergelijking met vergelijkbare governance en beheer vraagstukken.

- Het LSP moet als overkoepelende voorziening voor professionele ontwikkeling van werkenden en werkzoekenden en hun dienst-/hulpverleners gaan werken. Door de Corona-crisis ontstaan er allerlei nieuwe initiatieven, die mogelijk buiten beeld zijn van van LSP, waardoor het beeld kan ontstaan dat de overheid geen overzicht heeft over haar eigen initiatieven. Risico: middel-groot (Kans: 4, Impact: 4, Risico: 16).

Maatregel: OCW zorgt in de afstemming met de betreffende ministeries ervoor dat alle initiatieven gericht op professionele ontwikkeling van werkenden en werkzoekenden bij het ministerie bekend zijn en worden doorgegeven aan het programma, zodat daar in de definitiefase van het programma mee kan worden gehouden.

- Randvoorwaarde 8, afspraken over kwaliteit en betrouwbaarheid van het scholingsaanbod, is een complexe voorwaarde om te realiseren, vanwege de aard van het vraagstuk, de belangen en de impact daarvan. Als we daar niet met elkaar de tijd voor nemen, kan dat negatieve consequenties hebben voor draagvlak en kwaliteit van het LSP. Risico: middel-groot (Kans: 4, Impact: 4, Risico: 16)

Maatregel: Stel een werkgroep in van experts (of extern adviesbureau?) op dit onderwerp met een onafhankelijke voorzitter, die daarover via de stuurgroep een advies uitbrengt aan het bestuurlijk overleg. Voor het geval het niet reeel is om dat advies voor die tijd uit brengen, onderzoekt het programma in de definitiefase, of en hoe we wel zouden kunnen beginnen met (onderdelen) van de bouw van het LSP in afwachting van dat advies en de bijbehorende besluitvorming.

- Als de ICT kosten van de ontwikkeling van het LSP meer bedragen dan 5 miljoen euro, is een BIT toets verplicht om uit te voeren voordat met de ICT ontwikkeling wordt begonnen. Als er een BIT toets moet worden uitgevoerd is een go/no go per 15 november voor het programma niet haalbaar, vanwege de voorbereidingstijd en doorlooptijd van de BIT toets. Risico: klein (Kans: 1, Impact 5, Risico: 5)

Maatregel: Accepteren.

Issue:

- Vanwege de beschikbare budgetten moet de opdracht voor de ICT ontwikkeling dit jaar worden gegeven. Die opdracht moet gebaseerd zijn op een afgeronde startarchitectuur die het programma van eisen vormt voor de partij die de ICT ontwikkeling gaat doen en die is afgestemd met de toekomstige beheerpartij. Het tijdspad voor de sourcing van de ICT ontwikkelpartij is daarmee onhaalbaar als we moeten aanbesteden. Impact: groot

Maatregel: Voor de sourcing van de ICT ontwikkeling betekent dit dat we moeten (quasi)inbesteden. Dat betekent er een keuze wordt gemaakt door de opdrachtgever voor een overheidspartij die de ICT ontwikkeling op zich neemt. Daarvoor komen op voorhand bestaande uitvoeringsorganisaties als UWV en DUO in aanmerking en ICT ondersteuningsorganisatie als SSC ICT, DICTU en ICTU. In een aparte notitie zal door het programma het plan van aanpak voor de sourcing van de ICT ontwikkeling van het LSP door middel van inbesteding worden geschetst.

10. Kwaliteitsmanagement

In de definitiefase van het programma wordt de MSP methodiek van programmatisch werken gehanteerd en de bijbehorende checklist. De programmamanager is MSP gecertificeerd. Daarnaast wordt het BIT toetsingskader (zie bijlage 2) gehanteerd, als checklist voorafgaand aan de start van het programma.

11. Kosten definitiefase

De kosten van de definitiefase worden apart met de opdrachtgever besproken.

Bijlage 1: Lijst Stakeholders

naam	contactgegevens	Organisatie/functie	Belang/toelichting
Publieke sector			
10.2.e	10.2.e @uwv.nl	UWV, Beleidsadviseur Strategie, Beleid & Kenniscentrum	Was betrokken bij of projectleider Arrangementenbank. Ook betrokken bij arbeidsmarkttool?
10.2.e	10.2.e @duo.nl	DUO, Domeinarchitect	Heeft ideeën over leven lang leren platform uitgewerkt.
10.2.e	10.2.e @duo.nl	DUO, 10.2.e	Opdrachtgever DUO LLL.
10.2.e	10.2.e @duo.nl	DUO, manager/NL-vertegenwoordiger voor Europass (Europees programma),	Europass is ooit begonnen als een soort Europees CV (vergelijkbaar met LinkedIn), maar wil uitgroeien naar scholings/opleidingsplatform met ook vacatures e.d. Brussel steekt hier behoorlijk wat geld in. Grote datacomponent.
10.2.e	10.2.e @duo.nl	DUO, programma-manager Bron	Bron bouwt mogelijk scholingsregister voor START
10.... 10.2.e		OCW, opdrachtgever Bron	Beleidsverantwoordelijke Bron
10.2.e		SZW, projectleider STAP	
Privaat/semi-publiek			
10.2.e (en eventueel 10.... 10.2.e)	10.2.e @s-bb.nl 10.2.e @s-bb.nl	Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), projectmanager portal KiesMBO	(sectorale scholingsportals) Een portal met alle mbo opleidingen gemaakt, met persona: KiesMBO Hebben interesse in uitbreiding KiesMBO met opleidingen

			voor volwassenen.). Wettelijke taken. Sociale partners vertegenwoordigd in SBB (via sectorkamers).
10.2.e 10.2.e en of 10.2.e (?)	10.2.e @awvn.nl	AWVN, Project manager en adviseur duurzame inzetbaarheid/portal Tiptrack.nl	Algemene Werkgeversvereniging, Hebben portal gemaakt, voor werkgevers en werknemers HR tool.
10.2.e	10.2.e @studiekeuze123.nl ↓	10.2.e -bestuurder, studiekeuze 123	portal Studiekeuze123 'bevat alle erkende hbo- en wo-opleidingen' (website), stichting
10.2.e	10...@edudex.nl	Edudex, secretaris	Beheren standaarden en verzorgen gegevensuitwisseling private opleidingen
10...10.2.e -	10...@voorlichtingsysteem.nl	Edudex, adviseur	Idem hierboven
naam	contactgegevens	Organisatie/functie	Belang/toelichting
Wetenschap			
10.2.e	10.2.e @tilburguniversity.edu	Universiteit Tilburg	Was gesprekspartner verkenning, belang? Ideeën over plek portal in arbeidsmarktbeleid, competenties .. (arbeidsmarktplatform). Lijkt op UWV verhaal... Werk naar werk fondsen .. Bestuurlijk invloed? Tweede fase gesprek?
10.2.e		Universiteit Maastricht, Researchcentrum Onderwijs Arbeidsmarkt (ROA)	Ideeën over beginnen met alle vormen van scholing waar geldpotjes aan gebonden zijn. Overgenomen in advies.
Stuurgroep landelijk scholingsportaal			
10.2.e	10.2.e @mboraad.nl	MBO raad	Vertegenwoordiger ROC's
10.2.e	1...@vnoncw-mkb.nl	VNONCW	Vertegenwoordiger werkgeversorganisaties
10.2.e -	10.2.e @nrto.nl	NRTO	Medewerker koepel organisatie private aanbieders
1 10.2.e	10.2.e @vereniginghogescholen	Vereniging Hogescholen	Vertegenwoordiger hogescholen
10.2.e	10.2.e @vsnu.nl	VSNU,	Vertegenwoordiger universiteiten. Online

			scholing/e-learning, aansluiten bij landelijke portal
10.2.e	10.2.e@fnv.nl	FNV	Vertegenwoordiger werknemersorganisaties
10.2.e	10.2.e@minocw.nl	OCW, HO&S	Directie Hoger onderwijs
10.2.e	10.2.e@minocw.nl	OCW, 1... informatiemanager MBO	
10.2.e	10.2.e@minszw.nl	SZW, AV	Beleidsverantwoordelijk SZW (STAP-regeling; scholingsregister STAP)
Bestuurlijk overleg			
10.2.e		10.2.e Vereniging Hogescholen	
10.2.e		10.2.e MBO Raad	
10.2.e		10.2.e NRTO, Nederlandse Raad voor Training en Opleiding	
10.2.e		10.2.e Divisie Beleid, VNO-NCW	
10.2.e		10.2.e, Vakcentrale voor Professionals	
10.2.e		10.2.e VSNU	
10.2.e		1... 0.2.e	
10.2.e		1... SZW	

Bijlage 2: Checklist BIT toetskader

1. Business case en financiering
Er is een duidelijke doelstelling en een business case die deze onderbouwt.
In de businesscase zijn kosten en baten van het project tegen elkaar afgewogen.
De meerwaarde van het project voor de organisatie, de eindgebruiker en/of de samenleving wordt door de business case aangetoond.
De baten zijn waar mogelijk vertaald in financiële termen; als dat niet kan zijn de kwalitatieve baten concreet gespecificeerd op een wijze die achteraf geverifieerd kan worden.
Er is (meerjarige) financiële dekking voor het project én voor de beheerfase. Het project past binnen de afgesproken kaders (geld, mensen, middelen).
De opdrachtgever voor het project is ook verantwoordelijk voor het budget
2. Opdrachtgever en projectorganisatie
De rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de projectorganisatie (opdrachtgever, projectmanager, projectteam, stuurgroep, projectsupport) zijn helder vastgelegd en worden ingevuld door mensen met voldoende kennis en ervaring.
In en rond de projectorganisatie is aantoonbaar en structureel ruimte voor tegendenken en een kritische blik.
In het projectplan is de kwaliteitsborging beschreven op basis waarvan de interne en externe toetsmomenten op de relevante projectmijlpalen/ producten zijn beschreven.
3. Projectafhankelijkheden en risico's
Voor de start van de uitvoering is goed zicht op de afhankelijkheid van andere projecten en releases van bestaande applicaties (inhoud en planning).
Het is duidelijk hoe hierover afspraken zijn/worden gemaakt. De belangrijkste risico's van het project zijn in kaart gebracht en het risicomanagement is geborgd in de projectbeheersing.

4. Samenhang werkprocessen en automatisering
In de aanpak is expliciet gedefinieerd hoe de werkprocessen en automatisering in samenhang tot stand komen.
Werkprocessen zijn een integraal onderdeel van de oplossing en zijn idealiter gedefinieerd en gestandaardiseerd voordat begonnen wordt met de realisatie van het systeem.
Indien de daadwerkelijke invoering van de processen pas mogelijk is met het nieuwe systeem, dan zijn de nieuwe werkprocessen afdoende getoetst voordat begonnen wordt met selectie of bouw van het nieuwe systeem.
Indien wordt gekozen voor een standaard pakketoplossing dan worden de werkprocessen in principe aangepast aan het pakket.
5. Minimale omvang bij de start
De omvang (scope) van het project is beschreven als op te leveren producten.
Deze scope is aantoonbaar zo klein mogelijk gehouden, gegeven de gestelde doelen.
Als de complexiteit te groot wordt en/of de doorlooptijd te lang, wordt gekozen voor een projectfasering waarbij de doelen aantoonbaar in stappen worden bereikt.
6. Beheersing van de omvang tijdens de looptijd
Alleen de opdrachtgever kan na de start van het project nog aanvullende eisen stellen aan het eindresultaat.
7. Realisatie van de baten
Het is duidelijk wie verantwoordelijk is om de baten van het project te realiseren.
De verantwoorde-lijk(en) heeft/hebben een duidelijk (intern of extern) belang om de baten te realiseren en de autoriteit en sturingsmogelijkheden om dit voor elkaar te krijgen.
Indien voor de realisatie medewerking van andere partijen nodig is dan is medewerking van deze partijen verzekerd of minstens draagvlak bij deze partijen aangetoond.
Aanvullende eisen worden goedgekeurd op basis van een wijzigingsvoorstel waarin de impact is beschreven op tijd, kosten, kwaliteit, scope, risico's en baten.
De opdrachtgever is verantwoordelijk voor alle consequenties van goedgekeurde wijzigingen en heeft hiervoor voldoende financiële ruimte.
8. Architectuur, functionele haalbaarheid en technische maakbaarheid
De gekozen architectuur verdeelt het nieuwe systeem optimaal in componenten die apart opgeleverd en getest kunnen worden.
Indien componenten door verschillende partijen worden gerealiseerd dan zijn de benodigde koppervlakken (interfaces) vooraf gedefinieerd (technisch en semantisch), of is één partij geautoriseerd om deze voor de benodigde koppervlakken te definiëren.
De benodigde inspanning voor de realisatie van elk koppervlak is in kaart gebracht.
Voor zover van toepassing wordt gebruik gemaakt van de voor de overheid vastgelegde standaarden.
Het project geeft invulling aan het principe: hergebruik vóór koop vóór bouw.
Er wordt gebruik gemaakt van gangbare en volwassen technologie en zowel de organisatie als de geselecteerde marktpartijen hebben ervaring met de gekozen technische oplossingen.
De haalbaarheid van het totaal aan functionele wensen is getoetst.
Voor zover in het kader van het project nieuwe applicaties moeten worden ontwikkeld is de omvang hiervan bij benadering bekend, bijvoorbeeld door een functiepuntenanalyse.
9. Belang van betrokken partijen
Alle stakeholders bij het project zijn helder in kaart gebracht (inclusief de eventuele maatschappelijke groeperingen).
Eventuele organisatorische en bestuurlijke risico's worden voortdurend helder in beeld gebracht en vertaald in maatregelen.
Partijen die belang hebben bij het mislukken van het project, als ze er zijn, hebben geen invloed op het welslagen van het project. Als dit wel het geval is, dan is dit expliciet benoemd in de risico analyse en zijn adequate maatregelen getroffen.

10. Bouw, fasering en opbrengst
De ontwerp- bouw- en testfase van het project is zo kort mogelijk gehouden of is geïntegreerd in een Agile/Scrum aanpak.
Na uiterlijk 2 jaar is de implementatie bij eindgebruikers begonnen.
De implementatie wordt binnen 1 jaar afgerond. De eerste baten van het project zijn dan tevens gerealiseerd.
Grotere, langer durende projecten zijn verdeeld in helder afgebakende fasen die aan bovenstaande doorlooptijden voldoen en die elk een positieve business case hebben, of minimaal leiden tot concreet bruikbare producten voor eindgebruikers.
11. Aanbesteding
De gekozen aanbestedingsstrategie balanceert de risico's tussen opdrachtgever en marktpartij(en) en koppelt betaling aan de behaalde en door de opdrachtgever geaccepteerde resultaten.
De eenduidigheid en volledigheid van de (functionele) eisen is vóór de definitieve gunning aantoonbaar grondig getoetst, waarbij optimaal gebruik gemaakt is van pilots en/of prototypes om bruikbaarheid en acceptatie van het systeem te waarborgen.
De voorgenomen aanbesteding, inclusief de belangrijkste aanbestedingsdocumenten, zijn vooraf in de markt getoetst en de resultaten van deze toetsing zijn in de aanbesteding verwerkt.
Voor zover is afgeweken van de uitkomsten van deze toetsing is de motivatie hiervoor vastgelegd.
De contractering is zodanig dat de bij de uitvoering betrokken marktpartijen er belang bij hebben dat het project tijdig en conform de initiële afspraken wordt opgeleverd.
Er zijn reguliere overlegmomenten gepland waarin betrokken partijen in een zakelijke en coöperatieve sfeer de gemaakte afspraken evalueren.
12. Implementatie en overdracht naar de lijn
In het projectplan is voldoende tijd en geld gereserveerd voor documentatie, training (incl. ontwikkeling van trainingen, train de trainers), en overdracht aan en ingebruikname door de lijnorganisatie. Dat geldt ook voor de transitie naar de fase van beheer en onderhoud (incl. afspraken met eventuele externe leverancier).
De lijnorganisatie inclusief de beheer- en onderhoudsorganisatie zijn aantoonbaar betrokken geweest bij het opstellen van deze plannen en hebben deze geaccepteerd.
Er is duidelijk gedefinieerd en afgesproken wie de ICT-producten in beheer neemt en of hiervoor de benodigde resources beschikbaar zijn gesteld.
Er is rekening gehouden met een nazorgfase.
13. Acceptatie en decharge
In het projectplan is duidelijk beschreven hoe de op te leveren producten worden getoetst en geaccepteerd en wat de acceptatiecriteria zijn. Tevens is aangegeven onder welke voorwaarden aan het project decharge wordt verleend door de opdrachtgever.

Landelijk Scholingsportaal

Visiedocument

Visiedocument LSP

Van 10.2.e
Versie Versie 0.4
Datum 3-9-2020
Status Concept

Revisietabel

Datum	Versie	Auteur	Opmerking
27-07-2020	0.1	10.2.e	Eerste opzet
24-08-2020	0.2	10.2.e	Opmaak omgezet naar ICTU-huisstijl
27-08-2020	0.3	10.2.e	Verwerken opmerkingen 5.1.2.e
3-09-2020	0.4	10.2.e	Redactie en vormgeving

Inhoudsopgave

Revisietabel.....	2
1. Productomschrijving.....	4
1.1. Checklist.....	4
2. De huidige realiteit: een snel veranderende arbeidsmarkt.....	5
2.1 Trends.....	5
2.2 Burning platform (IST-situatie).....	5
2.3 Fictieve voorbeelden.....	6
2.4 Doelgroepen.....	7
3. Maatschappelijke doelen.....	8
3.1 Een leven lang ontwikkelen.....	8
3.2 Maatschappelijke doelen.....	8
4. Toekomstbeeld: één landelijke centrale voorziening (SOLL-situatie).....	10
4.2 <i>Eén landelijke voorziening</i>	10
4.3 Doelgroepen en stakeholders.....	11
4.4 Randvoorwaarden en eisen.....	11
4.5 Samengevat.....	11
4.6 Vervolg.....	12

1. Productomschrijving

“Een ‘vision statement’ bevat een beeld van een betere toekomst en wordt gebruikt om te kunnen communiceren over de gewenste toekomstige situatie (ambitie)”.

1.1. Checklist

Een aansprekende visie is:

- *geschreven in de toekomstige tijd;*
- *door een brede groep stakeholders eenvoudig te begrijpen;*
- *geschreven voor een brede groep belanghebbenden;*
- *een beschrijving een ‘compelling future’ (overtuigend toekomstbeeld);*
- *een beschrijving van de huidige realiteit als argumentatie voor een noodzakelijke verandering (‘burning platform’);*
- *niet tijd gerelateerd en zonder targets;*
- *een beschrijving van de gewenste toekomst van de belangrijkste stakeholders;*
- *verifieerbaar zonder in details te treden;*
- *voldoende flexibel voor de duur van het programma, zonder al te veel beperkingen;*
- *voorziet in voldoende context voor het ontwikkelen van de blueprint;*
- *kort, maar relevant en gedenkwaardig.*

2. De huidige realiteit: een snel veranderende arbeidsmarkt

2.1 Trends

De arbeidsmarkt verandert in snel tempo. Allereerst verdwijnen oude beroepen en komen er nieuwe voor in de plaats. Denk onder andere aan nieuwe beroepen in de ICT, domotica, nanotechnologie, beroepen op het gebied van lifestyle, voeding en beweging, beroepen die bijdragen aan de klimaatdoelstellingen en een duurzame economie - bijvoorbeeld de 'duurzame bouwvakker' en de 'datagedreven aardappelteler' - en tot slot is er al jaren sprake van een groei aan freelancespecialisten, interim-professionals en zzp'ers. De Nederlandse economie verschuift al geruime tijd in de richting van een innovatieve dienstensector.

Daarnaast verspreiden bedrijven en organisaties zich steeds meer wereldwijd (globalisering). En de concurrentie neemt toe, ook internationaal. Bij reorganisaties is voor sommige werknemers dan geen plaats meer. Dit raakt in het bijzonder de oudere generatie werkenden en lager opgeleiden. Daarom is het kunnen wisselen van beroep en branche steeds belangrijker geworden om zeker te zijn van werk.

Ook de maatschappij wordt steeds ingewikkelder. Daarom is het voor iedereen belangrijk om goed overweg te kunnen met bijvoorbeeld taal, rekenen en computers¹.

En tot slot kan de coronapandemie ook op de lange termijn ingrijpende gevolgen hebben voor de economie en de arbeidsmarkt. De vraag naar bepaalde beroepen in diverse sectoren zal afnemen, denk aan de luchtvaartbranche, cultuur en de horeca. Maar ook in sectoren waar de Corona-gevolgen minder evident lijken te zijn, doet het thuiswerken een beroep op nieuwe vaardigheden. De behoefte aan om- en bijscholing zal daarmee in een enorme stroomversnelling komen. Daarbij zal er een toenemende vraag zijn naar korte scholingstrajecten en scholing op maat (certificaten, deelcertificaten, modules). Dat geldt ook voor de behoefte aan leren op afstand; bestaande vormen van e-learning zullen door de pandemie in versneld tempo verder ontwikkeld en breder toegepast gaan worden.

Deze ontwikkelingen vragen om een juiste match tussen de vraag naar en het aanbod van arbeid. Continue om- en bijscholing en doorontwikkeling van kennis en competenties is een voorwaarde om het arbeidsaanbod blijvend aan te laten sluiten bij de toekomstige vraag. Van nagenoeg de gehele Nederlandse beroepsbevolking wordt verwacht dat zij zich gedurende haar gehele loopbaan blijft ontwikkelen om zodoende duurzaam inzetbaar te kunnen blijven en niet buiten de boot te vallen.

2.2 Burning platform (IST-situatie)

"De Nederlandse Bank heeft in juni jl. becijferd dat er in 2021 ruim 700.000 werklozen zullen zijn. De Nederlandse economie valt daarmee in één klap vijf jaar terug. De economische val door het virus wordt volgens De Nederlandsche Bank veel dieper dan tot nu toe door o.a. het Sociaal

¹ Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-leren/leren-tijdens-loopbaan>

In 2020 loopt de werkloosheid op tot 4,6 procent van de beroepsbevolking. Volgend jaar stijgt de werkloosheid naar 7,3 procent: 700.000 Nederlanders zijn dan op zoek naar een baan, meer dan een verdubbeling in vergelijking met nu en vergelijkbaar met het aantal werkzoekenden aan het einde van de vorige crisis. In maart, voor de corona-uitbraak, was de werkloosheid nog 2,9 procent.

Niets is zo onvoorspelbaar als de toekomst, toch liegen deze cijfers er niet om. De verwachting is dat honderdduizenden werkzoekenden en werkenden zich zullen moeten laten om- of bijscholen voor een toekomstbestendige loopbaan. Echter, als iemand zich in een situatie bevindt waarin hij op zoek wil naar het voor hem relevante scholingsaanbod en de bijbehorende financieringsmogelijkheden, dan is er de mogelijkheid dat hij niet goed weet waar hij moet zoeken en dus ook niet of hij de voor hem meest geschikte scholing en financieringsmogelijkheden heeft gevonden. Tijdens een inventarisatie onder stakeholders voorafgaand aan deze onderliggende visie is geconstateerd dat er een breed aanbod aan onderwijsportalen is ontstaan – veelal regionaal en/of voor specifieke doelgroepen – maar dat het voor de eindgebruiker lastig kan zijn waar hij/zij moet beginnen met zoeken. “Men ziet door de bomen soms het bos niet meer”, was de breed gedragen conclusie. Een andere breed gedragen conclusie – expliciet benoemd door de werkgroep in aanloop naar onderliggende visie - is dat er daarom behoefte is aan één centrale voorziening: één centraal landelijk scholingsportal (LSP). Daarbij is het belangrijk om de positie van dat LSP en de verhouding tot de bestaande portals helder neer te zetten. Zeker nu, met name in reactie op de Coronacrisis, nieuwe voorzieningen ontwikkeld worden of zijn gestart die een relatie met het LSP (kunnen) hebben. Zo ontwikkelt het UWV in het kader van de STAP-regeling het digitaal arbeidsmarktadvies (DAMA), is recent door de SBB Leerbanenmarkt.nl gelanceerd waarop beschikbare leerbanen staan voor werkzoekenden en werkenden, is NLwerktdoor.nl opgezet door werkgevers, gemeenten, UWV, vakbonden, beroepsonderwijs en de ministeries van SZW en OCW en zijn VSNU, VH en MBO Raad bezig met de ontwikkeling van ‘Tripadvisor’, een gezamenlijk platform om het Leven Lang Ontwikkelen-aanbod te ontsluiten.

Uiteraard zijn er doelgroepen die wel op eigen kracht via het huidige aanbod hun weg weten te vinden. De focus hier ligt op mensen die nog geen duidelijk geformuleerde opleidingsvraag hebben en het lastig vinden om in het huidige aanbod een voor hen geschikte oplossing te vinden. Dit illustreren we hieronder met een aantal fictieve voorbeelden (met de nadruk op fictief en niet bedoeld als volledig overzicht).

2.3 Fictieve voorbeelden

Loopbaanswitch: “Na jaren gewerkt te hebben in een administratieve functie, wil ik nu eindelijk mijn droom realiseren. Ik wil graag kinderen begeleiden als onderwijsassistent, maar weet niet goed welk papiertje ik daarvoor nodig heb. Bovendien zou ik wel eens met andere mensen willen praten die deze stap eerder hebben gezet”.

¹²Bron: De Nederlandse Bank, Economische Ontwikkelingen en Vooruitzichten, juni 2020, Nummer 19, https://www.dnb.nl/binaries/EOV%20voorjaar2020_tcm46-389040.pdf

Ontslagen: "Mijn baan als technicus beheerder railvervoer bij Tata-steel houdt na 25 jaar op te bestaan, ik krijg een vertrekregeling waarmee ik me kan laten omscholen. Maar omscholen in wat? Ik ben 59 jaar"

Verzuurd: "Ik werk hier nu twintig jaar, maar heb inmiddels zo'n tabak van deze organisatie en het kortzichtige management. Ik hou het vol door de kantjes ervan af te lopen en me regelmatig ziek te melden. Ik wil dit niet meer en wil eindelijk mijn droom gaan verwezenlijken: zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Maar ik weet niet goed waar ik moet beginnen"

Gescheiden: "Ik ben parttime onderwijzer op een basisschool en zes maanden zwanger van een tweeling. Mijn man heeft me onlangs verlaten en ik kan mijn onderwijs- en opvoedingstaken als alleenstaande in de toekomst niet combineren in deze ontstane situatie. Met welke baan kan ik onder deze omstandigheden mijn toekomstige kinderen een financieel onbezorgde toekomst bieden en welk omscholingstraject is daarbij kansrijk?"

Faillissement: "Mijn strandtent valt om, ik heb drie jaar geleden mijn horeca-diploma behaald en na een forse investering met geleend geld begon het eindelijk te lopen. En nu deze COVID19-crisis. Ik krijg het plaatje met deze vaste lasten niet meer kloppend. Kansloos. Echt een berg ellende, weet niet waar ik moet beginnen"

Nieuwkomer: Ik ben onlangs ingestroomd als vluchteling uit Syrië - ik was daar tandarts - en wil weten welke tandheelkundige kennis en diploma's ik moet hebben om hier mijn werk te kunnen voortzetten?

Verkeerd gekozen: heb net cum laude het conservatorium afgerond als saxofonist, maar –mede door de COVID19-crisis - lijkt er in de jazzmuziek geen droog brood te verdienen. Waar liggen voor mij interessante kansen op de arbeidsmarkt en wat moet ik bijleren om die te pakken?

2.4 Doelgroepen

We zien in de behoefte aan opleidingen een onderscheid tussen personen die naar verhouding veel aan scholing doen, waaronder hoger opgeleiden en jongere werknemers, en personen die moeilijker hun weg in scholingsland kunnen vinden³. Het beoogde LSP is vooral bedoeld voor deze laatste groep om te gaan zoeken en vervolgens aan scholing te gaan deelnemen en moet de drempel naar die zoektocht verlagen. Denk daarbij in het bijzonder aan laaggeletterden, mensen die zoekende zijn, maar niet goed weten wat ze precies zoeken en/of willen, mensen met een beperking (geestelijk of fysiek) en mensen in specifieke sectoren die hard getroffen zijn door de Corona-pandemie (denk aan luchtvaart, openbaar vervoer, horeca en de cultuursector). Ook middelbaar en lager opgeleiden en de oudere generatie werknemers (>55 jaar) en niet-werkenden volgen relatief weinig scholing. Tot slot moet met name ook rekening worden gehouden met mensen die zich willen ontwikkelen maar onvoldoende digitaal vaardig zijn (waar de noodzaak om zich te ontwikkelen vaak groot is) en de doelgroep van professionals en dienstverleners die hun daarbij kunnen ondersteunen.

³zie o.a. Grenzen aan een leven lang leren, SCP, 2019; Belemmeringen Leven Lang Ontwikkelen, Panteia, 2019

3. Maatschappelijke doelen

3.1 Een leven lang ontwikkelen

In de Kamerbrief over leven lang ontwikkelen van 27 september 2018 geeft het kabinet aan een doorbraak te willen realiseren op het gebied van leven lang ontwikkelen en een positieve en sterke leercultuur tot stand te willen brengen. Voorts stelt het kabinet dat deze beoogde doorbraak alleen gerealiseerd kan worden in samenwerking met sociale partners, O&O organisaties, onderwijsinstellingen, uitvoeringsorganisaties en alle andere betrokken partijen. Sociale partners in de Stichting van de Arbeid hebben aangegeven het kabinet te steunen in zijn streven naar een leercultuur waarin scholing en ontwikkeling vanzelfsprekend zijn en zich samen met overheid, onderwijs en andere actoren te willen inspannen voor een brede aanpak (brief van de StAr aan VKC's van SZW en OCW, 8 oktober 2018). De MBO Raad, de VH en de VSNU hebben, samen met andere onderwijsorganisaties, ook aangegeven te willen bijdragen aan een doorbraak in leven lang ontwikkelen en onderkennen het belang van het realiseren van een brede, sterke leercultuur⁴ ().

In de door het kabinet voorgestelde brede aanpak is de rol van de overheid te zorgen voor de juiste randvoorwaarden. De verantwoordelijkheid voor een leven lang ontwikkelen en scholing ligt volgens het kabinet echter primair bij de burgers zelf: werkgevers, werknemers en werkzoekenden. Voor het stimuleren van die eigen verantwoordelijkheid is het nodig dat⁵:

- *Mensen eigen regie nemen over hun loopbaan en hun leven, zodat ze zich hun leven lang kunnen blijven ontwikkelen en hun eigen keuzes kunnen maken;*
- *Mensen zich vitaal, duurzaam en flexibel inzetbaar maken op de arbeidsmarkt;*
- *Mensen niet 'achteraf repareren' maar 'vooruitkijken': mensen moeten zich niet pas scholen bij werkloosheid of dreigend baanverlies, maar leren en ontwikkelen zien als vanzelfsprekende onderdelen van hun werk en hun leven.*

Door scholing kunnen werknemers blijven bij veranderingen in hun eigen baan of overstappen naar een andere baan. Ook werkzoekenden kunnen hun kansen op werk vergroten met bij- of omscholing of een leerwerktraject. Zo blijven volwassenen flexibel en duurzaam inzetbaar op de arbeidsmarkt. Daarnaast vergroot LLO de maatschappelijke participatie, zorgt het voor een hogere arbeidsproductiviteit en versterking van de economie, vermindert het kansenongelijkheid en heeft het een positief effect op gezondheid en welzijn.

⁴Discussiestuk 'Toekomst van ons onderwijs', 20 januari 2020

⁵ Bron: Kabinetsbrief over LLO (27 september 2018)

3.2 Maatschappelijke doelen

Parallel aan deze visie is een batenoverzicht opgesteld. In dit batenoverzicht schetsen we vier partijen die belang hebben bij LLO en de rol die LSP daarbinnen kan spelen. Allereerst zijn dat de gebruikers (werknemers en werkzoekenden), daarnaast het bedrijfsleven, de overheid en tot slot de aanbieders van scholing. In onderstaande figuur is per partij kort samengevat welke maatschappelijke doelen via LLO - en de rol die het LSP daarbinnen kan spelen - kunnen worden bereikt.

Figuur 1: Doelgroepen en maatschappelijke doelen

In het batenoverzicht is te zien welke opbrengsten een bijdragen kunnen leveren aan deze maatschappelijke doelen.

4. Toekomstbeeld: één landelijke centrale voorziening (SOLL-situatie)

In de kern gaat het erom, zoals hierboven geschetst, dat de naar verwachting 700.000 werkzoekenden - en daarbovenop nog werkenden die een loopbaanstap overwegen - op termijn een betrouwbaar en volledig antwoord kunnen vinden op de volgende vragen:

- *Wat kan ik op basis van mijn opleidingsachtergrond, ervaring en eerder verworven competenties?*
- *Wil ik daarop voortborduren, of wil ik een ander pad inslaan?*
- *Wat voor werk zou ik dan willen doen, waar krijg ik energie van en waar haal ik voldoening uit?*
- *Welk beroep past daarbij?*
- *Is er in de toekomst genoeg werk en kan ik daar een belegde boterham mee verdienen?*
- *Hoe ziet die sector van dat beroep er uit?*
- *Welke opleiding moet ik volgen om dat beroep te kunnen uitoefenen?*
- *Waar kan ik die opleiding volgen?*
- *Wat zijn de toelatingseisen voor die opleiding?*
- *Wat kost dat en welke financieringsmogelijkheden zijn er?*
- *Wat krijg ik als ik die opleiding heb afgerond?*
- *Hoe kansrijk is het (in mijn regio) dat ik met die opleiding mijn gewenste baan vind?*
- *Welke impact heeft die keuze op mijn huidige (financiële) situatie?*

Voorstel: Het op korte termijn realiseren van één voorziening die antwoord geeft op alle bovengenoemde vragen is praktisch onhaalbaar. Om die reden zal de focus (scope) in eerste instantie liggen op het in kaart brengen van het totale opleidingsaanbod en de financieringsmogelijkheden daarbij. In een later stadium zou daaraan o.a. arbeidsmarktinformatie en loopbaanadvisering kunnen worden toegevoegd.

4.2 Eén landelijke voorziening

In de huidige situatie worden geen volledige en betrouwbare antwoorden gegeven op de hierboven genoemde vragen. Mensen die op zoek zijn naar antwoorden putten willekeurig uit het huidige versnipperde aanbod van opleidingsplatforms en -portals met mogelijke *false positives* of *false negatives*⁶ als gevolg: ze hebben immers geen zicht op het totale relevante aanbod. Het kabinet, sociale partners en onderwijskoepels willen om die reden één centrale landelijke voorziening ontwikkelen van individuele scholingsmogelijkheden en de bijpassende financiële tegemoetkomingen. Deze voorziening ontwikkelt zich idealiter verder tot een individueel portaal met inzicht in loopbaanwensen, arbeidsmarktkansen, scholingsmogelijkheden en rechten waar iemand - ook in financiële zin - gebruik van kan maken. Het idee van één centrale voorziening wordt ook door de SER naar voren gebracht: volgens de SER lijkt er behoefte te zijn aan een centraal punt waar iedereen inzicht kan hebben in het totale scholingsaanbod in het land, zowel van het publieke als het private onderwijs. Dat inzicht zou mogelijk gekoppeld moeten worden aan een "waarde" van de opleiding voor de arbeidsmarkt (Inventarisatie leven lang ontwikkelen in sociale zekerheid,

⁶False positive: een uitslag van een test die ten onrechte positief is. False negative: een uitslag van een test die ten onrechte negatief is?

SER, 2019). Het belang van een beter overzicht van financiële bronnen c.q. publieke en private scholingsmiddelen sluit aan bij de constatering in een recente notitie van de Tweede Kamer dat de budgetten voor LLO worden onderbenut en dat het probleem niet een gebrek aan geld is, maar het bij elkaar brengen van kandidaten en het budget.⁷

4.3 Doelgroepen en stakeholders

Er zijn in aanloop naar dit visiedocument diverse gesprekken gevoerd in het kader van een verkenning van **10.2.e**. Aanvullend heeft ICTU ook een groot aantal partijen gesproken. Voor een totaalbeeld hieronder een overzicht van doelgroepen en stakeholders die input voor deze visie hebben geleverd en een belangrijke rol zullen spelen in het vervolgtraject:

- *Sociale partners;*
- *Onderwijskoepels;*
- *Het UWV;*
- *DUO;*
- *Onderwijsinstellingen;*
- *De beleidsverantwoordelijke departementen;*
- *Huidige aanbieders van opleidingsportals.*

Uiteraard bestaat de doelgroep eindgebruikers uit alle werknemers en werkzoekenden in Nederland die op zoek zijn naar opleiding of scholing die hen verder helpt in hun werkende leven.

4.4 Randvoorwaarden en eisen

Vanuit de diverse gesprekken en workshops in aanloop naar deze visie zijn de volgende randvoorwaarden onder de aandacht gebracht:

- *Zowel publiek als privaat gekwalificeerd scholingsaanbod (formeel en non-formeel leren);*
- *Kwaliteitseisen opleidingsaanbod (o.a. NLQF, CEDEO, NRT0);*
- *Aansluiting bij arbeidsmarkt (kans op werk);*
- *Aandacht voor specifieke doelgroepen (o.a. lager opgeleiden en ouderen);*
- *Inzicht in financieringsmogelijkheden;*
- *Extra aandacht voor leercultuur MKB;*
- *Objectieve en betrouwbare informatie;*
- *Datakwaliteit en actualiteit.*

4.5 Samengevat

We willen een landelijke centrale voorziening ontwikkelen met daarin in eerst instantie:

1. *Een betrouwbaar overzicht van het relevante totale publieke en private opleidingsaanbod*

⁷Notitie over de kosten en baten van Leven Lang Ontwikkelen, Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2 juli 2020).

2. *Een betrouwbaar overzicht van de beschikbare publieke en private financieringsbronnen*

En op termijn:

3. *Persoonlijke kwalificaties en wensen*
4. *Arbeidsmarktinformatie met een inschatting van kans op betaald werk (kansen)*
5. *Een persoonlijk loopbaanadvies op basis van een aantal persoonlijke kenmerken (ondersteuning)*

4.6 Vervolg

Verdere doorvertaling van deze visie is terug te vinden in de documenten:

- *Batenmap;*
- *Blueprint;*
- *Het programmaplan op hoofdlijnen.*

Ketenarchitectuur
Leven Lang Ontwikkelen
(Concept)

Versie: Basisversie
Status: Concept
Datum: 24 maart 2022

Versiebeheer

Datum	Auteur	Versie	Beschrijving
25.11.2021	10.2.e (ICTU)	0.1	Vorm, opzet en structuur
14.12.2021	10.2.e (ICTU)	0.2	Eerste versie om de inhoudelijke dialoog te starten
25.01.2022	10.2.e (ICTU)	0.3	Verwerking feedback stakeholders, uitwerking business architectuur en ketengovernance
15.02.2022	10.2.e (ICTU)	0.4	Verwerking feedback op business architectuur, eerste uitwerking informatie architectuur
24.03.2022	10.2.e (ICTU)	basisversie	Verwerking commentaar, vastlegging gemaakte afspraken incl. opsplitsing in fasen

Distributielijst

Betrokkene	Organisatie	Rol	0.1	0.2	0.3	0.4	0.5	0.9
10.2.e	ICTU	Programma Architect	X	X	X	X	X	
10.2.e	ICTU	Programmadirecteur	X	X	X	X	X	
10.2.e	ICTU	Projectleider	X	X	X	X	X	
10.2.e	ICTU	Solution Architect	X	X	X	X	X	
10.2.e	ICTU	Gegevens Architect	X	X	X	X	X	
10.2.e	OCW	CIO Office		X	X	X	X	
10.2.e	SZW	CIO Office		X	X	X	X	
10.2.e	SBB	Gegevens Architect		X	X	X	X	
10.2.e	SBB	Projectleider		X	X	X	X	
10.2.e	UWV	Business Architect		X	X	X	X	
10.2.e	UWV	Solution Architect		X	X	X	X	
10.2.e	UWV	Projectmanager		X	X	X	X	

Managementsamenvatting

Deze basisversie van de ketenarchitectuur Leven Lang Ontwikkelen (LLO) beschrijft de doelarchitectuur voor de LLO keten op hoofdlijnen. De ketenarchitectuur identificeert de (direct) betrokken partijen en de verschillende (functionele) componenten in de keten en beschrijft globaal hoe op korte, middellange en lange termijn naar de gewenste situatie toegewerkt wordt. De ketenarchitectuur beschrijft de context, de doelen, de onderlinge afhankelijkheden en de overeengekomen principes en standaarden met de verschillende partijen in de LLO keten. Hierbij ligt de nadruk op gemeenschappelijke (informatie)voorzieningen, koppelvlakken en standaarden.

De kern van de LLO keten bestaat uit de componenten NPLO, Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen, (ondersteund door het programma NPLO van ICTU) en CompetentNL (vormgegeven in het programma 'Vaardig met Vaardigheden' als samenwerking tussen UWV en SBB) zoals beschreven in de gezamenlijke NGF-aanvraag.

Ter ondersteuning van de keten LLO zijn een aantal derde partijen geïdentificeerd welke gegevens en/of diensten leveren ten behoeve van de implementatie van de keten.

De totstandkoming van de ketenarchitectuur wordt deels geremd door de beperkte mate van concretisering en voortgang (op de voorbereiding van de doorontwikkeling) binnen de programma's en tussen de programma's. Vanuit de programma's wordt aangegeven dat veel zaken nog uitgezocht dienen te worden, afgesproken is om hiervoor een gefaseerde aanpak te hanteren waarbij voor elke fase passende :

1. in de huidige fase wordt door de programma's en stakeholders primair toegewerkt naar de (documentatie voor de) lopende NGF-aanvraag. Hiervoor worden programmaplannen, deze globale ketenarchitectuur (met beperkte scope) en een ruwe opzet voor de PSA's van beide programma's ontwikkelt.
2. de afzonderlijke programma's nemen een oriëntatiefase op in de programmaplannen, deze periode wordt gebruikt om de voorbereidende fase geïdentificeerde knelpunten (zie hieronder) weg te nemen. In deze fase wordt reeds concrete ketensturing verwacht, in de vorm van keten- en programma governance, met proactieve monitoring op resultaten en voortgang. Aan het einde van deze fase zijn de ketenarchitectuur en de PSA's geconcretiseerd en geactualiseerd, en zijn de programmaplannen daar waar nodig (resultaatgericht) geactualiseerd waarmee risico's in de realisatie beperkt worden.
3. Na een positieve beoordeling (CIO oordeel) door de CIO offices van de ministeries kunnen de programma's overgaan tot de realisatie van de in de programmaplannen beschreven (software) producten.

De ketenarchitectuur is opgesteld in de architectuur werkgroep LLO in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna OCW), in samenspraak met het ministerie van Sociale Zaken en Werk (hierna SZW). en beschrijft voor de kernpartijen en -componenten:

- ¶ de taken, verantwoordelijkheden en diensten van elke partij.
- ¶ interactie en samenwerking tussen partijen.
- ¶ de samenhang van componenten binnen de keten.
- ¶ de (benodigde) gegevens, gegevens uitwisseling en informatievoorzieningen.
- ¶ de kaders, uitgangspunten en architectuurprincipes voor inrichting van componenten en gegevensuitwisseling tussen partijen.
- ¶ de gezamenlijke afspraken welke de basis vormen voor verdere doorvertaling naar programma en/of solution architecturen.

Daarnaast geeft de ketenarchitectuur richtlijnen ter ondersteuning van interactie met derde partijen van de keten:

- ¶ het beschrijft de interactie en samenwerking tussen partijen binnen de keten met derde partijen.
- ¶ de raakvlakken van (technische) componenten in de keten met derde partijen.
- ¶ de van derde partijen benodigde gegevens, diensten en informatievoorzieningen.
- ¶ de kaders, uitgangspunten en architectuurprincipes voor gegevensuitwisseling tussen partijen binnen de keten en derde partijen.

De huidige versie van de ketenarchitectuur beschrijft de keten globaal, verdere concretisering wordt in de tweede fase voorzien. In deze oriëntatiefase dienen een aantal knelpunten weggenomen te worden en dient, in samenspraak met de betrokken ministeries, bepaalt te worden of regie op de keten(architectuur) breder beschouwd dient te worden.

Contents

Managementsamenvatting.....	3
1. Inleiding, achtergrond en scope.....	7
1.1. Inleiding.....	7
1.2. Doel van de ketenarchitectuur.....	8
1.3. Fasering van de ketenarchitectuur.....	9
1.4. Geïdentificeerde knelpunten.....	10
1.4. Scope.....	11
1.5. Positionering van de ketenarchitectuur.....	12
1.5. Stakeholders.....	15
1.6. Leeswijzer.....	16
2. Architectuurvisie.....	17
2.1. Visie op de keten (Stip op de horizon).....	17
2.2. Ketendoelen.....	18
2.3. Randvoorwaarden.....	19
3. Architectuorkaders, standaarden en principes.....	20
3.1. Kaders en standaarden.....	20
3.2. Uitgangspunten.....	20
3.3. Architectuurprincipes.....	21
3.3.1 Business-architectuurprincipes.....	21
3.3.2 Informatie-architectuurprincipes.....	22
3.3.3 Technologie-architectuurprincipes.....	24
4. Business-architectuur.....	25
4.1. Introductie.....	25
4.2. Ketenfuncties.....	25
4.2.1 Primaire ketenfuncties.....	25
4.2.2 Functies aanlevering van gegevens door leveranciers (keteninput)	26
4.2.3 Functies uitwisseling van gegevens en diensten (ketenuitwisseling).....	26
4.2.4 Functies uitlevering gegevens en diensten naar afnemers (ketenoutput).....	26
4.3. Ketenactoren.....	27
4.3.1 Actoren kerncomponenten.....	28
4.3.2 Actoren gegevensuitwisseling.....	28
4.4. Ketengovernance.....	29
5. Informatie-architectuur.....	32

5.1.	Introductie.....	32
5.2.	Gegevens en gegevensproducten.....	32
5.2.1	Gegevenslevering van leveranciers aan ketenpartijen (keteninput)	32
5.2.2	Gegevenslevering en diensten naar afnemers (ketenoutput).....	33
5.2.3	Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen (ketenuitwisseling)..	34
5.3.	Gegevens uitwisseling en verwerking (koppelingen).....	34
6.	Technologie-architectuur.....	36
6.1.	Introductie.....	36
6.2.	Softwarecomponenten.....	36
6.2.1	Doelarchitectuur CompetentNL.....	36
6.2.2	Doelarchitectuur NPLO.....	37
6.3.	Services.....	37
6.4.	Infrastructuur.....	38
6.5.	Non-functionele requirements.....	38
7.	Architectuur roadmap.....	39
7.1.	Roadmap.....	39
8.	Bijlagen.....	40
A.	Overzicht van figuren.....	40
B.	Overzicht van tabellen.....	40
C.	Begrippen en afkortingen.....	40
D.	Referentiemateriaal.....	42

1. Inleiding, achtergrond en scope

1.1. Inleiding

Dit document is een uitwerking van de ketenarchitectuur voor Leven Lang Ontwikkelen (hierna LLO). De kern van de LLO keten bestaat uit twee componenten: het platform NPLO en de skills-ontologie CompetentNL. Ter ondersteuning van de keten LLO zijn tevens verschillende componenten geïdentificeerd welke gegevens en/of diensten leveren ten behoeve van de implementatie van de keten.

De (kern van de) keten wordt beschreven in de aanvraag Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen & Skills voor het Nationale Groeifonds (NGF): de verdere ontwikkeling van het Nationale Platform voor Leren en Ontwikkelen (hierna NPLO), vormgegeven in het programma NPLO, door ICTU en de verdere ontwikkeling van de skills-ontologie *CompetentNL* (door UWV en SBB) in het kader van het programma Vaardig met Vaardigheden (hierna VMV). De gezamenlijke aanpak, ten behoeve van de aanvraag bij het NGF, is beschreven in het uitgewerkte voorstel Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen & Skills **versie 1.0, gedateerd maart 2022**.

De programma's NPLO en VMV hebben elk hun eigen programmaplannen, waarin tevens uitvoerig stilgestaan wordt in de onderlinge afhankelijkheden.

De keten LLO slaat een brug tussen het domein onderwijs en het domein arbeidsmarkt. Beleidsmatig is het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna OCW) verantwoordelijk voor het domein onderwijs. Het domein arbeidsmarkt valt onder de beleidsverantwoordelijkheid van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (hierna SZW). De keten heeft als doel meer burgers duurzaam aan het werk te krijgen. Dit wordt vormgegeven door de burger inzicht te geven in de mogelijkheden om zich te laten om- of herscholen ten behoeve van betere aansluiting op (de duurzame vraag naar arbeid vanuit) de arbeidsmarkt.

Deze ketenarchitectuur schetst de benodigde domein overstijgende architectuur en ketenprocessen waarbij het de benodigde architectuurbouwblokken in kaart brengt. Deze bouwblokken geven, vanuit de samenhang van de programma's, op hoofdlijnen invulling aan de beschreven visie, de scope, en de keten doelen, uitgangspunten, randvoorwaarden en governance.

Belangrijk om te onderschrijven is dat de in deze ketenarchitectuur beschreven Architecture Building Blocks (ABB's) verder uitgewerkt dienen te worden tot concrete Solution Building Blocks (SBB's) in de verschillende onderliggende architectuurontwerpen (o.a. in de PSA's van de binnen de keten betrokken programma's en de Systeem Architectuur Documentatie (SAD's) van de betreffende technische componenten).

In dit hoofdstuk worden opeenvolgend het doel van de ketenarchitectuur, de fasering van de ketenarchitectuur, de scope en de positionering van de

ketenarchitectuur en de geïdentificeerde de stakeholders toegelicht. Tevens wordt een leeswijzer gegeven voor het vervolg van het document.

1.2. Doel van de ketenarchitectuur

Voor organisaties die werken binnen de keten, en daarmee afhankelijk zijn van andere organisaties, is het van belang zoveel als mogelijk hetzelfde beleid en dezelfde standaarden en werkwijzen te hanteren en deze te formaliseren in gezamenlijk gebruik. Het doel van de ketenarchitectuur is om hier invulling aan te geven.

De ketenarchitectuur richt zich primair op het vastleggen van de gemeenschappelijke afspraken, waarbij voldoende ruimte gehouden wordt voor implementatiekeuzes. Hierbij draagt de ketenarchitectuur bij aan het “werken onder architectuur” principe binnen het overheidslandschap. Werken onder architectuur borgt de kwaliteit, geeft duidelijkheid over de rol en verantwoordelijkheden, evenals de manier waarop de architect betrokken is bij het besluitvormingsproces en tijdens de uitvoering.

De ketenarchitectuur brengt dit als volgt tot uiting;

- ¶ In de ketenarchitectuur wordt de (architectuur) visie beschreven en worden de gemeenschappelijke kaders, standaarden, principes en uitgangspunten vastgelegd. De ketenarchitectuur dient als leidraad gehanteerd te worden en wordt toegepast bij de aangesloten programma's, projecten en (iteratieve) doorontwikkelingen van ketencomponenten. Zo wordt geborgd dat, zowel binnen de keten tussen de ketenpartners als in interactie met (gegevens)leveranciers, op een éénduidige manier met elkaar samengewerkt wordt.
- ¶ De ketenarchitectuur heeft als doel handvaten te bieden voor samenwerking binnen de keten en met externe partijen, hiermee ontstaat samenhang binnen de gehele keten door het toepassen van gedeelde afspraken en het hanteren van gedeelde principes. De ketenarchitectuur beschrijft de samenwerking zowel op functioneel (proces) niveau als op technisch (component) niveau.
- ¶ Daarnaast heeft deze ketenarchitectuur als doel om bij te dragen aan het halen van de programmadoelen (voor de programma's NPLO en VMV) zoals beschreven in de afzonderlijke programmaplannen. Het behalen van de programmadoelen wordt ondersteund door het benoemen van de verschillende relevante (markt) componenten en de relatie tussen deze componenten en uitwisseling van gegevens binnen de ketenprocessen te schetsen en deze op hoofdlijnen te beschrijven. Door een gedragen eenduidig beeld ontstaat harmonie en structuur in de gegevensuitwisseling.

De voorliggende versie van de ketenarchitectuur heeft als doel de dialoog tussen ketendeelnemers te starten waardoor ze tot een gedragen eindversie kunnen komen. Hierbij dient benadrukt te worden dat architectuur dynamisch is en aangepast dient te worden bij voortschrijdend inzicht.

1.3. Fasering van de ketenarchitectuur

De totstandkoming van de ketenarchitectuur wordt deels geremd door de beperkte mate van concretisering en voortgang (op de voorbereiding van de doorontwikkeling) binnen de programma's en tussen de programma's. Vanuit de programma's wordt aangegeven dat veel zaken nog uitgezocht dienen te worden, afgesproken is om hiervoor een gefaseerde aanpak te hanteren waarbij voor elke fase passende doelen gesteld zijn:

1. in de huidige fase wordt door de programma's en stakeholders primair toegewerkt naar de (documentatie voor de) lopende NGF-aanvraag. Hiervoor worden programmaplannen, deze globale ketenarchitectuur (met beperkte scope) en een ruwe opzet voor de PSA's van beide programma's ontwikkelt.
2. de afzonderlijke programma's nemen een oriëntatiefase op in de programmaplannen, deze periode wordt gebruikt om de voorbereidende fase geïdentificeerde knelpunten (zie 1.4. **Geïdentificeerde knelpunten**) weg te nemen. In deze fase wordt reeds concrete ketensturing verwacht, in de vorm van keten- en programma governance, met proactieve monitoring op resultaten en voortgang. Aan het einde van deze fase zijn de ketenarchitectuur en de PSA's geconcretiseerd en geactualiseerd, en zijn de programmaplannen daar waar nodig (resultaatgericht) geactualiseerd waarmee risico's in de realisatie beperkt worden.
3. Na een positieve beoordeling (CIO oordeel) door de CIO offices van de ministeries kunnen de programma's overgaan tot de realisatie van de in de programmaplannen beschreven (software) producten.

De ketenarchitectuur beperkt zich voor nu tot de scope zoals deze voor de NGF-aanvraag relevant is. De huidige versie van de ketenarchitectuur beschrijft de keten globaal waarbij een verdere uitwerking en concretisering wordt voorzien in de tweede fase. In deze oriëntatiefase dienen een aantal knelpunten weggenomen te worden en dient, in samenspraak met de betrokken ministeries, bepaald te worden of regie op de keten(architectuur) breder beschouwd dient te worden. Daarbij dient in deze fase bepaald te worden of de scope en reikwijdte van de ketenarchitectuur nog voldoende is en/of de ketenarchitectuur uitgebreid dient te worden.

Dit document beschrijft de architectuur in de eerste fase. Daar waar reeds vastgesteld is dat een concretisering in de tweede fase benodigd is zal dit met **een geel gemarkeerde opmerking** aangegeven worden.

1.4. Geïdentificeerde knelpunten

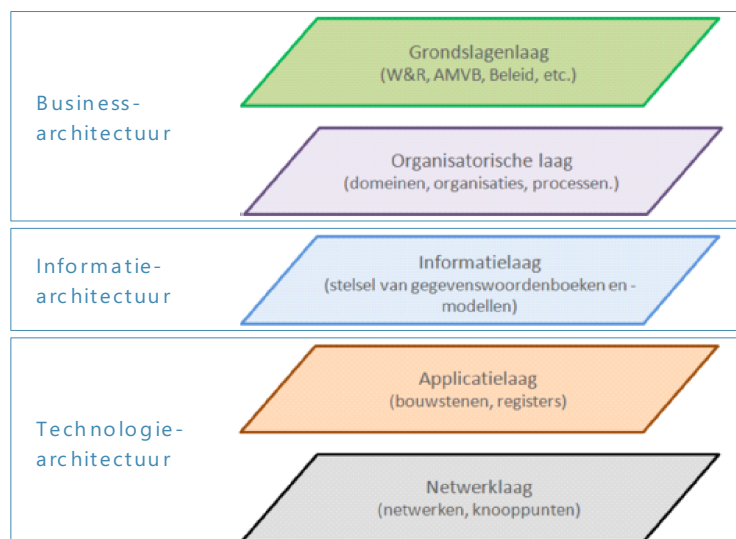
De volgende concrete knelpunten zijn reeds geïdentificeerd, van deze punten is vastgesteld dat deze in de huidige fase en onder de huidige governance nog niet weggenomen, danwel opgelost, kunnen worden. Tevens is, in overleg met de CIO offices van OCW en SZW vastgesteld dat deze punten verdere uitwerking en concretisering behoeven voordat overgegaan kan worden tot realisatie.

- ¶ Doordat beide programma's reeds bestaan en logischerwijs (grotendeels) de focus leggen op het toewerken naar de eigen programmadoelen waarvoor reeds een opdracht belegd is, is beperkt ruimte voor onderlinge afstemming en het maken van afspraken welke leiden tot een concrete (doel)architectuur.
- ¶ Hierbij bevinden de programma's zich elk in een andere fase (van concretisering), CompetentNL is (vooralsnog) primair gericht op onderzoek (ter ondersteuning van de crisisdienstverlening) en NPLO heeft een MVP van het portaal ontwikkelt met een gelimiteerde hoeveelheid databronnen (en voert proefopstellingen in het veld uit bij een aantal leerwerkloketten). Voor het vervolg dienen de programma's enigszins in lijn gebracht te worden. Mede hiervoor hebben beide programma's een oriëntatiefase opgenomen in hun planning. Dit vereist wel een duidelijk gedefinieerd (beleids)doel en dient de keten in samenhang aangestuurd te worden.
- ¶ De mate van volwassenheid en standaardisering van architectuur binnen de verschillende ministeries loopt uiteen, mede hierdoor ontstaan verschillende verwachtingen. Door het domein overstijgende aard van de keten is het van belang dat de betrokken ministeries zich voldoende blijven herkennen in de opgestelde afspraken.
- ¶ Doordat de datamodellen van beide programma's nog onvolledig uitgewerkt zijn, waarbij een deel van de uitwerking pas in een later stadium kan plaatsvinden omdat onderzoek benodigd is, is het moeilijk om tot een concretisering te komen. Hierbij wordt de afhankelijkheid van NPLO naar (het datamodel van) CompetentNL duidelijk.
- ¶ Voor beide programma's is (nog) geen definitieve beheerpartij gevonden voor de binnen de programma's ontwikkelde software. Hierdoor zijn een (significant) aantal (non-functionele) eisen, randvoorwaarden voor beheer en doorontwikkeling en architectuuroverwegingen nog niet vast te leggen, of dienen deze op hoofdlijnen vastgelegd te worden op basis van een tijdelijke beheerpartij en/of aannames. Om eventueel rework te voorkomen is het van belang dat hier (op korte termijn) concrete afspraken of
- ¶ Duidelijk dient te worden in welke mate afhankelijkheden en/of aangrenzende ketens van de LLO-keten als (integraal) onderdeel van de keten gezien moeten worden (bijvoorbeeld de STAP- en VUM-ketens).

1.4. Scope

De kern van de LLO keten bestaat uit de componenten NPLO (ondersteund door het programma NPLO van ICTU) en CompetentNL (vormgegeven in het programma VMV als samenwerking tussen UWV en SBB). Ter ondersteuning van de keten LLO zijn een aantal derde partijen geïdentificeerd welke gegevens en/of diensten leveren ten behoeve van de implementatie van de keten.

De ketenarchitectuur beschrijft de principes en uitgangspunten zoals gehanteerd binnen de keten en werkt de business-, informatie- en technologiearchitectuur uit. De gebruikte opdeling van de architectuurlagen is relatief simpel te verenigen met het vijflaagsmodel zoals gehanteerd wordt in de NORA (zie Figuur 1 - Architectuurlagen in relatie tot NORA vijflaagsmodel) doordat de grondslagenlaag en de organisatorische beiden beschreven worden in de business-architectuur en de applicatielaag en netwerklaag door de technologie-architectuur beschreven worden.

Figuur 1 - Architectuurlagen in relatie tot NORA vijflaagsmodel

De business-architectuur beschrijft op hoofdlijnen de context waarbinnen de ketenarchitectuur opgesteld is. Hierbij wordt aandacht gegeven aan het geldende beleid, de processen en governance rondom deze processen. De informatie-architectuur beschrijft op hoofdlijnen de benodigde gegevens (input), de voorziene gegevensproducten (output) en uitwisseling van gegevens. De technologie-architectuur beschrijft op hoofdlijnen de benodigde technische bouwblokken, de voorziene services en de infrastructuur.

Buiten scope van de ketenarchitectuur valt het ontwerp, de inrichting en ondersteuning van de bedrijfsprocessen en (ICT-)voorzieningen van ketenpartijen zelf. Tevens de gegevensuitwisseling tussen derden en de ketenpartijen welke geen direct verband met de keten LLO hebben buiten scope van de ketenarchitectuur. De ketenarchitectuur biedt de ketenpartijen handvaten in de vorm van kaders, uitgangspunten en

principes om de verdere doorontwikkeling van de ketenarchitectuur in eigen architectuurproducten vorm te geven.

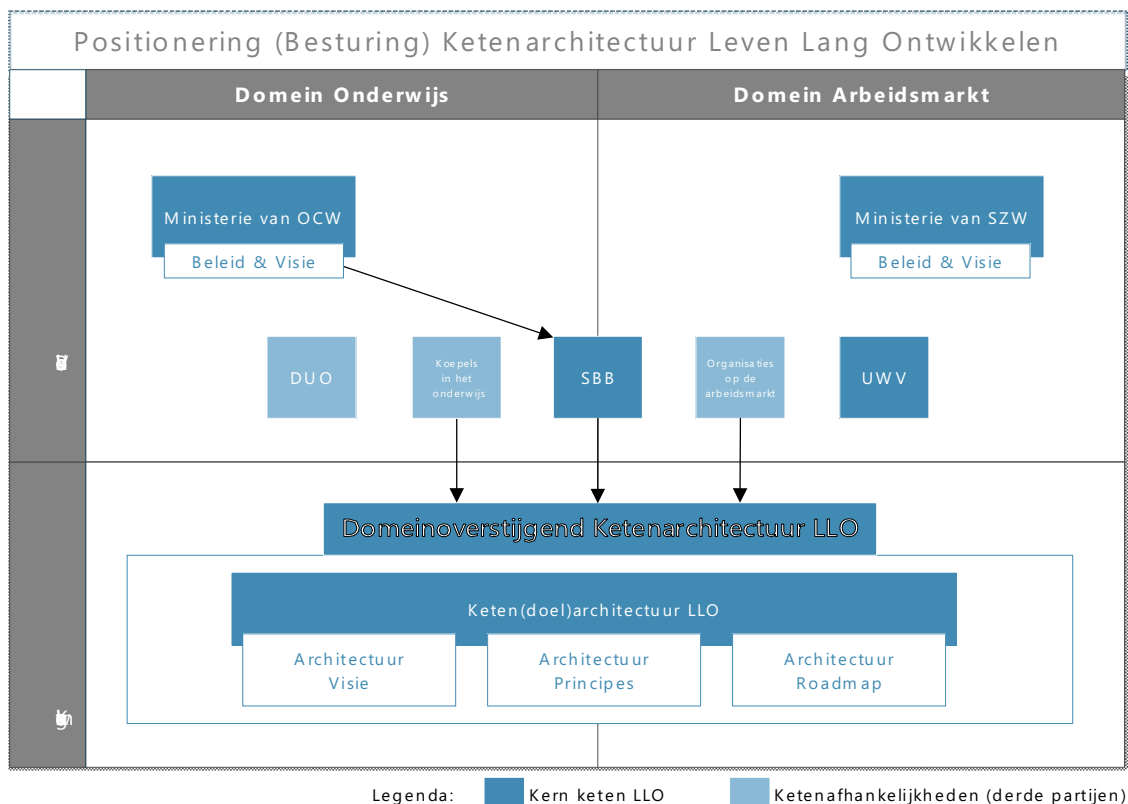
1.5. Positionering van de ketenarchitectuur

De ketenarchitectuur LLO dient domein overstijgend gelezen te worden. In een ideale wereld zouden de domeinen onderwijs en arbeidsmarkt naadloos op elkaar aansluiten. De realiteit leert echter dat dit niet altijd het geval is, om juist op die plekken een brug te slaan tussen de twee domeinen is een domein overstijgend ketenarchitectuur nodig waarin beleid, visie en realiteit dichter bij elkaar komen.

Om de positionering van de ketenarchitectuur concreet toe te lichten zijn in onderstaande figuren opgenomen (zie Figuur 2 - Bestuurlijke positionering van de ketenarchitectuur, Figuur 3 - Positionering ketenarchitectuur t.b.v. uitvoering) waarmee benadrukt wordt dat de ketenarchitectuur door verschillende partijen vanuit beleid en visie (top-down) en vanuit uitvoeringsoplossingen (bottom-up) tot stand is gekomen.

Bestuurlijke positionering

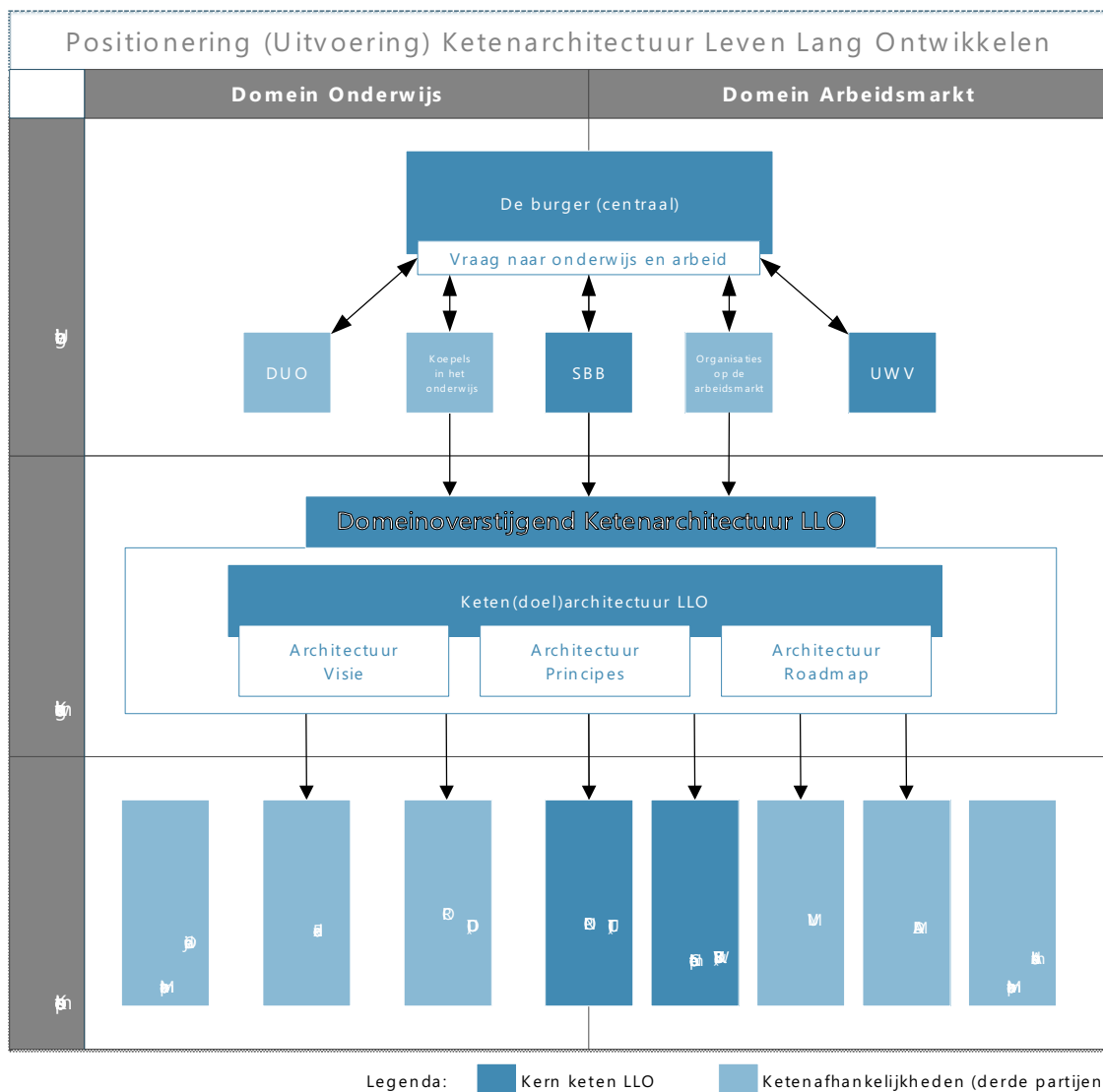
Op bestuurlijk vlak zijn de ministeries van OCW en SZW verantwoordelijk voor het voeren van beleid en het uitwerken en uitdragen van hun visie op hun eigen beleidsdomeinen. Doordat de ketenarchitectuur domeinoverstijgend is dient, voor de keten LLO in het specifiek, het beleid samen te komen en op elkaar aan te sluiten, deze ketenarchitectuur geeft hier invulling aan.

Figuur 2 - Bestuurlijke positionering van de ketenarchitectuur

Positionering in de uitvoering

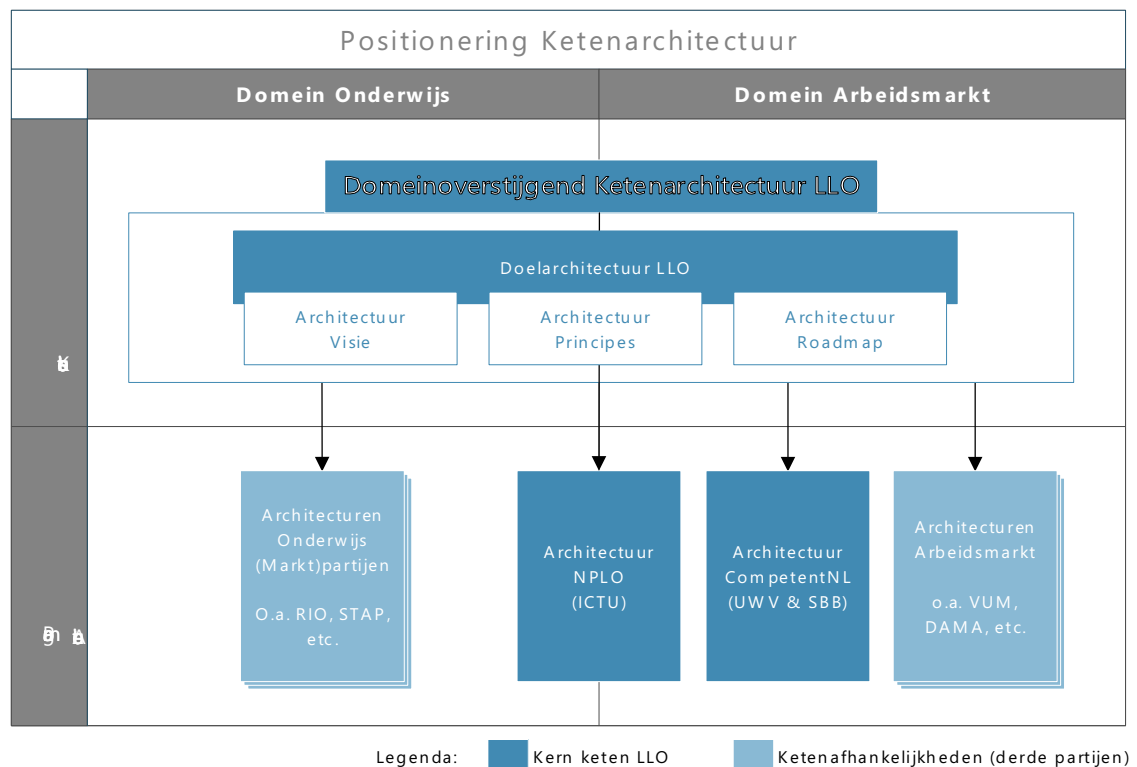
In de uitvoering van de keten staat de burger centraal. De burger heeft te maken met allerlei partijen, zowel binnen het onderwijsdomein als op de arbeidsmarkt. De wensen en eisen van de burger in het proces om tot duurzame aansluiting op de arbeidsmarkt te komen wordt door de keten ondersteund door verschillende (functionele en technische) componenten. In de kern van de keten zijn deze componenten NPLO en CompetentNL, welke gegevens en diensten geleverd krijgen van derden.

Figuur 3 - Positionering ketenarchitectuur t.b.v. uitvoering

Uitwerking in programma- en solution architecturen

De in deze ketenarchitectuur beschreven artefacten (o.a. de visie, principes en roadmap) dienen vervolgens als blauwdruk, en daarmee input, voor de onderliggende architecturen van de verscheidene (markt)componenten die de keten vormen (zie Figuur 4 - Positionering ketenarchitectuur). De ketenarchitectuur staat niet op zichzelf, maar heeft raakvlakken met de architectuurontwikkeling bij ketenpartners.

Figuur 4 - Positionering ketenarchitectuur

1.5. Stakeholders

De volgende directe stakeholders zijn, op organisatieniveau, geïdentificeerd;

Stakeholder	Rol
ICTU	Programma NPLO en penvoering ketenarchitectuur
OCW	Beleid en visie domein onderwijs, opdrachtgever programma NPLO
SZW	Beleid en visie domein arbeidsmarkt, opdrachtgever programma VMV
UWV	Programma VMV
SBB	Programma VMV

Tabel 1 - Geïdentificeerde directe stakeholders

Deze directe stakeholders zijn vertegenwoordigd in de afstemming, via de CIO Offices van de ministeries, danwel de uitwerking van deze ketenarchitectuur, in de vorm van de architectuur werkgroep LLO. Zo wordt geborgd dat zowel top-down, vanuit de strategische ketensturing en kaderstelling, als bottom-up, door harmonisatie van de bij de keten aangesloten operationele processen en (technische) oplossingen, inbreng geleverd wordt aan deze ketenarchitectuur.

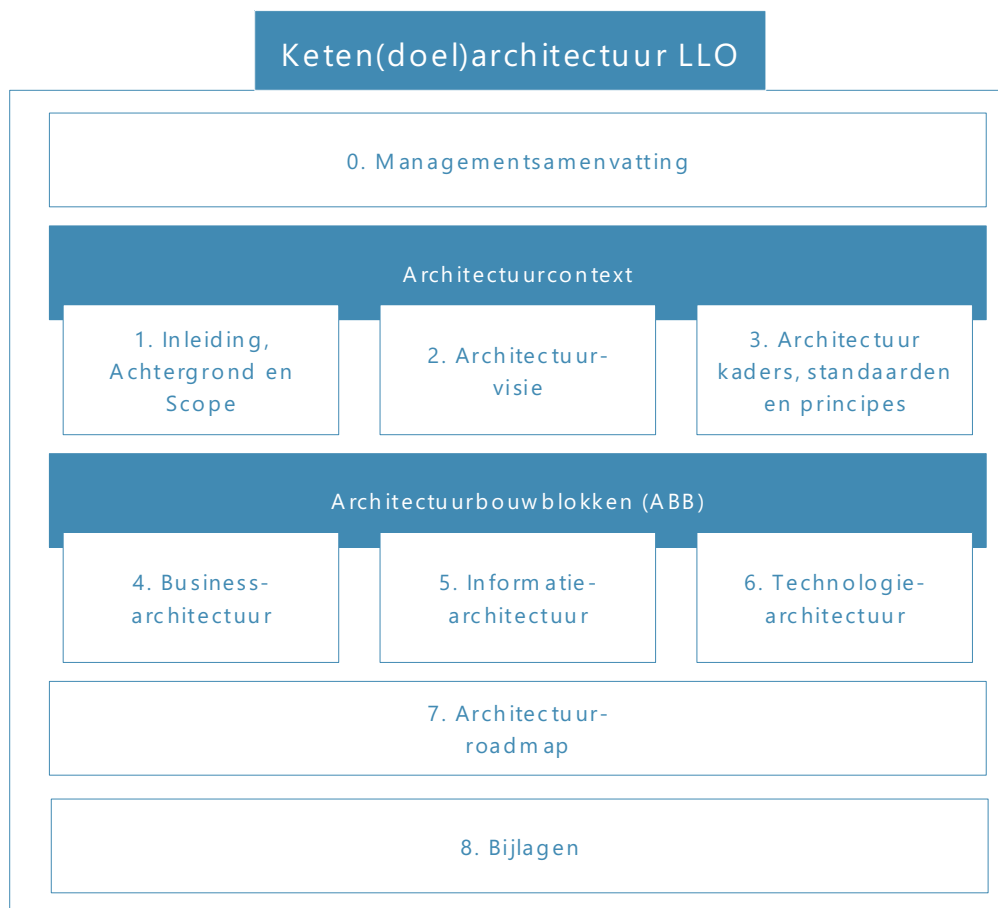
Naast de directe stakeholders zijn ook indirecte stakeholders geïdentificeerd en hun rol in de keten;

Stakeholder	Rol
DUO	Gegevensleverancier - Aanlevering RIO- en STAP-gegevens
CBS	Gegevensleverancier - Aanlevering skillsgegevens en relaties met beroepen
TNO	Gegevensleverancier - Aanlevering skillsgegevens en relaties met beroepen
EDU-DEX	Gegevensleverancier - Aanlevering opleidingen-gegevens
VUM	Gegevensafnemer
DAMA	Gegevensleverancier - Aanlevering matchinggegevens
Vindsubsidies.nl	Gegevensleverancier - Aanlevering subsidie-gegevens

Tabel 2 - Indirecte stakeholders (derde- en marktpartijen)

1.6. Leeswijzer

De ketenarchitectuur is volgens de volgende structuur opgezet (zie Figuur 5 - Leeswijzer ketenarchitectuur LLO), hierbij is voor de architectuurbouwblokken gebruik gemaakt van de opdeling zoals deze in het TOGAF framework gemaakt wordt.

Figuur 5 - Leeswijzer ketenarchitectuur LLO

2. Architectuurvisie

2.1. Visie op de keten (Stip op de horizon)

De toenemende dynamiek op de arbeidsmarkt, mede veroorzaakt door transitie als klimaat en energie, globalisering en digitalisering (automatisering, robotisering) en andere technologische veranderingen, maakt dat LLO nodig is. De ontwikkelingen als gevolg van COVID-2019 leiden er de komende periode toe dat de economie en de arbeidsmarkt ingrijpend zullen veranderen. De behoefte aan om- en bijscholing zal door de vraag naar meer intersectorale mobiliteit in een stroomversnelling komen. Het matchen op basis van skills van mensen met werk en scholingsmogelijkheden kan de mismatches op de arbeidsmarkt verkleinen en zo het menselijk kapitaal vergroten.

Om invulling te geven aan de toenemende en veranderende vraag van de burger naar een duurzaam (post-initieel) scholingsaanbod en door dit vraagstuk te koppelen aan de (veranderende) vraag naar vaardigheden vanuit de (arbeids)markt worden verschillende informatieproducten en gebruikersinteracties voorzien. De burger, in de juiste setting en op het juiste moment, te voorzien van de juiste informatie kan enkel met de juiste (technische) oplossingen.

De kwaliteit en bruikbaarheid van de ketenoplossingen wordt bepaald door twee factoren;

- ¶ Enerzijds dient de kwaliteit van de (onderliggende) gegevens en informatiestromen van hoge kwaliteit te zijn. Dit houdt in dat de gegevens feitelijk juist en volledig dienen te zijn, uitwisseling van gegevens frequent genoeg plaats moet vinden om gegevens actueel te houden en dienen duidelijke afspraken gemaakt te worden over eigenaarschap en verantwoordelijkheden. De kwaliteit van de aangeleverde gegevens heeft hierin een direct verband met de kwaliteit (en bruikbaarheid) van de uitkomst.
- ¶ Anderzijds dienen de ketenoplossingen aan te sluiten bij de leefwereld van de burger en het bedrijfsleven om tot een effectief en efficiënt gebruik te komen, kortom de oplossing passend moet zijn.

Door enerzijds een skills-ontologie te ontwikkelen welke, op abstract niveau, de samenhang en afhankelijkheden van vaardigheden beschrijft, en anderzijds een portaal te ontwikkelen welke, op een slimme manier, de informatie uit deze ontologie koppelt aan scholingsaanbod en financieringsmogelijkheden ontstaat een krachtige ketensamenwerking ten behoeve van de vraag van de burger. De burger wordt geholpen doordat de vraag naar vaardigheden op de arbeidsmarkt gekoppeld wordt aan het beschikbare scholingsaanbod en de financieringsmogelijkheden.

Hierbij dient benadrukt te worden dat de toegevoegde waarde van de LLO-keten enkel behaald kan worden indien de keten als één instrument gezien en bestuurd wordt. De afzonderlijke ketencomponenten hebben op zichzelf

bepaalde toegevoegde waarde, juist door de krachtige samenwerking wordt de burger optimaal geholpen.

2.2. Ketendoelen

Om het toewerken naar de hiervoor beschreven architectuurvisie te concretiseren zijn (ambitieuze) ketendoelen benodigd. Deze gedeelde doelen stellen de afzonderlijke programma's in staat om gezamenlijk naar één stip op de horizon te werken. Aan de hand van deze ketenarchitectuur wordt samenwerking en samenhang binnen de keten expliciet vorm gegeven en wordt domeinoverstijgend toegewerkt naar de in het startdocument als volgt gedefinieerde gedeelde doelen;

- De keten draagt bij aan een leercultuur door het verlagen van de drempel naar scholing/LLO door het aanbieden van alle relevante informatie over arbeidsmarktkansen, scholingsmogelijkheden, de financiering daarvan en het verwijzen naar loopbaanadviseurs/ondersteuning.
- De keten draagt bij aan het voorkomen en terugdringen van (langdurige) werkloosheid door:
 - o Betere (duurzamere) matches tot stand brengen;
 - o meer potentiële matches inzichtelijk maken en daarmee het vergroten van de intersectorale mobiliteit;
- De keten is bedoeld voor werkenden en werkzoekenden en maakt in geval van een mismatch (tussen vaardigheden en de vraag op de arbeidsmarkt) inzichtelijk met welke gerichte scholingsinterventie de afstand tot een baan overbrugd kan worden.

2.3. Randvoorwaarden

Om een start te kunnen maken met de realisatie van de ketencomponenten binnen de kaders van de ketenarchitectuur moeten de volgende randvoorwaarden ingevuld zijn:

- ¶ Commitment van alle betrokken ketenpartners op de doelstellingen en aanpak, zowel op korte termijn (jaarcyclus van projecten) als middellange (programmaduur) en lange termijn (doorontwikkeling en beheer na decharge van de betrokken programma's).
- ¶ Ketenpartners zorgen voor doorvertaling van de ketenarchitectuur in hun eigen organisatie, elk betrokken programma heeft een eigen programma architectuur en werkt onder architectuur.
- ¶ Inzet van de benodigde capaciteit uit de organisaties van de ketenpartners om naar de gezamenlijke doelarchitectuur toe te werken.
- ¶ Ten behoeve van een goede samenwerking tussen de betrokken partijen wordt zoveel mogelijk transparantie geboden over de voortgang, prioritering, risico's, uitdagingen en knelpunten. Daar waar mogelijk wordt gezamenlijk naar oplossingen voor ontstane uitdagingen en knelpunten gezocht.
- ¶ De financiering van de realisatie van de in de doelarchitectuur beschreven componenten en van de investering in de benodigde middelen en infrastructuur is geborgd.
- ¶ De juridische grondslag en beleidsbinding binnen de keten zijn geborgd.
- ¶ Voorwaarde om te starten met het opzetten, aanpassen en uitbreiden van informatiesystemen is dat de (keten)processen helder zijn en draagvlak hebben in de keten.

3. Architectuurkaders, standaarden en principes

NB. De ketenarchitectuur is nog in ontwikkeling, de opgestelde architectuurprincipes zijn ter discussie opgesteld en nog aan verandering onderhevig. Verdere uitwerking en eventuele uitbreiding van de principes wordt in de oriëntatiefase verwacht.

3.1. Kaders en standaarden

Voor de ketenarchitectuur zijn de volgende relevante en geldende architectuurkaders en standaarden geïdentificeerd;

- ¶ NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur)
- ¶ HORA (Hoger Onderwijs Referentie Architectuur)
- ¶ MORA (Middelbaar beroepsOnderwijs Referentie Architectuur)
- ¶ ROSA (Referentie Onderwijs Sector Architectuur)
- ¶ KarWel (Ketenarchitectuur Werk en Inkomen)
- ¶ ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations)

3.2. Uitgangspunten

De uitwerking van de ketenarchitectuur is gebaseerd op een aantal uitgangspunten.

Eenduidige governance

De rollen en verantwoordelijkheden in de keten zijn eenduidig belegd en er is een passend sturingsmodel in de keten afgesproken. Duidelijk is wie welke componenten in de keten levert en op welke manier deze componenten bestuurd worden.

Betrokkenheid stakeholders

De in de keten vertegenwoordigde partijen dragen elk (actief) bij aan de (door)ontwikkeling van de ketenarchitectuur en de in de ketenarchitectuur beschreven componenten.

Ketenafspraken

Afspraken over gegevensuitwisseling en interactie tussen componenten zijn formeel vastgelegd. Deze ketenafspraken zijn eenduidig beschreven en worden nageleefd.

Doorontwikkeling

Doorontwikkeling vindt plaats onder architectuur en in plateau's. De wijze waarop de keten is georganiseerd ondersteunt de manier waarop in plateau's naar het gezamenlijke doelen toegewerkt wordt. Afstemming tussen de ketenpartijen vindt periodiek plaats.

Stip op de horizon

De ketenarchitectuur dient als 'stip op de horizon' voor alle partijen binnen de LLO keten. Indien een partij af wil wijken van de in de ketenarchitectuur

beschreven doelarchitectuur of afspraken dient, in overleg met de keten, vastgesteld te worden of/hoe de doelarchitectuur aangepast moet worden.

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is geborgd in afspraken, zowel binnen de keten als met samenwerkingspartners en leveranciers van diensten en IT-voorzieningen.

Compliant gegevensuitwisseling en -verwerking

Het uitwisselen en verwerken van gegevens gebeurt conform overheidsstandaarden, waarbij voldaan wordt aan relevante wet- en regelgeving. Dit betekent dat de gegevensuitwisseling en de verwerking en ontsluiting van informatie tenminste voldoet aan:

- ¶ Baseline Informatiebeveiliging Overheid
- ¶ AVG
- ¶ Archiefwet
- ¶ Wet Digitale Toegankelijkheid
- ¶ 'Pas toe of leg uit'-beleid (Forum Standaardisatie)

3.3. Architectuurprincipes

De volgende architectuurprincipes zijn afgestemd voor de keten. De principes zijn onderverdeeld naar business-, informatie- en technologieprincipes. De principes zijn beschreven in relatie tot relevante kaders, vastgestelde standaarden, uitgangspunten en beschikbare bouwstenen opdat de herkenbaarheid zo groot mogelijk is. De beschrijving van de principes volgt het format zoals deze voor de NORA geldt (waarbij de beschrijvingen gebaseerd zijn op TOGAF): statement, rationale (toelichting) en implicaties.

- ¶ Statement: een korte, krachtige formulering van het principe.
 - ¶ Rationale: een toelichting waarom dit principe is opgesteld.
 - ¶ Implicaties; een beschrijving van de gevolgen van dit principe.
- De opgestelde architectuurprincipes dienen in de relevante onderliggende architectuurdOCUMENTEN verder geconcretiseerd te worden, waarbij het 'tenzij'-principe geldt; als niet voldaan wordt, of kan worden, aan het gestelde principe dient dit vastgelegd te worden en gecommuniceerd te worden met de overige partijen binnen de keten.

NB. De ketenarchitectuur is nog in ontwikkeling, de opgestelde architectuurprincipes zijn ter discussie opgesteld en nog aan verandering onderhevig. Verdere uitwerking en eventuele uitbreiding van de principes wordt in de oriëntatiefase verwacht.

3.3.1 Business-architectuurprincipes

De volgende business-architectuurprincipes zijn voor de LLO keten gedefinieerd:

- ¶ LLO-B01: De keten faciliteert de burger
- ¶ LLO-B02: Flexibel ontwerp
- ¶ LLO-B03: Duurzaam hergebruik

Principe LLO-B01: De keten faciliteert de burger	
Statement	De keten is ingericht om de burger optimaal te faciliteren in het vinden van de juiste (om)scholing.
Rationale	Het doel van de keten is om de burger te ondersteunen, door te voorzien van juiste informatie op het juiste moment, in het vinden van (om)scholing.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ De burger staat centraal in alle besluitvorming. ¶ Voor elke software- of informatie-ontwikkeling wordt de meerwaarde voor, en de behoefte bij, de burger getoetst. ¶ Elk product en/of proces wat ontwikkeld wordt draagt bij aan de ondersteuning van de burger ¶ Ontsluiting naar de burger vindt op een voor de burger begrijpelijke manier plaats

Principe LLO-B02: Flexibel ontwerp	
Statement	De keten is zo ontworpen dat een verandering in de samenwerking tussen ketenpartijen, of verwachtingen van de burger, eenvoudig doorgevoerd kan worden.
Rationale	De snelheid en de eenvoud waarmee de keten kan reageren op omgevingsveranderingen draagt in belangrijke mate bij aan het succes van de keten.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ De ketenarchitectuur is een 'stip op de horizon', het biedt handvaten en ruimte voor het maken van ontwerp- en implementatiekeuzes. ¶ De ketenarchitectuur is aanpasbaar op basis van voortschrijdend inzicht, veranderende wensen en eisen van de burger en/of veranderingen in wet- en regelgeving. ¶ Het ketenlandschap is een verzameling van ontkoppelde componenten, waarbij aanpassingen aan componenten tijdig en onafhankelijk van elkaar doorgevoerd kunnen worden.

Principe LLO-B03: Duurzaam hergebruik	
Statement	Duurzaam hergebruik van voorzieningen, bouwstenen en informatie waar mogelijk, specifieke (punt)oplossingen waar nodig.
Rationale	Door gebruik te maken van reeds bestaande voorzieningen, bouwblokken en informatie wordt duurzaam omgegaan met beschikbare middelen.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ De keten maakt gebruik van overheidsstandaarden- en referentiearchitecturen en open standaarden. ¶ Hergebruik waar mogelijk, maar ruimte om specifieke oplossingen op te zetten indien nodig. ¶ Onderlinge diensten worden herbruikbaar opgezet ¶ Eenduidig gebruik van beschikbare resources.

3.3.2 Informatie-architectuurprincipes

De volgende informatie-architectuurprincipes zijn voor de LLO keten gedefinieerd:

- ¶ LLO-I01: Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen gebeurt gestructureerd en geautomatiseerd
- ¶ LLO-I02: Kwaliteit aan de bron
- ¶ LLO-I03: Juiste informatie op het juiste moment

Principe LLO-I01: Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen gebeurt veilig, gestructureerd en geautomatiseerd	
Statement	Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen gebeurt veilig, gestructureerd en geautomatiseerd.
Rationale	Door veilig, gestructureerd en geautomatiseerd gegevens uit te wisselen wordt mogelijk om efficiënt gegevens binnen de keten uit te wisselen en te verwerken.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ Uitwisseling van gegevens gebeurt te allen tijde versleuteld. ¶ Opzet van voorzieningen om gegevens uit te wisselen. ¶ Per gegevensuitwisseling dient vastgelegd te worden of deze uitwisseling plaats vindt op basis van een pushpatroon (de aanleverende partij stuurt de gegevens naar de afnemer) of pullpatroon (de afnemer haalt de gegevens op bij de aanleverende partij) patroon. ¶ Per gegevensuitwisseling dient vastgelegd te worden met welke frequentie gegevens uitgewisseld wordt en/of kan worden.

Principe LLO-I02: Kwaliteit aan de bron	
Statement	Kwaliteit wordt aan de bron beheert en beheerst.
Rationale	De verantwoordelijkheid van het beheer en het beheersen van de kwaliteit van gegevens dient bij de eigenaar belegd te zijn.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ Gegevens eigenaarschap is formeel belegd, ook voor verrijkte gegevens. ¶ De gegevens eigenaar is verantwoordelijk voor het beheer van de eigen gegevens en het beschikbaar stellen van gegevens ten behoeve van afnemers binnen de keten. ¶ De gegevens eigenaar is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de aan ketenpartijen geleverde gegevens. ¶ Gegevens aangeleverd uit externe bronnen binnen de keten wordt niet door afnemers opgeschoond. ¶ Gegevens verkregen uit externe bronnen buiten de keten dient getoetst te worden op kwaliteit en bruikbaarheid alvorens gebruik gemaakt wordt van deze gegevens. ¶ Verrijkte gegevens wordt, indien juridisch mogelijk, op aanvraag met de eigenaren van de gegevens gedeeld. ¶ Indien kwaliteitsissues door een afnemer geïdentificeerd worden, wordt de gegevens eigenaar tijdig door de afnemer ingelicht.

Principe LLO-I03: Juiste informatie op het juiste moment	
Statement	De juiste informatie is op het juiste moment beschikbaar.
Rationale	Het beschikken over recente, correcte gegevens op het juiste moment is essentieel in het ontwikkelen van

	gegevensproducten en informatievoorzieningen.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ Informatie is tijdig beschikbaar. ¶ Informatie is zo compleet mogelijk en recent. ¶ Informatie is feitelijk juist en authentiek. ¶ Informatie wordt op een juiste manier gekoppeld. ¶ Informatie wordt op een voor de burger begrijpelijk manier getoond.

3.3.3 Technologie-architectuurprincipes

De volgende technologie-architectuurprincipes zijn voor de LLO keten gedefinieerd:

¶ LLO-T01: Moderne en duurzame bouwblokken

¶ LLO-T02: Grip op (software)kwaliteit

Principe LLO-T01: Moderne en duurzame bouwblokken	
Statement	In de keten word gebruik gemaakt van moderne en duurzame bouwblokken.
Rationale	Door gebruik te maken van moderne en duurzame bouwblokken wordt gewerkt aan een betere digitale overheid.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ Binnen de keten wordt gebruik gemaakt van moderne voortbrengingsprocessen. ¶ Ketenpartijen voeren actief life cycle management op de door hun gebruikte technieken en ontwikkelde componenten.

Principe LLO-T02: Grip op (software)kwaliteit	
Statement	Ketenpartners hebben actief grip op hun (software)kwaliteit.
Rationale	Door proactief de kwaliteit van ontwikkelde software te beheersen wordt gewerkt naar duurzame oplossingen. Het beperken van technische schuld komt de onderhoudbaarheid en beheersbaarheid van de oplossingen ten goede.
Implicaties	<ul style="list-style-type: none"> ¶ Eigenaarschap van voorzieningen en (software)oplossingen is formeel belegd ¶ Binnen het proces van de (door)ontwikkeling wordt actief aandacht en tijd besteedt aan het ontwikkelen van kwalitatief hoogwaardige componenten. ¶ Ketenpartners toetsen de (software)kwaliteit van de door hun ontwikkelde software periodiek aan afgestemde normen.

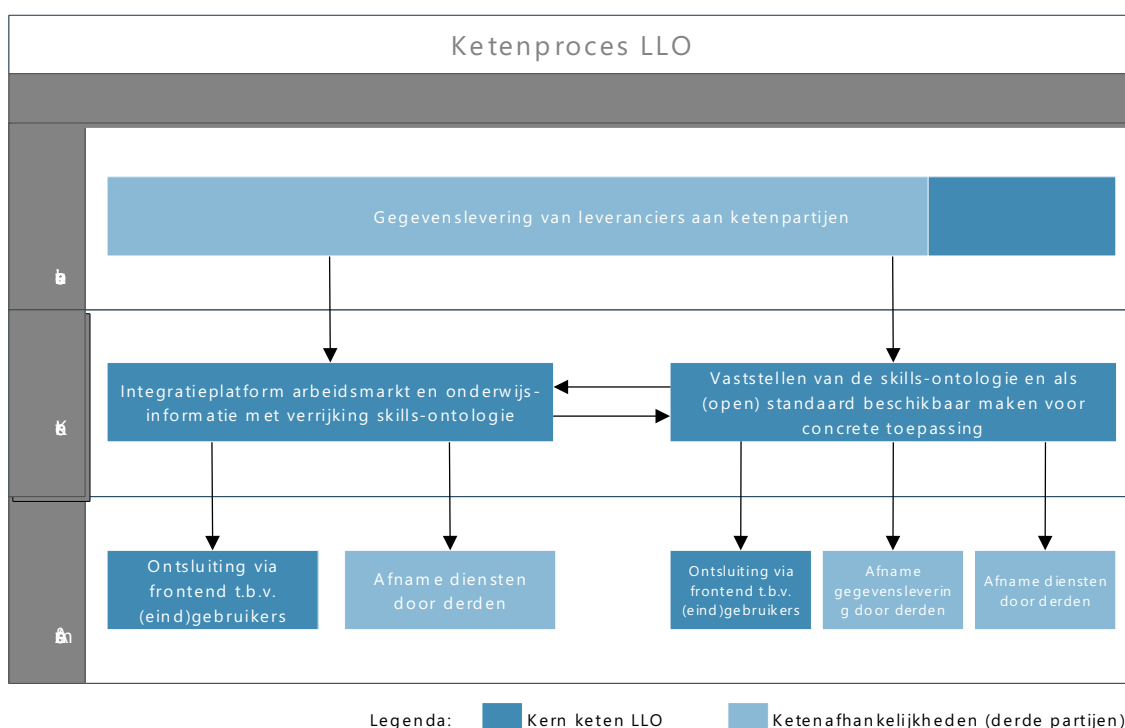
4. Business-architectuur

4.1. Introductie

De business-architectuur beschrijft op hoofdlijnen de context waarbinnen de ketenarchitectuur opgesteld is. Hierbij wordt aandacht gegeven aan het geldende beleid, de processen en governance rondom deze processen. In de business-architectuur staat de burger centraal.

4.2. Ketenfuncties

Het primaire ketenproces van de LLO keten bestaat uit een aantal functies welke hieronder beschreven zijn. Deze functies kunnen ruwweg in een viertal groepen ingedeeld worden: Kernprocessen ten behoeve van de ondersteuning van de primaire ketenfunctie, aanlevering en uitwisseling van gegevens door leveranciers, uitwisseling van gegevens en diensten binnen de keten en de uitlevering van gegevens en diensten naar afnemers.

Figuur 6 - Functies ketenproces LLO op hoofdlijnen

4.2.1 Primaire ketenfuncties

Functie (rol)	Omschrijving
Vaststellen van de skills-ontologie...	Skills zijn alle kennis, competenties, beroepsvaardigheden en gedragsvaardigheden die nodig zijn bij het uitoefenen van een beroep. Door deze in een ontologie te beschrijven ontstaat een standaard welke eenduidig de koppeling beschrijft tussen skills en hoe deze inzetbaar zijn in de arbeidsmarkt. Deze ontologie is nog in ontwikkeling en dient breed inzetbaar, herbruikbaar en toekomstvast opgezet zijn om (aan de hand van oplossingen
... en als (open) standaard (waarbij de modellen voldoende flexibel zijn voor hergebruik)...	
...beschikbaar maken	

voor concrete toepassing	die gebruik maken van de ontologie) betere matches tussen werkzoekenden en werkgevers te maken. Daarnaast wordt hierin aansluiting gezocht op vergelijkbare initiatieven binnen Europa.
Integratieplatform arbeidsmarkt en onderwijs-informatie ...	Door de koppeling te leggen tussen de (op de arbeidsmarkt benodigde) skills(ontologie), vraag naar arbeid en aanbod van opleidingen wordt een krachtig middel mogelijk om burgers regie te geven over hun eigen loopbaan en arbeidsmarktpositie. Door deze gecombineerde gegevens te ontsluiten via een portaal kunnen gebruikers voor hun relevante opleidingsmogelijkheden zoeken, (eventueel) met bijbehorende financieringsmogelijkheden.
... met verrijking skills-ontologie	

Tabel 3 - Business architectuur – functies kerncomponenten

4.2.2 Functies aanlevering van gegevens door leveranciers (keteninput)

Functie (rol)	Omschrijving
Gegevenslevering van leveranciers aan ketenpartijen (gegevensleverancier)	Vanuit de verschillende leveranciers wordt periodiek, in verschillende mate en frequentie, gegevens gedeeld met de ketenpartijen. De gegevens aanlevering t.b.v. de skills-ontologie is bedoeld om deze ontologie te vullen, te valideren en (periodiek) te actualiseren. De aanlevering van gegevens t.b.v. het platform vindt plaats om opleidings- en financieringsinformatie te actualiseren. Voor elk van de opgezette gegevensuitwisselingen is tevens een feedbackloop ingericht om kwaliteitsissues te melden.

Tabel 4 - Business architectuur – functies keteninput

4.2.3 Functies uitwisseling van gegevens en diensten (ketenuitwisseling)

Functie (rol)	Omschrijving
Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen (gegevensleverancier / gegevensafnemer)	Tussen de skills-ontologie en het platform wordt wederzijds gegevens uitgewisseld. De ontologie voorziet het platform van informatie m.b.t. skills en de arbeidsmarkt. Het platform levert, waar gewenst en mogelijk, verrijkte gegevens terug t.b.v. verbetering en actualisering van de ontologie. Tevens is een wederzijdse feedbackloop aanwezig om kwaliteitsissues aan te kaarten.

Tabel 5 - Business architectuur – functies ketenuitwisseling

4.2.4 Functies uitlevering gegevens en diensten naar afnemers (ketenoutput)

Het primaire doel van de keten LLO is om burgers, direct via een portaal, of indirect via gegevens/dienstenuitwisseling met derden, te voorzien in hun informatiebehoefte aangaande opleidings- en financieringsmogelijkheden t.b.v. het verbeteren van de positie op de arbeidsmarkt.

Functie (rol)	Omschrijving
Ontsluiting via frontend t.b.v. (eind)gebruikers (dienstenafnemer)	Het portaal is hiermee één van de primaire interfaces naar de burger toe van een toegepaste versie van de ontwikkelde skills ontologie. In het portaal moet een gebruik kunnen zoeken, filteren en doorgeleid (kunnen) worden naar additionele informatie.
Afname diensten door derden (dienstenafnemer)	Zowel vanuit de skills-ontologie als vanuit het platform (achter het portaal) wordt verwacht dat diensten aangeboden worden aan derden, welke (gedeeltelijk) functionaliteit van de oplossingen ontsluiten voor integratie en hergebruik.
Afname gegevenslevering door derden (dienstenafnemer)	Tevens wordt voorzien dat gegevens vanuit de skills-ontologie aan derden aangeboden zullen worden.

Tabel 6 - Business architectuur – functies ketenoutput

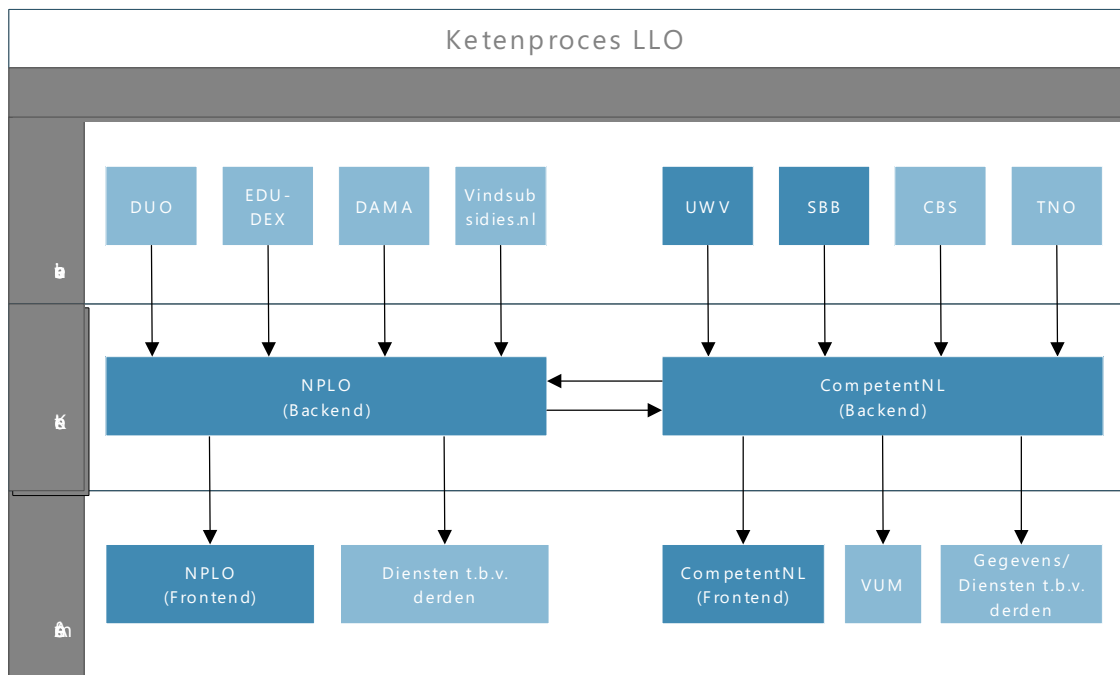
4.3. Ketenactoren

Voor de keten zijn verschillende actoren geïdentificeerd die invulling geven aan één (of meerdere) van bovengenoemde rollen. In de kern zijn dit voor de keten NPLO en CompetentNL.

Functie (rol)	Kerncomponent
Vaststellen van de skills-ontologie...	CompetentNL
... en als (open) standaard beschikbaar maken voor toepassing	
Ontsluiting via frontend t.b.v. (eind)gebruikers	
Integratieplatform arbeidsmarkt en onderwijs-informatie ...	NPLO
... met verrijking skills-ontologie	
Ontsluiting via frontend t.b.v. (eind)gebruikers	

Tabel 7 - Business architectuur – ketenactoren

Het primaire ketenproces van de LLO keten bestaat op hoofdlijnen gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen en met gegevensleveranciers en het leveren van diensten van ketenpartijen aan afnemers (zie Figuur 7 – Ketenproces LLO).

Legenda: ■ Kern keten LLO ■ Ketenafhankelijkheden (derde partijen)

Figuur 7 - Ketenproces LLO invulling met actoren

4.3.1 Actoren kerncomponenten

Voor elk van de kernfunctionaliteiten binnen de keten is geïdentificeerd hoe deze ingevuld wordt, welke partij eigenaar is van de oplossing, en wie verantwoordelijk is voor de ontwikkeling, het functioneel beheer en het technisch beheer van de componenten.

Component	CompetentNL	NPLO
Beleids-verantwoordelijke	OCW /SZW	OCW /SZW
Eigenaar	UWV?	OCW / SZW
Ontwikkeling	UWV	ICTU
Functioneel beheer	n.t.b.	n.t.b.
Technisch beheer software	n.t.b.	n.t.b.
Technisch beheer infrastructuur	n.t.b.	n.t.b.

Tabel 8 - Business architectuur – actoren kerncomponenten

4.3.2 Actoren gegevensuitwisseling

Voor de gegevensaanlevering, uitwisseling en uitlevering zijn de volgende actoren geïdentificeerd. Welke gegevens aangeleverd worden en op welke wijze gegevensuitwisseling plaats vindt is verder uitgewerkt in de informatie architectuur.

Functie (rol)	Keteninput/output	Actor
Gegevenslevering van leveranciers aan ketenpartijen (gegevensleverancier)	Input	DUO
	Input	EDU-DEX
	Input	DAMA
	Input	Vindsubsidies.nl
	Input	UWV

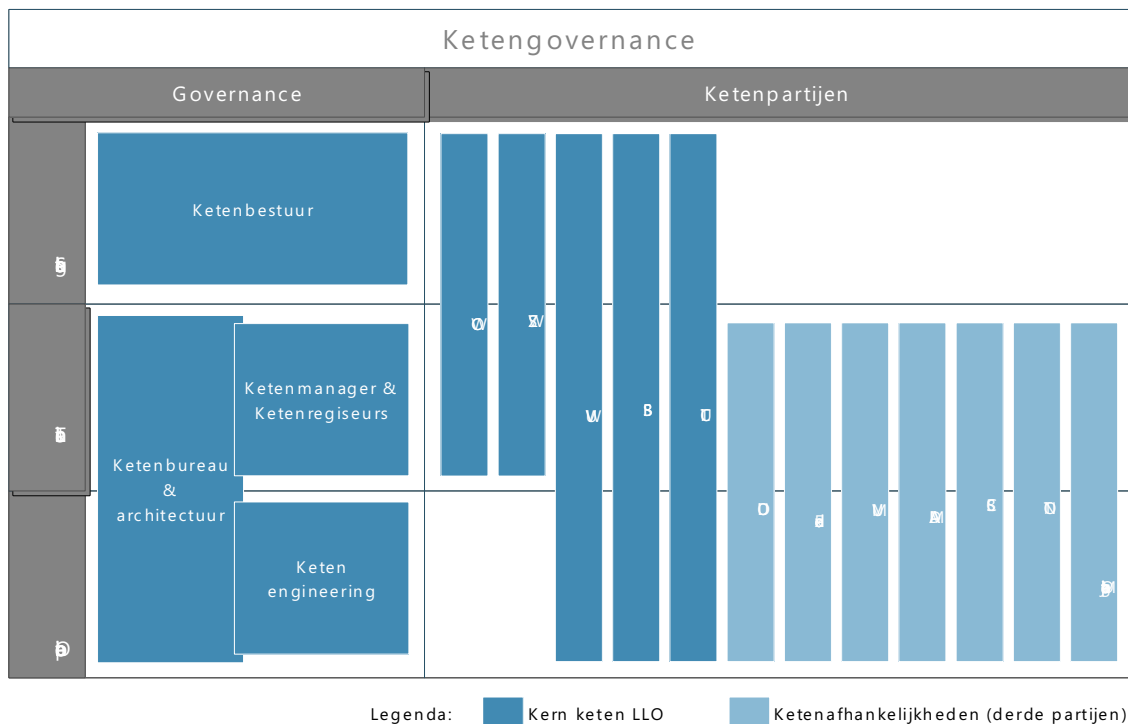
	Input	SBB
	Input	CBS
	Input	TNO
Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen	Input/Output	CompetentNL
	Input/Output	NPLO
Afname diensten door derden (dienstenafnemer)	Output	Grote gemeenten
	Output	Werkgevers en intermediairs
	Output	Onderwijssector (DUO/SBB)
	Output	CPB, CBS en TNO
	Output	n.t.b.
Afname gegevenslevering door derden (gegevensafnemer)	Output	VUM
	Output	n.t.b.

Tabel 9 - Business architectuur – actoren gegevensuitwisseling

4.4. Ketengovernance

De keten dient op zowel strategisch en tactisch vlak als op operationeel vlak bestuurd te worden. Op basis van de bestaande sturingslijnen binnen de keten, de taken en verantwoordelijkheden van de ketenpartijen, de voorgestelde governance binnen de afzonderlijke programma's en het draagvlak van de keten door afstemming tussen de programma's en de centrale aansturing wordt de volgende governance-structuur gehanteerd (zie Figuur 8 – Ketengovernance keten LLO).

Hierbij wordt op strategisch vlak de keten gestuurd vanuit een centraal ketenbestuur, wordt de tactische afstemming bestuurd en gemanaged door een ketenmanager en ketenregisseurs en wordt de brug naar de operationele ontwikkeling en beheer gevormd door een ketenbureau en deze ketenarchitectuur.

Figuur 8 - Ketengovernance keten LLO

Strategisch niveau

Op het hoogste strategische niveau wordt een ketenbestuur geïnstalleerd, waarin de beleidsmakers (ministeries) en uitvoerders van het ketenproces vertegenwoordigd zijn. De toewijding van dit ketenbestuur aan het gezamenlijk belang van de keten is cruciaal voor het slagen van de ketensamenwerking en harmonisatie tussen de ketenpartijen is essentieel in het behalen van de ketendoelstellingen.

Het ketenbestuur faciliteert de ketensamenwerking door er voor te zorgen dat de randvoorwaarden zijn ingevuld en de bedrijfsvoering en ondersteuning van de keten op orde zijn. Concreet houdt dit in dat het ketenbestuur de partijen voorziet van kaders voor de samenwerking op tactisch en operationeel niveau en ontwikkelen een visie op de (door)ontwikkeling van de keten. De partijen leggen gezamenlijk verantwoording af over het functioneren van de keten.

Tactisch niveau

Voor de dagelijkse sturing op het integrale ketenproces wordt een ketenmanager aangesteld die als verbindende schakel met het lijnmanagement van de ketenpartijen het dagelijks management invult. De ketenmanager is verantwoordelijk voor het goed functioneren van de keten, is onafhankelijk gepositioneerd en vormt de schakel tussen het ketenbestuur en het tactische en operationele niveau.

Ter ondersteuning van de ketenmanager wordt er op tactisch en operationeel niveau een ketenbureau ingericht met een aanjagende, monitorende en coördinerende taak. Ketenpartijen behouden hun eigen verantwoordelijkheid op tactisch niveau. In het ketenoverleg zullen de ketenpartijen zich laten vertegenwoordigen door ketenregisseurs. Deze personen fungeren als aanspreekpunt vanuit hun organisatie voor de keten.

Hiernaast dient ook architectuur geborgd te worden in de governance, waarbij zowel sturend op strategisch-tactisch niveau als uitvoerend op tactisch-operationeel niveau ondersteuning wordt geboden vanuit de architectuurwerkgroep LLO. Architectuurbesluiten dienen voorgelegd te worden aan het ketenbestuur ter goedkeuring. Het ketenbestuur kan desgewenst een architectuurboard instellen om (voorstellen tot) besluiten te valideren.

Operationeel niveau

Op operationeel niveau vindt uitvoering van het ketenproces plaats, ondersteund door ketenengineering. Hierbij gaat het om het uitvoeren van beheer en ontwikkeling van de functionaliteit en techniek ter ondersteuning van de ketenprocessen binnen de hiervoor opgestelde kaders. Hierbij wordt ingezet op de ontwikkeling van ketencomponenten welke onderling gegevens met elkaar uit kunnen wisselen en functionaliteit aan te kunnen bieden aan de eindgebruikers ten behoeve van het realiseren van de ketendoelstellingen. Het ketenbureau ondersteunt in het op- en inrichten van de juiste overleggen waarin afnemers en leveranciers vertegenwoordigd zijn. Ter ondersteuning van die ketenengineering wordt een architectuuroverleg ingericht met architecten van de ketenpartners.

5. Informatie-architectuur

5.1. Introductie

De LLO keten draait primair om de uitwisseling, verrijking en ontsluiting van reeds bestaande informatie. Door op een intelligente manier gegevens aan elkaar te koppelen ontstaat voor burgers relevante informatie welke direct toepasbaar is. De informatie-architectuur beschrijft op hoofdlijnen hoe deze informatie tot stand komt door opeenvolgende de benodigde gegevens (input), de voorziene gegevensproducten (output) en uitwisseling van gegevens te beschrijven.

5.2. Gegevens en gegevensproducten

De waarde van een informatieketen wordt grotendeels bepaald door twee factoren, kwaliteit van de (bron)gegevens en toepasbaarheid. Allereerst dienen de gegevens die als input dienen van hoge kwaliteit te zijn, dit houdt primair in dat informatie juist, tijdig en passend is. Binnen de keten is de afspraak dat problemen met gegevenskwaliteit aan de bron worden opgelost. Hiervoor zijn verschillende procesafspraken gemaakt rondom de beheersing van de gegevenskwaliteit. Daarnaast dienen de gegevens en gegevensproducten als output van de ketenprocessen toepasbaar te zijn. Zonder (directe) toepassing van de gegevens heeft verrijking beperkte toegevoegde waarde binnen de keten.

In dit hoofdstuk worden de (input en output) gegevens beschreven.

5.2.1 Gegevenslevering van leveranciers aan ketenpartijen (keteninput)

Beschrijving gegevens	Leverancier	Input voor...
Levering van RIO (Registratie Instellingen en Opleidingen, het landelijk register voor onderwijsinstellingen) gegevens. Onderwijsinstellingen leggen zelf drie zaken vast: hun onderwijsaanbod, de manier waarop ze zijn georganiseerd en hoe je met ze in contact kan komen. DUO en andere erkennende organisaties leggen in RIO erkenningen en licenties vast.	DUO	NPLO
Levering van gegevens omtrent de STAP(-regeling (Stimulering Arbeidsmarkt Positie).	DUO	NPLO
Levering van cursusgegevens van bij EDU-DEX aangesloten organisaties. Voor deze organisaties wordt STAP-gerelateerde informatie tevens geleverd aan/via DUO.	EDU-DEX	NPLO

Levering van matchinggegevens	DAMA	NPLO
Levering van subsidiegegevens m.b.t. subsidies voor trainingen, cursussen en opleidingen.	Vindsubsidies.nl	NPLO
Levering van arbeidsmarktinformatie wat informatie en advies over de arbeidsmarkt van Nederland en grensoverschrijdend naar Europa bevat. Dit beslaat o.a. beroepsinformatie, arbeidsmarktprognoses, informatie over kansrijke beroepen, en regio en sector informatie.	UWV	CompetentNL
Levering van een kwalificatiestructuur waarin kwalificaties, competenties, houdingsaspecten, kennis en vaardigheden op een slimme manier gekoppeld worden	SBB	CompetentNL
Levering van arbeidsmarktinformatie, nieuwe skills en nieuwe relaties van skills bij beroepen. Hybride AI wordt ingezet om de skills-ontologie te actualiseren.	CBS / TNO	CompetentNL

Tabel 10 - Informatie architectuur – gegevenslevering (keteninput)

5.2.2 Gegevenslevering en diensten naar afnemers (ketenoutput)

Leverancier	Levering	Type levering	Input voor...
NPLO	Interne levering van diensten t.b.v. functionaliteiten in het portaal	Diensten	Portaal
NPLO	Webservices (API)	Diensten	Leerwerkloketten
NPLO	Webservices (API)	Diensten	Jobcoaches / loopbaanbegeleiders
CompetentNL	Interne levering van diensten t.b.v. frontend	Diensten	CompetentNL (Frontend)
CompetentNL	Levering van de skills-ontologie voor hergebruik	Gegevens	VUM
CompetentNL	Webservices (API)	Diensten	Grote gemeenten
CompetentNL	Webservices (API)	Diensten	Werkgevers en intermediairs
CompetentNL	Webservices (API)	Diensten	Onderwijssector (DUO/SBB)
CompetentNL	Webservices (API)	Diensten	CPB, CBS en TNO

Tabel 11 - Informatie architectuur – gegevenslevering (ketenoutput)

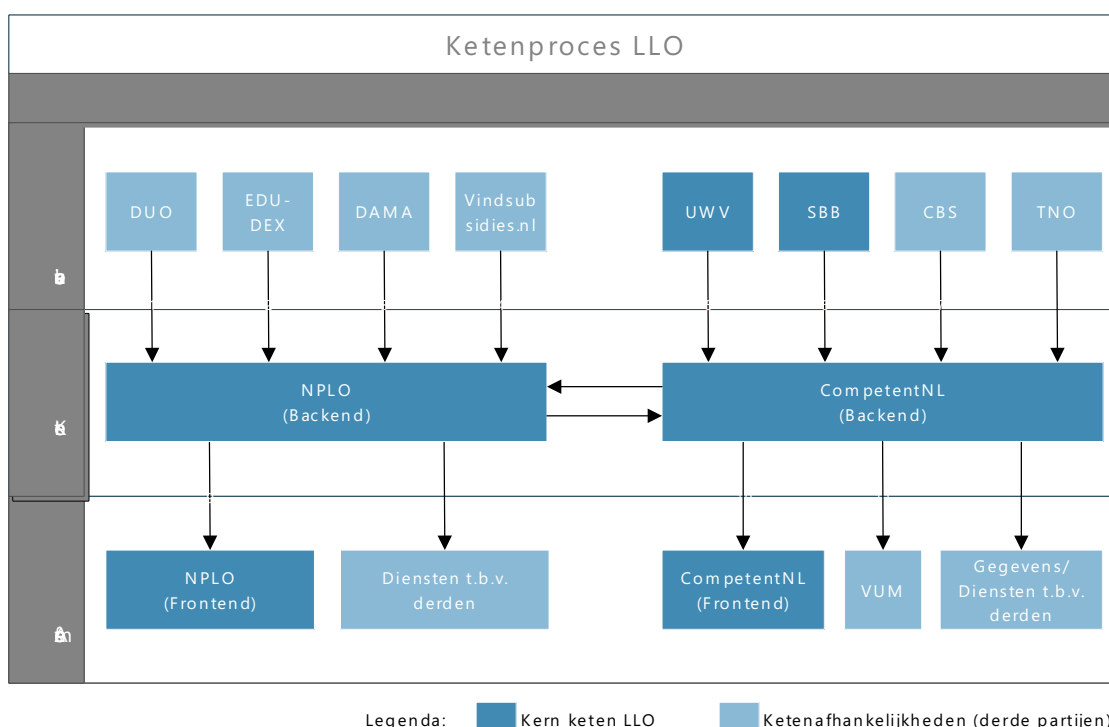
5.2.3 Gegevensuitwisseling tussen ketenpartijen (ketenuitwisseling)

Leverancier	Levering	Input voor...
CompetentNL	Levering van de skills-ontologie	NPLO
NPLO	Levering van verrijkte gegevens t.b.v. verbetering en actualisering van de ontologie	CompetentNL

Tabel 12 - Informatie architectuur – gegevenslevering (ketenuitwisseling)

5.3. Gegevens uitwisseling en verwerking (koppelingen)

Voor de aanlevering, uitwisseling en uitlevering van gegevens binnen de keten zijn afspraken gemaakt omtrent de wijze en frequentie van uitwisseling.

Figuur 9 - Informatie architectuur – gegevenskoppelingen

Voor de levering van gegevens t.b.v. derden (welke vooralsnog niet in het kader van de keten LLO geïdentificeerd/gespecificeerd zijn) dienen de algemene uitgangspunten voor gegevensuitwisseling te volgen. Tevens dienen nieuw aangesloten partijen die relevant zijn voor de keten opgenomen te worden in de ketenarchitectuur.

Uitgangspunten bij de gegevensuitwisseling zijn uiteraard dat de uitwisseling tijdig, juist en veilig uitgevoerd wordt. De frequentie van uitwisseling dient te passen bij de veranderlijkheid van de gegevens, de beveiliging dient te passen bij de gevoeligheid van de gegevens. Vooralsnog is niet voorzien dat in de keten persoonsgegevens verwerkt worden. In de oriëntatiefase dienen afspraken rondom het (generiek) opzetten van de koppelvlakken gemaakt te worden t.b.v. huidige en toekomstige afnemers.

De diensten t.b.v. derden vanuit zowel CompetentNL als NPLO zijn vooralsnog onvoldoende gedefinieerd om in detail op te nemen in de ketenarchitectuur. Verwacht wordt dat in de oriëntatiefase meer duidelijk wordt over (mogelijke) afnemers.

#	Leverancier	Afnemer	Gegevens	Methode	Frequentie	Type
1	DUO	NPLO (Backend)	RIO/STAP	Webservices (REST/JSON)	Dagelijks	Pull
2	EDU-DEX	NPLO (Backend)	Cursussen	Webservices (REST/JSON)	Dagelijks	Pull
3	DAMA	NPLO (Backend)	Matching	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
4	Vindsubsidies	NPLO (Backend)	Subsidies	Webservices (REST/JSON)	Dagelijks	Pull
5	UWV	CompetentNL (Backend)	Arbeidsmarkt	Webservices (REST/JSON of SOAP/XML)	n.t.b.	n.t.b.
6	SBB	CompetentNL (Backend)	Kwalificatie-structuur	Webservices (REST/JSON)	n.t.b.	n.t.b.
7	CBS	CompetentNL (Backend)	Arbeidsmarkt	Managed File Transfer	Maandelijks	n.t.b.
8	CompetentNL (Backend)	NPLO (Backend)	Skills-ontologie	Webservices (REST/JSON)	Dagelijks	Pull
8	NPLO (Backend)	CompetentNL (Backend)	n.t.b.	Webservices (REST/JSON)	Dagelijks	Pull
9	NPLO (Backend)	NPLO (Frontend)		Webservices (REST/JSON)	On-demand	Pull
10	CompetentNL (Backend)	CompetentNL (Frontend)		Webservices (REST/JSON)	On-demand	Pull
11	CompetentNL (Backend)	VUM	Skills-ontologie	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.

Tabel 13 - Informatie architectuur – gegevenskoppelingen (details)

6. Technologie-architectuur

6.1. Introductie

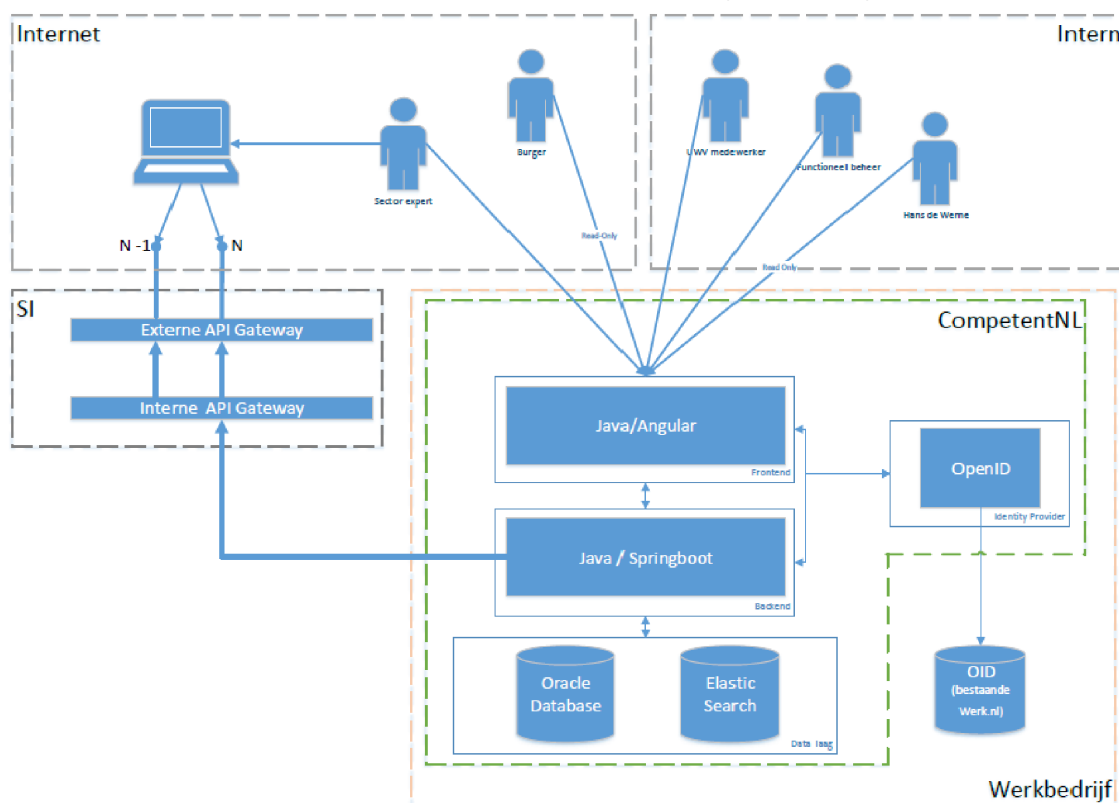
De technologie-architectuur beschrijft op hoofdlijnen de benodigde technische bouwblokken, de voorziene services en de infrastructuur.

6.2. Softwarecomponenten

De kern van de keten bestaat uit twee hoofdoplossingen, CompetentNL en NPLO, die met elkaar samenwerken d.m.v. het uitwisselen van gegevens.

6.2.1 Doelarchitectuur CompetentNL

De technische componenten van CompetentNL zijn als volgt voorzien:

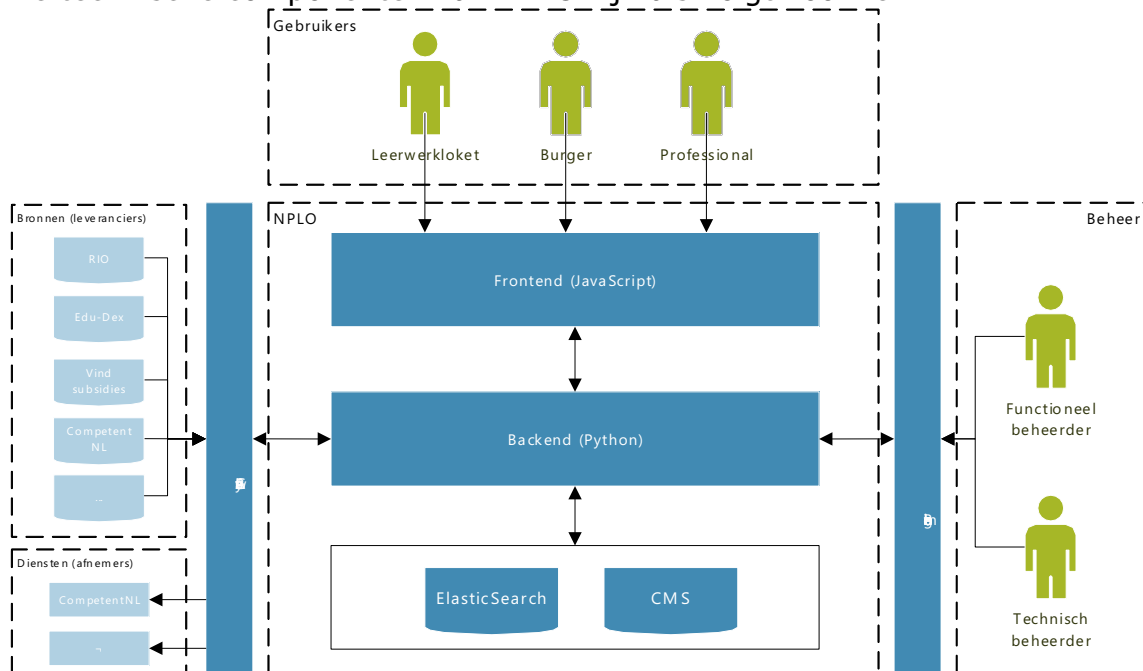

Figuur 10 - Technologie-architectuur – Software architectuur CompetentNL

CompetentNL wordt gelaagd opgezet waarbij frontend (Java/Angular), backend (Java/Springboot) en de data laag (OracleDB en Elastic Search) als aparte lagen gezien worden met gescheiden functionaliteit. Gebruikers, zowel intern als extern, maken gebruik van de Java/Angular frontend vanuit hun webbrowser. Uitwisseling van gegevens en diensten vindt plaats met behulp van een API Gateway.

6.2.2 Doelarchitectuur NPLO

De technische componenten van NPLO zijn als volgt voorzien:

Figuur 11 - Technologie-architectuur – Software architectuur NPLO

Ook NPLO wordt gelaagd opgezet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een frontend (JavaScript), backend (Python) en de data laag (Elastic Search en een nader te bepalen CMS) als aparte lagen gezien worden met gescheiden functionaliteit. Gebruikers, zowel intern als extern, maken gebruik van de JavaScript frontend vanuit hun webbrowser. Zowel aanlevering van gegevens door externe bronnen als uitwisseling van gegevens en diensten met derden vindt plaats met behulp van een API Gateway.

6.3. Services

Op dit moment is er nog onvoldoende bekend over gewenste (externe) services dat deze voorsnog niet beschreven kunnen worden. Dit dient in de oriëntatiefase duidelijk te worden, waarna dit vastgelegd dient te worden in de afzonderlijke PSA's en deze ketenarchitectuur. Tevens is de verwachting dat tijdens de realisatie van de ketencomponenten, (bijvoorbeeld op basis van voortschrijdend inzicht, veranderingen op de arbeidsmarkt en in het onderwijslandschap en/of mogelijke aanpassingen van het beleid) nieuwe services relevant worden en dat de architectuur daar op aangepast dient te worden.

Uitgangspunt voor (alle) services is dat deze herbruikbaar en onderhoudbaar opgezet worden, concreet houdt dit in dat heldere afspraken gemaakt worden over de uitwisseling van diensten en gegevens zowel op functioneel niveau als op technisch vlak. Tijdelijke puntoplossingen worden zoveel mogelijk vermeden. Voorsnog zullen alle services als REST/API webservices opgezet worden. De aanwezige Managed File Transfer- en SOAP/XML-koppelingen in de huidige versies van de oplossingen dienen op korte termijn uitgefaseerd te worden. Voor het verkrijgen en beschikbaar stellen van gegevens vanuit CompetentNL wordt gekeken naar de

mogelijkheid om tot een Linked-Data structuur te komen, dit dient in de oriëntatiefase verder uitgezocht te worden.

6.4. Infrastructuur

Aangezien voor zowel NPLO als CompetentNL nog geen definitieve beheerder gevonden is, waar de infrastructuur eisen en voorwaarden mee afgestemd dienen te worden, is het vooralsnog niet mogelijk om de infrastructuur in zijn samenhang uit te werken. Wel is vanuit de programma's zelf besloten om gebruik te maken van cloud-ready technologieën en zijn de componenten op basis van Docker opgezet.

In de oriëntatiefase dienen de infrastructuureisen concreet uitgewerkt te worden.

6.5. Non-functionele requirements

De afzonderlijke componenten hebben reeds hun non-functionele requirements (intern) vastgelegd. Keten brede non-functionele requirements dienen in de oriëntatiefase afgestemd te worden.

7. Architectuur roadmap

7.1. Roadmap

De architectuur roadmap dient op hoofdlijnen te beschrijven in welke stappen toegewerkt wordt naar de doelarchitectuur. Doordat de concrete uitwerking van de plannen voor de ketencomponenten nog onvolledig is, is het maken van een gedragen, gezamenlijke architectuur roadmap op dit moment niet opportuun. In de oriëntatiefase van de programma's dient toegewerkt te worden naar een concrete doorvertaling van de in de programmaplannen geschetste plannen, waarbij afhankelijkheden proactief beheerst worden.

8. Bijlagen

A. Overzicht van figuren

Figuur 1 - Architectuurlagen in relatie tot NORA vijflaagsmodel.....	11
Figuur 2 - Bestuurlijke positionering van de ketenarchitectuur.....	12
Figuur 3 - Positionering ketenarchitectuur t.b.v. uitvoering.....	13
Figuur 4 - Positionering ketenarchitectuur.....	14
Figuur 5 - Leeswijzer ketenarchitectuur LLO.....	16
Figuur 6 - Functies ketenproces LLO op hoofdlijnen.....	25
Figuur 7 - Ketenproces LLO invulling met actoren.....	28
Figuur 8 - Ketengovernance keten LLO.....	30
Figuur 9 - Informatie architectuur – gegevenskoppelingen.....	34
Figuur 10 - Technologie-architectuur – Software architectuur CompetentNL	36
Figuur 11 - Technologie-architectuur – Software architectuur NPLO.....	37

B. Overzicht van tabellen

Tabel 1 - Geïdentificeerde directe stakeholders.....	15
Tabel 2 - Indirecte stakeholders (derde- en marktpartijen).....	15
Tabel 3 - Business architectuur – functies kerncomponenten.....	26
Tabel 4 - Business architectuur – functies keteninput.....	26
Tabel 5 - Business architectuur – functies ketenuitwisseling.....	26
Tabel 6 - Business architectuur – functies ketenoutput.....	27
Tabel 7 - Business architectuur – ketenactoren.....	27
Tabel 8 - Business architectuur – actoren kerncomponenten.....	28
Tabel 9 - Business architectuur – actoren gegevensuitwisseling.....	29
Tabel 10 - Informatie architectuur – gegevenslevering (keteninput).....	33
Tabel 11 - Informatie architectuur – gegevenslevering (ketenoutput).....	33
Tabel 12 - Informatie architectuur – gegevenslevering (ketenuitwisseling).....	34
Tabel 13 - Informatie architectuur – gegevenskoppelingen (details).....	35

C. Begrippen en afkortingen

Term	Afkorting/toelichting
ABB	Architecture Building Block (Architectuur Bouwblok)
API	Application Programming Interface. Een API is een set aan definities waarmee softwareprogramma's onderling kunnen communiceren. Het dient als een interface tussen verschillende softwareapplicaties waardoor de gebruikte code automatisch elkaar toegang tot informatie en/of functionaliteit geeft, zonder dat ontwikkelaars hoeven te weten hoe het andere programma exact werkt.
CBS	Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt data over de Nederlandse samenleving. Betrokken in het programma VMV. De data analyse van CBS van de ontwikkelingen in de arbeidsmarkt moet de CompetentNL-ontologie actueel houden.
CPB	Het Centraal Planbureau (CPB) is een Nederlandse overheidsinstantie die als kerntaak het maken van

	economische prognoses en analyses heeft. Betrokken in het programma VMV.
DUO	De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) voert als baten-lastendienst in opdracht van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap onderwijswetten en -regelingen uit.
JSON	JavaScript Object Notation (JSON) is een lichtgewicht gegevensuitwisselingsformaat. Het is gemakkelijk voor mensen, en computers, om te lezen, schrijven en te begrijpen. JSON wordt standaard gebruikt in Restful communicatie in HTTP, zie REST.
LLO	Leven Lang Ontwikkelen
NGF	Nationaal Groei Fonds
NPLO	(Programma) Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen
OCW	Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is een Nederlands ministerie. OCW de opdrachtgever van ICTU.
REST	Representational state transfer (REST) is een software-architectuur voor gedistribueerde mediasystemen zoals het wereldwijde web. REST wordt veelal gebruikt voor het ontwerpen van application programming interfaces (API) voor het internet, op de HTTP-standaard, maar is niet gelimiteerd tot HTTP en ook toepasbaar buiten APIs. Bijvoorbeeld een klikbare, interactieve website zoals Wikipedia voldoet eveneens aan de REST-architectuur.
SBB (architectuur)	Solution Building Block, een concrete toepassing van een Architecture Building Block (ABB)
SBB (organisatie)	De stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) bevordert de beroepsopleidende leerweg (bol) en de beroepsbegeleidende leerweg (bbi) als opvolgers van het vroegere leerlingwezen. Betrokken in het programma VMV.
SOAP	SOAP (aanvankelijk een afkorting voor Simple Object Access Protocol) is een computerprotocol dat wordt gebruikt voor communicatie tussen verschillende componenten. SOAP is een protocol dat XML-berichten stuurt, meestal over HTTP, maar ook over SMTP, HTTPS, JMS of FTP.
SZW	Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is een Nederlands ministerie. SZW de opdrachtgever van VMV.
TNO	TNO is een onafhankelijke onderzoeksorganisatie. Betrokken in het programma VMV.
VMV	(Programma) Vaardig Met Vaardigheden, samenwerkingsverband tussen UWV en SBB om tot een Nederlandse skills-ontologie te komen.
VNG	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten, afgekort VNG, is de koepelorganisatie van alle gemeenten in Nederland.
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen. Betrokken

	in het programma VMV.
VUM	Het Programma Verbeteren Uitwisseling Matchingsgegevens (VUM) is één van de pijlers uit het Breed Offensief om werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker te laten vinden.
XML	Extensible Markup Language (XML) is een standaard van het World Wide Web Consortium voor de syntaxis van formele opmaaktalen waarmee men gestructureerde gegevens kan weergeven in de vorm van platte tekst. Deze presentatie is zowel machine leesbaar als leesbaar voor de mens. Het XML-formaat wordt gebruikt om gegevens op te slaan (zoals in het Open Document-formaat) en om gegevens over het internet te versturen.

D. Referentiemateriaal

Referentiearchitecturen
HORA (Hoger Onderwijs Referentie Architectuur)
KarWel (Ketenarchitectuur Werk en Inkomen)
MORA (Middelbaar beroepsOnderwijs Referentie Architectuur)
NORA (Nederlandse Overheid Referentie Architectuur)
ROSA (Referentie Onderwijs Sector Architectuur)

Standaarden
ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations)

Relevante wet- en regelgeving
BIO
AVG
Archiefwet
Wet Digitale Toegankelijkheid
'Pas toe of leg uit'-beleid (Forum Standaardisatie)

Referentiemateriaal LLO ketenpartijen	Versie
Uitgewerkt voorstel Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen & Skills	1.0
Programmaplan Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO)	0.9
Programmaplan Vaardig met Vaardigheden (VMV)	0.9
PSA Programma NPLO	0.3
PSA Project CompetentNL voor Nederland	0.2

Agendavoorstel

Overleg vervolgstappen naar aanleiding van het advies over het digitaal scholingsoverzicht
8 januari 2020, 10.00 – 11.00 uur bij OCW.

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda
2. Draagvlak voor de social enterprise
3. Draagvlak voor andere vorm van publiek-private samenwerking
4. Rollen van partijen
5. Mogelijke bijdrage aan digitaal scholingsoverzicht
6. Vervolgafspraken
7. Sluiting

Ad 2. Draagvlak voor de social enterprise

Vraag is of er bij partijen voldoende draagvlak bestaat voor de door de verkenner geadviseerde sociale onderneming die de ontwikkeling en het beheer van het digitaal scholingsoverzicht op zich zou gaan nemen. Verder is het de vraag of partijen vinden dat het digitaal overzicht de drie functionaliteiten moet hebben zoals beschreven in het advies (overzicht van opleidingen, overzicht van financiële bronnen en marktplaats/aanbod van diensten).

Ad 3. Draagvlak voor andere vorm van publiek-private samenwerking

Indien er onvoldoende draagvlak bestaat voor een sociale onderneming, is een bespreekpunt of er eventueel draagvlak bestaat voor een andere vorm van publiek-private samenwerking (PPS). De keuze voor een andere vorm van PPS zou mogelijk een verandering van de scope van het digitaal scholingsoverzicht kunnen inhouden (bijvoorbeeld het vervallen van de derde functie van het platform: het aanbod van diensten).

Ad 4. Rollen van partijen

Bij de realisatie van een digitaal scholingsoverzicht zouden werknemersorganisaties en werkgeversorganisaties enerzijds en onderwijsaanbieders anderzijds een verschillende rol of functie (kunnen) hebben. Kan dit gevolgen hebben voor hun positionering in de mogelijke organisatie van dit initiatief?

Ad 5. Mogelijke bijdrage aan digitaal scholingsoverzicht

Deels in samenhang met het vorige punt: indien er partijen zijn die zich in principe willen committeren aan de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht of op een andere wijze hierbij betrokken willen worden, is de vraag hoe zij hieraan invulling zouden willen geven.

Achtergrondinformatie

Hoofdpijnen van het advies over het digitaal scholingsoverzicht

- Een door betrokken partijen/stakeholders – 'coalition of the willing' – op te zetten sociale onderneming gaat een scholingsplatform (laten) ontwikkelen en beheren.
- De overheid geeft een startsubsidie aan deze stichting en na circa 4 tot 5 jaar moet het platform zelfvoorzienend worden.
- De overheid staat op afstand, maar ziet erop toe dat publieke belangen zo goed mogelijk gewaarborgd worden (gedurende de subsidieperiode).
- Het scholingsplatform heeft 3 functies: een opleidingsoverzicht, een financieel overzicht en (voor een sociale onderneming) een marktplaats met o.a. arbeidsmarktinformatie en diensten.
- Het platform wordt stapsgewijs uitgebouwd, waarbij in eerste instantie een overzicht wordt gegeven van opleidingen en scholing die gekoppeld zijn aan bestaande geldbronnen (o.a. STAP-regeling, studiefinanciering, scholingsmiddelen van O&O-fondsen).

- De eerste jaren is circa € 3 mln. per jaar nodig, waarvan een deel via de startsubsidie bekostigd wordt en de rest door de participerende partijen (vanuit het actieprogramma leven lang ontwikkelen is in de periode 2020 t/m 2022 jaarlijks € 1,4 mln. beschikbaar).
- In de versnellingskamer is aangegeven dat de ontwikkelkosten te laag (een factor 2 tot 3) zijn ingeschat. Daar staat tegenover dat de ontwikkelkosten veel lager zullen uitvallen als het scholingsregister dat voor het STAP budget wordt ontwikkeld, ook voor het digitaal scholingsoverzicht kan worden (her)gebruikt.

Mogelijke vervolgstappen naar aanleiding van het advies

- Anders dan de verkenner adviseert is het niet mogelijk dat de overheid een opdracht en startsubsidie geeft aan één partij of één conglomeraat van samenwerkende partijen. Dan zou er sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun.
- De overheid kan wel een subsidieregeling/tender maken waarbij in principe alle (private en semi-publieke) partijen – al dan niet in samenwerkingsverbanden - kunnen inschrijven. Daarbij kan de overheid via de subsidievoorwaarden de kaders van een scholingsportal aangeven, waaronder voldoende borging van de publieke belangen (zoals draagvlak, transparante informatie, kwaliteit en toegankelijkheid).
- Nader te bezien is nog of de subsidie alleen ingezet mag worden voor een geheel nieuwe portal/website of ook voor het verder ontwikkelen en koppelen van (bestaande) databases en het verbeteren van de functionaliteit van bestaande scholingsportals.
- Een subsidieregeling/tender sluit de mogelijkheid van een sociale onderneming niet uit: partijen die een subsidieaanvraag indienen, kunnen voor zo'n constructie kiezen.
- De partij of (samenwerkende) partijen waarvan de subsidieaanvraag is gehonoreerd, kan – op kortere of langere termijn – besluiten samen te werken met partijen waarvan de subsidieaanvraag is afgewezen.
- Een andere mogelijkheid is dat (private en semi-publieke) partijen besluiten zelf te investeren en aan de slag te gaan met de ontwikkeling van een scholingsportal, al dan niet door bundeling van bestaande voorzieningen/portals. De overheid kan dan bijdragen door gegevens aan het portal te leveren (over opleidingen, overheidsregelingen/subsidies voor scholing e.d.) en expertise beschikbaar te stellen.

CONCEPT 4 maart 2021**Convenant Landelijk Scholingsportaal 'ikwilverderleren.nl'**

Partijen,

De minister van OCW

De minister van SZW

Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
PM andere werkgeversorganisaties	
10.2.e	de FNV
10.2.e	de CNV
10.2.e	de VCP
PM andere werknemersorganisaties	

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de VH
10.2.e	de VSNU
10.2.e	de NRTTO

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

NB: de Stichting van de Arbeid zou mogelijk namens sociale partners als convenantpartij kunnen optreden.

Overwegen het volgende,

- Ontwikkelingen als vergrijzing, technologisering, digitalisering, globalisering en energie- en klimaattransities hebben een grote impact op de arbeidsmarkt en de samenleving als geheel. De arbeidsmarkt wordt door deze ontwikkelingen steeds dynamischer: kennis en vaardigheden verouderen sneller, beroepen verdwijnen en nieuwe beroepen ontstaan, arbeidsrelaties veranderen, flexibele arbeid neemt toe, baanwisselingen worden frequenter en werknemers moeten langer doorwerken. De snelle veranderingen in vraag en aanbod op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De huidige Corona-pandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat mensen hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continue blijven ontwikkelen. Een leven lang ontwikkelen (LLO) draagt op individueel niveau bij aan duurzame inzetbaarheid, versterking van de arbeidsmarktpositie, meer inkomenszekerheid en baan zekerheid. Het kan daarnaast ook bijdragen aan sociale integratie, actief burgerschap en persoonlijke ontwikkeling resp. zelfverwerkelijking. LLO draagt voorts op collectief niveau bij aan een goed functionerende arbeidsmarkt, aan een meer inclusieve samenleving en aan een beter presterende Nederlandse economie.
- Het kabinet heeft in zijn brief aan de Tweede Kamer van 27 september 2018 aangegeven een doorbraak te willen realiseren op het terrein van LLO en een positieve en sterke leercultuur tot stand te willen brengen. Daarbij staat het stimuleren van de eigen regie van burgers centraal; zij moeten de mogelijkheid hebben om zelf inhoud en richting te geven aan hun loopbaan en hun (persoonlijke) ontwikkeling. Het kabinet heeft in deze brief voorts aangegeven dat de beoogde doorbraak alleen bewerkstelligd kan worden door een gezamenlijke inspanning van alle betrokken partijen (waaronder sociale partners, O&O-fondsen, onderwijsinstellingen en uitvoeringsorganisaties).

- Betrokken partijen hebben naar aanleiding van deze brief aangegeven de noodzaak van een doorbraak op het terrein van LLO en het belang van het stimuleren van een leercultuur te onderschrijven. Voorts hebben ze aangegeven een brede, langjarige aanpak te ondersteunen.
- Ter ondersteuning van die brede gezamenlijke aanpak van LLO is het kabinet een meerjarig actieprogramma (2019 – 2022) gestart, gericht op het creëren van de juiste randvoorwaarden voor LLO. Dit moet burgers beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen. Een van deze randvoorwaarden is het inzichtelijk en transparant maken van individuele scholingsmogelijkheden en bijpassende financiële tegemoetkomingen.
- In het kader van voornoemd actieprogramma is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht; een portaal met informatie over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Deze verkenner heeft een advies opgesteld waaruit blijkt dat de ontwikkeling van zo'n portaal haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en (nog) niet werkenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt, zeker in de huidige Coronacrisis. Volgens de SER moet er daarom een digitaal portaal komen dat zo'n overzicht geeft op basis van actuele informatie van hoge kwaliteit.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een landelijk scholingsportaal met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en ondersteuning.
- Naar aanleiding van het programmaplan en in lijn met het advies van de SER is door partijen in november 2020 besloten uitvoering te laten geven aan dit plan en te starten met de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.
- In PM 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.

Spreken het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het landelijk scholingsportaal (LS) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar organisaties en professionals die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het LS is toegankelijk voor alle NL-burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het LS zich met name op a) werknemers, werkzoekenden met uitkering, werkzoekenden zonder uitkering en zzp-ers, en b) werkgevers en professionals (in de publieke en private sector) die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het LS voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het LS kan geen uitsluitel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding.
- De doelstellingen en het bereik van het LS kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen.

- Partijen zorgen ervoor dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) - op PM 2022 live kan gaan.
- Voor het LS wordt de domeinnaam ikwilverderleren.nl gebruikt.
- Partijen nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor:
 - De aansturing van het LS;
 - de (technische) ontwikkeling van het LS;
 - de implementatie van het LS;
 - de (technische) doorontwikkeling van het LS;
 - het beheer van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt in de bullets hieronder verder toegelicht:

- De Rijksoverheid is eigenaar van het LS en financiert:
 - de (technische) ontwikkeling van het LS;
 - de implementatie van het LS;
 - de (technische) doorontwikkeling van het LS;
 - het beheer van het LS;
- De Rijksoverheid:
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het LS en andere landelijke overheidsvoorzieningen/portals op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens/data ten behoeve van het LS, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens/data.
- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau, betrekken hun achterban hierbij en financieren dit;
 - maken het LS tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - bevorderen het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens/data van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het LS;
 - bevorderen de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportals op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het LS.
- De onderwijskoepels:
 - Zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau, betrekken hun achterban hierbij en financieren dit.
 - bevorderen het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens/data van opleiders en opleidingen aan het LS;
 - bevorderen de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale voorzieningen/scholingsportals in de (publieke en private) onderwijssector en het LS.

Uitwerking afspraken

Aansturing

- Tijdens de fase van de (technische) ontwikkeling van het MVP en van de inrichting van de beheerorganisatie vindt aansturing plaats via het bestaande bestuurlijk overleg en de stuurgroep, zoals vastgelegd in het programmaplan van het LS (zie bijlage).
- Ten behoeve van de aansturing ná de oplevering en livegang van het MVP stellen partijen een Stuurgroep LS en een ambtelijke adviesgroep LS in.

- In de Stuurgroep LS zijn alle partijen vertegenwoordigd. De stuurgroep wordt voorgezeten door PM. De samenstelling van de stuurgroep is als volgt: PM.
- De stuurgroep LS vergadert éénmaal per jaar en komt daarnaast, indien partijen dit wenselijk achten, op afroep bij elkaar. Het secretariaat van de stuurgroep wordt door de Rijksoverheid verzorgd.
- De Stuurgroep LS heeft met name als taken: strategische besluitvorming binnen de beleidscontext van LLO, besluitvorming over plannen met betrekking tot communicatie, besluitvorming over doorontwikkeling en beheer van het LS en advisering van de respectievelijke achterbannen.
- In de ambtelijke adviesgroep zitten de vertegenwoordigers van alle partijen en de projectleider van het LS. De adviesgroep wordt voorgezeten door PM. De samenstelling van de adviesgroep is als volgt: PM.
- De ambtelijke adviesgroep LS komt minimaal twee en maximaal vier keer per jaar bij elkaar. Het secretariaat van de adviesgroep wordt door de Rijksoverheid verzorgd.
- De ambtelijke adviesgroep LS heeft met name als taken: toezien op een goede uitvoering door de beheerorganisatie, planontwikkeling, advisering van de Stuurgroep LS over (technische) doorontwikkeling, beheer en communicatie en (het laten uitvoeren van) monitoring en onderzoek.

Beheer

- De Rijksoverheid maakt afspraken met een (semi-) publieke organisatie over het beheer van het LS en legt deze afspraken vast in een overeenkomst.
- De beheerorganisatie verzorgt alle aspecten van het beheer: het technisch beheer, het applicatiebeheer (softwareontwikkeling), het functioneel beheer en het informatiemanagement.
- Daartoe onderhoudt de beheerorganisatie contact met relevante partijen en de leden van de ambtelijke adviesgroep.
- De beheerorganisatie rapporteert aan de Rijksoverheid over de uitvoering van de afspraken die vastgelegd zijn in de overeenkomst (opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie).
- De beheerorganisatie rapporteert voorts aan en legt verantwoording af aan de ambtelijke adviesgroep en de stuurgroep.
- Zolang er geen overeenkomst met een beheerorganisatie is gesloten, zal ICTU tijdelijk als beheerorganisatie optreden voor het applicatiebeheer en het technisch beheer. De uitvoering van de overige vormen van beheer (het functioneel beheer en het informatiemanagement) zullen tijdelijk in een afzonderlijk onderdeel van het bestaande programma worden ondergebracht, waarbij de verantwoordelijkheid van het overige beheer tijdelijk bij OCW wordt belegd.
- De Rijksoverheid maakt hierover afspraken met ICTU in het kader van de bestaande programmaovereenkomst tussen de Rijksoverheid en ICTU.

Gegevens(levering) opleidingen en scholing

- Voor de vulling van het LS met gegevens over het scholings- en opleidingsaanbod wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande gegevensbestanden en gegevensregistraties (met name RIO en EDU-DEX).
- Met de eigenaren van deze bestanden en registraties worden daartoe afspraken gemaakt die vastgelegd worden in een overeenkomst met de Rijksoverheid.
- Voor de levering van (aanvullende) gegevens over het opleidings- en scholingsaanbod die niet in bestaande registraties en bestanden zijn opgenomen,
 - maken onderwijskoepels afspraken met aanbieders van opleidingen en scholing, en
 - maken sociale partners afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties.
- De Rijksoverheid draagt er zorg voor dat (technische) voorzieningen worden ontwikkeld die de gegevenslevering door aanbieders van opleidingen en scholing en door de O&O-fondsen (duurzaam) faciliteren.
- Deze (technische) voorzieningen worden zo ingericht dat de administratieve belasting voor de betrokken organisaties tot een minimum beperkt wordt.
- De (technische) voorzieningen worden zo ingericht dat deze voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
- Partijen maken afspraken over de kwaliteitscriteria die gehanteerd worden voor toelating van private aanbieders van opleiding en scholing tot het LS.

Gegevenslevering scholingsmiddelen

- De Rijksoverheid draagt zorg voor de levering van gegevens over publieke scholingsmiddelen ten behoeve van het LS.
- Sociale partners dragen in overleg met O&O-fondsen en brancheorganisaties zorg voor de levering van gegevens over private scholingsmiddelen ten behoeve van het LS.
- De Rijksoverheid draagt er zorg voor dat (technische) voorzieningen worden ontwikkeld die de levering van gegevens over scholingsmiddelen door O&O-fondsen en brancheorganisaties (duurzaam) faciliteren.
- Deze (technische) voorzieningen worden zo ingericht dat de administratieve belasting voor de betrokken organisaties tot een minimum beperkt wordt.

Gegevens loopbaanbegeleiding en -advies

- De Rijksoverheid maakt afspraken met beroepsorganisaties van loopbaanadviseurs en/of hun geregistreerde leden over het beschikbaar stellen van gegevens die het mogelijk maken om op het LS op een adequate manier door te verwijzen naar individuele loopbaanadviseurs, daarbij rekening houdend met de AVG.
- De Rijksoverheid draagt er zorg voor dat gegevens over (semi-) publieke organisaties die informatie kunnen bieden over loopbaanadvies en –begeleiding, beschikbaar worden gesteld aan het LS zodat het LS op een adequate manier naar deze organisaties kan doorverwijzen.
- Sociale partners dragen er zorg voor dat gegevens over private organisaties die informatie kunnen bieden over loopbaanadvies en –begeleiding, beschikbaar worden gesteld aan het LS zodat het LS op een adequate manier naar deze organisaties kan doorverwijzen.

Communicatie

PM

Definities

PM

Bijlagen

PM (met name programmadocumenten ICTU)

Convenant Landelijk Scholingsportaal

Partijen,

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
10.2.e	LTO Nederland
10.2.e	de FNV
10.2.e	het CNV
10.2.e	de VCP

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de VH
10.2.e	de VSNU
10.2.e	de NRTTO

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

De minister van OCW,
in samenwerking met de minister van SZW
Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

Overwegen het volgende,

- De snelle veranderingen in vraag en aanbod op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De coronapandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat mensen hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continu blijven ontwikkelen.
- Om werkenden en werkzoekenden beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen, is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht; een portaal met informatie over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Uit het advies van deze verkenner is gebleken dat de ontwikkeling van zo'n portaal haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een landelijk scholingsportaal met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en -ondersteuning.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en werkzoekenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt.
- Op 10 maart 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.
- Het kabinet heeft het ingediende investeringsvoorstel LLO (in totaal € 90 mln.) voor het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk gehonoreerd. Daarvan is € 20 mln. bestemd voor doorontwikkeling van het LS en € 25 mln. voor het project Vaardig met Vaardigheden, waarvan de resultaten gebruikt worden voor de doorontwikkeling van het LS. Met de middelen van het Nationaal Groeifonds wordt het mogelijk de bezoeker van het LS meer en betere mogelijkheden te geven om informatie te vinden die is afgestemd op zijn specifieke situatie (gepersonaliseerd overzicht). Daarbij gaat het onder andere om informatie die inzicht biedt in de skills die je met

scholing ontwikkelt en die matching tussen beschikbare en gevraagde skills beter mogelijk maakt.

- Voorwaarde voor definitieve toekenning van het investeringsvoorstel LLO is een door de commissie positief beoordeeld, meer uitgewerkt projectplan met aandacht voor projectmanagement, governance, opzet en organisatie van evaluatie, mijlpalen (go/no-go momenten) en begroting per fase.

Spreken het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het landelijk scholingsportaal (LS) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar organisaties en professionals die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het LS is toegankelijk voor alle Nederlandse burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het LS zich met name op a) werkenden en werkzoekenden, en b) werkgevers en professionals (in de publieke en private sector) die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het LS voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het LS kan geen uitsluitel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding.
- De doelstellingen en het bereik van het LS kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen, binnen het kader van het Nationaal Groeifonds.
- Partijen zorgen ervoor dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) - begin 2022 live kan gaan.
- Partijen zorgen gezamenlijk voor:
 - de aansturing van (de (door)ontwikkeling en implementatie) van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze verantwoordelijkheden van sociale partners, onderwijskoepels en rijksoverheid worden hieronder verder toegelicht:

- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk, sectoraal en/of regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - maken het LS tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het LS;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportalen op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het LS;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De onderwijskoepels:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens van opleiders en opleidingen aan het LS;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale scholingsportalen in de (publieke en private) onderwijssector en het LS;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De Rijksoverheid:
 - is eigenaar van het LS;
 - is verantwoordelijk voor het beheer van het LS;
 - financiert de (technische) (door)ontwikkeling, de implementatie en het beheer van het LS;
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het LS en andere landelijke overheidsvoorzieningen en portalen op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens ten behoeve van het LS, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens;
 - is medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS;
 - faciliteert het (bestuurlijk en ambtelijk) overleg met sociale partners en onderwijskoepels ten behoeve van de aansturing van het LS;
 - zorgt in het kader van de governance van het investeringsvoorstel voor het Nationaal Groeifonds voor het proces met de Adviescommissie van het Nationaal Groeifonds.

CONCEPT 10 juni 2021**Convenant Landelijk Scholingsportaal 'ikwilverderleren.nl'**

Partijen,

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
10.2.e	LTO Nederland
10.2.e	de FNV
10.2.e	de CNV
10.2.e	de VCP

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de VH
10.2.e	de VSNU
10.2.e	de NRTTO

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

De minister van OCW

De minister van SZW

Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

Overwogen het volgende,

- De snelle veranderingen in vraag en aanbod op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De huidige Corona-pandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat mensen hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continu blijven ontwikkelen.
- Om werkenden en werkzoekenden beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen, is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht; een portaal met informatie over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Uit het advies van deze verkenner is gebleken dat de ontwikkeling van zo'n portaal haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een landelijk scholingsportaal met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en ondersteuning.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en werkzoekenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt, zeker in de huidige Coronacrisis.
- Op 10 maart 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.
- Het kabinet heeft het ingediende investeringsvoorstel LLO (€ 45 mln.) voor het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk gehonoreerd. Met de middelen van het Nationaal Groeifonds kan het landelijk scholingsportaal worden doorontwikkeld zodat de bezoeker van het portaal meer en betere mogelijkheden krijgt om informatie te vinden die is afgestemd op zijn specifieke situatie (gepersonaliseerd overzicht). Daarbij gaat het onder andere om informatie die inzicht biedt in de skills die je met scholing ontwikkelt en die matching tussen beschikbare en gevraagde skills beter mogelijk maakt.

- Voorwaarde voor definitieve toekenning van het investeringsvoorstel LLO is een door de commissie positief beoordeeld, meer uitgewerkt projectplan met aandacht voor projectmanagement, governance, opzet en organisatie van evaluatie, mijlpalen (go/no-go momenten) en begroting per fase.

Spreken het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het landelijk scholingsportaal (LS) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar organisaties en professionals die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het LS is toegankelijk voor alle Nederlandse burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het LS zich met name op a) werkenden en werkzoekenden, en b) werkgevers en professionals (in de publieke en private sector) die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het LS voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het LS kan geen uitsluitsel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding.
- De doelstellingen en het bereik van het LS kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen, binnen het kader van het Nationaal Groeifonds.
- Partijen zorgen ervoor dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) - begin 2022 live kan gaan.
- Voor het LS wordt de domeinnaam ikwilverderleren.nl gebruikt.
- Partijen zorgen gezamenlijk voor:
 - de aansturing van (de (door)ontwikkeling en implementatie) van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze verantwoordelijkheden van sociale partners, onderwijskoepels en rijksoverheid wordt hieronder verder toegelicht:

- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - maken het LS tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het LS;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportals op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het LS;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De onderwijskoepels:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens van opleiders en opleidingen aan het LS;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale voorzieningen/scholingsportals in de (publieke en private) onderwijssector en het LS;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.
- De Rijksoverheid:
 - is eigenaar van het LS;
 - is verantwoordelijk voor het beheer van het LS;
 - financiert de (technische) (door)ontwikkeling, de implementatie en het beheer van het LS;
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het LS en andere landelijke overheidsvoorzieningen/portalen op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens ten behoeve van het LS, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens;
 - is medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS;
 - faciliteert het (bestuurlijk en ambtelijk) overleg met sociale partners en onderwijskoepels ten behoeve van de aansturing van het LS;
 - zorgt in het kader van de governance van het investeringsvoorstel voor het Groeifonds voor het proces met de Adviescommissie van het Groeifonds.

Convenant Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen

Partijen,

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
10.2.e	de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO)
10.2.e	de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)
10.2.e	het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV)
10.2.e	de Vakcentrale voor Professionals (VCP)

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de Vereniging Hogescholen (VH)
10.2.e	de Universiteiten van Nederland (UNL)
10.2.e	de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO)

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW),
in samenwerking met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

Overwegen het volgende,

- De snelle veranderingen in de vraag naar en het aanbod van arbeid op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat werkenden en werkzoekenden hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continu blijven ontwikkelen.
- Om werkenden en werkzoekenden beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen, is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht dat informatie geeft over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Uit het advies van deze verkenner is gebleken dat de ontwikkeling van een digitaal scholingsoverzicht haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een digitaal scholingsoverzicht met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en -ondersteuning.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en werkzoekenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt.
- Op 10 maart 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht.
- Op 19 januari 2022 heeft het ministerie van OCW na consultatie van de sociale partners, de onderwijskoepels en SZW besloten voornoemd overzicht het 'Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen' (NPLO) te noemen.
- Het kabinet heeft het door OCW in samenwerking met SZW ingediende investeringsvoorstel LLO (in totaal € 90 mln.) voor het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk gehonoreerd. Daarvan is € 20 mln. bestemd voor doorontwikkeling van het NPLO op basis van het programma NPLO & Skills en € 25 mln. voor het programma Vaardig met Vaardigheden. De resultaten van Vaardig met Vaardigheden worden gebruikt voor de doorontwikkeling van het NPLO. Met de middelen

van het Nationaal Groeifonds wordt het mogelijk de bezoeker van het NPLO meer en betere mogelijkheden te geven om informatie te vinden die is afgestemd op zijn specifieke situatie (gepersonaliseerd overzicht). Daarbij gaat het met name om informatie over de skills die men met scholing ontwikkelt en gevraagde skills op de arbeidsmarkt.

- Voorwaarde voor definitieve toekenning van het investeringsvoorstel LLO is een positief beoordeeld, meer uitgewerkt programmaplan met aandacht voor projectmanagement, governance, opzet en organisatie van evaluatie, mijlpalen (go/no-go momenten) en begroting per fase.

Spreken het volgende af:

1. Doelstellingen en bereik NPLO

Doelstellingen

- De doelstellingen van het NPLO zijn:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke (bij wet geregelde) en private (niet bij wet geregelde) opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar publieke en private organisaties (van professionals) die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
- Partijen spannen zich in om de doelstellingen van het Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO) te realiseren.
- *Bereik*
 - Het NPLO is toegankelijk voor alle Nederlandse burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de categorie volwassenen richt het NPLO zich met name op a) werkenden en werkzoekenden, b) werkgevers en HR-functionarissen en c) organisaties en professionals in de publieke en private sector die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het NPLO voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het NPLO kan geen uitsluitel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding en geeft hier geen advies over.
 -
- De doelstellingen en het bereik van het NPLO kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen. Wijzigingen van de doelstellingen en het bereik vinden plaats binnen de kaders van het programma NPLO & Skills.

2. Gebruiksvoorwaarden NPLO

- Alle opleiders kunnen hun opleidingen op het NPLO laten plaatsen. Om de betrouwbaarheid en juistheid van de gegevens over de opleidingen op het NPLO te waarborgen, moeten de opleiders voldoen aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het 'Reglement NPLO met gebruiksvoorwaarden voor opleiders' dat door partijen is vastgesteld.
- Voor wijziging van het reglement is de instemming van alle partijen nodig.

3. Verantwoordelijkheden partijen

3.1 Gezamenlijke verantwoordelijkheden

- Partijen zorgen gezamenlijk voor:
 - de aansturing van de (door)ontwikkeling en implementatie van het NPLO en het programma NPLO & Skills;

- de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO;
- het stimuleren van het gebruik van het NPLO ter ondersteuning van het LLO-beleid.
- Partijen spannen zich in om de eerste versie van het NPLO op 1 juni 2022 live te laten gaan.

3.2 Verantwoordelijkheden sociale partners

- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO op landelijk, sectoraal en/of regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het NPLO bij hun achterban;
 - maken het NPLO tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het NPLO;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportalen op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het NPLO;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het NPLO.

3.3 Verantwoordelijkheden onderwijskoepels

- De onderwijskoepels:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO op landelijk en regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het NPLO bij hun achterban;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens van opleiders en opleidingen aan het NPLO;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale scholingsportalen in de (publieke en private) onderwijssector en het NPLO;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het NPLO.

3.4 Verantwoordelijkheden Rijksoverheid

- De Rijksoverheid:
 - is eigenaar van het NPLO;
 - is opdrachtgever voor de (door)ontwikkeling van het NPLO;
 - is verantwoordelijk voor het beheer van het NPLO en de aansturing van de beheerorganisatie;
 - financiert de (technische) (door)ontwikkeling, de implementatie en het beheer van het NPLO;
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het NPLO en andere landelijke overheidsvoorzieningen en portalen op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens ten behoeve van het NPLO, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens;
 - is medeverantwoordelijk voor de aansturing van het NPLO;
 - faciliteert het (bestuurlijk en ambtelijk) overleg met sociale partners en onderwijskoepels ten behoeve van de aansturing van het NPLO;
 - zorgt in het kader van de governance van het investeringsvoorstel LLO voor het Nationaal Groeifonds voor het proces met de Adviescommissie van het Nationaal Groeifonds.

4. Aansturing

- Ten behoeve van de aansturing van de doorontwikkeling en implementatie van het NPLO ná de livegang stellen partijen een stuurgroep NPLO en een ambtelijke adviesgroep NPLO in.
- In beide gremia zijn alle partijen vertegenwoordigd.
- De stuurgroep en ambtelijke adviesgroep worden voorgezeten en gefaciliteerd door het ministerie van OCW.

5. Looptijd en voortzetting

- Dit convenant is gesloten voor een bepaalde duur van vier jaar. Het treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening.
- Partijen treden uiterlijk 6 maanden vóór het einde van de looptijd van dit convenant in overleg over voortzetting van dit convenant.

6. Opzegging

- Elke partij kan het convenant tussentijds met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden met opgaaf van redenen schriftelijk opzeggen, indien nakoming van de afspraken in dit convenant een partij ernstig in problemen brengt of indien een partij vindt dat er sprake is van gewijzigde inzichten of omstandigheden.
- Wanneer een partij het convenant opzegt, beraden de overige partijen zich over de gevolgen daarvan voor het convenant.

7. Naleving en geschillen

- Dit convenant is niet afdwingbaar.
- Alle geschillen in verband met dit convenant of afspraken die daarmee samenhangen, worden beslecht door een bindend advies, te geven door drie door partijen gezamenlijk te benoemen adviseurs.
- Een geschil bestaat, indien een van partijen dat schriftelijk aan de andere partij(en) meedeelt.

8. Evaluatie

- Partijen zullen de uitvoering en werking van dit convenant twee jaar na ondertekening van het convenant evalueren.
- De evaluatie zal worden verricht en een verslag daarvan zal worden opgemaakt door of in opdracht van de ambtelijke werkgroep NPLO.
- Indien de meningen binnen de ambtelijke werkgroep NPLO omtrent de evaluatie of de uitkomsten daarvan verschillen, vermeldt het verslag de verschillende meningen.
- De ambtelijke werkgroep zal het verslag aan de stuurgroep NPLO aanbieden, uiterlijk twee maanden na afronding van de evaluatie.

Gezamenlijke aanpak bij ontwikkeling landelijke scholingsportal

Sociale partners, onderwijskoepels en de ministeries van OCW en SZW hebben met elkaar afgesproken gezamenlijk een plan van aanpak op te stellen voor de ontwikkeling van een landelijke scholingsportal. Deze scholingsportal moet een overzicht gaan geven van het totale aanbod van opleidingen en scholingsmogelijkheden, zowel publiek als privaat, zowel landelijk als regionaal. Voorts zal deze portal informatie geven over de beschikbare private en publieke scholingsmiddelen (landelijk, regionaal, sectoraal) die werkzoekenden, werkenden, en werkgevers die zich verder willen ontwikkelen, hiervoor kunnen inzetten.

Achtergrond

In 2018 heeft het kabinet het meerjarig actieprogramma voor een leven lang ontwikkelen (LLO) gepresenteerd. In het kader van dit programma heeft de onafhankelijke verkenner **5.1.2.e** de ministers van OCW en SZW in december 2019 geadviseerd over de haalbaarheid van een digitaal overzicht van individuele scholingsmogelijkheden: een landelijke scholingsportal. Naar aanleiding van zijn advies hebben OCW, SZW, de sociale partners en onderwijskoepels (MBO Raad, VH, VSNU, NRTO) in een bestuurlijk overleg besloten een werkgroep met vertegenwoordigers van betrokken partijen opdracht te geven een plan van aanpak op te stellen voor de ontwikkeling van zo'n portal. Naar verwachting is het plan van aanpak na de zomer van 2020 gereed en kan met de uitvoering van dat plan begonnen worden. Betrokken partijen nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en het beheer van de landelijke scholingsportal.

Een landelijke aanpak in afstemming met regionale wensen

Hieronder worden de belangrijkste elementen van de voorgenomen aanpak genoemd.

Er worden landelijke afspraken gemaakt over:

- Verzameling en ontwikkeling van de content: opleidings- en scholingsaanbod, scholingsmiddelen.
- De (kwaliteits)criteria waaraan opleidingen en scholingsactiviteiten (training, cursussen e.d.) moeten voldoen om in de portal opgenomen te worden. Deze afspraken betreffen ook delen van opleidingen (certificaten, deelcertificaten, modules e.d.).
- De (kwaliteits)criteria waaraan aanbieders van opleidingen en scholing moeten voldoen om hun aanbod op de portal te kunnen plaatsen.
- De wijze waarop data over het opleidings- en scholingsaanbod en de scholingsmiddelen het beste ontsloten en toegankelijk gemaakt kunnen worden, vanuit het perspectief van gebruikers.
- De wijze waarop de betrouwbaarheid, actualiteit en kwaliteit van de data het beste geborgd kunnen worden.
- De functionaliteiten die het landelijke scholingsportal zou moeten bieden aan gebruikers.
- De wijze waarop regio's worden betrokken en kunnen aanhaken bij de landelijke portal. Bijvoorbeeld om regio-specifieke informatie te kunnen ontsluiten, zoals gegevens over de regionale arbeidsmarkt, die niet op de landelijke portal staan.

Meer informatie?

PM: betrokken partijen kunnen hier hun eigen contactpersoon vermelden.

Optioneel: regio's die willen meedenken of betrokken willen worden bij de ontwikkeling van de landelijke portal of relevante kennis en ervaringen willen delen, kunnen contact opnemen met de hierboven vermelde contactpersoon. Om dit in goede banen te leiden, verzoeken we wel dat maar één persoon namens betrokken regionale partijen als contactpersoon optreedt.

nota

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

☒ NEE ☐ JA, ONDER BETREFFEND KOPJE ☐ JA, VERSPREID OVER MEMO (MARKEER) ☐ JA, GEHEEL

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

Convenant Landelijk Scholingsportaal

Middelbaar Beroeps
Onderwijs

Van

5.1.2.e

Datum

28 september 2021

Referentie

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met
HOenS

Aantal pagina's

2

Aanleiding

In opdracht van OCW en op grond van bestuurlijke besluitvorming van betrokken partijen (sociale partners, onderwijskoepels, OCW, SZW) wordt momenteel het Landelijk Scholingsportaal (LS) ontwikkeld. Het LS is onderdeel van het meerjarig actieprogramma leven lang ontwikkelen van het kabinet en gaat voorzien in betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen. Een eerste versie van het LS zal naar verwachting begin 2022 live kunnen gaan.

Betrokken partijen willen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de ontwikkeling en implementatie van het LS. Om deze gezamenlijke verantwoordelijkheid tot uitdrukking te brengen is een convenant opgesteld (zie bijlage). Sociale partners en onderwijskoepels zijn akkoord met de tekst van het convenant. Op 14 oktober as. is bestuurlijk overleg van alle partijen. Het is de bedoeling in dit overleg het convenant definitief vast te stellen. Het convenant wordt parallel aan de minister van SZW voorgelegd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd:

1. Akkoord te gaan met de tekst van het convenant over het LS.
2. Akkoord te gaan met het organiseren van een fysieke bijeenkomst met alle partijen voor ondertekening van het convenant (onder voorbehoud van nieuwe Coronamaatregelen, anders een videoconferentie).

Kernpunten en toelichting

- In 2018 hebben sociale partners en onderwijskoepels al aangegeven het meerjarig actieprogramma leven lang ontwikkelen van het kabinet – waarvan het LS onderdeel is - te ondersteunen.
- Eerder hebt u aangegeven het belangrijk te vinden dat sociale partners en onderwijskoepels samen met OCW en SZW verantwoordelijkheid nemen voor en betrokken blijven bij de (door)ontwikkeling en implementatie van het LS.

- Met dit convenant wordt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het LS en daarmee voor een goede informatievoorziening en een transparante opleidings- en scholingsmarkt vastgelegd. Voorts draagt het convenant bij aan een betere inbedding van het LS binnen het beleid van betrokken partijen op het terrein van leven lang ontwikkelen.
- In het convenant staat dat betrokken partijen gezamenlijk zorgen voor:
 - de aansturing van (de (door)ontwikkeling en implementatie) van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.
- In het convenant is voorts opgenomen dat OCW de eigenaar is van het LS, het LS financiert en verantwoordelijk is voor het beheer van het LS.

NPLO - Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen

Reglement met gebruiksvoorwaarden voor opleiders

Preamble

Aangezien het NPLO een publieke voorziening is, achten de eigenaar van het NPLO en de betrokken bestuurlijke partners het voor de gebruiker van het grootste belang dat de op het NPLO getoonde informatie betrouwbaar en juist is en dat er geen sprake is van misleidende informatie. Van de opleiders die hun opleidingen op het NPLO willen laten tonen, wordt dan ook verwacht dat ze er zorg voor dragen dat de getoonde informatie betrouwbaar en juist is.

Artikel 1 - Definities

NPLO:	het webportaal 'Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen'
Eigenaar:	de eigenaar van het NPLO, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
Bestuurlijke partners:	de organisaties die medeverantwoordelijk zijn voor de aansturing van de (door)ontwikkeling en de implementatie van het NPLO. <ul style="list-style-type: none"> - het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) - de Vereniging Hogescholen (VH); - de MBO Raad, - de Universiteiten van Nederland (UNL) - de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO) -, - het VNO-NCW (Verbond van Nederlandse Ondernemingen en het Nederlands Christelijk Werkgeversverbond); - MKB-Nederland - de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO); - de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV); - het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV); - de Vakcentrale voor Professionals (VCP).
Dienst:	een functie die wordt aangeboden op het NPLO.
Ketenpartners:	de organisaties die gegevens over opleiders en opleidingen aan het NPLO leveren. Dit zijn de Stichting EDU-DEX en de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).
Beheerorganisatie:	de (uitvoerings)organisatie die in opdracht van de eigenaar het NPLO beheert.
Opleider:	een organisatie die op professionele wijze door de overheid erkende en/of niet door de overheid erkende opleidingen verzorgt.
Door de overheid erkende opleidingen:	de bij wet geregelde opleidingen.
Niet door de overheid erkende opleidingen:	de niet bij wet geregelde opleidingen.
Gebruiker:	een natuurlijk persoon of rechtspersoon die het NPLO vrij kan gebruiken via het publieke internet.

Artikel 2 - Doel van het NPLO

2.1 Het NPLO biedt een zo compleet mogelijk, betrouwbaar en actueel overzicht van door de overheid en niet door de overheid erkende opleidingen alsmede van publieke en private scholingsmiddelen om gebruikers in staat te stellen beter de regie op hun eigen ontwikkeling en loopbaan te nemen en daarmee hun arbeidsmarktpositie te behouden of te verbeteren.

2.2 Het NPLO is een publieke voorziening die voor alle gebruikers vrij en zonder wachtwoord toegankelijk is.

Artikel 3 - Gebruik en naleving wet- en regelgeving

3.1 Opleiders leven de van toepassing zijnde Nederlandse en Europese wet- en regelgeving na.

3.2 Dit betreft in ieder geval het consumentenrecht (Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

3.3 Dit betreft voorts de Wet namen en graden.

Artikel 4 - Voorwaarden voor vermelding op het NPLO

4.1 Uitsluitend opleiders die de gegevens van hun door de overheid erkende en/of niet door overheid erkende opleidingen registreren bij de ketenpartners, kunnen in aanmerking komen voor vermelding op het NPLO.

4.2 Bij de registratie bij de ketenpartners dienen de opleiders de voor het NPLO verplichte opleidingsgegevens te leveren c.q. in te vullen.

4.3 Specifiek in het geval van registratie bij EDU-DEX dienen alle voor het NPLO verplichte velden ingevuld te worden.

4.4 De opleider verklaart bij registratie bij de ketenpartners dat hij akkoord is met onderhavig reglement.

Artikel 5 - Verwijdering van het NPLO

5.1 Door de beheerorganisatie van het NPLO wordt een meldpunt ingericht waar gebruikers (anoniem) melding kunnen doen van opleiders die onjuiste of onbetrouwbare informatie tonen op het NPLO.

5.2 Door de beheerorganisatie NPLO wordt jaarlijks steekproefonderzoek gedaan naar de informatie die opleiders aan het NPLO leveren.

5.3 Indien uit signalen die het meldpunt heeft ontvangen en/of uit het steekproefonderzoek blijkt dat een opleider onbetrouwbare of onjuiste informatie toont op het NPLO, zal de beheerorganisatie de opleider verzoeken de informatie te verwijderen of aan te passen.

5.4 De opleider krijgt daarbij de gelegenheid om hierover met de beheerorganisatie het gesprek aan te gaan (hoor en wederhoor). Indien de opleider niet kan aantonen dat de informatie juist en betrouwbaar is, wordt hem een redelijke termijn (3 maanden) gegund om de onjuiste en onbetrouwbare informatie aan te passen of te verwijderen.

5.5 Indien de opleider de onbetrouwbare of onjuiste informatie na de in 5.4 genoemde termijn niet heeft verwijderd of aangepast, zal de beheerorganisatie de betreffende opleider een waarschuwing geven. Na deze waarschuwing krijgt de opleider twee weken de tijd om de informatie alsnog aan te passen of te verwijderen.

5.6 Als na het einde van de in 5.5 genoemde termijn van twee weken de opleider de informatie niet aangepast of verwijderd heeft, zal de eigenaar aan de beheerorganisatie opdracht geven de gegevens van de betreffende opleidingen van het NPLO te verwijderen. Hiervan stelt de beheerorganisatie de opleider en de ketenpartners in kennis. De eigenaar stelt de bestuurlijke partners hiervan in kennis.

Artikel 6 - Geschillen

6.1 Geschillen voortvloeiend uit de naleving van de gebruiksvoorwaarden worden voorgelegd aan een geschillencommissie, bestaande uit onafhankelijke deskundigen.

6.2 Deze commissie wordt samengesteld door de eigenaar in samenspraak met de bestuurlijke partners.

6.3 De uitspraken van de geschillencommissie zijn bindend tussen partijen.

6.4 De geschillencommissie wordt gefaciliteerd door de beheerorganisatie.

6.5 Indien de eigenaar of de opleider de uitspraak van de geschillencommissie niet accepteert, kan een van hen het geschil voorleggen aan een bevoegde rechterlijke instantie in het arrondissement Den Haag.

Artikel 7 - Wijzigingen

7.1 De eigenaar kan het reglement wijzigen na raadpleging van de bestuurlijke partners. Uiterlijk twintig werkdagen voorafgaande aan de wijzigingsdatum worden de opleiders hierover via het NPLO en de websites van de ketenpartners geïnformeerd.

7.2 De beheerorganisatie draagt zorg voor publicatie van de geldende versie van het reglement op het NPLO en de ketenpartners dragen zorg voor publicatie van de geldende versie op hun websites.

Artikel 8 – Overgangsbepaling

8.1 De opleiders die hun door de overheid erkende opleidingen en/of niet door de overheid erkende opleidingen al bij de ketenpartners geregistreerd hebben op de datum van livegang van het NPLO, dienen bij de eerstvolgende wijziging van hun registratie (wijziging bestaande gegevens of toevoegen nieuwe gegevens) te verklaren akkoord te gaan met onderhavig reglement.

8.2 Als de in 8.1 genoemde opleiders dit niet doen of weigeren, kunnen in het uiterste geval hun gegevens en die van hun opleidingen van het NPLO verwijderd worden.

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

1 juni 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (VSNU)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (VH)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (VNO-NCW/MKB Nederland)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- Er zijn geen mededelingen.

2. ~~Verslag stuurgroep 15 mei 2021~~

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

3. ~~Voortgangsrapportage ICTU~~

- ICTU geeft aan dat uit analyse van het bestand van EDU-DEX blijkt dat de kwaliteit van de gegevens wisselend is. Naar aanleiding van een vraag van SZW stelt ICTU dat de gegevenskwaliteit verbeterd kan worden. Hier zullen ook afspraken met EDU-DEX over gemaakt worden (via contract dat OCW met EDU-DEX sluit).
- SZW verduidelijkt dat bij het scholingsregister van STAP RIO als basis gebruikt wordt, aangevuld met gegevens uit EDU-DEX. Bij het LS is dit omgekeerd: daar wordt EDU-DEX als basis gebruikt en aangevuld met RIO-gegevens. Voor het LS zijn de inhoudelijke beschrijvingen van opleidingen belangrijker dan voor het scholingsregister van STAP.
- De VH zegt dat gegevens over bekostigd onderwijs uit RIO moeten komen. ICTU bevestigt dit.

4. ~~Beslisnotitie verzamelen en beheren gegevens MVP 2~~

ICTU licht toe dat in de notitie vier opties voor het verzamelen en beheren van informatie over publieke en private scholingsmiddelen/financieringsbronnen staan:

- 1) Het programma LS bouwt zelf een database met gegevens over (aanbieders van) scholingsmiddelen en het beheer daarvan wordt door de (tijdelijke) beheerorganisatie van het LS gedaan.n

- 2) Aan een externe partij wordt opdracht gegeven om een externe database te ontwikkelen, vullen en te beheren, die via een koppelvlak de informatie over (aanbieders van) scholingsmiddelen aanlevert aan het LS.
- 3) Het programma LS maakt een eenvoudige redactioneel bij te houden lijst met verwijzingen/links naar (aanbieders van) scholingsmiddelen, waarop geklikt kan worden.
- 4) De gegevens over (aanbieders van) scholingsmiddelen worden gepubliceerd door de aanbieders/financierende instellingen zelf. Het LS kan deze informatie afnemen.

Naar aanleiding van deze toelichting wordt het volgende opgemerkt:

- NRTTO vraagt zich af of bij de keuze voor een groeimodel – optie 1 of 2 voor de korte termijn en optie 4 voor de lange termijn - de database blijft bestaan of verdwijnt. ICTU geeft aan dat de database zolang als noodzakelijk is onderhouden en beheerd wordt.
- SZW vraagt zich ten aanzien van optie 3 af wat een eenvoudige of uitgebreide lijst met verwijzingen inhoudt. ICTU stelt dat dat pas goed vastgesteld kan worden nadat het totaaloverzicht van (aanbieders van) scholingsmiddelen is gemaakt op basis van onderzoek.
- VNO/NCW en FNV stellen dat het maken en onderhouden van een database zeer veel werk is. Dit komt met name door het grote en onoverzichtelijke aanbod aan private financieringsregelingen voor scholing (op bedrijfsniveau en sector/branche-niveau). Zij stellen daarom voor te kiezen voor optie 3. Daarnaast kan gewerkt worden aan een groeimodel voor de lange termijn.
- Besloten wordt dat ICTU aan de slag kan gaan met optie 3. Daartoe zal eerst een inventariserend onderzoek worden uitgevoerd dat moet leiden tot een overzicht van publieke en private (aanbieders van) scholingsmiddelen. Bij de doorontwikkeling van het LS zal nader bezien worden of deze functionaliteit van het LS verder uitgebouwd moet worden.

5. Concept convenant (versie 26-05-2021)

- VH, NRTTO, MBO Raad en FNV gaan akkoord met het de tekst van het convenant.
- VSNU geeft aan dat het convenant nog door directie/bestuur VSNU besproken moet worden.
- VNO/NCW is akkoord met het convenant, maar heeft nog een aantal opmerkingen: bij de werkgeversorganisaties kan de LTO toegevoegd worden en voorts moet verduidelijkt worden wat bedoeld wordt met een 'meer gepersonaliseerd overzicht'. VNO-NCW verstaat hieronder dat het LS het individu de mogelijkheid geeft om voor zijn eigen situatie de juiste informatie te vinden.
- Afgesproken wordt dat OCW het convenant (met de laatste aanpassingen) zal rondsturen naar de leden van de stuurgroep zodat afstemming met de achterban kan plaatsvinden.

6. Memo delta RIO versus Edudex

- ICTU legt uit dat deze memo naar aanleiding van de vorige stuurgroep is opgesteld. Deze memo maakt het verschil in informatievoorziening inzichtelijk van gegevens die via EDU-DEX en via RIO in het LS worden getoond.

7. Externe communicatie

- Door tijdgebrek is dit punt niet meer aan de orde gekomen.

8. Rondvraag en afsluiting

- Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag stuurgroep digitaal scholingsoverzicht

5 oktober 2020

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (VSNU)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (VNO-NCW / MKB Nederland)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

Niet aanwezig:

5.1.2.e (VH)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- Bericht van verhindering is ontvangen van 5.1.2.e.
- 5.1.2.e (OCW) heeft zich teruggetrokken uit de stuurgroep, maar blijft beschikbaar voor advies.
- Besloten wordt om in verband met de beschikbare tijd agendapunt 5 (Governance en beheer) eerst te bespreken en daarna agendapunt 4 (Inrichting besturing programma).

2. ~~Verslag van werkgroep 7 september 2020~~

- Er zijn ter vergadering geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag.
- Opmerkingen kunnen eventueel ook nog via e-mail doorgegeven worden.

3. ~~Voortgangsrapportage~~

- ICTU geeft aan dat voor de voorfase van de ICT ontwikkeling de inzet van inhoudelijk deskundigen van betrokken partijen gewenst is. Het gaat om deskundigen op het terrein van opleiding, scholing, arbeidsmarkt, loopbaanbegeleiding e.d., niet om ICT-deskundigen.
- In reactie hierop geven de leden van de stuurgroep aan dat zijzelf vooralsnog aanspreekpunt hiervoor zijn, maar dat in voorkomende gevallen ook inhoudelijke inbreng van collega's gevraagd zal worden. Zo zal de MBO Raad dit verzoek bij het

Kennispunt LLO neerleggen en zal FNV mogelijk loopbaanadviseurs vragen een inhoudelijke bijdrage te leveren.

4. ~~Bespreking inrichting besturing programma (Programmaplan onderdeel besturing)~~

- Omdat prioriteit werd gegeven aan de bespreking van agendapunt 5, is dit onderwerp niet meer besproken.
- Afgesproken is dat opmerkingen via de mail aan ICTU worden doorgegeven.

5. ~~Bespreking conceptnotitie inrichting en inrichtingsprincipes governance en beheer~~

- Voor deze conceptnotitie heeft ICTU gesprekken gevoerd met onderwijskoepels en sociale partners, behalve met de MBO Raad waarmee nog een gesprek wordt gepland.
- ICTU geeft aan dat in de ontwikkelingsfase (de bouw) van het Landelijk Scholingsportal (LSP) de stuurgroep en het bestuurlijk overleg verantwoordelijk zijn voor de sturing van het proces en de besluitvorming. Voor de governance en het beheer tijdens de uitvoeringsfase, wanneer het LSP operationeel is (2021 e.v.), zal overeenstemming bereikt moeten worden over het te hanteren besturingsmodel en de aansturing van de beheersorganisatie.

Naar aanleiding van de conceptnotitie wordt het volgende opgemerkt:

VNO/NCW:

- Belangrijk is zekerheid over de structurele financiering door de overheid.
- De scope van het LSP is nu te breed: het is niet de bedoeling dat het LSP in loopbaanadviezen voorziet. De Visie en de Blueprint van het onderdeel 'besturing' van het Programmaplan zou hier ook op aangepast moeten worden.
- Enige mate van personalisering is wel mogelijk ten behoeve van een betere gebruikerservaring.
- In het kader van governance is het zaak rekening te houden met het onderscheid tussen aanbieders (van onderwijs) en gebruikers (werkenden, werkzoekenden). Zij hebben verschillende rollen en verantwoordelijkheden.
- Werkgevers zien vooral een adviserende rol weggelegd in het kader van de governance. Meer verantwoordelijkheid voor de aansturing is eventueel mogelijk, maar dan alleen op strategisch niveau (grote lijnen), niet op tactisch en operationeel niveau.
- Over voorstellen voor de governance en het beheer van het LSP moet op het niveau van het bestuurlijk overleg besluitvorming plaatsvinden, niet op het niveau van de stuurgroep. Het is belangrijk dat de bestuurders hun eigen denkbeelden en opvattingen over de governance van het LSP bespreken.

FNV:

- Het is niet de bedoeling dat loopbaanadvies een functionaliteit van het LSP wordt. Wel is het zaak dat er een verbinding is tussen het LSP en (voorzieningen voor) loopbaanadvisering.
- Onderscheid tussen de rollen van aanbieders en gebruikers is belangrijk.
- De overheid is verantwoordelijk voor bekostiging op de lange termijn.
- Voor wat betreft de governance geven de vakbonden de voorkeur aan een rol in een Adviesraad waarvan de adviezen zwaarwegend moeten zijn, d.w.z. alleen gemotiveerd terzijde gelegd kunnen worden. De overheid is in deze constructie primair verantwoordelijk voor de aansturing.

MBO Raad:

- Belangrijke vraag is hoe ver je wilt gaan in de aansturing van het beheer c.q. de beheersorganisatie, zeker gezien het risico dat de beheersorganisatie teveel zijn eigen gang gaat.
- Een Adviesraad van betrokken partijen is mogelijk, maar mag niet te vrijblijvend zijn.

VSNU:

- In de ontwikkelfase van het LSP ziet de VSNU een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd. In de uitvoeringsfase wordt de voorkeur gegeven aan een beperktere rol, maar het is lastig daar nu al een definitieve uitspraak over te doen.
- Een Adviesraad is goed mogelijk, maar dan zou het wel om zwaarwegende adviezen moeten gaan.
- De aansturing zou niet te zwaar opgetuigd moeten worden.
- Belangrijk is dat een definitief voorstel voor de governance en het beheer voorafgaand aan het bestuurlijk overleg tijdig aan de stuurgroep wordt voorgelegd.

NRTO:

- In de ontwikkelfase van het LSP wil de NRTO nauw betrokken blijven. Afhankelijk van de wijze van uitvoer ziet men daarbij een kleinere rol voor zichzelf weggelegd.
- In de uitvoeringsfase kan de NRTO bijsturen op de kwaliteit van het aanbod. De inrichting door middel van een adviesraad/commissie geniet de voorkeur. Van belang is vooral dat een dergelijk orgaan een zwaarwegende rol heeft en adviezen daarmee alleen gemotiveerd terzijde gelegd kunnen worden
- Voor de lange termijn dient zekerheid te zijn over de financiering (door de overheid).
- Het definitieve voorstel voor de governance en het beheer moet tijdig beschikbaar zijn voorafgaand aan het bestuurlijk overleg.

SZW:

- Constateert dat de samenloop tussen STAP en LSP vaak aan de orde komt in de stuurgroep, maar hecht eraan te verduidelijken dat de doelen van deze twee voorzieningen duidelijk van elkaar verschillen.
- De samenloop heeft vooral betrekking op het feit dat beide voorzieningen hun gegevens aangeleverd krijgen vanuit dezelfde of vergelijkbare databases (o.a. RIO). Het doel van STAP is echter het verlenen van subsidie, het doel van LSP is het geven van informatie.
- Voor wat betreft de beheersorganisatie van het LSP: het is misschien niet nodig om het totale beheer bij één publieke uitvoerder te beleggen. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat onderhoud van databases, het gegevensbeheer, kwaliteitscontrole e.d. door een publieke beheerder wordt gedaan, maar dat het beheer van de portal c.q. de website zelf door een private beheerder wordt gedaan.

OCW:

- Geeft aan dat er structurele financiering voor het LSP is.
- Vind het belangrijk dat partijen in de stuurgroep gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor de governance van het LSP en dat het commitment van sociale partners en onderwijskoepels zichtbaar is. Een Adviesraad brengt het risico van vrijblijvendheid en minder betrokkenheid met zich mee.
- Verwacht dat het niet zal lukken om dit jaar al een beheersorganisatie te vinden. De ontwikkeling van het LSP kan echter ook zonder beheersorganisatie. Er zal dan wel op termijn rekening gehouden moeten worden met rework.

5. Rondvraag en afsluiting

- Besloten wordt om in de eerste week van november een extra stuurgroep te plannen zodat er voldoende tijd is om de volgende versie van de notitie over governance en

beheer van het LSP te bespreken. Op 16 november as. is er dan nog een stuurgroep en op 30 november as. het bestuurlijk overleg.

Verslag stuurgroep digitaal scholingsoverzicht

5 november 2020

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (VNO-NCW / MKB Nederland)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- Bericht van verhindering is ontvangen van 5.1.2.e (OCW). In zijn bericht heeft hij aangegeven zich te kunnen vinden in de governance-notitie.
- 5.1.2.e (VSNU) heeft laten weten zich terug te trekken uit de stuurgroep. 5.1.2.e gaat haar plaats innemen. Hij is niet aanwezig.
- 5.1.2.e (VH) is niet aanwezig.

2. ~~Bespreking concept governance-notitie~~

Alle partijen geven aan zich te kunnen vinden in de notitie over de governance. Wel wordt voorgesteld de notitie op de volgende punten aan te passen of indien nodig te verduidelijken:

- De stuurgroep hoeft niet te vervallen in fase 3 (Uitvoeringsfase en consolidatie, vanaf 2024) en kan dus gehandhaafd blijven; het is belangrijk dat de bestuurders eenmaal per jaar over het landelijk scholingsportaal overleggen.
- De onderwijskoepels moeten ook deel uitmaken van de stuurgroep.
- Dat het landelijk scholingsportaal een overzicht gaat bieden van de financieringsmogelijkheden lijkt wat onderbelicht. Dit zou meer uitgewerkt kunnen worden. OCW merkt in dit verband op dat de nadere uitwerking hiervan zal plaatsvinden in de voorfase van de ICT-ontwikkeling die medio november start. Daarbij zal vooral gekeken worden naar het bereik en de criteria, niet naar de kwaliteit. Mogelijk dat hierbij ook het advies van de SER over private middelen gebruikt kan worden.
- Bij fase 2 wordt EDUDEX genoemd: het is wellicht beter in de notitie nog geen organisatienamen op te nemen, omdat nog niet zeker is op welke terreinen met welke organisaties samengewerkt zal gaan worden.

- Bij fase 1 kan toegevoegd worden dat het minimal viable product wel informatie over de persoon zal vragen ten behoeve van filtering en het gericht zoeken van informatie. Deze persoonsinformatie wordt echter niet vastgelegd.
- Voor wat betreft de relatie tussen het landelijk scholingsportaal en regionale websites: nader bezien wordt nog hoe dit (technisch) vorm kan worden gegeven. De voorkeursoptie lijkt te zijn dat het landelijk portaal alleen doorverwijst.

Partijen geven voorts aan dat hun achterbannen geen problemen hebben met de voorgestelde governance van het landelijk scholingsportaal. In dit kader wordt door partijen het volgende opgemerkt:

- Achterbannen kunnen niet verplicht worden om een bijdrage te leveren aan ontwikkeling en beheer van het scholingsportaal en er kunnen ook geen afspraken namens de achterbannen/leden gemaakt worden. Partijen kunnen wel hun achterbannen oproepen en stimuleren om een bijdrage te leveren.
- Het is belangrijk dat onderwijsinstellingen/opleiders geen onnodig extra werk hoeven te doen. Denk daarbij aan het aanleveren van opleidingsgegevens die ze ook al elders moeten aanleveren.
- Voorts is het van belang dat onderwijsinstellingen/opleiders tijdig weten wat voor werk het landelijk scholingsportaal voor hen met zich meebrengt.
- De inzet van inhoudsdeskundigen door partijen vraagt om een behoorlijke tijdsinvestering. Een vergoeding hiervan zou mogelijk moeten zijn. OCW en ICTU bezien in overleg hoe dit geregeld kan worden.

3. ~~Verslag stuurgroep 5 oktober 2020~~

- NRTTO heeft eerder via de mail commentaar gegeven op het conceptverslag. Naar aanleiding hiervan is het conceptverslag aangepast.
- Ter vergadering zijn er verder geen opmerkingen bij het verslag.

4. ~~Voortgangsrapportage~~

- Er zijn geen vragen of opmerkingen naar aanleiding van de toelichting van ICTU.

5. ~~Programmaorganisatie~~

ICTU geeft aan dat het programma voor de ontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal (fase 1) uit drie projecten bestaat. Voor ieder van die projecten zijn inhoudsdeskundigen nodig, die op korte termijn (medio november) door partijen in de stuurgroep geleverd moeten worden ten behoeve van de voorfase van de ICT-ontwikkeling. ICTU roept partijen dan ook op om snel contactgegevens te leveren.

In reactie op de toelichting van ICTU wordt het volgende opgemerkt:

- Partijen zeggen toe navraag te doen bij leden/achterban en gegevens van inhoudsdeskundigen te leveren (voor zover dit nog niet gebeurd is). Zo zal VNO/NCW gegevens leveren over deskundigen bij aangesloten organisaties en O&O-fondsen en gaat NRTTO ook na of personen die betrokken zijn geweest bij de regionale pilot Twente interesse hebben.

- Een maandelijks vergadering van de stuurgroep in fase 1 lijkt nogal veel en de vraag is of partijen hiervoor genoeg tijd/menskracht hebben. ICTU geeft aan dat er sowieso iedere maand een voortgangsrapportage komt; bezien kan nog worden of het nodig is voor de stuurgroep om iedere maand te vergaderen.
- In project 1 (project realisatie LS) wordt geen onderscheid gemaakt tussen het scholingsaanbod en de financieringsbronnen. Misschien moet hier gewerkt worden met twee deelprojecten.
- De afspraken over kwaliteitseisen c.q. de toelatingscriteria voor aanbieders/opleidingen zijn onderdeel van het programma, maar hiervoor zal ook separaat advies ingewonnen worden bij onafhankelijke experts. OCW en ICTU stellen hiervoor een notitie op en kijken ook naar wat het advies van de verkenner hierover zegt.
- De kwaliteitseisen zijn belangrijk, maar hoeven bij het landelijk scholingsportaal niet zo hoog te liggen als bij STAP. Bij STAP gaat het immers om een subsidieregeling. Er zijn ook opleidingen die geen officieel keurmerk hebben, maar die toch van goede kwaliteit en arbeidsmarktrelevant zijn.

6. ~~Rondvraag en afsluiting~~

- Naar aanleiding van een vraag van NRTTO bevestigt OCW dat de structurele financiering voor het landelijk scholingsportaal na 2022 geregeld is. Voor de verdere doorontwikkeling van het portaal komen mogelijk middelen beschikbaar via de aanvraag in het kader van het Groeifonds van het kabinet.
- OCW zal bij VSNU en VH nagaan of zij zich ook kunnen vinden in de governance-notitie.

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

7 juli 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (VSNU)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (VNO-NCW/MKB Nederland)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

~~1. Opening en mededelingen~~

- VH is niet aanwezig.
- MBO Raad heeft zich afgemeld en per e-mail gereageerd op de agendapunten.
- OCW koppelt terug uit het bestuurlijk overleg:
 - vulling van RIO wordt als een risico gezien
 - blijvende aandacht voor kwaliteitscriteria aanbieders/opleidingen
 - er worden dit jaar nog 2 bestuurlijke overleggen gepland: in het najaar en in december.
- In het kader van de ontwikkeling van het LS willen OCW en ICTU contact leggen en afstemmen met brancheorganisaties en O&O-fondsen. Afgesproken wordt dat OCW een mail stuurt naar VNO-NCW en FNV met het verzoek om contactpersonen te leveren.

~~2. Verslag stuurgroep 1 juni 2021~~

- Naar aanleiding van agendapunt 5 (concept convenant LS) laat de VSNU weten akkoord te kunnen gaan met het convenant onder voorwaarde dat de problemen rond RIO worden opgelost.
- Verder zijn er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

~~3. Voortgangsrapportage ICTU~~

Belangrijkste punten met betrekking tot de voortgang:

- Aan de CIO-Office van OCW is advies gevraagd over het LS. De CIO-Office was positief over het Programma LS, maar gaf ook twee aandachtspunten mee: het beheer van het LS en de ketensturing.
- Ten behoeve van de doorontwikkeling van het LS (o.a. in het kader van het voorstel voor het Nationaal Groeifonds) wordt een regie-organisatie opgezet.
- Er wordt in juli een onderzoek uitgezet naar kwaliteitskeurmerken.
- In september komen de resultaten van het onderzoek naar financieringsbronnen/scholingsmiddelen beschikbaar.

~~4. Risico afhankelijkheid vulling RIO~~

- FNV vraagt zich af of RIO (waarin gegevens over de reguliere, bekostigde opleidingen staan) beter is gevuld dan EDU-DEX. ICTU geeft aan dat dit niet het geval is: RIO heeft minder velden/records dan EDU-DEX en een deel daarvan is (nog) niet (volledig) gevuld.
- Volgens NRTO is niet onduidelijk of van een deel van alle mbo-opleidingen of van alle mbo-opleidingen onvoldoende momenteel gegevens in RIO staan. Volgens ICTU is het laatste het geval.
- VNO-NCW beaamt dat de vulling van RIO een belangrijk aandachtspunt is, maar is van mening dat de reguliere, bekostigde opleidingen een kleinere rol spelen in het kader van LLO en het LS.
- De VSNU geeft aan dat RIO belangrijk is voor het aanbod van modulaire opleidingen van de universiteiten en dat dit waarschijnlijk ook voor de VH en de hogescholen zo is.

~~5. Risico kwaliteit gegevens EDU-DEX~~

- ICTU licht toe dat de kwaliteit van de gegevens van EDU-DEX niet zo goed is en wil graag de werkgroep Kwaliteit inzetten om te bekijken hoe we de gegevenskwaliteit kunnen bewaken en verbeteren.
- VNO-NCW vraagt zich af hoe ver de verantwoordelijkheid gaat van de aanbieder voor de kwaliteit en kwantiteit van de gegevens die hij moet aanleveren en hoe ver de controle op gegevenskwaliteit moet gaan. Voor sommige kleine aanbieders is het wellicht moeilijk om bepaalde gegevens te leveren en aan kwaliteitsvereisten te voldoen.
- De FNV vindt dat bij gebruikers nagegaan moet worden welke gegevens van de aanbieder en de opleidingen minimaal nodig zijn om goed te kunnen zoeken en selecteren op het LS. Met andere woorden: welke kenmerken van aanbieder en opleiding zijn relevant voor het LS?
- De NRTO is van mening dat de werkgroep Kwaliteit zich bezig moet houden met de kwaliteitscriteria (keurmerken e.d.) en verder alleen de bredere, algemene uitgangspunten van het kwaliteitsbeleid kan uitwerken.
- SZW vraagt welke variabelen (c.q. kenmerken van opleiders en opleidingen) er gebruikt gaan worden in het LS en welke niet. Voorts wanneer de gebruikerspanels worden benaderd. ICTU geeft aan dat een overzicht van de kenmerken die voor het LS gebruikt gaan worden met de stukken van de stuurgroep zijn meegestuurd. De gebruikerspanels starten vanaf volgende week.

~~6. Invulling Contentmanagementsysteem~~

- De stuurgroep gaat akkoord met het advies van ICTU om te kiezen voor het scenario 3: 'Open Source CMS'.

~~7. Rondvraag en afsluiting~~

- De doorontwikkeling van het LS conform het (onder voorwaarden geaccepteerde) voorstel voor het Nationaal Groeifonds wordt voor de volgende stuurgroep geagendeerd. Het komt ook aan de orde in het bestuurlijk overleg in het najaar.

Verslag werkgroep digitaal scholingsoverzicht

7 september 2020

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e	(MBO Raad)
5.1.2.e	(VSNU)
5.1.2.e	(VH)
5.1.2.e	(NRTO)
5.1.2.e	(VNO-NCW)
5.1.2.e	(FNV)
5.1.2.e	(SZW)
5.1.2.e	(ICTU)
5.1.2.e	(OCW, voorzitter)
5.1.2.e	(OCW)
5.1.2.e	(OCW)

Niet aanwezig:

5.1.2.e	(OCW)
5.1.2.e	(OCW)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- OCW geeft terugkoppeling van het bestuurlijk overleg van 1 juli jl. (het verslag hiervan is eerder naar de leden van de werkgroep gemaild). Naar aanleiding hiervan zijn er geen vragen of opmerkingen.
- OCW geeft aan dat het om begrotingstechnische redenen nodig is het beschikbare budget voor de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht (als onderdeel van het actieplan LLO van het kabinet) dit jaar in te zetten. Inbesteding bij ICTU is daarvoor de snelste weg. Daarom wordt – vooruitlopend op het bestuurlijk go/no go-besluit van medio november - ICTU gevraagd een offerte op te stellen voor het bouwen van het digitaal scholingsoverzicht. De werkgroep kan zich vinden in deze pragmatische aanpak.

2. ~~Voortgang algemeen~~

- ICTU licht de planning en de producten van de definitiefase toe, die volgt op de identificatiefase. De planning gaat uit van afronding van de definitiefase medio november met de bespreking van het definitieve programmaplan in het bestuurlijk overleg. Afhankelijk van de bestuurlijke besluitvorming kan dan in december 2020/januari 2021 gestart worden met de bouw van het digitaal scholingsoverzicht c.q. landelijk scholingsportaal (LSP).

3. ~~Programmaprocedure~~ **Programmaprocedureplan**

- ICTU licht het programmaprocedureplan toe en geeft aan dat – gezien het krappe tijdsplan – al een start is gemaakt met de werkzaamheden van de definitiefase, i.c. de uitwerking van onderdelen van het definitieve programmaplan.

4. ~~Visiedocument~~

De werkgroep heeft de volgende opmerkingen:

- Een duidelijker onderscheid (tekstueel en visueel) dient gemaakt te worden tussen de basisfunctionaliteiten van het LSP c.q. het 'minimal viable product' en functionaliteiten die mogelijk in de komende jaren toegevoegd kunnen worden.
- Uit het visiedocument moet blijken dat over toevoeging van functionaliteiten aan het LSP door partijen gezamenlijk besloten wordt.
- Voorts is het zaak duidelijker aan te geven dat het digitaal scholingsoverzicht een instrument is dat een onderdeel vormt van een totaalaanpak op het gebied van LLO.

5. ~~Batenmap~~

De werkgroep is van de mening dat de batenmap op de volgende onderdelen aanpassing behoeft:

- Om misverstanden te voorkomen is het nodig uit te leggen wat bedoeld wordt met 'betere sturing op kwaliteit opleidingen' of een andere formulering te gebruiken. De werkgroep gaat ervan uit dat hier bedoeld wordt op de kwaliteitscriteria die gehanteerd gaan worden om te bepalen welke opleidingen tot het LSP worden toegelaten.
- Het LSP kan niet alleen positieve effecten hebben voor het bedrijfsleven, maar ook voor vitale sectoren (zorg, onderwijs, e.d.) en vitale beroepen. Dit dient in het schema vermeld te worden.
- Voorts dient toegevoegd te worden dat het LSP kan bijdragen aan een betere werking van de scholingsmarkt doordat het alle informatie samenbrengt over het opleidings- en scholingsaanbod en de beschikbare scholingsmiddelen (volledigheid van het LSP).

6. ~~Blue print op hoofdlijnen~~

In relatie tot de blueprint noemt de werkgroep de volgende aandachtspunten:

- Het gebruik van bestaande bronnen met persoonsgegevens bij het minimal viable product en latere versies van het LSP.
- Het in kaart brengen van de (private en publieke) financieringsbronnen voor scholing en opleiding.

ICTU geeft aan dat nog uitgezocht moet worden of, hoe en wanneer er gebruikt gemaakt kan worden van bestaande databestanden met persoonsgegevens, rekening houdend met de AVG. Voorts heeft ICTU nog weinig zicht over het verzamelen en samenbrengen van gegevens over financieringsbronnen. Ten aanzien van dit laatste punt geeft de stuurgroep aan dat in het minimal viable product in ieder geval zoveel mogelijk informatie opgenomen moet worden over financieringsbronnen en doorverwezen moet worden naar websites e.d. waar meer informatie hierover is te vinden.

7. ~~Gevraagde besluiten~~

- De werkgroep gaat akkoord met de in het programmavoorbereidingsplan geschetste aanpak voor de definitiefase en met de achterliggende documenten (visiedocument, batenmap en blue print), met inachtneming van de bij de documenten gemaakte opmerkingen.
- Daarmee gaat de werkgroep tevens akkoord met de afsluiting van de identificatiefase en de start van de definitiefase waarin het definitieve programmaplan wordt uitgewerkt.

Voor de definitiefase worden nog de volgende aandachtspunten aan ICTU meegegeven:

- De uitdaging is om een LSP te bouwen dat altijd compleet c.q. volledig is en actuele informatie geeft.
- De continuïteit van het beheer en de governance van het LSP zijn zeer belangrijk; dit moet goed uitgewerkt worden.
- Belangrijk is ook dat de administratieve lasten voor de onderwijsinstellingen/ opleidingen die gegevens moeten leveren, tot een minimum beperkt wordt (eenmalige levering van gegevens, meervoudig gebruik).
- Het LSP dient niet alleen plaats te geven aan grote aanbieders, maar ook aan middelgrote en kleinere opleiders.
- Ten aanzien van het hergebruik wordt ICTU gevraagd zorgvuldig na te gaan of hergebruik van STAP wel mogelijk is of dat eerder gekeken moet worden naar RIO; STAP is immers een deelverzameling van RIO. Ten aanzien van STAP is voorts de vraag of het om hergebruik van de aanpak/het concept gaat of van de opleidingsgegevens (deze gegevens zijn slechts een deelverzameling van wat in het LSP komt te staan).

8. ~~Rondvraag en afsluiting~~

- Gegeven het feit dat ook besluitvorming plaatsvindt in de werkgroep stelt ICTU voor de werkgroep om te dopen tot stuurgroep. Partijen kunnen zich hierin vinden.
- De volgende vergaderingen worden begin oktober en begin november gepland.
- Het volgende bestuurlijk overleg zal medio november plaatsvinden.

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

10 februari 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

~~1. Opening en mededelingen~~

- Afwezig zonder bericht van verhindering: 5.1.2.e (VNO-NCW/MKB Nederland) en 5.1.2.e (VH)
- 5.1.2.e moet de vergadering eerder verlaten en zal per mail reageren op de beslisnotitie.

~~2. Verslag stuurgroep 16 november 2020~~

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

~~3. Voortgangsrapportage~~

- Er zijn geen vragen naar aanleiding van de voortgangsrapportage.

~~4. Presentatie Proof of Concept/mock up gebruikersinterface LS~~

Naar aanleiding van de presentatie zijn er de volgende opmerkingen:

- Van belang is dat bezoekers van het LS ook kunnen filteren/selecteren op algemene vaardigheidstrainingen of trainingen basisvaardigheden die niet gebonden zijn aan specifieke sectoren, beroepen of functies.
- Voorgesteld wordt geen aparte selectieknop in het LS te maken voor afstandsonderwijs in het LS aangezien dit voor bezoekers in eerste instantie minder belangrijk zal zijn. Dit kan mogelijk verderop in het selectieproces wel als filter opgenomen worden.
- Er wordt op gewezen dat niet alleen 'soort werkzaamheid' belangrijk is bij de keuze/selectie van opleidingen, maar ook type functie.
- De experts van partijen hebben input geleverd op de mock up van de gebruikersinterface. Vraag is of hiermee nog iets gedaan wordt. Deze input zal

gebruikt worden bij de verdere ontwikkeling van het LS en de gebruikersinterface, nadat het bestuurlijk overleg daarvoor groen licht heeft gegeven.

- Opgemerkt wordt dat de mock up lijkt op een traditionele zoekmachine. Voorgesteld wordt ook AI te gebruiken zodat bezoekers op verschillende (innovatieve) manieren hun zoekresultaat kunnen bereiken. Hier zijn goede voorbeelden van, zoals Spotify. Bevestigd wordt dat dit inderdaad kan leiden tot een betere en meer persoonlijke gebruikerservaring, maar dat hiervoor vooralsnog de middelen ontbreken. Tijdens de doorontwikkeling van het LS is er wellicht meer financiële ruimte om AI te gebruiken (i.c. middelen uit het Groeifonds).

5. Bespreking beslisnotitie LS

- In de beslisnotitie zijn vijf beslispunten/besluiten opgenomen waarop een reactie van de stuurgroep is gevraagd:
- Besluit 1: de stuurgroep gaat akkoord met de volgende opmerkingen:
 - het is belangrijk dat opleidingen/trainingen e.d. van kleine aanbieders ook een plaats in het LS krijgen;
 - nagaan moet worden hoeveel procent van de private opleidingsmarkt door Edudex wordt afgedekt
 - van de opleidingen die in het scholingsregister van de STAP-regeling komen, wordt maar een beperkt aantal kenmerken vermeld. Op het LS moeten meer kenmerken van de opleidingen worden opgenomen om beter te kunnen zoeken/selecteren in het LS.
- Besluit 2: de stuurgroep wil dat op het LS alleen aanbieders komen die aan kwaliteitscriteria (keurmerk, certificering e.d.) voldoen. Daarbij wordt het volgende opgemerkt:
 - uitgegaan kan worden van een groeimodel, waarbij je eerst de aanbieders in het LS opneemt die voldoen aan de kwaliteitscriteria van STAP c.q. de keurmerken, certificeringen e.d. die STAP accepteert. Daarna kunnen stapsgewijs andere keurmerken e.d.) worden gebruikt en kunnen meer opleidingen tot het LS worden toegelaten;
 - in dat kader is het nodig om te onderzoeken of die andere keurmerken voldoende waarborg voor kwaliteit van de aanbieder zijn.
- Besluit 3: de stuurgroep wil alleen middelen uit het sociaal domein in het LS opnemen die ingezet kunnen worden voor scholing, dus geen loonkostensubsidies, re-integratiemiddelen e.d.
- Besluit 4: de stuurgroep gaat akkoord met het geven van een overzicht van (websites van) individuele loopbaanadviseurs. Dit mogen alleen loopbaanadviseurs zijn die aan kwaliteitscriteria voldoen (o.a. lid van beroepsvereniging, vermelding in beroepsregister).
- Besluit 5: de stuurgroep gaat ermee akkoord om het beheer van het LS op het moment van livegang tijdelijk bij ICTU/het programma LS te beleggen.

6. Convenant LS

- Vanwege tijdgebrek is het eerste concept van het convenant niet besproken. Dit zal in de volgende stuurgroep opnieuw geagendeerd worden.

7. Rondvraag en afsluiting

- De afwezige leden van de stuurgroep zal gevraagd worden een schriftelijke reactie te geven op de beslisnotitie.
- Voorafgaand aan het bestuurlijk overleg van 10 maart as. zal een extra vergadering van de stuurgroep gepland worden. Voor deze stuurgroep zal de beslisnotitie opnieuw geagendeerd worden en het eerste concept van het convenant.

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

12 mei 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (VSNU)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (VNO-NCW/MKB Nederland)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

1. Opening en mededelingen

- 5.1.2.e (VH) heeft zich afgemeld voor de vergadering.
- 5.1.2.e zal vanwege een dubbele afspraak later aansluiten.
- SZW geeft aan dat er nog geen duidelijk beeld is van de scholingsactiviteiten die in het LS komen te staan en van de informatie die per scholingsactiviteit getoond zal worden. ICTU heeft die informatie beschikbaar en zal dit naar de stuurgroep mailen.

2. ~~Verslag stuurgroep 24 maart 2021~~

- Naar aanleiding van het verslag merkt SZW op dat in de werkgroep Kwaliteit gesproken is over de kwaliteitscriteria die het LS gaat hanteren tav het opleidings-scholingsaanbod. SZW is van mening dat voor het LS ruimere criteria gehanteerd kunnen worden dan voor het scholingsregister van STAP omdat het doel van het LS (informatievoorziening) anders is dan dat van STAP (uitvoering subsidieregeling).
- VNO-NCW en FNV zijn het daarmee eens: het opleidings- en scholingsaanbod op het LS moet breder zijn dan het aanbod dat in het scholingsregister van STAP wordt opgenomen. In het LS zou dan desgewenst aangegeven kunnen worden welke scholingsactiviteiten voldoen aan de STAP-criteria en welke niet.
- ICTU geeft aan dat de opdracht voor de werkgroep Kwaliteit – zoals afgesproken in de vorige stuurgroep – de ruimte geeft om te bezien of en hoe voor het LS andere kwaliteitscriteria gehanteerd kunnen worden dan voor STAP.

- Er zijn verder geen opmerkingen bij het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

3. Voortgangsrapportage

ICTU geeft en toelichting op de voortgangsrapportage:

- Voor wat betreft de voortgang van de realisatie: op 1 juli zal een eerste release (een eerste werkende versie) van (een deel van) het LS gereed zijn.
- Voor wat betreft het beheer: momenteel worden gesprekken gevoerd met eigenaarsondersteuning DUO van OCW om na te gaan of DUO het beheer van het LS kan of wil gaan doen. Als uit die gesprekken blijkt dat het beheer niet bij DUO belegd kan worden, zullen vóór het einde van dit jaar afspraken gemaakt worden met een andere beheerpartij.
- Voor wat betreft de implementatie en communicatie wordt gewezen op het belang van inbedding van het LS in het LLO-beleid. Dit wordt door de stuurgroep onderschreven. In dit kader is ook de positionering van het LS binnen het geheel aan vergelijkbare voorzieningen belangrijk. VNO-NCW merkt hierover op dat het LS zich kan onderscheiden van bestaande voorzieningen door een zo volledig mogelijk overzicht te geven van het regionale en landelijke scholingsaanbod en van de scholingsmiddelen.

4. Plan van aanpak deelproject beheer

- De stuurgroep heeft geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het plan van aanpak van het deelproject beheer. Daarmee is dit plan vastgesteld.

5. Deelproject implementatie en communicatie

- Aan de leden van de stuurgroep is door OCW een mail verstuurd met het verzoek een communicatiemedewerker/-adviseur te leveren voor de werkgroep Communicatie en contactpersonen door te geven die de werkgroep Usability (die geheel uit ICTU-medewerkers bestaat) kunnen helpen bij het vinden van personen voor gebruikerspanels die (onderdelen van) het LS gaan uitproberen.
- Naar aanleiding van een vraag van de FNV geeft OCW aan dat van de communicatiemedewerker/-adviseur een inzet van maximaal 4 uur per maand (inclusief voorbereiding en uitwerking) wordt gevraagd voor de werkgroep Communicatie.
- FNV laat weten graag de resultaten van de gebruikerspanels in de stuurgroep te willen bespreken. ICTU geeft aan dat dit ook zal gebeuren. Voorts merkt de FNV op dat de SER in het Plan van Aanpak ten onrechte vermeld wordt bij de partijen die direct betrokken zijn bij het LS. ICTU zegt toe dit aan te passen.

- De stuurgroep heeft verder geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het plan van aanpak van het deelproject implementatie. Daarmee is dit plan - met inachtneming van de gemaakte opmerkingen - vastgesteld.

6. Risicomanagement

- De stuurgroep heeft geen vragen naar aanleiding van de toelichting van ICTU op de notitie over het risicomanagement.

7. Stand van zaken convenant

- Naar aanleiding van de opmerkingen in de vorige stuurgroep is het convenant aangepast; het voorliggende concept is een convenant met afspraken op hoofdlijnen. De detailafspraken zijn geschrapt.
- De MBO Raad geeft aan pas akkoord te kunnen gaan met het convenant als er meer duidelijkheid wordt gegeven over welke (aanvullende) gegevens instellingen in voorkomende gevallen moeten gaan leveren. ICTU zegt toe te laten weten welke (aanvullende) gegevens het betreft.
- VNO-NCW is van mening dat de convenanttekst is verbeterd, maar stelt voor de passages over de Groeifonds-middelen eruit te halen omdat deze niet relevant zijn voor dit convenant. OCW is bereid de tekst deels aan te passen op dit punt, maar geeft aan te hechten aan het vermelden van de Groeifonds-middelen omdat deze gebruikt gaan worden voor de doorontwikkeling van het LS en het convenant ook betrekking heeft op de doorontwikkeling. Afsproken wordt dat VNO-NCW een tekstvoorstel zal doen.
- FNV vraagt aandacht voor consequent taalgebruik in het convenant, zoals een consequent gebruik van de term 'werkenden'.
- Afsproken wordt dat de stuurgroep binnen een week eventuele opmerkingen en tekstvoorstellen aan OCW doorgeeft. OCW zal vervolgens een definitieve concept-versie van het convenant opstellen en agenderen voor de stuurgroep van 1 juni as. Het convenant zal vervolgens ter goedkeuring aan het bestuurlijk overleg van 24 juni as. voorgelegd worden.

8. Rondvraag en afsluiting

- OCW vraagt ICTU SBB te betrekken bij het LS. ICTU zegt toe SBB te betrekken bij de communicatie en ook bij de realisatie van het LS vanwege hun expertise met het scholingsportaal KiesMBO.

Verslag stuurgroep digitaal scholingsoverzicht

16 november 2020

~~Aanwezig (Webex-meeting)~~

~~10.2.e (MBO Raad)~~

~~10.2.e (NRTO)~~

~~10.2.e (VH)~~

~~10.2.e (FNV)~~

~~10.2.e (SZW)~~

~~10.2.e (ICTU)~~

~~10.2.e (OCW, voorzitter)~~

~~10.2.e (OCW)~~

~~10.2.e (OCW)~~

~~10.2.e (OCW)~~

~~1. Opening en mededelingen~~

- Bericht van verhindering is ontvangen van ~~10.2.e~~ (VNO-NCW/MKB Nederland).
- ~~10.2.e~~ (VSNU) is niet aanwezig.

~~2. Verslag stuurgroep 5 november 2020~~

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

~~3. Voortgangsrapportage~~

- De kick-off van de voorfase van het Landelijk Scholingsportaal (LS) is verplaatst naar 23 november omdat het voor ICTU lastig was de juiste ict-deskundigen te vinden. Dit is inmiddels wel gelukt.
- ICTU werkt de beheerorganisatie van het LS nog verder uit.
- Een 'go'-besluit in het bestuurlijk overleg van 30 november as. betekent dat met de voorfase van de ontwikkeling van het LS (voorbereiding ict-ontwikkeling) kan worden begonnen.
- In februari 2021 dient op basis van de uitkomsten van de voorfase een 'go/no go' besluit genomen te worden over de daadwerkelijke start van de bouw van het LS. De stuurgroep vindt dat dit besluit door het bestuurlijk overleg moet worden genomen.

~~4. Bespreking concept programmaplan met bijlagen~~

Bij de bespreking van het concept programmaplan en de bijlagen geeft de stuurgroep de volgende aandachtspunten mee:

- Er zal veel tijd gestoken moeten worden in een goede communicatie met (potentiële) gebruikers/doelgroepen en in de marketing van het LS. Daarbij zal vooral aandacht besteed moeten worden aan de toegevoegde waarde van het LS ten opzichte van bestaande voorzieningen.
- Onder verwijzing naar het recente SER-advies over private scholingsmiddelen wordt gewezen op het belang om bij de bouw van het LS rekening te houden met de belangrijke functie van intermediairen (loopbaanbegeleiders e.d.) die gebruikers kunnen ondersteunen. Ook in de communicatie over het LS zal deze groep nadrukkelijk meegenomen moeten worden.
- In algemene zin wordt erop gewezen goed nota te nemen van voornoemd advies van de SER.
- De doorverwijsfunctie van LS zal belangrijk worden, niet alleen naar andere websites over opleiding/scholing (zoals KiesMBO), maar vooral ook naar websites over financieringsmogelijkheden en scholingsmiddelen.
- In par 3.4 van de Project Start Architectuur (PSA) staat dat RIO voortkomt uit het STAP-register, dat moet andersom zijn.
- In algemene zin graag duidelijker de rol/functie van EDUDEX, STAP en RIO en hun onderlinge relatie weergeven.
- Opletten op eenduidig gebruik van termen in de stukken.
- Bij de ontwikkeling/bouw van het LS is het zaak heldere kwaliteitscriteria te formuleren voor opleiders en opleidingen.

5. Rondvraag en afsluiting

- Terugkomend op de bespreking van de governance-notitie in de vorige vergadering, geeft de FNV aan dat de stuurgroep (het huidige bestuurlijk overleg) ook in de fase van doorontwikkeling van het LS (fase 2) moet worden gehandhaafd.
- De NRTTO wijst erop dat governance-notitie nog moet worden aangepast naar aanleiding van de bespreking vorige keer.
- Afgesproken wordt dat er een periodiek afstemmingsoverleg STAP – LS komt.

Verslag bestuurlijk overleg NPLO 19 januari 2022

Deelnemers

- 10.2.e (VH)
- 10.2.e (NRTO)
- 10.2.e (MBO Raad)
- 10.2.e (VSNU)
- 10.2.e (VNO-NCW)
- 10.2.e (VCP)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (OCW, voorzitter)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (ICTU)
- 10.2.e (ICTU, voor agendapunt 3)
- 10.2.e (OCW, voor agendapunt 5)

1. Opening en mededelingen

- OCW deelt mee dat DUO in januari de verkenning naar de mogelijkheden voor het beheer van het NPLO zal afronden. Oorspronkelijk zou de verkenning in december worden afgerond. Dit houdt ook in dat de geplande datum van 1 maart 2022 voor livegang van het NPLO niet gerealiseerd kan worden. ICTU heeft namelijk bij de start van het programma NPLO aangegeven alleen het tijdelijk beheer van het NPLO te doen als er zicht is op een definitieve beheerorganisatie. De voorbereiding/inrichting van het tijdelijk beheer kost minimaal 2 maanden. Voorts geeft OCW aan dat ook andere factoren van invloed kunnen zijn op de livegang. Deze komen aan de orde bij agendapunt 4.
- In reactie op deze mededeling geeft SZW aan het jammer te vinden dat 1 maart niet gehaald wordt. Dat is de datum dat STAP live gaat. Het NPLO zal dan niet beschikbaar zijn voor burgers die een opleiding willen zoeken waarvoor ze STAP-subsidie willen aanvragen.

2. ~~Verslag bestuurlijk overleg 14 oktober 2021~~

- Naar aanleiding van het verslag geeft OCW aan dat de in het vorige bestuurlijk overleg afgesproken agendapunten voor vandaag zijn geagendeerd. Voorts dat OCW – na afstemming met betrokken partijen – besloten heeft de naam 'Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen' (NPLO) te gebruiken.
- Er zijn verder geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

3. ~~Demo NPLO~~

Naar aanleiding van de demo wordt door partijen het volgende opgemerkt:

- De gedemonstreerde versie van het NPLO ziet er goed uit.
- Vraag is hoe opleidingen en subsidies aan elkaar gekoppeld kunnen worden als er verschillen zijn tussen de zoekfilters (bv. thema). OCW geeft aan dat opleidingen en subsidies niet één op één aan elkaar gekoppeld kunnen worden; het zijn twee aparte zoekpaden. Wel kan bij een deel van de opleidingen vermeld worden welke subsidie eventueel mogelijk is. Dit is bijvoorbeeld het geval bij STAP en de Lerarenbeurs, waar de subsidie alleen ingezet mag worden voor bepaalde opleidingen.
- Partijen vragen zich met betrekking tot de doorverwijzing naar loopbaanadviseurs af of de beroepsvereniging van loopbaanadviseurs NOLOC wel zo'n prominente plaats moet hebben op het NPLO in vergelijking met andere organisaties. Meer in het algemeen adviseren partijen goed na te denken over hoe private organisaties op de doorverwijspagina gepositioneerd worden ten opzichte van (semi-) publieke organisaties.
- In aanvulling daarop vindt de VH het niet passend dat je op het NPLO direct doorverwezen wordt naar informatie over individuele loopbaanadviseurs die aangesloten zijn bij NOLOC.

- De NRTTO vindt het niet acceptabel en niet uitlegbaar dat bij loopbaanadviseurs wel het keurmerk (in dit geval NOLOC) als voorwaarde wordt gesteld om op het portaal te komen en dat dit bij opleiders juridisch niet kan. OCW geeft in reactie hierop aan dat het niet de bedoeling is om op het NPLO alleen door te verwijzen naar loopbaanadviseurs met een keurmerk of registratie, maar begrijpt dat die indruk gewekt kan worden.

Afgesproken wordt dat ICTU en OCW voor de volgende stuurgroep een notitie maken met een voorstel voor een andere manier van doorverwijzing naar organisaties (van professionals) die diensten aanbieden op het terrein van loopbaanadvies en -ondersteuning.

4. Notitie Toelatingscriteria en Opleidingsaanbod NPLO

Toelatingscriteria:

- Naar aanleiding van de notitie geven alle partijen aan dat ze zich kunnen vinden in het voorstel van OCW om geen toelatingscriteria voor opleiders/opleidingen te hanteren en in plaats daarvan het door OCW uitgewerkte model te gebruiken dat voorziet in waarborgen om onbetrouwbare aanbieders op het NPLO te weren.
- Alle partijen zijn het ook eens met het voorstel van OCW om een reglement voor het NPLO op te stellen dat de mogelijkheid biedt om aanbieders die herhaaldelijk onjuiste informatie over hun organisatie en hun opleidingen verstrekken, te verwijderen van het NPLO.
- Verder wordt naar aanleiding van de notitie nog het volgende opgemerkt:
- De MBO Raad benadrukt dat het van belang is dat op het NPLO bij opleiders/opleidingen wordt vermeld of ze een keurmerk hebben, welk keurmerk het betreft en dat uitleg over het keurmerk wordt gegeven. Voorts dat op keurmerk gefilterd kan worden.
- De NRTTO memoreert al eerder aangegeven te hebben dat het niet stellen van kwaliteitseisen in de vorm van keurmerken gaat leiden tot 'cowboys' en 'eendagsvliegen' op het NPLO. De NRTTO is van mening dat de overheid dit niet zou moeten willen.
- Sociale partners geven aan nog schriftelijk commentaar te mailen naar OCW.

Afgesproken wordt dat OCW het reglement in samenhang met de waarborgen uitwerkt in een notitie die besproken zal worden in de volgende stuurgroep.

Opleidingsaanbod

- Partijen vinden het spijtig dat de livegang uitgesteld moet worden, maar beseffen dat meer tijd nodig is om het NPLO beter gevuld te krijgen met opleidingsgegevens. Men is het eens met de aanpak die OCW voorstelt om dit te realiseren en bereid zich hiervoor in te zetten.
- Partijen, in het bijzonder de VH en de VSNU, kunnen zich ook vinden in de tijdelijke gebruikmaking van alternatieve gegevensbronnen - HOVI voor het hbo en wo en KiesMBO voor het mbo - indien RIO niet voldoende gevuld kan worden. Daarbij wordt benadrukt dat tijdelijk ook echt tijdelijk moet zijn en dat hiervoor een deadline afgesproken dient te worden, bij voorkeur eind 2022.

Afgesproken wordt dat voor een nog te plannen bestuurlijk overleg in april de vulling van het NPLO opnieuw wordt geagendeerd. Dan zal een go/no go-besluit genomen worden over de voorgenomen livegang op 1 juni.

5. Stand van zaken voorstel Nationaal Groeifonds doorontwikkeling NPLO met Skills (presentatie)

- Naar aanleiding van de presentatie van OCW vraagt VNO-NCW zich af of de doorontwikkeling van het NPLO op basis van het voorstel voor het Nationaal Groeifonds betekent dat het NPLO bezoekers ook persoonlijk advies gaat geven. OCW geeft hierop aan dat dit niet het geval is en dat het voorstel alleen inhoudt dat op het NPLO (aanvullende) informatie wordt gegeven over gevraagde skills op de arbeidsmarkt en skills die je met opleidingen kunt verwerven.
- OCW geeft voorts aan dat momenteel wordt gewerkt aan de nadere onderbouwing en uitwerking van het voorstel (dat door het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk is gehonoreerd). In mei zal het definitieve voorstel bij het Nationaal Groeifonds worden ingediend. Daaraan voorafgaand zal het geagendeerd worden voor het bestuurlijk overleg.

6. Rondvraag en afsluiting

- Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

20 september 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (NRT0)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (VSNU)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- 5.1.2.e (MBO Raad) is afwezig met bericht van verhindering.
- 5.1.2.e (VNO-NCW/MKB Nederland) is afwezig met bericht van verhindering en heeft schriftelijke reactie gegeven op de stukken.
- 5.1.2.e (VH) is niet aanwezig
- OCW meldt dat werkgevers- en werknemersorganisaties akkoord zijn met het convenant. Dit zal voorgelegd worden aan MOCW en MSZW voor akkoord. In bestuurlijk overleg van 14 oktober as. zal het convenant definitief vastgesteld worden.

2. ~~Verslag stuurgroep 7 juli~~

Naar aanleiding van het verslag:

- OCW laat weten dat ten behoeve van de nadere onderbouwing van het voorstel dat voorwaardelijk door het Nationaal Groeifonds is gehonoreerd, een aangepast programmaplan LS wordt opgesteld. Naar verwachting zal dit programmaplan in het eerste kwartaal 2022 gereed kunnen zijn. Dit geldt ook voor het programmaplan Vaardig met Vaardigheden dat parallel door UWV en SBB wordt ontwikkeld. Beide programmaplanen zullen te zijner tijd geagendeerd worden voor de stuurgroep.

3. ~~Demo Landelijk Scholingsportaal~~

Naar aanleiding van de presentatie van 5.1.2.e (ICTU):

- FNV vraagt of er gewerkt gaat worden met gebruikerspanels. ICTU geeft aan dat momenteel usability-checks plaatsvinden. Nadat het MVP gereed is voor testen zal ook toetsing bij verschillende gebruikersgroepen plaatsvinden.
- SZW vraagt zich af of er een hiërarchie is tussen de 3 pijlers en of opleiding en scholing niet prominenter op de homepage zou moeten staan dan scholingsmiddelen en loopbaanadvies. Voorts of er gebruik wordt gemaakt van conversatiemodellen of wizards die gebruikers kunnen ondersteunen bij het zoeken van een geschikte opleiding. ICTU geeft aan dat ze zullen meenemen bij de ontwikkeling van het LS.
- NRT0 geeft aan dat de volgorde van gepresenteerde zoekresultaten belangrijk is. Als je de resultaten random of volgens een bepaalde systematiek presenteert is het belangrijk dit voor de bezoeker toe te lichten.

- ICTU bevestigt dat het LS voor gegevens over het opleidingsaanbod afhankelijk is van EDU-DEX en RIO. FNV vraagt in dit verband aandacht voor kleine private opleiders die niet in EDU-DEX staan.
- OCW geeft aan dat voor de vulling van het LS met opleidings- en scholingsgegevens uitgegaan wordt van een groeimodel. Het MVP kan nog niet het totale aanbod laten zien.

4. Kwaliteitscriteria en opname in het LS

- ICTU licht toe dat het rapport van CINOP over de (toepassing van) kwaliteitscriteria in de werkgroep Kwaliteit is besproken en dat er 3 opties voorliggen: 1) in het LS komen alleen opleidingen/aanbieders met een keurmerk dat in het kader van de STAP-regeling geaccepteerd wordt, 2) In het LS komen alle opleidingen/aanbieders met een keurmerk en 3) In het LS komen alle opleidingen/aanbieders, met en zonder keurmerk.
- FNV, VNO-NCW en SZW hebben een voorkeur voor optie 3. FNV verwacht niet dat dan veel slechte aanbieders op het LS zullen komen. SZW vindt het belangrijk om zo transparant mogelijk te zijn over het aanbod.
- De VSNU is voor optie 1 of 3. In het geval van optie 3 is het belangrijk dat op het LS goede uitleg daarover wordt gegeven.
- NRTTO heeft een voorkeur voor optie 2 omdat er een vorm van kwaliteitsborging moet zijn. Optie 3 brengt volgens de NRTTO teveel risico's met zich mee.

Besloten wordt dat dit onderwerp geagendeerd wordt voor het bestuurlijk overleg van 14 oktober.

5. Naam en url van het LS

- ICTU licht toe dat uit onderzoek onder potentiële gebruikers is gebleken dat de naam 'Landelijk Scholingsportaal' geen positieve associaties oproept. Daarom is nagegaan of er een passender naam gevonden kan worden. Op basis van brainstormsessies en gesprekken met communicatiedeskundigen en rekening houdend met bestaande beperkingen (veel namen en url's zijn al geclaimd), wordt voorgesteld de naam 'Het Nationaal Platform Opleiden en Ontwikkelen' te gebruiken, afgekort 'Het NPOO' en als url 'www.hetnpoo.nl'.
- De stuurgroep heeft geen bezwaren tegen deze naam; ze vindt het vooral belangrijk dat gebruikers de naam aansprekend vinden en dat deze niets negatiefs bij hen oproept. SZW suggereert dat wellicht ook gekozen kan worden voor een 'merknaam'.
- Besloten wordt dat de nieuwe naam nog een keer in de Communicatiewerkgroep besproken wordt, waarin de communicatiedeskundigen van alle partijen zitten.
- OCW wil deze naam voorleggen aan de minister van OCW vanwege mogelijke verwarring met 'NPO', dat zowel de afkorting is van het Nationaal Programma Onderwijs als van de Nationale Publieke Omroep.

6. Voortgangsrapportage

- Er zijn geen opmerkingen naar aanleiding van de voortgangsrapportage.

7. Rondvraag en afsluiting

- Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

24 maart 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (VNO-NCW/MKB Nederland)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

1. Opening en mededelingen

- Afwezig: 5.1.2.e (MBO Raad), 5.1.2.e (VSNU), 5.1.2.e (VH)

2. Verslag stuurgroep 10 februari 2021

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

3. Bestuurlijk overleg van 10 maart 2021

OCW geeft korte terugkoppeling van verslag:

- Het bestuurlijk overleg is akkoord gegaan met het advies van de stuurgroep en dit betekent dat er een 'go' is voor de ontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal (LS). Tevens is het bestuurlijk overleg akkoord gegaan met het tijdelijk beleggen van het beheer van het LS - na oplevering van het minimal viable product (MVP) - bij ICTU.
- In het bestuurlijk overleg is benadrukt dat een aantal zaken bijzondere aandacht vragen bij de ontwikkeling van het LS: het hanteren van kwaliteitscriteria en keurmerken, het verkrijgen van inzicht in het aantal en type aanbieders die niet aan kwaliteitscriteria kunnen voldoen, de gegevenslevering vanuit bestaande gegevensregistraties (RIO en EDU-DEX) en de samenhang tussen het scholingsregister van STAP en het LS op voornoemde punten.
- Eind juni wordt een bestuurlijk overleg gepland om de voortgang van de ontwikkeling van het LS te bespreken en het convenant definitief vast te stellen.
- Eind van dit jaar wordt een bestuurlijk overleg gepland om een 'go/no go'-beslissing te nemen over de livegang van het LS/MVP.

4. Voortgangsrapportage

- Naar aanleiding van de voortgangsrapportage en de aandachtspunten die genoemd zijn in het bestuurlijk overleg, wordt besloten een aparte werkgroep in te stellen voor de kwaliteitscriteria. Deze werkgroep gaat o.a. na of voor het LS naast de kwaliteitscriteria van STAP ook andere kwaliteitscriteria of keurmerken gehanteerd kunnen worden
- OCW en ICTU nemen het initiatief voor het instellen van deze werkgroep.

5. Concept convenant (tweede versie)

- OCW licht toe dat het eerste concept van het convenant vanwege tijdgebrek niet is besproken in de vorige stuurgroep. Een oproep om schriftelijk te reageren heeft geleid tot reacties van sociale partners via de Stichting van de Arbeid en een reactie van de MBO Raad. Deze reacties konden niet meer verwerkt worden in een tweede concept van het convenant dat geagendeerd was voor het bestuurlijk overleg van 10 maart jl., maar dat door tijdgebrek ook niet is besproken. Vraag is dus hoe we tot een definitief convenant komen en voorts of organisaties van sociale partners afzonderlijk ondertekenen of dat de STAR namens hen gaat ondertekenen.
- VNO-NCW geeft aan dat de STAR het convenant niet zal ondertekenen, maar de afzonderlijke organisaties. Voorts geeft VNO-NCW aan dat het convenant beknopter en meer op hoofdlijnen geformuleerd moet worden. Bijvoorbeeld het beheer hoeft niet in het convenant genoemd te worden. Voor de achterban moet duidelijk zijn wat partijen moeten doen. Daarnaast geeft VNO-NCW aan dat ze geen verplichtingen op kan leggen aan de achterban/sectoren, maar dat ze wel kan stimuleren en promoten.
- De FNV staat hier hetzelfde in als VNO-NCW: rol van sociale partners is vooral stimuleren en promoten.
- NRTTO: zelfde lijn, bevorderen en stimuleren. Meer op hoofdlijnen is beter.
- OCW zal het concept aanpassen naar aanleiding van deze opmerkingen en opnieuw aan de leden van de stuurgroep voorleggen.

6. Risico gegevenslevering

- ICTU licht toe welke onzekerheden en risico's er nog zijn ten aanzien van de levering van gegevens voor het LS. Het betreft zowel gegevens over het opleidings- en scholingsaanbod en de beschikbare financieringsbronnen (scholingsmiddelen) als de gegevens over loopbaanadviseurs.
- VNO-NCW: voor wat betreft het opleidings- en scholingsaanbod gaan we in eerste instantie uit van het scholingsregister van STAP. Later kan dit aanbod op het LS uitgebreid worden. VNO-NCW verwacht geen problemen in het toegankelijk maken van het opleidings- en scholingsaanbod van O&O-fondsen via het LS.
- De FNV vindt dat er nu te weinig zicht is op welk deel van het aanbod ontbreekt als we uit gaan van het scholingsregister van STAP. Dit moet uitgezocht worden.
- SZW kan zich voorstellen dat bij het LS een ruimere definitie van het opleidings- en scholingsaanbod gehanteerd wordt dan bij STAP c.q. dat mibnder strenge toelatingscriteria gehanteerd worden.
- Besloten wordt hiervoor een aparte werkgroep in te stellen.

7. Deelproject ICT realisatie

- Er zijn geen opmerkingen of vragen naar aanleiding van de presentatie door ICTU.
- ICTU laat weten dat voor dit deelproject weer experts van de partijen in de stuurgroep benaderd zullen worden. Dit zijn de experts die eerder betrokken waren bij de voorfase van de ICT-ontwikkeling, maar ICTU doet ook de oproep om nieuwe

experts voor dit deelproject te leveren. ICTU zal hierover nog contact met partijen opnemen.

~~8. Deelproject beheer~~

- Er zijn geen opmerkingen of vragen naar aanleiding van de presentatie door ICTU.

~~9. Deelproject implementatie en communicatie~~

- Naar aanleiding van de presentatie door ICTU geeft de FNV aan dat het belangrijk is verschillende gebruikersgroepen te betrekken bij de ontwikkeling van het LS. Voorts dat de communicatie over het LS plaats moet vinden in het bredere kader van (de communicatie over) het LLO-beleid. Het veld heeft vooral ook behoefte aan concrete nieuwsberichten.
- VNO-NCW merkt op dat plaatje van het speelveld in de presentatie van ICTU nog niet helemaal klopt c.q. compleet is.

~~10. Rondvraag en afsluiting~~

- Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag bestuurlijk overleg digitaal scholingsoverzicht 10 maart 2021

Deelnemers

- 5.1.2.e (VH)
- 5.1.2.e (VSNU)
- 5.1.2.e (NRTO)
- 5.1.2.e (VCP)
- 5.1.2.e (VNO-NCW)
- 5.1.2.e (OCW, voorzitter)
- 5.1.2.e (SZW)
- 5.1.2.e (SZW)
- 5.1.2.e (OCW)
- 5.1.2.e t (OCW)
- 5.1.2.e (ICTU)

1. Opening en mededelingen

- De MBO Raad heeft eerder laten weten niet aanwezig te kunnen zijn. De VH zal zorgen voor de inbreng vanuit de MBO Raad.

2. Verslag bestuurlijk overleg 30 november 2020

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld

3. Voortgangsrapportage ICTU

- Naar aanleiding van de toelichting van ICTU op de voortgangsrapportage, zijn er vragen over enkele onzekerheden bij de ontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal (LS). Afgesproken wordt deze te bespreken bij de behandeling van de beslisnotitie (agendapunt 4).
- Desgevraagd geeft OCW aan dat nog niet zeker is of DUO het LS kan of wil gaan beheren. Verwacht wordt dat DUO hierover in de loop van de week meer duidelijkheid gaat geven.

4. Beslisnotitie Landelijk Scholingsportaal

Naar aanleiding van de toelichting op de beslisnotitie door ICTU, wordt het volgende ingebracht:

- De VH geeft aan dat het belangrijk is dat het LS gebruikt maakt van de opleidingsgegevens die in RIO staan, maar constateert tegelijkertijd dat RIO maar een beperkt aantal gegevens bevat. Bij de verdere ontwikkeling van RIO zou aangesloten moeten worden c.q. rekening gehouden moeten worden met (de ontwikkeling van) het LS. De VH wil hier minder ver in gaan dan de MBO Raad; binnen de VH wordt nog het gesprek gevoerd over de vulling van RIO. Aangezien RIO nog beperkingen heeft, zou de MBO Raad, aldus de VH, de livegang van het LS indien nodig willen uitstellen.
- De VH is het verder eens met het hanteren van een groeimodel bij het toepassen van kwaliteitseisen in het LS en pleit daarbij voor een bedachtzame aanpak. Belangrijk is in dit kader dat het LS voor wat betreft de kwaliteitscriteria compatibel is met STAP. Voorts wijst de VH op het belang van de gebruiksaspecten van het LS die belangrijk zijn, zoals geschiktheid voor laaggeletterden en een gerichte aanpak per doelgroep. Als laatste geeft de VH aan dat bij de ontwikkeling van het LS de SBB betrokken zou moeten worden vanwege de daar aanwezige expertise.
- De VCP wijst erop dat het toepassen van kwaliteitscriteria ertoe kan leiden dat een deel van het arbeidsmarktrelevante scholingsaanbod voor branches niet op het LS komt te staan en dat (kleine) aanbieders worden buitengesloten; het gebruik van keurmerken kan een drempel zijn voor aanbieders. Er is nu te weinig zicht op de omvang van het aanbod dat je hiermee buitensluit en dat zou nader onderzocht moeten worden volgens de VCP. Voorts vindt de VCP het niet duidelijk hoe het groeimodel in de praktijk gaat werken; dit zou nader uitgewerkt en verduidelijkt moeten worden. ICTU geeft in reactie hierop aan dat dit in het kader van de ontwikkeling van het LS zal gebeuren en met de stuurgroep besproken zal worden.

- De NRTO merkt op dat branche-opleidingen in het scholingsregister van STAP (komen te) staan. Dit betekent dat ze ook tot het LS toegelaten kunnen worden. Voorts kan bezien worden of die opleidingen in EDU-DEX opgenomen kunnen worden.
- SZW bevestigt dat branche-opleidingen een van de vijf categorieën in het scholingsregister van STAP is. SZW vindt het belangrijk dat de kwaliteitscriteria die voor STAP gelden ook voor het LS worden gebruikt en dat STAP en LS op dit punt bij voorkeur samen optrekken. Het is wellicht mogelijk dat binnen een groeimodel STAP en LS verschillende kwaliteitscriteria gaan gebruiken, maar dat zou de vraag kunnen oproepen waarom de overheid twee portals heeft die verschillende kwaliteitscriteria hanteren.
- VNO-NCW vraagt zich af of het uitsluiten van aanbieders en opleidingen op een overheidsportaal niet tot discussies gaat leiden. Het kan de vraag oproepen of de overheid wil sturen op de kwaliteit van het private opleidingsaanbod.
- SZW geeft aan dat de gegevensaanlevering voor STAP vanuit RIO plaatsvindt en dat het erop lijkt dat de primaire gegevensbron voor het LS EDU-DEX gaat worden. Het is volgens SZW zaak de technische aspecten van de gegevenslevering voor het LS goed uit te werken en te bespreken in de stuurgroep. ICTU zegt dat dit in het kader van de ontwikkeling van het LS ook zal gebeuren.
- VSNU is van mening dat keurmerken eigenlijk losstaan van de opleidingen en is het eens met VNO-NCW dat het hanteren van de (STAP-) kwaliteitscriteria tot een beperking van het opleidings- en scholingsaanbod op het LS leidt.
- OCW merkt in dit verband op dat het uitsluiten van opleidingen op grond van kwaliteitscriteria mogelijk als een vorm van marktverstoring gezien zou kunnen worden.
- De VNO wijst erop dat de functie van het LS het geven van informatie is en niet het geven van (maatwerk) adviezen aan burgers. Dat laatste zou betekenen dat de bezoeker van het LS persoonlijke kenmerken zou moeten opgeven bij het zoeken op het LS. ICTU geeft aan dat dit laatste tot een minimum beperkt zal worden en dat de zoekfunctie van het LS vooral bestaat uit het filteren op basis van kenmerken van de opleiding en de scholingsmiddelen, regio e.d.

Met inachtneming van bovenstaande opmerkingen en kanttekeningen besluit het bestuurlijk overleg in te stemmen met de adviezen van de stuurgroep. Dit betekent dat gestart gaat worden met de ontwikkeling van het LS en dat het beheer van het LS tijdelijk bij ICTU en het programma LS zal worden belegd.

Besloten wordt voorts om kort voor de geplande livegang van het LS een bestuurlijk overleg te plannen om een go/no go besluit te nemen over de livegang.

5. Convenant Landelijk scholingsportaal (concept)

- Door gebrek aan tijd is het concept convenant LS niet meer besproken.
- OCW stelt daarom voor met partijen bilateraal af te stemmen over het convenant. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de tijd die nodig is voor partijen om met hun achterbannen af te stemmen.

Op voorstel van OCW wordt besloten om vóór de zomer een bestuurlijk overleg in te plannen om de voortgang te bespreken en het convenant definitief vast te stellen.

6. Presentatie Proof of Concept/gebruikersinterface

- ICTU heeft een clickable demo van de gebruikersinterface van het LS gemaakt die een eerste indruk geeft van hoe het portaal eruit zou kunnen komen te zien en hoe de zoekfuncties zouden kunnen werken.
- Door gebrek aan tijd is de demo niet gepresenteerd. ICTU stuurt een link naar partijen waarmee ze zelf de demo kunnen bekijken.

7. Rondvraag en sluiting.

- Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag bestuurlijk overleg Landelijk Scholingsportaal 14 oktober 2021

Deelnemers

- 5.1.2.e (VH)
- 5.1.2.e r (NRTO)
- 5.1.2.e (VCP)
- 5.1.2.e (MBO Raad)
- 5.1.2.e (VSNU)
- 5.1.2.e (VNO-NCW)
- 5.1.2.e (OCW, voorzitter)
- 5.1.2.e (OCW)
- 5.1.2.e (OCW)
- 5.1.2.e (ICTU)

1. Opening en mededelingen

- SZW is verhinderd en heeft schriftelijk gereageerd op agendapunten 4 en 5. OCW zal deze reactie inbrengen.
- Sociale partners hebben – in navolging van de onderwijskoepels - laten weten in te stemmen met de tekst van het convenant. Bewindslieden van OCW en SZW zijn ook akkoord. OCW zal een bijeenkomst (live of online) organiseren voor ondertekening van het convenant.
- Voor het Landelijk Scholingsportaal (dat tot nu toe als werktitel is gebruikt) is na raadpleging van potentiële gebruikers en afstemming met betrokken partijen in de werkgroep Communicatie en de stuurgroep een nieuwe naam bedacht: Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO). Deze naam zal in het vervolg gebruikt gaan worden.
- OCW heeft DG DUO formeel verzocht een verkenning te doen naar de mogelijkheden voor beheer van het LS. DUO is inmiddels met deze verkenning gestart.

Naar aanleiding van de mededeling over de nieuwe naam vraagt men zich af of er (ook) een minder formele naam bedacht kan worden. Afgesproken wordt dat partijen een week de tijd hebben om ideeën voor een andere naam naar OCW te mailen. OCW zal vervolgens een besluit nemen over de nieuwe naam.

2. Verslag bestuurlijk overleg 24 juni 2021

Aan de volgende afspraken en besluiten van het vorige bestuurlijk overleg is uitvoering gegeven:

- Laatste redactieslag is op de tekst van het convenant gemaakt naar aanleiding van de opmerkingen in het bestuurlijk overleg van 24 juni.
- Met sociale partners heeft afstemming plaatsgevonden inzake raadpleging achterban over het convenant.
- Het convenant is voorgelegd aan de ministers van OCW en SZW.
- Er is op 14 oktober een extra bestuurlijk overleg ingepland voor bespreking van risico's bij de bouw van het LS.
- Er is op 22 december een bestuurlijk overleg gepland om een go/no go besluit te nemen over beoogde livegang van het LS op 1-1-2021.

Afspraak was ook om het (onder voorwaarden) gehonoreerde LLO-voorstel voor het Nationaal Groeifonds te agenderen. OCW heeft besloten dit later te doen omdat bij de nadere uitwerking van het voorstel vertraging is opgetreden. Besloten wordt daarom dit onderwerp in het bestuurlijk overleg van 22 december as. te bespreken.

Naar aanleiding van het verslag maken de MBO Raad, de NRTO en de VSNU een voorbehoud ten aanzien van ondertekening van het convenant. Dit in verband met mogelijk uitstel van de livegang (datum livegang staat in convenant) en (nieuwe) keuzes die mogelijk gemaakt moeten worden naar aanleiding van de discussie over de keurmerken/kwaliteitslabels en de risico's bij de ontwikkeling, die mogelijk ook aanleiding kunnen geven tot een aanpassing van het convenant (agendapunten 4 en 5).

Er zijn verder geen opmerkingen meer bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

3. Voortgangsrapportage ICTU

Naar aanleiding van de toelichting van ICTU wordt het volgende opgemerkt:

- VNO-NCW vraagt zich af wat het LLO-voorstel voor het Nationaal Groeifonds betekent voor de doorontwikkeling van het LS: betekent dit voorstel dat het LS andere functies krijgt dan alleen informatievoorziening? OCW geeft aan dat het gaat om het toevoegen van arbeidsmarktinformatie (o.a. skills). In het bestuurlijk overleg van december wordt hier over doorgesproken.
- De MBO Raad geeft aan dat in de voortgangsrapportage de beschikbaarheid en kwaliteit van de gegevens over opleidingen intussen als een groot risico aangemerkt kan worden en de kleurcode rood moet krijgen. ICTU zal dit aanpassen.
- De VSNU vraagt zich af of een livegang van het LS in het voorjaar zelfs niet te vroeg is.
- Gewezen wordt op het risico van het ontbreken van een definitieve beheerorganisatie voor het LS; er is immers nog geen uitsluitsel van DUO. Ook dit punt komt terug in het bestuurlijk overleg van december.

4. Keurmerken/kwaliteitslabels

ICTU licht dit agendapunt toe:

- In afstemming met de stuurgroep is een aparte werkgroep 'Kwaliteit' ingesteld die de mogelijkheden heeft geïnventariseerd om kwaliteitscriteria te hanteren die de toegang van private aanbieders en hun opleidingen tot het LS regelen. De werkgroep heeft in dat kader door CINOP onderzoek laten uitvoeren. Mede op basis van dit onderzoek zijn door de werkgroep 3 opties onderscheiden: 1) alleen aanbieders toelaten die één van de 5 keurmerken hebben die in het kader van de STAP-regeling van SZW worden gehanteerd; 2) alle aanbieders met een keurmerk toelaten (de 5 STAP- keurmerken en andere keurmerken), 3) alle aanbieders toelaten, met en zonder keurmerk. Partijen in de stuurgroep – uitgezonderd de NRTTO - adviseren het bestuurlijk overleg voor optie 3 te kiezen.

Naar aanleiding van deze toelichting reageren partijen als volgt:

- De MBO Raad geeft aan tegen het toelaten van alle aanbieders op het LS te zijn (optie 3). Volgens de raad is optie 1 de no regret optie en is optie 2 ook mogelijk. De MBO Raad vindt voorts dat hij onvoldoende betrokken is geweest bij besluitvorming in de werkgroep en de stuurgroep.
- OCW merkt in reactie op de laatste opmerking van de MBO Raad op dat de vertegenwoordigers van de MBO Raad in werkgroep en stuurgroep vaker afwezig zijn geweest en ook niet schriftelijk gereageerd hebben op het voorstel.
- De NRTTO is van mening dat voor optie 2 gekozen moet worden en vindt de risico's van optie 3 te groot.
- VNO-NCW en de VCP zijn voorstander van optie 3. VNO-NCW geeft hierbij aan dat de informatie over aanbieders en opleidingen wel betrouwbaar moet zijn.

De voorzitter concludeert dat het gesprek hierover moet worden voortgezet. Daarvoor is het nodig aanvullende informatie te hebben. Aan de stuurgroep wordt daarom gevraagd in samenwerking met ICTU in kaart te brengen wat een eventuele keuze voor optie 2 betekent voor de omvang van het opleidingsaanbod dat op het LS getoond kan worden. In dat kader zal ook nagegaan worden of er een manier is om de kwaliteit van relevant aanbod zonder keurmerk te bepalen. Dit geeft wellicht mogelijkheden om het opleidingsaanbod op het LS te vergroten, zonder concessies te doen aan de kwaliteit.

OCW verzoekt partijen om aanwezig te zijn bij de stuurgroep waarin een en ander besproken en voorbereid wordt. Een voorstel komt terug in het volgende bestuurlijk overleg. .

5. Vulling Landelijk Scholingsportaal (gegevens opleidingsaanbod)

ICTU licht toe dat de vulling van het Register Instellingen en Opleidingen (RIO) van DUO een risico is met het oog op de geplande livegang van het LS op 1-1-2022. Naar verwachting zal RIO - dat het LS moet voorzien van gegevens over het publieke opleidingsaanbod – pas eind 2022 volledig gevuld zijn met informatie van de opleidingen in de voor het LS relevante sectoren (vavo, mbo, hbo

en wo). In het kader van het scholingsregister van de STAP-regeling wordt gezien of de vulling bespoedigd kan worden. Het programma LS is daarbij volgend en stemt af met STAP. Aan het bestuurlijk overleg worden 3 opties voorgelegd: 1) toch live gaan op 1 januari 2022 met een (zeer) beperkt publiek opleidingsaanbod 2) op 1 maart live gaan, tegelijkertijd met de livegang van de STAP-regeling, 3) live gaan zodra RIO helemaal gevuld is.

Naar aanleiding van deze toelichting de volgende reacties:

- De MBO Raad laat weten dat het moeilijk zal worden om alle gegevens over het mbo-opleidingsaanbod vóór 1 maart in RIO te krijgen en stelt dat de kwaliteit en kwantiteit van de gegevens goed moet zijn; je kunt maar één keer een goede start maken met het LS. De raad geeft verder aan geen zicht te hebben op de (voortgang van de) vulling en vraagt ICTU dit te monitoren.
- De VSNU bevestigt dat het hbo en wo nog niet in RIO staat en vraagt zich af of je met het LS live kunt gaan als er maar een (zeer) beperkt publiek opleidingsaanbod in staat.
- De VH vindt de datum van 1 maart 2022 logisch vanwege STAP en is het er mee eens om 1-1-2022 los te laten. De VH merkt voorts op dat het onterecht is dat in de notitie voor dit agendapunt staat dat het publieke, diplomagerichte aanbod minder relevant is voor volwassenen.
- De VCP kan zich vinden in livegang op 1 maart 2022 maar is ook van mening dat het gelijk oplopen met STAP niet essentieel is. Uitstel van de livegang tot eind 2022 acht de VCP geen optie, ook al omdat er steeds meer LLO-portalen komen.
- NRTTO vindt het wenselijk dat meer inzicht wordt gegeven in hoe het LS eruit komt te zien en hoe het werkt. Dat speelt ook een rol bij de besluitvorming over de livegang.

Besloten wordt voortsnog uit te gaan van de streefdatum 1 maart 2022 voor livegang van het LS.

Voor het volgende bestuurlijk overleg worden geagendeerd:

- Een demo van het LS (de versie die dan beschikbaar is).
- Stand van zaken LLO-voorstel Nationaal Groeifonds.
- De stand van zaken betreffende de vulling van RIO en EDU-DEX (zowel kwantitatief als kwalitatief) en de gevolgen daarvan voor de vulling van het LS met gegevens over het opleidingsaanbod.
- Een notitie over keurmerken die inzicht geeft in de mogelijkheden om de kwaliteit van het relevante opleidingsaanbod zonder keurmerk te bepalen. En waarin de consequenties worden geschetst van een eventuele keuze voor optie 2 (alleen aanbieders met keurmerken) voor de vulling van het LS met gegevens over het opleidingsaanbod.

Verslag bestuurlijk overleg digitaal scholingsoverzicht 30 november 2020

Deelnemers

- 10.2.e (VH)
- 10.2.e (MBO Raad)
- 10.2.e (VSNU)
- 10.2.e (NRTO)
- 10.2.e (VNO-NCW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (ICTU)

1. Opening en mededelingen

- Bericht van verhindering is ontvangen van 10.2.e (VCP). Bij zijn afwezigheid vertegenwoordigt 10.2.e (VNO/NCW) in dit overleg de werkgroep Onderwijs van de Stichting van de Arbeid.
- Bericht van verhindering is ontvangen van 10.2.e (MBO Raad). Hij wordt vervangen door 10.2.e.

2. Verslag bestuurlijk overleg 1 juli 2020

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld.

3. Definitief concept programmaplan landelijk scholingsportaal

Naar aanleiding van de presentatie van 10.2.e (ICTU) hebben partijen de volgende opmerkingen, vragen en aandachtspunten bij het programmaplan van het landelijk scholingsportaal (LS):

- Gevraagd wordt waarom in het programmaplan alleen wordt gesproken over de overlap tussen (het scholingsregister van) de STAP-regeling en het LS, terwijl je eigenlijk zou kunnen zeggen dat beide in elkaars verlengde liggen? Dit heeft te maken met de verschillen in doel en functie tussen beide. Het scholingsregister is voorwaardelijk voor een goede uitvoering van de STAP-regeling: in dat register komen alleen de opleidingen te staan waarvoor de STAP-subsidie ingezet mag worden. Het STAP-portaal is dus een subsidieportaal. Het doel van het LS is om informatie te geven over het totale private en publieke opleidings- en scholingsaanbod en de publieke en publieke scholingsmiddelen (waaronder de STAP-regeling) die daarvoor ingezet kunnen worden. Wat ze gemeenschappelijk hebben, is dat voor het scholingsregister van STAP en voor het LS gebruik wordt gemaakt van opleidingsgegevens uit de Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO) van DUO en van de gegevens van EDUDEX over private opleidingen. In het programmaplan zal daarom nog scherper worden aangegeven wat (het scholingsregister van) de STAP-regeling en het LS gemeenschappelijk hebben en wat niet, ook met het oog op de toekomstige gebruikers van STAP en het LS.
- Eerder was afgesproken dat het LS geen marktverstorende werking mag hebben; dit komt onvoldoende terug in het programmaplan. Het is met name belangrijk in relatie tot de derde functie van het LS: het doorverwijzen naar websites/portalen over loopbaanbegeleiding en bemiddeling. Als ook doorverwezen wordt naar websites van individuele loopbaanbegeleiders zou dit opgevat kunnen worden als verstoring van de marktwerking. Zeker omdat ook hier de discussie over kwaliteit en certificering kan gaan spelen: wie komt er op grond van welke criteria in aanmerking voor vermelding op het LS? Dit onderdeel zal in het programmaplan en ook in de voorfase van de ICT-ontwikkeling beter uitgewerkt worden.

- Naar aanleiding van een vraag over de functionaliteiten van het LS, wordt bevestigd dat het LS geen informatie op persoonsniveau geeft over beschikbare scholingsmiddelen en ook geen persoonlijk loopbaanadvies.
- Gevraagd wordt of de planning van het LS niet te krap is: één jaar voor de ontwikkeling van een portaal lijkt niet veel, zeker gezien de ervaringen in het kader van STAP. Beaamd wordt dat de planning krap is, maar wel haalbaar omdat bij het LS geen rekening gehouden hoeft te worden met de juridische vereisten die de implementatie van een regeling met zich meebrengt. Bovendien is het mogelijk om na de oplevering van de eerste versie van het LS in de loop van 2022 nog ontbrekende gegevens toe te voegen in het kader van de doorontwikkeling.
- Het LS zal veel data c.q. opleidingsgegevens gaan genereren. Vraag is of en zo ja wat met deze data verder nog gedaan gaat worden. Hier zal in de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het LS ook aandacht aan besteed moeten worden.
- In het programmaplan moet voor wat betreft het mbo, naast ROC's, ook sprake zijn van AOC's en vakinstellingen. Die ontbreken nu.
- Benadrukt wordt dat het van groot belang is dat voldoende tijd wordt besteed aan de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het LS. Daarbij verdient met name de uitwerking van het kwaliteitsvraagstuk (de te hanteren kwaliteitscriteria) veel aandacht.
- In het programmaplan staat dat onderwijskoepels desgewenst in fase 2 en 3 in de stuurgroep zitting nemen. Dit moet aangepast worden: eerder is door de onderwijskoepels aangegeven dat zij vertegenwoordigd willen zijn in de stuurgroep. In het programmaplan ontbreken voorts de private opleiders/NRTO in het overzicht van stakeholders op blz. 25.
- De NRTO gaat nog niet geheel akkoord met bijlage 2 van het programmaplan. Hierover neemt de NRTO nog contact op met ICTU en OCW.
- Het belang van één portaal dat een betrouwbaar totaaloverzicht geeft zonder commerciële belangen wordt nog eens onderstreept.

Met inachtneming van bovenstaande opmerkingen en aandachtspunten gaan partijen akkoord met het programmaplan met bijlagen en de governance-notitie. Concreet houdt dit besluit in dat gestart wordt met de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het LS.

Voorts wordt afgesproken dat in het volgende bestuurlijk overleg in februari 2021 een go/no go-besluit wordt genomen over de daadwerkelijke bouw van het LS op basis van de uitkomsten van de voorfase. Deze uitkomsten worden vastgelegd in het zogeheten 'proof of concept' van het LS.

4. Vervolgafspraken

- OCW stelt voor om de gezamenlijke verantwoordelijkheid die partijen willen nemen voor de ontwikkeling en het beheer van het LS vast te leggen in een document, bijvoorbeeld een convenant.
- Alle partijen gaan ermee akkoord om de onderlinge afspraken vast te leggen. OCW en SZW werken een voorstel uit voor het volgende bestuurlijk overleg.

5. Rondvraag en sluiting

- Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag. De voorzitter sluit de vergadering.

Verslag bestuurlijk overleg digitaal scholingsoverzicht 1 juli 2020

Deelnemers

- 10.2.e (VH)
- 10.2.e (MBO Raad)
- 10.2.e (VSNU)
- 10.2.e (NRTO)
- 10.2.e (VNO-NCW)
- 10.2.e (VCP)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (ICTU)

Verslag bestuurlijk overleg 8 januari 2020

Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld.

Presentatie ICTU

10.2.e van ICTU geeft een presentatie over de stand van zaken betreffende het advies over het digitaal scholingsoverzicht c.q. het landelijk scholingsportal. ICTU ondersteunt de werkgroep – bestaande uit vertegenwoordigers van partijen – bij het opstellen van het advies en van een programmaplan. Het is de bedoeling dat het bestuurlijk overleg op basis van het definitieve advies en het programmaplan een go/no go besluit kan nemen over de ontwikkeling van het landelijk scholingsportal.

Naar aanleiding van de presentatie geven partijen het volgende aan:

- Geconstateerd wordt dat door de werkgroep grote vorderingen zijn gemaakt.
- Het belang van het geven van onafhankelijke en betrouwbare informatie op het portal wordt onderschreven evenals het belang om de drempels voor aanbieders om hun aanbod op het platform te plaatsen zo laag mogelijk te houden: in principe kunnen alle aanbieders toegang krijgen tot het platform. Dit kan op gespannen voet met elkaar staan: er mag immers geen ruimte zijn voor onbetrouwbare aanbieders ('beunhazen') en de portal moet geen verkoopplatform worden, want dit is onverenigbaar met de vereiste onafhankelijkheid.
- Als het beheer en de basisfinanciering van de portal door de overheid gebeurt, waar partijen het mee eens zijn, kan de betrouwbaarheid en onafhankelijkheid beter gegarandeerd en gerealiseerd worden.
- Dit betekent dat de toegang tot het portal door kwaliteitscriteria en/of keurmerken bepaald moet worden. Over welke criteria en keurmerken gehanteerd gaan worden, zullen afspraken gemaakt dienen te worden.
- Er dient verder voor gewaakt te worden dat de portal niet tot marktverstoring leidt. Van marktverstoring zou sprake kunnen zijn als de portal zich (op termijn) zou gaan richten op gepersonaliseerd scholingsadvies, want op dat gebied zijn er al dienstverleners. Het is wel de bedoeling dat de portal de gebruiker ondersteunt bij het vinden van een geschikte opleiding, training, cursus e.d.
- Voorts wordt benadrukt dat voorafgaand aan de bouw van de scholingsportal de governance en het beheer ervan goed geregeld moeten zijn. Er zijn duidelijke afspraken nodig zodat betrokken partijen precies weten wat ieders rollen, taken en verantwoordelijkheden zijn.
- In dit kader is het van belang dat - voordat definitieve besluitvorming over de bouw van de portal plaatsvindt – partijen de voorgenomen afspraken over de governance en het beheer kunnen toetsen bij hun achterbannen. Zo zal in het geval van sociale partners eerst bespreking moeten plaatsvinden in de daarvoor aangewezen werkgroep van de Stichting van de Arbeid en zullen de voorgenomen afspraken aan de bewindslieden voorgelegd moeten worden.

Afgesproken wordt dat voor de raadpleging van achterbannen voldoende tijd ingeruimd wordt en dat er geen overhaaste besluitvorming plaatsvindt.

- Voor wat betreft het (her)gebruik van bestaande voorzieningen en instrumenten bij de ontwikkeling van het landelijk scholingsportal: partijen kunnen zich hierin vinden vanuit het perspectief van efficiëntie, maar tegelijkertijd dient volgens hen ook kritisch gezien te worden welke toegevoegde waarde die bestaande voorzieningen kunnen bieden. Zo richten websites als KiesMBO en Studiekeuze123 zich vooral op jongeren, terwijl het landelijk scholingsportal bedoeld is voor volwassenen in het kader van een leven lang ontwikkelen. Daarentegen sluiten het (nog te bouwen) scholingsregister van STAP en de tools die Edudex heeft ontwikkeld beter aan bij het portal.
- Dit roept ook de meer algemene vraag op welke en hoeveel stappen bij de ontwikkeling van het portal worden genomen om tot het eindbeeld te geraken en op welke wijze bij iedere stap rekening wordt c.q. moet worden gehouden met bestaande voorzieningen en instrumenten. Kortom: wat wordt de positie van het portal binnen het landschap van bestaande voorzieningen? In het programmaplan zal dit goed uitgewerkt moeten worden.

Vervolgafspraken en planning

- De werkgroep wordt geïnformeerd over de uitkomsten van het bestuurlijk overleg en gevraagd bij de uitwerking van het advies en het programmaplan rekening te houden met de aandachtspunten die door het bestuurlijk overleg benoemd zijn.
- Aangezien partijen zich uitgesproken hebben voor basisfinanciering door de overheid, zullen OCW en SZW nagaan wat de mogelijkheden zijn.
- Afgesproken wordt dat er vooralsnog geen bestuurlijk overleg nodig is om in augustus een go/no go besluit te nemen om met de definitiefase (de ontwikkeling van het programmaplan) te beginnen. Dit besluit wordt gedelegeerd naar de werkgroep. Indien de werkgroep of individuele leden van de werkgroep gedurende het proces vinden dat hierover toch besluitvorming nodig is in het bestuurlijk overleg, dan zal een bestuurlijk overleg gepland worden.
- Zoals hierboven reeds is aangegeven, zijn partijen het erover eens dat er voldoende tijd genomen moet worden voor afstemming – tussen partijen onderling en met de achterbannen – over de governance en het beheer van het landelijk scholingsportal. Dit betekent dat het bestuurlijk overleg over het tweede go/no go-besluit – dat wil zeggen: het besluit om te starten met de ontwikkeling van het portal op basis van het definitief programmaplan – later zal plaatsvinden dan begin oktober (zoals oorspronkelijk gepland was).

Verslag bestuurlijk overleg vervolgstappen digitale scholingsportal 8 januari 2020

Deelnemers

- 10.2.e (VH)
- 10.2.e (MBO Raad)
- 10.2.e (NRTO)
- 10.2.e (VNO-NCW)
- 10.2.e (VCP)
- 10.2.e (OCW)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (OCW)
- 5.1.2.e (OCW)

Belangrijkste uitkomsten

- Gezien afspraken regeerakkoord, recente en nog te verwachten rapporten en adviezen over LLO (o.a. SER-advies, rapport Panteia, advies Borstlap) en beleidsmatige en bestuurlijke aandacht/wil om stappen te zetten op het terrein van LLO en leercultuur:
 - o onderschrijven partijen het belang van een digitale scholingsportal en staan ze hier positief tegenover;
 - o zijn ze bereid om mee denken en mee te werken aan de ontwikkeling van een digitale scholingsportal;
 - o het ontwikkelen en financieren van zo'n digitale scholingsportal zien partijen vooral als een taak/verantwoordelijkheid van de overheid.
- De social enterprise zoals voorgesteld door de verkenner is volgens partijen geen goede vorm/aanpak. De voorgestelde constructie – die op termijn zelfvoorzienend moet zijn – is te autonoom c.q. staat te los van het publiek belang.
- Iedereen kan zich vinden in publiek-private samenwerking, wellicht uiteindelijk in de vorm van een stichting, maar partijen vinden wel structurele financiering van de overheid nodig.
- De eerste twee functionaliteiten van het digitale scholingsportal – overzicht opleidingen en overzicht financiële bronnen – vindt men belangrijk en zijn de kern van de te ontwikkelen voorziening. Van de derde functionaliteit (marktplaats/dienstverlening) kan voorsnog afgezien worden: partijen vinden dat dit ook door andere partijen dan overheidspartijen kan worden ingevuld.
- Alle partijen beseffen dat een digitale scholingsportal op zichzelf scholing niet bevordert: veel aandacht is nodig voor het bereiken van de doelgroepen en een ondersteuningsstructuur met adviseurs, coaches en loopbaanondersteuning. Het digitale scholingsportal heeft hierbij een functie, maar dan moet het zo ontworpen worden dat burgers er wel wat aan hebben.
- Tegelijkertijd beseft men dat afstemming tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt en het inrichten van een makelaarsfunctie een aparte problematiek is die (ook) een aparte aanpak vergt. Dan gaat het ook om de vraag hoe we de arbeidsbemiddeling in de komende jaren in NL willen inrichten. Over de afstemming van vraag en aanbod en wat daarvoor nodig is lopen ook op andere plekken trajecten, zoals bij SZW de verkenning dienstverlening naar werk, of het verbeteren van matching via skills en de skills ontologie die daarvoor nodig is.
- Opgemerkt wordt ook dat het zinvol is te leren van bestaande (regionale, sectorale) voorzieningen en initiatieven, zoals de pilots in Twente en Zwolle, en activiteiten van DUO en SURF e.d. Het is risicovol om iets geheel nieuws te ontwikkelen.
- Geconstateerd is dat het niet voldoende is om (alleen) voor een regionale of sectorale aanpak te kiezen. Dat duurt te lang, terwijl er wel tempo gemaakt moet worden. Bovendien zal dan in een later stadium – wanneer de overstap naar een landelijke voorziening gemaakt gaat worden – alsnog harmonisering en standaardisering nodig zijn.
- Het is daarom beter te kiezen voor een combinatie van een regionale/sectorale aanpak en een landelijke aanpak waarbij je meteen aan de slag gaat met het ontwikkelen van landelijke standaarden die vervolgens ook regionaal gebruikt kunnen worden.

- OCW en SZW bezien welke mogelijkheden er zijn voor gedeeltelijke (structurele) publieke financiering van het digitaal scholingsoverzicht en gaan ervan uit dat partijen ook in deze voorziening investeren.

Conclusie

Vastgesteld wordt dat er inhoudelijk vier sporen zijn die opgepakt kunnen worden:

1. Lessen trekken uit regionale en sectorale initiatieven, projecten en pilots op het gebied van digitale scholingsoverzichten, mede met het oog op mogelijkheden voor verdere opschaling. Hierbij ligt het voortouw vooral bij sociale partners en onderwijskoepels.
2. Nagaan in hoeverre het scholingsregister van de STAP-regeling kan dienen als vertrekpunt voor het overzicht van het opleidingsaanbod op de digitale scholingsportal en vervolgens nagaan op welke wijze dit overzicht verder aangevuld kan worden. Daarbij kunnen de lessen worden betrokken die uit spoor 1 volgen, inclusief eventuele mogelijkheden voor opschaling van reeds bestaande initiatieven.
3. Nagaan hoe een overzicht gerealiseerd kan worden van publieke en private scholingsbronnen voor opleiding en scholing als onderdeel van een digitale scholingsportal. Voor het overzicht van private financieringsbronnen zijn sociale partners aan zet en voor het overzicht van publieke financieringsbronnen de overheid. Er gaat een SER-advies van start naar aanleiding van een adviesaanvraag van de minister van SZW over de vraag hoe te komen tot een eenduidig overzicht van voor scholing beschikbare private middelen.
4. Nagaan in hoeverre het wenselijk en mogelijk is het te ontwikkelen digitale scholingsportal (op termijn) af te stemmen op de regionale infrastructuur voor ondersteuning, (loopbaan)begeleiding en matching op de regionale arbeidsmarkt.

Als wenkend toekomstperspectief voor de langere termijn zien partijen een door een publiek-privaat samenwerkingsverband ontwikkelde en beheerde gepersonaliseerde portal, waar je met DIGID toegang hebt tot de informatie over de eigen leerloopbaan (o.a. diploma's, certificaten) en de daaraan gerelateerde scholingsmogelijkheden met financieringsbronnen. In de regio wordt de ondersteuning vorm gegeven, waarbij informatie over de regionale arbeidsmarkt kan worden betrokken bij de advisering/ondersteuning. Op de lange termijn kan mogelijk aan het digitale portal ook werkervaring en informatie over de relevante kansen op de arbeidsmarkt worden toegevoegd.

Procesafspraken

- In juni vindt bestuurlijk vervolgoverleg plaats met dezelfde partijen.
- OCW verzorgt in afstemming met NRTTO een bijeenkomst over de pilot in Twente
- Een werkgroep van betrokken partijen (SZW, OCW, onderwijskoepels, sociale partners) gaat de (aanpak van) bovengenoemde sporen verder uitwerken.

Contactpersonen voor de werkgroep

- 10.2.e (NRTTO)
- 10.2.e (MBO Raad)
- 10.2.e (VH)
- 10.2.e (VNO-NCW)
- 10.2.e (FNV)
- 10.2.e (SZW)
- 10.2.e (OCW)
- 5.1.2.e (OCW)
- Vertegenwoordiger van VSNU

Verslag stuurgroep Landelijk Scholingsportaal

2 november 2021

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

5.1.2.e (FNV)

5.1.2.e (VNO-NCW)

5.1.2.e (NRTO)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (MBO Raad)

5.1.2.e (VH)

5.1.2.e (VSNU)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (ICTU)

5.1.2.e (SZW)

5.1.2.e (OCW, voorzitter)

5.1.2.e (OCW)

5.1.2.e (OCW)

~~1. Opening en mededelingen~~

- OCW koppelt terug over het bestuurlijk overleg van 14 oktober en constateert dat de uitkomst van het bestuurlijk overleg op een aantal punten anders was dan vooraf afgesproken en/of afgestemd in de stuurgroep. Dit betrof de naamgeving van het LS, de keurmerken en het convenant. Dit kwam voor OCW als een verrassing. OCW vraagt aan partijen hoe zij hier tegenaan kijken.
- Partijen geven aan dat bestuurders geadviseerd zijn conform afspraak/afstemming in de stuurgroep, maar dat een aantal bestuurders heeft besloten om (gedeeltelijk) van de adviezen af te wijken.
- In reactie merkt OCW op dat het belangrijk is om als stuurgroep deze processen goed te laten verlopen. Bestuurders hebben uiteraard recht op hun eigen mening, maar het is zaak om daar tijdig van op de hoogte te zijn om vertraging te voorkomen, zowel bij de besluitvorming als bij de uitvoering. Daarnaast is het belangrijk dat partijen ook aanwezig zijn bij de stuurgroep omdat in dit gremium de adviezen aan het bestuurlijk overleg worden voorbereid. Mocht aanwezigheid door omstandigheden niet mogelijk zijn, dan is het verzoek schriftelijk te reageren.

~~2. Verslag stuurgroep 20 september~~

Er zijn geen op- of aanmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag goedgekeurd.

~~3. Demo van LS~~

- Naar aanleiding van de demo vraagt de MBO Raad of de raad zelf deze demo kan bekijken. ICTU geeft aan dat dit in principe mogelijk is en dat de leden van de

stuurgroep als gebruikersgroep de gelegenheid krijgen om verder ontwikkelde versies van het LS uit te proberen.

- De MBO Raad vraagt zich voorts af of bij het tonen van het bekostigd mbo-onderwijs op het LS ook vermeld wordt welke financiering van toepassing is. OCW geeft aan dat data over het mbo-onderwijs nog niet beschikbaar zijn omdat RIO nog onvolledig is. Op het LS zal tzt bij de mbo-opleidingen vermeld worden dat reguliere studiefinanciering voor deze opleidingen mogelijk is.

4. Tonen kwaliteitslabels

Naar aanleiding van de toelichting door ICTU de volgende reacties:

- SZW is van mening dat op het LS meer aanbieders/opleidingen te vinden moeten zijn dat in het scholingsregister van STAP staan. Dus sowieso meer keurmerken toelaten dan alleen de STAP-keurmerken en ook nader bezien hoe op een verantwoorde wijze ook (bepaalde) opleidingen zonder keurmerk toegelaten kunnen worden. In dat kader kan ook gedacht worden aan het bovenaan plaatsen van opleidingen met een keurmerk in de zoekresultaten.
- De VH vindt het belangrijk dat we helder krijgen wat we onder kwaliteit verstaan en wat we willen waarborgen. In dit kader kan wellicht het CRBKO (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs) een rol van betekenis spelen. Volgens de VH is het voorts van belang het onderscheid tussen LS en STAP zo groot mogelijk te maken.
- FNV en VNO-NCW blijven van opvatting dat alle opleidingsaanbod tot het LS toegelaten moet worden. Het is in ieder geval van belang dat erkende branche-opleidingen zonder keurmerk worden toegelaten en dat daarvoor voorzieningen in het LS voorzieningen worden ingebouwd.
- De MBO Raad blijft op het standpunt staan dat alleen opleidingsaanbod met een keurmerk tot het LS toegelaten mag worden.
- Afsproken wordt dat OCW en ICTU nieuw voorstellen doen voor de stuurgroep en het bestuurlijk overleg in december.

5. Naamgeving Landelijk Scholingsportaal

- Op basis van de toelichting van ICTU gaat de stuurgroep akkoord met Nederlands Platform Opleiding en Ontwikkeling (NPLO) als nieuwe naam voor het LS.
- Besloten wordt dat ICTU een kort memo over de nieuwe naam opstelt en dat partijen dit laten toetsen door hun bestuurders.

6. Voortgangsrapportage

Naar aanleiding van de Voortgangsrapportage wordt het volgende opgemerkt:

- De MBO Raad is van mening dat het beeld dat geschetst wordt van de vulling van RIO feitelijk somberder is en vraagt zich af of op 1 maart 2022 alle mbo-opleidingen wel in RIO zullen staan. DE raad is daarbij ook afhankelijk van de ontwikkelcapaciteit van DUO.
- De VH, de VSNU en de MBO Raad geven aan dat het belangrijk is dat het reguliere, bekostigde opleidingsaanbod in het LS staat bij de livegang.
- VNO-NCW wijst erop dat met de O&O-fondsen afspraken gemaakt worden hoe we al hun opleidingen in het LS kunnen krijgen voor de livegang. Voorts zal ook gekeken moeten worden naar de aansluiting op regionale platforms omdat deze vaak informatie tonen over kleine opleiders (zonder keurmerk).
- Afsproken wordt dat OCW en ICTU een notitie maken over de vulling van het LS met het opleidingsaanbod voor de stuurgroep en het bestuurlijk overleg in december.

7. Rondvraag en afsluiting

- Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Verslag stuurgroep Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO)

7 december 2021

~~Aanwezig (Webex-meeting)~~

10.2.e	(VNO-NCW)
10.2.e	(NRTO)
10.2.e	(MBO Raad)
10.2.e	(VH)
10.2.e	(VSNU)
10.2.e	(ICTU)
10.2.e	(ICTU)
10.2.e	(SZW)
10.2.e	(OCW, voorzitter)
10.2.e	(OCW)
10.2.e	(OCW)

~~1. Opening en mededelingen~~

- De FNV heeft zich afgemeld en een schriftelijke reactie verstuurd.

~~2. Verslag stuurgroep 2 november~~

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld.

~~3. Ontwerp/vormgeving NPLO~~

- VNO/NCW en VSNU vragen aandacht voor de terminologie en de teksten op het NPLO: deze moet afgestemd zijn op de doelgroep van werkenden en werkzoekenden. In dat kader wordt bijvoorbeeld de term 'opleidingen' minder geschikt geacht. In reactie hierop geeft ICTU aan dat alle teksten en begrippen voorafgaand aan de livegang van het NPLO gescreend zullen worden op geschiktheid voor de doelgroep, maar ook qua taalniveau voor laaggeletterden. Op basis van die screening zullen aanpassingen plaatsvinden. De gebruikerstesten (zie volgende punt) zullen hier ook input voor leveren.
- Naar aanleiding van een vraag van de MBO Raad over het testen geeft ICTU aan dat tussen medio en eind januari gestart wordt met het testen van het NPLO door verschillende gebruikersgroepen (werkenden, werkzoekenden, laaggeletterden etc.). Hier is een draaiboek voor opgesteld. Aan partijen in de werkgroep Communicatie is gevraagd kandidaten voor de gebruikersgroepen te leveren.

~~4. Voortgangsrapportage~~

- ICTU licht toe dat in de voortgangsrapportage de belangrijkste risico's – in relatie tot de voorziene livegang op 1 maart 2022 - nog altijd zijn: de vulling van RIO en de

onduidelijkheid over het gebruik van toelatingscriteria (keurmerken) voor het opleidingsaanbod. Beide punten zijn geagendeerd voor deze stuurgroep.

- Daarnaast is er het risico dat nog onduidelijk is of DUO het beheer van NPLO gaat doen. OCW verwacht dat DUO vóór de Kerst een principe-uitspraak hierover zal doen.
- Er zijn verder geen vragen of opmerkingen naar aanleiding van de voortgangsrapportage.

5. Notitie toelatingscriteria opleidingsaanbod/keurmerken

OCW licht toe dat er op hoofdlijnen 2 scenario's zijn. Scenario 1 houdt in dat alle aanbieders/opleidingen tot het NPLO worden toegelaten, met en zonder keurmerk. Daarbij kunnen wel 'veiligheidsvoorzieningen' worden ingebouwd om onbetrouwbare aanbieders te voorkomen (meldpunt voor klachten, steekproefsgewijze controle, reglement e.d.). Scenario 2 houdt in dat alleen aanbieders/opleidingen met keurmerk tot het NPLO worden toegelaten, op basis van een overheidsregeling of via een commissie van sociale partners en onderwijskoepels. Dit scenario heeft 3 varianten: a) alleen STAP-keurmerken, b) alle keurmerken en c) alle keurmerken plus branche-erkende opleidingen. Ongeacht het scenario worden op het NPLO indien van toepassing de keurmerken bij aanbieders/opleidingen vermeld alsmede uitleg over betekenis van de keurmerken.

Naar aanleiding van de toelichting zeggen partijen het volgende:

- De FNV wil geen toelatingscriteria en kiest dus voor scenario 1. Voorts is de FNV van opvatting dat de aanbevelingen van CINOP opgevolgd moeten worden. Mocht er gekozen worden voor scenario 2 dan heeft FNV voorkeur voor variant 2c, waarbij ook gemeenten/regionale overheden moeten kunnen erkennen. De Overheid is verantwoordelijk voor de kwaliteit en moet knopen doorhakken. FNV wil geen commissie van sociale partners en onderwijskoepels die toelatingscriteria opstelt en opleidingsaanbod daarop screent.
- VNO-NCW heeft een voorkeur voor scenario 1, want die heeft een duidelijke meerwaarde ten opzichte van STAP, is het meest volledig en geeft de minste uitvoeringslast.
- NRTTO heeft een voorkeur voor scenario 2 a). Mogelijk zou scenario 2 b) overwogen kunnen worden, maar dan zouden aanbieders/opleidingen met een STAP-keurmerk bovenaan de resultatenlijst moeten komen bij een zoekopdracht. ICTU geeft aan dat dit alleen mogelijk is als de opleidingen met een STAP-keurmerk binnen RIO (op individueel niveau) identificeerbaar zijn.
- De MBO Raad geeft aan nog geen keuze te kunnen maken; dat is namelijk ook afhankelijk van wat de mbo-instellingen hiervan vinden. De MBO Raad gaat dit voorleggen aan bestuurders van de mbo-instellingen.
- De VSNU geeft aan een voorkeur voor scenario 1 of scenario 2 a) te hebben; mocht het ruimste scenario niet kunnen, dan is het beste om STAP te volgen. Scenario 2 b) en 2 c) zijn geen optie. Met het bovenaan plaatsen van aanbieders/opleidingen bij de zoekresultaten heeft de VSNU geen problemen. De VSNU voegt hieraan toe dat de keuze voor een bepaald scenario los staat van de datum livegang en de technische uitwerking.
- De VH heeft evenals de VSNU een voorkeur voor het meeste ruime scenario (scenario 1) of het meest beperkte scenario (scenario 2 a)). De VH beseft dat een keuze voor laatstgenoemde scenario inhoudt dat kleinere in veel gevallen zullen worden buitengesloten. Hiervoor zou dan een oplossing gevonden moeten worden, maar dat is in eerste instantie aan sociale partners.
- VNO-NCW kan niet akkoord gaan met het vermelden van aanbieders met een STAP-keurmerk bovenaan de resultatenlijst. Dat zou protectie inhouden en daar is VNO-

NCW het niet mee eens. Voor kleine opleiders moet nog een oplossing gevonden worden.

- SZW geeft aan dat het bij STAP om publiek geld (subsidie) gaat en bij het NPLO om het realiseren van zo groot mogelijke transparantie. Dus het NPLO is breder dan STAP. Dat sluit volgens SZW niet uit dat je klein kunt beginnen en vervolgens het opleidingsaanbod op het NPLO kunt uitbreiden. SZW is geen voorstander van een commissie van sociale partners en onderwijskoepels die de toelatingscriteria bepaalt.
- VH ziet geen heil in een reglement voor het NPLO, belangrijk is dat het consumentenrecht van toepassing is.

6. Notitie RIO/alternatieve databestanden

ICTU licht toe dat in de notitie over het gebruik van RIO voor het NPLO vier scenario's zijn uitgewerkt. Scenario 1 gaat uit van gebruik RIO zonder tijdelijk aanvullende gegevensbronnen te gebruiken, scenario 2 gaat er ook van uit dat alleen RIO wordt gebruikt en dat op het NPLO doorverwezen wordt naar KiesMBO en Studiekeuze123 zolang RIO nog niet volledig gevuld is. Bij scenario 3 wordt RIO gebruikt in combinatie met tijdelijk gebruik van een aanvullende gegevensbron voor het mbo en een alternatieve – dat wil zeggen: vervangende - gegevensbron voor het hbo en wo. Scenario 4 is een combinatie van RIO met tijdelijk gebruik van alternatieve gegevensbronnen voor zowel mbo als hbo en wo.

Naar aanleiding van de toelichting zeggen partijen het volgende:

- De FNV heeft een voorkeur voor scenario 4, maar dit is geen harde voorkeur; scenario 1 zou ook kunnen.
- De VSNU heeft een lichte voorkeur voor scenario 4 en geeft aan dat de notitie verhelderend is.
- De VH kan nog geen voorkeur aangeven aangezien er nog intern overleg plaatsvindt over RIO. Volgens DUO zouden vanaf eind februari hogescholen gegevens in RIO kunnen invoeren, maar gezien eerdere ervaringen weet de VH niet of dat ook realiteit wordt. DUO denkt vanuit een administratieve frame, NPLO vanuit een marktframe.
- VNO NCW heeft vergelijkbare ervaringen met DUO als de VH (in relatie tot STAP) en is van mening dat je niet moet starten met NPLO als er onvoldoende aanbod in staat. Volgens VNO-NCW is livegang per 1 maart 2022 niet haalbaar en is het beter om het NPLO later te lanceren als er voldoende opleidingsaanbod in staat.
- De VSNU vindt het niet wenselijk dat er van een aantal onderwijssectoren geen aanbod in het NPLO staat. Van ieder sector moet in ieder geval een deel van het aanbod op het NPLO staan.
- De VH vindt dat de vulling van het NPLO voldoende tot goed moet zijn bij livegang, het hoeft niet het volledige opleidingsaanbod te zijn.
- De NRTTO geeft aan dat de problemen met RIO herkenbaar zijn voor wat betreft het onbekostigde, maar wel geaccrediteerde aanbod. Een mogelijkheid voor bij de NRTTO aangesloten opleidingen zou wellicht een eigen aansluiting op het NPLO kunnen zijn, bijvoorbeeld vanaf website ikblijfleren.nl.
- De MBO Raad zegt de zorgen over RIO te delen maar kan nog niet aangeven welk scenario de voorkeur heeft. De scenario's worden eerst voorgelegd aan de bestuurders van de MBO-instellingen, waarbij ze aangeven dat de notitie daarover helder en behulpzaam is.

7. Rondvraag en afsluiting

- Naar aanleiding van de discussie over de agendapunten 5 en 6 vragen partijen zich af wat aan het bestuurlijk overleg voorgelegd kan worden, gezien de uiteenlopende opvattingen. VNO-NCW en MBO Raad stellen voor om als stuurgroep een breed gedragen advies aan het bestuurlijk overleg voor te leggen om te voorkomen dat in het bestuurlijk overleg de discussie wordt overgedaan. De andere partijen kunnen zich hierin vinden.
- OCW geeft aan zo spoedig mogelijk de stuurgroep te informeren over de volgende stappen in het proces en over het wel of niet doorgaan van het geplande bestuurlijk overleg op 22 december.

Verslag stuurgroep Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO)

10 maart 2022

Aanwezig (~~Webex-meeting~~)

10.2.e (VNO-NCW)

10.2.e (FNV)

10.2.e (NRTO)

10.2.e (MBO Raad)

10.2.e (MBO Raad)

10.2.e (UNL)

10.2.e (ICTU)

10.2.e (ICTU)

10.2.e (SZW)

10.2.e (OCW, voorzitter)

10.2.e (OCW)

10.2.e (OCW)

10.2.e (OCW)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- 10.2.e (VH) is verhinderd.
- DUO heeft naar aanleiding van zijn verkenning aan OCW laten weten geen mogelijkheid te zien om het beheer van het NPLO op zich te nemen. DUO ziet voor zichzelf alleen een rol als gegevensleverancier van het NPLO.
- OCW heeft met SZW afgesproken dat nu aan UWV gevraagd zal worden een verkenning te doen naar de mogelijkheden om het beheer van het NPLO te doen. Mocht de uitkomst van deze verkenning ook negatief zijn, dan wordt overgegaan tot aanbesteding van het beheer.
- Op 7 maart jl. is een groep adviseurs van de Leerwerkloketten gestart met het uitproberen van het NPLO in een gecontroleerde omgeving gedurende langere tijd. Dit levert feedback op die gebruikt kan worden voor verdere verbetering van het NPLO.

2. ~~Verslag stuurgroep 22 december 2021~~

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag. Daarmee is het verslag vastgesteld.

3. ~~Voortgangsrapportage~~

- De MBO-Raad wil weten of filters die niet gevuld kunnen worden, ook niet op het NPLO komen te staan. ICTU bevestigt dit.
- De FNV vraagt zich af op welke wijze informatie over skills aan het NPLO toegevoegd gaat worden. ICTU geeft aan dat dit nu nog niet duidelijk is; bij de doorontwikkeling van het NPLO wordt dit concreet uitgewerkt.

4. Convenant NPLO

Naar aanleiding van de aangepaste/geactualiseerde versie van het convenant, merken partijen het volgende op:

- De MBO Raad wijst op de datum livegang van 1 juni in het convenant en vraagt zich af of die datum wel realistisch is nu DUO niet het beheer van het NPLO gaat doen. ICTU geeft in reactie hierop aan dat voor de livegang het niet nodig is dat er een definitieve beheerorganisatie is. Het NPLO kan ook live met ICTU als tijdelijke beheerorganisatie.
- De UNL geeft aan dat livegang op 1 juni voor UNL alleen kan als er op die datum voldoende opleidingsgegevens van het hoger onderwijs in het NPLO staan. Als dat niet het geval is, ondertekent de VSNU het convenant niet.
- Voorts is de UNL van mening dat in het convenant moet staan dat de Rijksoverheid het Reglement NPLO alleen kan wijzigen met instemming van de andere convenantpartijen. Als laatste merkt de UNL op dat UNL niet betrokken is geweest bij het LLO-investeringsvoorstel voor het Nationaal Groeifonds. Daarom kan de UNL zich niet vinden in de formulering dat doelstellingen en bereik van het NPLO alleen gewijzigd kan worden met instemming van alle partijen, binnen de kaders van dit voorstel. Deze twee zaken moeten van elkaar losgekoppeld worden in de tekst.
- OCW geeft in reactie hierop aan de tekst van het convenant op deze punten aan te passen ten behoeve van het bestuurlijk overleg.
- Voor het overige kunnen partijen zich vinden in de tekst van het convenant.

5. Reglement NPLO

De stuurgroep heeft de volgende opmerkingen bij het reglement:

- De MBO Raad vindt dat het reglement niet kan gelden voor de bekostigde mbo-, hbo- en wo-instellingen en het erkende opleidingsaanbod in RIO. Deze voldoen immers al aan wet- en regelgeving die ziet op kwaliteit en betrouwbaarheid. De bekostigde onderwijsinstellingen en het erkende opleidingsaanbod zouden dan ook vrijgesteld moeten worden van dit reglement. Verder geeft de MBO Raad aan dat juristen van de raad nog naar het reglement zullen kijken.
- VNO-NCW vindt het reglement te streng en de voorwaarden in artikel 5 te restrictief; er zouden aan de voorkant niet zoveel drempels opgeworpen moeten worden. Bovendien zijn er al genoeg drempels bij registratie in EDU-DEX. Verder stelt VNO-NCW voor een geschillencommissie aan het reglement toe te voegen. Deze zou samengesteld kunnen worden uit deskundigen.
- De FNV is het hiermee eens en voegt eraan toe dat op basis van ervaringen die de eerste jaren met het NPLO worden opgedaan, het reglement indien nodig aangepast kan worden.
- De NRTTO is het eens met de voorwaarden in artikel 5 en denkt dat deze voorwaarden niet zo streng zijn als ze op het eerste gezicht wellicht lijken. NRTTO heeft meer moeite met het gegeven dat de financiële drempel om in EDU-DEX te komen voor kleine private aanbieders vaak te hoog is. De NRTTO is het voorts eens met het voorstel om een geschillencommissie in het NPLO op te nemen en het door de overheid erkende opleidingsaanbod vrij te stellen van het reglement.

Naar aanleiding van de opmerkingen uit de stuurgroep, wordt het volgende afgesproken:

- In het reglement wordt een geschillencommissie opgenomen.
- OCW beziet of artikel 5 met de voorwaarden meer algemeen en minder restrictief geformuleerd kan worden en legt het aangepaste reglement opnieuw aan juristen voor.
- In het reglement wordt een vrijstelling voor het door de overheid erkende opleidingsaanbod opgenomen.

Voorafgaand aan het bestuurlijk overleg wordt de aangepaste versie van het reglement naar de leden van de stuurgroep gemaild voor een schriftelijk commentaarronde.

~~6. Notitie Filteren op keurmerk~~

- De MBO-Raad heeft geen opmerkingen.
- De NRTO is akkoord met het voorstel in de notitie en wijst erop dat bij het categoriseren van keurmerken het aantal categorieën bij voorkeur zo beperkt mogelijk moet zijn.
- SZW geeft aan dat STAP en het NPLO elkaar kunnen versterken als in het NPLO wordt aangegeven welke keurmerken in aanmerking komen voor STAP. Voorts merkt SZW op dat uit STAP blijkt dat er op hoofdlijnen een onderscheid gemaakt kan worden tussen 2 categorieën keurmerken, nl. keurmerken die op de aanbieder betrekking hebben en keurmerken die op de opleiding betrekking hebben. Dit onderscheid kan wellicht helpen bij het categoriseren van keurmerken in het NPLO.
- VNO-NCW en FNV adviseren het filteren op keurmerken zo eenvoudig mogelijk te houden. VNO-NCW geeft verder aan dat het NLQF geen keurmerk is, maar een niveau-aanduiding. ICTU merkt op dat het NLQF wel een van de 'STAP-erkenningen' is.

~~7. Notitie Loopbaanadvies NPLO~~

- De stuurgroep heeft geen opmerkingen bij de voorstellen in deze notitie.

~~8. Plan van aanpak doorontwikkeling NPLO met skills~~

- Vanwege tijdgebrek wordt dit plan niet meer besproken.
- Afsproken wordt dat de leden van de stuurgroep schriftelijk op het plan zullen reageren.

~~9. Rondvraag en afsluiting~~

- ICTU geeft aan graag met SZW te willen spreken over hoe NPLO en STAP elkaar kunnen versterken (nav opmerking SZW bij agendapunt 6).
- OCW merkt in relatie tot het filteren op keurmerk nog op dat 'overheidserkenning' geen keurmerk is. Keurmerken hebben alleen betrekking op de private aanbieders en opleidingen.

Verslag werkgroep digitaal scholingsoverzicht

15 april 2020

Aanwezig

10.2.e	(MBO Raad)
10.2.e	(VSNU)
10.2.e	(NRTO)
10.2.e	(VNO-NCW)
10.2.e	(FNV)
10.2.e	(pilot Twente, 10.2.e)
10.2.e	(pilot Twente, leerwerkloket Twente)
10.2.e	(SZW)
10.2.e	(OCW, voorzitter)
10.2.e	(OCW)
10.2.e	(OCW)
10.2.e	(OCW)
10.2.e	(OCW)

1. ~~Opening en mededelingen~~

- 10.2.e (VH) is verhinderd
- 10.2.e en 10.2.e sluiten om 16.00 uur aan voor presentatie pilot Twente

2. ~~Terugblik op bestuurlijk overleg van 8 januari 2020~~

- Er zijn geen opmerkingen bij of naar aanleiding van het verslag van het bestuurlijk overleg.
- Alle partijen vinden het verslag een correcte weergave van hetgeen in het overleg is besproken.

3. ~~Voorstel van OCW/SZW om drie thema's uit te werken in de werkgroep~~

OCW en SZW doen het volgende voorstel:

- Gezamenlijk met de werkgroep maken we een voorstel voor de content van een landelijk scholingsportal. Het gaat dan om een landelijke set van gegevens over opleidings- en scholingsmogelijkheden en financieringsbronnen. Voorts maken we gezamenlijk met de werkgroep een voorstel voor de governance van de landelijke scholingsportal, onder meer noodzakelijk om die landelijke gegevensset up to date te houden.
- OCW/SZW zijn voornemens om via een regeling een subsidie te tenderen zodat één landelijke partij, bij voorkeur een bestuurlijk samenwerkingsverband, de ontwikkeling van de landelijke scholingsportal op zich kan nemen.

- Parallel aan de landelijke scholingsportal worden (bestaande) regionale scholingsportals (door)ontwikkeld. Het is van belang dat deze regionale portals gebruik kunnen maken van de landelijke content. OCW/SZW stellen de vraag op welke wijze de regionale scholingsportals het beste kunnen aanhaken bij het landelijke scholingsportal. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om aan de subsidie voor de landelijke scholingsportal te koppelen dat deze ook ingezet kan worden voor de aansluiting van regionale portals. Een andere mogelijkheid is om regio's apart subsidie te verstrekken.

In reactie op het voorstel van OCW en SZW geven partijen het volgende aan:

- Er is breed draagvlak voor het uitgangspunt van een landelijke aanpak met een regionale doorvertaling. Denkbaar is dat gebruikers via de landelijke scholingsportal kunnen 'doorklikken' naar de regionale scholingsportals. Daarnaast zijn regionale portals ook direct toegankelijk voor gebruikers.
- De content (het opleidings- en scholingsaanbod en de financieringsbronnen) wordt op basis van landelijke afspraken ontwikkeld. Op regionaal niveau is er ruimte voor regio-specifieke invulling en kan regio-specifieke informatie worden toegevoegd.
- De landelijke scholingsportal is voor iedere NL-burger toegankelijk.
- Naast volledige/initiële opleidingen moeten ook delen van opleidingen (certificaten, modules etc.) op de landelijke scholingsportal komen te staan. Over welke delen van opleidingen wel en welke niet daarvoor in aanmerking komen, zullen nadere afspraken en criteria nodig zijn (o.a. arbeidsmarktrelevantie).

Voorts geven de partijen aan om bij de ontwikkeling rekening te houden met het volgende:

- Tijdens de ontwikkeling van de landelijke scholingsportal is sprake van uitwisseling van kennis en ervaring tussen het landelijke en regionale niveau. Daarbij kan nu al geleerd worden van reeds lopende regionale initiatieven zoals de pilot in Twente.
- Het is belangrijk dat werknemers, werkzoekenden en werkgevers betrokken worden bij de governance van de landelijke scholingsportal. Ook op regionaal niveau is de betrokkenheid van deze partijen van belang.
- Er dient vooral aandacht besteed te worden aan de inhoud c.q. informatie op de scholingsportal(s): het succes van een portal staat of valt met de betrouwbaarheid, kwaliteit en actualiteit van de informatie die aangeboden wordt.
- In samenhang daarmee is een cruciaal punt dat de kwaliteit, betrouwbaarheid en actualiteit van de data die door opleidingsaanbieders geleverd wordt (en die de input voor de landelijke scholingsportal vormt) gewaarborgd is.
- Het is voorts van groot belang dat data op uniforme wijze - volgens een vast format - worden aangeleverd en dat het format ook correct wordt ingevuld. Hierover dienen landelijke afspraken te worden gemaakt.
- In dit verband is een organisatie als Edudex interessant die hier al de nodige ervaring mee heeft en ook bij de pilot in Twente is betrokken.
- Het is goed om na te gaan of de zogeheten 'attributenlijst' van het scholingsregister van de STAP-regeling als uitgangspunt kan dienen om te bepalen welke gegevens aanbieders van opleidingen en scholing zouden moeten aanleveren ten behoeve van de landelijke scholingsportal.

Op de vervolgvraag van OCW/SZW hoe de aanpak eruit zou moeten komen te zien, reageren partijen als volgt:

- Het is zaak dat we op korte termijn starten met de landelijke aanpak, want in meerdere regio's starten of lopen initiatieven en activiteiten.
- Zonder een landelijk kader en een eenduidige en transparante landelijke aanpak dreigt het gevaar van versnippering en inefficiëntie en bestaat het risico dat we op landelijk niveau worden ingehaald door de realiteit in de regio's.
- Voorts moet de ontwikkeling van de landelijke portal en de (door)ontwikkeling van de regionale portals zoveel mogelijk tegelijkertijd plaatsvinden.

- Het is daarom zaak zo snel mogelijk in kaart te brengen in welke (arbeidsmarkt)regio's relevante activiteiten en initiatieven lopen en in welke (arbeidsmarkt)regio's niet. En alle regio's te informeren over de op handen zijnde landelijke aanpak.
- Gevraagd wordt of via de subsidiëring van de landelijke scholingsportal ook de (door)ontwikkeling van regionale scholingsportals meegenomen kan worden.
- Geef de regio's daarom de mogelijkheid om aan te haken bij de landelijke ontwikkelingen.
- Voor de landelijke scholingsportal is het van belang om aan te sluiten bij en voort te bouwen op het scholingsregister van STAP.

4. ~~Relevante ontwikkelingen en initiatieven~~

- Presentatie van de pilot in Twente door 10.2.e (10.2.e pilot)
 - Deze pilot is een mooi voorbeeld van hoe een scholingsportal c.q. zoekmachine eruit kan zien en kan werken.
 - De kennis en ervaring die bij deze pilot is opgedaan, willen de bij deze pilot betrokken organisaties graag delen.
- SZW geeft met betrekking tot scholingsregister STAP het volgende aan:
 - Het scholingsregister van STAP kan een goede basis zijn voor een landelijke scholingsportal.
 - Aandachtspunt is wel dat in het scholingsregister STAP maar een beperkt deel van het totale opleidings- en scholingsaanbod komt te staan; alleen het aanbod dat door de overheid geaccrediteerd is, dat een NRTO keurmerk heeft, dat in het NLQF-register staat alsmede het aanbod van erkende evc-aanbieders het aanbod van opleidingen voor sector- en branchecertificaten worden opgenomen in het scholingsregister van STAP.
 - Dat betekent dat er ten behoeve van een landelijke scholingsportal veel informatie over het overige opleidings- en scholingsaanbod verzameld moet worden.
- De VSNU is momenteel bezig met de ontwikkeling van een platform voor het toegankelijker maken van het online opleidingsaanbod van universiteiten. Als er een landelijke scholingsportal ontwikkeld wordt, wil de VSNU dit platform daaraan koppelen.
- De NRTO geeft aan dat er regionale initiatieven en activiteiten zijn in Limburg, Zwolle, Rijnmond en Dordrecht.

5. ~~Vervolgafspraken~~

- OCW/SZW huren een programmamanager van ICTU in om de werkgroep te ondersteunen en een plan van aanpak op te stellen dat in het volgende bestuurlijk overleg besproken kan worden. OCW/SZW zullen de conceptversie van de opdracht aan ICTU onder de leden van de werkgroep verspreiden. Vraag aan de leden is om hier snel op te reageren zodat wij de opdracht kunnen uitzetten.
- OCW/SZW stellen een korte informatieve (basis)tekst op waarin de voornemens/plannen voor een landelijke aanpak worden toegelicht.
- Partijen gebruiken deze tekst om hun achterbannen te informeren, met name ook in de regio's waar plannen en initiatieven zijn voor een regionale scholingsportal.
- NRTO geeft aan de leden van de werkgroep de contactgegevens door van de betreffende regio's waar momenteel plannen voor een regionale scholingsportal worden ontwikkeld. Partijen informeren deze regio's met de hiervoor genoemde basistekst.
- OCW/SZW zorgen ervoor dat opdracht wordt gegeven aan een landelijke partij om de regie/coördinatie van de landelijk aanpak te doen. Daartoe zal een subsidietender ontworpen worden waarop geïnteresseerde partijen zich kunnen inschrijven.
- OCW/SZW bezien of het mogelijk is om binnen de subsidieregeling voor de landelijke scholingsportal de (door)ontwikkeling van regionale scholingsportals ook een plaats te geven.

- Het voorstel is om conform de eerder gemaakte afspraak vóór de zomer een bestuurlijk overleg tussen partijen te organiseren als vervolg op het bestuurlijk overleg in januari. Dit hangt vanzelfsprekend ook af van de gemaakte voortgang.

Aan 10.2.e en 10.2.e
Cc 10.2.e
Van 10.2.e
Onderwerp Delta opleidingsgegevens RIO versus EDU-DEX
Datum 27 mei 2021

Delta opleidingsgegevens RIO versus EDU-DEX

Deze memo gaat in op de delta van opleidingsgegevens in RIO versus opleidingsgegevens in EDU-DEX. Er is gekeken naar het soort gegevens dat RIO en EDU-DEX registreren, en of hierin verschillen zijn tussen RIO en EDU-DEX. Daarnaast is in het geval van EDU-DEX ook gekeken naar mate waarin gegevens daadwerkelijk gevuld zijn. Er is niet gekeken naar de van de opleidingen waar RIO en EDU-DEX gegevens van bevatten.

Beschikbaarheid van gegevens

In onderstaande tabel wordt per gegeven aangegeven of het gegeven beschikbaar is in EDU-DEX en RIO. Dit is een compacte weergave van het in bijlage A weergegeven overzicht waarin ook de betekenis van het gegeven beschreven staat en de kwaliteit van de vulling van het gegeven.

#	Gegeven	Beschikbaarheid	Beschikbaarheid
1	type opleiding	niet in EDU-DEX	niet in RIO
2	duur opleiding	afleidbaar in EDU-DEX uit programDuration	onbekend
3	niveau opleiding	in EDU-DEX	in RIO
4	diploma of certificaat	in EDU-DEX	in RIO
5	beroep of sector	in EDU-DEX	niet direct in RIO
6	opleiding regio	in EDU-DEX geen regio, wel locatie	in RIO
7	opleiding beroep	in EDU-DEX	niet direct in RIO
8	opleiding branch of sector	in EDU-DEX	niet direct in RIO
9	startdatum	in EDU-DEX	in RIO
10	naam opleiding	in EDU-DEX	in RIO
11	omschrijving opleiding	in EDU-DEX	NIET in RIO
12	instelling opleiding	in EDU-DEX	in RIO
13	weblink naar opleiding	in EDU-DEX	in RIO

Tabel 1 Delta gegevens in EDU-DEX vs RIO

Op dit moment zijn er vier gegevensvelden die wel in EDU-DEX zijn opgenomen maar niet in RIO. Het gaat dan om de gegevensvelden 'beroep of sector', 'opleiding beroep', 'opleiding branche of sector' en 'omschrijving opleiding'. In dit laatste veld wordt die inhoud van de opleiding omschreven. Dit veld is een essentieel gegeven voor het Landelijk Scholingsportaal. Dit gegeven is voor HBO en MBO eventueel af te leiden via CREBO en CROHO-codes. Hiermee vang je een gedeelte af. Of dit wenselijk, haalbaar en werkbaar zal nader onderzocht moeten worden.

De eerste drie velden zijn weliswaar in EDU-DEX opgenomen maar op dit moment nauwelijks bruikbaar vanwege de vulling (zie bijlage A). Ook deze drie velden, kunnen voor het HBO en MBO eventueel worden afgeleid van de wel aanwezige CROHO en Crebo codes en data van SBB. Daarmee kan je een gedeelte afvangen. De haalbaarheid en werkbaarheid hiervan zal nader onderzocht moeten worden. Immers hiervoor is een koppeling met de CROHO en SBB nodig.

A. Overzicht opleidingsgegevens RIO versus EDU-DEX

#	Gegeven	Betekenis	Beschikbaarheid	Kwaliteit EDU-DEX	Beschikbaarheid	Kwaliteit RIE
1	type opleiding	Opleiding tbv bij- of nascholing omscholing?	niet in EDU-DEX	nvt	niet in RIO	volgt nog
2	duur opleiding	Kortdurende of langdurende opleiding? Periode van opleiding	afleidbaar in EDU-DEX uit programDuration	goed, 100% aanwezig	onbekend	volgt nog
3	niveau opleiding	Opleidingsniveau	in EDU-DEX	goed, 100% aanwezig	in RIO	volgt nog
4	diploma of certificaat	Opleiding gericht op diploma of niet?	in EDU-DEX	goed, 91% aanwezig	in RIO	volgt nog
5	beroep of sector	Opleiding voor bepaalde beroepen/sectoren?	in EDU-DEX	zie kwaliteit 'opleiding regio/opleiding beroep'	niet direct in RIO	volgt nog
6	opleiding regio	Opleiding in een bepaalde regio?	in EDU-DEX geen regio, wel locatie	programLocation inconsistent, 91% aanwezig; location wel consistent, maar niet overal gespecificeerd	in RIO	volgt nog
7	opleiding beroep	In welk beroep wil men werken?	in EDU-DEX	slecht, 0,5% aanwezig	niet direct in RIO	volgt nog
8	opleiding branch of sector	In welke sector of branche wil men werken?	in EDU-DEX	slecht, 47% aanwezig	niet direct in RIO	volgt nog
9	startdatum	Wanneer wil men beginnen met de opleiding?	in EDU-DEX	redelijk, 57% aanwezig	in RIO	volgt nog
10	naam opleiding	Naam van de opleiding	in EDU-DEX	volgt nog	in RIO	volgt nog
11	omschrijving opleiding	Omschrijving van de inhoud van de opleiding	in EDU-DEX	volgt nog	NIET in RIO	volgt nog
12	instelling opleiding	Instelling die de opleiding verzorgt	in EDU-DEX	volgt nog	in RIO	volgt nog
13	weblink naar opleiding	Kunnen volgen van een weblink naar details van een opleiding bij de aanbieder	in EDU-DEX		in RIO	

Tabel 2 Delta en vullingsgraad opleidingsgegevens in RIO en EDU-DEX

ICTU Onderzoek kwaliteitslabels

De waarde van keuring

Colofon

Titel	ICTU Onderzoek kwaliteitslabels
Auteur	10.2.e (eindredactie)
Versie	1.1
Datum	31-8-2021
Project	LS kwaliteitslabels (000732)

Stichting CINOP realiseert oplossingen voor complexe vraagstukken in onderwijs en arbeidsmarkt. Oplossingen met impact. Wij zetten ons in voor een optimale deelname van iedereen aan de samenleving, vandaag en morgen. We professionaliseren en flexibiliseren leerprocessen, samen met onze partners in onderwijs, overheid en bedrijfsleven. We zijn gespecialiseerd in vraagstukken rondom flexibel onderwijs, professionalisering in het beroepsonderwijs en arbeidsmarktleren: een leven lang ontwikkelen. Ook internationaal zijn we actief: samen met onze partners dragen we bij aan mobiliteit, Europese leermogelijkheden en onderwijsprojecten voor capaciteitsontwikkeling in Europa, Afrika, Azië en Latijns Amerika.

CINOP B.V.
Postbus 1585
5200 BP 's-Hertogenbosch
Tel: 10.2.e
www.cinop.nl

© CINOP B.V. 2021

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgever.

Samenvatting

Op verzoek van ICTU heeft CINOP/ECBO een beknopt onderzoek uitgevoerd naar kwaliteitslabels die in opleidingen en scholing worden gehanteerd. ICTU werkt aan de voorbereidingen en implementatie van een Landelijk Scholingsportaal. Dit portaal is een beleidsinstrument in de stimulering en facilitering van een Leven Lang Ontwikkelen en is bedoeld om mensen die in dat kader scholing willen volgen een volledig en betrouwbaar overzicht te bieden van de mogelijkheden. Daarbij is nader inzicht gewenst in de soorten en aantallen kwaliteitslabels (keurmerken of andere waardebepalingen) die in de onderwijs- en scholingsmarkt gebruikt worden en welke rol deze spelen voor gebruikers en intermediairs in de keuze voor opleiding en scholing.

Het onderzoek is uitgevoerd in de maanden juli en augustus van 2021 en bestond uit:

- 1 Inventarisatie van keurmerken in de markt, met behulp van bureau- en veldresearch naar in de markt voorkomende en meest gebruikte kwaliteitsborgingssystemen, kwaliteitslabels en keurmerken, en indicaties voor de waarde van deze labels in de markt.
- 2 Analyse van de inventarisatie op aard, betekenis en werking van diverse methodieken en labels en een nadere duiding er van, ten behoeve van de waardebepaling van keurmerken in het LS.
- 3 Opstelling van een mogelijk waarderingskader voor de nadere duiding van kwaliteitslabels.
- 4 Secundaire analyse op brongegevens uit het onderzoek naar de behoefte aan een scholingsportal uit 2019, een enquête ter peiling van het belang van kwaliteitslabels in het keuzeproces van potentiële gebruikers, en een consultatie van opleiders over de waarde van kwaliteitslabels.
- 5 Opstellen van bevindingen en aanbevelingen over hoe om te gaan met kwaliteitslabels in het LS.

De belangrijkste bevinding in het onderzoek is dat er een groot aantal generieke en specifieke kwaliteitslabels wordt gehanteerd. Deze labels zijn te vinden bij naar schatting 90% van de opleiders. De waarde van deze kwaliteitslabels blijkt daarbij voor gebruikers relatief en beperkt. Dat leidt tot het inzicht dat gebruikers gediend zijn met een zo volledig mogelijk overzicht, waarin de betrouwbaarheid het sterkst gebaat zal zijn bij:

- Inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten (in termen van erkenning door overheid, branches en beroepsgroepen en duiding van niveaus).
- Inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden van de scholing.
- Inzicht in de kwalificatie van de docenten.
- Inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers, en aanbevelingen van werkgevers).
- Een helder overzicht van kwaliteitslabels, als die door aanbieders worden gehanteerd.
- Een goede consumentgerichte uitleg over de diverse soorten labels.

Geschat wordt dat 10% van de aanbieders met hun aanbod geen kwaliteitslabels voert, maar dat de afwezigheid van labels niet doorslaggevend zal zijn voor gebruikers: het betreft dan een dermate specifiek aanbod dat er weinig tot geen concurrentie zal zijn en

dat het aansluit bij een toch al zeer gerichte zoektocht van gebruikers naar passend scholingsaanbod.

De resultaten van het onderzoek zullen door ICTU worden gebruikt in de besluitvorming over of en de wijze waarop kwaliteitslabels in het Landelijk Scholingsportaal dienen te worden opgenomen. Daartoe zijn de volgende aanbevelingen opgenomen:

- 1 Streef naar volledigheid boven (vermeende) betrouwbaarheid.
- 2 Vraag aanbieders die met hun aanbod opgenomen willen worden in het scholingsportaal om tenminste in 1 oogopslag aan te geven:
 - inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten (in termen van erkenning door overheid, branches en beroepsgroepen en duiding van niveaus);
 - inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden van de scholing;
 - inzicht in de kwalificatie van de docenten;
 - inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers, en aanbevelingen van werkgevers).
- 3 Vraag alle aanbieders die met hun aanbod opgenomen willen worden in het scholingsportaal om een overzicht van de door hen gevoerde kwaliteitslabels, zodat dit voor gebruikers in 1 oogopslag te zien is.
- 4 Neem in het Scholingsportaal een aparte toelichting en uitleg op van de meest voorkomende kwaliteitslabels, met een duiding van de waarde die er voor gebruikers aan kan worden toegekend.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 Scholingsmarkt en kwaliteitslabels.....	5
1.1 Scholingsmarkt nader beschouwd	5
1.2 Kwaliteitslabels nader beschouwd	6
1.3 Generieke kwaliteitslabels.....	9
1.4 Specifieke kwaliteitslabels.....	20
1.5 Opleiders met en zonder kwaliteitslabels	27
2 Werking van kwaliteitslabels.....	29
2.1 Wat is belangrijk?	29
2.2 Hoe belangrijk zijn kwaliteitslabels?	30
3 De waarde van keuring.....	31
3.1 Bevindingen.....	31
3.2 Reflectie op vragen	33
3.3 Aanbevelingen.....	35
Bijlage 1: Opzet enquête	36
Bijlage 2: Resultaten enquête in beeld	38
Bijlage 3: Geraadpleegde personen.....	45
Bijlage 4: Bronnen.....	46

Inleiding

Aanleiding

ICTU werkt aan de ontwikkeling, het in beheer nemen en de implementatie van het Landelijk Scholingsportaal (LS), één van de beleidsinstrumenten van de overheid voor Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Met het LS wil de overheid een betrouwbaar en zo volledig mogelijk overzicht bieden van de publieke en private scholingsmogelijkheden voor werkenden en werkzoekenden, met bijbehorende financieringsmogelijkheden en verwijzingen naar loopbaanbegeleiders voor eventuele hulp. LS gaat begin 2022 live.

ICTU rapporteert over deze werkzaamheden aan een stuurgroep met vertegenwoordigers van OCW, SZW, de private en publieke onderwijskoepels en de sociale partners. Deze stuurgroep heeft voor het LS in beginsel gekozen voor een groeimodel waarbij eerst het aanbod uit het STAP-scholingsregister wordt getoond. Om opgenomen te kunnen worden in dit register worden eisen gesteld aan opleiders. De subsidieregeling STAP kan alleen worden gebruikt indien sprake is van een van de volgende situaties:

- de opleider is erkend door het ministerie van OCW;
- de opleider biedt opleidingen aan die leiden tot een door het NCP NLQF ingeschaalde kwalificatie;
- de EVC-aanbieder is erkend door Nationaal Kenniscentrum EVC;
- de opleider beschikt over het NRTO-keurmerk;
- de opleider is erkend door een sector- of brancheorganisatie.

Met deze eisen worden opleiders en opleidingen die, om welke reden dan ook, niet aan een van deze criteria voldoen, uitgesloten. De toegevoegde waarde van het LS blijft dan beperkt. De doelstelling van het LS is immers om werkenden, werkzoekenden, intermediaire HR-adviseurs en loopbaanbegeleiders een zo volledig en betrouwbaar mogelijk overzicht te geven van opleidings- en scholingsmogelijkheden.

Een erkenning of kwaliteitslabel heeft relatieve waarde voor tevredenheid van gebruikers, en het ontbreken van zo'n label hoeft niet te betekenen dat de kwaliteit onvoldoende is.

Het LS dient een goede balans te hebben tussen betrouwbaarheid en volledigheid.

Exclusieve opname van opleiders en opleidingen met een kwaliteitslabel borgt wellicht betrouwbaarheid, maar gaat mogelijk ten koste van de volledigheid. Opname van alle opleiders en opleidingen zorgt voor volledigheid, maar omvat dan ook aanbod waarvan de kwaliteit niet (aantoonbaar) getoetst of geborgd is.

Vanuit deze overwegingen is in later stadium door de stuurgroep besloten dat op het LS in ieder geval de opleidingen uit het STAP scholingsregister worden getoond, maar dat ook andere kwaliteitsduidingen en criteria voor opleiders en opleidingen kunnen gelden om tot de beoogde balans te komen. Daarom is nader inzicht gewenst in de soorten en aantallen kwaliteitslabels (keurmerken of andere waardebepalingen) die in de onderwijs- en scholingsmarkt gebruikt worden en welke rol deze spelen voor gebruikers en intermediairs in de keuze voor opleiding en scholing.

Onderzoeksvragen

De hoofdvraag luidt: "Wat moet het aanbod van opleidingen op het Landelijk Scholingsportaal zijn en welke kwaliteitslabels zijn relevant/acceptabel?"

Om deze vraag te beantwoorden inventariseren we eerst zo goed mogelijk welke soorten en aantallen kwaliteitslabels op de scholingsmarkt gebruikt worden. Daarna gaan we in op de behoefte aan kwaliteitslabels bij potentiële gebruikers en intermediairs, in termen van waarde die er aan wordt toegekend.

Het doel is om zoveel mogelijk informatie te verzamelen over de kwaliteitslabels in de markt, met behulp van de volgende vragen die door ICTU gesteld zijn:

- Welke kwaliteitslabels/ erkenningen zijn er, inclusief een beschrijving van de betekenis van dat label voor opleiders en voor individuele opleidingen?
- Welk deel van het totaal aan opleiders en opleidingen valt onder een kwaliteitslabel?
- Welk deel van het totaal aan opleiders en opleidingen komt in aanmerking voor de STAP subsidieregeling?
- Welk deel van het totaal aan opleiders heeft geen kwaliteitslabel en vertegenwoordigen zij een ander deel van de opleidingsmarkt (bijvoorbeeld ten aanzien van onderwerp, prijs, fysieke nabijheid, maatwerk)?

Daarnaast wordt informatie gezocht met betrekking tot het belang en de waarde die door toekomstige gebruikers van het LS, namelijk werkenden en werkzoekenden en intermediairs zoals HR- en loopbaanadviseurs, aan kwaliteitslabels worden toegekend. Voorliggende vragen daarbij zijn:

- Op basis van welke factoren (bijvoorbeeld vorm, duur, prijs, kwaliteit) kiest een gebruiker een scholingsactiviteit?
- In hoeverre speelt bij de keuze van een scholingsactiviteit een kwaliteitslabel een rol voor de gebruiker? Vinden gebruikers een kwaliteitslabel belangrijk of zien zij alternatieven?
- Zou de gebruiker ook inzicht willen hebben in scholingsmogelijkheden die geen keurmerk hebben?
- Hebben gebruikers een bepaalde verwachting van een overheidsvoorziening ten aanzien van kwaliteitskeurmerken en erkenningen?

Aanpak en verantwoording

Een gedetailleerd antwoord op alle gestelde vragen is helaas niet haalbaar, in de minder dan twee maanden die voor dit onderzoek beschikbaar was, en door het ontbreken van studies, op basis waarvan voortgeborduurd zou kunnen worden. Daarom is er ingezet op een snelle inventarisatie en analyse naar de aard, betekenis en werking van diverse methodieken en labels voor kwaliteitsborging in de markt en een nadere duiding er van. Daartoe is halverwege de looptijd een concept-rapportage opgeleverd. Mede op basis van feedback van de opdrachtgever is deze conceptrapportage in augustus aangescherpt en aangevuld met indicaties van de mate waarin kwaliteitslabels in de markt voorkomen. Het voornemen was om verwachtingen van gebruikers met betrekking tot kwaliteitslabels te toetsen met behulp van focusgroepen die in eerder uitgevoerd onderzoek naar de behoefte aan het LS waren samengesteld. Dit bleek in de uitvoering echter niet mogelijk. In overleg met de opdrachtgever is daarom een alternatieve peiling uitgezet binnen een (niet-representatieve) groep van mensen vanuit informele netwerken van CINOP-ECBO (zie voor de opzet bijlage 1). Ook zijn vertegenwoordigers van een aantal grote opleiders en exameninstellingen geconsulteerd.

De enquête is breed uitgezet in het personeels- en relatiebestand en het netwerk van HR-professionals van CINOP, met het verzoek de enquête ook te delen met personen uit familie- en kennissenkring. De enquête was één week online beschikbaar. Er is geen gebruik gemaakt van een voor gebruikers en afnemers representatieve steekproef, met een verfijnde indeling naar mogelijk relevante factoren als leeftijd, vooropleiding, werkervaring, bedrijfs-, beroeps- en functieachtergrond of mate van benutting van vormen van na-, om-, her- of bijscholing. Ter validering en detaillering van resultaten zou een dergelijk uitgebreider onderzoek meer licht kunnen werpen. Vanuit de uitgezette enquête mogen dus geen harde conclusies worden getrokken.

Respondenten gaven aan in hoeverre zij het belangrijk vonden dat een scholingsportaal informatie bevat over kwaliteitslabels van opleiders en opleidingen. Ook werden zij bevraagd op het belang van andere onderwerpen, zoals reputatie, docentkwalificatie en opleidingsmateriaal van opleiders en opleidingen. Daarnaast gaven respondenten aan in hoeverre de af- of aanwezigheid van een kwaliteitslabel invloed zou hebben op hun keuze voor bepaald scholingsaanbod. De enquête is ingevuld door 56 personen. Gezien de korte doorlooptijd is dat een alleszins positief resultaat. De resultaten geven een indicatie van de werking van kwaliteitslabels voor (potentiële) afnemers en gebruikers in de praktijk (zie voor een feitelijk overzicht van de resultaten bijlage 2).

Naast de enquête zijn contactpersonen van een viertal opleiders geïnterviewd en gevraagd naar hun professionele visie op de werking van kwaliteitslabels. Het betreft drie opleiders (ICM, NCOI, Avans+) en 1 exameninstituut (NIMA) die gerekend mogen worden tot de grote aanbieders in de markt en die allen veel ervaring en inzicht hebben in de werking van kwaliteitslabels (zie voor een overzicht bijlage 3).

Resultaten zijn verwerkt in deze eindrapportage. Dat levert een zeker inzicht op in de omvang en reikwijdte van diverse kwaliteitslabels. Het biedt een basis om nader te bepalen op welke wijze met kwaliteitslabels in het LS kan worden omgegaan. Daartoe hebben we relevante aanbevelingen opgenomen.

Met het uitgevoerde onderzoek kunnen wij geen uitputtend overzicht van kwaliteit en kwantiteit van kwaliteitslabels presenteren. Binnen de mogelijkheden menen wij echter ten behoeve van het LS wel enig licht geworpen te hebben op 'de waarde van keuring' in onderwijs en scholing en een onderbouwde aanzet te geven voor verdere discussies en besluitvorming over of en op welke wijze in het Landelijk Scholingsportal het aanbod van opleiders en opleidingen voorzien is van kwaliteitslabels.

Het onderzoek bestond uit de volgende stappen:

- 1 Inventarisatie van keurmerken in de markt, met behulp van bureau- en veldresearch naar in de markt voorkomende en meest gebruikte kwaliteitsborgingssystemen, kwaliteitslabels en keurmerken, en indicaties voor de waarde van deze labels in de markt.
- 2 Analyse van de inventarisatie op aard, betekenis en werking van diverse methodieken en labels en een nadere duiding er van, ten behoeve van de waardebepaling van keurmerken in het LS.
- 3 Opstelling van een mogelijk waarderingskader voor de nadere duiding van kwaliteitslabels.

-
- 4 Secundaire analyse op brongegevens uit het onderzoek naar de behoefte aan een scholingsportal uit 2019, een mini-enquête ter peiling van het belang van kwaliteitslabels in het keuzeprocess van potentiële gebruikers, en consultatie van opleiders over de waarde van kwaliteitslabels.
 - 5 Opstellen van bevindingen en aanbevelingen over hoe om te gaan met kwaliteitslabels in het LS.

1 Scholingsmarkt en kwaliteitslabels

Een kwaliteitslabel beoogt in het algemeen vertrouwen te geven in de kwaliteit van een dienst of product. Daartoe worden vaak keurmerken ingezet. Max Havelaar, EKO, CBF, Thuiswinkel Waarborg of een Beter Leven keurmerk vormen een kleine greep van kwaliteitslabels die bij het publiek bekend zijn. In dit hoofdstuk nemen we de diverse kwaliteitslabels in het land van onderwijs en opleidingen onder de loep, met een primaire focus op de scholingsmarkt. We starten met de kengetallen ten behoeve van een overall beeld. Vervolgens verkennen we in vogelvlucht de diverse kwaliteitslabels die gehanteerd worden en rubriceren deze ter nadere duiding naar soorten kwaliteitslabels die we kunnen onderscheiden. Ter afsluiting van dit hoofdstuk geven we een indicatie van de meest voorkomende soorten labels en de aantallen opleiders en opleidingen die wel en niet gebruik maken van kwaliteitslabels.

1.1 Scholingsmarkt nader beschouwd

Aanbieders

Allereerst kent Nederland een groep van veel en uiteenlopende aanbieders van opleidingen en post-initiële scholing, merendeels private en commerciële bedrijven en organisaties, die trainingen, cursussen of opleidingen verzorgen. Scholing wordt ook verzorgd door bedrijven en/of hun toeleveranciers zelf, als tweede groep. Een derde groep wordt gevormd door bekostigde instellingen die, naast of gelieerd aan hun reguliere opleidingen, scholing aanbieden (contractonderwijs, postacademisch onderwijs etc.). Een vierde groep bestaat uit brancheorganisaties en sectorfondsen (O&O- en A&O-fondsen) die cursussen en opleidingen aanbieden voor werkgevers en werknemers in hun branche of sector.

Aanbod en deelname

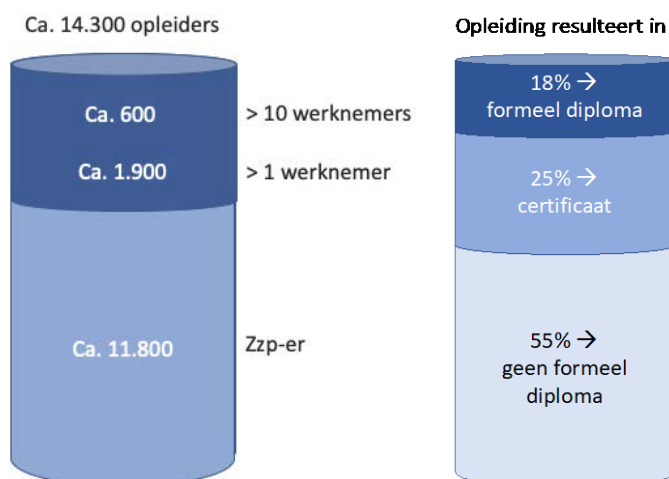
Het totale aanbod betreft formele opleidingen, post-initieel en non-formeel onderwijs, met jaarlijks in totaal ongeveer 1,5 miljoen deelnemers. Daarvan volgen ruim 200.000 mensen een formele opleiding, gericht op erkende diploma's (mbo, hbo, wo). Deze opleidingen kunnen zowel bij bekostigde als niet-bekostigde instellingen worden afgenomen. De overige deelnemers volgen een cursus of training bij een commerciële instelling of bij het eigen bedrijf (interne cursussen, opleidingen, bedrijfsacademies) of branche. Dergelijke scholingsaanbod wordt voor een zeer beperkt deel verzorgd door bekostigde instellingen (roc, hbo en universiteit).

In het non-formele onderwijs zijn de meest aangeboden opleidingen: communicatie/persoonlijke effectiviteit, vakinhoudelijk (technisch), opleiding & training en algemeen management. Een belangrijk deel van het aanbod is gericht op reeds geschoolde deelnemers. Circa 53% betreft opleiding en scholing op hbo- en wo-niveau, ruim 33% op mbo-niveau en ongeveer 6 procent op vmbo-niveau. Het overige aanbod is niet niveau-specifiek. 24% van de deelnemers volgt opleiding of scholing als particulier. De overige 76% doet dat via hun werkgever (40% vanuit private ondernemingen en 36% vanuit publieke werkgevers).

Aantallen

SEO telt in de 'Marktmonitor private aanbieders' (2012) 19.000 actieve opleiders, waarvan ongeveer 13.000 als zzp'er. Het aantal opleiders met meer dan één werknemer bedraagt 5.800. Daarvan hebben 600 opleiders meer dan 10 personeelsleden¹. Het aanbod van deze private aanbieders betreft voor ongeveer 18 procent (overheids-) erkende opleidingen (mbo, hbo). Iets meer dan 25 procent van de opleidingen leidt op voor een branche- of beroepscertificaat. De overige opleidingen (ongeveer 55 procent) leiden niet op voor een wettelijk, branche- of beroepscertificaat.

NRTO meldt op basis van haar gegevens dat het, gespecificeerd naar 'onbekostigd', gaat om 14.315 aanbieders, waarvan 11.853 als zzp'er werken en 2.462 aanbieders meer dan 1 personeelslid hebben. De NRTO heeft, voornamelijk uit de groep aanbieders met meer dan 1 lid, 500 leden. Daaronder zitten ook de grootste particuliere aanbieders van opleiding en scholing zoals NCOI, LOI, Schouten&Nelissen, NIBE/SVE, Luzac en Avans+.

1.2 Kwaliteitslabels nader beschouwd

In vogelvlucht

Kwaliteitslabels zijn er in diverse soorten en maten. Allereerst kan onderscheid worden gemaakt in certificaten en keurmerken. Een certificaat is een schriftelijke verklaring dat een product, proces, persoon, kwaliteitssysteem of dienst aan bepaalde eisen voldoet, en kan worden afgegeven op persoons- of organisatieniveau. Een keurmerk is een beeldmerk op een product of bij een beschrijving van een dienst. Het beeldmerk laat zien dat een product of dienst aan de eisen voldoet die bij dat keurmerk horen. Certificaten en keurmerken zijn als zodanig ook weer te beoordelen op de waarde die ze hebben, alsmede de organisaties die certificaten en keurmerken afgeven (certificerende instellingen). Nederland kent een Raad voor Accreditatie, die er voor zorgt dat belanghebbende partijen een gerechtvaardigd vertrouwen kunnen hebben in alle onder zijn toezicht uitgegeven conformiteitverklaringen en beoordelingsrapporten. Er zijn certificerende instellingen (CI's) die door middel van accreditatie wel beschermde certificaten afgeven. De Raad voor Accreditatie (RvA) beoordeelt of CI-en voldoen aan daartoe ontwikkelde (internationale) normen. Het register van de RvA telt momenteel 830

¹ Op basis van (via een enquête verkregen) omzetgegevens schat SEO de omzet op de scholingsmarkt in 2018 op 3,4 miljard euro.

(nationale en internationale) certificerende instellingen, met name laboratoria, inspectie-instellingen, certificatie-instellingen en verificatie-instellingen. De RvA accrediteert echter geen voor onderwijs en opleidingen gecertificeerde instellingen.

In de onderwijs- en scholingssector worden diverse labels gebruikt om (toekomstige) leerlingen, studenten en deelnemers aan te tonen dat de gevolgde opleiding of scholing van goede kwaliteit is. Het gaat om veel en verschillende kwaliteitslabels met verschillende onderwerpen, betrekkningsniveaus en mate van objectieve en subjectieve betrouwbaarheid.

Om betrouwbaarheid en transparantie van het opleidingsaanbod zo veel en zo goed mogelijk te borgen te borgen, zijn er kwaliteitslabels en erkenningen, ook weer met behulp van certificaten en keurmerken. De kwaliteit van het formeel onderwijs is geborgd met het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs (mbo) respectievelijk de accreditatie door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie NVAO (ho/wo) op basis van vigerende wet- en regelgeving in het Nederlandse onderwijsbestel. Dit betreft alle opleidingen die worden afgesloten met een door de overheid erkend diploma, die worden aangeboden door bekostigde én door niet bekostigde instellingen. Daarmee wordt de waarde en rechtsgeldigheid van deze diploma's geborgd, en kan worden ingegrepen als de kwaliteit van onderwijs en examens niet voldoen aan de gestelde normen en kwaliteitsniveaus. Het formele toezicht wordt door de genoemde instanties uitgevoerd aan de hand van opgestelde beoordelingskaders. Onderwijsinstellingen in de verschillende sectoren (vo, mbo, hbo/wo) sturen zelf op hun kwaliteit met behulp van interne kwaliteitszorgsystemen. Ze ondersteunen dat met collegiale reviews en audits, zoals in het kwaliteitsnetwerk mbo. Dit gebeurt vaak ter voorbereiding van officieel inspectieonderzoek. Daarnaast zijn er organisaties die met enquêtes studentbeoordelingen verzamelen en op basis daarvan speciale kwaliteitszegels afgeven, zoals Keuzegids. Opleidingen en onderwijsinstellingen die in de enquêtes als beste beoordeeld worden, krijgen een speciaal kwaliteitszegel toegekend in mbo, hbo en wo en mogen dat als beeldmerk gebruiken in hun marketing- en wervingsuitingen.

Voor de non-formele opleidingen zijn er andere en uiteenlopende waarborgen van de kwaliteit, gebaseerd op diverse (subjectieve) vormen van zelfbeoordeling, erkenningen, duidingen van samenwerkingsrelaties, onderscheidingen en gebruikersreviews tot en met vereisten die gekoppeld zijn aan lidmaatschap van een koepelorganisatie. Daarnaast zijn er formele accreditaties op basis van (branche- en beroepsspecifieke) verordeningen, al dan niet gerelateerd aan wet- en regelgeving en specifieke (veiligheids)eisen aan producten of diensten. Aanbieders kunnen de kwaliteit van hun organisatie en opleidingen laten toetsen door een onafhankelijke organisatie. Wanneer voldaan wordt aan de gestelde criteria mag de bijbehorende erkenning of keurmerk vermeld worden. Deze toetsing kan betrekking hebben op algemene kwaliteitsnormen zoals ISO, aan lidmaatschap gebonden kwaliteitsnormen zoals het NRTO-keurmerk, branche-specifieke kwaliteitsnormen en erkenningen of op specifieke normen met betrekking tot opleidingsinhouden en uitvoering (zoals CEDEO). Vergelijkbaar met Keuzegids kent de scholingssector organisaties die onderscheidingen afgeven. Zo erkent Springest jaarlijks opleiders die zich onderscheiden op het gebied van klanttevredenheid en kwaliteit van opleiding met het bekendmaken van de lijst van Beste Opleiders van het jaar. Deze lijst komt jaarlijks tot stand door een verzameling van analyses en ervaringen van deelnemers

bij opleidingsinstituten. Springest biedt via haar website de mogelijkheid om 4.972 opleidingen, trainingen & cursussen met een erkend keurmerk te vergelijken.

Ook met behulp van andere portals wordt opleidingsaanbod al ontsloten. Zo heeft een groep Nederlandse opleidingsinstituten in 2013 (in overleg met NRTO, NLdigital ICT Leerplatform, voorheen VOI en de toenmalige Vetron) besloten één centraal adres met één open data-standaard in te richten om alle informatie over het gemeenschappelijke opleidingsaanbod ter beschikking te stellen aan afnemers. Gestreefd wordt naar een transparante, efficiënte opleidingsmarkt waarin kwaliteit herkenbaar is en waarin gegevens dagelijks actueel zijn. Daartoe werd in 2014 EDU-DEX opgericht, een stichting zonder winstoogmerk. Op dit moment omvat EDUDEX het aanbod van 229 opleiders waarvan 91 bij NRTO zijn aangesloten.

Nederland kent dus talloze algemene en (beroeps- en branche-) specifieke kwaliteitslabels die in opleiding en scholing worden toegepast, zowel gericht op de uitvoering als op de inhoud en zowel gericht op initieel opleiden als op (al dan niet verplichte) bijscholing in het kader van permanente educatie. Uit onderzoek van ECBO uit 2019 is gebleken dat in het keuzeproces van mensen voor scholing en opleiding het vergelijken van opleidingen aantrekkelijk is, wanneer de tool waarmee dit gebeurt heldere criteria omvat en de juiste kerninformatie weergeeft, zodat er geen situatie ontstaat van appels en peren. Dit impliceert dat er inzicht is in de terminologie en de inhoud van de kwaliteitslabels om tot een goede vergelijkbaarheid te komen. Vooralsnog is de terminologie niet eenduidig en is de status van veel kwaliteitslabels vaak niet wettelijk beschermd. Ze kunnen min of meer vrijelijk door iedereen worden gebruikt, met dien verstande dat het ene label meer bekendheid kan genieten dan het andere. Er is daarmee momenteel ook sprake van enige handel en concurrentie tussen kwaliteitslabels die door organisaties worden afgegeven, en een zekere mate van bekendheid en imago van de labels en aantallen organisaties en opleiders die er gebruik van maken. Omdat de meeste kwaliteitslabels en het onderhoud er van investeringen vraagt, spelen financiële (kosten/baten) overwegingen om wel of niet een kwaliteitslabel te voeren mogelijk voor opleiders een rol.

In perspectief

Zoals benoemd is voor het Landelijk Scholingsportaal de duiding en waardering van kwaliteitslabels en de bepaling hoe er mee om te gaan van belang, zodat een goede balans ontstaat in volledigheid en betrouwbaarheid. Dit vraagt om een goed inzicht in de aard en werking van de diverse kwaliteitslabels. We dragen aan dit inzicht bij door met behulp van snelle inventarisaties een overzicht te bieden van de diverse kwaliteitslabels en deze te rubriceren en te waarderen. Daarmee zetten we de diverse kwaliteitslabels in perspectief. In het kader van overzichtelijkheid hebben we ons beperkt tot Nederlandse kwaliteitslabels, met uitzondering van ISO.

Met de inventarisatie hebben we vervolgens getracht een indeling te maken in soorten kwaliteitslabels en daarbij aan te geven wat per soort in theorie het potentieel belang is voor afnemers van opleidingen en scholing.

1.3 Generieke kwaliteitslabels

We hebben de meest voorkomende en verschillende kwaliteitslabels geïnventariseerd en opgenomen in een duidingskader. Hiertoe zijn de volgende kolommen gebruikt.

- Welke naamgeving? We noemen de naam waaronder het kwaliteitslabel in de markt bekend is.
- Wat is het? Hier beschrijven we in kort bestek het betreffende kwaliteitslabel.
- Wat wordt beoordeeld? We beschrijven de scope en criteria die gebruikt worden als basis voor het kwaliteitslabel.
- Hoe en door wie wordt er beoordeeld? We geven aan hoe het kwaliteitslabel beoordeeld wordt (door bijvoorbeeld zelfevaluatie of door visitatie), en door wie de beoordeling uitgevoerd wordt.
- Hoe lang geldig? Aangegeven wordt voor welk termijn een kwaliteitslabel wordt afgegeven.
- Voor wie? We noemen de doelgroep die in aanmerking komt voor het kwaliteitslabel.
- Is er sprake van accreditatie? We beschrijven of er een externe borging is op het afgegeven kwaliteitslabel, zoals bepaalde wetgeving, accreditatie voor certificering en/of extern toezicht.

De inventarisatie levert het volgende overzicht op van kwaliteitslabels die in onderwijs- en scholing het meest voorkomen:

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label/certificatie
Beste onderwijs van Nederland	Speciale <i>titel</i> met kwaliteitszegels voor mbo, hbo en wo, afgegeven door Keuzegids	Scores uit regulier inspectie-en accreditatie-onderzoek	Via Nationale Studenten enquête en Job-monitor, op basis van door studenten gegeven scores	Jaarlijks (hbo/wo) en tweejaarlijks (mbo)	Studenten die een keuze maken voor een door de overheid erkende (vervolg)opleiding.	Alle aanbieders	Niet als label, wel als gebaseerd op objectief extern instellings- en opleidingsonderzoek
Beste opleider van Nederland	Een jaarlijkse <i>titel</i> uitgegeven in verschillende categorieën door Springest op basis van studenttevredenheid.	Algehele studenttevredenheid.	Door studenten aan de hand van minimaal 20 unieke beoordelingen op de Springest website (enquêtes).	Jaarlijks	Voor opleidingen die worden aangeboden via de Springest website.	72	Verwijzing naar 38 verschillende keurmerken
Blik op Werk	Blik op Werk is een <i>keurmerk</i> , ontwikkeld voor organisaties die bijdragen aan de inzetbaarheid en inburgering van	Gehele instelling Duurzame arbeidsparticipatie o.a. nakomen van (prestatie)afspraken met opdrachtgevers	De meetcyclus bestaat steeds uit een periode van vier jaar. Elk jaar vindt een resultatenaudit en een tevredenheidsonderzoek plaats.	1 jaar	Het keurmerk is voor alle organisaties (dienstverleners) die ervoor zorgen dat mensen weer maatschappelijk meedoen, betaald werk vinden, een eigen onderneming opstarten, van werk naar werk gaan, gezond	388	Nee, voor zover na te gaan.

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label/ certificatie
	werkenden en niet-werkenden in Nederland (loopbaan-begeleiders, outplacement bureaus, adviesbureaus, opleidings- en trainingsbureaus en arbodiensten).	tevredenheid opdrachtgevers én individuele klanten over geleverde diensten privacy- en klachtreglement en eisen aan de medewerkers.			aan het werk kunnen blijven en inburgeringscursussen volgen.		
CEDEO	Cedeo is een onafhankelijke <i>certificerende</i> instantie voor de HR-sector. Aan de hand van periodiek klanttevredenheidsonderzoek onder inkopers van opleidingen en andere HR-diensten beoordeelt en	Klanttevredenheid onder studenten op basis van kwantitatieve en kwalitatieve criteria: minimaal vijf opdrachtgevers, minimaal 3 jaar actief, minimum jaaromzet van 250K, inzage in de ontwikkeling van het	Klanttevredenheidsonderzoek	2 jaar	Formele en private opleidingsinstituten en opleiders	486 organisaties zijn CEDEO-erkend, waaronder 486 onder het label 'maatwerk bedrijfsopleidingen' en 154 onder het label 'open bedrijfsopleidin	Ja, aangesloten bij Lloyd's Register Nederland (opgenomen in RvA-register)

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label/certificatie
	<i>certificeert</i> Cedeo de aanbieders op kwaliteit, continuïteit en klantgerichtheid.	aanbod, klanttevredenheids-onderzoek en bedrijfsgerichtheid.				gen'. 6 organisaties hebben een CEDEO-certificaat 'erkend voor e-learning'.	
CPION	CPION is een onafhankelijke organisatie, die post-initiële en permanente educatie-opleidingen <i>toetst, diplomeert of certificeert en registreert.</i>	Toetsingsprocedure in 6 stappen gericht op o.a.: niveau opleiding, rendement en instroom, ureninvloed/betrokkenheid werkveld bij de opleiding, curriculum en interne kwaliteitszorg.	Evaluatie rapport door een adviescommissie en toetsingscommissie van CPION. Na goedkeuring door het stichtingsbestuur wordt de opleiding geregistreerd als Registeropleiding. CPION werkt in opdracht van vijf stichtingen, die zijn belast met het toezicht op de kwaliteit van post-initiële en	1 jaar	Formele en private opleidingsinstituten/opleiders voor post-initieel onderwijs.	onbekend	Aangesloten bij Lloyd's Register Nederland (opgenomen in RvA-register), CPION erkenning is beschermd predicaat,

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label/ certificatie
			permanente educatie-opleidingen.				
CRKBO	Centraal register kort beroepsonderwijs beheert een register voor niet bekostigd beroepsonderwijs instellingen die voldoen aan de <i>kwaliteitscode</i> voor opleiders voor kort beroepsonderwijs. Opname in het register is voor opleiders van belang als zij willen worden vrijgesteld van BTW.	Kwaliteitscontrole op o.a. zorgvuldigheid, rechtszekerheid, redelijkheid, betrouwbaarheid en kenbaarheid.	Vrijstelling op basis van bestaande keurmerken, anders een audit (door CPION)	4 jaar	Opleidingsinstituten/ opleiders voor kort beroepsonderwijs en zelfstandig werkende docenten.	4728 opleiders in register instellingen, 21.545 organisaties en personen in register docenten.	Nee, voor zover na te gaan.
ISO 9001:2015	(internationale) Normen voor kwaliteitsmanagementsysteem	Kwaliteitscontrole op o.a. klantgerichtheid, betrokkenheid van medewerkers/topmanagement,	Externe audit door een onafhankelijke certificering organisatie.	3 jaar (jaarlijkse controle)	Diverse organisaties	Niet na te gaan	

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label/ certificatie
		procesbenadering, relatiemanagement.					
NRTO	De Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO) heeft, als vereniging voor particuliere opleidingsinstituten een overkoepelende register met een overzicht van het opleidingsaanbod van alle bij NRTO aangesloten private aanbieders. Het NRTO geeft haar leden een <i>keurmerk</i> . Een aanbieder met het NRTO-keurmerk voldoet aan bepaalde eisen en een aangesloten	Het NRTO-keurmerk bestaat uit 8 kwaliteitseisen die van belang zijn voor de leden. Kwaliteitscontrole op o.a. transparantie over producten en diensten, helderheid over leeruitkomsten, nakomen gemaakte afspraken, meting van klanttevredenheid, deskundigheid docenten/trainers/ad viseurs, investering in de deskundigheid van personeel, ordelijkheid van	Zelfevaluatie en audit door certificerende instelling.	4 jaar (met een verplichte jaarlijkse zelfevaluatie)	Leden van de NRTO	NRTO heeft ca. 500 leden, waarvan meer dan 90% het NRTO-keurmerk voert of binnen 1 jaar zal voldoen aan de daartoe gestelde eisen.	Certificering vindt plaats door KIWA, CPION en CIIO.

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label / certificatie
	aanbieder wordt hierop getoetst door een externe certificerende instelling.	processen, streven naar continue verbetering.					
NLQF	Nederlands raamwerk gekoppeld aan het European qualification framework. Geeft door middel van inschaling op basis van leeruitkomsten duidelijkheid en zekerheid over het <i>niveau</i> van een non formele kwalificatie.	Validiteit van de organisatie: eigenaarschap, continuïteit organisatie, rechtspersoonlijkheid, examinering en kwaliteitszorg Inschaling: Leeruitkomsten, arbeidsmarktrelevantie en niveau van examinering	Inschaling is op basis van zelfevaluatie. Aanvragen worden getoetst en beoordeeld door onafhankelijke gremia: commissie kwaliteit, experts en commissie inschaling. Besluitvorming door de Programmaraad.	6 jaar	Non formele opleiders	Het NLQF-register bevat 133 ingeschaalde kwalificaties van ca. 50 opleiders.	In toekomst geborgd door wetgeving. Geeft toegang tot STAP-register.
NVAO	De Nederlands-Vlaamse accreditatie organisatie is een	ITK: Op basis van een beoordelingskader	Visitatie (onderzoek)	6 jaar (nieuwe opleiding) of onbeperkt	Universiteiten en Hogescholen en de kwaliteit van hun opleidingen.	Alle bekostigde en niet-bekostigde	Geborgd middels wet- en regelgeving.

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label / certificatie
	<p>kwaliteitsorganisatie die de kwaliteit van bestaande en nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs in Nederland en Vlaanderen borgt en bevordert. Daarnaast <i>accrediteren</i> ze ook instellingen middels de ITK. De taken van de NVAO zijn wettelijk vastgelegd.</p>	<p>met o.a. visie en beleid, verwezenlijken van de visie, evaluatie en monitoring, ontwikkeling en systematische verbetering kwaliteitszorg.</p> <p>(nieuwe) opleiding: Op basis van een beoordelingskader met o.a. beoogde leerresultaten, onderwijsomgeving en niveau, toetsing, docenten.</p>		(bestaande opleiding)		aanbieders van hbo- en wo-opleidingen	NVAO is aangesloten bij EQAR (Europees register op kwaliteitsborging van hoger onderwijs)
Onderwijsinspectie	De onderwijsinspectie houdt <i>toezicht</i> op het formele overheid bekostigd onderwijs	Op basis van waarderingskaders wordt er o.a. gekeken naar proces, veiligheid en	Visitatie (onderzoek)	4 jaar	Voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs en de kwaliteit van hun opleidingen.	Alle bekostigde en niet-bekostigde aanbieders van erkend	Geborgd middels wet- en regelgeving.

	Wat is het?	Wat wordt beoordeeld?	Hoe en door wie wordt beoordeeld?	Geldigheids-duur	Voor wie?	Aantallen (opleiders)	Erkend kwaliteits-label/ certificatie
	(voorschools, primair, vo en mbo) De inspectie doet jaarlijks onderzoek naar de staat van het onderwijs.	schoolklimaat, kwaliteitszorg en afsluiting.				onderwijs in vo en mbo.	
Stichting Examenkamer	Stichting Examenkamer is onafhankelijke toezichthouder op examens en exameninstellingen vanuit branches en de private markt	Op basis van beoordelingskader met o.a. organisatiemanagement en kwaliteitssysteem examenprocessen en verbetering.	Audit	3 jaar (steekproefsgewijze tussentijdse controle)	Private opleidings- en exameninstututen.	Niet na te gaan.	Nee, voor zover na te gaan.
Stichting validering examens mbo	VEMBO zorgt voor de borging van de norm voor valide exameninstrumenten en het certificeren van exameninstanties.	Op basis van beoordelingskader met o.a. product, proces en organisatie.	Audit	3 jaar	Leveranciers van mbo examens.	Onbekend	Nee, voor zover na te gaan.

De verzamelde kwaliteitslabels hebben gemeen dat ze in meer en mindere mate de kwaliteit borgen van de organisaties en/of personen die een erkenning, certificaat of keurmerk willen voeren en zich daartoe wenden tot de instellingen die deze labels afgeven. In wezen gaat het daarbij om de centrale vraag: 'doe ik de goede dingen en doe ik die dingen goed'. De beoordeling gaat primair om het vaststellen of en hoe de aanbieder zelf voldoende vorm en inhoud geeft aan kwaliteitsborging en integrale kwaliteitszorg, of op andere criteria voldoet aan gestelde eisen. De mate waarin er sprake is van objectieve en/of subjectieve criteria is daarmee een factor die de mate van betrouwbaarheid bepaalt. Er kan daarnaast een duiding worden gegeven van de mate waarin de waarde in theorie van belang is voor afnemers en gebruikers en voor aanbieders zelf.

Vanuit deze optiek kunnen de verzamelde kwaliteitslabels nader worden beschouwd en geduid op hun waarde.

ISO, met algemene normeringen met betrekking tot systematische kwaliteitszorg en organisatie wordt generiek toegepast in meerdere sectoren en heeft dus niet een specifieke relatie met het geven van onderwijs en scholing. Het biedt, met de certificatie die er bij goed gevolg op gegeven wordt, objectieve zekerheid dat de organisatie een systeem van kwaliteitszorg hanteert en verder ontwikkeld. Dat biedt afnemers een zeker vertrouwen, en objectieve waarde voor afnemers en gebruikers. Voor aanbieders kan dat een reden zijn voor certificatie, als de inschatting is dat daarmee de (structurele) kosten en tijd die er mee gemoeid zijn, opwegen tegen het (positieve) effect dat het heeft op afnemers en gebruikers, of dat andere aspecten een rol spelen, zoals een mogelijke eis van afnemers en gebruikers dat er sprake moet zijn van certificatie.

De genoemde titels vanuit *Keuzegids* en *Springest* zijn gebaseerd op (gebruikers)gegevens uit (student- en deelnemers) enquêtes en kengetallen en geven zo een waardering aan van zowel aanbieders als organisatie als van specifieke opleidingen in het aanbod. Deze is qua kengetallen objectief, maar kan door subjectieve oordelen jaarlijks verschillen per bevraagd cohort. Dat anderen de opleider of opleiding positief waarderen hoeft niet te betekenen dat een andere gebruiker eenzelfde ervaring zal hebben. De waarde kan daarmee voor afnemers en gebruikers beperkt zijn; voor aanbieders heeft kan het waarde hebben in de werving en marketing.

Het *CRBKO* hanteert een kwaliteitscode, die op hoofdlijnen borgt dat in het register opgenomen organisaties en personen voldoen aan deze code. Het label heeft geen betrekking op (de kwaliteit van) het aanbod. Het heeft als belangrijkste waarde (voor aanbieders en –deels- gebruikers) dat aanbieders vrijgesteld zijn van BTW. Die waarde is mogelijk van belang voor inkopers, en heeft dan in zekere zin een financiële waarde.

Inspectie, *NVAO*, *Stichting Examenkamer* en *Stichting validering mbo* bieden zekerheid dat in alle opzichten voldaan wordt aan de verwachtingen van de overheid met betrekking tot het formele onderwijs en bepalingen in formele wet- en regelgeving, waaronder specifieke kwaliteitseisen en niveaubewaking. Daarmee vormen deze labels een zekere objectieve waarde voor gebruikers. Voor aanbieders, die willen opleiden voor (overheids-)

erkende diploma's, is deze waarde een gegeven: om het te mogen organiseren moet nu eenmaal voldaan worden aan de wet- en regelgeving en extern toezicht.

De kwaliteitslabels van *CEDEO* en *CPION* bestaan uit een specifieke certificering voor (particuliere) opleiders en vormen voor scholing in zekere zin de evenknie van voornoemde labels in het formele onderwijs. Ze worden dan ook in een aanzienlijk deel van de scholingsmarkt gebruikt. De meeste 'grote' opleiders voeren een van deze labels, alsmede contractpoten van reguliere onderwijsinstellingen. CEDEO richt zich op de opleiders als organisatie (en heeft de certificering van bedrijfsopleiders uitgebreid naar ook andere sectoren), CPION op het aanbod en ook op docent-niveau. De waarde voor gebruikers is daarmee vergelijkbaar met de hiervoor genoemde labels in het regulier onderwijs, met als kanttekening dat de oorsprong ligt in het bieden van waarde voor (HR-)inkopers. In theorie bieden de labels voor afnemers en gebruikers vanwege het externe toezicht een zekere mate van betrouwbaarheid. Voor aanbieders zal dit een belangrijke overweging zijn om tot certificatie over te gaan.

Het label van *NRTO* impliceert dat opleiders met dit keurmerk voldoen aan hoge kwaliteitseisen en omvat toetsing door een externe certificerende instelling. Het biedt afnemers en gebruikers daarmee waarde door een zekere mate van vertrouwen dat er sprake is van bonafide organisaties. Voor aanbieders ligt dit iets anders. Om het keurmerk te mogen voeren is lidmaatschap van de NRTO een vereiste. Daarmee is het label exclusief, in de zin dat niet-NRTO-leden, of organisaties die om welke reden dan ook geen lid willen zijn, niet over het keurmerk kunnen beschikken, terwijl ze mogelijk wel voldoen aan de eisen zoals gesteld in het keurmerk. Meer dan 90% van de ca. 500 leden van de NRTO mag het keurmerk voeren, of zal binnen 1 jaar gaan voldoen aan de gestelde eisen. Daarmee kan het lidmaatschap als zodanig al worden ervaren als een kwaliteitslabel (vergelijk BOVAG, die zich ontwikkeld heeft als kwaliteitsbewaker van haar leden om beunhazerij tegen te gaan).

Het *Blik op Werk*-label heeft indirect betrekking op opleiders, omdat het primair gekoppeld is aan arbeids(re)integratie en participatie. De waarde voor gebruikers is dat hiermee een indicatie wordt gegeven van het succes waarmee aanbieders in staat blijken mensen (weer) aan het werk te krijgen, op basis van objectieve maatstaven. Voor aanbieders is het een 'licence to operate', die mede van belang kan zijn voor het verwerven van (project- of persoonsgebonden) subsidie.

Tenslotte is het *NLQF* niet zozeer een kwaliteitslabel als wel een referentiekader, waarbinnen het niveau van kwalificaties langs objectieve criteria wordt aangetoond. Daarmee heeft het voor afnemers en gebruikers een zekere waarde, omdat de vermelding van dat (NLQF-)niveau in het behalen van de kwalificatie een civiel effect heeft. Voor aanbieders biedt dat een vergelijkbare waarde, omdat ze daarmee kunnen claimen dat het niveau van de kwalificatie vergelijkbaar is met 'reguliere' kwalificaties.

1.4 Specifieke kwaliteitslabels

Naast de beschreven kwaliteitslabels kent de scholingsmarkt specifieke branche- en beroepsgroeplabels. Deze zijn gebaseerd op erkenningen vanuit branches en beroepsgroepen en hebben betrekking op specifiek eisen en criteria die gehanteerd worden, al dan niet gepaard aan vormen van extern toezicht, audits en registers. Zonder uitputtend te zijn hebben we een aantal van deze labels geïnventariseerd en nader beschreven, en verwijzen voor een indruk naar de website van Springest, waar een aanbod van 4638 opleidingen van 72 opleiders met verwijzingen naar 38 verschillende keurmerken te vinden is. Ook dat beschreven aanbod is overigens niet uitputtend. Dergelijke labels zien we soms terug in combinatie met de in de vorige paragraaf besproken labels, en soms als 'stand-alone'. In dat laatste geval betreft het opleiders en aanbod dat zeer branche- en vakspecifiek is.

Een mogelijk onderscheid in de branche-labels is de volgende:

- Labels (erkenningen en/of keurmerken) die door brancheorganisaties of beroepsverenigingen worden afgegeven, op basis van inhoudelijke eisen aan opleidingsinhouden (geldt voor de meeste branches waarvoor specifieke business- of vakgerelateerde cursussen en trainingen worden aangeboden).
- Labels (erkenningen en/of keurmerken) die door specifieke organisaties worden afgegeven, op basis van een (inhoudelijke) samenwerking (komt vooral voor in ICT, waarin organisaties als Microsoft, Oracle, Google en PRINCE bepaalde standaarden hanteren).
- Labels (certificaten) die op organisatie- of persoonsniveau (norm) vereist zijn op basis van specifieke producten en diensten (komt vooral voor in technische sectoren, en betreft ook registerberoepen als accountant, verpleegkundigen, artsen, piloten, makelaars, financieel dienstverleners).
- Labels (accreditaties) die door branches en beroepsverenigingen worden afgegeven als vereiste voor branche- en vakspecifieke trainingen en cursussen in het kader van stelsels voor permanente educatie/ontwikkeling, vaak gekoppeld aan registerberoepen).

Naam	Branche(s)	Door wie en hoe beoordeeld?	Voor wie?	Aantal gebruikers	Wat zegt het keurmerk/de erkenning?
Associatie keurmerk voor onafhankelijke examinering	Financiën, HRM, ondernemerschap, management en administratie	Beoordeling door Associatie voor Examinering.	Opleidingsinstituten en/of brancheorganisaties die binnen deze branches zelf hun examinering verzorgen.	Onduidelijk, site meldt 50.000 examens per jaar.	Het keurmerk biedt externe legitimering aan hoe de organisatie het examenproces en de toetsdeskundige aanpak heeft geregeld. De Associatie borgt de onafhankelijkheid van het examineringsproces en de opleider/branche houdt de ontwikkeling en logistiek van de examens in eigen hand. Het Associatie keurmerk is een <i>procedureel keurmerk</i> ; de Associatie geeft dus geen kwaliteitsoordeel over de vakinhoud van de examens, accrediteert geen diploma's en/of kent geen niveau toe aan opleidingstrajecten. Als de examenprocessen en de toetstechnische inrichting daarvan voldoende zijn geborgd, kan na validering door de Associatie het Associatie keurmerk voor onafhankelijke examinering gevoerd worden.
Associatie voor Examinering	Financiën, HRM, ondernemerschap, management en administratie	Zelfevaluatie d.m.v. klanttevredenheid. Toezicht Inspectie van het Onderwijs op enkele examens (o.a. PDB®, BKB®, BKC® en PDL®).	Opleiders binnen deze branches die gebruikmaken van examens van de Associatie.	109 opleiders	Opleider of opleiding maakt gebruik van examens van onafhankelijk exameninstituut Associatie voor Examinering.
Centraal Bureau Drogisterijbedrijven (CBD)	Drogisterij	Schriftelijke beoordeling door CBD.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	4 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleidingsinstituten worden jaarlijks door het CBD gecontroleerd zodat de kwaliteit gewaarborgd blijft. Daarnaast nemen deze opleiders het basismateriaal van het CBD af en gebruiken dat voor hun eigen lesboeken. Het CBD actualiseert elk jaar haar basismateriaal voor de erkende drogisterijopleidingen.

Naam	Branche(s)	Door wie en hoe beoordeeld?	Voor wie?	Aantal gebruikers	Wat zegt het keurmerk/de erkenning?
Centraal Bureau Typevaardigheid (CBT)	Typedocenten	Evaluatie door examencommissie en examenbureau (voor instituten) en/of afsluiten docentencursus CBT.	Individuele opleiders of opleidingsinstituten die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	24 opleiders	<i>Certificatie</i> van opleiders door middel van een keurmerk. Een CBT-opleider mét keurmerk voldoet aan de volgende eisen: <ul style="list-style-type: none"> • hij/zij is staatsgediplomeerd óf CBT-gecertificeerd; • hij/zij leidt op voor een CBT-diploma.
IPMA Keurmerk	Projectmanagement	Beoordeling van opleidingsdocumenten door IPMA internationaal.	Opleidingen die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	6 opleiders (27 opleidingen) in Nederland	IPMA <i>Keurmerk</i> is een kwaliteitscheck voor opleidingen die leiden tot een IPMA persoonscertificaat. Dit keurmerk is ontwikkeld door IPMA internationaal. Het is een onafhankelijke kwaliteitscheck op de opzet van de opleiding en op het opleidingsmateriaal.
Kasgroeit	Tuin-, land- en glasbouw	Beoordeling door Kasgroeit a.d.h.v. zelfontwikkelde kwaliteitsstandaard	Opleidingen die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	133 opleidingen	Om ervoor te zorgen dat de opleidingen en cursussen niet alleen inhoudelijk maar ook qua opzet goed zijn heeft Kas groeit een <i>kwaliteitsstandaard</i> ontwikkeld. In deze kwaliteitsstandaard worden eisen gesteld aan de inhoud en de aanpak van de cursussen. Daarnaast wordt jaarlijks de tevredenheid van deelnemers en ondernemers over de cursus en de opleider in kaart gebracht. Een cursus die voldoet aan de criteria krijgt het "Branche erkend" stempel van Kas groeit.
Nagelgilde	Nagelstyling	Externe audit door het Nagelgilde.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	6 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. Door deze branche erkende opleiders moeten aan strenge kwaliteitseisen voldoen, zoals een minimaal aantal lesuren, leveringsvoorwaarden, een goed uitgeruste werkplek en een maximaal aantal cursisten per groep. Ook leiden ze hun cursisten op voor een uniform merkonafhankelijk landelijk examen beschikken ze over een complete examenstructuur en lesmethode.

Naam	Branche(s)	Door wie en hoe beoordeeld?	Voor wie?	Aantal gebruikers	Wat zegt het keurmerk/de erkenning?
Nederlands Instituut Bedrijfs-hulpverlening (NIBHV)	Bedrijfs hulpverlening (BHV)	Audit voor initiële erkenning en jaarlijkse praktijkbezoeken door NIBHV.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	67 opleiders	<i>Erkenning en certificering</i> van opleiders. Cursussen van Keurmerkopleiders zijn inhoudelijk op orde en up-to-date, worden verzorgd door kundige en bevoegde instructeurs, en omvatten examinering volgens het NIBHV-certificeringsreglement. Erkende opleiders voldoen aan de NIBHV kwaliteitseisen op gebied van kwaliteitszorg, leeromgeving, didactische kwaliteit, voorzieningen en toetsing.
NIMA Education Partner	Marketing, communicatie en sales	Beoordeling door NIMA.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	24 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. Opleiders met deze titel voldoen aan de door NIMA gestelde kwaliteit, continuïteit, onafhankelijkheid en praktische aansluiting op onze examens. De erkende opleiders zijn in het bezit van het meest actuele lesmateriaal en oefenexamens.
NIRPA	Salarisadministratie en payroll	Accreditatie op basis van een gesprek met NIRPA. Jaarlijkse heraccreditatie.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	37 opleiders	<i>Toetsing en accreditatie</i> van opleidingen. Onderwijskundig geldt dat er sprake is van een effectieve overdracht van kennis met inachtneming van een onderscheid in oriëntatie op de materie, een heldere probleemstelling en feitelijke kennisoverdracht. (Bij)scholing op het gebied van bijvoorbeeld communicatie, adviesvaardigheden, salarissoftware gerelateerde vaardigheden en andere doelgerichte vaardigheidstrainingen kunnen als relevant worden beoordeeld. Voor E-learning en Webinars geldt dat er tussentijdse toets momenten zijn, of anderszins, waarmee wordt gewaarborgd dat de effectieve uren kennisoverdracht gedurende de training daadwerkelijk worden besteed. Voor accreditatie van nieuwe reguliere opleidingen is een speciale toetsing door de commissie Kwaliteitsborging NIRPA (KBN) vereist.

Naam	Branche(s)	Door wie en hoe beoordeeld?	Voor wie?	Aantal gebruikers	Wat zegt het keurmerk/de erkenning?
NL Actief	Sport, fitness en beweging	Onduidelijk	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	47 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. NL Actief beheert de beroepscompetentieprofielen en bijbehorende literatuur, de toetsing daarvan, diplomering en registratie. Erkende opleiders voldoen aan deze kwaliteitseisen.
NOBCO/EQA keurmerk	Coaching	Schriftelijke toetsing a.d.h.v. NOBCO/EMCC competentie-raamwerk, eventueel aangevuld met instellingsbezoek. Nieuwe beoordeling elke 5 jaar.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	49 opleidingen bij 37 opleiders	<i>Keurmerk</i> voor opleidingen. De coachopleiding leidt haar deelnemers op volgens de competenties van het NOBCO EMCC Competence Framework. Bij de beoordeling wordt gekeken naar doel van de coachopleiding, niveau van de doelgroep, structuur/opzet van de coachopleiding, leerdoelen per onderdeel, onderwijsmethoden, wijze van toetsing van resultaten, beoordelingsprocedures, evaluatieprocedures, ethische code, professionaliteit van de staf en trainers/docenten. Het EQA-keurmerk is een Europees kwaliteitskeurmerk voor opleidingen in coaching & mentoring.
NOBTRA	Training	Erkenning via schriftelijke beoordeling en gericht interview met toetsingscommissie. Hercertificering iedere 4 jaar.	Opleidingen die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	19 opleidingen	<i>Certificering</i> van opleiders. Trainersopleidingen worden door de NOBTRA gecertificeerd als deze voldoen aan in het portfolio gestelde eisen. Hierbij wordt gekeken naar o.a. voorbereiding en ontwerp training (werkvormen, kennisoverdracht, leeromgeving, randvoorwaarden), uitvoering training (leermethodieken, tijdsduur, opleidingsprogramma) en kwaliteitsborging van de opleiding (innovatie, reflectie, evaluatie, deskundigheid).
NVOS-Orthobanda	Orthopedische technologie	Eenmalige schriftelijke beoordeling door commissie Opleidingen van NVOS-Orthobanda voor initiële erkenning. Behoud van erkenning o.b.v klanttevredenheid.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	8 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. Erkende opleiders voldoen aan de kwaliteitseisen, zoals opgesteld door NVOS-Orthobanda.

Naam	Branche(s)	Door wie en hoe beoordeeld?	Voor wie?	Aantal gebruikers	Wat zegt het keurmerk/de erkenning?
Overleg Arbeidsvoorwaarden Kinderopvang (OAK)	Jeugdzorg, kinderopvang en sociaal werk	Eenmalige schriftelijke toetsing door adviescommissie binnen relevante brancheorganisatie gevolgd door goedkeuring OAK.	Opleiders en opleidingen die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branches.	186 opleidingen bij 80 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. Erkende opleiders voldoen aan de kwaliteitseisen m.b.t. het aanbod, inhoud van de scholing, op welke wijze de leerdoelen worden bereikt, studiebelasting en welke leervormen worden toegepast.
PRINCE2 (AXELOS Accredited Training Organization)	Projectmanagement	Iedere opleider die een PRINCE2 opleiding aanbiedt, kan het keurmerk AXELOS Accredited Training Organization krijgen.	Opleiders die PRINCE2 trainingen of opleidingen aanbieden.	36 opleiders in Nederland	<i>Certificering</i> van PRINCE-opleiders. PRINCE2 is een methode op procesbasis voor effectief projectmanagement. Het staat voor PProjects IN Controlled Environments en wordt over de hele wereld gebruikt en erkend als de standaard voor projectmanagement voor nationale en internationale bedrijven.
ProVoet	Voetzorg	Eerste audit door ProVoet voor voorlopige erkenning, gevolgd door tweede audit (na max. 2 jaar) voor definitieve erkenning. Daarna iedere 4 jaar opnieuw beoordeeld.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	47 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. Erkende opleiders voldoen aan de kwaliteitscriteria die beheerd worden door Stichting Branchediplomering Voetzorg (Bravo). Opleiders die door de branche erkend worden zorgen voor zorgvuldigheid en transparantie van informatie in contacten met (toekomstige) cursisten, garanderen kwaliteit van onderwijs en materialen, zetten zich in om de kwaliteit in de branche te optimaliseren, en maken gebruik van bekwame docenten.
Stichting Registratie (StiR)	Professioneel begeleiden	Schriftelijke beoordeling door StiR. Verlenging erkenning iedere 5 jaar op basis van zelfevaluatie en gesprek met collega-opleider.	Opleidingen die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	23 opleidingen	<i>Erkenning</i> van opleidingen. De erkende opleidingen voldoen aan een aantal vooraf gestelde (kwaliteits)eisen, zoals voldoende aandacht voor de verschillende competenties en scholingsuren. In de erkenningsprocedure wordt onderscheid gemaakt tussen een coachopleiding, een teamcoachopleiding en een opleiding tot organisatiecoach.

Naam	Branche(s)	Door wie en hoe beoordeeld?	Voor wie?	Aantal gebruikers	Wat zegt het keurmerk/de erkenning?
SNRO	(alternatieve) Zorg	Accreditatie van opleiders in de zorg met kwaliteitscontrole op inhoud, vorm van de opleiding en het kwaliteitsproces.	Particulier opleidingsinstituten in de complementaire gezondheidszorg en de kwaliteit van hun opleidingen.	61 instituten	<i>Accreditatie</i> van opleiders.
Stichting Vakbekwaamheid Horeca (SVH)	Horeca	Documentbeoordeling en externe audit door SVH voor initiële erkenning. Daarna 'mystery visit' in het tweede jaar na erkenning voor toekennen vervolgerkenning.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	23 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. De erkenning beslaat de organisatie van de opleiding, de inhoud en de borging van de eindtermen, en beoordeelt in hoeverre de optelsom van leermiddel, lesstof en werkvormen de branche-eisen dan wel SVH-eindtermen afdekken. Voor de erkenning worden het opleidingsprogramma, de afspiegeling werkpraktijk, het lesmateriaal en de faciliteiten, de docenten, de informatievoorziening, de examinering en beoordeling, en de klanttevredenheid door SVH beoordeeld.
Vereniging Opleidingsinstituten ICT (VOI-keurmerk)	ICT	Toetsing door VOI a.d.h.v. kwaliteits- en continuïteitseisen. Herbeoordeling iedere 2 jaar.	Opleiders die aansluiten bij en voldoen aan eisen van de branche.	18 opleiders	<i>Erkenning</i> van opleiders. Erkende opleiders voldoen aan de door de Stichting VOI gestelde kwaliteits- en continuïteitseisen. Hierbij wordt gekeken naar o.a. kwaliteit in aanpak, docenten en leermethoden, en aansluiting op de praktijk.

1.5 Opleiders met en zonder kwaliteitslabels

We maakten in par. 1.1. onderscheid in vier groepen aanbieders:

- Private aanbieders van zowel non-formeel als formeel onderwijs (ca. 19.000, waarbinnen 13.000 zzp-ers en 600 opleiders met meer dan 10 personeelsleden),
- Bedrijven en toeleveranciers, als aanbieders van bedrijfs- en productgebonden cursussen en trainingen (niet te kwantificeren),
- Bekostigde instellingen die formeel en non-formeel onderwijs bieden (ruim 70 roc's, aoc's en vakscholen voor mbo, 36 hbo-instellingen en 20 wo-instellingen, met een beperkt aandeel in de scholingsmarkt),
- Brancheorganisaties en sectorfondsen (ca. 180).

SEO raamt dat van het aanbod op de scholingsmarkt ongeveer 18 procent bestaat uit erkende opleidingen (mbo, hbo). Iets meer dan 25 procent van het totale aanbod leidt op voor een branche- of beroepscertificaat. Dat indiceert dat het overige aanbod op de markt, ongeveer 55 procent, niet opleidt voor een wettelijk, branche- of beroepscertificaat. En al deze aanbieders hebben te maken met de hiervoor aangegeven (of andere) kwaliteitslabels.

- Private aanbieders: generieke en specifieke labels, voor zowel non-formeel als formeel onderwijs.
- Bedrijven en toeleveranciers: alleen (product- of dienst-) specifieke labels.
- Bekostigde instellingen: generieke en specifieke labels, voor zowel non-formeel als formeel onderwijs.
- Brancheorganisaties en sectorfondsen: specifieke labels (plus certificering van opleiders namens branche of sector).

In het STAP-register worden momenteel alleen die opleiders en opleidingen opgenomen, en kan STAP-subsidie alleen worden aangewend, als sprake is van een van de volgende situaties:

- De opleider is erkend door het ministerie van OCW;
- De opleider biedt opleidingen aan die leiden tot een door het NCP NLQF ingeschaalde kwalificatie;
- De EVC-aanbieder is erkend door Nationaal Kenniscentrum EVC;
- De opleider beschikt over het NRTO-keurmerk;
- De opleider is erkend door een sector- of brancheorganisatie.

In vergelijking met deze 'keurmerkeisen', die op, op zichzelf heldere, erkenningen is gestoeld, geven onze waarnemingen een nadere doorkijk naar de aanwezigheid en waarde van de diverse kwaliteitslabels in de opleidings- en scholingsmarkt. De STAP-criteria zouden we dan bovenliggend kunnen noemen, en de nadere doorkijk geeft zicht op zowel de boven- als de onderliggende criteria.

SEO of andere onderzoeksorganisaties bieden geen informatie over de hoeveelheid kwaliteitslabels die in de markt gevoerd worden. Op basis van deze inventarisatie zijn we ook wij niet in staat om dit nauwkeurig aan te geven. Niet alleen ontbreekt daartoe een

nauwkeurig overzicht van alle kwaliteitslabels, het feit dat sommige opleiders meerdere kwaliteitslabels (mogen) hanteren, maakt het verdraaid lastig om vast te stellen welke opleiders wel kwaliteitslabels voeren en welke niet. Met de voorgaande kengetallen van de scholingsmarkt en inventarisaties en duidingen van de kwaliteitslabels als ijkpunten kunnen we wel komen tot een 'estimated guess', in antwoord op de vraag welk deel van het totaal aan opleiders en opleidingen onder een kwaliteitslabel valt.

Uit ECBO-onderzoek (2010) blijkt dat circa 24 commerciële bedrijven marktleider zijn op de scholingsmarkt. Aangezien de markt in de afgelopen jaren een bepaalde mate van schaalvergroting kent, mag worden aangenomen dat inmiddels de grote, bekende opleiders zoals NCOI, LOI, Schouten&Nelissen, ICM, Avans+ als marktleiders een substantieel deel van de markt bedienen. Deze organisaties zijn ofwel lid van NRTO en voeren het NRTO-keurmerk, of hebben een CEDEO-erkenning of beiden en hebben daarnaast voor reguliere en door de overheid erkende mbo en hbo-opleidingen te maken met het externe toezicht van Inspectie en/of NVAO². Voor de groep bekostigde instellingen geldt dat deze sowieso te maken hebben met NVAO- en/of Inspectietoezicht. Voor de groep 'bedrijven en toeleveranciers' geldt dat scholingsactiviteiten vooral direct gelieerd zullen zijn aan producten of diensten, en hooguit te maken zullen hebben met kwaliteitslabels die daar direct mee zijn verbonden (product- en dienstcertificeringen). De groep 'brancheorganisaties en sectorfondsen' is eerder leverancier en/of voorschrijver van kwaliteitslabels.

Vanuit deze duiding zou gesteld kunnen worden dat van de aanbieders en aanbod op de scholingsmarkt eerst en vooral de groepen 'private aanbieders' en 'bekostigde instellingen' met kwaliteitslabels te maken hebben. Voor bekostigde instellingen mag er van worden uitgegaan dat 100% onder een generiek kwaliteitslabel valt. Voor private aanbieders en aanbod is, op basis van de kengetallen een schatting aan te voeren dat meer dan 85% 'gedekt' is met een kwaliteitslabel in de vorm van certificaat of keurmerk in combinatie met vormen van extern toezicht. Dat levert voor de hele scholingsmarkt een indicatie op van zeker 90% 'labeldekking'.

Op basis van deze 'estimated guess' vermoeden wij dat het aantal opleiders en opleidingen dat, om welke reden dan ook, niet aan een van deze criteria voldoet, geen kwaliteitslabels voeren en dus mogelijk uitgesloten wordt, relatief beperkt zal zijn en betrekking zal hebben op minder dan 10% van de aanbieders op markt. Dat zou betekenen dat, uitgaande van de in totaal 19.000 aanbieders, circa 1.900 aanbieders geen kwaliteitslabel voeren.

² Zie bijvoorbeeld de kwaliteitslabels die ICM voert op <https://www.icm.nl/over-icm/kwaliteit/>

2 Werking van kwaliteitslabels

Naast de inventarisaties en duiding van de kwaliteitslabels zochten we naar de mate waarin afnemers en gebruikers zich in hun keuzes voor opleidingen en scholing laten leiden door deze labels. Dit als indicatie voor de werking van kwaliteitslabels in de praktijk. Hoe belangrijk zijn kwaliteitslabels nu eigenlijk? In dit hoofdstuk geven we beknopt de resultaten weer van de uitgezette enquête en consultaties onder de opleiders. We gaan in op wat belangrijke factoren zijn in het keuzeprocess van mensen, en hoe belangrijk kwaliteitslabels daarin zijn. Een overzicht van de feitelijke scores in de enquête is als bijlage opgenomen (bijlage 1).

2.1 Wat is belangrijk?

Met de schattingen van het aantal opleiders dat wel en niet een kwaliteitslabel voert hebben we een beeld van de aard en omvang. Maar belangrijker is om na te gaan of en in hoeverre zo'n label van belang geacht wordt door afnemers en gebruikers. Dat hebben we gedaan met behulp van een korte enquête en consultaties bij een aantal partijen in de markt. Daarbij verwijzen we naar de aanpak en verantwoording in de inleiding van dit rapport.

De invullers van de enquête vonden alle aangegeven factoren relatief belangrijk voor het bepalen van hun keuze voor een scholingsactiviteit. Uit de reacties bleek dat voor hen de kwalificatie van de docenten de meest belangrijke factor is waardoor zij zich in hun keuze laten leiden: 95% van de respondenten vond dit (heel) belangrijk en gemiddeld scoorde dit 4,5/5 punten. Nagenoeg even belangrijk vonden de invullers dat het behaalde diploma of certificaat bekend is en positief gewaardeerd wordt door werkgevers (90% vond dit (heel) belangrijk, gemiddelde score 4,4/5). Op aflopende volgorde van score vonden de invullers vervolgens belangrijk dat het opleidingsmateriaal voldoet aan onderwijskundige normen (4,2/5), dat eerdere gebruikers de scholing als positief hebben gewaardeerd (4,2/5), dat de opleider erkend is door een brancheorganisatie of beroepsgroep (4,1/5), en dat de opleider bekend is en een goede reputatie heeft (4/5). Het minst belangrijk van de bevraagde factoren, maar nog altijd met een gemiddeld hoge score, was dat de opleider erkend is door de overheid (3,9/5).

In de interviews met de aanbieders werd genoemd dat naam, reputatie, transparantie en civiel effect naar verwachting de meest bepalende factoren zouden zijn bij de keuze voor scholing. Reviews en klantreferenties werden meermaals genoemd als belangrijke kenmerken waarop gebruikers hun keuzes baseren. Als voorbeeld van een manier om civiel effect voor de gebruiker inzichtelijk te maken werd inschaling door NLQF herhaaldelijk genoemd. De geïnterviewden beschouwden dit als een waardevolle manier van niveauborging, die houvast biedt aan gebruikers.

Uit een eerder onderzoek van ECBO (2019) naar de behoefte aan een scholingsportaal is verder gebleken dat gebruikers zich in hun keuze voor scholing vaak laten leiden door de kosten, tenzij de kosten door de werkgever vergoed worden.

2.2 Hoe belangrijk zijn kwaliteitslabels?

De invullers van de enquête zijn gevraagd hoe belangrijk de aanwezigheid van een kwaliteitslabel zou zijn in hun keuze voor bepaalde scholing. De meerderheid van de invullers (73%) vond dit weliswaar belangrijk, maar met een gemiddelde score van 3,8/5 scoort deze factor het laagst van alle bevroagde factoren in de enquête.

De geïnterviewde aanbieders gaven aan dat kwaliteitslabels naar hun idee doorgaans niet het verschil maken bij de keuze van de gebruiker voor een bepaalde opleider of opleiding. Voor opleidingsinstituten is het hebben van bepaalde keurmerken in hun ervaring voornamelijk een marketingkeuze, die los kan staan van eigen ambities en inzet op de interne kwaliteit van organisatie en aanbod. 'Je uiterste best doen voor de klant' komt daarbij voornamelijk tot uiting in zorgen voor een goed product, goede docenten en het zelf meten van klanttevredenheid. Die kwaliteit wordt niet perse geborgd door de voorkomende algemene kwaliteitslabels. De waarde er van is voor de consument vaak beperkt, met name van keurmerken die vooral door opleiders als 'hygiëne-factor' gezien worden, zoals CEDEO, CPION en NRTO, en de algemene bedrijfsvoering en gezondheid van de instelling meten. Deze labels brengen bureaucratie en kosten met zich mee voor de aanbieder en bieden volgens sommigen schijnzekerheid voor de gebruiker. Daarnaast geven opleiders aan dat veel labels (en ook zoek&boek platforms waarin deze labels getoond worden) een markt en handel op zichzelf vormen en vervolgens een min of meer dwingende kracht veroorzaken: als concurrenten bepaalde labels voeren wordt dit vanuit marketingoverwegingen nagevolgd.

In overheids- en branche-erkenningen en andere indicatoren van civiel effect, die een zekere waarde toekennen aan (niveau en reikwijdte van) te behalen diploma's of certificaten, zien de geïnterviewden daarentegen grote meerwaarde voor de gebruiker. Daartoe wordt de niveaubepaling via NLQF, waarmee kwalificaties, waartoe wordt opgeleid, in het referentieraamwerk worden ingeschaald, door een aantal opleiders als een waardevolle toevoeging gezien.

De meeste waarde lijkt door de geconsulteerde opleiders echter toegekend te worden aan reviews en gebruikerservaringen, in combinatie met aantoonbaar civiel effect. Het belang daarvan zal in de opvatting van de geïnterviewden alleen maar toenemen.

3 De waarde van keuring

Het uitgevoerde onderzoek geeft een nader beeld van de 'waarde van keuring'. In dit hoofdstuk vatten we de bevindingen met betrekking tot de waarde van kwaliteitslabels samen. We kijken naar de bevindingen met betrekking tot de markt, gevolgd door de bevindingen met betrekking tot de gebruiker. Daarbij grijpen we terug op resultaten van het eerder uitgevoerde onderzoek naar de behoefte van een scholingsportaal. We reflecteren op de gestelde onderzoeksvragen en formuleren waar mogelijk de antwoorden er op. We besluiten een aantal aanbevelingen.

3.1 Bevindingen

Kwaliteitslabels in de markt

In onze inventarisatie hebben we een onderscheid gevonden tussen generieke en specifieke kwaliteitslabels en (een deel van) de labels nader geduid. We hebben tevens een inschatting gegeven van het aantal opleiders dat waarschijnlijk niet een of meerdere kwaliteitslabels voert.

Dit aandeel zal naar wij inschatten betrekking hebben op specifieke inhouden en/of kleine groepen van deelnemers betreffen die heel gericht juist aan die scholing deelnemen omdat het direct aansluit op een heldere scholingsbehoefte. We schatten ook in dat dit voornamelijk zzp-ers of kleine opleidingsorganisaties zullen zijn. Omdat verondersteld mag worden dat deze aanbieders zo specifiek zijn dat er niet of heel weinig te kiezen valt, is de aanwezigheid van een keurmerk minder relevant. Aangenomen mag worden dat deze aanbieders in een specifieke behoefte voorzien en zich daarbij zullen inspannen om hun klanten kwaliteit te bieden. Dat ze daarbij niet over een kwaliteitslabel beschikken kan, in de aanname dat het vooral 'kleine' opleiders betreft, te maken hebben met een doelbewuste keuze om kosten en administratieve lasten, die vaak samenhangen met het verkrijgen en behouden van een label, te voorkomen.

Belang van kwaliteitslabels voor gebruikers

Op basis van de enquête en de interviews kan gesteld worden dat de aanwezigheid van keurmerken en kwaliteitslabels niet een sterk sturende factor is wanneer gebruikers van scholing kiezen voor een bepaalde opleider of opleiding. Veeleer laat men zich leiden door de intrinsieke onderwijskundige waarde van de opleiding en de docenten, de reputatie en bekendheid van de opleider, en het civiel effect van de opleiding, in termen van de (niveau)waarde van te behalen diploma's en certificaten. De labels die wij besproken hebben borgen de waarde daar van in een zekere mate.

Opleiders menen zelf dat de meeste kwaliteitslabels vooral marketingwaarde hebben, en gezien kunnen worden als een 'hygiëne-factor'. Dit biedt voor afnemers en gebruikers een bepaalde mate van schijnzekerheid. Overheidserkenningen en branche- of beroepsgroepserkenningen waaraan civiele waarde kan worden afgeleid worden voor gebruikers van groter belang geacht. De meeste waarde wordt toegekend aan reviews en klanttevredenheid, die uiteraard ook zonder (verwijzingen naar) kwaliteitslabels kunnen worden gecommuniceerd.

Deze bevindingen kunnen we relateren aan het eerder uitgevoerde onderzoek naar de behoefte aan een digitaal scholingsportaal (ECBO,2019).

Dit onderzoek wees uit dat scholing vooral gevolgd wordt door mensen die:

- werk hebben;
- jonger zijn;
- hoger opgeleid zijn.

We vermoeden dat de respondenten in onze enquête voor het grootste deel beantwoorden aan deze kenmerken, en dat deze groep gericht zal kunnen zoeken naar scholingsmogelijkheden die goed aansluiten op hun vraag. De aanwezigheid van kwaliteitslabels is voor deze groep niet doorslaggevend in hun keuze.

Een moeilijker bereikbare groep voor scholing, die geen scholing heeft gevolgd én hier ook niet over na heeft gedacht, bestaat uit mensen die:

- niet werken (vaak ook zonder uitkering);
- middelbare tot hogere leeftijd hebben, of jonger dan 25 jaar oud zijn;
- lager opgeleid zijn;
- meestal geen zorgtaken hebben.

Een ruime meerderheid van de ondervraagden (64,6%) in het behoefteonderzoek van ECBO uit 2019 heeft wel eens informatie over scholing opgezocht. De meesten van hen hadden niet gezocht naar informatie over kostenvergoeding van scholingsdeelname. Mensen die niet naar scholingsinformatie zochten, gaven vooral aan hiervoor geen tijd of interesse te hebben. Enkelen gaven aan niet te weten waar ze moesten zoeken. Mensen in deze groep:

- hebben relatief weinig digitale vaardigheden;
- zijn vaker niet-werkend zonder uitkering;
- hebben geen zorgtaken;
- zijn relatief ouder (55+);
- hebben een lager opleidingsniveau.

Mensen zochten het meest naar informatie over scholing via het internet (65%) en/of via de werkgever (47,7%). Over het algemeen vonden de ondervraagden dat er voldoende scholingsinformatie goed te vinden was. Over de kwaliteit en overzichtelijkheid waren ze minder tevreden. Informatie over financiële vergoedingen was het minst beschikbaar. Werkenden waren overwegend positiever over het aanbod van scholingsinformatie, mogelijk omdat zij vaak aanbod via de werkgever kregen. Lager opgeleiden waren overwegend negatiever dan middelbaar en hoger opgeleiden over de beschikbare informatie. Er bleek een tekort aan informatie over de inhoud van de cursus/opleiding en mogelijkheden om na te gaan of de opleiding past bij het individu. Daarover geven de in het huidige onderzoek besproken kwaliteitslabels ook geen eenduidig beeld dat gebruikers zal helpen om tot een keuze te komen.

Uit het onderzoek is gebleken dat de meeste respondenten (81,6%) heil zagen in een digital scholingsportaal, dat informatie geeft over mogelijkheden voor financiële vergoeding van scholing en opties heeft om opleidingen onderling te vergelijken. Daarbij zou de site aan enkele voorwaarden moeten voldoen:

- niet te commercieel ogen (geen reclames, pop-ups) en toegankelijk zijn voor laaggeletterden (iconen);
- gevoel van betrouwbaarheid geven via objectieve informatie (beoordeling, recensies) en zorgvuldige omgang met persoonsgegevens;
- mogelijkheden om te toetsen welke opleiding bij de gebruiker past, bv. middels online tests, maar graag ook met persoonlijk contact (met iemand van de opleiding). Filter- en sorteropties zijn ook wenselijk.

Met betrekking tot het gevoel van betrouwbaarheid mag worden aangenomen dat aanwezige kwaliteitslabels zeker een relatieve waarde hebben. De generieke labels bieden een zekere borging van de kwaliteit van de aanbieder en de garantie dat de onderwijskundige en inhoudelijke kwaliteit van het aanbod beoordeeld en getoetst wordt. De civiele waarde van diploma's en certificaten die met scholing behaald kunnen worden, voegt daar extra waarde aan toe voor de gebruiker. Maar de werkelijke waarde van de labels zal voor gebruikers moeilijk te duiden zijn, zeker voor de groep die in het haalbaarheidsonderzoek als 'moeilijker te bereiken' is benoemd. Verwacht mag worden dat vooral voor deze (potentiële) gebruikers reviews waardevoller zullen zijn en meer houvast bieden in het maken van een keuze voor een bepaalde opleider, dan de aanwezigheid van enig certificaat of keurmerk. Dat zou er voor pleiten dat ook aanbieders en aanbod dat niet voorzien is van enig kwaliteitslabel, in het scholingsportaal worden opgenomen.

3.2 Reflectie op vragen

We hebben in ons onderzoek een aantal vragen gehanteerd:

- Welke kwaliteitslabels/ erkenningen zijn er, inclusief een beschrijving van de betekenis van dat label voor opleiders en voor individuele opleidingen?
- Welk deel van het totaal aan opleiders en opleidingen valt onder een kwaliteitslabel?
- Welk deel van het totaal aan opleiders en opleidingen komt in aanmerking voor de STAP subsidieregeling?
- Welk deel van het totaal aan opleiders heeft geen kwaliteitslabel en vertegenwoordigen zij een ander deel van de opleidingsmarkt (bijvoorbeeld ten aanzien van onderwerp, prijs, fysieke nabijheid, maatwerk)?

Op de vraag welke labels er zijn hebben we via de inventarisatie en duiding een (niet uitputtend) beeld geschetst, en daarbij een onderscheid gemaakt in generieke en specifieke labels. In termen van waarde voor respectievelijk opleiders en gebruikers hebben we getracht deze zo goed mogelijk te duiden. Op basis van de bevindingen kunnen we in zijn algemeenheid stellen dat de meest gehanteerde generieke labels een relatieve waarde vertegenwoordigen en dat ze als een 'hygiëne-factor' kunnen worden gezien. De labels die betrekking hebben op het civiel effect (in termen van erkenning van niveau en inhoud van diploma's en certificaten) hebben een grotere waarde.

Op de vraag naar het aandeel van kwaliteitslabels hebben een estimated guess gegeven dat ca. 90% van de aanbieders en aanbod gekoppeld is een label, en dat de relevantie van kwaliteitslabels voor de overige 10% zeer beperkt zal zijn. Daaruit vloeit voort dat,

gelet op de huidige eisen die voor opname in het STAP-register gesteld worden, ook 90% van de aanbieders en het aanbod in aanmerking komt voor opname in het STAP-register.

We hebben ons daarnaast geconcentreerd op het belang en de waarde die door toekomstige gebruikers van het LS, namelijk werkenden en werkzoekenden en intermediairs zoals HR- en loopbaanadviseurs, aan kwaliteitslabels worden toegekend.

Daarbij hebben we de volgende vragen gehanteerd:

- Op basis van welke factoren kiest een gebruiker een scholingsactiviteit?
- In hoeverre speelt bij de keuze van een scholingsactiviteit een kwaliteitslabel een rol voor de gebruiker? Vinden gebruikers een kwaliteitslabel belangrijk of zien zij alternatieven?
- Zou de gebruiker ook inzicht willen hebben in scholingsmogelijkheden die geen keurmerk hebben?
- Hebben gebruikers een bepaalde verwachting van een overheidsvoorziening ten aanzien van kwaliteitskeurmerken en erkenningen?

Met betrekking tot de factoren hebben we gesteld dat de aanwezigheid van kwaliteitslabels een beperkte rol zal spelen in het keuzeproces van gebruikers van het landelijk scholingsportaal, en dat de waarde van (gebruikers)reviews veel groter zal zijn. In termen van volledigheid zou daarmee in het portaal ook het (beperkte en specifieke) 'niet-gelabelde' deel zonder meer opgenomen kunnen worden. In termen van betrouwbaarheid vermoeden wij dat voor dat niet-gelabelde deel de afwezigheid van labels niet doorslaggevend zal zijn voor gebruikers: het betreft dan dermate specifiek aanbod dat er weinig tot geen concurrentie zal zijn en dat het aansluit bij een toch al zeer gerichte zoektocht van gebruikers naar passend scholingsaanbod.

We hebben de verwachting ten opzichte van een overheidsvoorziening niet specifiek onderzocht. Deze vraag volgt de aanname dat een overzicht van aanbieders en aanbod op een door de overheid ter beschikking gesteld portaal vertrouwen wekkend dient te zijn, en dat gebruikers er van uit mogen gaan dat de kwaliteit van deze aanbieders en aanbod (ruim) voldoende is. Op basis van de bevindingen durven we te stellen dat de aanwezigheid van en verwijzing naar kwaliteitslabels een dergelijk vertrouwen niet 100% garanderen, maar dat verwijzingen naar gebruikersreviews voor mensen die scholing willen gaan volgen nuttiger zal zijn.

Dat brengt ons bij de hoofdvraag die we voor dit onderzoek hebben gehanteerd: 'wat moet het aanbod van opleidingen op het Landelijk Scholingsportaal zijn en welke kwaliteitslabels zijn relevant/acceptabel?'. Op basis van onze bevindingen denken wij dat het Landelijk Scholingsportaal eerst en vooral zo volledig mogelijk zal moeten zijn, zodat iedereen die scholing wil gaan volgen toegang krijgt tot de mogelijkheden die voorhanden zijn. De betrouwbaarheid zal daarin volledig geborgd kunnen worden door verwijzing naar kwaliteitslabels, maar vooral gediend zijn met:

- inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten (in termen van erkenning door overheid, branches en beroepsgroepen en duiding van niveaus);
- inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden van de scholing;
- inzicht in de kwalificatie van de docenten;

- inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers, en aanbevelingen van werkgevers).

3.3 Aanbevelingen

Met het oog op nadere besluitvorming over of en de wijze waarop kwaliteitslabels in het Landelijk Scholingsportaal dienen te worden opgenomen geven we tenslotte de volgende aanbevelingen.

- 1 Streef naar volledigheid boven (vermeende) betrouwbaarheid;
- 2 Vraag aanbieders die met hun aanbod opgenomen willen worden in het scholingsportaal om tenminste in 1 oogopslag aan te geven:
 - inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten (in termen van erkenning door overheid, branches en beroepsgroepen en duiding van niveaus);
 - inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden van de scholing;
 - inzicht in de kwalificatie van de docenten;
 - inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers, en aanbevelingen van werkgevers);
- 3 Vraag alle aanbieders die met hun aanbod opgenomen willen worden in het scholingsportaal om een overzicht van de door hen gevoerde kwaliteitslabels, zodat dit voor gebruikers in 1 oogopslag te zien is;
- 4 Neem in het Scholingsportaal een aparte toelichting en uitleg op van de meest voorkomende kwaliteitslabels, met een duiding van de waarde die er voor gebruikers aan kan worden toegekend.

Bijlage 1: Opzet enquête

Korte enquête onderzoek kwaliteitslabels opleiders en opleidingen

Volgend jaar zal er een Landelijk Scholingsportal zijn. Dit portal bevat informatie over opleiders en opleidingen in Nederland. Werkenden, werkzoekenden, HR-adviseurs, loopbaanadviseurs en andere betrokkenen kunnen daar informatie vinden over kosten, duur en inhoud van opleiding en scholing voor een Leven lang Ontwikkelen. Men kan zo een gerichte keuze maken voor scholing waarmee men kennis en kunde kan ontwikkelen. Wij doen onderzoek naar het belang van kwaliteitslabels voor keuzes uit het aanbod. Wilt u ons daarbij helpen? Vul dan deze korte vragenlijst in (2 min). Uw antwoorden blijven anoniem en worden na verwerking verwijderd.

Vraag 1: informatie over kwaliteitslabels

Stelt u zich zo'n website voor. Hoe belangrijk vindt u het dat deze website informatie bevat over kwaliteitslabels van opleidingen of opleidingsinstituten?

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

Vraag 2: onderwerpen die belangrijk zijn in de keuze van een opleiding

Stel dat u scholing wil gaan volgen. Hoe belangrijk zijn dan de volgende onderwerpen voor u in de keuze van een opleiding?

2.1 dat de opleider bekend is en een goede reputatie heeft

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

2.2 dat de opleider erkend is door de overheid

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

2.3 dat de opleider erkend is door een brancheorganisatie of beroepsgroep

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

2.4 dat docenten gekwalificeerd zijn

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

2.5 dat het opleidingsmateriaal voldoet aan onderwijskundige normen

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (zeer belangrijk)]

2.6 dat het diploma of certificaat dat ik kan halen bekend is en positief gewaardeerd wordt door werkgevers

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

2.7 dat de scholing positief gewaardeerd wordt door mensen die de scholing hebben gevolgd (reviews)

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

Vraag 3: belang van kwaliteitslabels

3.1 Hoe belangrijk is een kwaliteitslabel voor u in uw keuze voor een bepaalde opleiding of opleidingsinstituut?

[Antwoord op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) tot 5 (heel belangrijk)]

3.2 Hoe waarschijnlijk is het dat u voor een opleider of opleiding kiest die geen kwaliteitslabel heeft?

[Antwoord op een schaal van 1 (heel onwaarschijnlijk) tot 5 (heel waarschijnlijk)]

Bijlage 2: Resultaten enquête in beeld

Vraag 1: informatie over kwaliteitslabels. Stelt u zich zo'n website voor. Hoe belangrijk vindt u het dat deze website informatie bevat over kwaliteitslabels van opleidingen of opleidingsinstituten?

Aantal reacties: 55 / Missende: 10

	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	2	4 %
3	11	20 %
4	26	47 %
5 heel belangrijk	16	29 %
<i>Niet toepasbaar</i>	0	
<i>Gemiddelde</i>	4	
<i>Missende</i>	10	
<i>Aantal antwoorden</i>	55	

Vraag 2: onderwerpen die belangrijk zijn in de keuze van een opleiding Stel dat u scholing wil gaan volgen. Hoe belangrijk zijn dan de volgende onderwerpen voor u in de keuze van een opleiding?

Aantal reacties: 56 / Missende: 9

2.1 dat de opleider bekend is en een goede reputatie heeft			2.2 dat de opleider erkend is door de overheid		
	absoluut	in%		absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %	1 helemaal niet belangrijk	2	4 %
2	3	6 %	2	6	11 %
3	10	18 %	3	7	13 %
4	27	50 %	4	22	41 %
5 heel belangrijk	14	26 %	5 heel belangrijk	17	31 %
<i>Niet toepasbaar</i>	0		<i>Niet toepasbaar</i>	0	
<i>Gemiddelde</i>	4		<i>Gemiddelde</i>	3,9	
<i>Missende</i>	11		<i>Missende</i>	11	
<i>Aantal antwoorden</i>	54		<i>Aantal antwoorden</i>	54	

2.3 dat de opleider erkend is door een brancheorganisatie of beroepsgroep

	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	0	0 %
3	11	20 %
4	27	49 %
5 heel belangrijk	17	31 %
<i>Niet toepasbaar</i>	<i>0</i>	
<i>Gemiddelde</i>	<i>4,1</i>	
<i>Missende</i>	<i>10</i>	
<i>Aantal antwoorden</i>	<i>55</i>	

2.4 dat docenten gekwalificeerd zijn

	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	0	0 %
3	3	5 %
4	22	39 %
5 heel belangrijk	31	56 %
<i>Niet toepasbaar</i>	<i>0</i>	
<i>Gemiddelde</i>	<i>4,5</i>	
<i>Missende</i>	<i>9</i>	
<i>Aantal antwoorden</i>	<i>56</i>	

2.5 dat het opleidingsmateriaal voldoet aan onderwijskundige normen		
	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	1	2 %
3	9	16 %
4	25	45 %
5 heel belangrijk	21	37 %
<i>Niet toepasbaar</i>	0	
<i>Gemiddelde</i>	4,2	
<i>Missende</i>	9	
<i>Aantal antwoorden</i>	56	

2.6 dat het diploma of certificaat dat ik kan halen bekend is en positief gewaardeerd wordt door werkgevers		
	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	2	4 %
3	3	6 %
4	20	37 %
5 heel belangrijk	29	53 %
<i>Niet toepasbaar</i>	0	
<i>Gemiddelde</i>	4,4	
<i>Missende</i>	11	
<i>Aantal antwoorden</i>	54	

2.7 dat de scholing positief gewaardeerd wordt door mensen die de scholing hebben gevolgd (reviews

	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	1	2 %
3	8	14 %
4	24	43 %
5 heel belangrijk	23	41 %
<i>Niet toepasbaar</i>	<i>0</i>	
<i>Gemiddelde</i>	<i>4,2</i>	
<i>Missende</i>	<i>9</i>	
<i>Aantal antwoorden</i>	<i>56</i>	

Vraag 3: belang van kwaliteitslabels

Aantal reacties: 55 / Missende: 10

3.1 Hoe belangrijk is een kwaliteitslabel voor u in uw keuze voor een bepaalde opleiding of opleidingsinstituut?		
	absoluut	in%
1 helemaal niet belangrijk	0	0 %
2	3	5 %
3	12	22 %
4	32	58 %
5 heel belangrijk	8	15 %
<i>Niet toepasbaar</i>	0	
<i>Gemiddelde</i>	3,8	
<i>Missende</i>	10	
<i>Aantal antwoorden</i>	55	

Aantal reacties: 54 / Missende: 11

3.2 Hoe waarschijnlijk is het dat u voor een opleider of opleiding kiest die geen kwaliteitslabel heeft?		
	absoluut	in%
1 heel onwaarschijnlijk	11	20 %
2	14	26 %
3	23	43 %
4	4	7 %
5 heel waarschijnlijk	2	4 %
<i>Niet toepasbaar</i>	0	
<i>Gemiddelde</i>	2,5	
<i>Missende</i>	11	
<i>Aantal antwoorden</i>	54	

Bijlage 3: Geraadpleegde personen

De volgende personen zijn in gesprekken van ca. 45 minuten geconsulteerd:

- 10.2.e, 10.2.e +
- 10.2.e, 10.2.e
- 10.2.e, 10.2.e
- 10.2.e, 10.2.e

Bijlage 4: Bronnen

Naast de in dit document opgenomen verwijzingen zijn tenminste de volgende bronnen benut:

Geraadpleegde websites:

<https://www.springest.nl/keurmerken/erkend-keurmerk>
<https://keuzegids.nl/methodiek-keuzegids-mbo-2021/#Pres>
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/certificaten-keurmerken-en-meetinstrumenten/kwaliteitseisen-producten-en-diensten>
<https://www.rva.nl/geaccrediteerde-organisaties/alle-geaccrediteerden>
<https://www.cedeo.nl/Page/Over>
<https://www.blikopwerk.nl/index>
<https://www.c pion.nl/Page/About>
<https://www.registeropleidingen.nl/wat-zijn-registeropleidingen>
<https://www.crkbo.nl/>
https://nl.wikipedia.org/wiki/ISO_9001
<https://www.nrto.nl/kwaliteit/keurmerk/>
<https://www.lr.org/nl-nl/dit-zijn-wij/onze-accreditaties-voor-managementsystemen/>
<https://www.kiwa.com/nl/nl/over-kiwa/>
<https://snro-instituut.nl/register/>
<https://www.nlqf.nl/nlqf-voor-opleiders>
<https://www.examenkamer.nl/>
<https://associatie.nl/>
<https://www.icm.nl/over-icm/kwaliteit/>
<https://edudex.nl/over-edu-dex/>
<https://www.nidap.com/>

Publicaties:

- Werk maken van scholing; Advies over de postinitiële scholingsmarkt, SER, april 2012
- Behoeftte aan een scholingsportal; Onderzoek naar de behoefte aan een portal met informatie over scholingsmogelijkheden, ECBO/Centerdata, 2019
- Advies Private scholingsmiddelen, SER, november 2020
- Onderzoek Levenlanglerenkrediet, Eindrapportage, Panteia, 2020
- Werk maken van scholing; Advies over de postinitiële scholingsmarkt, SER 2012

Nationaal Platform

Leren en Ontwikkelen

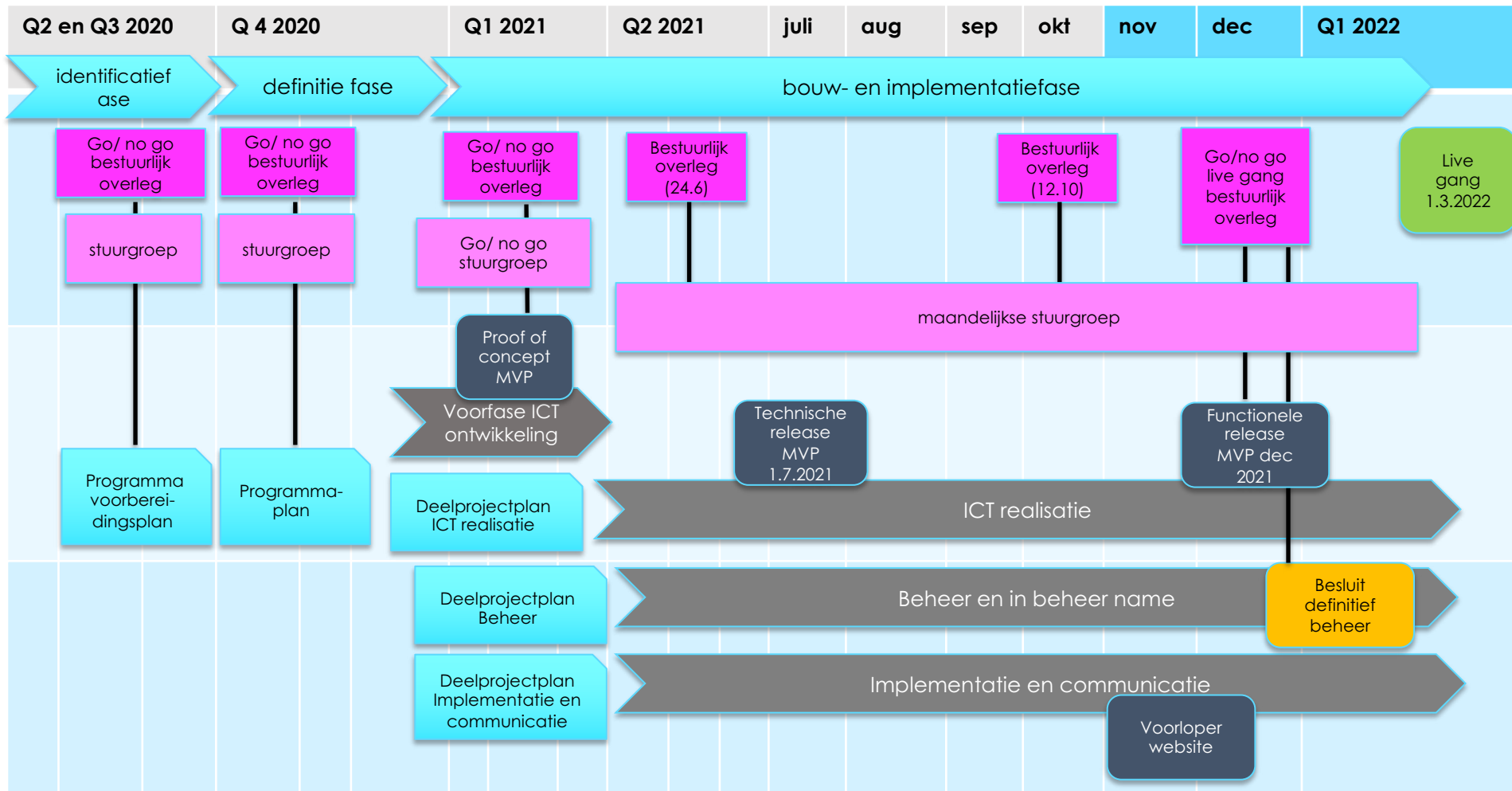
Voortgangsrapportage november 2021

Stuurgroep 7 december 2021

ICTU

Mijlpalenplanning LS oktober 2021

Programma LS			Opdrachtgever: 10.2.e OCW Gedelegeerd opdrachtgever 10.2.e OCW/directie MBO		Programmamanager: 10.2.e ICTU		Rapportage periode: oktober 2021		Legenda:	
									Voortgang binnen de geplande kaders	
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbaar overzicht van opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.						Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar	
Voortgang			We hebben nog steeds te maken met een aantal onzekerheden rond gegevensbronnen en beheer. Op 1 juli is een werkende technische release opgeleverd die samen met gebruikers van de verschillende doelgroepen functioneel verder wordt ontworpen en getest. De live gang is verplaatst van 1.1.2022 naar 1.3.2022.						Stuurgroep wordt om hulp gevraagd	
									Nog niet aan de orde	
	nov	okt	Toelichting					Mitigerende maatregelen		
Planning			<ul style="list-style-type: none">Het voldoende gevuld zijn van het NPLO met gegevens van met name kleine opleiders en het (contract)onderwijs van de reguliere opleiders blijft een aandachtspunt.Risico: Afhankelijkheid van de planning en vulling van RIO. Zowel kwalitatief als kwantitatief is RIO begin dit jaar nog niet volledig gevuld.Risico: onduidelijk wie het definitieve beheer gaat doen, waardoor datum van live gang onzeker is.De vertraagde besluitvorming over hoe om te gaan met kwaliteitslabels en met de aanvullende bronnen voor RIO, betekent dat we de consequenties voor bouw en implementatie en dus voor de planning nog niet in beeld hebben, waardoor de haalbaarheid van live gang per 1.3.2022 onder druk komt te staan.					<ul style="list-style-type: none">Alternatieven voor de vulling van het LS zijn in beeld en worden verder uitgewerkt.Staat op de agendaDUO voert een verkenning uit en rapporteert daarover aan OCW op 8 december. Op basis van die verkenning moet duidelijk worden of DUO het definitieve beheer gaat uitvoeren. Beheer wordt tijdelijk bij ICTU (technisch en applicatie beheer) en het programma (functioneel beheer) belegdHet programma brengt voor het bestuurlijk overleg van 22 december de consequenties van de verschillende scenario's voor de planning in beeld.		
Scope			Voor de doorontwikkeling van het NPLO wordt een plan ontwikkeld op basis van de aanvraag die samen met SZW is gedaan aan het Nationaal Groeifonds in samenwerking met UWV en S-BB voor de koppeling met Skills en arbeidsmarktinformatie.							
Kwaliteit			Aandachtspunt: Onduidelijke besluitvorming in de stuurgroep heeft in het bestuurlijke overleg niet geleid tot een beslissing over het wel niet tonen van opleidingen zonder kwaliteitslabel.					OCW overlegt hierover met bestuurlijke partners. Staat op de agenda van de stuurgroep.		
Budget										

Startdocument voorbereiding Landelijk Scholingsportal

Versie definitief
10 juni 2020

Versie beheer

Datum	Auteur	Bewerking van versie	Resultierend in versie	Opmerkingen
26.5.2020	10.2.e 10.2.e 10.2.e		0.1	
02.06.2020	10.2.e 10.2.e 10.2.e	0.1	0.2	
09.06.2020	10.2.e 10.2.e 10.2.e	0.2	0.3	Opmerkingen 10.2.e 10.2.e en 10.2.e verwerkt
09.06.2020	10.2.e 12.e 10.2.e 10.2.e	0.3	0.4	Opmerkingen 10.2.e 10.2.e
10.06.2020	10.2.e 12.e 10.2.e 10.2.e	0.4	definitief	

Distributie

Versie	Verzendlijst	Datum	Opmerkingen
0.1	Projectteam	26.05.2020	
0.2	Projectteam en OCW (10.2.e en 10.2.e)	03.06.2020	
0.3	Projectteam en OCW (10.2.e en 10.2.e)	09.06.2020	
0.4	Projectteam en OCW (10.2.e en 10.2.e)	10.06.2020	
definitief	Werkgroep digitaal scholingsregister	10.06.2020	

Goedkeuring

Versie	Verzendlijst (naam+functie)	Datum	Opmerkingen
0.4	10.2.e 10.2.e directie MBO	10.06.2020	

Inhoud

1.	Inleiding en achtergrond	4
2.	Visie (concept)	5
	Centrale probleemstelling: een veranderende arbeidsmarkt	5
	De “waarom-vraag”: een leven lang ontwikkelen	7
	De “wat-vraag” en de “hoe-vraag”	7
	Samengevat	8
3.	Doelen Landelijk Scholingsportal	9
4.	Aanpak, producten en indicatieve planning	9
	4.1. De identificatiefase (doorlooptijd 8 weken)	9
	4.2. De definitiefase (doorlooptijd 8 weken)	11
	4.3. Vervolgfases	12
5.	Organisatie en sturing	13
6.	Stakeholders	14
	Bijlage	16

1. Inleiding en achtergrond

Dit startdocument beschrijft op welke wijze we via een identificatiefase en de daaropvolgende definitiefase tot een programma en plan van aanpak willen komen voor de mogelijke ontwikkeling van het zogenoemde landelijke scholingsportal. Het doel van zo'n scholingsportal is het geven van betrouwbare informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen, zowel publiek als privaat, en op termijn het aanbieden van vormen van gepersonaliseerd scholings- en loopbaanadvies (zie meer uitgebreid het visie hoofdstuk hierna).

In het kader van het meerjarig actieprogramma 'leven lang ontwikkelen' van het kabinet is in 2019 een verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van een scholingsportal: een digitaal overzicht van individuele scholingsmogelijkheden. De verkenning is uitgevoerd door 10.2.e die in december 2019 het rapport van de verkenning en zijn advies aan ministers Van Engelshoven (OCW) en Koolmees (SZW) heeft overhandigd. In dezelfde maand is het rapport naar de Tweede Kamer verstuurd.

Op 8 januari 2020 is het advies besproken in een bestuurlijk overleg tussen de betrokken DG's van OCW en SZW, sociale partners en onderwijsorganisaties. Uit dit overleg is gebleken dat alle partijen voorstander zijn van de ontwikkeling van een landelijk scholingsportal. Zij geven de voorkeur aan een model waarbij de scholingsportal een publiek-private voorziening wordt die een overzicht geeft van scholingsmogelijkheden en financiële mogelijkheden en waarbij het publieke belang - de kwaliteit, de toegankelijkheid en de betrouwbaarheid - voldoende geborgd is.

De ministers van OCW en SZW hebben als belangrijke randvoorwaarde aangegeven dat een scholingsportal niet uitsluitend door de overheid gedragen kan worden en vinden het belangrijk dat sociale partners en onderwijsorganisaties hun verantwoordelijkheid nemen en zich committeren aan de ontwikkeling van de portal.

2. Visie (concept)

Als onderdeel van de identificatiefase voor het te ontwikkelen Landelijk Scholingsportal is de navolgende concept visie opgesteld. Voor de totstandkoming is gebruik gemaakt van diverse documenten, waaronder de projectopdracht van OCW, de offerte van ICTU, de Verkenning van 10.2.e, diverse beleidsdocumenten, een kick-off sessie "doordacht van start". Deze conceptvisie is onderdeel van het startdocument, gaandeweg het ontwikkeltraject kan de visie aangescherpt worden op basis van nieuwe inzichten. Deze visie is daarmee geen blauwdruk, maar een eerste stap en discussiestuk in een iteratief proces.

Voor het beschrijven van een - voor zover mogelijk gedeelde - visie is gebruik gemaakt van De Golden Circle. Een eenvoudig en herkenbaar instrument om visie, missie en strategie te beschrijven wat helpt om diverse en soms uiteenlopende beelden, ideeën en opvattingen onder een brede groep belanghebbenden bij het Landelijk Scholingsportal te beschrijven en te structureren.

Centrale probleemstelling: een veranderende arbeidsmarkt

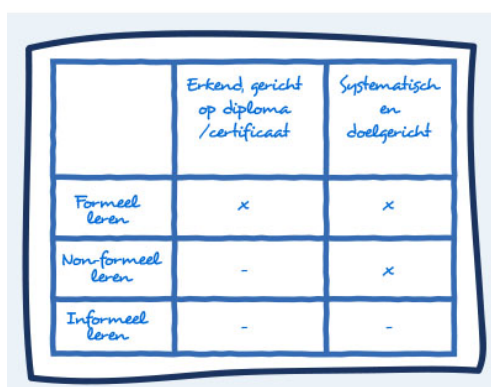
De arbeidsmarkt verandert in snel tempo. Allereerst verdwijnen oude beroepen en komen er nieuwe voor in de plaats. Denk aan het maken van apps, het programmeren van robots, het ontwikkelen van nanotechnologie en allerlei innovatieve oplossingen die bij kunnen dragen aan de klimaatdoelstellingen en een duurzame economie.

Daarnaast verspreiden bedrijven en organisaties zich steeds meer wereldwijd (globalisering). En de concurrentie neemt toe, ook internationaal. Bij reorganisaties is voor sommige werknemers dan geen plaats meer. Daarom is het kunnen wisselen van beroep en branches steeds belangrijker geworden om zeker te zijn van werk.

Ook de maatschappij wordt steeds ingewikkelder. Daarom is het voor iedereen belangrijk om goed overweg te kunnen met bijvoorbeeld taal, rekenen en computers¹.

En tot slot zal een onvermijdelijk gevolg van de coronapandemie zijn dat de economie en arbeidsmarkt ingrijpend zullen veranderen. De vraag naar bepaalde beroepen in diverse sectoren zal afnemen. De behoefte aan om- en bijscholing zal daarmee in een stroomversnelling komen.

Werkenden en werkzoekenden kunnen op verschillende manieren leren: in de praktijk, op de werkplek, in alledaagse situaties of door het volgen van een opleiding of een cursus. In dit kader wordt het onderscheid tussen formeel leren, non-formeel leren en informeel leren vaak gehanteerd.

	Erkend, gericht op diploma /certificaat	Systematisch en doelgericht
Formeel leren	x	x
Non-formeel leren	-	x
Informeel leren	-	-

Figuur: formeel, non-formeel en informeel leren

¹ Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-leren/leren-tijdens-loopbaan>

Echter, als iemand zich in een situatie bevindt waarin hij op zoek wil naar het voor hem relevante scholingsaanbod en de bijbehorende financieringsmogelijkheden, dan is er de mogelijkheid dat hij niet goed weet waar hij moet zoeken en dus ook niet of hij de voor hem meest geschikte scholing en financieringsmogelijkheden heeft gevonden.

Uiteraard zijn er doelgroepen die wel weten hoe en waar ze moeten beginnen als ze in deze situatie terecht komen (de "zelfstandigen").

De focus hier ligt op mensen die met existentiële opleidingsvragen zitten. Dit illustreren we hieronder met een aantal fictieve user stories als voorbeeld:

Ontslagen : "Mijn baan als technicus beheerder railvervoer bij Tata-steel houdt na 25 jaar op te bestaan, ik krijg een vertrekregeling waarmee ik me kan laten omscholen. Maar omscholen in wat? Ik ben 59 jaar"

Verzuurd: "Ik werk hier nu twintig jaar, maar heb inmiddels zo'n tabak van deze organisatie en het kortzichtige management. Ik hou het vol door de kantjes ervan af te lopen en me regelmatig ziek te melden. Ik wil dit niet meer en wil eindelijk mijn droom gaan verwezenlijken: zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Maar ik weet niet goed waar ik moet beginnen"

Gescheiden: "Ik ben part-time onderwijzer op een basisschool en zes maanden zwanger van een tweeling. Mijn man heeft me onlangs verlaten en ik kan mijn onderwijs- en opvoedingstaken als alleenstaande in de toekomst niet combineren in deze ontstane situatie. Met welke baan kan ik onder deze omstandigheden mijn toekomstige kinderen een financieel onbezorgde toekomst bieden en welk omscholingstraject is daarbij kansrijk?"

Faillissement: "Mijn strandtent valt om, ik heb drie jaar geleden mijn horeca-diploma behaald en na een forse investering met geleend geld begon het eindelijk te lopen. En nu deze Covid-shit. Ik krijg het plaatje met deze vaste lasten niet meer kloppend. Kansloos. Echt een berg ellende, weet niet waar ik moet beginnen"

Nieuwkomer: Ik ben onlangs ingestroomd als vluchteling uit Syrië - ik was daar tandarts - en wil weten welke tandheelkundige kennis en diploma's ik moet hebben om hier mijn werk te kunnen voortzetten?

Verkeerd gekozen: heb net cum laude het conservatorium afgerond als saxofonist, maar –mede door de covid –crisi - lijkt er in de jazzmuziek geen droog brood te verdienen. Waar liggen voor mij interessante kansen op de arbeidsmarkt en wat moet ik bijleren om die te pakken?

Daarbij moet met name ook rekening worden gehouden met mensen die zich willen ontwikkelen die onvoldoende digitaal vaardig zijn (waar de noodzaak om zich te ontwikkelen vaak groot is) en de doelgroep van professionals/dienstverleners die hun daarbij ondersteunen.

In de kern gaat het, zoals hierboven fictief geschetst, om een antwoord te vinden op de volgende vragen:

- Wat kan ik op basis van mijn opleidingsachtergrond, ervaring en eerder verworven competenties?
- Wil ik daarop op voortborduren, of wil ik een ander pad inslaan?
- Wat voor werk zou ik dan willen doen, waar krijg ik energie van en waar haal ik voldoening uit?
- Welk beroep past daarbij?
- Is er genoeg werk en kan ik daar een belegde boterham mee verdienen?
- Hoe ziet die sector van dat beroep er uit?
- Welke opleiding moet ik volgen om dat beroep te kunnen uitoefenen?
- Waar kan ik die opleiding volgen?
- Wat zijn de toelatingseisen voor die opleiding?
- Wat kost dat en welke financieringsmogelijkheden zijn er?
- Wat krijg ik als ik die opleiding heb afgerond?
- Hoe kansrijk is het (in mijn regio) dat ik met die opleiding mijn gewenste baan vind?
- Welke impact heeft die keuze op mijn huidige (financiële) situatie?

De “waarom-vraag”: een leven lang ontwikkelen

De Rijksoverheid onderkent de noodzaak en stimuleert scholing van volwassenen door te zorgen voor de juiste randvoorwaarden. De verantwoordelijkheid voor een leven lang ontwikkelen en scholing ligt echter primair bij de burgers zelf: werkgevers, werknemers en werkzoekenden. Door scholing kunnen werknemers blijven bij veranderingen in hun eigen baan of overstappen naar een andere baan. Ook werkzoekenden kunnen hun kansen op werk vergroten met bijscholing of een leerwerktraject. Zo blijven volwassenen flexibel inzetbaar op de arbeidsmarkt.

Met verschillende maatregelen, experimenten en regelingen stimuleert de overheid het leren tijdens de loopbaan, waaronder:

Pilot flexibilisering en experiment vraagfinanciering

Deeltijdstudenten kunnen een opleiding op sommige hogescholen flexibeler samenstellen en zo beter laten aansluiten op de eigen wensen. De opleiding wordt praktischer en vaak ook korter. Er lopen 2 experimenten: de pilot flexibilisering en het experiment vraagfinanciering. Daarnaast is er een regeling voor ontwikkeling van flexibel scholingsaanbod in het MBO en zijn er in het MBO certificaten die ook door werknemers kunnen worden behaald.

Duurzame inzetbaarheid

De overheid stimuleert werkgevers om hun werknemers te helpen bij het leren en werken. De site *Op weg naar een duurzame inzetbaarheid* biedt praktijkvoorbeelden en hulpmiddelen. Hiermee kunt u zelf aan de slag gaan.

Ervaringscertificaat

Werknemers en werkzoekenden staan sterker op de arbeidsmarkt met een ervaringscertificaat (EVC). Hiermee doen ze kennis en vaardigheden op die in de praktijk op de werkplek officieel erkent.

Tot 55 jaar lenen

Iedereen tot 55 jaar oud die geen recht heeft op studiefinanciering kan geld lenen voor het betalen van collegegeld met het *levenlanglerenkrediet*. Het gaat zowel om publieke als private opleidingen.

Startersbeursregeling

Door de Startersbeursregeling kunnen jongeren hun kansen op de arbeidsmarkt verbeteren met leer- en werkervaring. Met de Startersbeurs gaan starters op de arbeidsmarkt tijdens 6 maanden aan de slag in het bedrijfsleven. Voor deze leerwerkplek krijgen zij een vergoeding van minimaal € 500. Werkgevers ontvangen van de gemeente een bijdrage in de begeleidingskosten.

Ontwikkeladvies voor 45-plussers

De subsidieregeling 'Ontwikkeladvies voor 45-plussers' stelt iedere werkende van 45 jaar of ouder in 2019 in staat een gratis loopbaanadvies te krijgen.

De “wat-vraag” en de “hoe-vraag”

Als wenkend toekomstperspectief voor de langere termijn zien de partijen die aanwezig waren bij het bestuurlijk overleg het volgende voor zich:

- een door een publiek-privaat samenwerkingsverband (hoe) ontwikkelde en beheerde
- gepersonaliseerde portal, waar je met DIGID toegang hebt (wat)
- tot de informatie over de eigen leerloopbaan ; o.a. diploma's, certificaten (wat)

- en de daaraan gerelateerde scholingsmogelijkheden met financieringsbronnen (wat).
- In de regio wordt de ondersteuning vorm gegeven, (hoe)
- waarbij informatie over de regionale arbeidsmarkt kan worden betrokken bij de advisering/ondersteuning (wat)
- Op de lange termijn kan mogelijk aan het digitale portal ook werkervaring en informatie over de relevante kansen op de arbeidsmarkt worden toegevoegd. (wat)

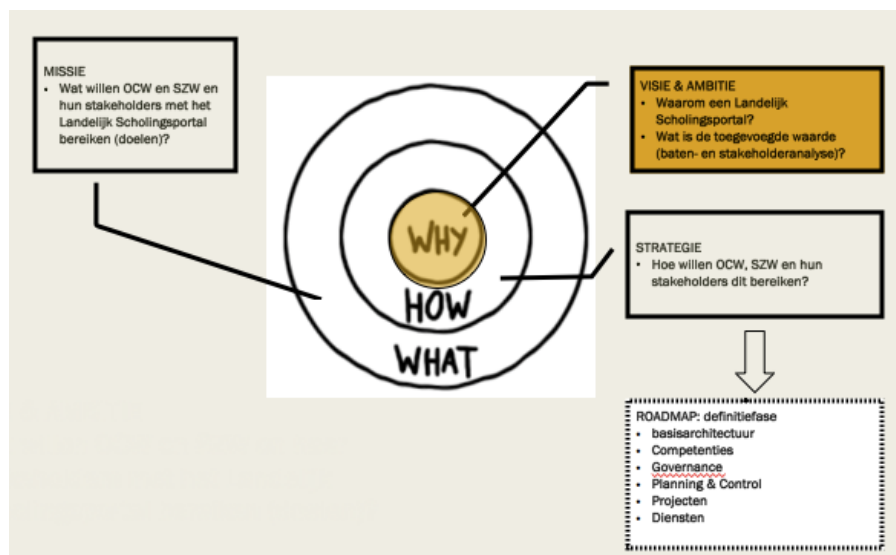
Relevante vragen voor de beantwoording van de "wat-vraag"

- Wat is de beoogde toegevoegde waarde van een Landelijk Scholingsportal?
 - Wat hebben end-users aan zo'n portal boven bestaande informatievoorzieningen?
- Wat zijn de baten voor de diverse doelgroepen en stakeholders?
 - Wie zijn de doelgroepen en stakeholders (stakeholderanalyse)?
 - Wat is hun belang (benefitsmap)?
 - Wat zijn hun potentiële baten (benefitsmap)?
 - Wat willen ze bijdragen?
- Wat is het gedeelde beeld van het nut van een Landelijk Scholingsportal?
 - De content van het portal?
 - De basisinfrastructuur?
 - De toegevoegde waarde ten opzichte van andere initiatieven (sectoraal, lokaal, regionaal, landelijk, internationaal)?

Relevante vragen voor de beantwoording van de "hoe-vraag"

- Wat wordt verstaan onder en wat zijn de mogelijkheden voor Publiek-private samenwerking: ... (level-playing-field)?
- Draagvlak bij en belangen van alle belangrijke stakeholders?
- Wat zijn de relevante bestaande standaarden?
- Wat kunnen we leren van initiatieven in EU en elders?
- Begin klein?
- Wat doen we eerste?
- Hoe verhouden de ambities van OCW en SZW zich tot elkaar?

Samengevat

Figuur: onderzoeksvragen voor het Visiedocument

3. Doelen Landelijk Scholingsportal

Op basis van het bovenstaande komen we tot de volgende 2 hoofddoelstellingen van het landelijk scholingsportal:

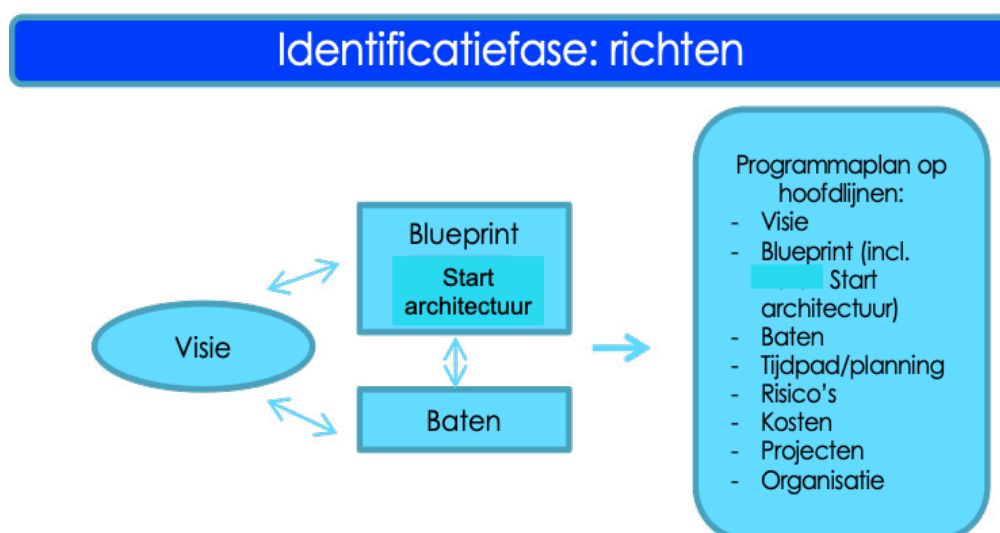
1. **Het geven van betrouwbare informatie over het scholingsaanbod en de daarvoor beschikbare scholingsmiddelen, zowel publiek als privaat;**
2. **Het geven van (regionale) arbeidsmarktinformatie en informatie over beroepen binnen kansrijke sectoren**

Als perspectief voor de langere termijn zien de partijen het aanbieden van vormen van gepersonaliseerd scholings- en loopbaanadvies (visie, maar voor deze fase buiten scope).

4. Aanpak, producten en indicatieve planning

In de voorbereiding van een mogelijk landelijk scholingsportal is gekozen voor een fasegewijze opzet, zodat bij de overgang van een fase kan worden bekeken of het programma nog op de goede weg is. De hoofdfases van dit programma worden hieronder beschreven.

4.1. De identificatiefase (doorlooptijd 8 weken)

In deze fase wordt in samenwerking met de werkgroep, onder leiding en met ondersteuning van ICTU, gewerkt aan een concept visiedocument, dat als leidraad dient voor de sturing op de totstandkoming van het scholingsportal. In het gesprek over die visie (met behulp van interviews met de belangrijkste stakeholders) , wordt in kaart gebracht wat de voor die stakeholders de belangrijkste baten zijn die met het scholingsportal moeten worden gerealiseerd. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de hierboven weergegeven Golden Circle.

De visie vormt het vertrekpunt voor het opstellen van een startarchitectuur volgens de NORA principes (en/of de ROSA). Dat betekent dat principes/uitgangspunten, processen, informatie/gegevens, software en hardware in samenhang worden beschreven, waarbij de voor

de overheid en binnen het onderwijsdomein afgesproken standaarden leidend zijn. Indien OCW besluit om een subsidietender voor de ontwikkeling en het beheer van het landelijk scholingsportal uit te zetten, dan kan de startarchitectuur daarvoor gebruikt worden als set van requirements.

In dat proces (waarvoor een aantal workshops worden georganiseerd) om te komen tot een gedeelde visie, een batenoverzicht en de startarchitectuur, is er ruimte om op basis van inzichten die voortkomen uit het ene onderdeel het andere onderdeel aan te passen. Op basis van deze drie onderdelen kan op hoofdlijnen de business case worden uitgewerkt, zodat kosten en baten kunnen worden afgewogen, en wordt op hoofdlijnen aangegeven, hoe de planning en de besturing van het vervolg eruit ziet. Bij elkaar vormen deze onderdelen een programmaplan op hoofdlijnen.

In de identificatiefase wordt invulling gegeven aan 3 sporen die door het bestuurlijk overleg zijn gedefinieerd:

1. In kaart brengen van en lessen trekken uit regionale en sectorale initiatieven, projecten en pilots op het gebied van scholingsportals.
2. Nagaan in hoeverre het scholingsregister van de STAP-regeling kan dienen als vertrekpunt voor het landelijke scholingsportal.
3. Nagaan hoe een overzicht gerealiseerd kan worden van publieke en private scholingsmiddelen voor opleiding en scholing als onderdeel van een scholingsportal.

Het programmaplan op hoofdlijnen vormt de basis voor het advies voor de start van de definitiefase, dat voor het zomerreces aan het bestuurlijk overleg wordt voorgelegd.

Uitgaande van voldoende beschikbaarheid en input van de verschillende stakeholders streven we ernaar om in juli, via de werkgroep, een advies voor het bestuurlijk overleg gereed te hebben. De besturing gaat vanaf dat moment via een nog in te stellen stuurgroep (zie ook de paragraaf over besturing). Er is al een bestuurlijk overleg op 1 juli gepland. Dat is te vroeg voor het advies. Het bestuurlijk overleg wordt gebruikt om de stand van zaken toe te lichten, de richting waarin we denken en de aanpak.

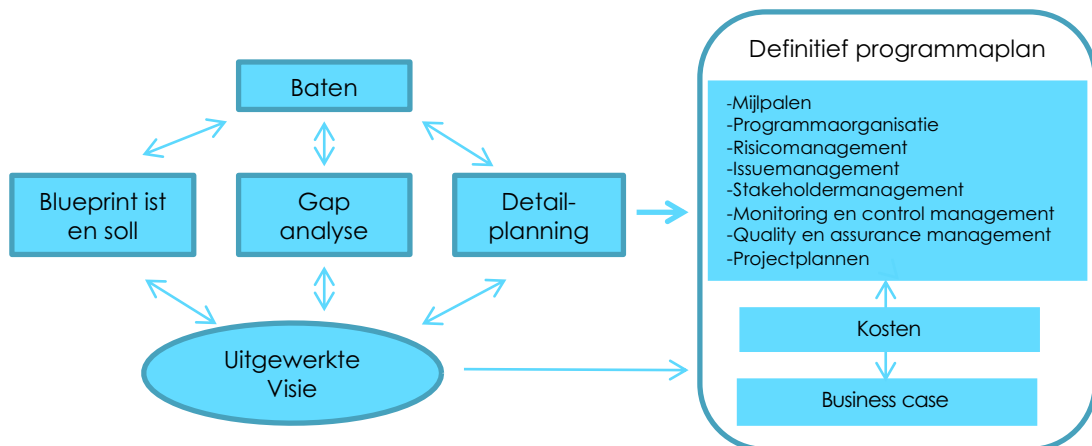
In de bijlage is een zogenoemde praatplaat opgenomen die een eerste schets vormt van de diensten, voorzieningen en ambities met betrekking tot het landelijk scholingsportal.

Indicatieve planning identificatiefase:

Planning fase 1	mei	juni	juli
visiedocument			
baten overzicht			
start architectuur			
business case			
planning			
advies			

4.2. De definitiefase (doorlooptijd 8 weken)

Definitiefase: inrichten

In de definitiefase wordt op basis van de architectuur op hoofdlijnen verder uitgewerkt hoe we van ist naar soll willen komen. Daarvoor wordt samen met de betrokken partijen een voorstel (mogelijk met meerdere scenario's) voor de governance en het beheer van het scholingsportal uitgewerkt, inclusief de bijbehorende afspraken over financiering. Parallel worden de architectuur, de visie en de business case verfijnd en wordt de implementatiestrategie ontwikkeld. In de architectuur worden met name de volgende aspecten uitgewerkt:

- de functionaliteiten die het landelijke scholingsportal zou moeten bieden aan (eind)gebruikers;
- hoe gegevens/data over het opleidings- en scholingsaanbod en de financiële bronnen het beste ontsloten en toegankelijk gemaakt kunnen worden voor het scholingsportal;
- hoe de betrouwbaarheid, actualiteit en kwaliteit van de data het beste geborgd kan worden;
- welke criteria worden gehanteerd voor de selectie van opleidingen en scholingsactiviteiten ten behoeve van de landelijke scholingsportal.

Op basis van deze documentatie kunnen vervolgens de mijlpalen en planning voor de volgende fases (bouw- en implementatiefase) worden opgesteld en kunnen risico-, issuemanagement en quality assurance management worden uitgewerkt. Bij elkaar vormt deze documentatie het definitieve programmaplan.

Het definitieve programmaplan zal eind september aan de stuurgroep worden voorgelegd, ter afronding van de definitiefase en vormt de basis voor het besluit om wel of niet het scholingsportal te ontwikkelen in fase 3, de ontwikkelfase. De planning van fase 2 wordt mogelijk aangepast op basis van inzichten uit fase 1.

Indicatieve planning definitiefase:

Planning fase 2	juli	augustus	september
verfijning producten fase 1			
governance en beheer			
implementatie-strategie			
risico- en issuemanagement			
quality assurance management			
definitief programmaplan			

4.3. Vervolgfases

Bij goedkeuring van de afsluiting van de definitiefase zal het programmaplan moeten worden uitgevoerd. Het programma komt dan terecht in de zogenaamde **ontwikkel- en implementatiefase** waarin met name door de betreffende organisaties conform hun projectplannen en het achterliggende programmaplan de benodigde ICT wordt gebouwd en aangepast en de processen, organisaties en de omgeving worden voorbereid op de productiefase. De opdracht aan ICTU loopt tot en met de afronding definitiefase.

De ontwikkel- en implementatiefase gaat over in de **Productie- en evaluatiefase** waarin het landelijke scholingsportal in productie is en wordt onderhouden.

5. Organisatie en sturing

De projectorganisatie bestaat uit een team bestaande uit een overall projectleider (10.2.e; 10.2.e; ICTU) een architect (10.2.e; ICTU), 3 adviseurs (10.2.e voor de visualisatie, 10.2.e voor de IT advisering, en 10.2.e als onderzoeker/schrijver) en 5.1.2.e (10.2.e; 10.2.e; OCW/MBO).

Het projectteam komt wekelijks bij elkaar.

Opdrachtgever voor dit project is de directie MBO, 10.2.e.

In de identificatiefase wordt aangesloten bij de bestaande sturing. De werkgroep landelijk scholingsportal is het voorbereidende gremium voor de besluitvorming over de fase overgang naar de definitiefase in het bestuurlijk overleg. Als onderdeel van het programmaplan op hoofdlijnen dat voor de fase overgang aan het bestuurlijk overleg wordt voorgelegd, wordt een voorstel voor de besturing van het vervolg gedaan, waaronder in ieder geval de instelling van een stuurgroep. De werkgroep landelijk scholingsportal wordt in ieder geval 1 keer ingezet voor dit project, voorafgaand aan het bestuurlijk overleg dat op 1 juli is gepland.

Ten behoeve van het opstellen van de blue print en de architectuur van het landelijke scholingsportaal zullen er in juni een aantal zogenoemde (virtuele) IDEA workshops worden gehouden. In de workshops zitten de leden van de werkgroep.

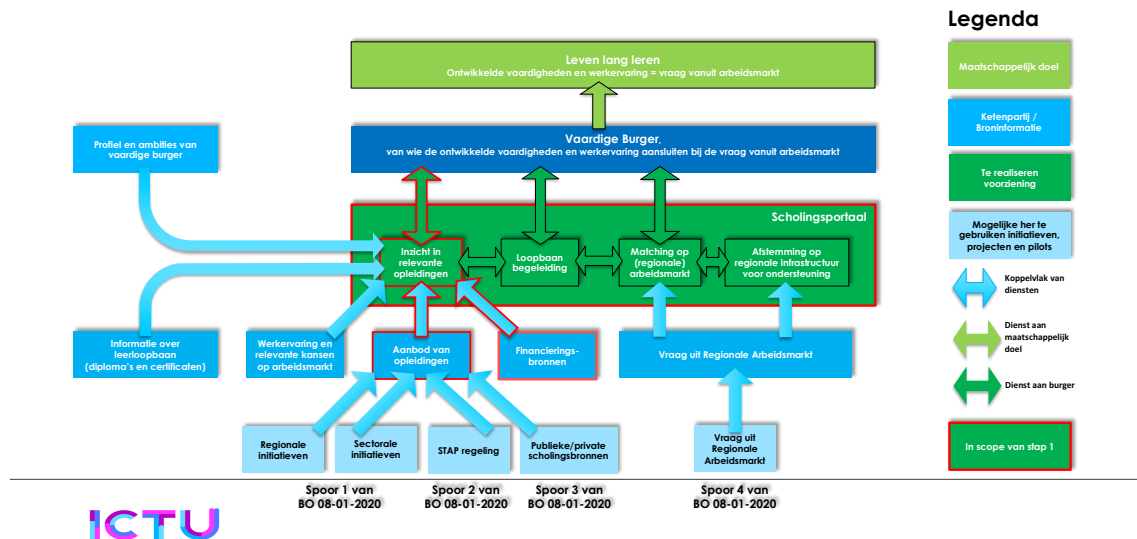
6. Stakeholders

naam	contactgegevens	Organisatie/functie	Belang/toelichting
Publieke sector			
10.2.e	10.2.e @uwv.nl	10.2.e 10.2.e 10.2.e	Was betrokken bij of projectleider Arrangementenbank. Ook betrokken bij arbeidsmarkttool?
10.2.e	10.2.e @duo.nl	10.2.e	Heeft ideeën over leven lang leren platform uitgewerkt.
10.2.e	10.2.e @duo.nl	10.2.e	Opdrachtgever DUO LLL.
10.2.e	10.2.e @duo.nl	10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e	Europass is ooit begonnen als een soort Europees CV (vergelijkbaar met LinkedIn), maar wil uitgroeien naar scholings/opleidingsplatform met ook vacatures e.d. Brussel steekt hier behoorlijk wat geld in. Grote datacomponent.
10.2.e	10.2.e @duo.nl	10.2.e	Bron bouwt mogelijk scholingsregister voor START
10.2.e		10.2.e	Beleidsverantwoordelijke Bron
10.2.e		5.1.2.e	
Privaat/semi-publiek			(sectorale scholingsportals)
10.2.e (en eventueel 10.2.e)	10.2.e @s-bb.nl 10.2.e @s-bb.nl	10.2.e 10.2.e 10.2.e 10.2.e	Een portal met alle mbo opleidingen gemaakt, met persona: KiesMBO Hebben interesse in uitbreiding KiesMBO met opleidingen voor volwassenen.). Wettelijke taken. Sociale partners vertegenwoordigd in SBB (via sectorkamers).
10.2.e 10.2.e en of 10.2.e ?)	10.2.e @awvn.nl	10.2.e 10.2.e 10.2.e	Algemene Werkgeversvereniging, Hebben portal gemaakt, voor werkgevers en werknemers HR tool.
10.2.e	10.2.e @ 10.2.e .nl	10.2.e 10.2.e	portal 10.2.e 'bevat alle erkende hbo- en wo-opleidingen' (website), stichting
10.2.e	10...@edudex.nl	10.2.e	Beheren standaarden en verzorgen gegevensuitwisseling private opleidingen
10...10.2.e	10....@voorlichtingsstelsel.nl	10.2.e	Idem hierboven

naam	contactgegevens	Organisatie/functie	Belang/toelichting
Wetenschap			
10.2.e	10.2.e@tilburguniversity.edu	10.2.e	Was gesprekspartner verkenning, belang? Ideeën over plek portal in arbeidsmarktbeleid, competenties .. (arbeidsmarktplatform). Lijkt op UWV verhaal... Werk naar werk fondsen .. Bestuurlijk invloed? Tweede fase gesprek?
10.2.e			Ideeën over beginnen met alle vormen van scholing waar geldpotjes aan gebonden zijn. Overgenomen in advies.
Werkgroep landelijk scholingsportal			
10.2.e	10.2.e@10.2.e.nl	10.2.e	Vertegenwoordiger ROC's
10.2.e	1...@10.2.e-mkb.nl	10.2.e	Vertegenwoordiger werkgeversorganisaties
10.2.e	10.2.e@nrto.nl	10.2.e	Directeur koepel organisatie private aanbieders
10.2.e	10.2.e@10.2.e	10.2.e	Vertegenwoordiger hogescholen
10.2.e	@vsnu.nl	VSNU,	Vertegenwoordiger universiteiten. Online scholing/e-learning, aansluiten bij landelijke portal
Verstappen			
10.2.e	10.2.e@fnv.nl	10...	Vertegenwoordiger werknemersorganisaties
10.2.e	10.2.e@minocw.nl	10.2.e	Directie Hoger onderwijs
10.2.e	10.2.e@minocw.nl	10.2.e	
10.2.e	10.2.e@minszw.nl 10.2.e@minszw.nl	10.2.e	5.1.2.e W (STAP-regeling; scholingsregister STAP)
Bestuurlijk overleg			
10.2.e		10.2.e	
10.2.e		10.2.e	
10.2.e		10.2.e	
10.2.e		10.2.e	
10.2.e		10.2.e	
10.2.e		10.2.e	

Bijlage

Landschap van diensten en voorzieningen

Middel

Biedt onafhankelijk overzicht en inzicht in:

- Scholingsaanbod
- Financiering
- Eigen kwalificaties en wensen
- Ondersteuning
- Kansen op arbeidsmarkt

Verwijst door naar:

- portals waar (regionale) arbeidsmarktinformatie en informatie over beroepen en sectoren te vinden is
- Bemiddelingsbureaus voor wie niet weet wat ie wil

LSP-voorziening

Geeft inzicht in het gebruik

Baten

GEbruikers

- Betere toegang tot betrouwbare, relevante opleiding(en)
- Beter zicht op financieringsmogelijkheden
- Inzicht in arbeidsmarkt
- Betere ondersteuning door hulp- en dienstverleners

- Continue scholing (leven lang leren)

- Betere en meer competenties

- Verhoging kansen op de arbeidsmarkt
- Meer voldoening in werk

Positieve bijdrage aan individuele welzijn

OPLEIDERS EN PORTAAL-AANBIEDERS

- Genereert meer en specifiek verkeer naar gespecialiseerde portals
- Opleiders bereiken een grotere doelgroep en kunnen hun scholingsmiddelen beter en efficiënter op de vraag afstemmen

- Betere opleidingen

BEDRIJVEN

- Betere aansluiting van arbeid op behoefte bedrijfsleven
- Stijging arbeidsproductiviteit

Positieve bijdrage aan positie bedrijfsleven

OVERHEID

- Beter zicht op gebruik van:
- financieringsbronnen
 - opleidingen (populariteit en kwaliteit)
 - regionale voorzieningen
 - beschikbare ondersteuning

- Beter gebruik beschikbare, algemene middelen
- Beter sturing op kwaliteit opleidingen
- Beter beleid op gebied van scholing en arbeidsmarktontwikkeling

Verbetering concurrentievermogen en vestigingsklimaat NL

Positieve bijdrage aan welvaart NL

Project

	Doelgroepen	Organisatie	Data	Techniek
Vaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikers (en hun hulp/dienstverleners) kennen LSP, zijn in staat het LSP te gebruiken en weten wat de toegevoegde waarde is voor hun ontwikkeling • Opleiders kennen LSP en weten wat ze moeten doen om hun info op LSP te kunnen zetten.. • Alle relevante opleidingsportalen kennen LSP en weten hoe ze kunnen worden gekoppeld. 	<ul style="list-style-type: none"> • Governance LSP functioneert • Beheerorganisatie LSP gereed (processen en administratieve organisatie beschreven) 	<ul style="list-style-type: none"> • Data zijn uitwisselbaar 	<ul style="list-style-type: none"> • LSP verwerkt data
Output	<ul style="list-style-type: none"> • Communicatie naar gebruikers en hun hulp-/dienstverleners • Communicatie en instructie opleiders • Communicatie (en instructie/DLT?) naar alle relevante opleidingsportalen 	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken governance, ontwikkeling en beheer • SLA's en DAP's beheerorganisatie en leveranciers • Kwaliteitsafspraken opleidingen • Overzicht financieringsmogelijkheden • Laagdrempelige toegang voor opleiders op basis van DLT (POC) 	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Front end website LSP • Architectuur LSP conform NORA • Koppeling LSP met Edudex/Stap Scholingsregister

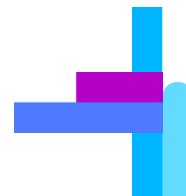
Landelijk scholingsportaal

Presentatie governance en beheer

stuurgroep 5 oktober 2020

ICTU

Inleiding

- Dit is de opzet voor een notitie governance en beheer, met name het onderdeel van de governance is gebaseerd op interviews met de stuurgroepleden van VNO-NCW, FNV, Vereniging Hogescholen, VSNU en NRTO. Interview met MBO raad is nog niet gehouden.
- Aanleiding voor de notitie is de randvoorwaarde die door het bestuurlijk overleg van juli is gesteld, dat voorafgaand aan de go voor het programma er duidelijkheid moet zijn over governance en beheer van het LSP.
- De stuurgroep wordt gevraagd of zij kan instemmen met de richting die in deze notitie aan governance en beheer van het LSP wordt gegeven. Op basis daarvan wordt een concept notitie Governance en beheer uitgewerkt die met de stuurgroep verder wordt afgestemd

Algemene bevindingen

- De overheid/OCW is eigenaar van het LSP en financier van de ontwikkeling en het beheer van het LSP.
- De stakeholders ondersteunen het LSP in de communicatie en de promotie in het veld en bij hun achterban en leveren indien nodig expertise voor de ontwikkeling en doorontwikkeling van het LSP, zodat het LSP van de benodigde betrouwbare gegevens wordt voorzien en gebruikt wordt.
- De stakeholders hebben een voorkeur om het beheer van het LSP bij de overheid onder te brengen, vanwege de continuïteit (een aanbesteding moet elke 5 jaar opnieuw).
- In de governance moet onderscheid worden gemaakt in de ontwikkelfase van het LSP, waarin de governance via de stuurgroep van het programma is georganiseerd, en de uitvoeringsfase, waarin het LSP stabiel is en de doelen van het programma zijn gerealiseerd. Die stabiele uitvoeringsfase is nog niet definitief bereikt bij de live gang van het minimal viable product.
- In de definitieve uitvoeringsfase, kunnen de stakeholders van de sociale partners en onderwijskoepels en NRTO, meer op afstand sturen in de vorm van een adviserende rol aan de eigenaar/beheerder van het LSP. Daarbij wordt gedacht aan een adviesraad van stakeholders.
- In het kader van aansluiten op de praktijk: Overweeg om ook gebruikersraden in te richten, die ten aanzien van het gebruik een adviserende rol kunnen spelen.
- In het kader van aansluiten op de praktijk: Overweeg om de regionale initiatieven een adviserende rol te geven.

Waarop willen de stakeholders sturen?

- De (door) ontwikkeling van de functionaliteiten van het LSP;
- De service levels van het LSP, in termen van juistheid, volledigheid, tijdigheid en beschikbaarheid;
- De kwaliteitscriteria voor opname van opleidingsgegevens in het LSP;
- De kwaliteitscriteria voor opname van opleidingen in het LSP (aansluiten bij STAP?) met als bijzonder aandachtspunt de 'kleine opleidingen' die met name in het kader van de flexibilisering van het onderwijs ontstaan.
- De positie van het LSP in het dynamische LLO landschap in relatie tot andere websites zoals voor de STAP-regeling;
- Level playing field voor alle aanbieders van opleidingen;
- Controle op de kwaliteit van de opleidingen (speelt nu ook bij STAP);
- (administratieve) lasten van instellingen/opleiders, zo laag mogelijk;

Aandachtspunten en diversen

- Relatie met sturing (of gebrek aan sturing) op wat in het kader van LLO en de steunpakketten bij OCW, SZW en EZ gebeurt;
- Gebrek aan overzicht wat er in het kader van LLO gebeurt;
- Betrekken van loopbaanadviseurs bij de ontwikkeling en doorontwikkeling van het LSP;
- Betrekken van expertise van andere portals;
- Toch wel heel veel overlap met STAP, dus kijk goed naar wat daarvan kan worden geleerd en hoe je LSP ten opzichte daarvan positioneert;
- Kijk hoe in het hoger onderwijs het ketenregie overleg is georganiseerd; wat kunnen we daarvan leren en hoe verhoudt zich dat overleg tot het LSP?
- Overweeg bij het minimal viable product, uit te gaan van minimal viable kwaliteitseisen;

Mogelijke beheerorganisaties en afwegingskader beheer

- Er zijn meerdere organisaties binnen de overheid die (delen van) het beheer van het LSP kunnen uitvoeren.
- De verschillende onderdelen van het beheer zijn: functioneel beheer, kwaliteitsbeheer opleidingen, functioneel applicatiebeheer, technisch applicatiebeheer en hosting.
- Er is niet 1 organisatie bij wie dit op dit moment volledig qua takenpakket pas.
- De organisaties die voor (delen van) het beheer in aanmerking komen zijn: DUO, UWV, CIBG, SSC-ICT (voor de techniek), DICTU (voor de techniek), ICTU (voor het functioneel applicatiebeheer). Daarin zijn dus ook combinaties denkbaar.
- De belangrijkste afwegingen daarbij zijn: complexiteit van aansturing, passend bij het huidige takenpakket, beschikbaarheid, ervaring met een dergelijk beheer. Met name de beschikbaarheid is op dit moment bij veel overheidsorganisaties een issue.
- Voor de volledigheid nemen we in het afwegingskader ook op het onderbrengen van (een deel van) het beheer bij een externe partij.

Landelijk Scholingsportaal

PSA LS

Van	10.2.e
Versie	Versie 0.4
Datum	10-11-2020
Status	Concept

Revisietabel

Datum	Versie	Auteur	Toelichting
15-09-2020	0.1	10.2.e	Eerste versie.
03-09-2020	0.2	10.2.e	Opmerkingen 10.2.e en Doordacht van Start Sessie 1 verwerkt, in huisstijl geplaatst, diverse aanvullingen
12-10-2020	0.3.0	10.2.e	Geherstructureerd.
16-10-2020	0.3.1	10.2.e	Opnieuw toevoegingen denkrichting m.b.t. meta informatiestandaard/zoekmachine n.a.v. overleg
22-10-2020	0.3.4	10.2.e	Opmerkingen 10.2.e, 10.2.e 10.2.e, 10.2.e en 10.... 10.2.e verwerkt.
09-11-2020	0.3.5	10.2.e	Opmerkingen 10.2.e en 10.2.e verwerkt.
10-11-2020	0.3.5	10.2.e	Revisie door 10.2.e 10.2.e.
10-11-2020	0.4	10.2.e	Versie voor de stuurgroep van 16 november 2020.

Inhoudsopgave

Revisietabel.....	2
Index van figuren en tabellen.....	4
Samenvatting.....	5
1. Het programma ‘Landelijk Scholingsportaal’.....	6
1.1. De blueprint.....	6
1.2. Het minimal viable product (MVP) van het LS en de PSA	6
1.3. Mogelijke doorontwikkeling van het LS	6
2. Burgers en ondersteunde processen van dit project	7
2.1. Welke processen worden ondersteund door dit project	7
3. Informatie die in het LS wordt ontsloten	9
3.1. Het aanbod van opleidingen.....	9
3.2. Beschikbare financieringsbronnen	10
3.3. Doorverwijzing.....	10
3.4. Overzichtsplaat en samenhang van te ontsluiten informatiebronnen.....	11
4. Kaders, eisen en randvoorwaarden voor het project.....	12
4.1. Non functionele eisen vanuit het ISO 25010 framework.....	12
4.2. Eisen vanuit de BIO.....	14
4.3. Kaders vanuit de NORA.....	16

Index van figuren en tabellen

Index van figuren:

Figuur 1 Het Minimal Viable Product (MVP) van het LS	6
Figuur 2 De processen waar het project aan bijdraagt	7
Figuur 3 Overzichtsplaat van te ontsluiten informatiebronnen aan het LS	11

Index van tabellen:

Tabel 1 De non-functional requirements voor Functionele geschiktheid	12
Tabel 2 De non-functional requirements voor Prestatie-efficiëntie	12
Tabel 3 De non-functional requirements voor Uitwisselbaarheid	12
Tabel 4 De non-functional requirements voor Bruikbaarheid	13
Tabel 5 De non-functional requirements voor Betrouwbaarheid	13
Tabel 6 De non-functional requirements voor Beveiligbaarheid	13
Tabel 7 De non-functional requirements voor Onderhoudbaarheid	13
Tabel 8 De non-functional requirements voor Overdraagbaarheid	14
Tabel 9 Eisen uit de BIO t.a.v. informatiebeveiligingsbeleid	14
Tabel 10 Eisen uit de BIO t.a.v. organiseren van informatiebeveiliging	14
Tabel 11 Eisen uit de BIO t.a.v. toegangsbeveiliging	14
Tabel 12 Eisen uit de BIO t.a.v. fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving	14
Tabel 13 Eisen uit de BIO t.a.v. beveiliging bedrijfsvoering	15
Tabel 14 Eisen uit de BIO t.a.v. acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen	15
Tabel 15 Eisen uit de BIO t.a.v. leveranciersrelaties	15
Tabel 16 Eisen uit de BIO t.a.v. beheer van informatiebeveiligingsincidenten	16
Tabel 17 Kaders vanuit de NORA: Dienstenaanbod	16
Tabel 18 Kaders vanuit de NORA: Kanalen	16
Tabel 19 Kaders vanuit de NORA: Informatie	16
Tabel 20 Kaders vanuit de NORA: Informatie	16
Tabel 21 Kaders vanuit de NORA: Sturing en verantwoording	17
Tabel 22 Kaders vanuit de NORA: Betrouwbaarheid	17

Samenvatting

In dit document is de Project Start Architectuur (PSA) van het Landelijk Scholingsportaal (LS) uitgewerkt. De PSA is een instrument om structuur en richting te geven aan de ontwikkeling en realisatie van het LS en is daarvoor kader stellend. Om die reden wordt de PSA afzonderlijk aan de stuurgroep van het programma LS ter vaststelling voorgelegd.

De PSA beschrijft het minimal viable product van het LS, dat invulling moet geven aan de volgende functies:

- Ontsluiting van het publieke en private aanbod van opleidingen voor burgers,
- Ontsluiting van de publieke en private financieringsbronnen, om een opleiding te volgen,
- Doorverwijzing van burgers naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanbegeleiding.

Tevens is beschreven op welke wijze het LS de burger helpt, welke processen het LS ondersteunt, en van welke (op dit moment bekende) informatiebronnen daarbij gebruik wordt gemaakt. In het laatste hoofdstuk zijn de uitgangspunten, eisen en richtlijnen uitgewerkt, waaraan het LS bij de bouw en het beheer aan zal moeten voldoen.

1. Het programma 'Landelijk Scholingsportaal'

In het programma 'Landelijk Scholingsportaal' wordt via een drietal deelprojecten het Landelijk Scholingsportaal (LS) gebouwd en geïmplementeerd waarmee wordt bijgedragen aan doelstellingen die door het kabinet zijn geformuleerd in het beleid rondom leven lang ontwikkelen. (Zie: Kamerbrief LLO, vergaderjaar 2018–2019, 30 012, nr. 92).

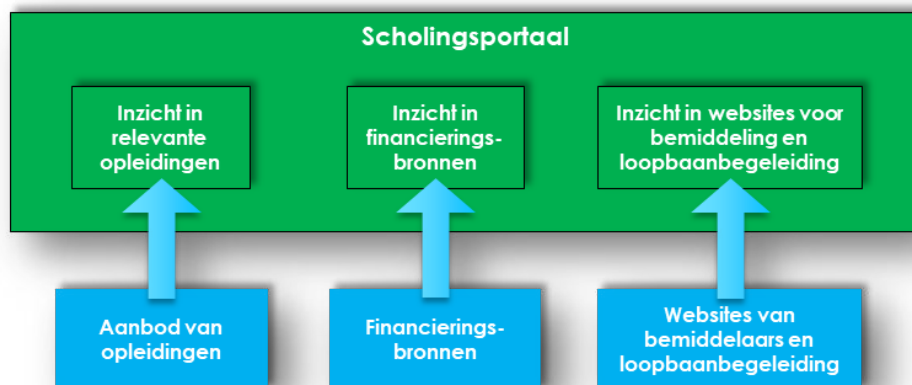
1.1. De blueprint

Vanuit het programma is in de identificatiefase een van de visie afgeleide blueprint op hoofdlijnen opgesteld. In deze blueprint op hoofdlijnen is beschreven hoe de baten van het programma ten aanzien van processen, organisatie, techniek en Informatie in de gewenste situatie gerealiseerd moeten gaan worden.

1.2. Het minimal viable product (MVP) van het LS en de PSA

In de voorbereidingsfase van het programma is besloten wat het LS in ieder geval moet kunnen, het zogenoemde minimal viable product (zie ook figuur 1):

- Het ontsluiten van het publieke en private aanbod van opleidingen in Nederland voor burgers,
- Het ontsluiten van de publieke en private financieringsbronnen, die voor een burger beschikbaar zijn om een opleiding te volgen,
- Het doorverwijzen van burgers – die nog niet weten wat ze willen – naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanbegeleiding.

Figuur 1 Het Minimal Viable Product (MVP) van het LS

1.3. Mogelijke doorontwikkeling van het LS

Bij de bouw van het MVP moet rekening worden gehouden met mogelijke toekomstige ontwikkelingen zodat het LS, indien gewenst, kan worden doorontwikkeld/uitgebreid met meer informatie(bronnen). Deze zijn in de voorbereidingsfase van het programma besproken. Hierbij kan worden gedacht aan informatie betreffende:

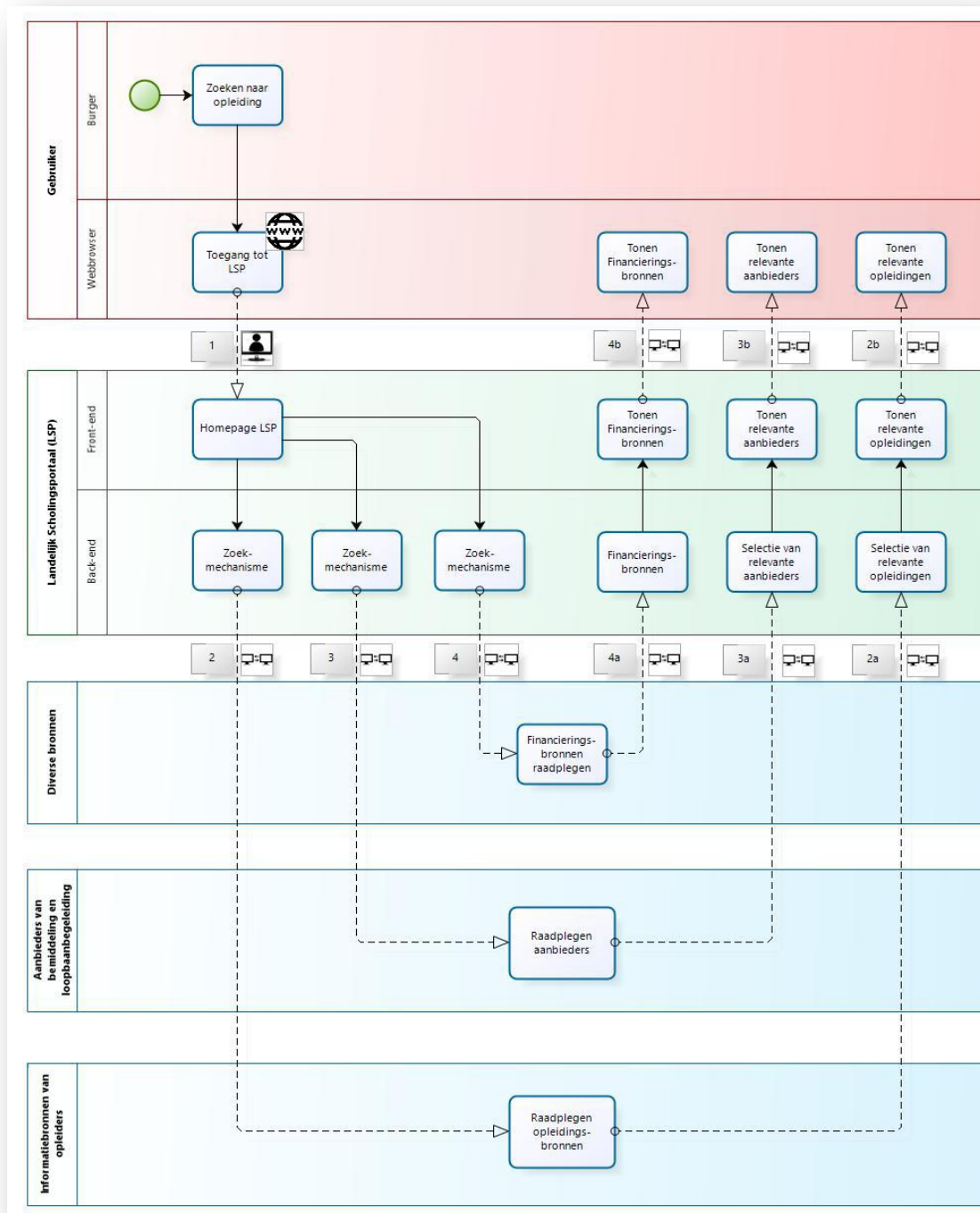
- Behaalde diploma's en certificaten,
- Relevante werkervaring,
- Persoonlijke leerdoelen,
- Relevant aanbod vanuit de (regionale) arbeidsmarkt.

2. Burgers en ondersteunde processen van dit project

Het LS richt zich op alle burgers, zodat ze zich kunnen ontwikkelen in hun vak of in hun loopbaan, als werkende of als werkzoekende. Doel daarbij is om het voor burgers makkelijker te maken een betrouwbare opleiding te vinden die bij ze past.

2.1. Welke processen worden ondersteund door dit project

In figuur 2 zijn de processen uitgetekend die het project gaat realiseren. De figuur laat zien hoe een burger via het LS op zoek gaat naar passende informatie.

Figuur 2 De processen waar het project aan bijdraagt

Via de webbrowser zal een burger naar de website van het LS gaan (tag 1 in de figuur). Via de website kan de burger nu zoeken naar informatie over verschillende zaken. Dit betreft:

- Het aanbod van opleidingen in Nederland (tag 2),
- De algemene financieringsbronnen, die voor een burger beschikbaar zijn om een opleiding te volgen (tag 3),
- Het aanbod van websites van aanbieders waar de burger bemiddeling en loopbaanbegeleiding kan krijgen, wanneer hem/haar nog niet helemaal duidelijk is wat hij/zij wil (tag 4).

Via respectievelijk tag 2a, 3a, 4a en 2b, 3b, 4b worden resultaten gepresenteerd aan de burger:

- Het aanbod van opleidingen passend bij de parameters die de burger bij de zoekopdracht heeft meegegeven (tag 2a, en 2b).
- De financieringsbronnen passend bij de parameters die de burger bij de zoekopdracht heeft meegegeven (tag 3a en 3b).
- Een overzicht van websites van aanbieders die diensten aanbieden als bemiddeling en loopbaanbegeleiding (tag 4a en 4b).

3. Informatie die in het LS wordt ontsloten

Het LS moet informatie beschikbaar stellen aan mensen die zich (verder) willen ontwikkelen. Op basis van deze informatie kan een passend aanbod worden gedaan aan burgers die zich verder willen ontwikkelen. De overzichtsplaat in figuur 2 geeft al enig overzicht van de informatiebehoefte die door dit project via het LS wordt ontsloten, namelijk:

- Het actuele aanbod van beschikbare betrouwbare en kwalitatief goede opleidingen in Nederland inclusief de doorverwijzing naar plaatsen waar gedetailleerde informatie over die opleidingen beschikbaar is.
- De financieringsbronnen waar mensen gebruik van kunnen maken om hun opleiding (gedeeltelijk) te kunnen bekostigen.
- Doorverwijzing naar websites van aanbieders voor bemiddeling en loopbaanbegeleiding voor mensen die (nog) niet weten wat ze willen, zodat ze daar een beter beeld van kunnen verkrijgen.

Deze informatie komt uit verschillende informatiebronnen. Hoe beter deze informatie is, hoe beter vanuit het LS inzicht gegeven kan worden aan de burger. Om al deze informatie beschikbaar te kunnen krijgen, moet antwoord worden gegeven op de volgende vragen:

- Welke van de boven benoemde informatie wordt er ontsloten en aan de burgers beschikbaar gesteld via het LS?
- Hoe is deze informatie gestructureerd om het goed te kunnen presenteren?
- Welke afspraken moeten mogelijk met aanbieders van de broninformatie worden gemaakt?

3.1. Het aanbod van opleidingen

Het LS levert informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod. Een eerste analyse heeft opgeleverd dat er verschillende bronnen van informatie over opleidingen beschikbaar zijn, zoals:

- EDU-DEX¹ zorgt ervoor dat volgens daartoe afgesproken standaarden actuele, betrouwbare en complete informatie wordt verzameld over 55.000+ opleidingen en cursussen, van ruim 160 vaak private opleiders, ten behoeve van derden.
- Vanaf 1 januari 2022 treedt de zogenoemde STAP-regeling in werking. In dat kader stelt de overheid aan werkzoekenden en werknemers een budget (per jaar 1000 tot 2000 euro) beschikbaar, waarmee zij zichzelf kunnen (blijven) ontwikkelen om hun positie op de arbeidsmarkt te versterken. UWV voert deze regeling uit en bouwt daartoe een portaal waarmee de subsidie kan worden aangevraagd. Na goedkeuring van de aanvraag wordt het budget direct uitbetaald aan de opleidingsinstelling en kan de aanvrager van start gaan met de opleiding. De opleidingen die voor subsidie in aanmerking worden via RIO (zie volgende bullet) ontsloten.
- Met RIO (Registratie Instellingen en Opleidingen) bij DUO kunnen onderwijsinstellingen zichzelf en hun onderwijsaanbod beter registreren en beschikbaar stellen aan andere partijen. Ten behoeve van de STAP-regeling worden de opleidingen die in RIO staan samengevoegd met gegevens van andere (private) opleiders en opleidingen die voor de STAP-regeling in aanmerking komen. Al deze opleidingen komen in het scholingsregister

¹ Zie voor meer informatie over EDU-DEX op: <https://edudex.nl/>

van STAP te staan. Alle gegevens in RIO worden eenduidig geregistreerd volgens een vastgelegde structuur.

Met RIO² kunnen onderwijsinstellingen (en straks dus ook andere opleiders) het wie, wat, waar en hoe van de eigen organisatie en de aangeboden opleidingen registreren.

EDU-DEX wordt een van de bronregisters van RIO, t.b.v. de STAP-regeling.

- Overige opleidingen die wel in aanmerking komen om getoond te worden in het LS, maar niet in hierboven genoemde bronnen zijn of worden opgenomen.

In het LS moet de relevante informatie over opleidingen van opleiders die daarvoor in aanmerking komen worden ontsloten, zodat deze informatie via het LS beschikbaar kan worden gesteld aan burgers.

Hierover moeten afspraken worden gemaakt, zodat er structuur in aanlevering van de informatie wordt gerealiseerd. Denk daarbij met name aan afspraken over de attributen die nodig zijn in de zoekmethodiek in relatie tot het selecteren van de opleidingen behorend bij de profielen van de burgers. Denkbare attributen zijn:

- Vakgebied.
- Omschrijving van opleiding.
- Opleidingsniveau en toelatingseisen.
- Duur van de opleiding.
- Kosten van de opleiding.
- Etc.

3.2. Beschikbare financieringsbronnen

Het kunnen financieren van een opleiding is een belangrijke factor bij het besluit om wel of geen opleiding te volgen. Daarom is het belangrijk om opleiding zoekenden inzicht te geven in de financieringsmogelijkheden c.q. de scholingsmiddelen waarop men aanspraak kan maken. Hierbij gaat het in de scope van dit project niet om persoonlijke financiering en de inzet van eigen middelen, maar over publieke en private financieringsbronnen. Denk aan subsidieregelingen van de overheid, aftrekposten bij de belastingen, regelingen in CAO's, bekostigde branche-opleidingen etc.

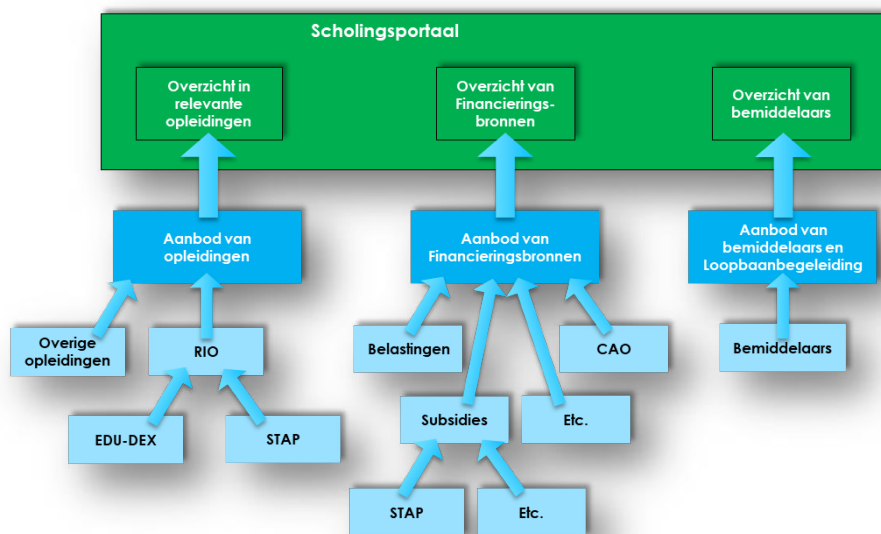
3.3. Doorverwijzing

Natuurlijk zijn er ook mensen die advies willen over een volgende stap in hun loopbaan of ontwikkeling voordat ze een keuze voor een bepaalde opleiding willen maken. Daarom zal het LS voorzien in een functie die doorverwijst naar websites met informatie over scholingsadviseurs en loopbaanadviseurs.

² Zie voor het let informatiemodel informatieobjecten van RIO: <https://www.rio-onderwijs.nl/informatieobjecten-2>

3.4. Overzichtsplaat en samenhang van te ontsluiten informatiebronnen

Figuur 3 Overzichtsplaat van te ontsluiten informatiebronnen aan het LS

4. Kaders, eisen en randvoorwaarden voor het project

4.1. Non functionele eisen vanuit het ISO 25010 framework

De ISO-norm 25010 voor *productkwaliteit* onderscheidt acht hoofdcategorieën die elk zijn onderverdeeld in kwaliteitseigenschappen, 31 in totaal.

Functionele geschiktheid (Functional suitability)	
1	Het LS moet functioneel de taken ondersteunen die nodig zijn om de te ontsluiten gegevens te kunnen presenteren aan de burger. Dit impliceert ook het goed functioneren van alle koppelvlakken met de bronhouders voor het ontsluiten van die gegevens.
2	Het LS heeft systeem controles geïncorporeerd die zorgen dat de informatie op de juiste wijze aan de burger wordt gepresenteerd.

Tabel 1 De non-functional requirements voor Functionele geschiktheid

Prestatie-efficiëntie (Performance efficiency)	
3	Het LS reageert direct op handelingen van de burger, zonder dat er een merkbare vertraging ontstaat. De gemiddelde responstijd van een handeling is kort (fractie van een seconde).
4	Het LS kan een grote hoeveelheid gegevensontsluitingen van aangesloten bronpartijen tegelijkertijd probleemloos aan.
5	Het LS kan een hoeveelheid van 10.000 burgers tegelijkertijd probleemloos aan. Op het moment dat van het systeem tijdelijk hogere prestatie worden gevraagd in perioden van pieken, kan de capaciteit snel en gemakkelijk worden bijgeschakeld

Tabel 2 De non-functional requirements voor Prestatie-efficiëntie

Uitwisselbaarheid (Compatibility)	
6	Het samenspel van het LS met bronhouders van informatie werkt probleemloos zonder in te leveren op de prestaties van het LS.
7	Er zijn met bronhouders afspraken gemaakt over de beschikbaarheid van informatie en de koppelvlakken. Deze afspraken zijn vastgelegd in een SLA.
8	<p>Het LS moet het zeer eenvoudig maken voor nieuwe (soort) bronhouders om zichzelf aan te sluiten, zonder dat er een afhankelijkheid ontstaat op de (door)ontwikkeling van een nieuw koppelvlak aan de kant van het LS.</p> <p>De gehanteerde standaarden voor het ontsluiten van gegevens van bronhouders voldoen aan open standaarden. Zijn de bronhouders overheden, dan voldoen deze ook aan de daarvoor bij de overheid geldende standaarden welke zijn vastgesteld door het forum standaardisatie. Zie:</p> <ul style="list-style-type: none">• https://www.earonline.nl/index.php/Rijksregister_standaarden• https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/lijst/verplicht.• https://www.communicatierijk.nl/vakkennis/rijkswebsites/verplichte-richtlijnen

Tabel 3 De non-functional requirements voor Uitwisselbaarheid

Bruikbaarheid (Usability)	
9	Het LS is eenvoudig in het gebruik. De werking moet voor zichzelf spreken, waarbij de essentiële functies van het systeem zonder cursus of toelichting kunnen worden gebruikt. Daar waar nodig biedt het systeem toelichtingen, zoals bijvoorbeeld gebeurt met de gele ballonnetjes bij de Belastingdienst.

10	Door diverse schermen heen klikken om een handeling uit te voeren is uit den boze, tenzij het echt niet anders kan.
11	Het voldoet aan de Europese standaard voor toegankelijkheid EN 301 549. Dit betekent o.a. dat de gebruikersinterface en alle bewerkingen en functies van het LS geschikt en toegankelijk zijn voor gebruikers met beperkingen.
12	Bij de invoer van schermen wordt via algoritmes getoetst op foutieve invoer van gegevens en de compleetheid van de ingevoerde gegevens.

Tabel 4 De non-functional requirements voor Bruikbaarheid

Betrouwbaarheid (Reliability)	
13	Het LS is operationeel en toegankelijk wanneer men deze wil gebruiken. Dit betekent dat er afspraken zijn gemaakt over beschikbaarheid. Deze beschikbaarheidseisen zijn vastgelegd in een contract (SLA). Hierover wordt gerapporteerd en op de resultaten wordt vanuit een beschreven governance door een systeemeigenaar actief gestuurd.
14	Er worden vanuit het LS foutmeldingen gegenereerd wanneer het crasht. Foutmeldingen worden verzameld. Aan de hand van veel voorkomende foutmeldingen kunnen mogelijk onderhoudswerkzaamheden worden geïnitieerd.

Tabel 5 De non-functional requirements voor Betrouwbaarheid

Beveiligbaarheid (Security)	
15	Het systeem moet daarom aantoonbaar voldoen aan maatregelen van de wettelijke vereisten voor informatiebeveiliging en privacy en bij de overheid geldende kaders en voorschriften, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), gebaseerd op NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2022 (richtlijnen voor implementatie en eisen voor procesinrichting) en uitgebreid met overheid specifieke maatregelen, • de AVG.

Tabel 6 De non-functional requirements voor Beveiligbaarheid

Onderhoudbaarheid (Maintainability)	
16	Het kunnen analyseren van de impact van een wijziging is belangrijk om de complexiteit en de effecten van de wijziging te kunnen bepalen. Dit in relatie met het bepalen of een wijziging qua impact gewenst is en om te kunnen bepalen of en wanneer deze wordt doorgevoerd.
17	Alle functionele – en niet functionele wijzigingen die op het systeem worden doorgevoerd, kunnen vanuit onwijzigbare systeemlogging worden aangetoond. Dit geldt tijdens en na de realisatie van de wijziging.
18	De beheerpartij biedt ondersteuning bij elke nieuwe release van het LS op een test-, acceptatie en productieomgeving. Om dit te faciliteren worden deze omgevingen bij de beheerpartij ingericht. De acceptatie en productieomgeving zijn qua look and feel aan elkaar gelijk.
19	De beheerprocedures van het LS zijn gebaseerd op best en bewezen practices.
20	Het LS draagt zorg voor backwards compatibility, waarbij minimaal twee oudere versies ondersteund kunnen worden, zodat aanpassingen die worden doorgevoerd niet direct invloed hebben.
21	Er wordt maximaal 1 nieuwe versie van het LS per jaar opgeleverd, zodat iedereen het kan bijhouden. Nieuwe versies mogen niet tot fouten of kwaliteitsvermindering leiden.

Tabel 7 De non-functional requirements voor Onderhoudbaarheid

Overdraagbaarheid (Portability)	
22	Het LS kan qua techniek en contractueel gemakkelijk bij een willekeurige partij worden ondergebracht. Een eventuele overdracht van het systeem en bijbehorende documentatie naar een andere opdrachtnemer wordt niet gehinderd door de opdrachtnemer. De voorwaarden hiervoor worden contractueel vastgelegd.

Tabel 8 De non-functional requirements voor Overdraagbaarheid

4.2. Eisen vanuit de BIO

De Baseline Informatiebeveiliging Overheid³ (BIO) is geheel gestructureerd volgens NEN-ISO/IEC 27001:2017, bijlage A en NEN-ISO/IEC 27002:2017. Het Forum Standaardisatie heeft deze normen opgenomen in de 'pas toe-of-leg uit'-lijst met verplichte standaarden voor de publieke sector, volgens het 'comply or explain principe'. Dit betekent dat de overheid deze normen toepast tenzij er expliciet geformuleerde redenen zijn om dat niet te doen.

Informatiebeveiligingsbeleid	
5.1.1	Ten behoeve van informatiebeveiliging behoort bij de beheerorganisatie een reeks beleidsregels te worden gedefinieerd, gepubliceerd en gecommuniceerd aan medewerkers en relevante externe ketenpartijen.

Tabel 9 Eisen uit de BIO t.a.v. informatiebeveiligingsbeleid

Organiseren van informatiebeveiliging	
6.1.1	De rol en verantwoordelijkheden van de Chief Information Security Officer (CISO) zijn in een CISO-functieprofiel vastgelegd, gebaseerd op relevante voorschriften en wetten. Er is bij de beheerorganisatie een CISO aangesteld conform dat vastgestelde CISO-functieprofiel.

Tabel 10 Eisen uit de BIO t.a.v. organiseren van informatiebeveiliging

Toegangsbeveiliging	
9.1.2	Alleen geauthentiseerde apparatuur behoort bij de beheerorganisatie toegang te krijgen tot het netwerk en de netwerkdiensten waarvoor zij specifiek bevoegd zijn.
9.4.4	Het gebruik van systeemhulpmiddelen die in staat zijn om beheersmaatregelen voor systemen en toepassingen te omzeilen, behoort te worden beperkt en nauwkeurig te worden gecontroleerd.
9.4.5	Toegang tot de programmabroncode van het LS behoort te worden beperkt.

Tabel 11 Eisen uit de BIO t.a.v. toegangsbeveiliging

Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving	
11.1.4	Tegen natuurrampen, kwaadwillige aanvallen of ongelukken behoort fysieke bescherming te worden ontworpen en toegepast. Bij huisvesting van IT-apparatuur wordt rekening gehouden met de kans op gevolgen van rampen veroorzaakt door de natuur en menselijk handelen.

Tabel 12 Eisen uit de BIO t.a.v. fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving

Beveiliging bedrijfsvoering	
-----------------------------	--

³ <https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/baseline-informatiebeveiliging-overheid-bio/>

12.1.1	Bedieningsprocedures behoren bij de beheerorganisatie te worden gedocumenteerd en beschikbaar te worden gesteld aan alle gebruikers die ze nodig hebben.
12.1.3	Het gebruik van middelen behoort te worden gemonitord en afgestemd, en er behoren verwachtingen te worden opgesteld voor toekomstige capaciteitseisen om de vereiste systeemprestaties te waarborgen.
12.1.4	Ontwikkel-, test- en productieomgevingen behoren te worden gescheiden om het risico van onbevoegde toegang tot of veranderingen aan de productieomgeving te verlagen.
12.2.1	Ter bescherming tegen virussen, malware, ransomware, etc. behoren beheersmaatregelen voor detectie, preventie en herstel te worden geïmplementeerd, in combinatie met een passend bewustzijn van gebruikers.
12.4.1	Logbestanden van gebeurtenissen die beheersactiviteiten, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen registreren, behoren te worden gemaakt, bewaard en regelmatig te worden beoordeeld. Een logregel bevat minimaal: a) De gebeurtenis; b) De benodigde informatie die nodig is om het incident met hoge mate van zekerheid te herleiden tot een natuurlijk persoon; c) Het gebruikte apparaat; d) Het resultaat van de handeling; e) Een datum en tijdstip van de gebeurtenis.
12.4.2	Logfaciliteiten en informatie in logbestanden behoren bij de beheerorganisatie te worden beschermd tegen vervalsing en onbevoegde toegang.
12.4.3	Activiteiten van systeembeheerders en -operators behoren te worden vastgelegd en de logbestanden behoren te worden beschermd en regelmatig te worden beoordeeld.
12.6.1	Informatie over technische kwetsbaarheden van informatiesystemen die worden gebruikt, behoort tijdig te worden verkregen, de blootstelling van de organisatie aan dergelijke kwetsbaarheden te worden geëvalueerd en passende maatregelen te worden genomen om het risico dat ermee samenhangt aan te pakken.

Tabel 13 Eisen uit de BIO t.a.v. beveiliging bedrijfsvoering

Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen	
14.2.2	Procedures voor wijzigingsbeheer met betrekking tot systemen: Wijzigingen aan systemen binnen de levenscyclus van de ontwikkeling behoren te worden beheerst door het gebruik van formele procedures voor wijzigingsbeheer.
14.2.8	Tijdens ontwikkelactiviteiten behoort de beveiligingsfunctionaliteit te worden getest.
14.2.9	Systeemacceptatietests: Voor nieuwe informatiesystemen, upgrades en nieuwe versies behoren programma's voor het uitvoeren van acceptatietests en gerelateerde criteria te worden vastgesteld.

Tabel 14 Eisen uit de BIO t.a.v. acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen

Leveranciersrelaties	
15.2.1	Organisaties behoren regelmatig de dienstverlening van leveranciers te monitoren, te beoordelen en te auditen.

Tabel 15 Eisen uit de BIO t.a.v. leveranciersrelaties

Beheer van informatiebeveiligingsincidenten

16.1.2	Informatiebeveiligingsgebeurtenissen behoren zo snel mogelijk via de juiste leidinggevende niveaus te worden gerapporteerd.
16.1.5	Op informatiebeveiligingsincidenten behoort te worden gereageerd in overeenstemming met de gedocumenteerde procedures.
16.1.6	Kennis die is verkregen door informatiebeveiligingsincidenten te analyseren en op te lossen behoort te worden gebruikt om de waarschijnlijkheid of impact van toekomstige incidenten te verkleinen.
16.1.7	De organisatie behoort procedures te definiëren en toe te passen voor het identificeren, verzamelen, verkrijgen en bewaren van informatie die als bewijs kan dienen.

Tabel 16 Eisen uit de BIO t.a.v. beheer van informatiebeveiligingsincidenten

4.3. Kaders vanuit de NORA

De NORA⁴ richt zich op de publieke sector in het geheel en geldt dus voor alle domeinen en bestuurslagen. Afspraken in NORA maken samenwerken en informatie-uitwisseling mogelijk over bestuurslagen, ketens en domeinen heen. Maar ook binnen een keten, een domein, een bestuurslaag of een organisatie is het handig om afspraken te maken over samenwerking en informatie-uitwisseling, waarin alle afsprakenstelsels (architecturen) mee kunnen praten. Vanuit de NORA worden de volgende kaders meegegeven.

Dienstenaanbod	
AP01/ AP08	Het LS is zo opgezet dat het eenvoudig is om informatie van externe bronnen te presenteren aan burgers. Dit betekent dat in de koppelvlakken maximaal gebruik is gemaakt van (open) standaarden om interoperabiliteit te bereiken.

Tabel 17 Kaders vanuit de NORA: Dienstenaanbod

Kanalen	
AP10	Dit project levert uitsluitend diensten via het digitale kanaal middels een portaal en internet. Alternatieve kanalen zijn uitgesloten.

Tabel 18 Kaders vanuit de NORA: Kanalen

Informatie	
AP13	Alle via het LS gepresenteerde informatie is afkomstig uit bronvoorzieningen. In het LS zelf wordt dan geen informatie vastgelegd, noch de structurering van informatie anders dan op metaniveau van het wie, wat, hoe, wanneer, etc. van de gebruikersbehoefte die de gebruiker probeert te vervullen

Tabel 19 Kaders vanuit de NORA: Informatie

Vraaggerichtheid op een hoger plan	
AP19	De burger staat centraal bij het (door)ontwikkelen van het LS. Dit betekent dat het LS is ontwikkeld vanuit de behoefte, het belang en de verwachtingen van de burger. Dit is getoetst bij de verschillende doelgroepen van burgers via bijvoorbeeld klankbordgroepen.

Tabel 20 Kaders vanuit de NORA: Informatie

Sturing en verantwoording	
---------------------------	--

⁴ Nederlandse Overheid Referentie Architectuur https://www.noraonline.nl/wiki/Afgeleide_principes

AP27	Er is één organisatie verantwoordelijk voor het LS, zodat burgers er iemand op kunnen aanspreken. Afnemers willen weten of de dienstaanbieder een bekende, betrouwbare partij is. Vervolgens wil men die partij kunnen aanspreken op de kwaliteit. Dit geldt in hoge mate voor het LS, waar de dienstverlening afhankelijk is van informatie van bronhouders van die informatie. Daarom is het noodzakelijk dat helder is voor welke prestatie de dienstverlener verantwoordelijk is.
AP28	Er zijn afspraken gemaakt over de dienstverlening van bronhouders aan het LS en deze zijn vastgelegd om het functioneren van het LS te kunnen garanderen.
AP32	Over kwaliteitsafspraken wordt gerapporteerd. Sturing op de kwaliteit van het LS is verankerd tot op het hoogste niveau.

Tabel 21 Kaders vanuit de NORA: Sturing en verantwoording

Betrouwbaarheid	
AP41	De beschikbaarheid van het LS voldoet aan de gemaakte afspraken.

Tabel 22 Kaders vanuit de NORA: Betrouwbaarheid

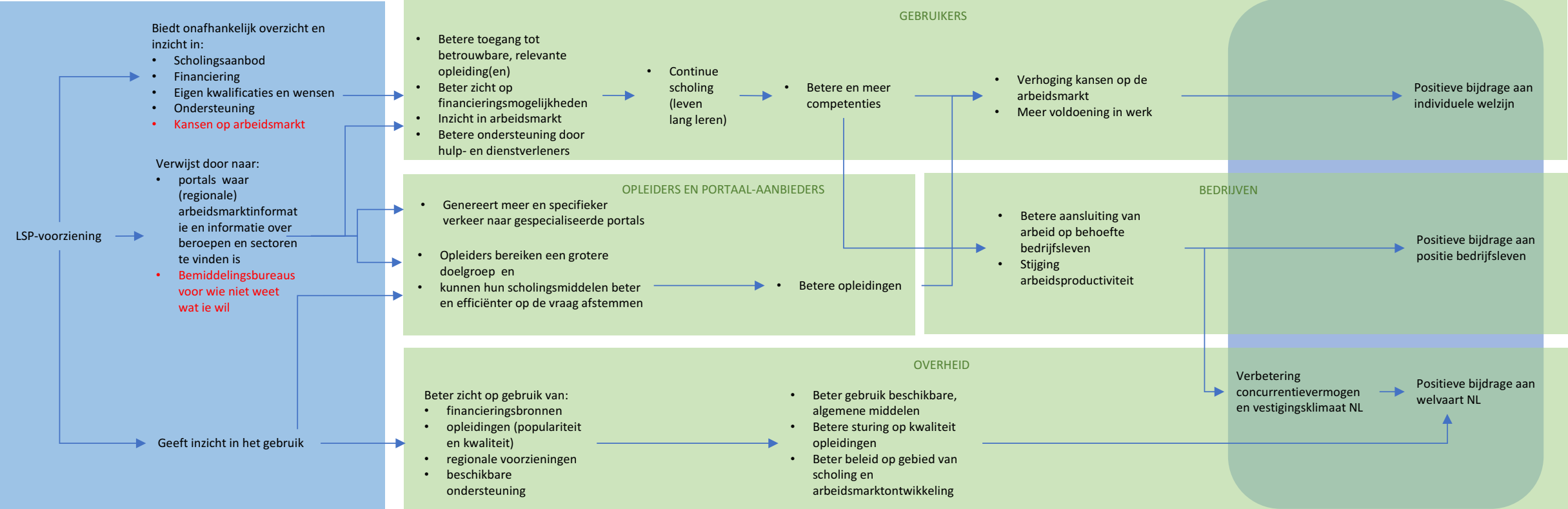

Batenoverzicht

Middel

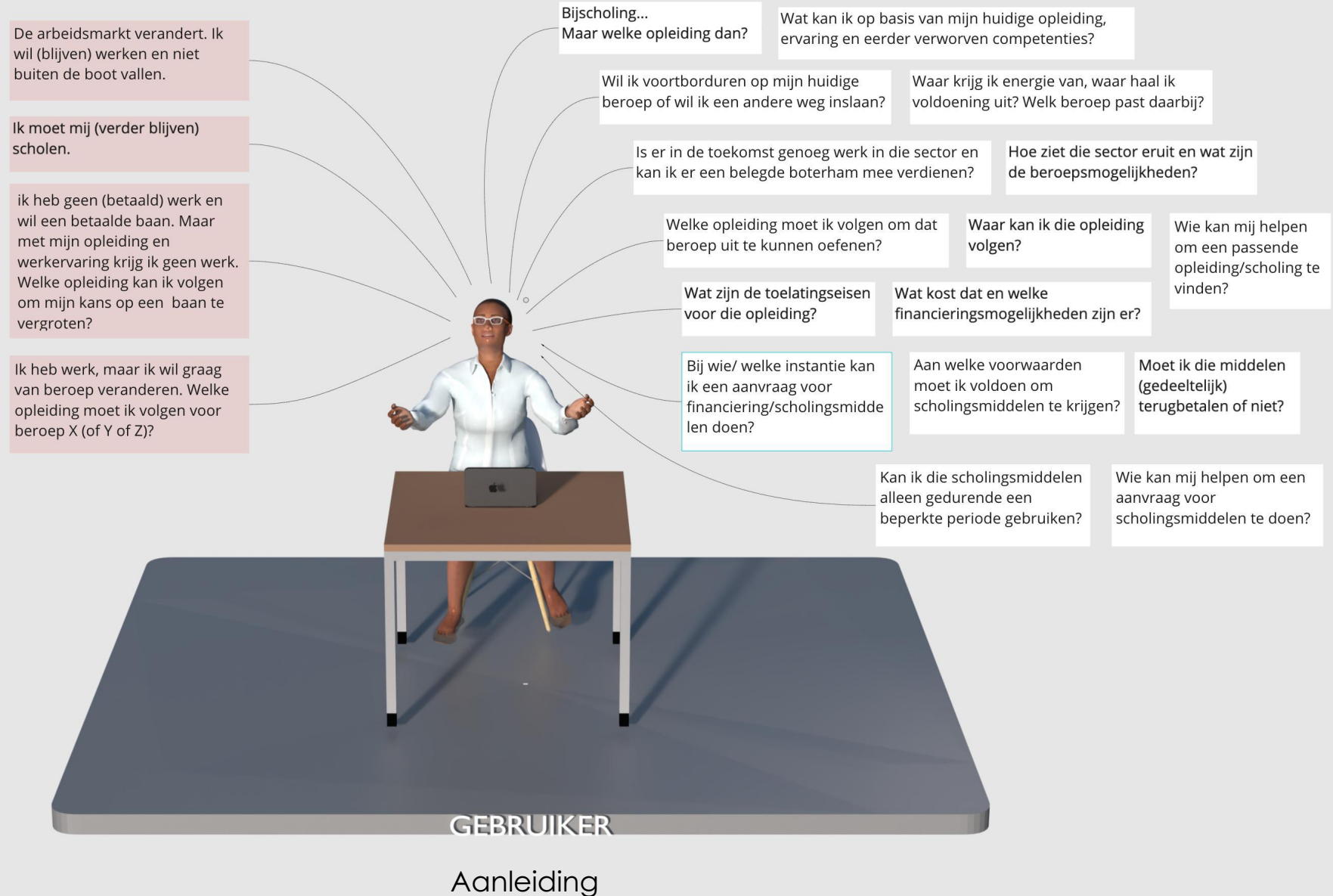
Baten

Doel

Project

	Doelgroepen	Organisatie	Data	Techniek
Vaardigheden	<ul style="list-style-type: none">• Gebruikers (en hun hulp/dienstverleners) kennen LSP, zijn in staat het LSP te gebruiken en weten wat de toegevoegde waarde is voor hun ontwikkeling• Opleiders kennen LSP en weten wat ze moeten doen om hun info op LSP te kunnen zetten..• Alle relevante opleidingsportalen kennen LSP en weten hoe ze kunnen worden gekoppeld.	<ul style="list-style-type: none">• Governance LSP functioneert• Beheerorganisatie LSP gereed (processen en administratieve organisatie beschreven)	<ul style="list-style-type: none">• Data zijn uitwisselbaar	<ul style="list-style-type: none">• LSP verwerkt data
Output	<ul style="list-style-type: none">• Communicatie naar gebruikers en hun hulp-/dienstverleners• Communicatie en instructie opleiders• Communicatie (en instructie/DLT?) naar alle relevante opleidingsportalen	<ul style="list-style-type: none">• Afspraken governance, ontwikkeling en beheer• SLA's en DAP's beheerorganisatie en leveranciers• Kwaliteitsafspraken opleidingen• Overzicht financieringsmogelijkheden• Laagdrempelige toegang voor opleiders op basis van DLT (POC)	<ul style="list-style-type: none">•	<ul style="list-style-type: none">• Front end website LSP• Architectuur LSP conform NORA• Koppeling LSP met Edudex/Stap Scholingsregister

Al die websites... Waar moet ik beginnen? Wie kan mij helpen?

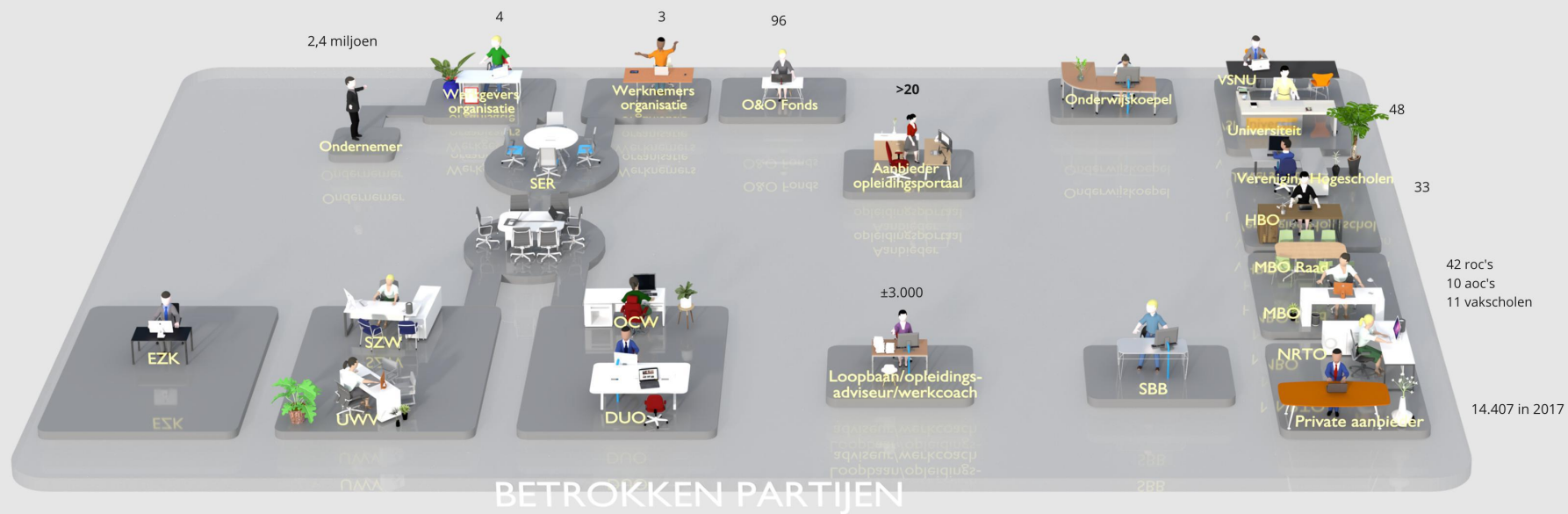
Ik zie door de bomen het bos niet meer!!!

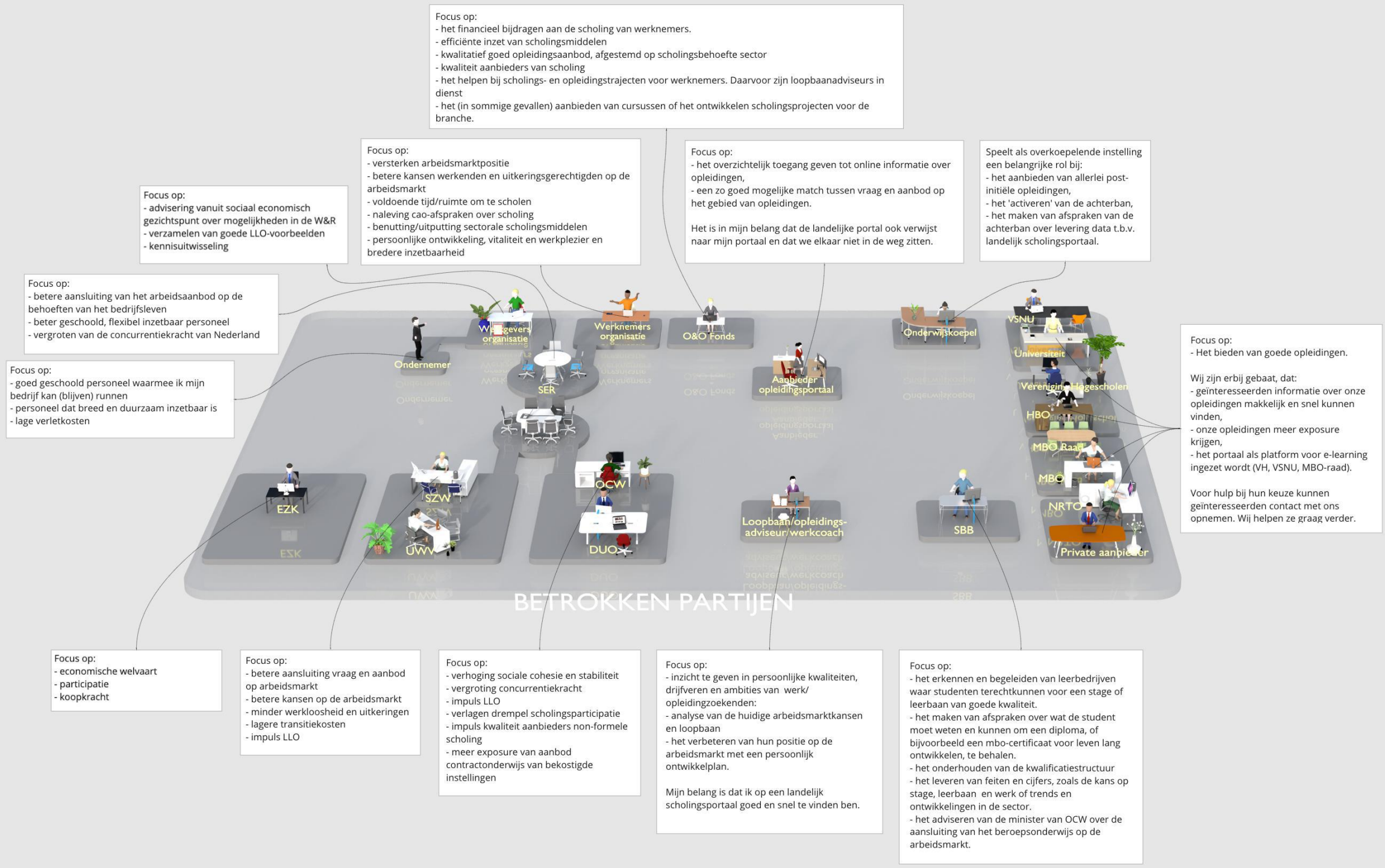
Hoe weet ik of de gegevens op de websites wel betrouwbaar, objectief, actueel zijn?

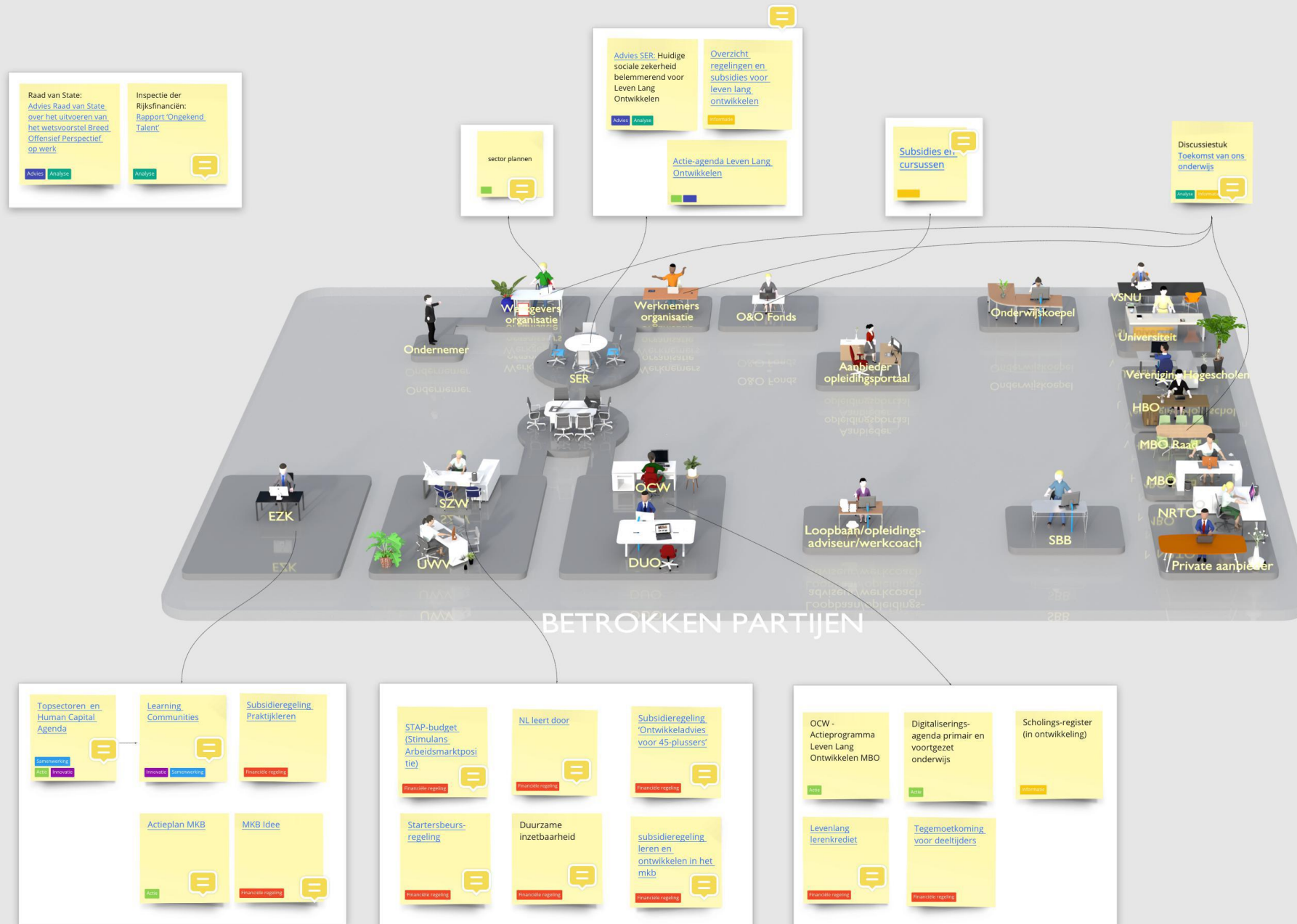

GEBRUIKER

Aanleiding

Portal: mogelijke functionaliteiten

Notitie Governance en beheer Landelijk Scholingsportaal

Datum: 25 november 2020

Auteurs: 10.2.e OCW) en 10.2.e (ICTU)

Versie: concept 0.4

Inleiding en doel notitie

In het bestuurlijk overleg van 1 juli jl. is besloten om met de bouw van het Landelijk Scholingsportaal (LS), toen spraken we nog van een digitaal scholingsoverzicht, pas te beginnen als er voldoende duidelijkheid en eenstemmigheid is over de governance en het beheer daarvan.

Voor een eenduidig begrip van wat het LS is, volgt hieronder een korte samenvattende beschrijving en de fasering die we daarbij voor de ontwikkeling en doorontwikkeling willen gaan aanhouden. Bij iedere fase wordt aangegeven hoe de governance en het beheer worden ingericht. In het programmaplan dat via de stuurgroep aan het bestuurlijk overleg van 30 november aanstaande voor een go/ no go besluit wordt voorgelegd, is dit uitgebreider beschreven. Deze notitie is afgestemd in de stuurgroep van 6 november ter voorbereiding van het bestuurlijk overleg van 30 november.

Samenvatting LS

Toegevoegde waarde LS:

Het LS onderscheidt zich van bestaande portals/voorzieningen op het terrein van LLO doordat het:

- betrouwbare, onafhankelijke en actuele informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen biedt;
- een integraal overzicht van de beschikbare informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen geeft;
- gedragen wordt door alle bij LLO betrokken stakeholders (overheid, onderwijskoepels, werkgeversorganisaties, vakbonden en hun achterbannen);
- gebouwd is op basis van landelijke afspraken tussen relevante stakeholders over: kwaliteitscriteria, aanlevering van gegevens e.d.;
- geen commerciële belangen vertegenwoordigt;
- de zekerheid van structurele financiering door de overheid biedt.

Positionering:

- Het LS gaat een centrale plaats innemen binnen het 'netwerk' van bestaande portals/websites op het terrein van scholing/opleiding van volwassenen en LLO: spin in het web (de 'Funda' van LLO);
- Het LS geeft geen persoonlijke loopbaanadviezen.

Baten:

- Voor individuele burgers (werknemers, werkzoekenden, maar ook werkgevers): biedt overzicht, is drempelverlagend, kortere zoektijd, vergroot eigen regie, geen afhankelijkheid van commerciële partijen.
- Voor onderwijsaanbieders: meer exposure en groter marktbereik, gemak van standaardprocedure/format voor aanlevering gegevens, kwaliteitslabel (vanwege kwaliteitscriteria voor toegang tot LS).

- Voor loopbaanbegeleiders e.d.: betere ondersteuning van cliënten mogelijk, efficiëntere dienstverlening, meer exposure (doorverwijzing naar loopbaanbegeleiding op het LS).
- Voor overheid en sociale partners: ondersteunt het LLO-beleid, vergroot (indirect) efficiëntie van beleid (bv. meer matches op de arbeidsmarkt), meer gebruik van de beschikbare scholingsmiddelen, impuls voor kwaliteitsverbetering non-formeel (privaat) scholingsaanbod.

Fasering

1. *Ontwikkeling*: De eerste stap van het Landelijk Scholingsportal(LS), het minimal viable product (2021):

- Betrouwbare informatie over publiek en privaat scholingsaanbod;
- Betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmiddelen;
- Doorverwijzing naar relevante landelijke en regionale portals/websites met informatie over loopbaanontwikkeling en -advies, arbeidsmarkt, beroepen etc.
- Het minimal viable product zal informatie over de gebruiker vragen ten behoeve van filtering en het gericht zoeken van informatie. Deze persoonsinformatie wordt echter niet vastgelegd.

2. Doorontwikkeling (van 2022 t/m 2023):

- Technische verbeteringen (onderhuids, data, ICT);
- Verbetering gebruikerservaring, look & feel, gebruikersvriendelijkheid (eventueel door toepassing van AI);
- Verbeterde zoekfuncties;
- Meer detailinformatie over opleidingen en scholingsmiddelen;
- Beperkte personalisatie, gebruikersaccount;
- Ontwikkeling app (mogelijk ook al als onderdeel van minimal viable product).

3. Consolidatie (vanaf 2024):

- Geen grote functionele aanpassingen, alleen ontwikkeling in het kader van het onderhoud.

Governance en beheer LSP

Fase 1; Ontwikkel- inrichtingsfase (2021)

1. Governance via programmasturing: Stuurgroep en Bestuurlijk overleg (sociale partners, onderwijskoepels, overheid), zoals beschreven in het programmaplan Landelijk Scholingsportaal.
2. Inrichting beheerorganisatie betreffende:
 - Het ICT beheer: applicatiebeheer, hosting, (technisch)applicatiebeheer, incidentmanagement en helpdesk (keuze voor technische beheerpartij wordt bij start van de ICT ontwikkeling in eerste kwartaal van 2021 gemaakt).
 - Het beheer van de primaire processen: functioneel beheer, contentbeheer, contractbeheer, rapportages en de organisatie van de verschillende overleggen.
 - Het kwaliteitsbeheer: beheer van de in de stuurgroep en het bestuurlijk overleg te maken afspraken over de kwaliteit van de opleidingen en de financieringsbronnen die in het LS worden opgenomen. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de ervaringen bij STAP.

Fase 2; Uitvoeringsfase en doorontwikkeling (2022 – 2023)

1. Stuurgroep bestaande uit overheid en onderwijskoepels (10...., directeur, sociale partners (bestuurders, voorzitters, directeuren) komt 1 keer per jaar bij elkaar en indien nodig op afroep. Strategische besluitvorming, adviezen voor de achterban, goedkeuring plannen (ontwikkelingsrichting, relatie met LLO-beleid etc.).
2. Ambtelijke adviesgroep bestaande uit accounthouders LS van overheid, onderwijskoepels en sociale partners, komt 2 tot 4 keer per jaar bij elkaar. Vooral tactische besluitvorming ten

aanzien van de uitvoering door de beheerorganisatie en rapportage aan en advisering van de stuurgroep.

3. Projectleider/accounthouder van overheid of ingehuurde projectleider, die verantwoordelijk is voor operationele zaken en dagelijks contact met beheerorganisatie. Zit ook in ambtelijke adviesgroep.
4. Beheer van ICT en primaire processen door in fase 1 ingerichte beheerorganisatie.
5. Gebruikersgroepen: overleg met gebruikers wordt georganiseerd door de beheerorganisatie (inrichting, bevraging, verwerking van de input). Grofweg 3 gebruikersgroepen: werknemers/werkzoekenden, werkgevers, loopbaanadviseurs, eventueel uit te splitsen naar relevante kenmerken.
6. Leveranciersoverleg: overleg van beheerorganisatie de leverancier(s) van gegevens over opleidingen en scholingsmiddelen en organisaties die deze gegevens verwerken.
7. Overheid zorgt voor structurele financiering.

Fase 3; Uitvoeringsfase en consolidatie (vanaf 2024)

1. Geen grote functionele aanpassingen, alleen ontwikkeling in het kader van regulier onderhoud, waaronder kleinere functionele verbeteringen en technische aanpassingen. Dan is er sprake van consolidatie van het LS.
2. De stuurgroep wordt gehandhaafd, komt 1 keer per jaar bij elkaar en heeft dezelfde rol als in fase 2.
3. De adviesgroep blijft bestaan en vervult dezelfde rol als in fase 2.
4. Verder blijft de structuur van 2021 – 2023 zoals beschreven in fase 2 vanaf het derde punt behouden.

Landelijk Scholingsportaal

Programma plan: vs 0.4, 26.11.2020

tbv Bestuurlijk overleg 30.11.2020

ICTU

Inleiding

- Dit document met bijlagen is het concept programmaplan Landelijk Scholingsportaal (LS).
- De stuurgroep van 16 november heeft ingestemd om dit programmaplan in het beleidsoverleg van 30 november ter goedkeuring voor te leggen, waarbij de stuurgroep expliciet is gevraagd of zij kan instemmen met de visie, de doelen, de project startarchitectuur, de programma organisatie en de daarbij gevraagde inzet.
- Het programmaplan is gebaseerd op het programmavoorbereidingsplan dat in de stuurgroep van september is goedgekeurd en de besluitvorming in de stuurgroepen van oktober. Dat betekent met name dat de scope van het programma is beperkt, zoals in de visie en doelen is opgenomen.
- In de extra stuurgroep van 5 november is de governance notitie besproken en (met een paar opmerkingen) door de stuurgroep goedgekeurd. Overeenstemming over de governance is door het bestuurlijk overleg als randvoorwaarde geformuleerd voor de start van het programma. De inhoud van de governance notitie is in het programmaplan verwerkt in met name pagina 10, 11 en 13.

Leeswijzer

- Op pagina 4, 5 en 6 zijn **doel en visie** van het programma weergegeven;
- De belangrijkste **baten** en het batenmanagement worden geschetst op pagina 7;
- Op pagina 8 wordt de **gefaseerde ontwikkeling** van het LS geschetst en de rol van het programma daarin;
- Op pagina 9 tot en met 13 wordt geschetst wat er aan processen, organisatie, governance, techniek en informatie nodig is om de doelen en baten te realiseren, de zogenoemde **blue print**;
- Op pagina 14 tot en met 16 wordt de **programma organisatie** geschetst, met de bijbehorende **deelprojecten** en welke **investering** daarbij hoort;
- Pagina 17 tot en met 19 gaan in op de **business case** en de **planning en control** van het programma;
- Op pagina 20 en 21 wordt ingegaan op het **risico- en issue management** en de **risico's**;
- Pagina 22 en 23 gaan in op **kwaliteits- en assurancemanagement**;
- Pagina 24 en 25 gaan in op **leiderschap, stakeholders en stakeholdermanagement**
- Bijlagen:**
 1. Batenoverzicht (geeft baten weer in samenhang met doelen en resultaten)
 2. Project Start Architectuur LS (beschrijft waar het LS bij de ICT ontwikkeling aan moet voldoen)
 3. IDEA platen LS (verbeelding van het programma ten behoeve van de communicatie)

Doel

- De ontwikkeling, in beheername en implementatie van een Landelijk Scholingsportaal (LS) met de volgende functies:
 - Betrouwbaar overzicht van het publieke en private aanbod van opleidingen;
 - Betrouwbaar overzicht van de publieke en private financieringsbronnen voor opleidingen;
 - Doorverwijzing van burgers naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanbegeleiding.

Visie algemeen

- **Trends, beleidskader:** veranderende arbeidsmarkt en roep om een brede en sterke leercultuur, zoals verwoord in het beleid rond Leven Lang Ontwikkelen (LLO), waarbij mensen:
 - *Regie nemen over hun loopbaan, zich hun leven lang blijven ontwikkelen en eigen keuzes maken;*
 - *Zich vitaal, duurzaam en flexibel inzetbaar maken op de arbeidsmarkt;*
 - *Niet 'achteraf repareren' maar 'vooruitkijken': leren en ontwikkelen als vanzelfsprekend onderdeel van het werkende leven.*
- Welk **probleem** willen we oplossen?
 - *Bestaande scholingsoverzichten en informatie over financieringsmogelijkheden zijn onvolledig en niet onafhankelijk;*
 - *Eindgebruiker verdwaald in grote aanbod van websites over scholingsmogelijkheden.*
- **Oplossing:**
 - Onafhankelijk scholingsportaal met betrouwbare informatie over het totale relevante opleidingsaanbod en de mogelijke financieringsbronnen

Visie; toegevoegde waarde en positionering

Het LS **onderscheidt** zich van bestaande portals/voorzieningen op het terrein van LLO doordat het:

- betrouwbare, onafhankelijke en actuele informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen biedt;
- een integraal overzicht van de beschikbare informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen geeft;
- gedragen wordt door alle bij LLO betrokken stakeholders (overheid, onderwijskoepels, werkgeversorganisaties, vakbonden en hun achterbannen);
- gebouwd is op basis van landelijke afspraken tussen relevante stakeholders over: kwaliteitscriteria, aanlevering van gegevens e.d.;
- geen commerciële belangen vertegenwoordigt;
- de zekerheid van structurele financiering door de overheid biedt;

Positionering:

- Het LS gaat een centrale plaats innemen binnen het 'netwerk' van bestaande portals/websites op het terrein van scholing/opleiding van volwassenen en LLO: spin in het web (de 'Funda' van LLO);
- Het LS geeft geen persoonlijke loopbaanadviezen.

Baten en batenmanagement

- **Voor individuele burgers** (werknemers, werkzoekenden, maar ook werkgevers): biedt overzicht, is drempelverlagend, kortere zoektijd, vergroot eigen regie, geen afhankelijkheid van commerciële partijen.
- **Voor onderwijsaanbieders**: meer exposure en groter marktbereik, gemak van standaardprocedure/format voor aanlevering gegevens, kwaliteitslabel (vanwege kwaliteitscriteria voor toegang tot LS)
- **Voor loopbaanbegeleiders** e.d.: betere ondersteuning van cliënten mogelijk, efficiëntere dienstverlening, meer exposure (doorverwijzing naar loopbaanbegeleiding op het LS)
- **Voor overheid en sociale partners**: ondersteunt het LLO-beleid, vergroot (indirect) efficiëntie van beleid (bv. meer matches op de arbeidsmarkt), meer gebruik van de beschikbare scholingsmiddelen, impuls voor kwaliteitsverbetering non-formeel (privaat) scholingsaanbod

Met behulp van het **batenoverzicht** (bijlage 1) wordt door het programma op de bijdrage van de resultaten aan de baten en doelen van het programma gestuurd.

Gefaseerde ontwikkeling LS

- De eerste stap van het Landelijk Scholingsportal(LS), het **minimal viable product** (2021):
 - Betrouwbare informatie over publiek en privaat scholingsaanbod;
 - Betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmiddelen;
 - Doorverwijzing naar relevante landelijke en regionale portals/websites met informatie over loopbaanontwikkeling en -advies, arbeidsmarkt, beroepen etc.
- **Doorontwikkeling** (van 2022 - 2023):
 - Technische verbeteringen (onderhuids, data, ICT);
 - Verbetering gebruikerservaring, look & feel, gebruikersvriendelijkheid (eventueel door toepassing van AI);
 - Verbeterde zoekfuncties;
 - Meer detailinformatie over opleidingen en scholingsmiddelen;
 - Beperkte personalisatie, gebruikersaccount;
 - Ontwikkeling app (mogelijk ook al als onderdeel van minimal viable product).
- 3. **Consolidatie** (vanaf 2024):
 - Geen grote functionele aanpassingen, alleen ontwikkeling in het kader van het onderhoud.

Blueprint

- De blue print beschrijft de gewenste eindsituatie in termen van processen, organisatie, technologie en informatie (POTI), om de gewenste einddoelen en baten van het LS te behalen.
- Gegeven de aard van het programma, dat zich vooral richt op de realisatie en implementatie van het minimal viable product (zoals beschreven op de vorige pagina), beperken we ons voor het vervolg van het programma tot een blue print op hoofdlijnen, zoals in de volgende pagina's beschreven.

Blue print: Organisatie en governance fase 1; Ontwikkeling en inrichting (2021)

- Governance via programmasturing: Stuurgroep en Bestuurlijk overleg (sociale partners, onderwijskoepels, overheid), zoals beschreven in het programmaplan Landelijk Scholingsportaal;
- Inrichting beheerorganisatie betreffende:
 - Het ICT beheer: applicatiebeheer, hosting, (technisch)applicatiebeheer, incidentmanagement en helpdesk (keuze voor technische beheerpartij wordt bij start van de ICT ontwikkeling in eerste kwartaal van 2021 gemaakt).
 - Het beheer van de primaire processen: functioneel beheer, contentbeheer, contractbeheer, rapportages en de organisatie van de verschillende overleggen.
 - Het kwaliteitsbeheer: beheer van de in de stuurgroep en het bestuurlijk overleg te maken afspraken over de kwaliteit van de opleidingen en de financieringsbronnen die in het LS worden opgenomen. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de ervaringen bij STAP.

Blue print: Organisatie en governance fase 2; uitvoering en doorontwikkeling (2022 – 2023)

- Stuurgroep bestaande uit overheid (10.2.e, 10.2.e), sociale partners (bestuurders, voorzitters, directeuren) en desgewenst onderwijskoepels, komt 1 keer per jaar bij elkaar en indien nodig op afroep. Strategische besluitvorming, adviezen voor de achterban, goedkeuring plannen (ontwikkelingsrichting, relatie met LLO-beleid etc.).
- Ambtelijke adviesgroep bestaande uit accounthouders LS van overheid, onderwijskoepels en sociale partners, komt 2 tot 4 keer per jaar bij elkaar. Vooral tactische besluitvorming ten aanzien van de uitvoering door de beheerorganisatie en rapportage aan en advisering van de stuurgroep.
- Projectleider/accounthouder van overheid of ingehuurd projectleider, die verantwoordelijk is voor operationele zaken en dagelijks contact met beheerorganisatie. Zit ook in ambtelijke adviesgroep.
- Beheer van ICT en primaire processen door in fase 1 ingerichte beheerorganisatie.
- Gebruikersgroepen: overleg met gebruikers wordt georganiseerd door de beheerorganisatie (inrichting, bevraging, verwerking van de input). Grofweg 3 gebruikersgroepen: werknemers/werkzoekenden, werkgevers, loopbaanadviseurs, eventueel uit te splitsen naar relevante kenmerken.
- Leverancieroverleg: overleg van beheerorganisatie, gegevensknooppunten en de leverancier(s) van gegevens (m.n. opleiders en O&O fondsen).
- Overheid zorgt voor structurele financiering,

Organisatie en governance fase 3; Uitvoering en consolidatie (vanaf 2024)

- Geen grote functionele aanpassingen, alleen ontwikkeling in het kader van regulier onderhoud, waaronder kleinere functionele verbeteringen en technische aanpassingen.
- Dan is er sprake van consolidatie van het LS.
- De stuurgroep uit fase 2 komt in deze fase nog maar 1 keer per jaar bij elkaar, de adviesgroep blijft bestaan en rapporteert aan de stuurgroep.
- Verder blijft de structuur van 2021 – 2023 zoals beschreven in fase 2 vanaf het derde punt behouden.

Blueprint : Processen, techniek en informatie

- Voor de eerste fase in de ontwikkeling van het LS en als basis voor de verdere uitwerking in de betreffende deelprojecten van het programma is een project start architectuur (PSA; bijlage 2) opgesteld. De PSA geeft richting en sturing aan het ontwerpen en ontwikkelen van het LS.

Programma organisatie en besturing

Bestuurlijk Overleg
(Sponsorgroep)

Opdrachtgever

10.2.e

Stuurgroep

Projectleiders-
overleg

Project
realisatie LS

Project
Beheerorganisatie en
in beheername LS

Project
Implementatie en
communicatie LS

Programmamanagement

Integraal geteste software, koppelingen en gegevensuitwisseling

Een binnen de programmakaders geïmplementeerd en werkend LS

Voorstel voor afspraken over kwaliteit en kwaliteitsstructuur getoonde opleidingen

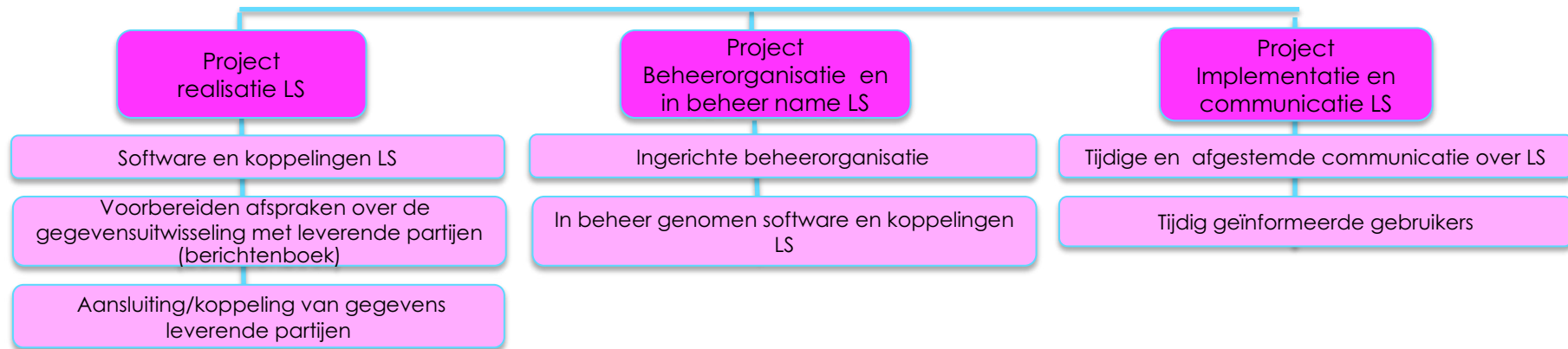
Toelichting: 10.2.e is opdrachtgever van het programma LS en zit het bestuurlijk overleg voor. In het bestuurlijk overleg zitten de bestuurders van SZW, sociale partners en onderwijskoepels. In de sponsorgroep worden de belangrijkste fase overgangen en de politiek/bestuurlijke issues besproken en wordt voor de politiek/bestuurlijke borging van het LS zorggedragen. Frequentie: 3 keer per jaar.

Toelichting: De stuurgroep wordt voorgezeten door de gedelegeerd opdrachtgever van de directie MBO van OCW. In de stuurgroep zitten naast OCW, SZW, de vertegenwoordigers van sociale partners en de onderwijskoepels (beheer). De stuurgroep stuurt binnen de kaders van het programma op de doelen van het programma aan de hand van de programmavoortgangsrapportage. Frequentie: 2 maandelijks (maandelijks voortgangsrapportage, indien nodig ad hoc, bij issues)

Toelichting: de 3 deelprojecten van het programma zijn verantwoordelijk voor de producten en resultaten die tezamen een werkend LS moeten opleveren. Zij werken op basis van de blueprint van het programma en daarop gebaseerde startarchitectuur. De projectleiders rapporteren aan de programmamanager. De afstemming tussen de projecten vindt plaats in het projectleidersoverleg. Het projectleidersoverleg wordt voorgezeten door de programmamanager. In het projectleidersoverleg wordt de voortgang besproken van de afzonderlijke projecten aan de hand van de integrale planning. Frequentie projectleidersoverleg : 2-wekelijks.

Toelichting: Het programmamanagement is verantwoordelijk voor de inhoudelijke en planmatige samenhang en realisatie van het LS en stuurt op baten, kwaliteit en tijdigheid. In dat kader is het programma verantwoordelijk voor het testen, de beveiliging, de privacy en de overall planning van het LS. Met behulp van een extern onderzoek wordt een voorstel ontwikkelt voor afspraken over de kwaliteit en kwaliteitsstructuur van getoonde opleidingen. Het programmamanagement rapporteert maandelijks aan de opdrachtgever en aan de stuurgroep en bereid de stuurgroep voor. Het programmateam komt wekelijks bij elkaar.

Programma organisatie: Project dossier

Toelichting: In dit project worden in samenwerking met de betrokken beheerorganisatie(s), de gebruikers en de gegevensleveranciers, de software en de bijbehorende koppelingen ontwikkeld en getest. Op basis van afspraken met de leverende partijen over de inhoud, de koppelingen en de te gebruiken standaarden (vastgelegd in een berichtenboek) wordt een planning gemaakt over de aansluiting met de leverende partijen. In dit project wordt geborgd dat het LS in de samenwerking met de leverende partijen naar behoren werkt (inclusief de aansluiting van de gegevens leverende partijen. Daarna wordt de software en de koppelingen met de bijbehorende documentatie overgedragen aan de beheerorganisatie. (iets over agile, in delen opleveren en testen?)

Toelichting: In dit project worden in samenwerking met de betrokken beheerorganisatie(s) de beheerprocessen met de bijbehorende governance ingericht:

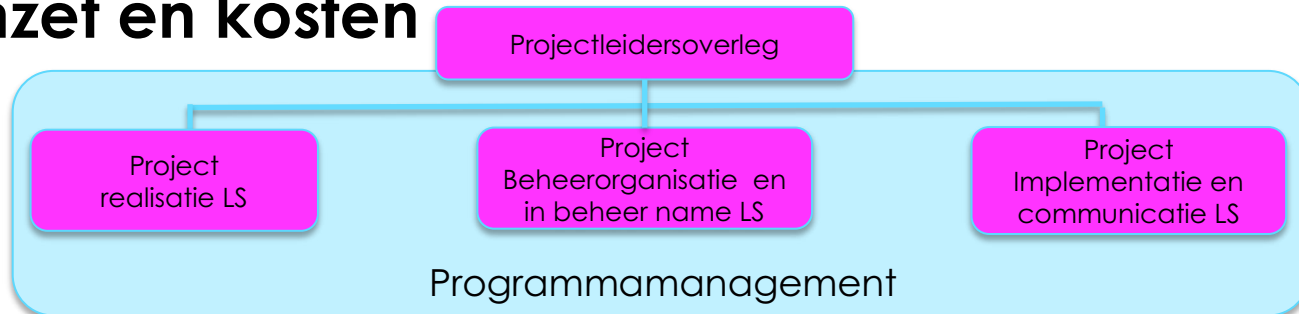
- ICT processen (applicatiebeheer, technisch applicatiebeheer en hosting);
- inhoudelijke en klantprocessen (helpdesk, functioneel beheer, contentmanagement, beheer kwalificatie structuur)
- en de borging van het beheer dmv bijbehorende SLA'.

Daarnaast worden de in het project realisatie ontwikkelde software en koppelingen met de bijbehorende documentatie in beheer genomen op basis van door de beheerorganisatie(s) opgestelde acceptatiecriteria. Ten behoeve van de inbeheer name wordt bij de beheerorganisatie een test-acceptatie- en productie-omgeving ingericht.

Toelichting: In dit project wordt ervan uitgegaan dat de communicatie over het LS verloopt via de communicatie kanalen van de betrokken ministeries, de sociale partners en de onderwijskoepels. Daartoe wordt een strategisch communicatieplan opgesteld, en een daarop gebaseerd communicatieplan (op basis van een grondige doelgroep analyse) en een communicatiekalender. Deze stukken worden opgesteld in afstemming met een werkgroep communicatie, waarin de communicatie deskundigen van de betrokken organisaties deelnemen. In de werkgroep wordt de planning van de communicatie besproken in relatie tot de voortgang van de andere 2 deelprojecten en andere voor de communicatie relevante ontwikkelingen.

Wellicht in samenwerking met het project ICT kunnen klankbordgroepen rond bepaalde groepen van gebruikers. worden ingericht.

Inzet en kosten

Inzet Project Realisatie LS
(van 1.12.2020 – 31.12.2021; project voorbereiding tot 1.2.2021)

Projectleider: gemiddeld 4 dagen per week

Projectsecretaris: gemiddeld 1 dag in de week

Agile Scrum team: ca 6 FTE: gemiddeld 36 uur per week per FTE ,
Kwaliteitsmanagement ICT ontwikkeling: ca 2 dagen per week.

Inhoudelijk deskundigen stakeholders:
Inzet nog nader te bepalen

Inzet Project Beheerorganisatie en in beheer name LS
(van 1.12.2020 – 31.12.2021; project voorbereiding tot 1.2.2021)

Projectleider: gemiddeld 3 dagen per week

Projectmedewerker: gemiddeld 3 dagen per week

Beheer team van de beheer-organisatie: PM.
(denkbaar dat het hele project via beheerorganisatie(s) wordt bezet).

Inzet Project Implementatie en communicatie (van 1.12.2020 – 31.12.2021; project voorbereiding tot 1.2.2021)

Projectleider: gemiddeld 3 dagen per week

Communicatiemedewerker: gemiddeld 3 dagen per week

Communicatiemedewerkers stakeholders: PM

Inzet Programmamanagement (van 1.12.2020 – 31.12.2021)

Programmamanager: gemiddeld 2 dagen per week

Programmasecretaris/controller: 2 dagen per week)

Peer reviewer: 1 dag per maand (out of pocket ICTU)

Product Owner OCW: 3 dagen in de week (out of pocket OCW)

Programma architect: gemiddeld 1 dag in de week

Testmanager: gemiddeld 3 dagen in de week

Beveiligingsexpert: gemiddeld 1 dag in de week

Kosten Project Realisatie LS

Ca 1,4 miljoen euro

Kosten Project Beheer LS

Ca. 0,275 miljoen euro + PM

Kosten Project Implementatie en communicatie

Ca. 0,275 miljoen euro

Kosten Programmamanagement

Ca. 0.35 miljoen euro

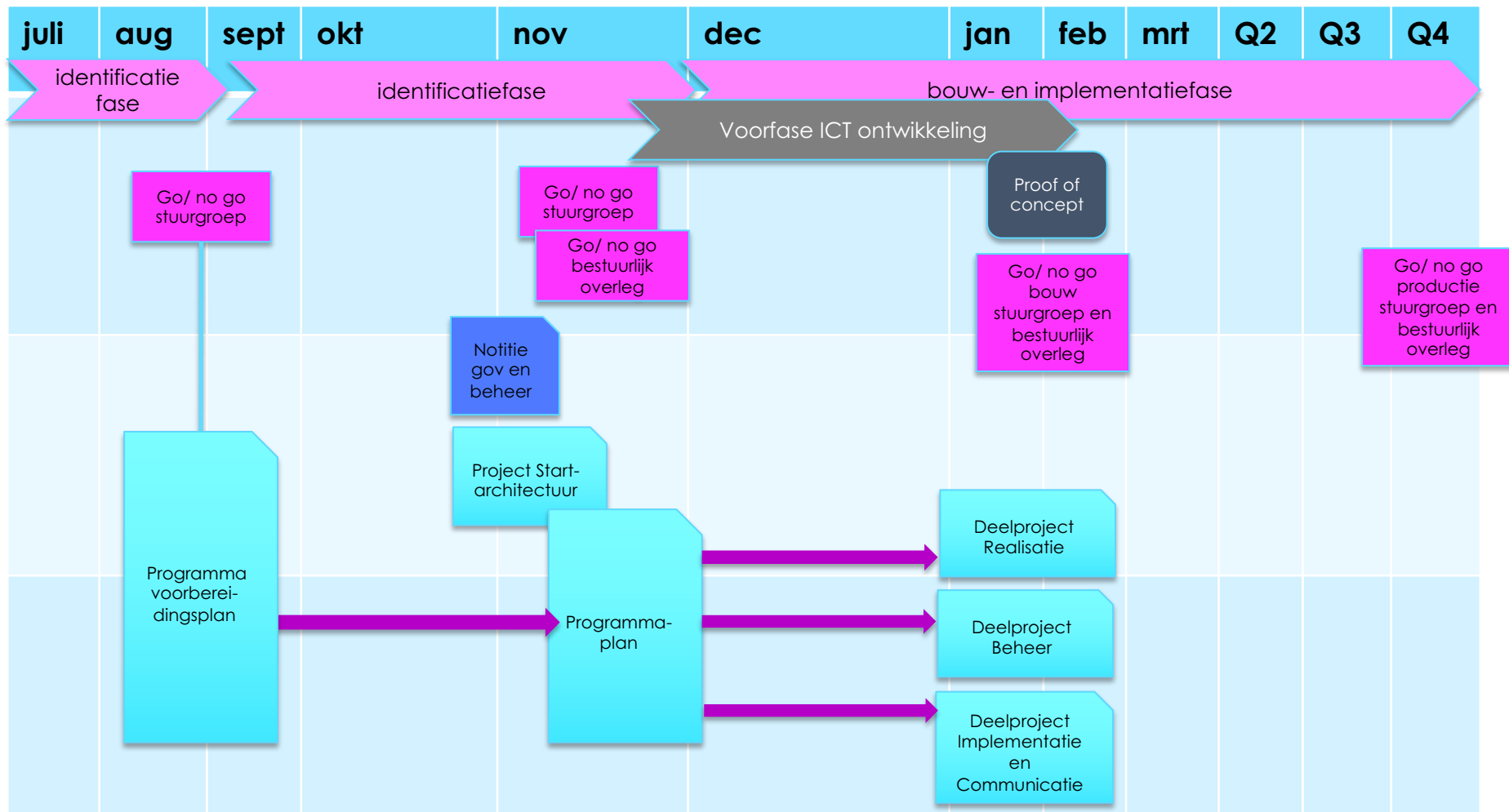
Initiële Business Case

- De eenmalige kosten voor de ontwikkel- en implementatie fase van het programma worden begroot op 2,3 miljoen euro voor het jaar 2021. De kosten voor doorontwikkeling zijn nog niet bepaald. Voor de beheerkosten vanaf 2021 en verder kan uit worden gegaan van een percentage van de ontwikkelkosten, welke in het begin iets hoger ligt dan na verloop van tijd. De kosten voor beheer en de in beheername moeten nog nader worden bepaald met de beoogde beheerpartij.
- De baten van het LS zijn deels op macro economisch niveau en kwalitatief niveau en dus moeilijk te kwantificeren. Alle stakeholders zijn overtuigd van nut, noodzaak en toegevoegde waarde van het LS.
- Gezien de aard van de baten lijken de kosten van het LS daar ruimschoots tegen op te wegen. Een meer precieze afweging kan worden gemaakt bij de go/ no go beslissing van het bestuurlijke overleg rond 1 februari 2021, als het proof of concept is opgeleverd en de ontwikkel- en beheerkosten meer precies in beeld kunnen worden gebracht.

Planning en control

- Door het programma is een **mijlpalenplanning** opgesteld (zie volgende pagina), die leidend is voor de onderliggende planningen. De mijlplanning wordt vastgesteld en besproken in de stuurgroep.
- De mijlpalenplanning wordt gevoed door de **integrale planning** die is gebaseerd op de detailplanningen van de projectgroepen. De voortgang van de projecten wordt in het projectleidersoverleg besproken aan de hand van de integrale planning.
- **Maandelijks voortgangsrapportage** aan de **stuurgroep** op basis van mijlpalenplanning en bespreken belangrijkste risico's en issues aan de hand van vast format.
- **Maandelijks voortgangsrapportage** inclusief financiële rapportage (uitputting) aan **opdrachtgever**.

Mijlpalenplanning Landelijk Scholingsportaal november 2020

Risico- en issuemanagement

- Issue
 - *een gebeurtenis, die impact heeft op planning, scope of budget van het programma*
- Risico
 - Een onzekerheid die – indien deze zich voordoet – impact heeft op het bereiken van de doelen van het programma
- Risico's en issues worden op programma en projectniveau bijgehouden in risico en issueregisters.
- Risico's en issues van de projecten worden geregistreerd en gerapporteerd aan het projectleidersoverleg en via het projectleidersoverleg aan de stuurgroep . Mogelijkheid tot escaleren naar bestuurlijk overleg, als het risico's of issues betreft die het mandaat van de stuurgroep te boven gaan

Belangrijkste risico's

Beschrijving	kans	impact	risico	maatregel
Er zijn veel verschillende ontwikkelingen, websites en initiatieven in het kader van LLO en arbeidsmarktontwikkelingen. Hoe zorg je voor voldoende toegevoegde waarde van het LS?	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoren ontwikkelingen (programma, OCW en SZW). • Afstemming met andere ontwikkelingen (programma, OCW en SZW). • Betrekken van gebruikers en deskundigen bij ontwerp, ontwikkeling en testen.
LS en het STAP portaal overlappen elkaar voor een belangrijk deel. Risico dat de websites elkaar niet of onvoldoende aanvullen en we dingen dubbel gaan doen.	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Afstemmingsoverleg LS en STAP (programma, UWV en DUO))
Scope creep, budget en of tijd overschrijding	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • Inzet Agile methodiek waarin geld en tijd worden vastgezet en alleen op functionaliteiten gestuurd wordt. • Inzetten op minimal viable product
Tijdig duidelijkheid over beheer vanwege volle portfolio's bij bestaande beheerpartijen of geen ruimte vanwege overvolle portfolio's	4	3	12	<ul style="list-style-type: none"> • Voorstel in november voorleggen aan 10.2.e • Externe beheerder inhuren
Beschikbaarheid inhoudelijk deskundigen	3	4	12	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuurlijk commitment vragen aan bestuurders in bestuurlijk overleg.

Kwaliteits- en assurancemanagement

- MSP-werkwijze en checklist
- BIT-toetsingskader als checklist
- PRINCE II methodiek voor projectsturing
- Reviews
 - *Intern ICTU*
 - *Tussenevaluaties*
 - *Gateway in overleg met opdrachtgever*
 - *CIO office OCW*

Kwaliteits- en assurancemanagement ICT ontwikkeling

ICTU kwaliteitsaanpak:

- Best practice gebaseerd op jarenlange ervaring met softwareontwikkeling op basis van de scrummethodiek.
- Eerst een **voorfase** uitvoeren met alle betrokken partijen om voldoende informatie boven tafel te krijgen met een **proof of concept** zodat alle betrokken partijen een concreet beeld hebben van de te bouwen website
- Na afronding van de voorfase volgt op basis van de resultaten uit de voorfase een **GO/NO-GO voor de bouw van de applicatie**.
- Bij een GO start de **realisatiefase** op basis van de resultaten uit de voorfase met alle betrokken partijen.
- Bij zowel de voorfase als de realisatiefase wordt er iteratief gewerkt conform de **scrummethodiek** (o.a. sprintdemo, sprintreview en prioritering door de productowner).
- **Focus op gebruikers** (doelgroep) voor aansluiting op de behoefte voor gebruik.
- Houd rekening met eisen die door de **beheerpartij** worden gesteld.

Leiderschap en stakeholders

- *Richting en effectiviteit bewaken in de dynamische context van Leven Lang Leren in een dynamisch context;*
- *Uitdragen en steunen van visie en doel LSP in interne en externe overleggen;*
- *Focus op doel en het realiseren van baten;*
- *Eenduidige communicatie over visie en doelen;*
- *Issues en risico's worden centraal besproken en opgelost;*
- *Programma inrichting ondersteunt bovenstaande via stuurgroep en Sponsorgroep/bestuurlijk overleg*

Stakeholders

Publiek	Onderwijs	Privaat/semi-publiek	Wetenschap	Stuurgroep	Bestuurlijk overleg/sponsorgroep
<ul style="list-style-type: none"> • UWV • DUO • OCW • SZW 	<ul style="list-style-type: none"> • Universiteiten • Hogescholen • ROC's 	<ul style="list-style-type: none"> • SBB • AWWN, Tiptrack • Studiekeuze 123 • Edu-dex • Universiteiten • Hogescholen • ROC's 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilburg (UT) • Maastricht 	<ul style="list-style-type: none"> • VNO-NCW MKB • NRTO • MBO-raad • Vereniging Hogescholen • VSNU • FNV • OCW • SZW 	<ul style="list-style-type: none"> • <small>10.2.e</small> Vereniging Hogescholen • <small>10.2.e</small> MBO Raad • <small>10.2.e</small> NRTO, • plv. <small>10.2.e</small> <small>10.2.e</small> Beleid, VNO-NCW voorzitter VCP, Vakcentrale voor Professionals • <small>10.2.e</small> VSNU • <small>10.2.e</small> OCW • <small>10.2.e</small> SZW

Gebruikers (opleiding zoekenden en dienstverleners)

Beslisnotitie MVP Landelijk Scholingsportaal

Dd 4.2.2021

Auteurs: 10.2.e en 10.2.e

1. Inleiding

In de stuurgroep en het bestuurlijke overleg van november 2020 is besloten om begin 2021 een go/ no go beslissing te nemen op het Proof of Concept (POC) dat in de periode december tot en met februari zou worden opgesteld. Het Proof of Concept (POC) is een eerste uitwerking van de website. Het POC is opgesteld met input van de experts van de verschillende stakeholders. Daarvoor zijn meerdere interactieve workshops met deze experts georganiseerd en is deze experts aan de hand van verschillende themavragen om inhoudelijke input gevraagd.

Het POC vormt, samen met de verschillende achterliggende documenten, het uitgangspunt voor de daadwerkelijk ontwikkeling van het LS en is onderdeel van de voorfase van de ICT ontwikkeling. Op basis van het POC en de achterliggende documentatie is een adviesrapport opgesteld. Op basis van het adviesrapport wordt de stuurgroep in deze notitie een advies voorgelegd voor het vervolg van het programma, in de aanloop naar het bestuurlijk overleg. De voorfase van de ICT ontwikkeling kan nog niet worden afgerond, omdat er nog een paar aandachtspunten zijn, die in deze beslisnotitie aan de stuurgroep worden voorgelegd.

Het POC en de achterliggende documentatie geven antwoord op de vraag, of en hoe het in het programmaplan geformuleerde minimal viable product (MVP) per 1.1.2022 haalbaar is. Dat minimal viable product is vastgesteld in het bestuurlijk overleg van 30 november jl. en bestaat uit 3 onderdelen:

1. Betrouwbaar overzicht van beschikbare scholing (publiek en privaat);
2. Betrouwbaar overzicht van financieringsmogelijkheden (publiek en privaat)
3. Doorverwijzing naar websites die informatie geven over loopbaanbegeleiding.

Het LS biedt dus geen persoonlijk advies tav scholing, financiering van scholing en/of loopbaan. Het biedt alleen een zo scherp mogelijke selectie van mogelijke alternatieven op individueel niveau.

Hieronder volgt in hoofdstuk 2 een globale (functionele) beschrijving van het LS waar het POC op is gebaseerd. Daarna volgt in hoofdstuk 3 het advies aan de stuurgroep met de bijbehorende aandachtspunten en onzekerheden en de aan de stuurgroep gevraagde besluiten. In de bijlage is een samenvatting opgenomen van de achterliggende documentatie.

2. Globale (functionele) beschrijving LS

Het globaal functioneel ontwerp van het LS geeft richting aan het te bouwen LS. De eerste vertaling daarvan is het POC, dat in de stuurgroep zal worden gepresenteerd.

In dit ontwerp, dat met input van de experts van de verschillende stakeholders tot stand is gekomen, maken we onderscheid tussen verschillende gebruikers: bezoekers, externe registraties (dit zijn de gegevensbronnen voor het portaal met daarin scholingsinformatie, scholingsmiddelen en/of loopbaanadviseurs), functioneel beheerders en de opdrachtgever. Hieronder is aangegeven wat de verschillende gebruikers met het LS moeten kunnen, de zogenoemde functionele eisen.

- Bezoekers van het LS kunnen zoeken naar scholingsaanbod en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven om zoekresultaten toe te spitsen op hun specifieke situatie.
- Bezoekers kunnen de gevonden scholingen met elkaar vergelijken.
- Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden aanbieders bekijken en naar hun website navigeren.

- Bezoekers kunnen op het LS een overzicht vinden van instanties die scholingsmiddelen verstrekken en navigeren naar de websites van deze instanties.
- Bezoekers kunnen ook zoeken naar scholingsmiddelen en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven om zoekresultaten te beperken.
- Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden instanties bekijken en naar hun website navigeren.
- Bezoekers kunnen op het LS een overzicht openen met organisaties die informatie en kunnen bieden op het terrein van loopbaanondersteuning en –advies.
- Bezoekers kunnen navigeren naar de websites van deze organisaties.
- Bezoekers kunnen op het LS een overzicht met loopbaanadviseurs openen en specifieke aanbieders selecteren om naar hun website te navigeren.
- Bezoekers kunnen ook zoeken naar loopbaanadviseurs en daarbij voorkeuren, bijvoorbeeld regio, opgeven om zoekresultaten te beperken.
- Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden loopbaanadviseurs bekijken door naar hun website te navigeren.
- Indien nodig kunnen bezoekers hulp vragen bij het gebruik van het LS via een chatbot.
- Als er problemen zijn met het LS, bijvoorbeeld haperende synchronisatie met externe registraties, krijgen bezoekers hierover een melding te zien op het portaal.
- Externe registraties met scholingsaanbod kunnen worden aangesloten op het LS en het aanbod wordt vervolgens periodiek gesynchroniseerd met de gegevens in het LS.
- Hetzelfde geldt voor externe registraties met financieringsbronnen; ook die kunnen worden aangesloten op het LS, waarna het aanbod periodiek wordt gesynchroniseerd met de gegevens in het LS.
- Functioneel beheerders beschikken over een dashboard om de huidige status van het systeem en de status van de synchronisatie met externe registraties te monitoren. Als er storingen optreden kan een functioneel beheerder via het dashboard een melding voor bezoekers plaatsen.
- Functioneel beheerders beheren verder de redactionele content van het portaal.
- De opdrachtgever, tenslotte, kan gebruikscijfers inzien.

3. Advies, aandachtspunten/onzekerheden en gevraagde besluiten

1. In het adviesrapport wordt op basis van de input van de externe experts en de experts van het programma geconcludeerd dat het LS zoals in het POC beschreven en op hoofdlijnen is weergegeven in de demo, toegevoegde waarde heeft. Voor een definitief go/no go besluit moet echter nog een aantal onzekerheden worden weggewerkt.
2. Wat betreft de gegevensbronnen en de achterliggende techniek wordt geadviseerd om zoveel als mogelijk gebruik te maken van bestaande gegevensbronnen/databases. Aandachtspunt hierbij is dat er in het kader van de governance wel een regie-organisatie moet worden opgezet, waarin gestuurd wordt op afspraken tussen de verschillende bij het LS betrokken ketenpartijen. In de governancenotitie is daartoe al een aanzet gegeven.
3. Wat betreft het scholingsoverzicht wordt geadviseerd om gebruik te maken van de bestaande gegevensbronnen RIO en EDU-DEX. In RIO, dat beheerd wordt door DUO, zit het aanbod van het reguliere onderwijs. Daarnaast wordt door DUO als afslag van RIO een scholingsregister ontwikkeld met opleidingen die voor een subsidie in het kader van de STAP regeling in aanmerking komen. In EDU-DEX, dat beheerd wordt door de stichting EDU-DEX, zit ca 80% van het private opleidingsaanbod. Voor een goede aansluiting met het LS dienen nog wel nadere afspraken met DUO en EDU-DEX te worden gemaakt. Deze worden in de aanloop naar het bestuurlijk overleg in kaart gebracht. DUO en EDU-DEX

werken ook al samen om het scholingsregister ten behoeve van de STAP regeling van voldoende gegevens te voorzien.

4. De resterende ca. 20% van het private scholingsaanbod bestaat vooral uit kleinere aanbieders voor wie de financiële drempels voor deelname aan EDU-DEX een te hoog is. Voor de wijze waarop we deze 20% in het LS kunnen krijgen, zijn verschillende scenario's denkbaar, die we in de aanloop naar het bestuurlijk overleg in kaart willen brengen, zoals: de overheid betaalt (een deel van) de (eerste) inschrijving bij EDU-DEX, afspraken met de O&O fondsen die een groot deel van die kleinere opleiders in hun bestanden hebben zitten, of rechtstreeks publiceren in het LS (zie hierna onder 6.).
5. Het is duidelijk dat inzicht in de kwaliteit van de aanbieders wenselijk is. Daarbij kunnen we gebruik maken van de bestaande keurmerken op de private markt en die zijn grotendeels bekend. Daarbij kan worden gedacht aan de keurmerken die STAP hanteert aangevuld met andere keurmerken die STAP niet hanteert. Het hanteren van kwaliteitscriteria is juridisch geen probleem, zolang dit maar transparant wordt gemaakt op het LS. Resteert de vraag of je zonder keurmerk ook in het LS zichtbaar kunt zijn. In dit kader zijn verschillende scenario's denkbaar:
 1. Iedereen mag erop, maar duidelijk moet zijn welke aanbieders geen erkend kwaliteitskeurmerk hebben. Dat heeft als voordeel dat het overzicht compleet is en ook opleiders die zo'n kwaliteitskeurmerk niet hebben of voor wie een kwaliteitskeurmerk een te hoge drempel is, in het LS zichtbaar zijn. Er zijn immers ook goede opleiders zonder keurmerk. En andersom: minder goede opleiders met keurmerk.
 2. Alleen aanbieders met een erkend kwaliteitskeurmerk mogen erop. Dat biedt een betere garantie op kwaliteit, maar biedt niet het totale overzicht.
6. Er zijn geen goed bruikbare gegevensbronnen/data op basis waarvan een overzicht van de financieringsmogelijkheden kan worden gegeven. De enige mogelijke gegevensbron is vindsubsidies.nl, maar organisatorisch en inhoudelijk kent deze oplossing zoveel onzekerheden, dat we dit voorshands niet als een reële oplossing zien. Een alternatief zou kunnen zijn het opzetten van een apart register met gegevens over scholingsmiddelen. Dat heeft echter als nadeel dat dit een flinke extra inspanning vraagt met extra ontwikkel- en beheerkosten. Om die reden wordt geadviseerd om te verkennen of deze informatie rechtstreeks bij de bronhouders van die gegevens kan worden opgehaald. Het komt er dan kortgezegd op neer dat deze gegevens door de instanties die over die financieringsmogelijkheden gaan in het LS worden gepubliceerd.
7. Ten aanzien van de scholingsmiddelen speelt ook de vraag of wat betreft de beschikbare middelen in het sociale domein (WW, WIA, Bijstand, Participatiewet) alleen de scholingsmiddelen op het LS komen te staan, of ook andere middelen (loonkostensubsidies, re-integratiemiddelen e.d.). Voor het MVP verdient het de voorkeur om alleen scholingsmiddelen in kaart te brengen en pas bij de verdere doorontwikkeling van het LS andere middelen uit het sociale domein toe te voegen.
8. Het is de bedoeling dat het LS doorverwijst naar websites van organisaties die informatie kunnen geven over loopbaanadvies- en ondersteuning. Daartoe zal in kaart gebracht moeten worden welke organisaties dit zijn. Aanvullend hieraan zou ook bezien kunnen worden of bezoekers van het LS doorverwezen kunnen worden naar websites van individuele loopbaanadviseurs. Er zijn momenteel geen goed bruikbare gegevensbronnen/data op basis waarvan een overzicht van de websites van loopbaanbegeleiders kan worden gegeven. Ook hier zou daarom het alternatief kunnen zijn het opzetten van een apart register, met dezelfde nadelen als bij punt 6 genoemd. Om die reden wordt voorgesteld om ook te verkennen of informatie over loopbaanbegeleiders rechtstreeks bij de bronhouders vandaan zou kunnen worden gehaald. In dit geval zouden dat de loopbaanbegeleiders zelf kunnen zijn of hun beroepsverenigingen. Dat is wel een scopewijziging: niet alleen een overzicht van websites van organisaties die informatie kunnen geven over loopbaanbegeleiding (zoals vakbonden en Leerwerkloketten), maar ook een overzicht van websites van individuele loopbaanbegeleiders.
9. Van de onder punt 6 beschreven methode van gegevens verzamelen en publiceren, zou ook gebruik kunnen worden gemaakt om de kleinere aanbieders in het LS te laten publiceren. Bovendien moet er rekening mee worden gehouden dat er in de toekomst meer gegevens aan het LS gekoppeld gaan worden. Deze gegevens zouden ook via deze meer

moderne methode kunnen worden gepubliceerd, die beter aansluit bij het overheidsbeleid van 'regie op eigen gegevens' en wat betreft beveiliging, eenvoud en lagere beheerkosten ook voordelen biedt.

10. Er is nog geen duidelijkheid over wie het beheer van het LS per 1.1.2021 gaat uitvoeren. De gesprekken daarover met DUO lopen nog. In de voortgangsrapportage is het risico dat die duidelijkheid er niet op tijd is, opgenomen met een bijbehorende maatregel.

Daarnaast worden in het adviesrapport nog 2 aandachtspunten genoemd, die door OCW in de aanloop naar het bestuurlijk overleg worden onderzocht:

11. Het LS overlapt in beoogde functionaliteit (m.n. scholingsaanbod) met het aanbod van commerciële partijen (springest, millian, edubookers, opleiding.nl, etc.). De vraag is of dit vanuit oogpunt van concurrentie leidt tot bepaalde juridische beperkingen aan informatie die wel/niet via het LS aangeboden mag worden;
12. Het LS zou marktversturend kunnen werken als bepaalde aanbieders meer of hoger in de zoekresultaten voorkomen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren bij grote aanbieders die kleinere aanbieders uit zoekresultaten kunnen wegdrücken. Het LS zal beleidsrichtlijnen nodig hebben hoe hiermee om te gaan.

Gevraagde besluiten:

1. De stuurgroep gaat akkoord met het POC, de bijbehorende documentatie, de levering van opleidingsgegevens vanuit RIO/Scholingsregister en EDU-DEX en het voorleggen van een 'Go' aan het bestuurlijk overleg op basis van het POC en de bijbehorende documentatie, onder voorbehoud van de volgende punten:

a. afspraken met DUO en EDU-DEX over de aanlevering van gegevens uit hun gegevensbronnen;

b. aanvullende mogelijke maatregelen(scenario's) voor de kleinere aanbieders van opleidingen die hun gegevens niet via EDU-DEX aanleveren;

c. een voorstel voor een alternatieve manier van gegevenslevering zoals onder 6. hiervoor beschreven.

d. duidelijkheid over de aandachtspunten zoals hiervoor beschreven onder 11 en 12.

2. Keuze van de stuurgroep tussen de volgende 2 alternatieven ten aanzien van kwaliteitseisen aan aanbieders die via het LS zichtbaar zijn:

a. Iedereen mag erop, maar duidelijk moet zijn welke van de aanbieders geen erkend kwaliteitskeurmerk hebben.

b. Alleen aanbieders met een erkend kwaliteitskeurmerk mogen erop.

3. Keuze van de stuurgroep om voor wat betreft middelen uit het sociale domein:

a. alleen scholingsmiddelen in het LS op te nemen;

b. zowel scholingsmiddelen als andere financiële middelen op te nemen (o.a. loonkostensubsidies, reïntegratiemiddelen).

5. Akkoord om ten aanzien van het derde deel van het minimal viable product, voorafgaand aan het bestuurlijk overleg, de gevolgen in de kaart te brengen van de scope wijziging dat niet alleen een overzicht wordt gegeven van websites van organisaties die informatie kunnen geven over loopbaanbegeleiding (zoals vakbonden en Leerwerkloketten), maar ook een overzicht van websites van individuele loopbaanbegeleiders.

6. Akkoord met de in de risicorapportage beschreven maatregel om het beheer van het LS tijdelijk bij het programma/ICTU te beleggen op het moment van live gaan van het LS en daarbij zoveel mogelijk te anticiperen op de definitieve beheersituatie.

Bijlage: Toelichting achterliggende documentatie.

1. Het adviesrapport Landelijk Scholingsportaal

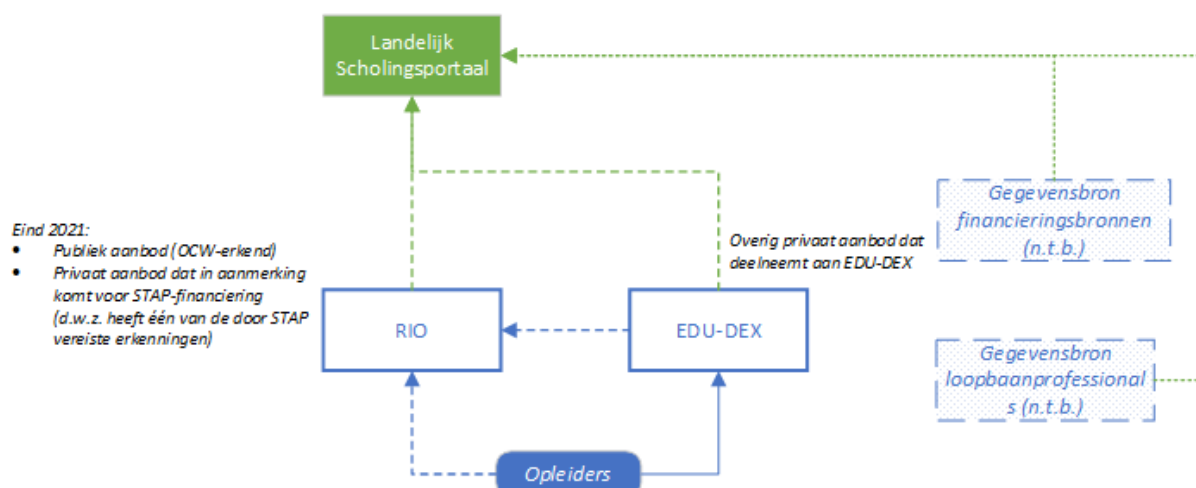
- Het adviesrapport LS is een rapportage van het ICTU team dat werkt aan de zogenoemde voorfase van de ICT ontwikkeling van het LS. In dat kader is het POC en zijn verschillende achterliggende documenten opgeleverd, en wordt een aantal keuzes voorgelegd die zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 van deze beslisnotitie.
- Het adviesrapport is tot stand gekomen met input van experts van de verschillende stakeholders, aan de hand van een aantal themavragen. Die themavragen en de antwoorden daarop zijn terug te vinden in pagina 20 tot en met 34. Die achterliggende documenten worden hierna kort toegelicht.

1.2. Globaal functioneel ontwerp

- Het globaal functioneel ontwerp van het Landelijk Scholingsportaal (LS) beschrijft de functionele specificaties van het Landelijk Scholingsportaal, die de eisen van de belanghebbenden vertegenwoordigen. De eisen zijn gegroepeerd per type gebruiker.
- De samenvatting van het globaal functioneel ontwerp is te vinden in hoofdstuk 2 van deze beslisnotitie.

1.3. Softwarearchitectuurdocument

- Dit document beschrijft de architectuur van het Landelijk Scholingsportaal (LS). De focus ligt in deze fase met name op de technische samenhang tussen het LS en de gegevensbronnen. Wanneer meer bekend is over deze bronnen en de verdere context (zoals de beheerpartij en de functionele en technische (beheer)eisen die deze aan het LS stelt, en een aantal beleidsmatige aspecten) zal de focus van dit document meer komen te liggen op de software-architectuur van het LS zelf.
- Een belangrijk uitgangspunt is dat het LS zelf géén gegevens over aanbod van scholing, scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals registreert. Deze informatie komt dus vrijwel uitsluitend van externe bronnen, en aanbieders kunnen niet bij het LS zelf terecht om geregistreerd te worden door het LS en daarmee uitsluitend vindbaar te worden via het LS¹.

Figuur 1: Gegevensbronnen voor het LS².

De bronnen die het Minimum Viable Product (MVP) van het LS nodig heeft zijn:

¹ Bij (hoge) uitzondering is het denkbaar dat het LS toch wat gegevens zelf moet beheeren.

² Dit is een vereenvoudigde weergave van **Error! Reference source not found.** op pagina 12.

1. RIO voor de publieke OCW-erkende opleidingen en voor de private opleidingen die in aanmerking komen voor STAP-financiering. Vanwege de eisen uit STAP gelden voor deze opleiders en opleidingen kwaliteitseisen.
Aan RIO zijn nog technische uitbreidingen nodig die momenteel niet op de RIO-ontwikkelagenda staan.
2. EDU-DEX voor private opleiders/opleidingen die niet in aanmerking komen voor STAP-financiering. Dit vereist dat opleiders die vindbaar willen zijn via het LS aangesloten moeten zijn bij EDU-DEX. Dit brengt eenmalige en structurele kosten voor de opleiders met zich mee.
EDU-DEX wordt gebruikt door meerdere websites. Specifieke aanpassingen of uitbreidingen voor het LS zijn in principe mogelijk; nader onderzoek is vereist of deze ook nodig zijn.
3. Gegevensbron(nen) voor informatie over financieringsmogelijkheden voor scholing. Eén optie die verkend is, is vindsubsidies.nl, een bedrijf dat informatie over subsidie- en financieringsbronnen op landelijk, regionaal en Europees niveau verzamelt, daar redactie op voert, categoriseert naar sector, en deze informatie tegen vergoeding beschikbaar stelt aan geïnteresseerde organisaties.
Vindsubsidies.nl is als mogelijke gegevensbron kort onderzocht. Aanpassingen bij vindsubsidies.nl aan informatie (dekking m.n. voor regionale regelingen, structuur en metadata, taalgebruik) en techniek zijn zeker nodig om gebruik voor het LS mogelijk te maken.
Andere gegevensbronnen met informatie over financieringsmogelijkheden zijn niet onderzocht en ook niet bekend.
4. Nog nader te bepalen en onderzoeken bron(nen) voor informatie over loopbaanprofessionals.

1.4. Globaal datamodel

- Het Landelijk Scholingsportaal wordt een verzamelplaats voor informatie uit verschillende bronnen over:
 - Opleidingen
 - Financieringsbronnen
 - Doorverwijzing naar loopbaanbegeleiding
- Als onderdeel van de voorfase van het programma Landelijk Scholingsportaal zijn de wensen van belanghebbenden geïnventariseerd voor wat betreft de informatie op het portaal. Deze wensen komen enerzijds voort uit de gebruikersbehoeften en anderzijds ter ondersteuning van de beoogde functionaliteit.
- Naast de gebruikerswensen is een aantal informatiebronnen onderzocht: in hoeverre bieden zij de benodigde informatie? Voor opleidingen waren dat EDU-DEX en de Registratie Opleidingen en Instellingen (RIO). Voor financieringsbronnen was dat vindsubsidies.nl. Voor loopbaanprofessionals is nog geen bron gevonden, en zal een afweging moeten worden gemaakt welke criteria gehanteerd gaan worden om verwijzingen naar specifieke loopbaanprofessionals al dan niet op te nemen op het portaal.
- Geen van de onderzochte bronnen bevat een compleet overzicht van alle opleidingen of financieringsbronnen. Ook voor wat betreft de informatie zelf, en dan met name 'aanknopingspunten' voor het Landelijk Scholingsportaal (bijvoorbeeld om te gebruiken als zoekfilter) zijn de bronnen niet volledig. Zo zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden om opleidingen en financieringsbronnen aan specifieke gebruikerskenmerken als leeftijd of werkstatus te koppelen vrijwel niet mogelijk.
- Conceptueel sluiten de wensen en de bronnen goed op elkaar aan. Uit de wensen en bronnen is een eerste globaal datamodel ofwel 'conceptueel informatiemodel' gedestilleerd dat zou kunnen dienen als basis voor een eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal. Dit informatiemodel dient te worden getoetst bij de belanghebbenden: is dit inderdaad wenselijk en voldoende? Ook kan het worden gebruikt bij een nader onderzoek van de daadwerkelijke data uit de bronnen: kunnen zij inderdaad de benodigde informatie leveren? Beide stappen leiden tot een meer aangescherpt, logisch informatiemodel.

1.5. Proof of concept (PoC);

- Het project startte met het opstellen van een serie themavragen. Bij het project betrokken experts hebben deze kort en helder beantwoord. Daarnaast vroegen we hen om zich in verschillende persona's (bezoekers) te verplaatsen en deze vanuit hun eigen perspectief te beschrijven.
- Deze input was ons uitgangspunt voor het opstellen van klantreizen. In nauwe samenwerking met de product owner van OCW, 10.2.e, zijn user flows - in de vorm van mindmaps - gemaakt die in beeld brengen met welke stappen verschillende potentiële gebruikers door het portaal navigeren.
- Het resultaat van dit stappenplan is de interactieve mock-up (Proof of Concept) van het Landelijke Scholingsportaal. Deze hebben we op 27 januari aan de experts en andere belangstellenden gepresenteerd.

1.6. Software kwaliteitsplan

- ICTU hanteert voor het ontwikkelen van maatwerksoftware de "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling". Deze Kwaliteitsaanpak houdt in dat ICTU voor elk softwareproject een aantal standaard maatregelen toepast, min of meer onafhankelijk van de precieze eisen die de opdrachtgever stelt aan de software. Dit kwaliteitsplan geeft een overzicht van deze standaard kwaliteitsmaatregelen. Voor de realisatiefase zijn de belangrijkste maatregelen:
 1. Het hanteren van expliciete entry- en exitcriteria voor het oppakken en afronden van werk
 2. Het toepassen van het ICTU-kwaliteitssysteem (*Quality-time*)
 3. Het bewaken van de kwaliteit van de broncode op aspecten als complexiteit en omvang
 4. Het uitvoeren van verschillende testvormen zoals unit testen, systeemtesten, performancetesten, securitytesten, toegankelijkheidstesten, en usabilitytesten
 5. Het zichtbaar maken en managen van technische schuld³
- Eén van de standaard kwaliteitsmaatregelen is het uitvoeren van usabilitytesten om de gebruikskwaliteit van de software te toetsen. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de *customer journeys* zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

2. Niet functionele eisen

Naast functionele eisen zoals beschreven in het globaal functioneel ontwerp zijn er ook niet functionele eisen beschreven. Deze niet functionele eisen worden hieronder samengevat.

2.1 Bruikbaarheid en toegankelijkheid

- Omdat het LS zich richt op alle burgers is de **bruikbaarheid** van het portaal de belangrijkste niet-functionele eigenschap. 80% van de gebruikers die op zoek zijn naar scholing, financieringsbron of loopbaanprofessionals vindt binnen 5 minuten antwoord op hun vraag. Dit geldt uiteraard ook voor mensen met een beperking en het LS voldoet dan ook aan de wettelijke verplichting⁴ voor **toegankelijkheid**. Moeilijk taalgebruik mag geen onnodige belemmering vormen en het LS hanteert dan ook taalniveau B1⁵.

³ Technische schuld is een term die gebruikt wordt om aan te geven dat software achterstallig onderhoud heeft en/of een technische structuur die niet optimaal is. Dit is aan de buitenkant meestal niet zichtbaar (de software kan prima werken) maar leidt op termijn tot het slecht onderhoudbaar zijn van de software en daardoor tot een langzamere ontwikkeling of duur onderhoud.

⁴ De wettelijke verplichting is om te voldoen aan de A en AA-eisen uit de WCAG v2.1.

⁵ Sommige functionaliteit (bijvoorbeeld rond financieringsbronnen) zou een hoger taalniveau kunnen vereisen; de eis wordt dan in overleg met de product owner voor die specifieke functies aangepast naar een hoger niveau.

- Het LS is alleen in het Nederlands beschikbaar. Wel bevat het LS een korte Engelstalige samenvatting van het doel van het portaal en de participerende organisaties. Het LS verwijst gebruikers in een aantal in Nederland veelgebruikte vreemde talen naar organisaties die hen op het gebied van opleiding en scholing kunnen helpen in hun eigen taal. Daarnaast kunnen gebruikers bij het zoeken van scholing filteren op de taal waarin de scholing wordt gegeven. Het portaal is "mobile-first" ontworpen, waardoor het op mobiel en tablet net zo goed werkt als vanaf een desktop of laptop.

2.3_Veiligheid en privacy

- Het LS kan gebruikers alleen goed helpen als het LS ook weet waar gebruikers naar op zoek zijn en ook waar ze niet in zijn geïnteresseerd. Het is dus onvermijdelijk informatie bij gebruikers op te vragen. Denk aan eerder behaalde diploma's of woonplaats.
- Om risico's voor de **privacy** van gebruikers zoveel mogelijk te beperken bewaart het LS deze gegevens alleen in een tijdelijke sessie van de gebruiker en niet permanent op een centrale plek.
- De **vertrouwelijkheid** van de gegevens is laag, het gaat immers om openbare informatie en er worden geen persoonsgegevens verwerkt⁶. Op vertrouwelijkheid zijn daarom de maatregelen van basisbeveiligingsniveau 1 uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing.

2.4_Actualiteit en integriteit van gegevens en koppelbaarheid

- Naast de bruikbaarheid van het portaal zelf, is ook de kwaliteit van de gegevens van groot belang. Het gaat dan vooral om de **actualiteit** en **integriteit** van de gegevens. Als een gebruiker een opleiding vindt, dan is het belangrijk dat die ook daadwerkelijk wordt aangeboden en dat de aanbieder aan (nader te specificeren) kwaliteitskeurmerken voldoet.
- Om de **actualiteit** van de gegevens in het portaal te waarborgen gebruikt het LS de zoekinterface van gegevensbronnen waar mogelijk of synchroniseert de gegevens minimaal eenmaal per dag als de bron geen zoekinterface biedt.
- Wat betreft de **integriteit** van de gegevens geldt de eis dat de authenticiteit van gegevens die het LS ontsluit verifieerbaar moet zijn. De integriteit van de gegevens is gewaarborgd om zo de kans op een onjuiste keuze door een burger voor een opleiding te minimaliseren. Om de integriteit van de gegevens te waarborgen maakt OCW beleid over de voorwaarden voor opname van gegevens in het LS. Deze afspraken worden niet geautomatiseerd door het LS gecontroleerd. Eventuele controles vinden steekproefsgewijs handmatig plaats door (of in opdracht van) de LS-beheerorganisatie.

2.5. Beschikbaarheids- en prestatie-eisen

- De **beschikbaarheid** moet hoog zijn omdat burgers anders het vertrouwen kunnen verliezen in het portaal: het LS is daarom 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar, m.u.v. nader te bepalen momenten voor gepland onderhoud. Op beschikbaarheid zijn de BIO-maatregelen behorende bij basisbeveiligingsniveau 2 van toepassing. Omdat het LS voor de gebruikers geen tijd-kritisch systeem is, is het aanvaardbaar dat het LS beperkt ongepland niet beschikbaar is: per keer maximaal 1 uur, per maand maximaal 3 uur en per jaar maximaal 12 uur.
- De informatie in het LS komt uit veel verschillende gegevensbronnen. Denk aan bronnen met informatie over scholing zoals EDU-DEX en RIO en bronnen met informatie over financiering zoals het nog te ontwikkelen STAP-portaal. Het LS moet flexibel **koppelbaar** zijn met veel verschillende systemen. Bovendien moet het eenvoudig zijn in de toekomst nieuwe gegevensbronnen aan te sluiten. Voor koppelvlakken worden daarom open standaarden gebruikt, zoals vastgesteld door het Forum Standaardisatie. Deze koppelingen moeten ook beheerd worden. Functionele eisen hiervoor zullen via de backlog (de lijst/planning met de functionele eisen) worden gerealiseerd.

⁶ Dit zou nog kunnen veranderen als het nodig blijkt persoonsgegevens van loopbaanprofessionals op te nemen in het LS.

- Omdat het LS een landelijk systeem is gelden er tenslotte nog een aantal **prestatie**-eisen: Het LS kan een belasting aan van 10.000 gebruikers tegelijkertijd en de responsetijden bij deze belasting zijn minder dan 2 seconden voor zoekopdrachten en minder dan 0,5 seconde voor andere handelingen⁷.

⁷ Merk op dat deze prestatie-eisen alleen haalbaar zijn als de bronsystemen die via een zoekinterface worden geraadpleegd prestatie-eisen kunnen bieden die hoger liggen.

Beslisnotitie Go/No GO MVP Landelijk Scholingsportaal

Dd 2.3.2021

Auteurs: 5.1.2.e (OCW) en 5.1.2.e (ICTU)

Vs: definitief

1. Inleiding en gevraagde besluiten

In de stuurgroep en het bestuurlijke overleg van november 2020 is besloten om begin 2021 een go/ no go beslissing te nemen op het Proof of Concept (POC) dat in de periode december tot en met februari zou worden opgesteld. Het Proof of Concept (POC) is een eerste uitwerking van de website. Het POC is opgesteld met input van de experts van de verschillende stakeholders. Daarvoor zijn meerdere interactieve workshops met deze experts georganiseerd en is deze experts aan de hand van verschillende themavragen om inhoudelijke input gevraagd.

Het POC en de achterliggende documentatie geven antwoord op de vraag, of en hoe het in het programmaplan geformuleerde minimal viable product (MVP) per 1.1.2022 haalbaar is. Dat minimal viable product is vastgesteld in het bestuurlijk overleg van 30 november jl. en bestaat uit 3 onderdelen:

1. Betrouwbaar overzicht van beschikbare scholing (publiek en privaat);
2. Betrouwbaar overzicht van financieringsmogelijkheden (publiek en privaat);
3. Doorverwijzing naar websites die informatie geven over loopbaanbegeleiding.

Het LS biedt dus geen persoonlijk advies tav scholing, financiering van scholing en/of loopbaan. Het biedt alleen een zo scherp mogelijke selectie van mogelijke alternatieven op individueel niveau.

Het POC vormt, samen met de verschillende achterliggende documenten, het uitgangspunt voor de daadwerkelijk ontwikkeling van het LS en is onderdeel van de voorfase van de ICT ontwikkeling. Op basis van het POC en de achterliggende documentatie is een adviesrapport opgesteld. Op basis van het adviesrapport is de stuurgroep een beslisnotitie voorgelegd voor het vervolg van het programma, in de aanloop naar het onderhavige bestuurlijk overleg. De voorfase van de ICT ontwikkeling kon toen nog niet worden afgerond, omdat er nog een paar aandachtspunten waren, die aan de stuurgroep van 10 februari 2021 zijn voorgelegd (zie hieronder stuurgroepbesluit 2 tot en met 5).

Stuurgroepbesluit 1: de stuurgroep gaat akkoord met het POC, en de achterliggende documentatie (zie de samenvatting in de bijlage) en het voorleggen van een 'go' besluit aan het bestuurlijk overleg met de volgende opmerkingen:

- het is belangrijk dat opleidingen/trainingen e.d. van kleine aanbieders ook een plaats in het LS krijgen;
- nagegaan moet worden hoeveel procent van de private opleidingsmarkt door Edudex wordt afgedekt;
- van de opleidingen die in het scholingsregister(RIO) van de STAP-regeling komen, wordt maar een beperkt aantal kenmerken vermeld. Op het LS moeten meer kenmerken van de opleidingen worden opgenomen om beter te kunnen zoeken/selecteren in het LS.
- er wordt aandacht gevraagd voor het overzicht tussen alle mogelijke overzichten, hoe ziet de gebruiker het verschil?

Stuurgroepbesluit 2: de stuurgroep wil dat op het LS alleen aanbieders komen die aan kwaliteitscriteria (keurmerk, certificering e.d.) voldoen. Daarbij wordt het volgende opgemerkt:

- uitgegaan kan worden van een groeimodel, waarbij je eerst de aanbieders in het LS opneemt die voldoen aan de kwaliteitscriteria van STAP c.q. de keurmerken, certificeringen

e.d. die STAP accepteert. Daarna kunnen stapsgewijs andere keurmerken e.d.) worden gebruikt en kunnen meer opleidingen tot het LS worden toegelaten;

- in dat kader is het nodig om te onderzoeken of die andere keurmerken voldoende waarborg voor kwaliteit van de aanbieder zijn.

Stuurgroepbesluit 3: de stuurgroep wil alleen middelen uit het sociaal domein in het LS opnemen die ingezet kunnen worden voor scholing, dus geen loonkostensubsidies, re-integratiemiddelen e.d.;

Stuurgroepbesluit 4: de stuurgroep gaat akkoord met het geven van een overzicht van (websites van) individuele loopbaanadviseurs. Dit mogen alleen loopbaanadviseurs zijn die aan kwaliteitscriteria voldoen (o.a. lid van beroepsvereniging, vermelding in beroepsregister);

Stuurgroepbesluit 5: de stuurgroep gaat ermee akkoord om het beheer van het LS op het moment van livegang tijdelijk bij ICTU/het programma LS te beleggen, omdat de definitieve beheerpartij op dat moment nog niet gereed zal zijn.

Gevraagde besluiten aan het bestuurlijk overleg:

1. Het bestuurlijk overleg gaat, conform het advies van de stuurgroep, akkoord met de start van de ICT ontwikkeling van het LS, zoals beschreven in het PoC en de achterliggende documentatie.

2. Het bestuurlijk overleg gaat, conform het advies van de stuurgroep, akkoord met de inrichting van een tijdelijke beheerorganisatie voor het LS bij ICTU voor applicatiebeheer (doorontwikkeling en beheer software) en bij het programma voor het overige beheer (functioneel beheer, content beheer, kwaliteitsbeheer en contractbeheer).

Hieronder volgt in hoofdstuk 2 een globale (functionele) beschrijving van het LS waar het POC op is gebaseerd. Daarna volgt in hoofdstuk 3 het advies aan het bestuurlijk overleg met de bijbehorende aandachtspunten en onzekerheden. In de bijlage is een samenvatting opgenomen van de achterliggende documentatie.

2. Globale (functionele) beschrijving LS

Het globaal functioneel ontwerp van het LS geeft richting aan het te bouwen LS. De eerste vertaling daarvan is het POC, dat in de stuurgroep zal worden gepresenteerd.

In dit ontwerp, dat met input van de experts van de verschillende stakeholders tot stand is gekomen, maken we onderscheid tussen verschillende gebruikers: bezoekers, externe registraties (dit zijn de gegevensbronnen voor het portaal met daarin scholingsinformatie, scholingsmiddelen en/of loopbaanadviseurs), functioneel beheerders en de opdrachtgever. Hieronder is aangegeven wat de verschillende gebruikers met het LS moeten kunnen, de zogenoemde functionele eisen.

- Bezoekers van het LS kunnen zoeken naar scholingsaanbod en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven om zoekresultaten toe te spitsen op hun specifieke situatie.
- Bezoekers kunnen de gevonden scholingen met elkaar vergelijken.
- Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden aanbieders bekijken en naar hun website navigeren.
- Bezoekers kunnen op het LS een overzicht vinden van instanties die scholingsmiddelen verstrekken en navigeren naar de websites van deze instanties.
- Bezoekers kunnen ook zoeken naar scholingsmiddelen en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven om zoekresultaten te beperken.
- Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden instanties bekijken en naar hun website navigeren.

- Bezoekers kunnen op het LS een overzicht openen met organisaties die informatie kunnen bieden op het terrein van loopbaanondersteuning en –advies.
- Bezoekers kunnen navigeren naar de websites van deze organisaties.
- Bezoekers kunnen op het LS een overzicht met loopbaanadviseurs openen en specifieke aanbieders selecteren om naar hun website te navigeren.
- Bezoekers kunnen ook zoeken naar loopbaanadviseurs en daarbij voorkeuren, bijvoorbeeld regio, opgeven om zoekresultaten te beperken.
- Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden loopbaanadviseurs bekijken door naar hun website te navigeren.
- Indien nodig kunnen bezoekers hulp vragen bij het gebruik van het LS via een chatbot.
- Als er problemen zijn met het LS, bijvoorbeeld haperende synchronisatie met externe registraties, krijgen bezoekers hierover een melding te zien op het portaal.
- Externe registraties met scholingsaanbod kunnen worden aangesloten op het LS en het aanbod wordt vervolgens periodiek gesynchroniseerd met de gegevens in het LS.
- Hetzelfde geldt voor externe registraties met financieringsbronnen; ook die kunnen worden aangesloten op het LS, waarna het aanbod periodiek wordt gesynchroniseerd met de gegevens in het LS.
- Functioneel beheerders beschikken over een dashboard om de huidige status van het systeem en de status van de synchronisatie met externe registraties te monitoren. Als er storingen optreden kan een functioneel beheerder via het dashboard een melding voor bezoekers plaatsen.
- Functioneel beheerders beheren verder de redactionele content van het portaal.
- De opdrachtgever, tenslotte, kan gebruikscijfers inzien.

3. Samenvatting advies, genomen besluiten stuurgroep en resterende aandachtspunten/onzekerheden en gevraagde besluiten

1. In het **adviesrapport van de voorfase** van de ICT ontwikkeling, wordt op basis van de input van de externe experts van de stakeholders en de experts van het programma geconcludeerd dat het LS zoals in het PoC en de achterliggende beschreven voldoende **toegevoegde waarde** heeft.
2. Wat betreft de gegevensbronnen en de achterliggende techniek wordt geadviseerd om zoveel als mogelijk gebruik te maken van **bestaande gegevensbronnen/databases**. Aandachtspunt hierbij is dat er in het kader van de governance wel een **regie-organisatie** moet worden opgezet, waarin gestuurd wordt op afspraken tussen de verschillende bij het LS betrokken ketenpartijen. In de governancenotitie die in de stuurgroep is geaccordeerd is daartoe al een invulling gegeven.
3. Wat betreft het scholingsoverzicht wordt geadviseerd om gebruik te maken van de bestaande **gegevensbronnen RIO en EDU-DEX**. In RIO, dat beheerd wordt door DUO, zit het aanbod van het reguliere onderwijs. Daarnaast wordt door DUO als afslag van RIO een scholingsregister ontwikkeld met opleidingen die voor een subsidie in het kader van de STAP regeling in aanmerking komen. In EDU-DEX, dat beheerd wordt door de stichting EDU-DEX, zit ca 70-80% van het private opleidingsaanbod. Voor een goede aansluiting met het LS dienen nog wel nadere afspraken met DUO en EDU-DEX te worden gemaakt. DUO heeft aangegeven dat zij geen capaciteit hebben voor aanpassingen aan RIO. Dat betekent dat we ons in eerste instantie vooral op EDU-DEX gaan richten als gegevensbron.
4. De resterende ca. 20-30 % van het private scholingsaanbod bestaat vooral uit **kleinere aanbieders** voor wie de financiële drempels voor deelname aan NRTO en EDU-DEX te hoog zijn. Voor de wijze waarop we deze 20-30% in het LS kunnen krijgen, zijn verschillende scenario's denkbaar, zoals: de overheid betaalt (een deel van) de (eerste)

inschrijving bij EDU-DEX, afspraken met de O&O fondsen die een groot deel van die kleinere opleiders in hun bestanden hebben zitten, of rechtstreeks publiceren in het LS (zie hierna onder 9.). Voor de korte termijn lijkt het scenario van afspraken met de O&O fondsen, die de gegevens van bij hun geregistreerde opleiders (via EDU-DEX) aan het LS leveren, het meest kansrijk te zijn. Daarnaast ontbreekt in EDU-DEX en RIO nog een groot aantal opleidingen van het reguliere onderwijs (het zogenoemde contract onderwijs). Daarover dienen met de betreffende **onderwijskoepels nadere afspraken** over te worden gemaakt.

5. Het is duidelijk dat inzicht in de **kwaliteit van de aanbieders** wenselijk is. Daarbij kunnen we gebruik maken van de bestaande keurmerken op de private markt en die zijn grotendeels bekend. Daarbij kan worden gedacht aan de keurmerken die STAP hanteert aangevuld met andere keurmerken die STAP niet hanteert. Het hanteren van kwaliteitscriteria is juridisch geen probleem, zolang dit maar transparant wordt gemaakt op het LS. Resteert de vraag of je zonder keurmerk ook in het LS zichtbaar kunt zijn. In dit kader zijn verschillende scenario's denkbaar:

1. Iedereen mag erop, maar duidelijk moet zijn welke aanbieders geen erkend kwaliteitskeurmerk hebben. Dat heeft als voordeel dat het overzicht compleet is en ook opleiders die zo'n kwaliteitskeurmerk niet hebben of voor wie een kwaliteitskeurmerk een te hoge drempel is, in het LS zichtbaar zijn. Er zijn immers ook goede opleiders zonder keurmerk. En andersom: minder goede opleiders met keurmerk.

2. **Alleen aanbieders met een erkend kwaliteitskeurmerk mogen erop.** Dat biedt een betere garantie op kwaliteit, maar biedt niet het totale overzicht.

De stuurgroep heeft voor het tweede scenario gekozen (**stuurgroepbesluit 2**)

6. Er zijn geen **goed bruikbare gegevensbronnen/data** op basis waarvan een overzicht van de **financieringsmogelijkheden** kan worden gegeven. De enige mogelijke gegevensbron is vindsubsidies.nl, maar organisatorisch en inhoudelijk kent deze oplossing zoveel onzekerheden, dat we dit voorhands niet als een reële oplossing zien. Een alternatief zou kunnen zijn het opzetten van een apart register met gegevens over scholingsmiddelen. Dat heeft echter als nadeel dat dit een flinke extra inspanning vraagt met extra ontwikkel- en beheerkosten. Om die reden wordt ook onderzocht of deze informatie door de opleiders via EDU-DEX kan worden geleverd en/of rechtstreeks bij de bronhouders van die gegevens kan worden opgehaald.
7. Ten aanzien van de scholingsmiddelen speelt ook de vraag of wat betreft de beschikbare middelen in het sociale domein (WW, WIA, Bijstand, Participatiewet) alleen de scholingsmiddelen op het LS komen te staan, of ook andere middelen (loonkostensubsidies, re-integratiemiddelen e.d.). Voor het MVP heeft de stuurgroep ervoor gekozen (**stuurgroepbesluit 3**) **alleen scholingsmiddelen** in kaart te brengen en pas bij de verdere doorontwikkeling van het LS andere middelen uit het sociale domein toe te voegen.
8. Het is de bedoeling dat het LS doorverwijst naar websites van organisaties die informatie kunnen geven over loopbaanadvies- en ondersteuning (het derde onderdeel van het MVP). De stuurgroep heeft besloten de scope van dit onderdeel uit te breiden met verwijzingen naar (websites van) erkende loopbaanadviseurs (**stuurgroepbesluit 4**).
9. Voor het MVP wordt uitgegaan van het gebruik maken van bestaande gegevensverzamelingen (EDU-DEX, RIO, NOLOC). Een meer **moderne methodiek van gegevens verzamelen** gaat uit van gegevens aan de bron, die door de bronhouder in het LS worden gepubliceerd. Deze methodiek biedt voordelen uit oogpunt van beveiliging (met name als er in de toekomst meer gebruik gaat worden gemaakt van privacy gevoelige gegevens en Artificial Intelligence (zie de aanvraag voor het Groiefonds)), flexibiliteit (nieuwe gegevens kunnen eenvoudiger aan het LS worden toegevoegd, dan via het opzetten van nieuwe databases) en onderhoudbaarheid (het beheer van deze methode is veel goedkoper dan het onderhoud van de koppelingen met de databases). Om te kijken of deze nieuwe methodiek de moeite van het ontwikkelen waard is, wordt door het programma een voorstel voor een **Proof of Concept** ontwikkeld, dat aan de stuurgroep wordt voorgelegd.
10. Er is nog **geen duidelijkheid over** wie het **beheer** van het LS per 1.1.2022 gaat uitvoeren. DUO geeft hier halverwege maart duidelijkheid over. Parallel worden een aantal alternatieven in beeld gebracht, mocht DUO onverhoopt niet de beheerpartij worden.

Duidelijk is in ieder geval dat DUO daar per 1.1.2022 niet klaar voor kan zijn. Als maatregel daarvoor is adviseert de stuurgroep om stichting ICTU (applicatie en technisch beheer) en het programma (functioneel-, content-, contract- en kwaliteitsbeheer) te vragen een **tijdelijke beheerorganisatie** op te zetten die zoveel als mogelijk rekening houdt met de definitieve beheerorganisatie.

Daarnaast worden in het adviesrapport nog 2 aandachtspunten genoemd, in de aanloop naar het bestuurlijk overleg zijn onderzocht:

11. Het LS overlapt in beoogde functionaliteit (m.n. scholingsaanbod) met het aanbod van commerciële partijen (springest, millian, edubookers, opleiding.nl, etc.). Op voorhand ziet het er niet naar uit dat dit vanuit oogpunt van concurrentie leidt tot bepaalde **juridische beperkingen** aan informatie die wel/niet via het LS aangeboden mag worden;
12. Het LS zou **marktversturend** kunnen werken als bepaalde aanbieders meer of hoger in de zoekresultaten voorkomen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren bij grote aanbieders die kleinere aanbieders uit zoekresultaten kunnen wegdrukken. Het LS wordt zo ontworpen dat dit niet kan gebeuren.

Bijlage: Toelichting achterliggende documentatie

Achterliggende documentatie is aan de stuurgroepleden gestuurd voor de stuurgroep van 10 februari 2021. Daarin zaten nog een aantal uitzoekpunten zijn verwerkt in de update van de betreffende documentatie. Die update wordt ingebracht in de volgende stuurgroep van 24 maart 2021. van

1. Het adviesrapport Landelijk Scholingsportaal

- Het adviesrapport LS is een rapportage van het ICTU team dat werkt aan de zogenoemde voorfase van de ICT ontwikkeling van het LS. In dat kader is het POC en zijn verschillende achterliggende documenten opgeleverd, en wordt een aantal keuzes voorgelegd die zijn terug te vinden in hoofdstuk 3 van deze beslisnotitie.
- Het adviesrapport is tot stand gekomen met input van experts van de verschillende stakeholders, aan de hand van een aantal themavragen. Die themavragen en de antwoorden daarop zijn terug te vinden in pagina 20 tot en met 34. Die achterliggende documenten worden hierna kort toegelicht.

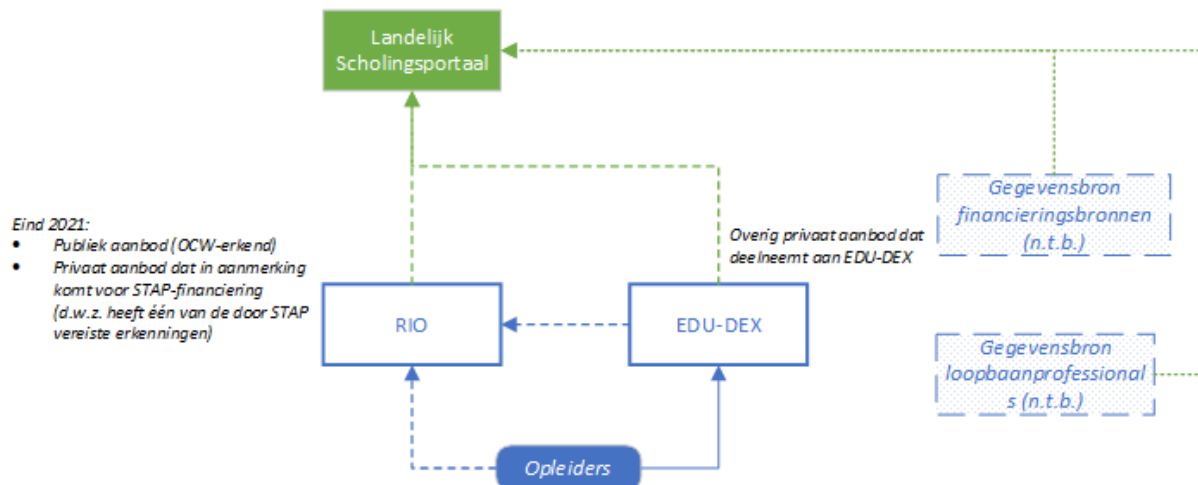
1.2. Globaal functioneel ontwerp

- Het globaal functioneel ontwerp van het Landelijk Scholingsportaal (LS) beschrijft de functionele specificaties van het Landelijk Scholingsportaal, die de eisen van de belanghebbenden vertegenwoordigen. De eisen zijn gegroepeerd per type gebruiker.
- De samenvatting van het globaal functioneel ontwerp is te vinden in hoofdstuk 2 van deze beslisnotitie.

1.3. Softwarearchitectuurdocument

- Dit document beschrijft de architectuur van het Landelijk Scholingsportaal (LS). De focus ligt in deze fase met name op de technische samenhang tussen het LS en de gegevensbronnen. Wanneer meer bekend is over deze bronnen en de verdere context (zoals de beheerpartij en de functionele en technische (beheer)eisen die deze aan het LS stelt, en een aantal beleidsmatige aspecten) zal de focus van dit document meer komen te liggen op de software-architectuur van het LS zelf.
- Een belangrijk uitgangspunt is dat het LS zelf géén gegevens over aanbod van scholing, scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals registreert. Deze informatie komt dus vrijwel uitsluitend van externe bronnen, en aanbieders kunnen niet bij het LS zelf terecht om

geregistreerd te worden door het LS en daarmee uitsluitend vindbaar te worden via het LS¹.

Figuur 1: Gegevensbronnen voor het LS².

De bronnen die het Minimum Viable Product (MVP) van het LS nodig heeft zijn:

1. RIO voor de publieke OCW-erkende opleidingen en voor de private opleidingen die in aanmerking komen voor STAP-financiering. Vanwege de eisen uit STAP gelden voor deze opleiders en opleidingen kwaliteitseisen. Aan RIO zijn nog technische uitbreidingen nodig die momenteel niet op de RIO-ontwikkelagenda staan.
2. EDU-DEX voor private opleiders/opleidingen die niet in aanmerking komen voor STAP-financiering. Dit vereist dat opleiders die vindbaar willen zijn via het LS aangesloten moeten zijn bij EDU-DEX. Dit brengt eenmalige en structurele kosten voor de opleiders met zich mee. EDU-DEX wordt gebruikt door meerdere websites. Specifieke aanpassingen of uitbreidingen voor het LS zijn in principe mogelijk; nader onderzoek is vereist of deze ook nodig zijn.
3. Gegevensbron(nen) voor informatie over financieringsmogelijkheden voor scholing. Eén optie die verkend is, is vindsubsidies.nl, een bedrijf dat informatie over subsidie- en financieringsbronnen op landelijk, regionaal en Europees niveau verzamelt, daar redactie op voert, categoriseert naar sector, en deze informatie tegen vergoeding beschikbaar stelt aan geïnteresseerde organisaties. Vindsubsidies.nl is als mogelijke gegevensbron kort onderzocht. Aanpassingen bij vindsubsidies.nl aan informatie (dekking m.n. voor regionale regelingen, structuur en metadata, taalgebruik) en techniek zijn zeker nodig om gebruik voor het LS mogelijk te maken. Andere gegevensbronnen met informatie over financieringsmogelijkheden zijn niet onderzocht en ook niet bekend.
4. Nog nader te bepalen en onderzoeken bron(nen) voor informatie over loopbaanprofessionals.³

1.4. Globaal datamodel

- Het Landelijk Scholingsportaal wordt een verzamelplaats voor informatie uit verschillende bronnen over:
 - Opleidingen
 - Financieringsbronnen
 - Doorverwijzing naar loopbaanbegeleiding
- Als onderdeel van de voorfase van het programma Landelijk Scholingsportaal zijn de wensen van belanghebbenden geïnventariseerd voor wat betreft de informatie op het

¹ Bij (hoge) uitzondering is het denkbaar dat het LS toch wat gegevens zelf moet beheeren.

² Dit is een vereenvoudigde weergave van **Error! Reference source not found.** op pagina 12.

³ Is inmiddels nader onderzocht en NOLOC is een bruikbare bron voor gegevens over erkende loopbaanadviseurs.

portaal. Deze wensen komen enerzijds voort uit de gebruikersbehoeften en anderzijds ter ondersteuning van de beoogde functionaliteit.

- Naast de gebruikerswensen is een aantal informatiebronnen onderzocht: in hoeverre bieden zij de benodigde informatie? Voor opleidingen waren dat EDU-DEX en de Registratie Opleidingen en Instellingen (RIO). Voor financieringsbronnen was dat vindsubsidies.nl. Voor loopbaanprofessionals is nog geen bron gevonden, en zal een afweging moeten worden gemaakt welke criteria gehanteerd gaan worden om verwijzingen naar specifieke loopbaanprofessionals al dan niet op te nemen op het portaal.
- Geen van de onderzochte bronnen bevat een compleet overzicht van alle opleidingen of financieringsbronnen. Ook voor wat betreft de informatie zelf, en dan met name 'aanknopingspunten' voor het Landelijk Scholingsportaal (bijvoorbeeld om te gebruiken als zoekfilter) zijn de bronnen niet volledig. Zo zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden om opleidingen en financieringsbronnen aan specifieke gebruikerskenmerken als leeftijd of werkstatus te koppelen vrijwel niet mogelijk.
- Conceptueel sluiten de wensen en de bronnen goed op elkaar aan. Uit de wensen en bronnen is een eerste globaal datamodel ofwel 'conceptueel informatiemodel' gedestilleerd dat zou kunnen dienen als basis voor een eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal. Dit informatiemodel dient te worden getoetst bij de belanghebbenden: is dit inderdaad wenselijk en voldoende? Ook kan het worden gebruikt bij een nader onderzoek van de daadwerkelijke data uit de bronnen: kunnen zij inderdaad de benodigde informatie leveren? Beide stappen leiden tot een meer aangescherpt, logisch informatiemodel.

1.5. Proof of concept (PoC);

- Het project startte met het opstellen van een serie themavragen. Bij het project betrokken experts hebben deze kort en helder beantwoord. Daarnaast vroegen we hen om zich in verschillende persona's (bezoekers) te verplaatsen en deze vanuit hun eigen perspectief te beschrijven.
- Deze input was ons uitgangspunt voor het opstellen van klantreizen. In nauwe samenwerking met de product owner van OCW, 5.1.2.e, zijn user flows - in de vorm van mindmaps - gemaakt die in beeld brengen met welke stappen verschillende potentiële gebruikers door het portaal navigeren.
- Het resultaat van dit stappenplan is de interactieve mock-up (Proof of Concept) van het Landelijke Scholingsportaal. Deze hebben we op 27 januari aan de experts en andere belangstellenden gepresenteerd.

1.6. Software kwaliteitsplan

- ICTU hanteert voor het ontwikkelen van maatwerksoftware de "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling". Deze Kwaliteitsaanpak houdt in dat ICTU voor elk softwareproject een aantal standaard maatregelen toepast, min of meer onafhankelijk van de precieze eisen die de opdrachtgever stelt aan de software. Dit kwaliteitsplan geeft een overzicht van deze standaard kwaliteitsmaatregelen. Voor de realisatiefase zijn de belangrijkste maatregelen:
 1. Het hanteren van expliciete entry- en exitcriteria voor het oppakken en afronden van werk
 2. Het toepassen van het ICTU-kwaliteitssysteem (*Quality-time*)
 3. Het bewaken van de kwaliteit van de broncode op aspecten als complexiteit en omvang
 4. Het uitvoeren van verschillende testvormen zoals unit testen, systeemtesten, performancetesten, securitytesten, toegankelijkheidstesten, en usabilitytesten
 5. Het zichtbaar maken en managen van technische schuld⁴
- Eén van de standaard kwaliteitsmaatregelen is het uitvoeren van usabilitytesten om de gebruikskwaliteit van de software te toetsen. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste

⁴ Technische schuld is een term die gebruikt wordt om aan te geven dat software achterstallig onderhoud heeft en/of een technische structuur die niet optimaal is. Dit is aan de buitenkant meestal niet zichtbaar (de software kan prima werken) maar leidt op termijn tot het slecht onderhoudbaar zijn van de software en daardoor tot een langzamere ontwikkeling of duur onderhoud.

niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de *customer journeys* zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

2. Niet functionele eisen

Naast functionele eisen zoals beschreven in het globaal functioneel ontwerp zijn er ook niet functionele eisen beschreven. Deze niet functionele eisen worden hieronder samengevat.

2.1 Bruikbaarheid en toegankelijkheid

- Omdat het LS zich richt op alle burgers is de **bruikbaarheid** van het portaal de belangrijkste niet-functionele eigenschap. 80% van de gebruikers die op zoek zijn naar scholing, financieringsbron of loopbaanprofessionals vindt binnen 5 minuten antwoord op hun vraag. Dit geldt uiteraard ook voor mensen met een beperking en het LS voldoet dan ook aan de wettelijke verplichting⁵ voor **toegankelijkheid**. Moeilijk taalgebruik mag geen onnodige belemmering vormen en het LS hanteert dan ook taalniveau B1⁶.
- Het LS is alleen in het Nederlands beschikbaar. Wel bevat het LS een korte Engelstalige samenvatting van het doel van het portaal en de participerende organisaties. Het LS verwijst gebruikers in een aantal in Nederland veelgebruikte vreemde talen naar organisaties die hen op het gebied van opleiding en scholing kunnen helpen in hun eigen taal. Daarnaast kunnen gebruikers bij het zoeken van scholing filteren op de taal waarin de scholing wordt gegeven. Het portaal is "mobile-first" ontworpen, waardoor het op mobiel en tablet net zo goed werkt als vanaf een desktop of laptop.

2.3 Veiligheid en privacy

- Het LS kan gebruikers alleen goed helpen als het LS ook weet waar gebruikers naar op zoek zijn en ook waar ze niet in zijn geïnteresseerd. Het is dus onvermijdelijk informatie bij gebruikers op te vragen. Denk aan eerder behaalde diploma's of woonplaats.
- Om risico's voor de **privacy** van gebruikers zoveel mogelijk te beperken bewaart het LS deze gegevens alleen in een tijdelijke sessie van de gebruiker en niet permanent op een centrale plek.
- De **vertrouwelijkheid** van de gegevens is laag⁷, het gaat immers om openbare informatie en er worden geen persoonsgegevens verwerkt⁸. Op vertrouwelijkheid zijn daarom de maatregelen van basisbeveiligingsniveau 1 uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing.

2.4 Actualiteit en integriteit van gegevens en koppelbaarheid

- Naast de bruikbaarheid van het portaal zelf, is ook de kwaliteit van de gegevens van groot belang. Het gaat dan vooral om de **actualiteit** en **integriteit** van de gegevens. Als een gebruiker een opleiding vindt, dan is het belangrijk dat die ook daadwerkelijk wordt aangeboden en dat de aanbieder aan (nader te specificeren) kwaliteitskeurmerken voldoet.
- Om de **actualiteit** van de gegevens in het portaal te waarborgen gebruikt het LS de zoekinterface van gegevensbronnen waar mogelijk of synchroniseert de gegevens minimaal eenmaal per dag als de bron geen zoekinterface biedt.
- Wat betreft de **integriteit** van de gegevens geldt de eis dat de authenticiteit van gegevens die het LS ontsluit verifieerbaar moet zijn. De integriteit van de gegevens is gewaarborgd om zo de kans op een onjuiste keuze door een burger voor een opleiding te minimaliseren.

⁵ De wettelijke verplichting is om te voldoen aan de A en AA-eisen uit de WCAG v2.1.

⁶ Sommige functionaliteit (bijvoorbeeld rond financieringsbronnen) zou een hoger taalniveau kunnen vereisen; de eis wordt dan in overleg met de product owner voor die specifieke functies aangepast naar een hoger niveau.

⁷ Het document over veiligheid en privacy is nog niet afgerond. Mogelijk wordt de vertrouwelijkheid midden, vanwege de aard en de mogelijke doorontwikkeling van het LS.

⁸ Dit zou nog kunnen veranderen als het nodig blijkt persoonsgegevens van loopbaanprofessionals op te nemen in het LS.

Om de integriteit van de gegevens te waarborgen maakt OCW beleid over de voorwaarden voor opname van gegevens in het LS. Deze afspraken worden niet geautomatiseerd door het LS gecontroleerd. Eventuele controles vinden steekproefsgewijs handmatig plaats door (of in opdracht van) de LS-beheerorganisatie.

2.5. Beschikbaarheids- en prestatie-eisen

- De **beschikbaarheid** moet hoog zijn omdat burgers anders het vertrouwen kunnen verliezen in het portaal: het LS is daarom 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar, m.u.v. nader te bepalen momenten voor gepland onderhoud. Op beschikbaarheid zijn de BIO-maatregelen behorende bij basisbeveiligingsniveau 2 van toepassing. Omdat het LS voor de gebruikers geen tijd-kritisch systeem is, is het aanvaardbaar dat het LS beperkt ongepland niet beschikbaar is: per keer maximaal 1 uur, per maand maximaal 3 uur en per jaar maximaal 12 uur.
- De informatie in het LS komt uit veel verschillende gegevensbronnen. Denk aan bronnen met informatie over scholing zoals EDU-DEX en RIO en bronnen met informatie over financiering zoals het nog te ontwikkelen STAP-portaal. Het LS moet flexibel **koppelbaar** zijn met veel verschillende systemen. Bovendien moet het eenvoudig zijn in de toekomst nieuwe gegevensbronnen aan te sluiten. Voor koppelvlakken worden daarom open standaarden gebruikt, zoals vastgesteld door het Forum Standaardisatie. Deze koppelingen moeten ook beheerd worden. Functionele eisen hiervoor zullen via de backlog (de lijst/planning met de functionele eisen) worden gerealiseerd.
- Omdat het LS een landelijk systeem is gelden er tenslotte nog een aantal **prestatie**-eisen: Het LS kan een belasting aan van 10.000 gebruikers tegelijkertijd en de responsetijden bij deze belasting zijn minder dan 2 seconden voor zoekopdrachten en minder dan 0,5 seconde voor andere handelingen⁹.

⁹ Merk op dat deze prestatie-eisen alleen haalbaar zijn als de bronsystemen die via een zoekinterface worden geraadpleegd prestatie-eisen kunnen bieden die hoger liggen.

Implementatie en Communicatie

Landelijk Scholingsportaal

10.2.e

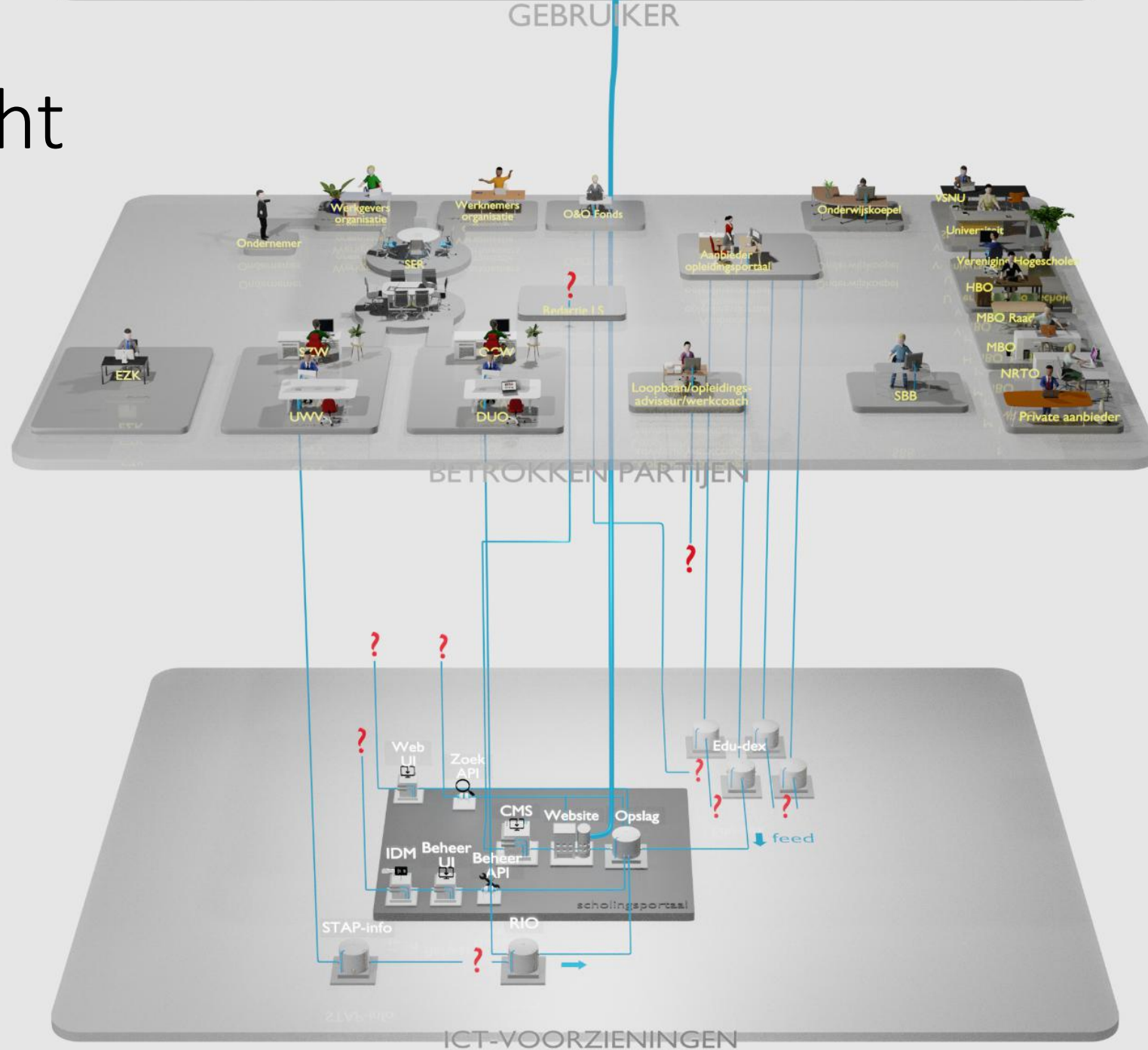
Inhoud

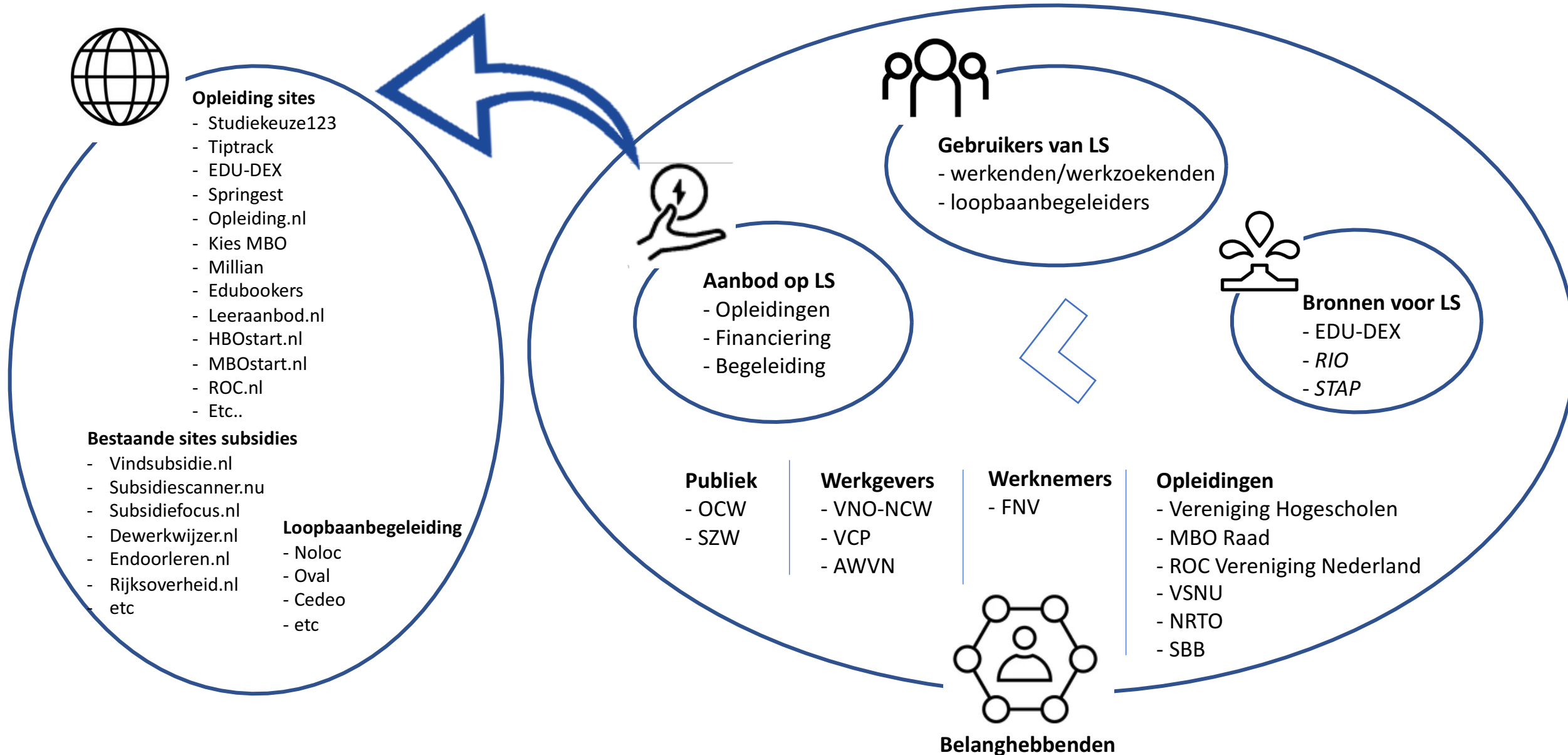
- Opdracht
- Doelen
- Aanpak
- Planning en resultaten op hoofdlijnen
- Samenhang met andere deelprojecten
- Wat is nodig van de stakeholders

Opdracht

← Implementatie →

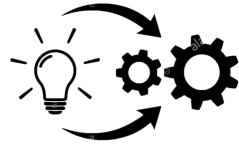
← Communicatie →

Doelen

Implementatie

- Eindgebruiker centraal stellen
 - Gebruikerspanels
 - Usability lab
 - Ondersteuning Vakgroep Gedrag
- Impact op implementatie bewaken bij projectbesluiten
- Opleveren wat we communiceren
- Voorbereiden in gebruik name
- Monitoren gebruik → bijstellen

Communicatie

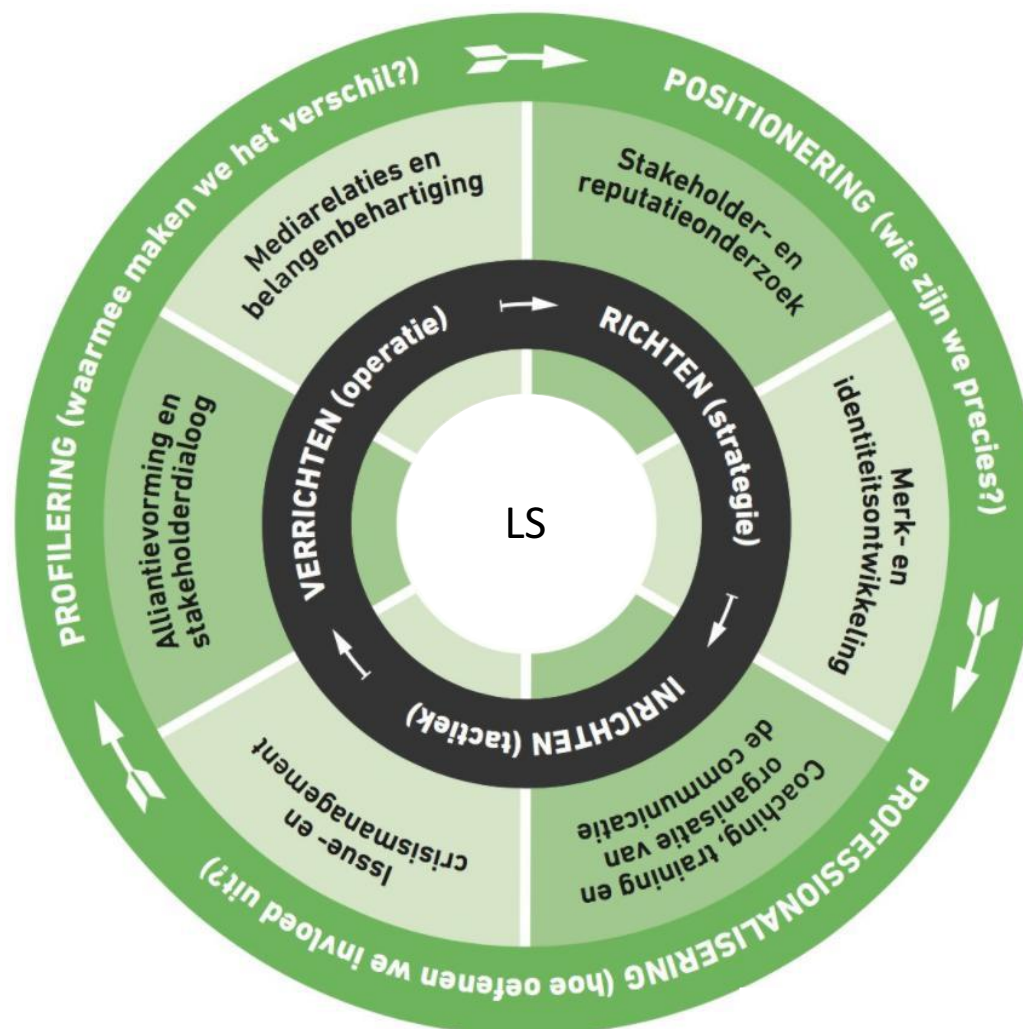
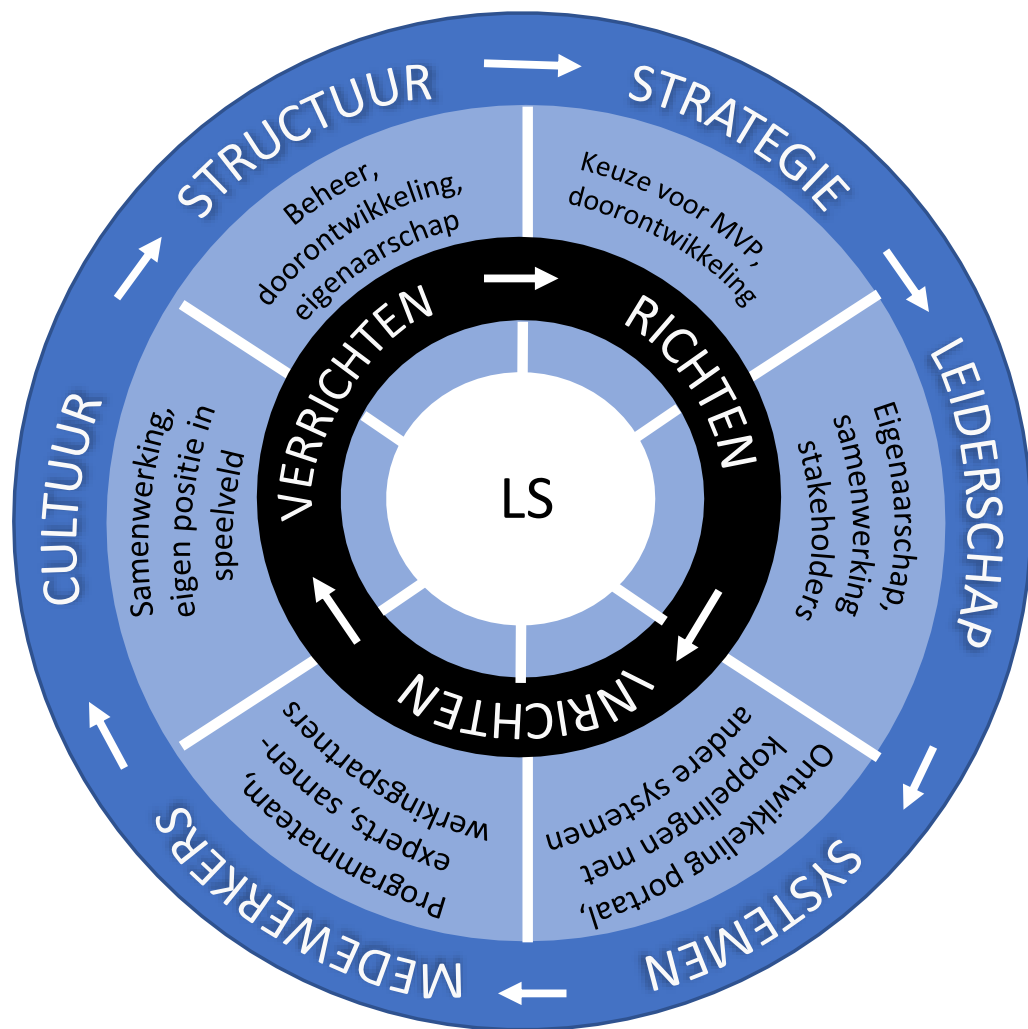

- Onderhouden van draagvlak bij stakeholders en overige belanghebbenden
- Verwachtingspatroon opbouwen ivm doorontwikkeling
- Samenwerking met partijen stimuleren
- Bekendheid voor het portaal genereren
- Creëren van eigen positie Landelijk Scholingsportaal binnen huidige speelveld
- Zorgen voor verwijzingen door bestaande spelers

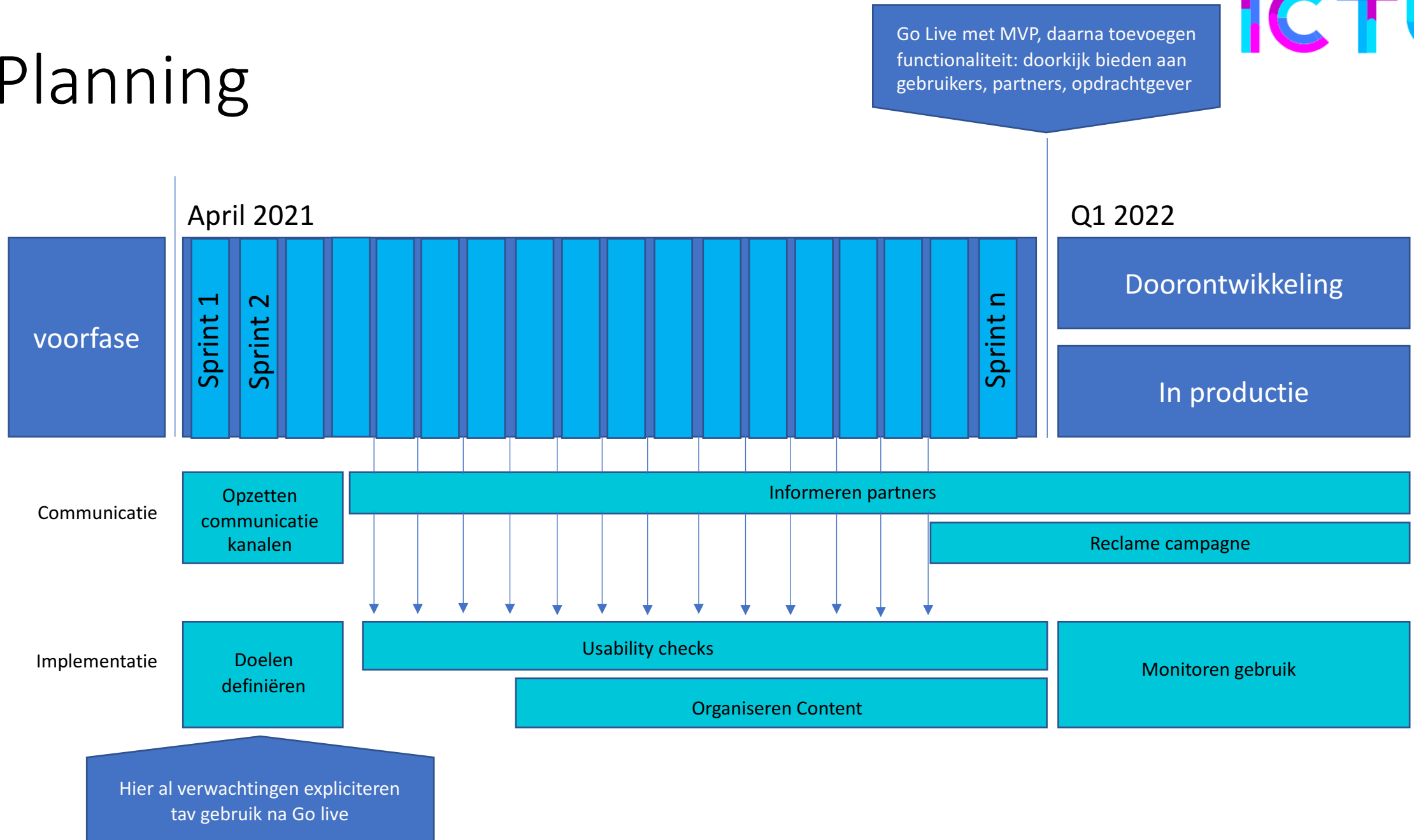
Implementatie

&

communicatie

Planning

Samenhang andere deelprojecten

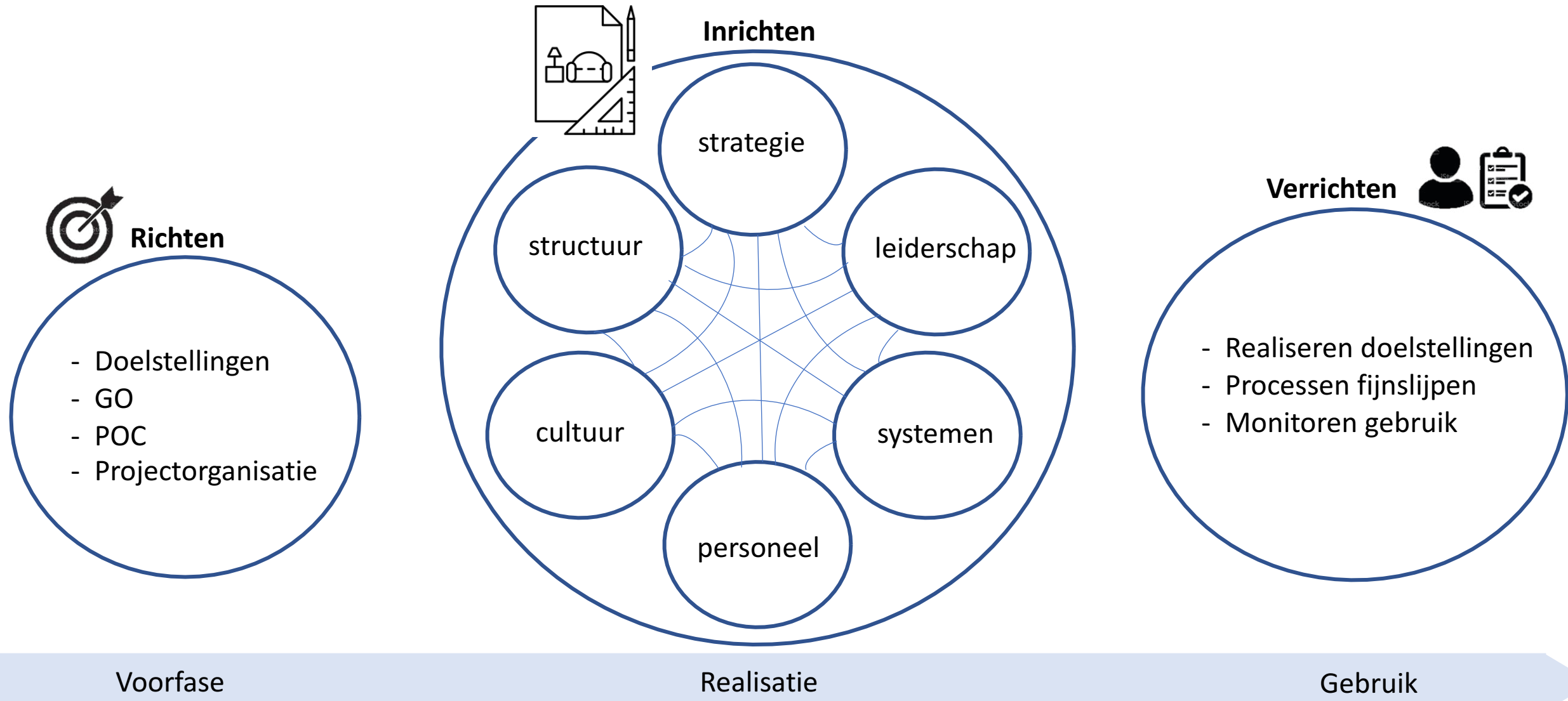
- Sprint reviews als communicatiemoment
- Oprichten en inzetten gebruikerspanels
- Gebruik usability labs
- Contentstrategie
- Inrichten contentbeheer
- Overdracht project naar functioneel beheer

Wat is nodig van de stakeholders

- Contactpersonen om mee samen te werken
- Eindgebruikers voor de panels
- Communicatie kanalen die benut kunnen worden
- Gebruik netwerk tbv samenwerking
- Budget reclamecampagne

Details

Implementatie aanpak

Implementatie aspecten

- Strategie
 - Keuze voor MVP, doorontwikkeling
- Leiderschap
 - Wie is waar voor verantwoordelijk, samenwerking stakeholders
- Systemen
 - Ontwikkeling portaal, koppelingen met andere systemen
- Medewerkers
 - Samenwerkingspartners, gebruikerspanels, usability labs
- Cultuur
 - Samenwerkingsverbanden, eigen positie in landschap
- Structuur
 - Inrichting, beheer, doorontwikkeling, eigenaarschap

Communicatie aanpak

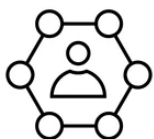
- Gebruik maken van Agile momenten:
 - Iedere twee weken sprint review / demo
 - Voortgang backlog
- Gebruik maken van het netwerk van de stuurgroepleden
- Gebruik maken van bestaande communicatiekanalen bij stakeholders:
 - Periodieke nieuwsberichten
 - Statische informatie op websites
- Afspraken over verwachte inspanning stakeholders mbt communicatie
- Jaarplanning voor boodschap per doelgroep per kanaal
- MVP biedt toegevoegde waarde vanaf het begin, daarna doorontwikkeling

Doelgroep

doel

vorm

TIJD

Belanghebbenden

- Publiek
- Werkgevers
- Werknemers
- Opleidingen

- Draagvlak
- Informeren
- Besluitvorming
- Acceptatie

Bronnen voor LS

- Edu-dex
- RIO
- STAP

- Samenwerking
- Ontsluiting gegevens

Aanbieders

- Opleidingen
- Financiering
- Begeleiding

- Draagvlak
- Commitment
- Acceptatie

Websites

- Opleidingen
- Subsidies
- Loopbaanbegeleiders

- Bekendheid
- Acceptatie
- Contentstrategie

Gebruikers

- werkenden/werkzoekenden
- Loopbaanbegeleiders
- Functioneel beheerders

- Bekendheid
- Doorverwijzing
- Toepassen

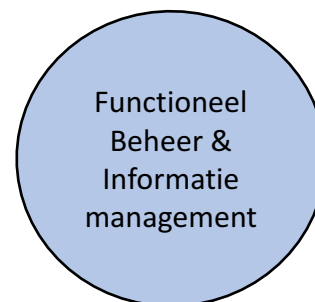

Implementatie & Communicatie
Contacten in kaart brengen
Opzetten communicatie kanalen
Informereren partners
Usability checks
Reclame campagne
Contentmanagement
In productie
Monitoren gebruik

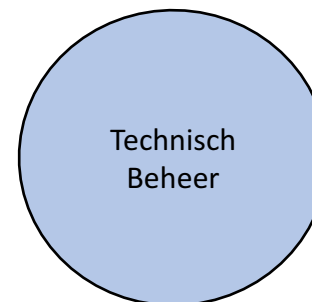
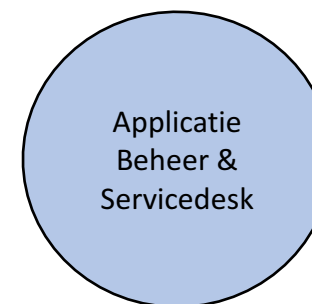
Inrichting en uitvoering beheer Landelijk Scholingsportaal

Informatie Voorziening

Vraag

Aanbod

Beheer Landelijk Scholingsportal

- Opdracht
- Doelen
- Aanpak
- Resultaten
- Planning

Opdracht

In opdracht van het ministerie van OCW is ICTU een programma opgestart, dat gericht is op de ontwikkeling, het in beheer nemen en de implementatie van het Landelijk Scholingsportaal.

Het inrichten en uitvoeren beheer Landelijk Scholingsportaal omvat:

- Opstellen en uitvoeren van een projectplan voor het inrichten van de verschillende beheerdomeinen, beheerprocessen en beheeractiviteiten.
- Het beheer inrichten voor zowel voor een tijdelijke, al dan niet projectmatige, als wel een reguliere beheer organisatie.
- Het coördineren van het in beheer name proces op basis van de met beheerpartijen én beheerders van de verschillende gegevensbronnen afgesproken acceptatiecriteria.

Doelen

Waarom beheer voor het Landelijk Scholingsportaal ?

Het inrichten en uitvoeren van beheer zorgt voor:

- Een goed gebruik van het Landelijk Scholingsportaal
- Flexibel in te kunnen spelen op veranderings- en informatiebehoeftes
- Het Landelijk Scholingsportaal met de gekoppelde gegevenssystemen optimaal te laten functioneren
- Het biedt een ondersteunende rol ten aanzien van de gebruikers
- Het zorgt voor stabiliteit, continuïteit en beschikbaarheid van het LS en de achterliggende systemen
- In te kunnen spelen op flexibiliteit en schaalbaarheid van infrastructuur en systemen

Aanpak

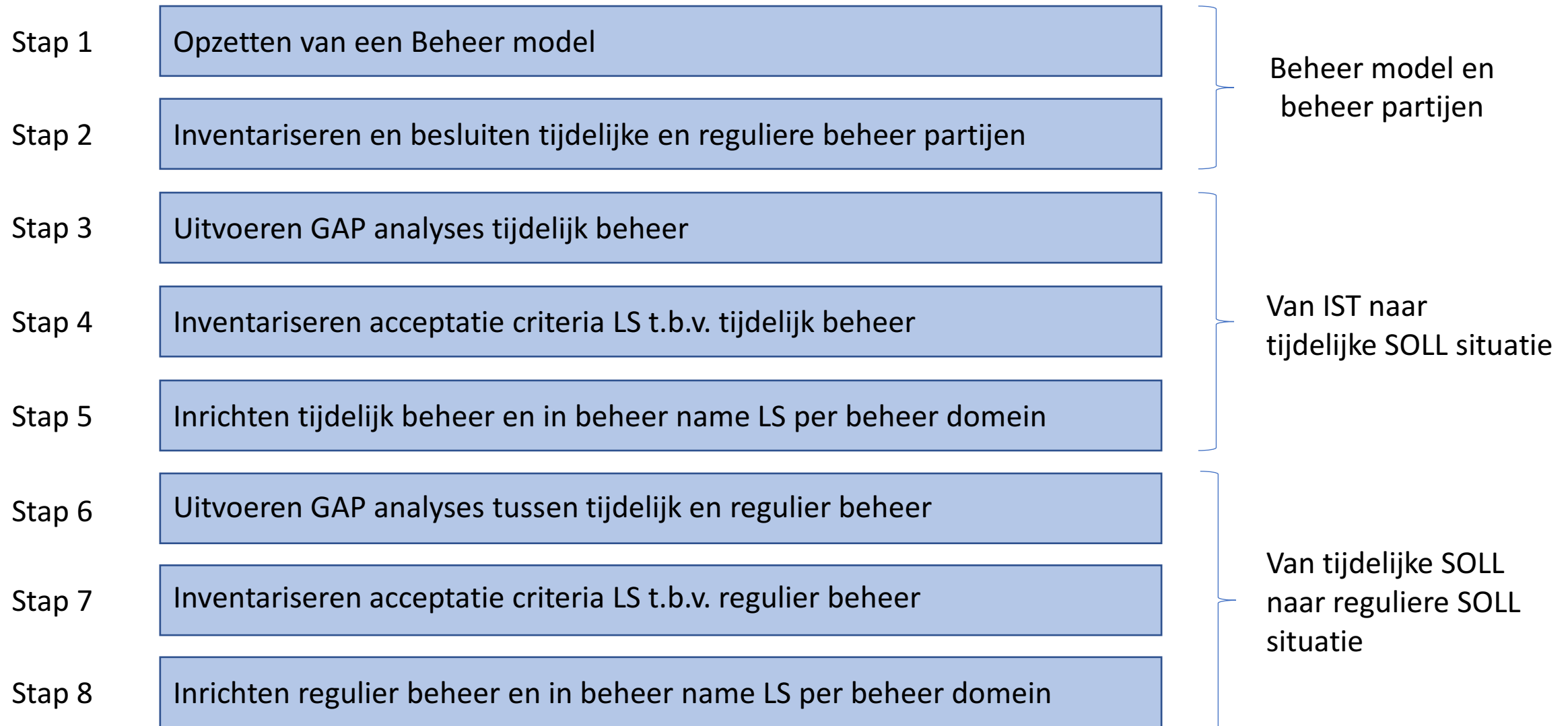
Om het Beheer goed te kunnen inrichten en uit te voeren is het volgende nodig:

- Het beheer op te delen naar een tijdelijke en een reguliere situatie
- Het beheer op gedistribueerde wijze op te delen in beheerdomeinen, te weten:
 - Functioneel Beheer & Informatiemanagement → richt zich op de functionaliteit van de IV
 - Applicatie Beheer & Servicedesk → richt zich op applicatie ontwikkeling en onderhoud
 - Technisch Beheer → richt zich op hosting en de technisch infrastructuur

Wat hebben we hiervoor nodig ?

- Voor het tijdelijk beheer: een gezamenlijke projectmatig beheer organisatie (tijdelijke IST-situatie)
- Voor het reguliere beheer: een acceptant en eigenaar van het LS aan wie het beheer aan kan worden overgedragen (reguliere IST-situatie)

In welke stappen doen we dat ?

Resultaten

De Beheerdomeinen en de 6 in te richten en uit te voeren beheervlakken:

<u>Beheer domein</u>	<u>Waar gaat het over</u>	<u>Tijdelijk Beheer</u>	<u>Regulier Beheer</u>
Informatiemanagement & Functioneel Beheer	Functionaliteit van de Informatievoorziening	1 ICTU - OCW Project Beheer	4 DUO ?
Applicatie Beheer & Servicedesk	Applicaties en gegevensverzameling	2 ICTU Software Diensten	5 DUO ?
Technisch Beheer	Technische Infrastructuur	3 Logius Standaard Platform	6 ODC Noord ?

De beheer domeinen en processen

Functioneel Beheer & Informatiemanagement:

- Gebruikersbeheer
- Functionaliteitenbeheer
- Sturende processen

Applicatie Beheer & Servicedesk:

- ICT beheer processen
- DevOps software applicatie beheer
- Tactische processen
- Servicedesk processen

Technisch Beheer:

- Service delivery processen
- Service support processen
- Beschikbaarheid van infrastructuur en systemen

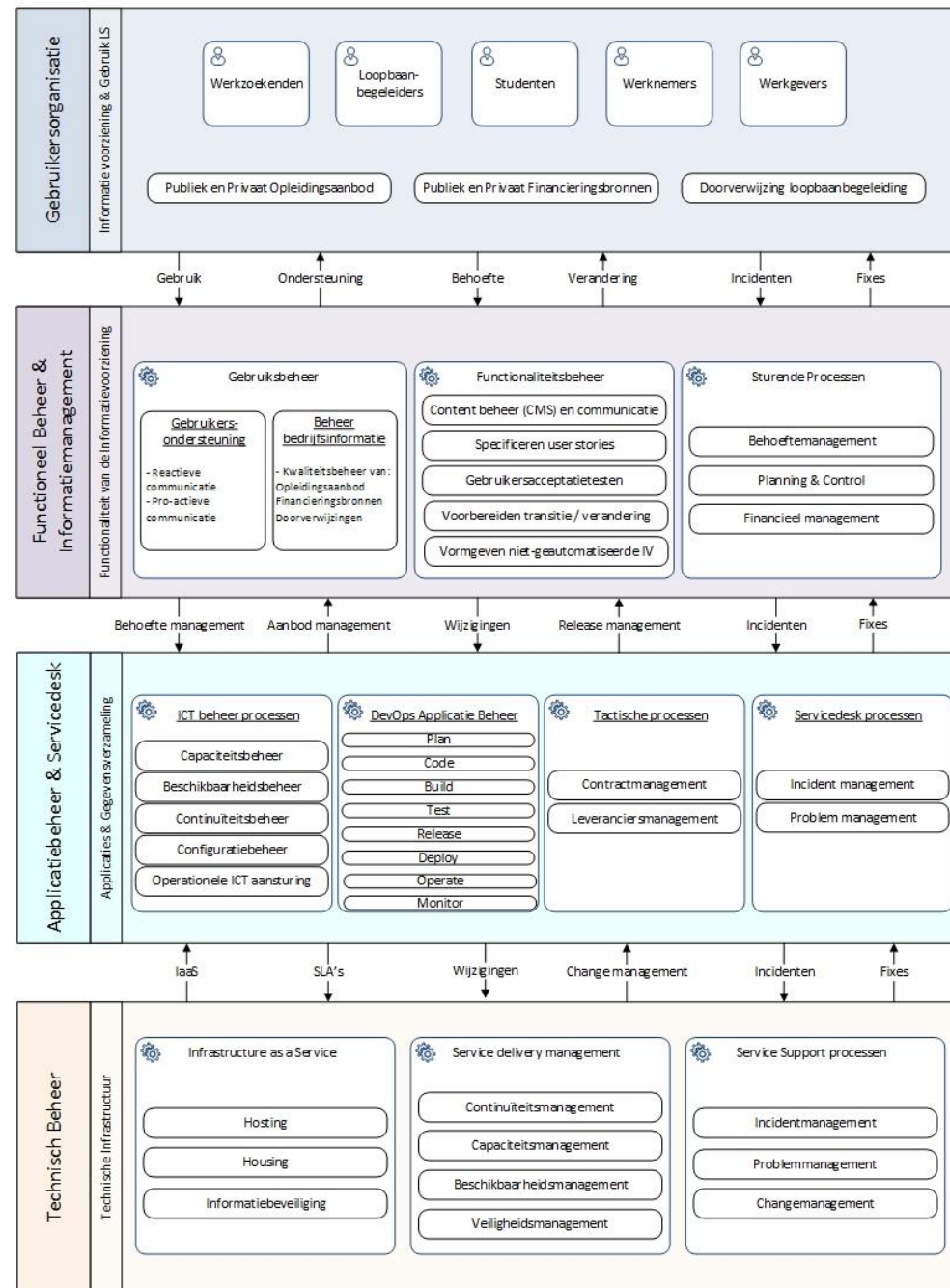

Functioneel
Beheer &
Informatie
management

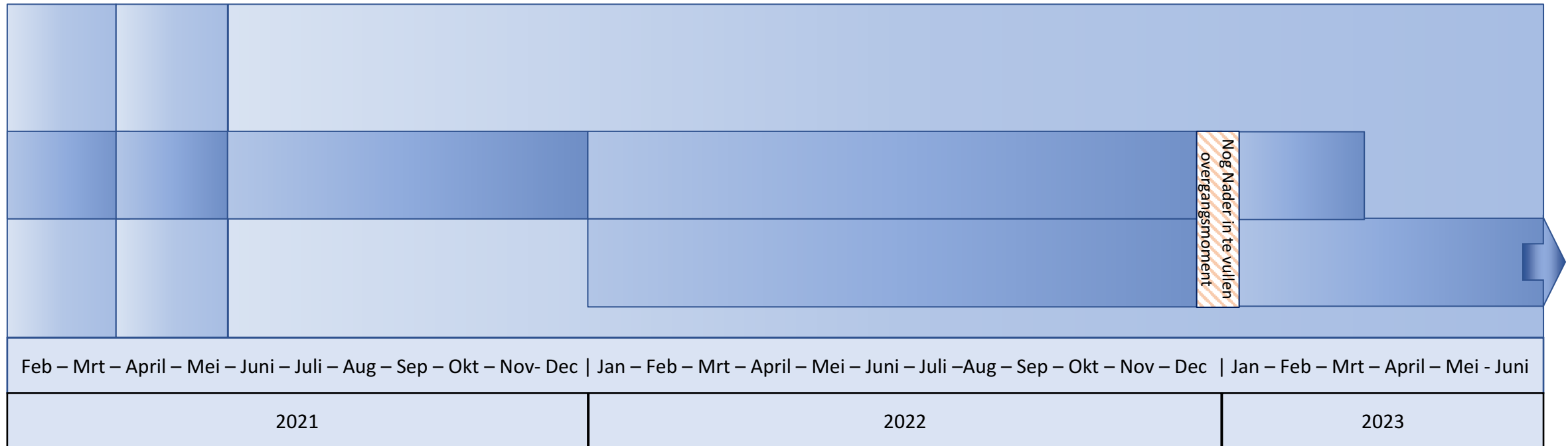
Applicatie
Beheer &
Servicedesk

Technisch
Beheer

Beheer model Landelijk Scholingsportaal

Planning

Versie 0.9

5 mei 2021

10.2.e

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Over dit document	4
1.2	Doelgroep	4
1.3	Kaders	4
1.4	Uitgangspunten	5
1.5	Relatie met andere documenten	5
1.6	Leeswijzer	6
2	Projectresultaat	7
2.1	Projectdoel	7
2.2	Producten	8
2.2.1	Beheerproducten per domein	9
2.3	Scope	13
3	Aanpak en Werkwijze	14
3.2	Projectteam	15
3.3	Projectbesturing	15
3.4	Project Inzet	16
3.5	Afstemming met gerelateerde projecten	17
4	Planning en doorlooptijd	18
5	Randvoorwaarden	19
6	Projectrisico's	20
	Bijlagen	21
A.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling	21

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.4	10.2.e	23-04-2021	Concept	Eerste opzet
0.4	10.2.e	30-04-2021	Concept	Eerste opzet
0.4	10.2.e	03-05-2021	Concept	Eerste opzet
0.4	10.2.e	30-04-2021	Concept	Eerste opzet

Vereiste goedkeuringen

Functie/rol	Naam	Datum	Versie
Programma manager	10.2.e	06-05-2021	0.8
Programma opdrachtgever	10.2.e	13-05-2021	0.9
Product owner	10.2.e	13-05-2021	0.9
Stuurgroep akkoord	Stuurgroep	13-05-2021	0.9

Verzendlijst huidige versie

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Programma manager LS
10.2.e	ICTU	Projectleider realisatie LS
10.2.e	ICTU	Projectleider communicatie en implementatie LS
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

1 Inleiding

1.1 Over dit document

In opdracht van het ministerie van OCW is ICTU een programma opgestart, dat gericht is op de ontwikkeling, het in beheer nemen en de implementatie van het Landelijk Scholingsportaal (LS).

Tijdens de voorfase is vastgesteld dat het mogelijk is om binnen de door de opdrachtgever gestelde kaders een Landelijk Scholingsportaal op te leveren met de afgestemde functionaliteit, waarbij een Minimum Viable Product is gedefinieerd. Er is akkoord gegeven door de stuurgroep van de ontwikkeling van een MVP met een go-live datum van begin 2022.

Na de voorfase starten naast het deelproject Realisatie het deelproject Beheer & In beheername en het deelproject Implementatie & Communicatie. Deze 3 deelprojecten van het programma zijn samen verantwoordelijk voor de producten en resultaten die tezamen een werkend en goed beheerd LS moeten opleveren. Zij werken op basis van de blueprint van het programma en daarop gebaseerde startarchitectuur.

Inmiddels is begin april vanuit het Groeifonds onder bepaalde voorwaarden budget toegezegd voor de verdere doorontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht en door middel van matches op vaardigheden, personalisatie mogelijk te maken.

Dit plan van aanpak beschrijft het doel, de aanpak en planning van alle activiteiten die nodig zijn om het Landelijk Scholingsportaal in beheer te nemen, zowel in een tijdelijke organisatie als een reguliere beheer organisatie.

1.2 Doelgroep

Dit plan van aanpak is in eerste instantie bestemd voor de gedelegeerd opdrachtgever directie MBO, van het ministerie van OCW, alsmede het agentschap Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de stuurgroep. Het plan biedt ook inzicht en overzicht aan andere betrokkenen bij het programma, zoals de deelnemers aan de andere deelprojecten.

1.3 Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing op het project.

Volgnummer	Kader
K01	NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017
K02	VIR 2007, VIRBI 2013 en BIO voor het inrichten en beheren van informatiebeveiliging in brede zin.
K03	ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling 2.2.0
K04	Whitepaper Informatiemanagement in kaart gebracht: 9 vlaksmodeel
K05	DevOps Framework voor applicatieontwikkeling en beheer

Volgnummer	Kader
K06	ITIL4 Framework for IT Service Management
K07	ASL2 Framework for Application Management
K08	BiSL Framework for Business Information Management

1.4 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op dit plan van aanpak:

Nr	Uitgangspunt
U01	Het voornaamste uitgangspunt is de directionele afspraak dat er enige tijd voor het live gaan van het Landelijke Scholingsportaal, er een besluit is genomen over wie / welke partij verantwoordelijk wordt voor het reguliere beheer van het LS.
U02	ICTU voert zelf geen functioneel beheer en informatiemanagement over het LS uit. Het programma voorziet wel in het tijdelijke beheer van functioneel beheer maar verwacht dit per nader af te spreken datum over te kunnen dragen naar een reguliere beheer organisatie zoals het DUO.
U03	De inrichting van het beheer van het LS preludeert op de inrichting van een IV- en serviceorganisatie zoals deze doorgaans bij uitvoeringsorganisaties en ministeriële agentschappen zijn ingericht.
U04	Op applicatiebeheer niveau geldt idem dito dat een reguliere beheerorganisatie conform DevOps applicatie ontwikkelmethodiek en beheer is ingericht.

1.5 Relatie met andere documenten

Het deelproject beheer van het Landelijk Scholingsportaal richt zich contextmatig op de onderstaande documenten:

- Programmaplan LS, versie 0.4
- C1202-01 Plan van aanpak Realisatiefase Landelijk Scholingsportaal
- Plan van Aanpak Implementatie en Communicatie
- PSA-Landelijke-Scholingsportal-0.2
- OCW - Processen LSP (versie 0.0.1)
- Globaal functioneel ontwerp (GFO), versie 1.0
- Backlog landelijk scholingsportaal, versie 1.0
- Adviesrapport Landelijk Scholingsportaal, versie 1.0
- Onderzoeksrapport: Behoeftte aan een scholingsportal. Onderzoek naar de behoefte aan een portal met informatie over scholingsmogelijkheden - door Expertisecentrum Beroepsonderwijs - 27-09-2019
- Haalbaarheidsonderzoek naar een digitaal scholingsplatform - door Gijs de Vries - november 2019
- Investeringsvoorstel Groeifonds - 31-08-2020

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de projectdoelen en de op te leveren producten en resultaten beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de aanpak beschreven voor zowel een tijdelijk beheerorganisatie (tijdelijke SOLL) als de stappen naar een reguliere beheer organisatie (reguliere SOLL).

In hoofdstuk 4 staat de planning voor dit deelproject die deel uitmaakt van de integrale planning voor het programma.

In hoofdstuk 5 staan de randvoorwaarden genoemd waaraan (blijvend) voldaan moet worden om het project uit te kunnen voeren.

In hoofdstuk 6 staan de projectrisico's en tot slot in hoofdstuk 7 de verwachte inzet met bijbehorende kostenschatting.

2 Projectresultaat

2.1 Projectdoel

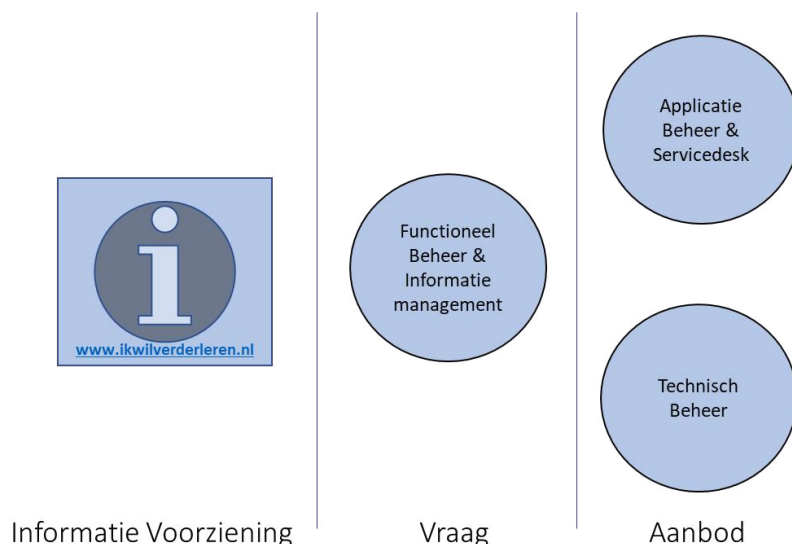
ICTU bouwt een informatievoorziening, te weten het landelijk Scholingsportaal, waarvan gesteld wordt dat deze informatievoorziening beheerd wordt.

Onder dat beheer verstaan we het volgende:

- Het verzorgen en borgen dat het Landelijk Scholingsportaal als informatievoorziening, applicatief en gebruik technisch goed functioneert. Doorlopend verscherpen van een kwalitatief goed opleidingsaanbod.
- Flexibel inspelen op veranderings- en informatiebehoeftes.
- Het optimaal laten functioneren van het Landelijk Scholingsportaal met de gekoppelde gegevenssystemen.
- Blijvend zorgen en bijhouden van een volledige ontsluiting van al het private en publieke opleidingsaanbod, de financieringsmogelijkheden en doorverwijzing.
- Het bieden van een ondersteunende rol ten aanzien van de gebruikers.
- Het zorgen voor stabiliteit, continuïteit en beschikbaarheid van het Landelijk Scholingsportaal en de achterliggende systemen.
- Bij intensief gebruik van het LS adequaat kunnen inspelen op flexibiliteit en schaalbaarheid van infrastructuur en systemen.

Het projectresultaat bestaat op hoofdlijnen uit 2 delen; als eerste eindresultaat de tijdelijke beheerorganisatie en de in beheer name van het MVP (minimum viable product) van het Landelijk Scholingsportaal.

Als tweede eindresultaat geldt het in beheernemen van het Landelijk Scholingsportaal onder een reguliere IV- en serviceorganisatie. Aangezien er nog geen besluit is genomen over wie de reguliere beheer organisatie wordt, preludeert dit projectresultaat al in wel naar de opzet van een dergelijke organisatie.

Figuur 1 Informatievoorziening - vraag - aanbod model

2.2 Producten

Het projectresultaat valt uiteen in verschillende producten. Beheersmatig is het van belang dat deze producten voor de tijdelijke beheerorganisatie in place zijn alvorens het Landelijk Scholingsportaal live kan gaan. Eveneens geldt dit voor de migratiestap naar de reguliere beheerorganisatie.

De sturing en het projectresultaat van beheer is continu 2-ledig. Enerzijds voor de tijdelijke projectmatige beheerorganisatie en anderzijds betreft het de reguliere beheerorganisatie. De opzet is om vanuit de tijdelijke beheerorganisatie al zo mogelijk goed voor te sorteren op de reguliere beheerorganisatie. Hiervoor is het van belang dat het beheer wordt opgedeeld in beheerdomeinen.

Beheerdomeinen kunnen an sich goed afgebakend en gemanaged worden overgedragen naar of tussen diverse organisaties, afdelingen of personen. Dit gedistribueerde c.q. gelaagde beheermodel is gebaseerd op de gangbare best practices die daarmee aansluiten op de IV- en Serviceorganisatiemodellen zoals die bij vele Uitvoeringsorganisaties en agentschappen gangbaar zijn.

De tijdelijke en reguliere beheerpartijen en beheerdomeinen.

<u>Regulier Beheer</u>	<u>Tijdelijk Beheer</u>	<u>Domein</u>	<u>Focus</u>
Product 4 N.t.b. / DUO ?	Product 1 ICTU - OCW Project Beheer	Informatiemanagement & Functioneel Beheer	Functionaliteit en Gebruik van de Informatievoorziening
Product 5 N.t.b. / DUO ?	Product 2 ICTU Software Diensten	Applicatie Beheer & Servicedesk	Applicaties en gegevensverzameling
Product 6 N.t.b. / ODC Noord ?	Product 3 Logius Standaard Platform	Technisch Beheer	Technische Infrastructuur

Figuur 2 Beheer producten 1 t/m 4¹

Ingedeeld naar een Product Break Down zien de beheerproducten er als volgt uit. Voor het beheer en acceptatie van het Landelijk scholingsportaal is het van belang dat deze producten of al in orde zijn gebracht, dan wel dat deze nog moeten worden ontwikkeld en ingericht alvorens beheer kan plaats vinden. Ook zullen de acceptatie criteria per beheerdomein in afstemming met de beherende partij worden geïnventariseerd. Deze zijn op het moment van schrijven van dit plan nog niet bekend.

¹ In dit Plan van Aanpak wordt DUO genoemd als de beoogde beheerorganisatie. Dit is echter geenszins op het moment van schrijven zo besloten. Het staat vast dat er een reguliere beheerorganisatie dient te zijn. Dit Plan van aanpak geeft aan hoe het beheer dient te zijn voor het Landelijk Scholingsportaal onafhankelijk van de beherende organisatie. Het verschil tussen bijvoorbeeld DUO en een andere reguliere beheerorganisatie is dat er voor het project beheer minder of meer werk is aangelegd om tegemoet te komen aan de gestelde beheer criteria van de betreffende beheerorganisatie.

2.2.1 Beheerproducten per domein

Product 1 en 4: Functioneel Beheer & Informatiemanagement

Het functioneel beheer en informatiemanagement domein richt zich op het gebruik, de instandhouding, de groei en de doeltreffendheid van het Landelijk Scholingsportaal als informatievoorziening. Op het uitvoerend niveau zijn dit de processen die zich bezighouden met het dagelijks gebruik van het Landelijk Scholingsportaal met als doel (eind)gebruikers optimaal met de bestaande informatievoorziening te laten werken. Ook de gewenste aanpassingen, bijgehouden vanuit beheertmanagement, worden op dit niveau geformuleerd en op een gestructureerde manier doorgevoerd.

Op het sturend niveau bevindt zich onder andere financieel management, behoefte-management en contract management. Sturende processen op dit niveau houden zich vooral bezig met de opbrengsten, de kosten en de kwaliteit van de informatievoorziening binnen het onderwijsdomein.

De beleidsambitie op de informatievoorziening wordt beschreven op het richtinggevende niveau. Beleidsvraagstukken als de doeltreffendheid, de effecten, de verbeterde prestaties, e.d. van het Landelijk Scholingsportaal worden op dit niveau gesteld, gemeten en bijgestuurd. Ook wordt op dit niveau bepaald hoe men de sturing van de informatievoorziening moet inrichten.

Functioneel beheer & Informatiemanagement producten:

- Richtinggevende processen (zie beleidsopmerking²)
 - Opstellen informatie strategie
 - Bepalen ketenontwikkeling
 - Bepalen beleidsontwikkeling Landelijk scholingsportaal
 - Informatie lifecycle management
- Sturende processen
 - Planning & Control
 - Financieel management
 - Behoeft management
- Uitvoerende processen
 - Gebruikersbeheer
 - Gebruikersondersteuning
 - Kwaliteitsbeheer platforminformatie
 - Functionaliteitenbeheer
 - Contentbeheer
 - Specificeren wensen en eisen
 - Gebruikersacceptatietesten
 - Voorbereiding releases/verandering

² Voor de richtinggevende processen binnen het Functioneel Beheer & Informatie management domein, wordt verwacht dat deze op het beleidsterrein van het Ministerie van OCW worden ingericht en actief wordt onderhouden.

Product 2 en 5: Applicatie Beheer & Servicedesk

Applicatiebeheer betreft het beheer, onderhoud en vernieuwen van het Landelijk Scholingsportaal.

Op richtinggevend niveau betreft dit voornamelijk het inventariseren van platform technologieontwikkelingen en zorgen dat met behulp van applicatie life cycle management het Landelijk Scholingsportaal de applicatiekwaliteit borgt.

Op sturende niveau betreft het contractmanagement, het maken van releaseplanningen zodat verandering gestructureerd kan worden doorgevoerd, het onderhoudt met de (bron)leveranciers zoals RIO en EDUDEX maar ook zeker het applicatie kwaliteitsbeheer.

Op uitvoerend niveau wordt door ICTU (maar ook door DUO) gebruik gemaakt van DevOps applicatiebeheer: DevOps, een samenstelling van dev (development; ontwikkeling) en ops (operations; beheer). Het is een manier van software ontwikkeling waarbij de ontwikkel- en beheeractiviteiten worden gekoppeld, veelal op geautomatiseerde wijze.

Dit automatiseringsproces voor bouwen, testen en beheren wordt ook wel continue integratie (CI; Continuous Integration) genoemd. Een artefact dat klaar is voor implementatie in de productieomgeving is het resultaat van een succesvolle bouw- en integratiebewerking die voorziet in continue levering (CD; Continuous Delivery); de mogelijkheid om, al dan niet geautomatiseerd op elk moment te implementeren naar de productieomgeving.

Onderliggende applicatiebeheer activiteiten zoals configuratie- en versiebeheer worden door middel van tooling zoals GitLab onderliggend aan DevOps geborgd.

Daarnaast is de servicedesk functie aan dit beheerdomein toegevoegd. De staat in principe los van dit specifieke beheerdomein en heeft voornamelijk de functie is van Incident- en problem beheer. Verstoringen, zowel applicatief als infrastructuur technisch zullen langs deze lijn worden aangenomen, worden doorgezet en teruggekoppeld worden.

Applicatie Beheer & Servicedesk producten:

- Richtinggevende processen
 - ICT development strategie
 - Applicatie life cycle management
- Sturende processen
 - Kwaliteitsmanagement
 - Contactsmanagement
 - (Gegevens)leveranciersmanagement
- Uitvoerende processen
 - DevOps software applicatie (platform) ontwikkeling, onderhoud en beheer (Product 5 kan hierop afwijken³)
- Servicedesk processen (Product 2 en 5 kunnen hierop afwijken⁴)
 - Incidentmanagement
 - Problemmanagement

³ Er ligt nog geen besluit over welke organisatie de reguliere beheerorganisatie rol van het Landelijk Scholingsportaal zal krijgen. Bij Uitvoeringsorganisaties en agentschappen zoals het DUO en UWV wordt DevOps toegepast echter is dit niet bij elke organisatie vanzelf sprekend.

⁴ Voor het incidentenbeheer in de moeten zowel voor het tijdelijk beheer als voor het onderbrengen bij een reguliere organisatie, nadere afspraken en toekenningen moeten worden gemaakt.

Product 3 en 6: Technisch Beheer

Het technisch beheer richt zich op het in stand houden, beheren en onderhoud van de IT-infrastructuur inclusief de platformen. De IT-infrastructuur is de basis waarop het Landelijk Scholingsportaal draait en bestaat uit het netwerk, de computers en operating systems en overige randapparatuur. Het is waarschijnlijk dat zowel voor tijdelijke organisatie als wel voor de reguliere organisatie gebruikt gemaakt gaat worden van een cloud oplossing. De infrastructuur of platform cloud oplossing oftewel respectievelijk IAAS en PAAS, worden tegenwoordig als dienst afgenomen. Voor het tijdelijke beheer is gekozen voor de dienst van Logius oftewel het Standaard Platform (SP⁵). Dit platform maakt gebruik van het overheidsrekencentrum ODC Noord⁶ waar ook DUO, als de mogelijke reguliere beheerpartij, gebruik van maakt. Als één van de vier overheidsdatacentra van Nederland is Overheidsdatacenter Noord (ODC-Noord) gevestigd in Groningen. ODC-Noord levert inmiddels aan acht ministeries binnen de Nederlandse overheid datacenter- en clouddiensten in de vorm van HaaS, IaaS en PaaS dienstverlening. Binnen deze diensten vallen een aantal beheerprocessen voor welke aan de hand van een service level agreement (SLA) de dienstenleverancier verantwoordelijk voor zal zijn. Eveneens gelden de service delivery en support processen voor het beheren en leveren van de opleidings- en financieringsinformatie. Ook met deze bronleverancier partijen zoals RIO en Edudex zal een SLA worden afgesloten.

Technisch beheer producten:

- Cloud diensten IAAS / PAAS
 - Hosting
 - Housing
 - Informatiebeveiliging
 - Service delivery processen
 - Continuïteitsmanagement
 - Capaciteitsmanagement
 - Beschikbaarheidsmanagement
 - Veiligheidsmanagement
 - Service support processen
 - Incidentmanagement
 - Problemmanagement
 - Changemanagement

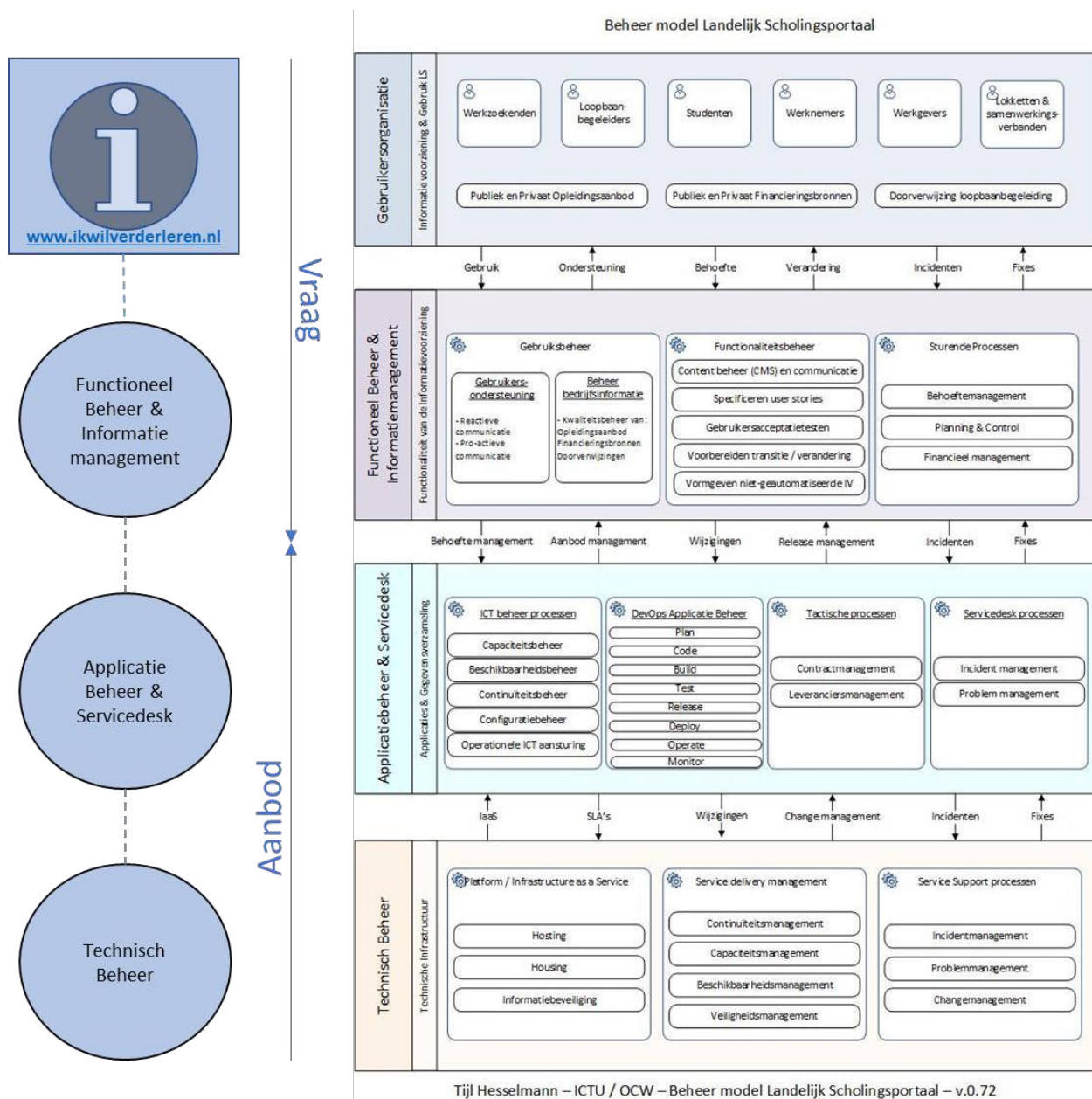
Managementproducten

⁵ Het voordeel van deze cloud platformen diensten, zowel het Standaard Platform als de PAAS diensten van ODC Noord zijn, dat ze betrouwbaar zijn, omdat het platform van, voor én door de overheid is. Het voldoet altijd aan de meest recente overheidseisen. Het is vakkundig omdat er wordt gebouwd met actuele technologieën (Kubernetes). Het is solide en eenvoudig in gebruik omdat het en kant-en-klare ontwikkelomgeving is, in een gesloten Rijkscloud, die aan allerlei randvoorwaarden voldoet. DevOps applicatie ontwikkeling en beheer sluit daarnaast eveneens 1:1 aan op deze PAAS diensten.

⁶ Zie voetnoot 4.

Als managementproduct levert het project het Beheer model Landelijk Scholingsportaal. Het beheer model LS is als praatplaat gemakkelijk in te zetten bij het overbrengen en inrichten van de beheerdomeinen. In de bijlage is de inmiddels al ontwikkelde concept versie bijgesloten.

Daarnaast wordt ook de integrale planning vanuit dit project als beheersactiviteit opgepakt.

Figuur 3 Beheer model Landelijk Scholingsportaal

2.3 Scope

Binnen de scope van dit project valt het inrichten van het beheer, de in beheername van het Landelijk Scholingsportaal en de overdracht van het beheer naar een reguliere beheer organisatie.

In scope

Beheer Landelijk Scholingsportaal	Inrichting (IST)	In beheername LS (tijdelijke SOLL)	Overdracht beheer (reguliere SOLL)
Informatiemanagement & Functioneel Beheer	😊	😊	😊
Applicatie Beheer & Servicedesk	(in scope bij project realisatie)	(in scope bij project realisatie)	😊
Technisch Beheer	(in scope bij project realisatie)	(in scope bij project realisatie)	😊

Figuur 4 Scope indeling

Buiten scope

- Applicatiebeheer van het LS: Zowel voor de tijdelijke beheerorganisatie als bij de beoogde reguliere beheerorganisatie DUO, wordt gebruikt gemaakt van de ontwikkelingsmethodiek DevOps. DevOps is een samenstelling van dev (development; ontwikkeling) en ops (operations; beheer). Het is een manier van software of platform ontwikkeling waarbij de ontwikkel- en beheeractiviteiten worden gekoppeld, veelal op geautomatiseerde wijze. Het applicatiebeheer valt hiermee binnen het project Realisatie. Dit houdt concreet in dat vanaf de eerste release van het LS ook het applicatiebeheer van start gaat.
- Technisch beheer van het LS: Zowel voor de tijdelijke beheerorganisatie als bij de beoogde reguliere beheerorganisatie DUO, wordt gebruikt gemaakt van een PAAS omgeving bij ODC Noord. Een PAAS is een Platform as a Service waarop het LS gebouwd wordt. Dit houdt in dat zowel de systemen als alle gegevens worden opgeslagen in deze gesloten Rijkscloud, die aan allerlei randvoorwaarden zoals de veiligheidseisen voldoet.
- De richtinggevende processen van het functionele beheer en informatiemanagement van het LS: Het opstellen van een informatie strategie, het bepalen van de ketenontwikkeling, het bepalen van de beleidsontwikkeling, het informatie lifecycle management, de doeltreffendheid, de effecten, de verbeterde prestaties, e.d. van het Landelijk Scholingsportaal vallen niet in scope van dit project. Met andere woorden welk beleidsdoel binnen welke termijnen dient het LS te bereiken, welke ambities en gepaarde resources en middelen gelden hierbij, het meten van het nationale en regionale resultaat, beleidsbijsturing etc.
- Het besluit tot wie de reguliere beheer organisatie van het Landelijk Scholingsportaal wordt is een directioneel aangelegen besluit. Het project beheer gaat zelf niet over dit besluit maar krijgt het als kaders mee.

3 Aanpak en Werkwijze

Om het uiteindelijke resultaat van beheer te behalen zijn de onderstaande stappen gedefinieerd:

(IST) Inrichting: Beheer model en beheer partijen

Stap 1 Opzetten van een Beheer model

Stap 2 Inventariseren en besluiten tijdelijke en reguliere beheer partijen

(Tijdelijke SOLL): In beheername LS

Stap 3 Uitvoeren GAP analyses tijdelijk beheer

Stap 4 Inventariseren acceptatie criteria LS t.b.v. tijdelijk beheer

Stap 5 Inrichten tijdelijk beheer en in beheer name LS per beheer domein

(Reguliere SOLL): Overdracht beheer LS

Stap 6 Uitvoeren GAP analyses tussen tijdelijk en regulier beheer

Stap 7 Inventariseren acceptatie criteria LS t.b.v. regulier beheer

Stap 8 Inrichten regulier beheer en in beheer name LS per beheer domein

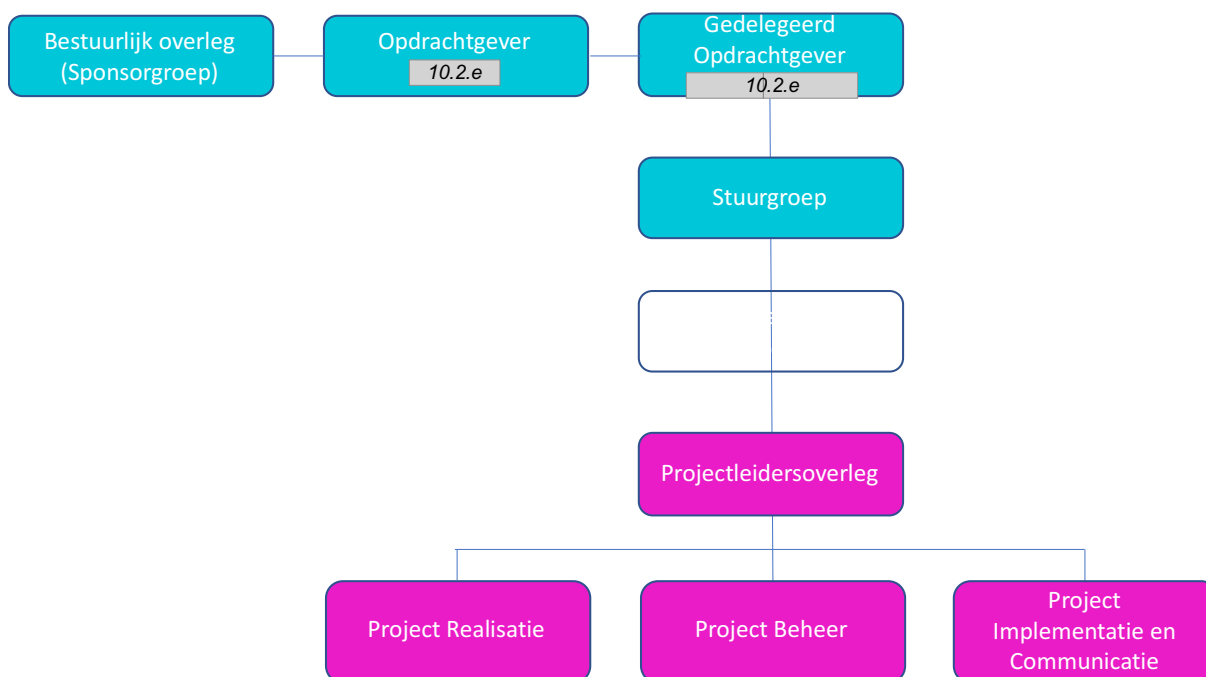
3.2 Projectteam

Het projectteam van beheer bestaat uit:

- Projectleider
- Functioneel beheerder / gebruikersondersteuner
- Applicatiebeheerder (valt in de scope van realisatie maar heeft wel een logische connectie naar het project beheer)
- Technisch beheerder (valt in de scope van realisatie maar heeft wel een logische connectie naar het project beheer)

Er zal gedurende het project in ieder geval een reguliere werkgroep worden ingericht voor de Inrichting tijdelijk beheer.

3.3 Projectbesturing

Figuur 5 Programmabesturing Landelijk Scholingsportaal

De projectleiders rapporteren aan de programmamanager. De afstemming tussen de projecten vindt plaats in het projectleidersoverleg. Het projectleidersoverleg wordt voorgezeten door de programmamanager. In het projectleidersoverleg wordt de voortgang besproken van de afzonderlijke projecten aan de hand van de integrale planning, actielijst, voortgang en rapportages. Dit projectleidersoverleg vindt wekelijks plaats.

Het programmamanagement is overall verantwoordelijk voor de inhoudelijke en planmatige samenhang en realisatie en tijdelijke beheer van het LS en stuurt op baten, kwaliteit en tijdigheid. Het programmamanagement rapporteert maandelijks aan de opdrachtgever en aan de stuurgroep en bereidt de stuurgroep voor.

3.4 Project Inzet

Onderstaand is de verwachte inzet voor de uitvoering van dit plan van aanpak voor het jaar 2021. Ook is er een doorkijk naar 2022 gegeven echter zal de definitieve inschatting hiervoor pas eind 2021 gemaakt kunnen worden. Onderstaand is de verwachte inzet voor de uitvoering van dit plan van aanpak⁷:

Rollen	Verwachte inzet per week	Verantwoordelijkheden
Projectleider beheer	24 uur	Verantwoordelijk voor de in beheername van het LS voor zowel de tijdelijke als de reguliere beheer organisatie.
Functioneel beheerder tijdelijk beheer 2021	8 uur (per 1-10-'21)	Verantwoordelijk voor het tijdelijke functioneel en gebruikersbeheer LS als minimum viable product
Functioneel beheerder tijdelijk beheer 2022	Opbouwend van 16 uur tot 32 uur per week en nodig tot aan overdracht naar de reguliere beheer organisatie	Verantwoordelijk voor het tijdelijke functioneel en gebruikersbeheer LS met daarin per release meer functionaliteit.

Rol	Verwachte inzet 2021	Verwachte inzet 2022 ⁸
Projectleider	864	832
Functioneel beheerder tijdelijk beheer	96	1248
Content beheerder	80	416
Applicatiebeheerder tijdelijk beheer	512	832
Technisch beheerder tijdelijk beheer	128	208
Totaal	960 uur	3536 uur

⁷ Naast de operationele inzet van het programma verwacht het deelproject beheer ook de inzet vanuit OCW als eigenaar van het Landelijk Scholingsportaal, zodat het opstellen van een informatiestrategie, zie ook paragraaf 2.2.2, zal worden ingevuld. Beleidsvraagstukken als de beleidscriteria, doeltreffendheid, de te behalen effecten, de verbeterde prestaties, e.d. van het Landelijk Scholingsportaal worden op beleidsniveau gesteld, gemeten en bijgestuurd. Ook wordt op dit niveau bepaald hoe men de sturing van de informatievoorziening moet inrichten.

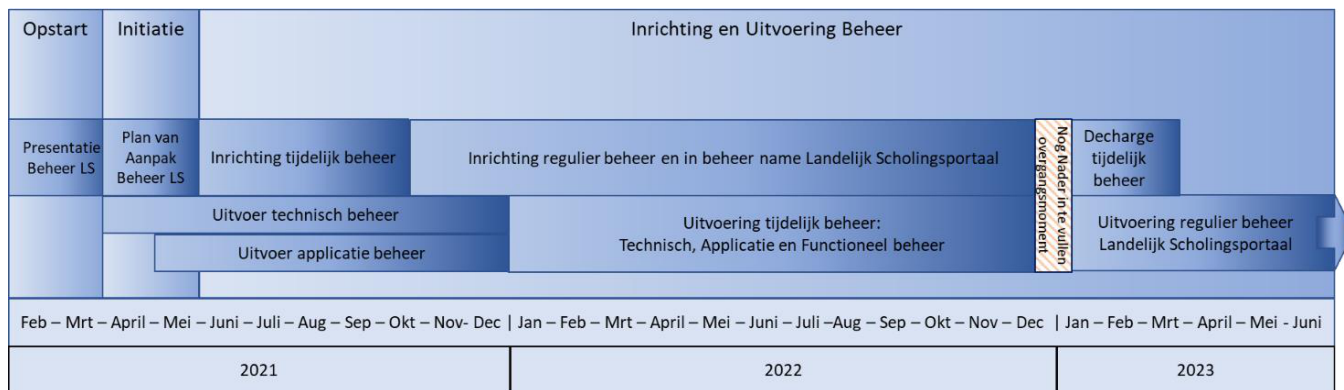
⁸ De ureninschatting 2022 zijn geen onderdeel van het gevraagde budget akkoord voor het project beheer. De inschatting dient ter doorkijk voor het beheer in de tijdelijk beheer organisatie.

3.5 Afstemming met gerelateerde projecten

Gezamenlijk met de andere deelprojecten zal worden voorzien in een product breakdown structure (PBS), integrale planning, kwaliteit, issue, risico en actie log. Vanuit deze inhoudelijke samenhang zal op reguliere basis onderlinge afstemming plaatsvinden.

4 Planning en doorlooptijd

De planning voor het beheren van het Landelijk Scholingsportaal is als volgt ingedeeld:

Figuur 6 Planning Beheer Landelijk Scholingsportaal

Planning	Start	Eind
<u>Opstartfase</u>		
Presentatie opstart beheer LS (Projectbrief)	15-2-2021	1-4-2021
<u>Initiatiefase</u>		
Plan van Aanpak Beheer LS (PvA)	1-4-2021	15-5-2021
<u>Uitvoeringsfase</u>		
Uitvoering tijdelijk beheer technisch, applicatie en functioneel beheer	1-4-2021	N.t.b.
Uitvoering tijdelijk technisch beheer	1-4-2021	N.t.b.
Uitvoering tijdelijk applicatie beheer	1-5-2021	N.t.b.
Inrichting tijdelijk functioneel beheer en in beheername	1-6-2021	1-1-2022
Uitvoering tijdelijk functioneel beheer	1-1-2022	N.t.b.
Besluitvorming regulier beheer organisatie	1-1-2021	1-10-2021
Inrichting uitvoering regulier beheer	1-10-2021	N.t.b.
In beheer name LS regulier beheer	N.t.b.	N.t.b.

5 Randvoorwaarden

Voor de uitvoering van het beheer gelden de volgende randvoorwaarden:

Nr	Randvoorwaarde
R01	ICTU doet geen regulier functioneel beheer; dit wordt tijdelijk projectmatig opgevangen.
R02	Het Landelijk Scholingsportaal kan niet in gebruik worden genomen (business live) alvorens er een besluit is genomen wie de reguliere beheer organisatie gaat worden en daarmee de partij aan wie ICTU de ontwikkeling en het beheer van het LS kan overdragen.
R03	Het besluit over wie de reguliere beheerorganisatie van het Landelijk Scholingsportaal gaat worden, wordt uiterlijk 3 maanden van tevoren genomen, in deze per 1-10-2021 zodat er nog bijsturing en besturing kan plaatsvinden over het tijdelijk beheer. Deze randvoorwaarde zal al dan niet middels een risico notitie kenbaar worden gemaakt.
R04	In het besluit over wie de regulier beheer organisatie wordt, wordt meegenomen per wanneer deze reguliere beheerorganisatie verantwoordelijk en aanspreekbaar wordt voor het LS.
R05	De planning van beheer kan op hoofdlijnen pas verder worden gedefinieerd als het besluit over de reguliere beheer organisatie is genomen en per wanneer het reguliere beheer gaat plaats vinden.

6 Projectrisico's

De onderstaande projectrisico's, die het succes van de het beheer kunnen belemmeren, zijn reeds onderkend; daarbij zijn per risico de maatregelen benoemd.

De risico's worden door het programma bijgehouden in het risicolog. De risico's en de mitigerende maatregelen worden bewaakt en waar nodig geactualiseerd.

Nr.	Projectrisico	Maatregel
1	Het LS niet in gebruik kunnen nemen (business go live) wegens uitblijven besluit reguliere beheerorganisatie.	Tijdig op 10.... en directie niveau agenderen van deze afhankelijkheid en opnemen in overeenkomst tussen ICTU en OCW. Bij het uitblijven van dit agenda punt zal er een aparte risico notitie worden ingebracht.
2	Beheer organisatie indeling, functies, normen en acceptatie criteria onbekend.	Preluderen van het tijdelijk beheer naar gangbare ZBO en agentschappen IV en Service overheidsorganisaties modellen.
3	(Te veel) Rework, op technisch en applicatief niveau, om het LS een tijdelijk naar een reguliere beheer organisatie te krijgen.	Vroegtijdige keuze maken waarbij het technische en applicatief beheer goed in lijn is en voldoet aan alle overheidsstandaarden en toegepaste technieken.

Bijlagen

A. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de commissie-Elias bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die die betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU twee gespecialiseerde afdelingen in het leven geroepen. Deze afdelingen staan projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

- ❖ Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
- ❖ ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
- ❖ De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

Plan van Aanpak Implementatie en Communicatie

Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 3-5-2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Over dit document.....	4
1.2	Doelgroep	4
1.3	Uitgangspunten.....	4
1.4	Relatie met andere documenten	5
1.5	Leeswijzer	5
2	Projectresultaat	6
2.1	Projectdoel.....	7
2.2	Producten.....	8
2.3	Scope	8
3	Werkwijze	9
3.1	Aanpak	9
3.2	Projectteam	11
3.3	Projectbesturing	12
3.4	Inzet overige partijen.....	12
4	Planning en doorlooptijd	14
5	Randvoorwaarden	15
6	Projectrisico's	16
7	Verwachte inzet ICTU	18
7.1	Uren.....	18
7.2	Kosten.....	18
	Bijlagen.....	19
A.	Detailplanning	19
B.	Product breakdown	20
C.	Communicatie doelgroepen	22
D.	Leven Lang Ontwikkelen	23

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	31-3-2021	concept	Eerste versie voor interne review
0.2	10.2.e	20-04-2021	concept	Review commentaar 10.2.e verwerkt Voorlopig akkoord groeifonds verwerkt.
0.3	10.2.e	23-04-2021	Concept	Review commentaar 10.2.e verwerkt Product Breakdown toegevoegd
0.9	10.2.e			Review commentaar 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e verwerkt. Versie gereed voor stuurgroep LS.

Verzendlijst

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	ICTU	Programma manager
10.2.e	ICTU	Projectleider Realisatie
10.2.e	ICTU	Projectleider Beheer
10.2.e	ICTU	Software delivery manager
10.2.e	OCW	Product owner
Stuurgroep LS		

1 Inleiding

1.1 Over dit document

In opdracht van het ministerie van OCW is ICTU een programma opgestart, dat gericht is op de ontwikkeling, het in beheer nemen en de implementatie van het Landelijk Scholingsportaal (LS).

Tijdens de voorfase is vastgesteld dat het mogelijk is om binnen de door de opdrachtgever gestelde kaders een Landelijk Scholingsportaal op te leveren met de afgestemde functionaliteit, waarbij een Minimum Viable Product is gedefinieerd. Er is akkoord gegeven door de stuurgroep van de ontwikkeling van een basisversie met een go-live datum van begin 2022.

Na de voorfase starten naast het deelproject Realisatie het deelproject Beheer & In beheername en het deelproject Implementatie & Communicatie. Deze 3 deelprojecten van het programma zijn samen verantwoordelijk voor de producten en resultaten die tezamen een werkend LS moeten opleveren. Zij werken op basis van de blueprint van het programma en daarop gebaseerde startarchitectuur.

Inmiddels is begin april vanuit het Groeifonds onder bepaalde voorwaarden budget toegezegd voor de verdere ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht door personalisatie mogelijk te maken en informatie over skills toe te voegen gerelateerd aan de arbeidsmarkt. Deze ontwikkeling is van invloed op de te kiezen implementatie- en communicatiestrategie.

Dit plan van aanpak beschrijft het doel, de aanpak en planning van alle activiteiten die nodig zijn om het Landelijk Scholingsportaal te implementeren, eindgebruikers voor te bereiden en de communicatie over het Landelijk Scholingsportaal te verzorgen. Het is een nadere invulling van het Programmaplan.

1.2 Doelgroep

Dit plan van aanpak is in eerste instantie bestemd voor de gedelegeerd opdrachtgever **10.2.e** directie MBO, van het ministerie van OCW, en de stuurgroep. Het plan biedt ook inzicht en overzicht aan andere betrokkenen bij het programma, zoals de deelnemers aan de andere deelprojecten.

1.3 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op dit plan van aanpak:

Nr	Uitgangspunt
U01	De communicatie over het LS verloopt via de communicatie kanalen van de betrokken ministeries, de sociale partners en de onderwijskoepels.
U02	De Rijksoverheid zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid.

Nr	Uitgangspunt
U03	De sociale partners en de onderwijskoepels zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau, betrekken hun achterban hierbij.
U03	Voorstellen voor landelijke communicatie uitingen worden door de stuurgroep geaccordeerd voordat tot uitvoering over wordt gegaan.
U04	Opdrachtgever OCW organiseert het benodigd budget voor externe communicatie uitingen die niet via OCW en sociale partners en onderwijskoepels worden gedaan.

1.4 Relatie met andere documenten

De documenten die in de voorfase zijn gerealiseerd vormen het uitgangspunt voor dit plan van aanpak:

- Programmaplan LS, versie 0.4
- Softwarearchitectuurdocument (SAD), versie 1.0,
- Niet-functionele eisen LS(NFE), versie 1.0
- Globaal functioneel ontwerp (GFO), versie 1.0
- Backlog landelijk scholingsportaal, versie 1.0
- Adviesrapport Landelijk Scholingsportaal, versie 1.0
- Onderzoeksrapport: Behoeftte aan een scholingsportal. Onderzoek naar de behoefte aan een portal met informatie over scholingsmogelijkheden - door Expertisecentrum Beroepsonderwijs - 27-09-2019
- Haalbaarheidsonderzoek naar een digitaal scholingsplatform - door 10.2.e - november 2019
- Investeringsvoorstel Groeifonds - 31-08-2020

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de projectdoelen en de op te leveren producten beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de aanpak beschreven voor zowel Implementatie als Communicatie, in termen van richten, inrichten en verrichten alsmede de projectbesturing en de gevraagde inzet van de opdrachtgever.

In hoofdstuk 4 staat de planning voor dit deelproject die deel uitmaakt van de integrale planning voor het programma.

In hoofdstuk 5 staan de randvoorwaarden genoemd waaraan (blijvend) voldaan moet worden om het project uit te kunnen voeren.

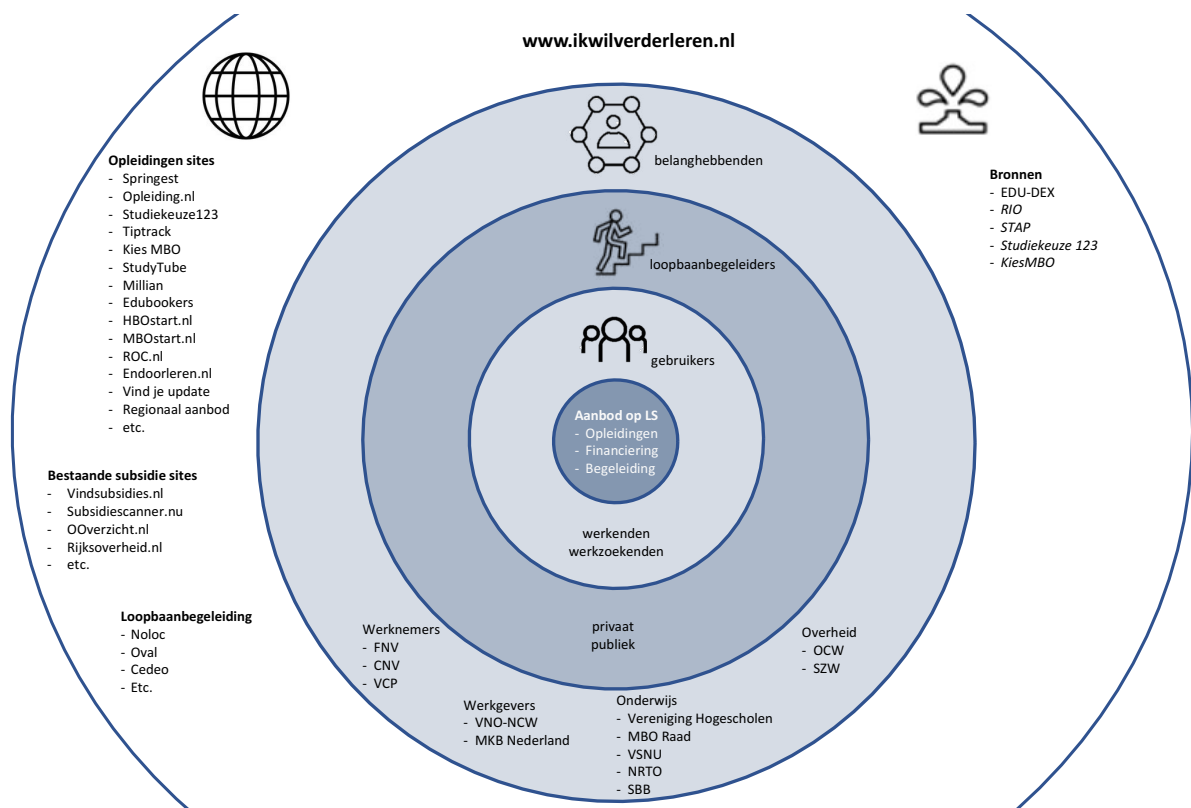
In hoofdstuk 6 staan de projectrisico's en tot slot in hoofdstuk 7 de verwachte inzet met bijbehorende kostenschatting.

2 Projectresultaat

Het projectresultaat van het gehele project Landelijk Scholingsportaal is een portaal (www.ikwilverderleren.nl) dat een verzamelplaats is met betrouwbare, transparante en actuele informatie over het relevante opleidingsaanbod voor werkenden en werkzoekenden (privaat en publiek), een doorverwijzing naar loopbaanprofessionals (adviseurs en bemiddelaars) en een overzicht van financieringsbronnen en scholingsmiddelen. Begin 2022 wordt met een MVP live gegaan waarop doorontwikkeld wordt om extra functionaliteit toe te voegen.

Voor dit deelproject Implementatie en Communicatie is het belangrijk om het speelveld van het LS te beschouwen. Het speelveld is divers. Voor het LS zijn er de beoogde eindgebruikers (werkenden(in loondienst en zzp-ers), werkzoekenden (met en zonder uitkering), werkgevers/HR-functionarissen en loopbaanbegeleiders) en de belanghebbenden: de sociale partners, de onderwijskoepels en de ministeries van OCW en SZW. Het scholingsportaal gaat gebruik maken van toeleveranciers van de benodigde informatie. Daarnaast zijn er de huidige sites met een aanbod van opleidingen, subsidies en loopbaanbegeleiders.

Voor het LS in productie gaat, moet het huidige speelveld voorbereid zijn op wat komen gaat. Deze voorbereiding moet ervoor zorgen dat voor iedereen duidelijk is wat het LS toevoegt, met de eerste oplevering maar ook daarna met de doorontwikkeling.

2.1 Projectdoel

Dit deelproject heeft tot doel om het gerealiseerde en in beheer genomen scholingsportaal zoveel mogelijk gebruikt te laten worden door:

- Werkenden en werkzoekenden zodat zij een opleiding te vinden die past bij hun ambities en financiële mogelijkheden.
- Loopbaanbegeleiders en HR functionarissen zodat zij met de informatie van het scholingsportaal hun klanten kunnen helpen een opleiding te vinden die past bij hun ambities en financiële mogelijkheden.
- Ketenpartners zodat zij in hun eigen processen ondersteund worden door de mogelijkheden die het Landelijk Scholingsportaal biedt.

	Gebruikers <ul style="list-style-type: none"> - Werkenden <ul style="list-style-type: none"> - In loondienst - Zzp-ers - Werkzoekenden <ul style="list-style-type: none"> - Met uitkering - Zonder uitkering
	Loopbaanbegeleiders <ul style="list-style-type: none"> - HR functionarissen werkgevers - Privaat/Publiek
	Ketenpartners <ul style="list-style-type: none"> - Overheid - Sociale partners - Onderwijskoepels

Dit gebruik wordt gestimuleerd door vooraf de effectiviteit van het te realiseren scholingsportaal te toetsen bij diverse gebruikersgroepen en belanghebbenden en door na de go-live datum de aandacht te trekken van de gebruikersgroepen voor het LS.

Belangrijk om te realiseren is dat het buiten de scope van het project is om de intrinsieke motivatie om een opleiding te willen gaan volgen te ontwikkelen. Om deze motivatie te ontwikkelen of te stimuleren zijn andere activiteiten in het kader van LLO nodig. De scope van dit project begint dus pas wanneer een gebruiker (online) informatie over opleidingen en financieringsmogelijkheden en loopbaanbegeleiding wil gaan opzoeken.

Leven Lang Ontwikkelen	Landelijk Scholingsportaal	
	MVP	Doorontwikkeling
<ul style="list-style-type: none"> • Intrinsieke motivatie om te willen leren 	<ul style="list-style-type: none"> • Juiste opleiding kunnen vinden • Financieringsmogelijkheden kunnen vinden • Loopbaanbegeleiding kunnen vinden 	<ul style="list-style-type: none"> • Gepersonaliseerd aanbod • Koppeling arbeidsmarkt • Ontwikkeladvies • Regionale ondersteuning

Het doel voor dit deelproject moet nog verder gekwantificeerd worden. Voor het MVP denken we aan de volgende meetbare doelen, gebaseerd op OCW beleidsdoelen:

- 10.000 bezoekers in het eerste kwartaal??
- 2.000 keer een succesvolle filtering van mogelijke opleidingen gedaan??

Om de effecten van het LS te meten kan gebruik worden gemaakt van:

- een evaluatieonderzoek.
- een vragenblok op het LS zelf.

2.2 Producten

De volgende producten worden opgeleverd:

Projectmanagement

1. Plan van Aanpak
2. Planning, afgestemd op integrale planning
3. Risicolog
4. Issue-log

Implementatie

5. Analyse gebruikersgroepen
6. Geplande usability checks per gebruikerspaneel per sprint
7. Analyse gedrag gebruikers en omgeving

Deze producten worden opgeleverd door de werkgroep Usability, waarin medewerkers van het Realisatie project en van de ICTU Vakgroep Gedrag deelnemen.

Communicatie

8. Strategisch communicatieplan (op basis van een doelgroep analyse)
9. Communicatiekalender.
10. Aanpak voor positionering Landelijk Scholingsportaal

Deze producten worden gemaakt door de werkgroep Communicatie, waarin de communicatiedeskundigen van de betrokken organisaties deelnemen.

2.3 Scope

Binnen de scope van de opdracht valt:

- Organiseren werkgroep Communicatie en werkgroep Usability
- Opzetten gebruikerspanelen
- Organiseren usability tests
- Ministeries, onderwijskoepels en sociale partners mobiliseren om eigen communicatiekanalen en instrumenten in te zetten voor de naambekendheid van het Landelijk Scholingsportaal.
- Ontwikkelen content voor de startpagina van www.ikwilverderleren.nl
- Organiseren verwijzingen op relevante bestaande sites.

Buiten de scope van de opdracht valt:

- Testen van de opgeleverde software (ligt bij het deelproject Realisatie)
- Indien gekozen wordt voor een constructie waarbij vanuit een website naar de applicatie ikwilverderleren.nl wordt gesprongen: het ontwikkelen van die website (wordt door het deelproject Realisatie gedaan).
- Eventueel opleiden OCW contentbeheerders (afhankelijk van wie het contentbeheer gaat doen en welk systeem daar in gebruik is).
- Een gedragsverandering bewerkstelligen waardoor mensen een opleidingen willen gaan zoeken (wat binnen de scope van LLO ligt).

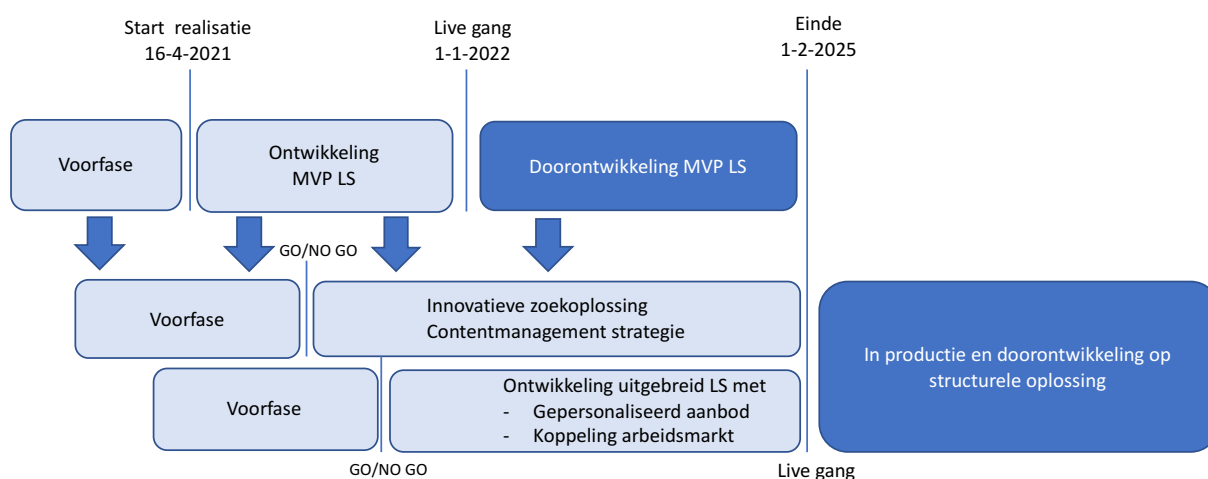
3 Werkwijze

3.1 Aanpak

De aanpak voor de implementatie van en communicatie over het landelijk scholingsportaal is afhankelijk van de gekozen planning van het MVP, de doorontwikkeling op het MVP en de uiteindelijke oplossing.

Het MVP staat gepland om begin 2022 opgeleverd te worden. De gebruikerservaringen zullen dan input leveren voor de verdere doorontwikkeling van het MVP.

Er was al voorzien om tijdens de ontwikkeling van het MVP een innovatieve manier van zoeken, vinden en presenteren van zoekresultaten te verkennen. Deze kan mogelijk in het MVP ingepast worden. Inmiddels is er vanuit het Groeifonds onder bepaalde voorwaarden budget toegezegd om een gepersonaliseerde versie van het scholingsportaal te ontwikkelen waarin de koppeling met de arbeidsmarkt wordt gelegd. Dit biedt de mogelijkheid om parallel aan de ontwikkeling van het MVP de ontwikkeling van deze oplossingen in gang te zetten waarin alle verbeteringen en toevoegingen ten opzichte van het MVP zijn opgenomen.

Dit betekent dat we live zullen gaan met een eerste versie van het scholingsportaal die iets toe moet voegen aan de bestaande oplossingen in het huidige speelveld, maar niet het hoogst haalbare van technieken voor zoeken, contentmanagement en personalisatie en in zich hoeft te hebben. Dat volgt dan na verloop van tijd in de structurele oplossing, wanneer het MVP is doorontwikkeld en inzichten in het gebruik van het portaal heeft opgeleverd.

Het al wel begin 2022 met een scholingsportaal live gaan, biedt het voordeel dat vanaf dat moment bepaalde processen ingericht moeten zijn waar de structurele oplossing baat bij heeft, zoals:

- de aanlevering van gegevens (opleidingen, financiering, loopbaanbegeleiding).
- de inbedding in bestaande processen ketenpartners.
- het beleggen van eigenaarschap van de content.
- de verwijzingen naar en op andere websites.

Omdat we weten waar het MVP aan moet voldoen, is het mogelijk om al eerder een versie hiervan gereed te hebben waarmee een pilot voor een beperkte doelgroep gedaan kan

worden. Denk bijvoorbeeld aan een pilot voor loopbaanbegeleiders binnen de groep van belanghebbenden. Of aan een pilot voor een eindgebruikersgroep uit een bepaalde branche. Dit moet nog worden vastgesteld en is afhankelijk van de planning van het deelproject Realisatie.

Ook kan het tekstuele website gedeelte van het LS mogelijk al voor 2022 in productie gaan zodat van daaruit gecommuniceerd kan worden over de komst van het applicatie Landelijk Scholingsportaal en online verwijzingen van en naar andere partijen al vroegtijdig geregeld kunnen worden.

Implementatie

Het Landelijks Scholingsportaal wordt ontwikkeld in het deelproject Realisatie, waarbij het deelproject Implementatie organiseert dat getoetst wordt of het opgeleverde in lijn is met de behoeften van de eindgebruikers. We maken onderscheid tussen werkenden/werkzoekende en loopbaanbegeleiders, maar ook naar andere kenmerken zoals laaggeletterden en slechtzienden. Hiervoor worden gebruikerspanels georganiseerd met hulp van de betrokken stakeholders.

Tevens worden de samenwerkingsverbanden met toeleveranciers onderhouden. Om de toegevoegde waarde van de eerste oplevering zeker te stellen wordt een analyse gedaan welke gegevens door welke toeleveranciers gegarandeerd aangeleverd kunnen worden.

Na de go-live datum wordt het gebruik van het LS ondersteund en gemonitord en wordt input verzameld voor de doorontwikkeling en de structurele oplossing via de in het deelproject Beheer in te richten tijdelijke beheerorganisatie

Activiteiten

- Tijdens de realisatie toetsen of dat wat ontwikkeld wordt, aansluit bij de behoeftes van de eindgebruikers (werkenden en werkzoekenden en loopbaanbegeleiders) door
 - het opstellen van een lijst van toetsingscriteria (taalniveau etc.).
 - het inzetten van gebruikerspanels tijdens sprintreviews (mogelijk ook voor het leveren van input voor userstories)
 - het uitvoeren van usability tests door gebruikerspanels
 - het in kaart brengen van knelpunten en behoeften van eindgebruikers tijdens de usability test en deze vertalen naar aanpassingen.
- Een duidelijke positie in het huidige speelveld innemen die ook voor eindgebruikers duidelijk is waardoor ze het nieuwe LS gaan gebruiken wanneer ze een voor hun geschikte opleiding willen vinden.
- Analyse volledigheid te ontsluiten gegevens.
- Tijdens het gebruik het monitoren van het gedrag van gebruikers en waar nodig en mogelijk dit vertalen naar bijstellingen in de doorontwikkeling.

Communicatie

De ambitie is uitgesproken dat het LS een centrale plaats gaat innemen binnen het 'netwerk' van bestaande portals/websites op het terrein van scholing/opleiding van volwassenen en LLO.

Binnen dit deelproject wordt een werkgroep Communicatie opgericht met communicatiedeskundigen van in ieder geval OCW, UWV, de onderwijskoepels, de sociale partners en SER. Doel hiervan is om zoveel mogelijk gebruik te maken van al bestaande communicatiekanalen. Elk van deze organisaties heeft communicatie uitingen waarin het LS opgenomen kan worden. Dit betekent een minimale inspanning met een maximaal bereik. De doelgroepen krijgen zo een eensluidende boodschap.

De oplevering van de software naar Productie iedere 2 weken biedt de mogelijkheid om gedurende het project gebruikers en belanghebbenden na iedere sprint te informeren over de voortgang en de opgeleverde software te toetsen aan gebruikerseisen.

Tijdens het project worden de communicatie uitingen voor na de Go-live datum ontwikkeld en gepland, de boodschap zal worden afgestemd op de doelgroep. De verwijzingen op websites van zowel de overheid als andere gremia al dan niet commercieel worden voorbereid.

Nadat we in productie zijn zal de communicatie erop gericht zijn om de centrale plek voor het Scholingsportaal te creëren en te ondersteunen door reclamecampagnes, materiaal bij partners, verwijzingen, etc.

Activiteiten

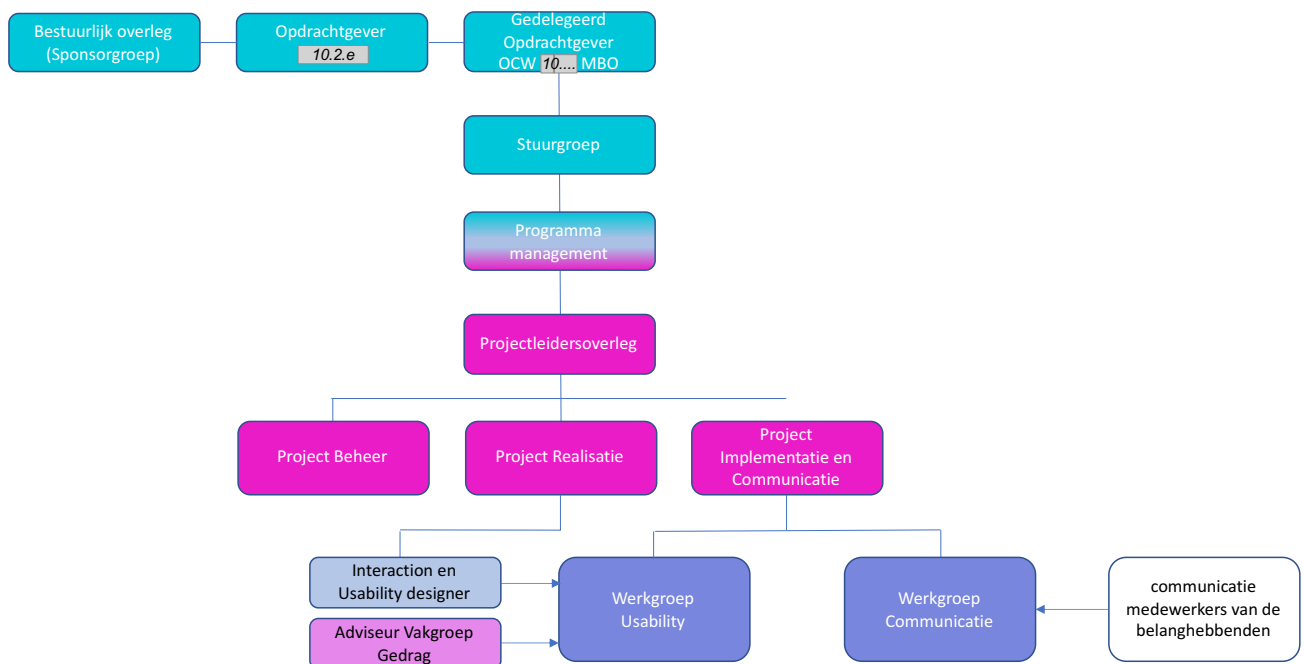
- Bewaken dat het opgeleverde LS en de communicatie erover met elkaar in overeenstemming zijn.
- Bekendheid voor het portaal genereren voor eindgebruikers (werkenden en werkzoekenden en loopbaanadviseurs) zodat zij vanaf het in productie gaan het LS weten te vinden.
- Informeren van aanbieders van opleidingen over het proces zodat bekend is of en zo ja wat zij moeten doen om op het landelijk scholingsportaal getoond te worden.
- Creëren van eigen positie Landelijk Scholingsportaal binnen huidige speelveld zodat
 - eindgebruikers weten waarom en hoe ze naar het LS kunnen gaan, dat ze snappen welke plek het LS inneemt in relatie tot LLO en in relatie tot het huidige aanbod.
 - bestaande partijen tijd hebben om (wederzijdse) verwijzingen op te nemen op de bestaande websites en portals
- Onderhouden van draagvlak bij stakeholders en overige belanghebbenden.

3.2 Projectteam

Het projectteam Implementatie en Communicatie bestaat uit:

- ICTU Projectleider
- ICTU Communicatiedeskundige
- 2 werkgroepen:
 - Communicatie met daarin communicatie medewerkers van OCW, SZW, de onderwijskoepels en de sociale partners.
 - Usability met daarin de UX designer van het ICTU sprintteam, een ICTU medewerker van de Vakgroep Gedrag en mogelijk een medewerker Accessibility.

3.3 Projectbesturing

De projectleiders rapporteren aan de programmamanager. De afstemming tussen de projecten vindt plaats in het projectleidersoverleg. Het projectleidersoverleg wordt voorgezeten door de programmamanager. In het projectleidersoverleg wordt de voortgang besproken van de afzonderlijke projecten aan de hand van de integrale planning. Het projectleidersoverleg vindt wekelijks plaats.

Het programmamanagement is verantwoordelijk voor de inhoudelijke en planmatige samenhang en realisatie van het LS en stuurt op baten, kwaliteit en tijdigheid. In dat kader is het programma verantwoordelijk voor het testen, de beveiliging, de privacy, het risicomanagement en de overall planning van het LS. Het programmamanagement rapporteert maandelijks aan de opdrachtgever en aan de stuurgroep en bereidt de stuurgroep voor.

Het programmateam komt 2-wekelijks bij elkaar.

In de werkgroep Communicatie wordt de planning van de communicatie besproken in relatie tot de voortgang van de andere 2 deelprojecten en andere voor de communicatie relevante ontwikkelingen.

In de werkgroep Usability worden in samenwerking met het project Realisatie gebruikerspanels ingericht en usability tests uitgevoerd. De gebruikerspanels kunnen mogelijk input voor de userstories leveren.

3.4 Inzet overige partijen

Betrokkenheid van communicatiemedewerkers van OCW, SZW, de onderwijskoepels en de sociale partners is randvoorwaardelijk voor de uitvoering van de opdracht. Van de betrokken medewerkers van deze organisaties wordt het volgende verwacht:

- Deelnemen aan werkgroep Communicatie
- Eigen communicatiekanalen en middelen benutten
- Accorderen extern communicatiemateriaal
- Afstemming communicatiemomenten

Daarnaast moet mogelijk OCW een content beheerder leveren om de content op de website te beheren.

Onderstaand is de verwachte inzet voor de uitvoering van dit plan van aanpak:

Rollen	Verwachte inzet per week	Verantwoordelijkheden
Communicatiemedewerkers OCW	4 uur	Communicatie eigen domein
Onderwijskoepels	4 uur	Communicatie eigen domein
Sociale partners	4 uur	Communicatie eigen domein
Eindgebruikers	2 uur	Toetsen opgeleverde software
Content beheerder	2 uur	Invoeren content in CMS en beheren content

4 Planning en doorlooptijd

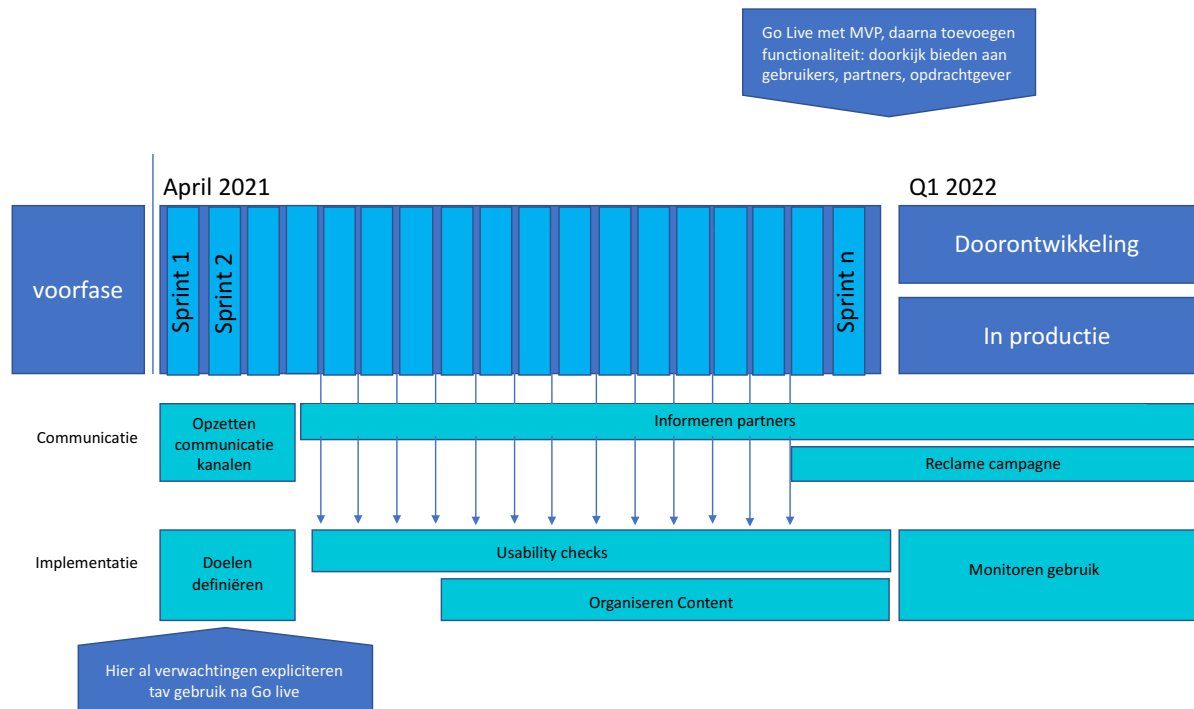
De voorbereidingsfase loopt tot begin April, waarna de realisatiefase begint, voor de 3 deelprojecten. De planning van implementatie wordt gevoed door de planning van Realisatie. Deze is als volgt:

- Q2 2021 UX-Release Voldoende functionaliteit voor start usability tests
- Q3 2021 PO-Release Functionele uitbreidingen en verbeteringen
- Q4 2021 QA-Release Compliance tests en verbeteringen
- Q1 2022 MVP-Release Go-live

De implementatie en communicatie activiteiten worden afgestemd op de sprints. Iedere twee weken wordt een oplevering gedaan en tijdens een Sprint Review wordt deze oplevering met de Product Owner doorgenomen. Deze oplevermomenten worden gebruikt om een grotere groep belanghebbenden te informeren over de voortgang. Tevens kan de opgeleverde software getoetst worden op toepasbaarheid bij diverse gebruikerspanels met gebruiksgemak van usability labs.

Indien ergens in Q4 de benodigde functionaliteit ontwikkeld is, is het mogelijk een pilot te doen. Dit kan een pilot zijn met een groep loopbaanbegeleiders van 1 van de ketenpartners (denk bijvoorbeeld aan de leerwerkloketten). Maar het kan ook een pilot zijn met een bepaalde eindgebruikersgroep (werknemers of werkzoekenden uit een bepaalde branche).

Na de live gang van het Minimum Viable Product in 2022 wordt het portaal verder doorontwikkeld. De ervaringen van gebruikers, in kaart te brengen door het monitoren van hun gedrag op het portaal, levert tevens input voor deze doorontwikkeling.

5 Randvoorwaarden

Voor de uitvoering van de realisatiefase gelden de volgende randvoorwaarden:

Nr	Randvoorwaarde
R01	De vereiste inzet van betrokkenen van OCW en de onderwijskoepels uit paragraaf 3.5 is gegarandeerd.
R02	Medewerker communicatie voor deelproject Implementatie en Communicatie is uiterlijk 1-6 beschikbaar
R03	Contentmanagement strategie is tijdig bekend en implementeerbaar
R04	Onderwijskoepels en sociale partners zijn in staat gebruikers voor de panels te (laten) organiseren
R05	Vertegenwoordigers van loopbaanbegeleiders kunnen worden betrokken
R06	Financiering beschikbaar voor kosten inzet usability labs
R07	Reclamecampagne te financieren door OCW

6 Projectrisico's

De onderstaande projectrisico's, die het succes van het project kunnen belemmeren, zijn reeds onderkend; daarbij zijn per risico de maatregelen benoemd.

De risico's worden bijgehouden in de risicolog. De risico's en de mitigerende maatregelen worden tijdens het project bewaakt en waar nodig geactualiseerd.

Projectrisico	Maatregel
Door de grote hoeveelheid aan informatie die reeds online beschikbaar is over opleidingen en subsidies, weten de beoogde gebruikers het scholingsportaal niet goed te vinden waardoor het LS niet veel bezoekers heeft.	Heldere reclameboodschap Afstemmen met ketenpartners Verwijzingen op andere sites organiseren
Het scholingsportaal is 1 van de activiteiten in het kader van Leven Lang Ontwikkelen. Indien LLO niet in staat is de gedragsverandering te bewerkstelligen bij de doelgroep waardoor deze een opleiding wil zoeken, zal en het LS niet veel bezoekers krijgen.	Afstemmen communicatie met OCW Aansluiting zoeken bij LLO communicatie.
Indien de MVP versie van het scholingsportaal onvoldoende onderscheidend is in het huidige speelveld zal de toegevoegde waarde in het begin te gering zijn en komen bezoekers mogelijk niet terug na 1 bezoek. Dit is tevens een risico voor de implementatie van het groeimodel.	Doorontwikkeling goed communiceren
Indien er onvoldoende deelnemers voor de werkgroep Communicatie worden aangedragen, leidt dit er toe dat de achterban van de belanghebbenden onvoldoende geïnformeerd zijn en het LS geen plaats in de bestaande processen krijgt.	Stuurgroep betrekken.
Indien er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om de communicatie bij alle belanghebbenden goed te organiseren, wordt het LS niet goed in de bestaande processen van de belanghebbenden ingepast.	Deels vanuit projectbudget Bespreken mogelijkheden in werkgroep
Indien er onvoldoende deelnemers voor de gebruikerspanels zijn wordt de ontwikkeling van het portaal onvoldoende afgestemd op de wensen van de eindgebruikers waardoor het portaal onvoldoende aansluit op de wensen en behoeftes van gebruikers.	Betrekken onderwijskoepels, vakbonden, werkgeversorganisaties, organisaties loopbaanadviseurs en andere partijen zoals UWV.
Indien er geen besluit over een mogelijk CMS wordt genomen wordt het portaal zonder CMS	Beslisdocument met scenario's. Besluitvorming bewaken

Projectrisico	Maatregel
ontwikkeld en is content alleen te wijzigen is door een ontwikkelaar.	
Indien er geen eigenaar van de content op de website wordt aangewezen die de content van het Landelijk Scholingsportaal beheert, wordt de website niet aangepast op het gedrag van de gebruikers en raakt de website snel verouderd.	Tijdelijk contentbeheer door project.
Hoewel het LS voor alle niveaus is, is bekend dat voor de doelgroepen t/m MBO niveau zowel de noodzaak om tot opleiden te stimuleren het grootst is en tevens de winst wanneer zij zich willen scholen. Wanneer de implementatie- en communicatie strategie vooral op de doelgroep t/m MBO gericht is, bestaat het risico dat andere doelgroepen onvoldoende geadresseerd worden.	Verwachtingen opdrachtgever expliciet maken.
Wanneer de implementatie van STAP vertraging oploopt en dit pas op het laatst bekend is, kan de communicatie en de implementatiestrategie van het LS niet de juiste blijken te zijn.	In implementatie strategie en in communicatie rekening houden met mogelijke vertraging STAP.

7 Verwachte inzet ICTU

7.1 Uren

Onderstaand is de verwachte inzet van ICTU voor de uitvoering van dit plan van aanpak:

Inzet Project Implementatie en communicatie (van 1.03.2020 – 31.12.2021)

- Projectleider: gemiddeld 3 dagen per week
- ICTU Communicatiemedewerker: gemiddeld 3 dagen per week

Rol	Verwachte inzet	Verantwoordelijkheden
ICTU Projectleider	900 uur	Opleveren producten, opleveren tussentijdse rapportage, bespreken voortgang en exceptions met opdrachtgever
ICTU Communicatie medewerker	600 uur	Opleveren en uitvoeren communicatieplan, onderhouden contacten, opstellen teksten
ICTU UX-designer	pm	Toetsen prototypes met gebruikers – in begroting Realisatie
ICTU Content beheerder	80 uur	Indien contentbeheer (tijdelijk) door project moet worden uitgevoerd
Totaal	1660 uur	

7.2 Kosten

De kosten voor dit deelproject betreffen de volgende zaken:

- Uren
- Ontwikkelen materiaal

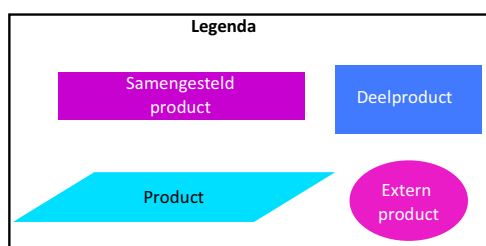
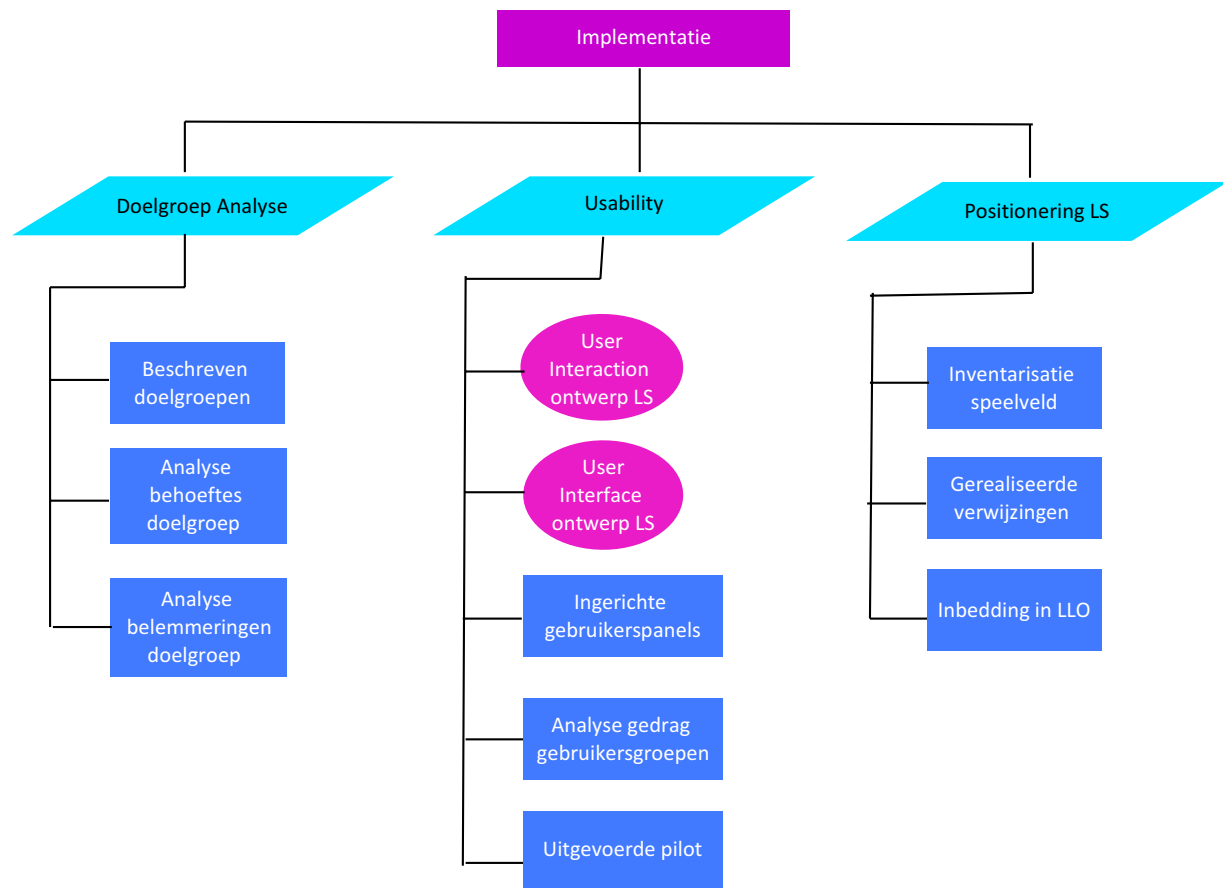
Rol	Verwachte kosten
Projectleider	100.000
ICTU Communicatie medewerker	50.000
Communicatiemateriaal	125.000
Totaal	275.000

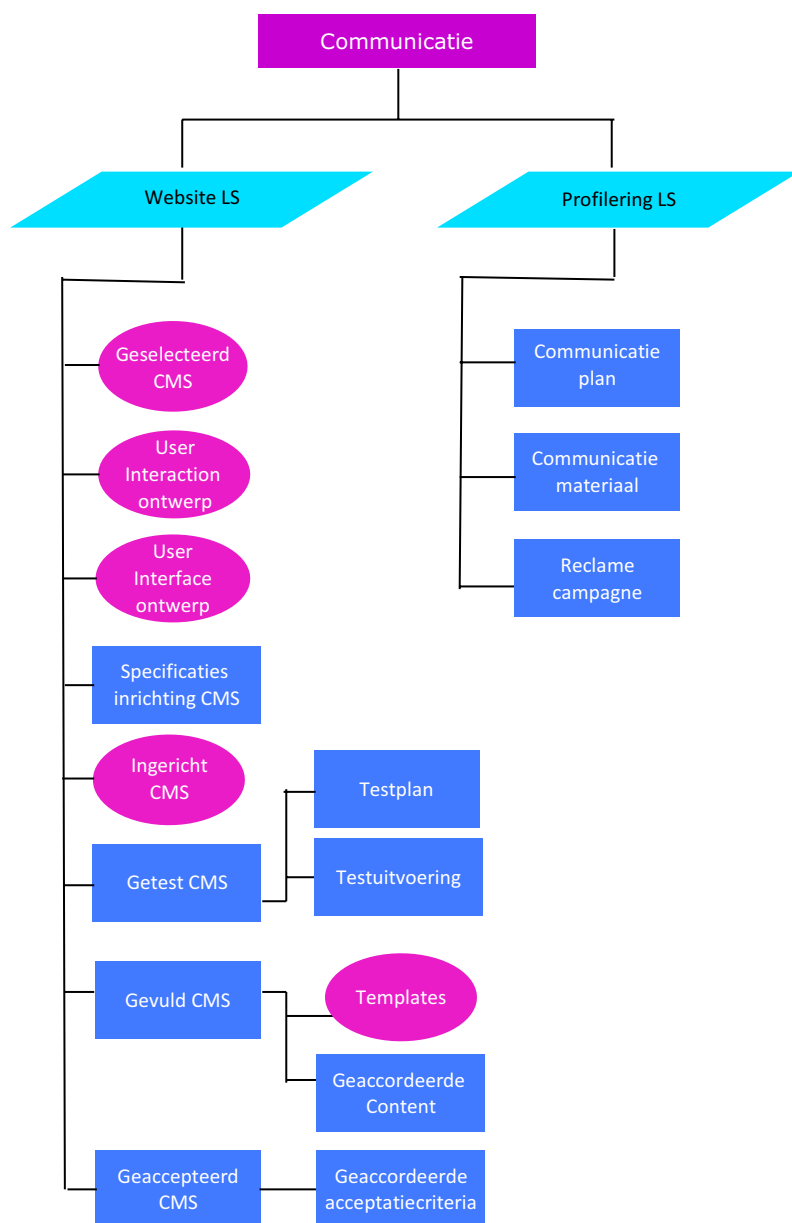
Bijlagen

A. Detailplanning

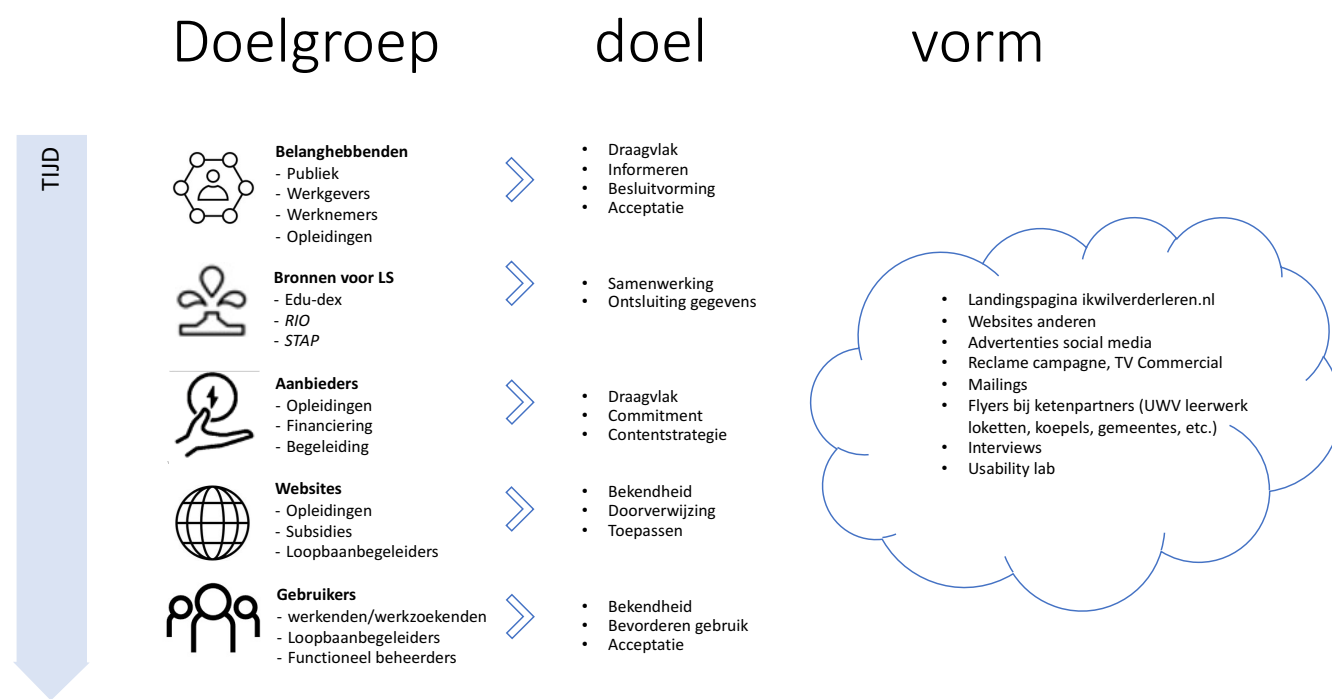
[illegible]

B. Product breakdown structure

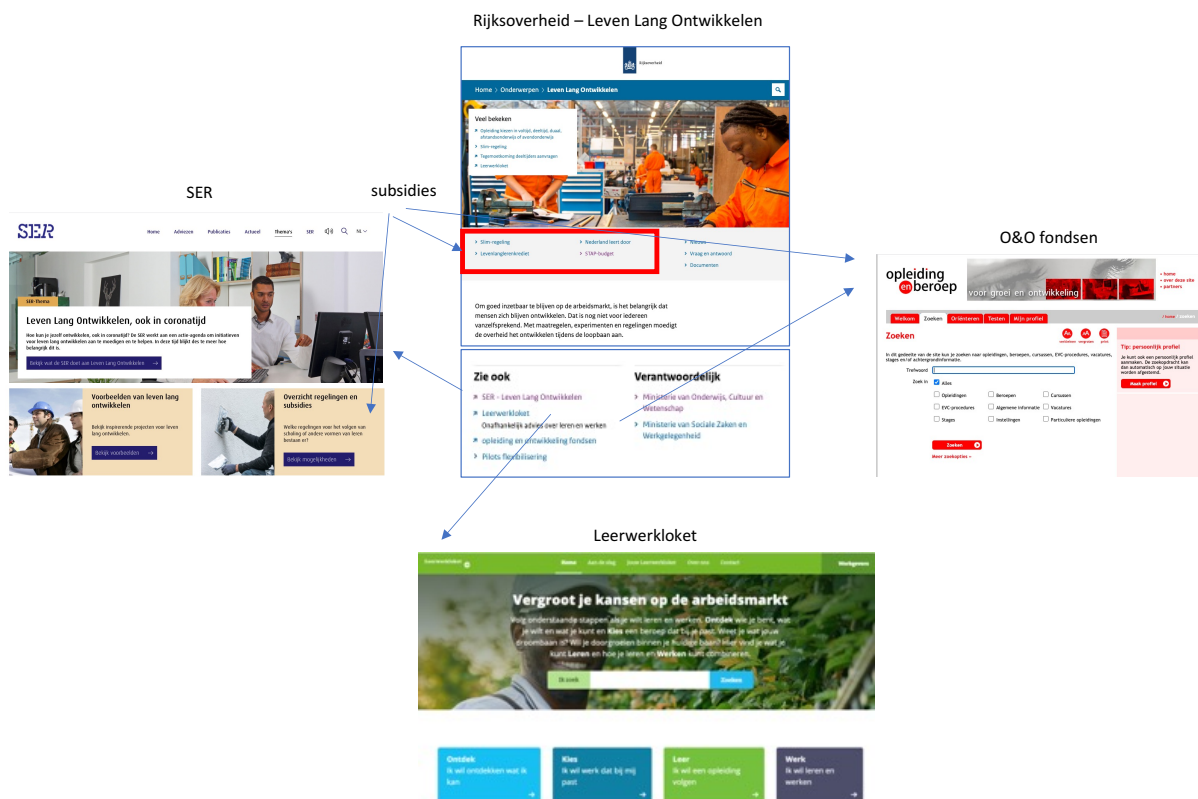

C. Communicatie doelgroepen

D. Leven Lang Ontwikkelen

Naast de vele commerciële sites waar opleidingen, loopbaanbegeleiders en financieringsmogelijkheden worden getoond, wordt er ook vanuit de Rijksoverheid al het nodige gecommuniceerd over Leven Lang Ontwikkelen. Het Scholingsportaal zal hier in opgenomen moeten worden

Beslisnotitie gegevens verzamelen en beheren voor overzicht financieringsmiddelen in het LS

Aan: Stuurgroep 1 juni 2021

Dd: 27 mei 2021

Inleiding

Eén van de beoogde onderdelen van het Landelijk Scholingsportaal is een individueel overzicht van financieringsmiddelen voor scholing. Een integrale, gestructureerde bron met informatie over financieringsmiddelen ontbreekt echter. Dat betekent dat we dat zelf moeten organiseren.

Daarvoor moeten we de volgende stappen zetten:

1. Het maken van een totaal overzicht van welke financieringsmiddelen er zijn, welke instanties/organisaties deze middelen verstrekken (de verstrekkers) en welke gegevens daarover beschikbaar zijn .
2. Het maken van een informatiemodel voor financieringsmiddelen waarin wordt uitgewerkt welke gegevens op welke manier relevant zijn voor het gebruik in het Landelijk Scholingsportaal.
3. Het verzamelen en beheren van het databestand met gegevens van financieringsmiddelen en verstrekkers.
4. Het ontwerpen en bouwen van zoekfuncties, waarmee de gebruiker een overzicht krijgt van mogelijke op hem/haar van toepassing zijn de financieringsmiddelen.

Stap 1 moeten we in ieder geval zetten, zodat we overzicht hebben en op basis van dat overzicht nadere analyses kunnen doen.

Opties voor het verzamelen en beheren van gegevens

Wat betreft het verzamelen en beheren van de informatie over financieringsmiddelen en verstrekkers, zijn door het programma een viertal opties geïdentificeerd, die hieronder kort zijn beschreven. Vervolgens wordt de stuurgroep een keuze voorgelegd op basis van een advies van het programma.

Optie 1. Het programma bouwt een database en de bijbehorende beheervoorzieningen, waarbij het verzamelen en het beheren van de informatie over financieringsmiddelen en de verstrekkers door de (tijdelijke) beheerorganisatie van het LS wordt gedaan.

Optie 2. We geven opdracht aan een externe partij om een externe gegevensbron te ontwikkelen, vullen en te beheren, die via een koppelvlak de informatie aanlevert aan het Landelijk Scholingsportaal. Deze zou dan ook door andere partijen kunnen worden gebruikt. Zeg maar een Edu-dex voor financieringsmiddelen.

Optie 3. Het programma maakt een eenvoudige redactioneel bij te houden lijst met verwijzingen naar financieringsmiddelen en verstrekkers, waarop geklikt kan worden: zoals 'klik hier voor meer informatie over het STAP-budget' of 'vraag bij uw branchevereniging welke mogelijkheden er zijn voor bijdrage in de kosten'. Liefst voorafgegaan door een paar eenvoudige zoekvragen.

Optie 4. De verstrekkers publiceren zelf volgens een federatief mechanisme gestructureerd gegevens. De informatie wordt dan publiek toegankelijk en is daarmee beschikbaar voor alle geïnteresseerde afnemers, waar het Landelijk Scholingsportaal er 1 van is.

Beslispunten

Beslispunt 1: Gegevens laten publiceren door financierende instellingen (optie 4)?

Het zorgen dat de verstrekkers bewust zijn dat verwacht wordt dat zij op een bepaalde gestructureerde manier gaan publiceren, een nieuwe vorm van besturing die ingericht moet worden. Het grote voordeel is dat er geen database hoeft te worden gebouwd en onderhouden. De beheerkosten van het bijhouden van de gegevens zijn beduidend lager en de gegevens zijn beter beveiligd. Het is echter een manier van gegevensdeling die nog relatief nieuw is en daarom nogal wat van verstrekkers vraagt qua implementatie, met alle onzekerheden die daarbij horen. Wij achten deze optie om die reden in ieder geval niet haalbaar voor 1.1.2022.

Het Programma adviseert de stuurgroep om deze optie als een mogelijk lange termijn perspectief te onderzoeken. Een dergelijke verkenning wordt sowieso al door het programma opgezet, daarin wordt het publiceren van gegevens door de financierende instellingen meegenomen.

Beslispunt 2: Zelf beheren van informatie over financieringsmiddelen en verstrekkers (optie (inbesteden)) of gebruik maken van een externe bron en beheerder (optie 2 (uitbesteden))?

Voor beide opties dient rekening te worden gehouden met kosten voor de ontwikkeling en kosten voor het beheer (zoals beschreven in stap 2, 3 en 4). Wat die kosten exact zijn kunnen we beter inschatten als we het in stap 1 genoemde overzicht hebben. De eenmalige kosten voor de ontwikkeling worden in zowel optie 1 als optie 2 ingeschat op ca 200.000 euro. De jaarlijkse beheerkosten worden ingeschat tussen de 100K (bij optie 1) en 150K (bij optie 2). Dat betekent dat we bij optie 2 rekening moeten houden met een meerjarig contract dat meer bedraagt dan de Europese aanbestedingsgrens. Een Europese aanbestedingsprocedure kost extra tijd (3-4 maanden) en extra geld. Daardoor is optie 2 duurder dan optie 1 en zo goed als zeker niet haalbaar, wat betreft de gewenste live gang per 1.1.2021

De stuurgroep wordt geadviseerd om vanwege de planning en de kosten voor optie 1 (inbesteden) te kiezen.

Beslispunt 3: Eenvoudig overzicht (optie 3) als terugvaloptie

Optie 3 is als een eenvoudiger te realiseren alternatief en terugvaloptie voor optie 1 (inbesteden) of optie 2 (uitbesteden) of optie 4 (publicatie door verstrekkers) altijd mogelijk. Daarvoor zijn 3 varianten denkbaar.

- We gaan voor het MVP voor optie 1 (inbesteden). Mocht uit de analyse naar aanleiding van stap 1 (het overzicht) toch niet haalbaar blijken, vallen we terug op het eenvoudige overzicht van optie 3. De stuurgroep wordt hier tijdig over geïnformeerd.
- We gaan voor het MVP voor het eenvoudige overzicht van optie 3 en werken tegelijkertijd aan optie 2 (uitbesteden), die dan in de loop van 2022 gereed zal komen.
- We gaan voor het MVP voor het eenvoudige overzicht van optie 3 en werken tegelijkertijd aan optie 4 (publicatie door verstrekkers), die dan in de loop van 2022 gereed zal komen.

De stuurgroep wordt gevraagd welke variant de voorkeur heeft.

Landelijk Scholingsportaal

Voortgangsrapportage juni 2021

Bestuurlijk overleg 24 juni 2021

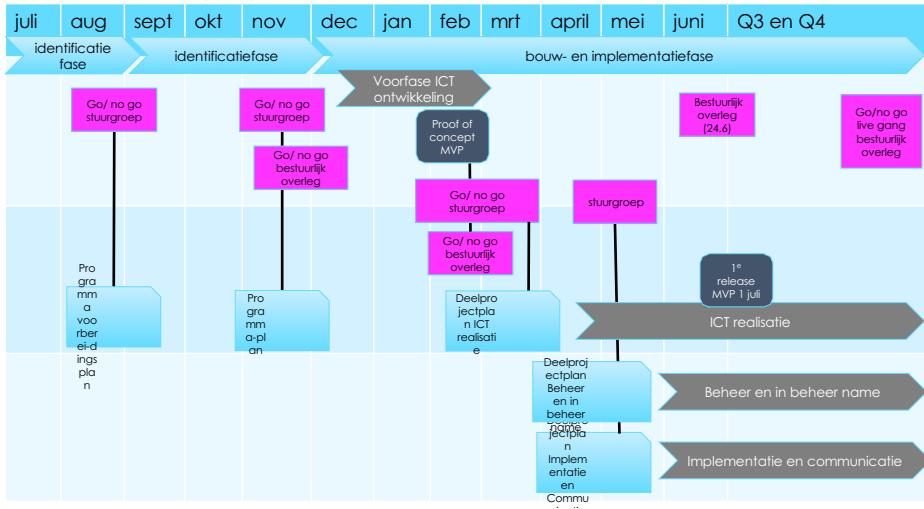
ICTU

Minimum Viable Product

- Betrouwbaar overzicht private en publieke opleidingen
- Overzicht publieke en private financieringsmogelijkheden
- Doorverwijzing naar loopbaanbegeleiding

Mijlpalenplanning LS juni 2021

Programma LS			Opdrachtgever: 10.2.e, OCW Gedelegeerd opdrachtgever 10.2.e, OCW/directie MBO	Programmamanager: 10.2.e ICTU	Rapportage periode: Maart – juni 2021	Legenda:
						Voortgang binnen de geplande kaders
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbare opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.			Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar
Voortgang			In april zijn we begonnen met met de bouw van het LS. Daarvoor is een ICT ontwikkel- en beheeromgeving ingericht. In de stuurgroep zijn de 3 deelprojectplannen voor ICT realisatie, Beheer en Implementatie en communicatie vastgesteld. We hebben nog steeds te maken met een aantal onzekerheden rond gegevensbronnen en beheer. Op 1 juli wordt een werkende technische versie opgeleverd die samen met gebruikers van de verschillende doelgroepen wordt ontworpen en getest.			Stuurgroep wordt om hulp gevraagd
						Nag niet aan de orde
	Jun	Mei	Toelichting			Mitigerende maatregel
P l a n n i n g			<ul style="list-style-type: none"> Risico: tijd om het LS te bouwen, de gegevensleveringen aan te passen aan de behoeften van het LS en het testen blijft krap. Risico: het voldoende gevuld zijn van het LS met gegevens van (met name kleine) opleiders en opleidingen van de reguliere opleiders (met name ROC's) is nog onzeker. Afhankelijkheid van RIO en onzeker of RIO op tijd klaar is. Risico: onduidelijk wie het definitieve beheer gaat doen. Opgelost risico: Onduidelijkheid over de wijze waarop we het overzicht van de financieringsmogelijkheden moeten inrichten, omdat daar geen bestaande bronnen voor zijn 			<ul style="list-style-type: none"> Monitoren. In de stuurgroep van februari is aan de hand van de beslislustnotitie een aantal met mitigerende maatregelen voor het oplossen van de onzekerheden rond de gegevensleveringen. Afspraken met O&O fondsen voor de aanlevering van gegevens van kleine opleiders en afspraken met de koepels van het reguliere onderwijs worden in kader van STAP gemaakt. LS is daarin in principe volgend. Nadere gesprekken met DUO en mogelijke alternatieven in kaart brengen. Beheer wordt tijdelijk bij ICTU (technisch en applicatie beheer) en het programma (functioneel beheer) belegd. Stuurgroep van juni heeft als eerste stap gekozen voor het scenario van een eenvoudig en onderhoudbaar overzicht van bestaande financieringsmogelijkheden
S c o p e			Aandachtspunt: de gekozen wijze van gegevenslevering via bestaande gegevensbronnen, kent een aantal onzekerheden (afhankelijkheid, beveiliging, beheerlasten), die met name bij de doorontwikkeling belemmerend zouden kunnen werken..			<ul style="list-style-type: none"> Het programma doet een voorstel om te onderzoeken of een meer moderne manier van gegevenslevering opdoortuun is.
K w a l i t e i t			Aandachtspunt: Het bestuurlijk overleg heeft besloten om alleen opleidingen en loopbaanbegeleiders die een erkend keurmerk hebben in het LS toe te laten en daarbij, vanuit een groeimodel te starten met de START keurmerken voor opleidingen. Daardoor ontstaat het risico dat het LS maar een te beperkt overzicht geeft.			<ul style="list-style-type: none"> In de werkgroep Kwaliteit wordt ervoor gepleit om een zo breed mogelijk overzicht te geven en duidelijk zichtbaar te maken of een opleiding een kwaliteitskeurmerk heeft en welk kwaliteitskeurmerken aan de opleiding is gekoppeld. De stuurgroep heeft de werkgroep gevraagd dit nader te onderzoeken.
			Risico: kwaliteit van gegevens van Edudex zeer wisselend, waardoor imago en betrouwbaarheid van LS onder druk komt te staan.			<ul style="list-style-type: none"> Afspraken met Edudex voor verbeteren van de kwaliteit Meer uitgebreide analyse en voorstellen voor verbeteringen
B u d g e t						

Risico: afhankelijkheid vulling scholingsregister RIO

Voor de aanlevering van de opleidingsgegevens van het contractonderwijs van het reguliere onderwijs, is ervoor gekozen om dat via het scholingsregister van RIO te doen, zoals dat voor STAP wordt ingericht.

Het scholingsregister van RIO moet daarvoor door de instellingen van MBO- HBO en Universitair onderwijs, tijdig zijn ingevuld.

Met name het HBO en de universiteiten hebben aangegeven dat hen dat niet gaat lukken voor 2022 en dat zij waarschijnlijk nog heel 2022 daarvoor nodig hebben.

En of het MBO dat gaat lukken voor 2022 is ook onzeker.

Voor de opleidingen van de private opleiders kunnen we gebruik maken van de bestaande voorziening van EDUDEX. Een klein deel van het reguliere onderwijs bieden hun opleidingen ook aan via EDUDEX

In de stuurgroep moeten we afwegen of we met het Landelijk Scholingsportaal live kunnen gaan, met een beperkt maar groeiend aanbod van opleidingen van het reguliere onderwijs.

Risico: onduidelijkheid definitief beheer

Al enige tijd is onduidelijk welke partij het definitieve beheer van het Landelijk Scholingsportaal gaat doen.

De beoogde partij is DUO. DUO heeft al aangegeven dat zij het in ieder geval niet per 1.1.2022 kunnen oppakken, dus is besloten om het beheer tijdelijk onder te brengen bij het programma, waarin ICTU verantwoordelijk is voor het technische deel en OCW voor het functionele deel.

ICTU heeft als voorwaarde gesteld voor het uitvoeren van het tijdelijk beheer, dat rond 1 november duidelijk moet zijn welke partij het definitieve beheer op zich gaat nemen.

OCW en DUO hebben afgesproken om via de reguliere overlegtafels tot procesafspraken te komen, die moeten leiden tot het starten van een verkenning, op basis waarvan DUO een principe uitspraak kan doen of ze het beheer van het LS zou kunnen oppakken. Het streven is dat DUO die uitspraak in oktober/november gaat doen.

Risico: inrichten overzicht scholingsmiddelen

Het tweede onderdeel van het MVP, en een belangrijke toegevoegde waarde ten opzichte van bestaande scholingsoverzichten, is het overzicht van de financieringsmogelijkheden van opleidingen.

Omdat er geen bestaande volledige en actuele overzichten zijn van scholingsmiddelen, is door het programma in kaart gebracht wat de mogelijkheden zijn voor een dergelijk overzicht.

Het ideale model is dat per opleiding duidelijk is welke scholingsmiddelen daarvoor zijn, maar het inrichten, ontwikkelen en implementeren daarvan is ingewikkeld, tijdrovend en met een onzekere uitkomst.

Door het programma zijn aan de stuurgroep een aantal scenario's voorgelegd. Gegeven het belang en de toegevoegde waarde, is gekozen voor het bouwen van een relatief eenvoudig algemeen overzicht, zodat we zeker zijn dat dit overzicht per 1.1.2022 kan worden gerealiseerd.

Dat betekent dat het mogelijk is om met een paar eenvoudige zoekvragen inzicht te krijgen welke financieringsmogelijkheden mogelijk relevant zijn met een link naar waar meer informatie over de verschillende mogelijkheden is te vinden.

Aandachtspunt: kwaliteit van opleidingen

De doelstelling van het Landelijk Scholingsportaal is om een zo volledig mogelijk en betrouwbaar overzicht van private en publieke opleidingen te bieden.

In het kader van de betrouwbaarheid is ervoor gekozen om alleen opleidingen te tonen die een erkend kwaliteitskeurmerk hebben en daarbij als startpunt te nemen, de voor START erkende keurmerken.

Uitgangspunt daarbij is het te tonen opleidingsaanbod moet zijn wat de eindgebruiker nodig heeft.

Mogelijk levert het enkel tonen van opleidingen met een kwaliteitskeurmerk een onvoldoende breed overzicht op. Om die reden wordt in de Werkgroep Kwaliteit onderzocht welke keurmerken er zijn en welke deel van opleidingen wel en welk deel van de opleidingen een kwaliteitskeurmerk heeft.

In de Werkgroep kwaliteit wordt verder nagedacht over aanvullende maatregelen die we kunnen nemen, om zicht te krijgen op welke opleidingen kwalitatief niet goed zijn (de zogenoemde beunhazen) wat we daaraan kunnen doen.

Aan 10.2.e

Cc 10.2.e

Van 10.2.e

Onderwerp Notitie kwaliteit van de gegevens in EDU-DEX

Datum 1 juli 2021

1 Inleiding en doel van de notitie

Deze notitie gaat in op de kwaliteit van de gegevens in EDU-DEX. Hierin is gekeken naar de vullingsgraad van de velden. Op basis hiervan kan vervolgens gekeken worden, wat er nodig is om een veld bijvoorbeeld als filter te kunnen gebruiken in het Landelijk Scholingsportaal. Daarnaast wordt een oplossing geschetst hoe omgegaan kan worden met kwaliteitsbewaking van gegevens over scholing in het Landelijk Scholingsportaal.

Deze notitie heeft als doel de stuurgroep een meer compleet beeld te geven van de kwaliteit van de gegevens van Edudex (hoofdstuk 2) en aan de stuurgroep voor te leggen of zij akkoord kan gaan met de in hoofdstuk 3 geschetste kwaliteitsbewaking en deze samen met de werkgroep kwaliteit (die zich tot nu alleen heeft gericht op de kwaliteit van de opleidingen), verder uit te werken.

2 Analyse naar de beschikbare data in EDU-DEX feed

Er is behoefte om gebruikers de mogelijkheid te geven de getoonde resultaten zo te filteren dat zij alleen te zien krijgen wat voor hem of haar relevant is. De vraag is echter of de hiervoor benodigde data beschikbaar zijn in EDU-DEX. In tabel 1 is de huidige vullingsgraad van EDU-DEX opgenomen. Een aantal velden behoeven nadere toelichting, welke op pagina's 4 t/m 8 geven wordt. De analyse is uitgevoerd op een set van 33317 opleidingen van 186 opleiders (gedownload van EDU-DEX 02-04-2021).

#	Kwaliteit		Verplicht	Opmerking
1a	Opleiding voor bepaalde beroepen	0,5%, 175 van de 33317	-	Mogelijk zijn een groot aantal opleidingen niet specifiek voor een beroep. Wordt verder onderzocht
1b	Opleiding voor bepaalde sectoren	47%, 15847 van de 33317	-	Mogelijk zijn een groot aantal opleidingen niet sectorspecifiek. Wordt verder onderzocht
2a	Opleiding in een bepaalde regio	0%	Nee	Regio is niet direct terug te vinden maar de locatie wel, dit is een verplicht veld.
2b	Opleiding op een bepaalde locatie	91%	Ja	<i>programLocation</i> inconsistent aanwezig; <i>location</i> wel consistent, maar niet overal gespecificeerd
3	Opleiding tbv bij- of nascholing omscholing	nvt	-	Besluit: gebruik van dit gegeven komt te vervallen
4	Kortdurende of langdurende opleiding	100%	Ja	Besluit: kort- of langdurend wordt afgeleid in 3 groepen: t/m 3 maanden, 3 t/m 12 maanden en langer dan een jaar
5	Opleiding gericht op diploma of niet	91%, 30164 van de 33317	Ja	
6	In welk beroep wil men werken	Zie 1a.	-	
7	In welke sector/branche wil men werken	Zie 1b.	-	
8a	Categorieën	81%, 27000 van de 33317	Nee	
8b	Leerrijk thema's	8%, 2640 van de 33317	Nee	
9	Naam van de opleiding	100%3	Ja	
10	Omschrijving opleiding	98%, 32795 van de 33317	Nee	
11	Instelling opleiding	100%	Ja	
12a	Weblink naar de opleiding	77% , 25794 van de 33317	Nee	<i>programDescriptions/webLink</i>
12b	Weblink naar de opleiding	1,2%, 430 van de 33317	Nee	<i>programClassification/applicationRequirement/webLink</i>
13	Niveau opleiding	100%		
14	Startdatum	57%		<i>startDate</i>

Tabel 1 - vullingsgraad EDU-DEX per gegeven

1a. Opleiding voor bepaalde beroepen

Dit gegeven is terug te vinden in het veld 'targetProfession'. Het is **geen** verplicht veld. In tabel 2 zijn de in EDU-DEX beschikbare beroepen opgenomen.

CODE	BEROEP
0	Militaire beroepen
1	Managers
2	Onderzoekers, ingenieurs, docenten en specialisten
3	Vakspecialisten
4	Administratief personeel
5	Dienstverlenend personeel en verkopers
6	Landbouwers, bosbouwers en vissers
7	Ambachtslieden
8	Bedieners machines en installaties, assemblagemedewerkers
9	Elementaire beroepen

Tabel 2 - Beschikbare beroepen in het veld targetProfession

1b. Opleiding voor bepaalde sectoren

Dit gegeven is terug te vinden in de velden 'targetSector'. Het is **geen** verplicht veld. In tabel 3 zijn de in EDU-DEX beschikbare sectoren opgenomen.

CODE	EN	NL
A	Agriculture, forestry and fishing	Landbouw, bosbouw en visserij
B	Mining and quarrying	Winning van delfstoffen
C	Manufacturing	Fabricage
D	Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Elektriciteit, gas, stoom en luchtverversing
E	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Watervoorziening; riolering, het beheer en afvalwaterbeheer en sanering
F	Construction	Bouw
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Groot-en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen
H	Transportation and storage	Vervoer en opslag
I	Accommodation and food service activities	Accommodatie en maaltijden

CODE	EN	NL
J	Information and communication	Informatie en communicatie
K	Financial and insurance activities	Financiële activiteiten en verzekeringen
L	Real estate activities	Vastgoedactiviteiten
M	Professional, scientific and technical activities	Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten
N	Administrative and support service activities	Administratieve en ondersteunende diensten
O	Public administration and defence; compulsory social security	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen
P	Education	Onderwijs
Q	Human health and social work activities	Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening
R	Arts, entertainment and recreation	Kunst, amusement en recreatie
S	Other service activities	Overige diensten
T	Activities of households as employers; undifferentiated goods- and servicesproducing activities of households for own use	Huishoudens als werkgever; ongedifferentieerde goederen- en dienstenproducerende huishoudens voor eigen gebruik
U	Activities of extraterritorial organizations and bodies	Extraterritoriale organisaties en lichamen

Tabel 3 - Beschikbare sectoren in het veld targetSector

2a. Opleiding in een bepaalde regio

Regio is niet direct terug te vinden. Als alternatief is gekeken naar het veld locatie. Zie 2b Opleiding op een bepaalde locatie.

2b. Opleiding op een bepaalde locatie

Als gekeken wordt naar het veld Location biedt EDU-DEX alleen gestandaardiseerde waarden op sub-niveau, bv voor een specifieke programRun of cursusdag. De 'algemene' programLocation is niet gestandaardiseerd.

NB hierover willen we afspraken maken met EDU-DEX, namelijk het gegeven 'programLocation' verplichten, hetgeen dat kan worden ingevuld standaardiseren.

4. Kortdurende of langdurende opleiding

Dit veld is af te leiden uit het verplicht veld 'programDuration'. Een andere mogelijkheid (of combinatie) is het veld 'programForm' met de volgende mogelijke velden: - dual, full-time, part-time, evening education, distance learning.

8a. Verdeling in categorieën

EDU-DEX kent voor categorieën een vrij generieke thema-indeling. In tabel 4 zijn de in EDU-DEX beschikbare thema's opgenomen.

Value	Explanation - Dutch
automation and it	Automatisering & ICT/IT
change management	Verandermanagement
care and personal care	Zorg & Verzorging
coaching	Coaching
communication	Communicatie
entrepreneurship	Ondernemerschap
health and safety	Arbo & Veiligheid
finance	Financieel
hobbies and leisure	Hobby & Vrije Tijd
human resources	HR
internet and media	Internet & Media
languages	Taalcursus
law	Juridisch
leadership	Leiderschap
management	Management
manufacturing engineering and construction	Productie, techniek & bouw
personal development	Persoonlijke ontwikkeling
marketing	Marketing
personal effectiveness	Persoonlijke Effectiviteit
procurement and logistics	Inkoop & logistiek
property and real estate	Vastgoed & Makelaardij
quality and project management	Kwaliteit- & Projectmanagement
sales	Sales
secretarial and office work	Secretarieel & Administratief
training and education	Opleiding & Onderwijs

Value	Explanation - Dutch
sports and vitality	Sport & Vitaliteit

Tabel 4 - Beschikbare categorieën in het veld Theme

8b. Verdeling in Leerrijk thema's

Daarnaast is het element 'themenRijksoverheidLevel1' opgenomen. Dit is een optioneel veld uit het Leerrijk 'programma'. In tabel 5 zijn de in EDU-DEX beschikbare Leerrijk thema's opgenomen.

Value	Explanation - English	Explanation - Dutch
T1	Policy and research	Beleid en onderzoek
T11	Legislative, legal and supervisory	Wetgeving, juridisch en toezicht
T10	Secretarial and administrative	Secretarieel en administratief
T2	Policy implementation	Beleidsinhoudelijk
T3	Communication and languages	Communicatie en talen
T4	Facility, housing	Facilitair, huisvesting
T5	Financial, audit and economy	Financieel, audit en economie
T6	Information services	Informatievoorziening (ICT, IT)
T7	Management and project management	Management en projectmanagement
T8	Personnel, organization and training	Personeel, organisatie en opleiding
T9	Personal development and skills	Persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden

Tabel 5 - Beschikbare leerrijk thema's in het veld themeRijksoverheidLevel1

10. Omschrijving van de opleiding

De omschrijving is terug te vinden in het veld programDescriptionText. Dit is geen verplicht veld en heeft een attribuut voor de taal (en, ne, ..). Dit betekent dat dit veld niet altijd gevuld is. Daarnaast is uit een eerste analyse gebleken dat de daadwerkelijk taal niet altijd overheen komt met hetgeen wordt aangegeven met behulp van het attribuut taal.

12a. Aanwezigheid weblink naar de opleiding

De weblink is op twee plekken terug te vinden, namelijk:

- programDescriptions/webLink
- programClassification/applicationRequirement/webLink

Dit zijn **geen** verplichten velden.

Aanvullende wensen

Online

Om ook opleiding die online gegeven worden op de goede manier te kunnen weergeven is het attribuut 'Online' nodig zodat kan worden aangegeven of een training ook online wordt gegeven. Hiervoor zal in samenwerking met Edudex gekeken moeten worden wat er mogelijk is.

Gespecificeerd niveau veld

Om inzichtelijk te maken om wat voor Mbo-opleiding het gaat zal het niveau veld verder gespecificeerd moeten worden zodat ook het niveau (MBO 1, 2, 3 of 4) zichtbaar wordt.

3 Kwaliteitsbewaking in het Landelijk Scholingsportaal van gegevens over scholing

Het Landelijk Scholingsportaal (LS) betreft gegevens over beschikbare scholing uit externe bronnen zoals Edu-dex en (in de toekomst) RIO. Opleiders beheren in deze bronnen zelf gegevens over de eigen opleidingen. Uit eerder onderzoek is gebleken dat de kwaliteit van de gegevens (mate waarin gegevens beschikbaar zijn, compleet zijn) niet altijd het voor het LS gewenste niveau heeft. Daarmee is een vorm van kwaliteitsbewaking op deze opleidingsgegevens in het LS wenselijk.

Uitgangspunten bij deze kwaliteitsbewaking zijn:

- Het LS voert zelf geen wijzigingen of verbeteringen door op gegevens van derden.
- Het LS kan gegevens op nader te bepalen niveaus weglaten (bijvoorbeeld opleider of opleiding die niet aan nader te bepalen kwaliteitscriteria voldoet, of opleiding die fysiek in het buitenland wordt gegeven, opleiding die niet gericht is op arbeidsmarktpositie van de gebruiker).
- Het LS geeft terugkoppeling aan de gegevensbron (b.v. Edu-dex). De gegevensbron benadert de opleiders om hen aan te sporen de kwaliteit te verbeteren.
- De kwaliteitsbewaking wordt zodanig ingericht dat het de beheerlast bij het LS beperkt.
- Het LS kan besluiten opleiders van wie de gegevens onvoldoende bruikbaar zijn uit te sluiten van het vindbaar zijn in de zoekresultaten.

Kwaliteitscontroles in Edu-dex

Edu-dex voert zelf beperkt kwaliteitscontroles op gegevens uit. Deze beperken zich tot validatie of bepaalde verplichte informatievelden "aanwezig" zijn. Het aantal verplichte velden is relatief klein. Edu-dex controleert niet heel specifiek op de inhoud van een aanwezig veld; het komt ook voor dat een veld aanwezig is maar qua inhoud leeg is.

Een afnemer zoals het LS kan bij Edu-dex aangeven welke informatievelden de afnemer verplicht stelt. Edu-dex maakt dit inzichtelijk in de Obligator-functie¹. Eind 2021 of begin 2022 gaat Edu-dex functionaliteit toevoegen waarmee afnemers de voor hen verplichte velden en sterk aanbevolen velden zelf kunnen aangeven, en opleiders kunnen aangeven welke Edu-dex afnemers zij willen bedienen met hun gegevens. Edu-dex controleert vervolgens dat de informatievelden die de betreffende afnemers verplichten inderdaad gevuld zijn². Bij ontbreken van door de afnemer verplicht gestelde velden worden geen gegevens geleverd aan de afnemer, bij ontbreken van aanbevolen velden krijgt de opleider een waarschuwing maar de gegevens worden nog wel geleverd aan de afnemer.

Controles bij importeren gegevens in het Landelijk Scholingsportaal

Het LS maakt gebruik van feeds met daarin de gegevens van opleiders en opleidingen. Deze feeds worden periodiek (typisch elke nacht) ingeladen in een database zodat ze doorzocht kunnen worden om passende opleidingen te vinden voor de bezoekers van het LS.

¹ <https://edudex.presendata.nl/docs/minimal/lms>

² <https://edudex.nl/gegevens-in-edu-dex-verbeteren/>

Bij het importeren van de feeds vinden technische controles plaats, bijvoorbeeld op de integriteit van de feed, op malware, op aanwezigheid van Javascript, etc. Als technische controles leiden tot uitval, zullen de oude gegevens van de betreffende opleider gebruikt worden, dat wil zeggen gegevens uit de laatste succesvol verwerkte feed.

Daarnaast zijn volgende controles denkbaar / wenselijk (maar nog niet geïmplementeerd). De formulering heeft voor nu betrekking op Edu-dex als gegevensbron, maar kan ook gelden (wellicht met aanpassingen) voor toekomstige gegevensbronnen.

1. Ontbreekt een opleider ten opzichte van de vorige feed? Dit kan erop duiden op een fout bij de bron, maar de opleider kan natuurlijk ook gestopt zijn (in het algemeen, of met gegevens aanbieden via Edu-dex, of met gegevens aanbieden via Edu-dex aan het LS).
2. Is er een nieuwe opleider bijgekomen ten opzichte van de vorige feed? Dan is wellicht vanuit het LS een controle nodig of het wenselijk is dat deze opleider vindbaar wordt in het LS. (LS gaat nog nader uit te werken kwaliteitscriteria aan opleiders/opleidingen als minimum hanteren, is de gedachte).
3. Bevat de feed gedateerde gegevens, bijvoorbeeld over opleidingen uit het verleden waarvoor je je niet meer kunt inschrijven³?
4. Hebben specifieke velden "zinnige" waarden? Bijvoorbeeld als een omschrijving over een opleiding maar 30 karakters is, is het dan reëel dat er een tekst staat die voor de gebruiker iets toevoegt? Zijn teksten in het Nederlands?
5. Wat is het (geschatte) taalniveau van de omschrijvingen van een opleider? Is dit ongeveer het door het LS gewenste B1-niveau, of anders? En maakt dat voor die opleider uit (bijvoorbeeld opleiders die alleen post-HBO scholing verzorgen)?
6. ...

De controles kunnen verder bekeken worden op de volgende aspecten:

- a. Kunnen de resultaten van de controle geautomatiseerd worden teruggekoppeld of verwerkt (zoals 3), of het nodig dat personeel van het LS naar de resultaten kijkt voordat deze worden teruggekoppeld of verwerkt (zoals 2, 5)?
- b. Is het nodig of zinvol de controles bij elke verwerking van een feed te doen (zoals 1, 2, 3) of is gezien de verwachte oplostijd van bevindingen een minder frequente controle (maandelijks, driemaandelijks) geschikter (4, 5)?

Schets van een mogelijk controleproces

Bij elke periodieke verwerking van een feed vinden geautomatiseerd nader te bepalen controles plaats. Bepaalde resultaten daarvan worden geautomatiseerd verwerkt (b.v. 3) en bepaalde resultaten worden "on hold" gezet (en zijn dus niet meteen vindbaar voor de gebruiker) en ter inzage in een beheerfunctie (web-based) van het LS inzichtelijk gemaakt. Een beheerder (functioneel- of contentbeheerder) krijgt dan een notificatie dat er iets ter controle klaar staat, en bekijkt de resultaten. De beheerder kan dan besluiten de gegevens alsnog te accepteren (ze gaan "off hold" en worden vindbaar voor de gebruiker) of ze te blijven blokkeren. (Een subset van) de resultaten kunnen geëxporteerd worden om te delen met de gegevensbron, wanneer de afspraken met deze bron ook processen rondom kwaliteitsverbetering dekken.

³ RIO (als voorbeeld) lijkt ook gegevens te bevatten en te leveren over dergelijke stopgezette opleidingen.

Daarnaast wordt geautomatiseerd minder frequent nader te bepalen inhoudelijke controles gedaan. Hiervan worden rapportages gemaakt die via de beheerfunctie inzichtelijk zijn. Wanneer van toepassing kunnen die ook weer met de beheerder van de gegevensbron worden gedeeld.

4 Conclusie

Slechts 4 van de in totaal 14 geanalyseerde velden zijn 100% gevuld. Het gaat dan om de duur van de opleiding, de naam van de opleiding, instellen opleiding en het niveau van de opleiding. De velden opleidingslocatie, opleiding gericht op diploma, categorieën en de omschrijving van de opleiding hebben een vullingsgraad van tussen de 80% en de 100%. De overige 6 velden zijn gedeeltelijk of zeer slecht gevuld.

Om te voorkomen dat er incomplete informatie getoond wordt op het Landelijk Scholingsportaal zal in samenwerking met Edudex gewerkt moeten worden aan een verbeterslag. Daarnaast kan door middel van de kwaliteitscontrole gesignaleerd en gerapporteerd worden over de kwaliteit van de gegevens en de vullingsgraad.

Beslisnotitie contentmanagement

Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 24 juni 2021

Managementsamenvatting

Voor het Landelijk Scholingsportaal is het uitgangspunt dat er een volwaardig contentmanagementsysteem (CMS) gebruikt wordt om content in te kunnen beheren. Het gaat dan om de teksten van de introducerende pagina's van het Landelijk Scholingsportaal. Om te kunnen bepalen welk CMS gebruikt moet worden en hoe deze moet worden ingezet, zijn de functionele en technische vereisten ten aanzien van het beheren, distribueren en publiceren van content in kaart gebracht (opgenomen in bijlage).

Voor het contentmanagement gelden de volgende uitgangspunten:

- Het Landelijk Scholingsportaal wordt ontwikkeld op een CMS waarin content beheerd kan worden.
- ICTU gaat niet zelf een CMS aanbesteden, selecteren en aanschaffen.
- Op de website wordt informatie en uitleg geboden, deze content moet eenvoudig en direct aan te passen zijn door een contentbeheerder.
- De aangeleverde informatie (over opleidingen en mogelijk ook financieringsmogelijkheden en loopbaanbegeleiders) wordt in het CMS alleen getoond en niet gewijzigd. Niet door ICTU, OCW of de aanleverende partijen zelf.
- Content wordt in de MVP alleen op de website getoond (via een pc, tablet of telefoon). In de toekomst wordt het kunnen publiceren van dezelfde content op andere kanalen niet uitgesloten.
- Content moet op een dussdanige wijze gepresenteerd kunnen worden dat het overeenkomt met de overheidsrichtlijnen en een samenhangend geheel gaat vormen met andere leer- en opleidingsgerelateerde informatie van de Rijksoverheid

Er zijn 4 scenario's mogelijk voor de invulling van contentmanagement.

1. Geen contentmanagementsysteem voor het MVP gebruiken maar de content in de software voor het scholingsportaal vastleggen en de door derden aangeleverde content in een aparte database opslaan.
2. Een contentmanagementsysteem dat al beschikbaar is bij de rijksoverheid inzetten voor de MVP om de informatieve teksten van het portaal in vast te leggen en te beheren. De door derden aangeleverde informatie over opleidingen wordt niet in het CMS opgenomen maar in een database bedoeld voor de scholingsportaal applicatie om te verwerken tot zoekresultaten.
3. Een open source contentmanagementsysteem inzetten voor de MVP om content op eenvoudige wijze vast te leggen en te publiceren waarbij de opmaak van content is vastgelegd in templates.
4. Een geavanceerd contentmanagementsysteem verwerven en inzetten waarop het scholingsportaal wordt ontwikkeld. Alle content (eigen tekst en aangeleverde gegevens) wordt opgeslagen in het CMS, van waaruit het zoeken wordt ondersteund en de content wordt beheerd en gepubliceerd.

Het advies is om voor de MVP voor scenario 3 te gaan: een eigen Open Source headless CMS. Deze oplossing is haalbaar en toereikend voor de MVP en biedt mogelijkheden voor gebruik bij de doorontwikkeling. Zie hoofdstuk 3 voor een uitgebreide beschrijving van het advies.

De stuurgroep wordt gevraagd akkoord te gaan met dit advies.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Achtergrond	5
1.2	Uitgangspunten.....	5
1.3	Type content	6
2	Scenario's	7
2.1	Eerst geen CMS gebruiken	7
2.2	Het beschikbare CMS van PRO gebruiken.....	8
2.3	Een eigen open source CMS gebruiken	9
2.4	Integreren CMS en applicatie scholingsportaal	10
3	Advies	11
	Bijlagen	12
A.	Requirements.....	12
1.	Realisatie	12
2.	Beheer	12
3.	Implementatie en Communicatie	13
B.	CMS Terminologie	14

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	30-03-2021	concept	Eerste versie voor interne review
0.2	10.2.e	13-04-2021	concept	Aangevuld met requirements Realisatie en Beheer. Plus MVP versus Structurele oplossing.
0.3	10.2.e	21-04-2021	Concept	Omgezet naar een beslisnotitie.
0.4	10.2.e	28-04-2021	Concept	Scenario eigen (open source) CMS oplossing toegevoegd.
0.9	10.2.e	24-6-2021	Concept	Verdere uitwerking scenario 3

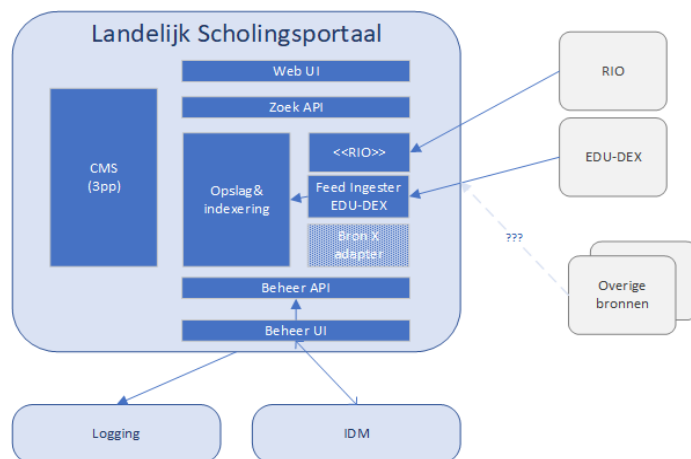
Verzendlijst huidige versie

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	ICTU	Programma manager
10.2.e	ICTU	Projectleider Realisatie
10.2.e	ICTU	Projectleider Beheer
10.2.e	OCW	Product Owner
10.2.e	divers	

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Voor het Landelijk Scholingsportaal (LS) is er van uit gegaan dat er een Contentmanagement systeem (CMS) gebruikt wordt om content in te beheren. Zie Software Architectuur document 1.0 pagina 19:

Om te kunnen bepalen welk CMS gebruikt moet worden voor het LS zijn de functionele en technische eisen en wensen t.a.v. het beheren, distribueren en publiceren van content in kaart gebracht (opgenomen in de bijlage). Er zijn 3 mogelijke scenario's beschreven voor de invulling van contentmanagement, voor het MVP en voor de doorontwikkeling. Tot slot wordt een advies gegeven waarvoor akkoord wordt gevraagd van de stuurgroep.

1.2 Uitgangspunten

Ten aanzien van contentmanagement gelden de volgende uitgangspunten:

- Het Landelijk Scholingsportaal wordt ontwikkeld op een CMS waarin content beheerd kan worden.
- ICTU gaat niet een CMS via een aanbestedingstraject aanschaffen.
- Op de website wordt informatie en uitleg geboden, deze content moet eenvoudig en direct aan te passen zijn.
- De aangeleverde informatie (over opleidingen en mogelijk ook financieringsmogelijkheden en loopbaanbegeleiders) wordt in het CMS alleen getoond en niet gewijzigd. Niet door ICTU, OCW of de aanleverende partijen zelf.
- Content wordt in de MVP alleen op de website getoond (op een pc, tablet of telefoon). In de toekomst wordt het kunnen publiceren van dezelfde content op andere kanalen niet uitgesloten.

1.3 Type content

Op het Landelijk Scholingsportaal zijn twee soorten content te vinden:

1. Tekst op (start)pagina's van de website www.ikwilverderleren.nl. Hier vindt de bezoeker antwoord op vragen als Wat is het Landelijk Scholingsportaal? Wat kan ik er mee? Hoe kan ik de site gebruiken? Hoe werkt de site? Wat mag ik van deze site verwachten? Waar kan ik met mijn vragen terecht?
2. Tekst in de zoekresultaten van het scholingsportaal over opleidingen, financieringsmogelijkheden en loopbaanbegeleiders. Dit betreft data die door derden aan het scholingsportaal wordt aangeleverd.

De content op het scholingsportaal kan worden vastgelegd in de applicatie die door ICTU wordt ontwikkeld of in een contentmanagement systeem. Een combinatie van beide is ook mogelijk.

De tekst op de startpagina's (type 1) kan alleen in de applicatie worden vastgelegd indien de content niet veranderlijk is en niet door een contentbeheerder zelf aanpasbaar hoeft te zijn. Indien de tekst vaak aangepast moet worden, met een korte doorlooptijd moet de content in een CMS worden vastgelegd.

De informatie over de opleidingen die als gestructureerde data wordt aangeleverd (type 2) moet **niet** aangepast worden omdat er een dagelijkse verversing plaats vindt vanuit de aanleverende partijen. Deze informatie kan in een eigen scholingsportaal database worden opgeslagen tbv filtering en presentatie van de zoekresultaten. Deze informatie zou ook in de database of repository van een CMS opgeslagen kunnen worden van waar uit de filtering kan worden ondersteund en de zoekresultaten kunnen worden gepubliceerd.

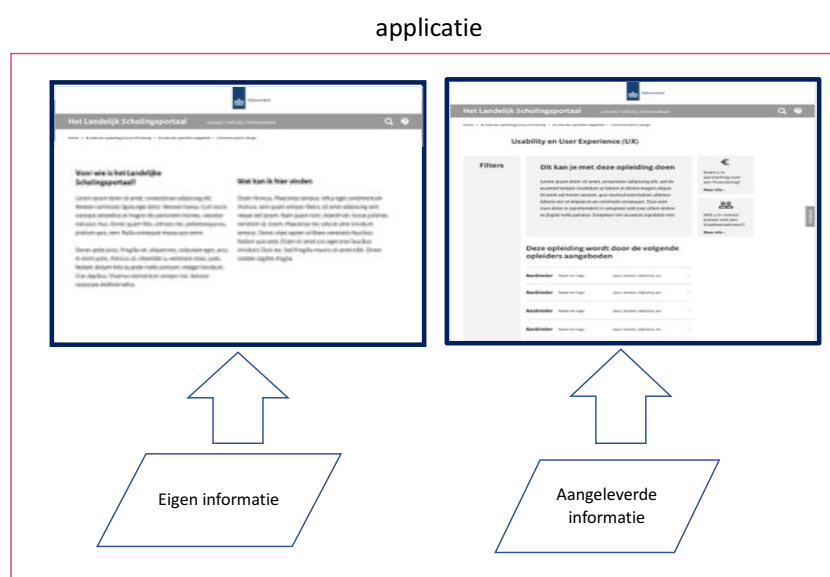
Van de teksten over de financieringsmogelijkheden en loopbaanbegeleiders is op dit moment nog niet duidelijk of die aangeleverd kunnen worden door een derde partij of door ons zelf gecreëerd en beheerd moeten worden. Oftewel: het staat nog niet vast of deze content beschouwd moet worden als aangeleverde content (type 2) die gefilterd en gepresenteerd moet worden of als eigen content (type 1) die beheerd moet worden.

2 Scenario's

Er zijn 4 scenario's mogelijk, afhankelijk van de wens of de noodzaak om content in het CMS vast te leggen.

2.1 Eerst geen CMS gebruiken

Voor het MVP eerst geen Contentmanagementsysteem gebruiken, maar dat pas doen bij de doorontwikkeling. Voor het MVP wordt dan alleen de applicatie voor het vinden van opleidingsinformatie ontwikkeld waarbij alle informatieve content van de startpagina's in de programmatuur van de applicatie wordt vastgelegd.

Voordelen

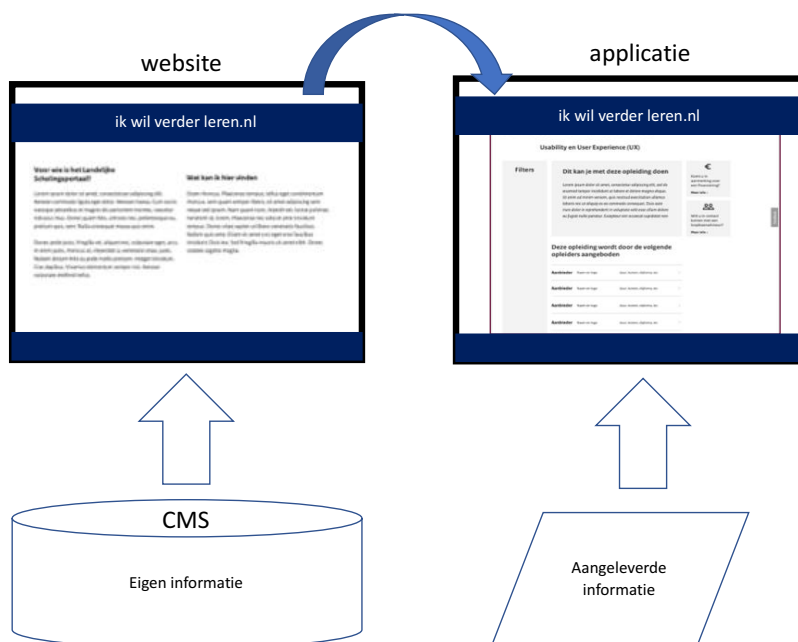
- 1 geïntegreerde oplossing achter 1 url waardoor het duidelijk is voor de gebruiker waar hij zich bevindt.

Nadelen

- De tekst kan alleen door een software ontwikkelaar aangepast worden wat direct een langere doorlooptijd betekent.
- Iedere tekstuele aanpassing betekent een nieuwe release.
- Er kan geen gebruik worden gemaakt van standaard tooling om de connectiviteit en de vindbaarheid van het scholingsportaal te verbeteren.
- De uniformiteit van de vormgeving komt in gevaar bij wijzigingen.

2.2 Het beschikbare CMS van PRO gebruiken

Een website bouwen met de tooling van PRO waarbij de teksten in een CMS worden opgeslagen en de vormgeving middels templates wordt geregeld en daarnaast een losstaande applicatie voor het scholingsportaal bouwen. Vanuit de website wordt naar de applicatie gesprongen voor het vinden van opleidingsinformatie. De gestructureerde gegevens met opleidingsinformatie worden rechtstreeks door de applicatie aangeroepen en gaan dus niet via het CMS.

Voordelen

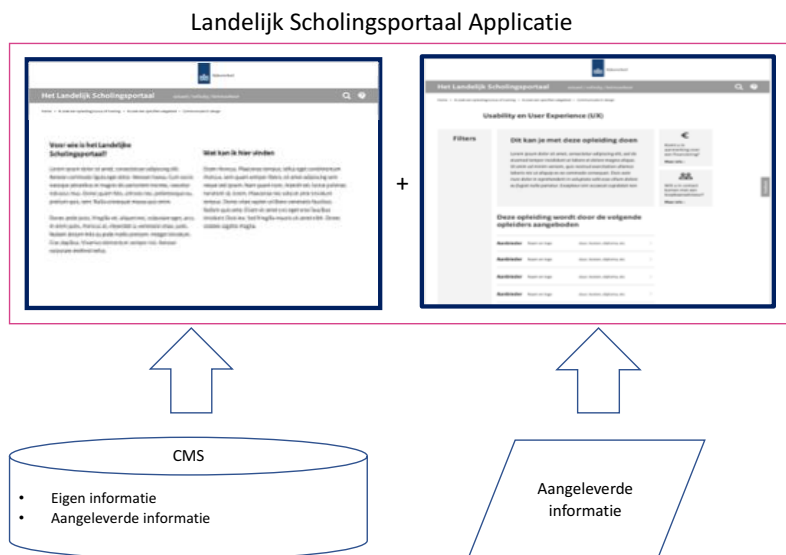
- De eigen informatieve content kan door een contentbeheerder of medewerker communicatie worden beheerd in het CMS. Dat biedt flexibiliteit en snelheid t.a.v. wijzigingen waarbij uniformiteit geborgd is.
- Het contentbeheer kan belegd worden bij en uitgevoerd worden door degene die daar vanuit beheer en communicatie verantwoordelijk voor is.
- De ontwikkeling van de applicatie wordt niet belemmerd door beperkingen van een CMS als het gaat om het slim kunnen zoeken en filteren in grote hoeveelheden opleidingen.

Nadelen

- Omdat het bij de PRO website niet mogelijk is de applicatie in de website in te bedden is de oplossing voor eindgebruikers niet optimaal:
 - a. Het is verwarrend voor een gebruiker om tussen sites heen en weer te springen.
 - b. De zoekvensters zijn niet over de sites heen geïntegreerd: als je iets in 1 site zoekt vind je niet iets van de andere site.
- De vindbaarheid van het scholingsportaal als geheel (met 2 losstaande elementen) wordt bemoeilijkt.
- Om de wensen die bij de doorontwikkeling een rol spelen zoals het gepersonaliseerd aanbieden van informatie, is deze oplossing niet voldoende en er zal dus later een andere oplossing gekozen moeten worden.

2.3 Een eigen open source CMS gebruiken

Een portaal bouwen boven op een eigen open source CMS waarin niet alleen de teksten worden opgeslagen en de vormgeving middels templates wordt geregeld maar waarin ook de applicatie wordt aangeroepen voor het vinden van opleidingsinformatie.

Impact

- ICTU moet zelf een open source CMS selecteren en installeren.
- ICT dient na installatie een goede toets uit te voeren om vast te stellen dat deze gekozen oplossing werkt als verwacht.
- Er is een extra teamgenoot nodig om de mogelijkheden van het CMS goed toe te passen.

Voordelen

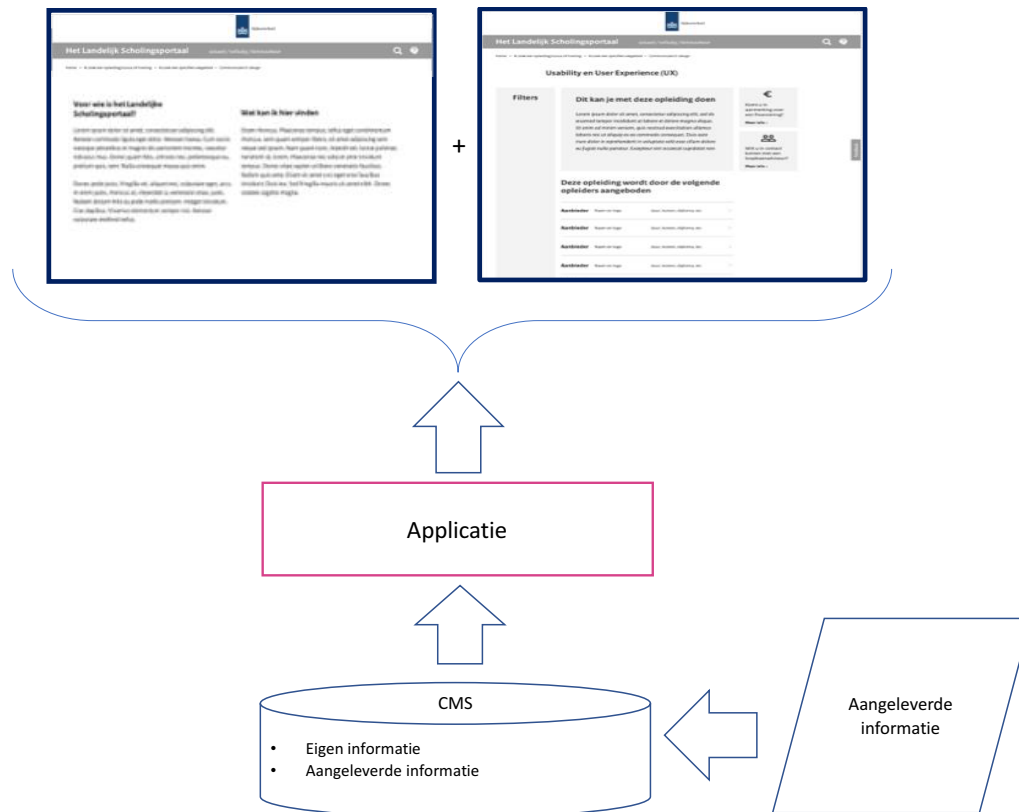
- Omdat de website 1 geheel is (tekst en applicatie), is de oplossing voor eindgebruikers niet onderbroken in 2 delen.
- De eigen informatieve content kan door een contentbeheerder of medewerker communicatie worden beheerd in het CMS. Dat biedt flexibiliteit en snelheid ten aanzien van wijzigingen waarbij uniformiteit geborgd is.
- Het contentbeheer kan belegd worden bij en uitgevoerd worden door degene die daar vanuit beheer en communicatie verantwoordelijk voor is.
- Een headless CMS integreert het best met het maatwerk dat gebouwd wordt qua interactie en in het ICTU beveiligingssysteem.

Nadelen

- ICTU moet een eigen CMS selecteren en installeren en beheren wat extra werk met zich meebrengt en specifieke expertise vraagt.
- Ondersteuning voor een open source CMS is een aandachtspunt.

2.4 Integreren CMS en applicatie scholingsportaal

Een portaal bouwen boven op een geavanceerd CMS bouwen waarbij alle content (tekst en aangeleverde data) in het CMS wordt vastgelegd waarbij vanuit de front-end wordt gewerkt en waarbij integraties met brondatabases kunnen worden ingericht.

Voordelen

- Het inbedden en/of integreren van beide sites (informatie en applicatie) tot één geheel is het meest wenselijk om een zo goed mogelijke gebruikerservaring te kunnen bieden.
- Het gepersonaliseerd kunnen aanbieden van informatie is alleen beheersbaar mogelijk met een CMS.

Nadelen

- Er is op dit moment voor ICTU geen CMS beschikbaar. Dat betekent dat er een CMS geselecteerd moet worden, mogelijk aanbesteed moet worden en vervolgens geïnstalleerd, gehost en ingericht moet worden.
- Voor de MVP van 1-1-2022 is dit scenario qua content niet haalbaar.
- De ontwikkeling van de LS applicatie zou belemmerd kunnen worden door beperkingen van het CMS als het gaat om het slim kunnen zoeken en filteren in grote hoeveelheden opleidingen.

3 Advies

Op 1-1-2022 gaat de MVP in productie. In deze versie van het scholingsportaal is optie 1 niet wenselijk, optie 4 niet haalbaar en optie 2 en 3 het meest wenselijk: een website met informatie die in een CMS is opgeslagen en daarin kan worden beheerd. Bij scenario 2 moet vanuit deze website naar de applicatie van het scholingsportaal worden gegaan waarin de gebruiker naar opleidingen en financieringsmogelijkheden kan zoeken. Bij scenario 3 is het tekstuele deel en het applicatieve deel van het portaal geïntegreerd zodat de gebruiker in 1 en hetzelfde portaal onder 1 url blijft.

Het advies is om voor scenario 3 voor een Open Source headless ¹ CMS te kiezen. Dit heeft de volgende voordelen:

- De gebruiker blijft in 1 portaal waardoor geen verwarring bij de gebruiker optreedt.
- Het is mogelijk om gebruikers gedurende hun hele zoektocht op de site te volgen voor analytische doeleinden omdat die informatie bij deze optie niet verspreid is over meerdere websites.
- Het contentbeheer kan belegd worden bij en uitgevoerd worden door degene die daar vanuit beheer en communicatie verantwoordelijk voor is. Dat biedt flexibiliteit en snelheid ten aanzien van wijzigingen waarbij uniformiteit geborgd is.
- Doordat alleen de informatieve content in het CMS wordt opgeslagen wordt de ontwikkeling van de LS applicatie niet belemmerd door beperkingen van een CMS als het gaat om het slim kunnen zoeken en filteren in grote hoeveelheden opleidingen.
- Omdat het een eigen CMS is heeft het Realisatie team meer vrijheid in de integratie met andere componenten en zijn niet afhankelijk van technische en procedurele beperkingen van derden.
- Een headless CMS is een toekomstvaste oplossing die mogelijkheden biedt bij de doorontwikkeling.
- Een headless CMS integreert het best met het maatwerk dat gebouwd wordt qua interactie en in het ICTU beveiligingssysteem.
- Er hoeft geen aanbesteding te worden gedaan omdat het een open source oplossing betreft.

¹ Zie bijlage 2 voor een korte uitleg over verschillende typen CMS-en.

Bijlagen

A. Requirements

1. Realisatie

Als we gebruik gaan maken van een CMS zal het CMS de engine zijn van de informatieve site en contentbeheerders in staat stellen de informatiepagina's te onderhouden.

Van het CMS wordt dan het volgende gevraagd:

- Het moet technisch mogelijk zijn de webapplicatie ingebed in de informatieve site te kunnen tonen.
- Het moet mogelijk zijn om content in zijn geheel af te beelden zonder een extra verticale of horizontale 'scrollbar'. Hiervoor is het nodig dat het CMS op een moderne manier responsief geconfigureerd kan worden.

Minimum Viable Product

Ten aanzien van het MVP is minimaal noodzakelijk dat

- vanuit de informatieve web pagina die is ontwikkeld op een CMS doorgelinkt kan worden naar de scholingsportaal applicatie als aparte, losstaande website.

2. Beheer

Een CMS moet als volgt bijdragen aan het beheer van het Landelijk Scholingsportaal:

Functionaliteitsbeheer

- Contentmanagement: Functioneel en contentbeheerder beheren contentmatig zelfstandig het Landelijk Scholingsportaal zonder afhankelijk te zijn van applicatie of technisch beheer zoals software ontwikkelaars.
- Behoeftemanagement: Functioneel beheerders staan in directe lijn met eindgebruikers of afgevaardigde key / senior users daar van. Behoeftes uit het veld worden, daar waar mogelijk, op contentniveau direct omgezet naar wijzigingen.
- Kwaliteitsmanagement: functioneel beheer zorgt voor kwaliteitsborging van het opleidings- en financieringsaanbod; kwaliteitsissues kunnen direct van het CMS worden gemanaged.
- Incident management: incidenten komen als eerste bij het functionaliteitsbeheer terecht waarbij m.b.v. het CMS functionaliteitsincidenten direct kunnen worden opgelost, en zo niet worden gedispacht naar de 2^e lijn applicatiebeheer.
- Functioneel beheerders van het CMS kunnen contentbeheerders toegang geven waarbij verschillende autorisaties toegekend kunnen worden (toevoegen, wijzigen, publiceren van (delen van) content).

Gebruiksbeheer

- Communicatie/Doelgroep targetting: Het gebruiksbeheer staat dicht op de eindgebruiker en weet welke doelgroepen er zijn en het Landelijk Scholingsportaal zich op richt. Vanuit het CMS kan d.m.v. doorlopende content optimalisatie, specifieke doelgroepen worden getarget.
- Vindbaarheid LS: Een CMS is een ideaal middel voor Zoekmachine optimalisatie (SEO). SEO richtlijnen moeten toegepast kunnen worden vanwege vindbaarheid.
- Gedragsanalyse: CMS moet analyse mogelijkheden bieden t.a.v. gebruikersgedrag zodat de website steeds verder geoptimaliseerd kan worden. In het CMS is het mogelijk om een taxonomie te beheren en content te voorzien van metadata of tags.

Minimum Viable Product

Ten aanzien van het MVP is minimaal noodzakelijk dat:

- De content zelfstandig beheerd kan worden door een contentbeheerder of medewerker communicatie.
- SEO ingericht kan worden.
- Gedragsanalyses uitgevoerd kunnen worden op navigatie door bezoekers.

3. Implementatie en Communicatie

- Flexibiliteit
 - o Content moet snel aangepast en gepubliceerd kunnen worden.
- Opmaak
 - o is gestandaardiseerd (middels templates of iets dergelijk).
 - o staat los van de content zelf.
- Vormgeving
 - o Is mogelijk om dit conform overheidsrichtlijnen te doen
 - o Is aanpasbaar zonder dat de programmatuur van de website aangepast hoeft te worden
- Herbruikbaarheid:
 - o Intern: content kan op meer dan 1 pagina worden getoond zonder dat het dubbel opgeslagen hoeft te worden.
 - o Extern: onze content moet middels api's ook op andere sites gepubliceerd kunnen worden. Denk aan LLO, OCW etc.
- Personalisatie van content:
 - o Content moet (in de toekomst) gepersonaliseerd en dynamisch samengesteld aangeboden worden.
 - o Content moet contextgevoelig en rolspecifiek kunnen worden ontsloten.

Minimum Viable Product

Ten aanzien van het MVP is minimaal noodzakelijk dat:

- De gebruiker begrijpt hoede navigatie van het informatieve naar het applicatieve deel van het LS gaat.
- De content zelfstandig beheerd kan worden door een contentbeheerder of medewerker communicatie.
- Tekstuele aanpassingen snel doorgevoerd en gepubliceerd kunnen worden.
- Opmaak los van de content staat.

B. CMS Terminologie

Web Content Management Systeem

Met een webcontentmanagementsysteem kunnen gebruikers teksten van een website beheren zonder kennis van opmaaktalen of webprogrammering. Met een WCMS kan content worden ontwikkeld en gepubliceerd, en biedt hulpmiddelen voor samenwerking, versiebeheer ed. Het biedt de mogelijkheid om teksten een uniform opmaak te geven.

Pagina gedreven of contenteenheid gestuurde architectuur

De contentbeheerlaag slaat content die u maakt, bewerkt, beheert, enz. op in een database. Maar niet alle CMS'en slaan inhoud op dezelfde manier op.

Sommige CMS'en slaan hele pagina's met inhoud op en de opgeslagen bestanden vertegenwoordigen de webpagina. Wanneer pagina's met zo'n CMS worden gemaakt, wordt waarschijnlijk met verschillende paginamodules of componenten, gewerkt zoals bannerafbeeldingen, titels en hoofdtekst. Wat het CMS in de database opslaat, zijn hele pagina's. We noemen dit pagina gedreven.

Andere CMS'en slaan inhoud op in veel kleinere stukjes, die 'objecten' of 'contenteenheden' worden genoemd. De kop van een component wordt bijvoorbeeld opgeslagen als één object en de afbeelding is een ander object en de hoofdtekst is dat een derde object. Het voordeel van het opslaan van inhoud in het kleinste mogelijke formaat is dat het opnieuw kan worden samengesteld op een manier die verschillende apparaatvereisten, verschillende formaten en zelfs verschillende toepassingen ondersteunt - zonder dat u het hoeft te herschrijven of kopiëren / plakken voor een ander doel.

Decoupled CMS

Een decoupled CMS is een CMS waarbij de functies voor contentmanagent en distributie als afzonderlijke lagen zijn gebouwd, los van de laag voor de presentatie van de content.

Headless CMS

Een headless CMS is een type CMS dat geschikt is voor de distributie over meerdere kanalen. Een headless CMS biedt een API (Application Programming Interface) waarmee de content op elk apparaat en elk platform gepubliceerd kan worden.

Landelijk

Scholingsportaal

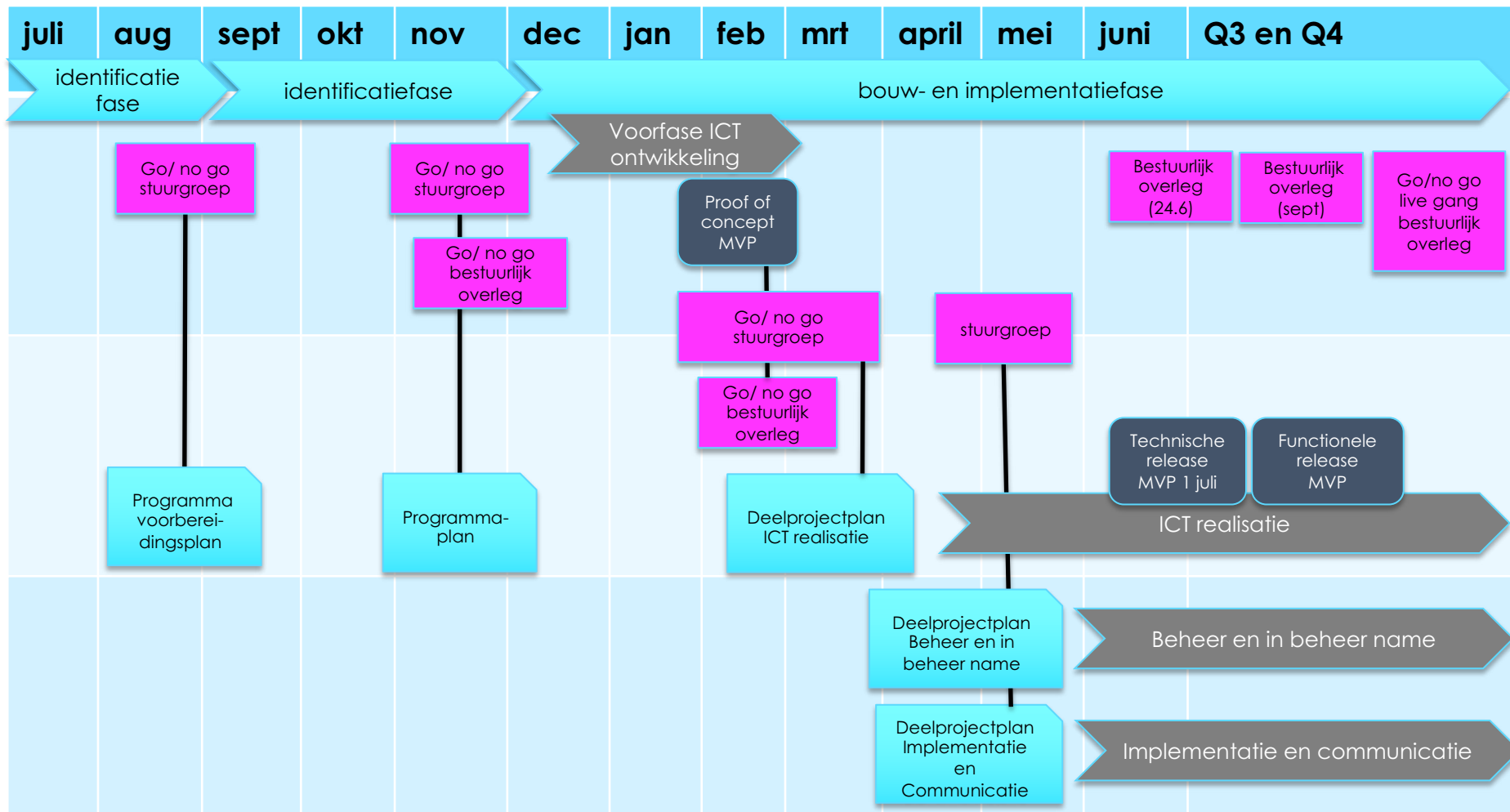
Voortgangsrapportage juni en te bespreken risico's en
aandachtspunten

Stuurgroep 7 juli 2021

ICTU

Mijlpalenplanning LS juni 2021

Programma LS			Opdrachtgever: <div>10.2.e</div> OCW Gedelegeerd opdrachtgever: <div>10.2.e</div> , OCW/directie MBO	Programmamanager: <div>10.2.e</div> , ICTU	Rapportage periode: Maart – juni 2021	Legenda:
						Voortgang binnen de geplande kaders
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbare opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.			Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar
Voortgang			In april zijn we begonnen met met de bouw van het LS. Daarvoor is een ICT ontwikkel- en beheeromgeving ingericht. In de stuurgroep zijn de 3 deelprojectplannen voor ICT realisatie, Beheer en Implementatie en communicatie vastgesteld. We hebben nog steeds te maken met een aantal onzekerheden rond gegevensbronnen en beheer. Op 1 juli is een werkende technische release opgeleverd die samen met gebruikers van de verschillende doelgroepen functioneel verder wordt ontworpen en getest.			Stuurgroep wordt om hulp gevraagd
						Nog niet aan de orde
	Juni	Mei	Toelichting			Mitigerende maatregelen
Planning			<ul style="list-style-type: none"> Risico: tijd om het LS te bouwen, de gegevensleveringen aan te passen aan de behoeften van het LS en het testen blijft krap. Risico: het voldoende gevuld zijn van het LS met gegeven van (met name kleine) opleiders en opleidingen van de reguliere opleiders (met name ROC's) is nog onzeker. Afhankelijkheid van RIO en onzeker of RIO op tijd klaar is. (staat op de agenda) Risico: onduidelijk wie het definitieve beheer gaat doen. Opgelost risico: Onduidelijkheid over de wijze waarop we het overzicht van de financieringsmogelijkheden moeten inrichten, omdat daar geen bestaande bronnen voor zijn 			<ul style="list-style-type: none"> Monitoren. In de stuurgroep van februari is aan de hand van de beslisnotitie een aantal met mitigerende maatregelen voor het oplossen van de onzekerheden rond de gegevensleveringen. Afspraken met O&O fondsen voor de aanlevering van gegevens van kleine opleiders en afspraken met de koepels van het reguliere onderwijs worden in kader van STAP gemaakt. LS is daarin in principe volgend. Nadere gesprekken met DUO en mogelijke alternatieven in kaart brengen. Beheer wordt tijdelijk bij ICTU (technisch en applicatie beheer) en het programma (functioneel beheer) belegd. Stuurgroep van juni heeft als eerste stap gekozen voor het scenario van een eenvoudig en onderhoudbaar overzicht van bestaande financieringsmogelijkheden
Scope			Aandachtspunt: de gekozen wijze van gegevenslevering via bestaande gegevensbronnen, kent een aantal onzekerheden (afhankelijkheid, beveiliging, beheerlasten), die met name bij de doorontwikkeling belemmerend zouden kunnen werken..			<ul style="list-style-type: none"> Het programma doet een voorstel om te onderzoeken of een meer moderne manier van gegevenslevering opportuun is.
Kwaliteit			Aandachtspunt: Het bestuurlijk overleg heeft besloten om alleen opleidingen en loopbaanbegeleiders die een erkend keurmerk hebben in het LS toe te laten en daarbij, vanuit een groeimodel te starten met de START keurmerken voor opleidingen. Daardoor ontstaat het risico dat het LS maar een te beperkt overtocht geeft.			<ul style="list-style-type: none"> In de werkgroep Kwaliteit wordt ervoor gepleit om een zo breed mogelijk overzicht te geven en duidelijk zichtbaar te maken of een opleiding een kwaliteitskeurmerk heeft en welk kwaliteitskeurmerken aan de opleiding is gekoppeld. De stuurgroep heeft de werkgroep gevraagd dit nader te onderzoeken.
			Risico: kwaliteit van gegevens van Edudex zeer wisselend, waardoor imago en betrouwbaarheid van LS onder druk komt te staan. (staat op de agenda)			<ul style="list-style-type: none"> Afspraken met Edudex voor verbeteren van de kwaliteit Meer uitgebreide analyse en voorstellen voor verbeteringen
Budget						

Risico: afhankelijkheid vulling scholingsregister RIO

- Voor de aanlevering van de opleidingsgegevens van het contractonderwijs van het reguliere onderwijs, is ervoor gekozen om dat via het scholingsregister van RIO te doen, zoals dat voor STAP wordt ingericht.
- Het scholingsregister van RIO moet daarvoor door de instellingen van MBO- HBO en Universitair onderwijs, tijdig zijn ingevuld.
- Met name het HBO en de universiteiten hebben aangegeven dat hen dat niet gaat lukken voor 2022 en dat zij waarschijnlijk nog heel 2022 daarvoor nodig hebben.
- En of het MBO dat gaat lukken voor 2022 is ook onzeker.
- Voor de opleidingen van de private opleiders kunnen we gebruik maken van de bestaande voorziening van EDUDEX. Een klein deel van het reguliere onderwijs bieden hun opleidingen ook aan via EDUDEX.
- In de stuurgroep moeten we afwegen of we met het Landelijk Scholingsportaal live kunnen gaan, met een beperkt maar groeiend aanbod van opleidingen van het reguliere onderwijs, omdat RIO nog onvoldoende is gevuld.
- Het bestuurlijk overleg van 24.6 heeft besloten om vanwege dit risico een extra bestuurlijk overleg in september in te laten.
- De stuurgroep wordt in overweging gegeven om, voorafgaand aan dit extra bestuurlijk overleg, via het programma voor de betreffende onderwijssectoren de mogelijkheden in kaart te brengen van andere manieren van gegevenslevering dan via RIO en/of slimme doorverwijzing naar bestaande portalen als studiekeuze123 en KiesMBO.

Risico: kwaliteit gegevens Edudex

- Op basis van een eerste analyse in april hebben we geconstateerd dat de kwaliteit van de ingevulde gegevens in Edu-dex niet goed is.
- Slecht 4 van de in totaal 14 geanalyseerde velden zijn 100% gevuld. Het gaat dan om de duur van de opleiding, de naam van de opleiding, instellen opleiding en het niveau van de opleiding.
- De velden opleidingslocatie, opleiding gericht op diploma, categorieën en de omschrijving van de opleiding hebben een vullingsgraad van tussen de 80% en de 100%.
- De overige 6 velden zijn gedeeltelijk of zeer slecht gevuld.
- Aan de stuurgroep voorgelegd of zij akkoord kan gaan met de in hoofdstuk 3 van de notitie geschetste oplossingsrichting voor de kwaliteitsbewaking en deze samen met de werkgroep kwaliteit (die zich tot nu alleen heeft gericht op de kwaliteit van de opleidingen), verder uit te werken.

Aandachtspunt: kwaliteit van opleidingen

- De doelstelling van het Landelijk Scholingsportaal is om een zo volledig mogelijk en betrouwbaar overzicht van private en publieke opleidingen te bieden.
- In het kader van de betrouwbaarheid is ervoor gekozen om alleen opleidingen te tonen die een erkend kwaliteitskeurmerk hebben en daarbij als startpunt te nemen, de voor START erkende keurmerken.
- Uitgangspunt daarbij is het te tonen opleidingsaanbod moet zijn wat de eindgebruiker nodig heeft.
- Mogelijk levert het enkel tonen van opleidingen met een kwaliteitskeurmerk een onvoldoende breed overzicht op. Om die reden wordt in de Werkgroep Kwaliteit onderzocht welke keurmerken er zijn en welke deel van opleidingen wel en welk deel van de opleidingen geen kwaliteitskeurmerk heeft.
- In de Werkgroep kwaliteit wordt verder nagedacht over aanvullende maatregelen die we kunnen nemen, om zicht te krijgen op welke opleidingen kwalitatief niet goed zijn (de zogenoemde beunhazen) wat we daaraan kunnen doen.

Memo

Onderwerp: Keuze nieuwe naam en logo Landelijk Scholingsportaal
Datum: 1 september 2021

We hebben het tot nu toe over het Landelijk Scholingsportaal. Aan deze naam zijn negatieve associaties onder onze doelgroepen vastgesteld. In de stuurgroep LS is gemeld dat door het deelproject Implementatie en Communicatie gekeken zou worden naar een andere naamgeving. In de werkgroep Communicatie is dit vervolgens besproken en er is onderzoek onder diverse doelgroepen gedaan. Het algemene beeld is dat een naamsverandering wenselijk is om meer duidelijkheid en een meer positieve herkenbaarheid te bewerkstelligen.

De volgende uitgangspunten zijn geïnterpreteerd bij het kiezen van een nieuwe naam voor het Landelijk Scholingsportaal:

1. Het moet iets zeggen over het platform nu en de toekomstige versies.
2. Het moet betekenis hebben. De eindgebruikers moeten de naam lezen en denken: áh, ik snap 'm.
3. De naam moet gewicht uitstralen zodat gebruikers vertrouwen hebben in wat geboden wordt.
4. De eindgebruikers moeten zich er een beeld bij kunnen vormen.
5. Het beeldmerk moet gebaseerd zijn op een bepaald thema.
6. Er moet een positieve associatie zijn, want mensen kiezen met emotie.

Met deze uitgangspunten is er een aantal brainstormsessies geweest binnen het programmteam LS. Dit leverde nieuwe bruikbare woorden op. Met de oude en nieuwe woorden is een aantal nieuwe namen gemaakt. Uit onderzoek onder verschillende doelgroepen (MBO- HBO- WO-opgeleid, in de leeftijdscategorie van 18 tot 63, werkenden en werkzoekenden) is gebleken dat de woorden 'nationaal', 'platform', 'opleiden' en 'ontwikkelen' het vaakst een positief gevoel geven en tezamen de lading het beste dekken. Nationaal wordt gezien als meer omvattend dan Landelijk, Opleiden spreekt verschillende doelgroepen beter aan dan Scholing, Leren (in de beoogde URL ikwilverderleren.nl) wordt meer met initieel onderwijs geassocieerd en Platform geeft aan dat op die plek zelf iets te doen is in plaats van dat het alleen doorverwijst zoals Portaal suggereert.

Dit alles heeft geleid tot de naam "Het Nationaal Platform Opleiden en Ontwikkelen". Afgekort "Het NPOO".

"Het Nationaal Platform Opleiden en Ontwikkelen".

Het voordeel van het voluit schrijven van de naam is dat men meteen een beeld krijgt van wat het initiatief inhoudt. Een nadeel kan zijn dat het voor een deel van de eindgebruikers moeilijk te lezen is, omdat het een lange naam is. Ondanks de lengte van de naam is het verstandig om de naam voluit te laten zien in het logo. Om verwarring met de O&O fondsen te vermijden gebruiken we het woord "en" in plaats van het ampersand teken. Om het actief te maken en te benadrukken dat het een handeling van de doelgroep vraagt, hebben we voor de werkwoordsvormen gekozen, i.e. opleiden in plaats van opleiding.

"Het NPOO"

Een groot voordeel van het gebruik van het acroniem "NPOO" voor de URL en voor als we over het eindproduct praten, is dat het erg makkelijk is om te lezen en om uit te spreken. Een nadeel is dat de URL al geclaimd is. Daarom hebben we ervoor gekozen het woord "het" ervoor te plaatsen. De URL www.hetnpoo.nl is wel beschikbaar. Door consequent het lidwoord in zowel de naam als de aanduiding te gebruiken (Het Nationaal Platform Opleiden en Ontwikkelen en Het NPOO) wordt tevens de uniciteit van het platform onderstreept. Overigens zijn wel beide URL's aangevraagd om gebruik door anderen te voorkomen.

Beeldmerk

Voor het beeldmerk kiezen we voor het thema "de juiste informatie vinden". Achterliggend idee is dat het zoeken naar de juiste opleiding en de manier waarop deze mogelijk gefinancierd kan worden, als lastig, tijdrovend, verwarrend ervaren wordt. Er is veel te vinden op het internet, maar het is niet altijd direct duidelijk welke informatie men te zien krijgt en van wie deze informatie is. Daarnaast is informatie niet altijd volledig en je weet niet of de informatie betrouwbaar is. Gebruikers geven aan door de bomen het bos niet meer te kunnen zien. Het NPOO biedt een routewijzer. De route leidt uiteindelijk tot het vinden van een goede opleiding, de juiste subsidieregeling en mogelijk loopbaanadvies. Dit hebben we in concept gesymboliseerd met een doolhof met een lijn die een mogelijke oplossing laat zien, maar dat zou ook met een ander symbool kunnen. Een professioneel ontwerper gaat met het thema aan de slag en zal met een voorstel voor een beeldmerk komen. Het beeldmerk moet het NPOO van alle andere initiatieven op dit terrein onderscheiden.

Het logo

Het idee is om zowel de naam "Het Nationaal Platform Opleiden en Ontwikkelen" als de afkorting "Het NPOO" te verwerken in het logo. Dit is in eerste instantie een groot logo, maar met een marketing- en communicatiecampagnes kan de link gelegd worden tussen de naam voluit en de afkorting. De gebruikers weten op een gegeven moment waar de afkorting voor staat, weten wat het platform biedt en weten het te vinden.

HET NATIONAAL PLATFORM
OPLEIDEN EN ONTWIKKELEN

www.hetnpoo.nl

Advies gebruik kwaliteitslabels

Werkgroep Kwaliteit

14 september 2021

Agenda

- Rapport CINOP
 - Vragen over het rapport
 - Toelichting 10.2.e
- Discussie adhv scenario's
- Advies welke opleidingen op portaal

Rapport NCOP:

10.2.e

**ICTU Onderzoek
kwaliteitslabels**
De waarde van keuring

Belangrijkste bevindingen

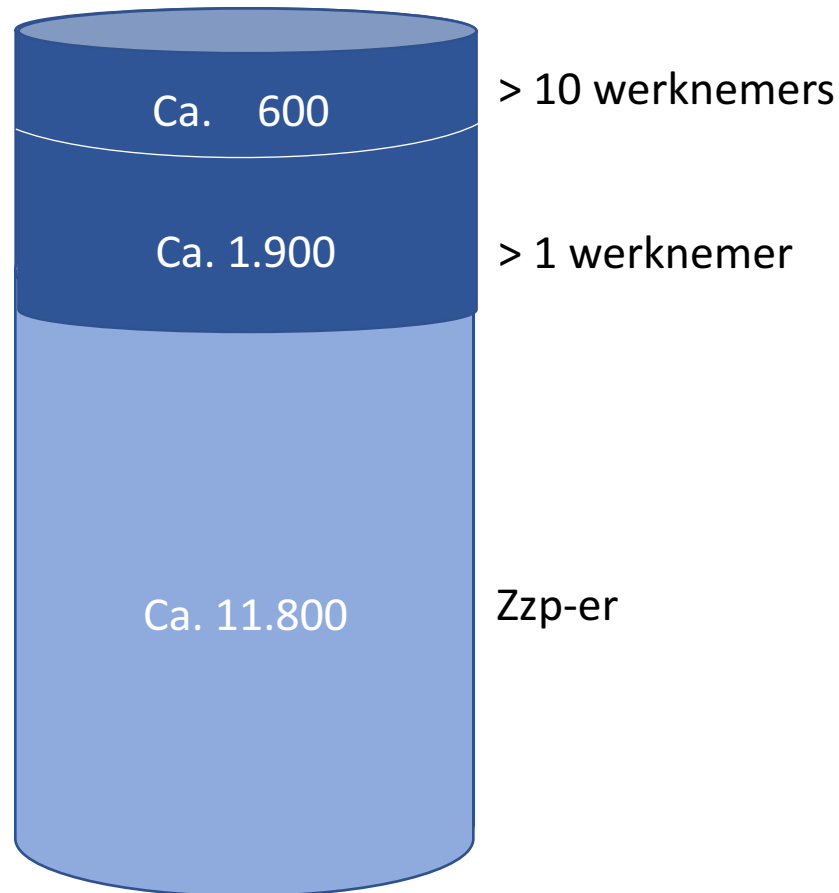
- Veel generieke en specifieke kwaliteitslabels bij ca. 90% van de opleiders.
- De waarde van deze kwaliteitslabels is voor gebruikers relatief en beperkt.
- Gebruikers zijn gediend met een zo volledig mogelijk overzicht,
- De betrouwbaarheid zal het sterkst gebaat zijn bij:
 - Inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten (erkenning door overheid/branches/beroepsgroepen en duiding van niveaus).
 - Inzicht in de omvang, kosten en financieringsmogelijkheden van de scholing.
 - Inzicht in de kwalificatie van de docenten.
 - Inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen en aanbevelingen).
 - Een overzicht van kwaliteitslabels, als die door aanbieders worden gehanteerd.
 - Een goede consumentgerichte uitleg over de diverse soorten labels.

Aanbevelingen

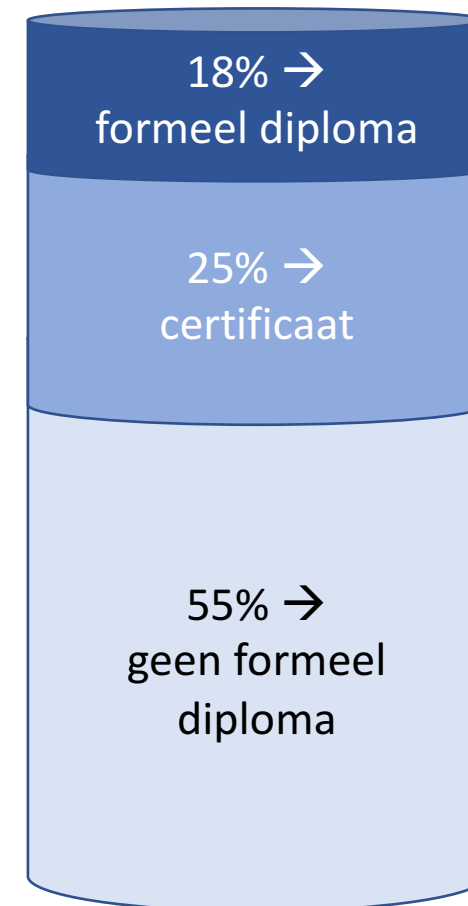
1. Streef naar volledigheid boven (vermeende) betrouwbaarheid.
2. Vraag aanbieders om tenminste in 1 oogopslag aan te geven:
 - inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten;
 - inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden;
 - inzicht in de kwalificatie van de docenten;
 - inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers).
3. Vraag aanbieders om een overzicht van de door hen gevoerde kwaliteitslabels, zodat dit voor gebruikers in 1 oogopslag te zien is.
4. Een aparte toelichting en uitleg van de meest voorkomende kwaliteitslabels, met een duiding van de waarde die er voor gebruikers aan kan worden toegekend.

Opleiders en opleidingen

Ca. 14.300 opleiders

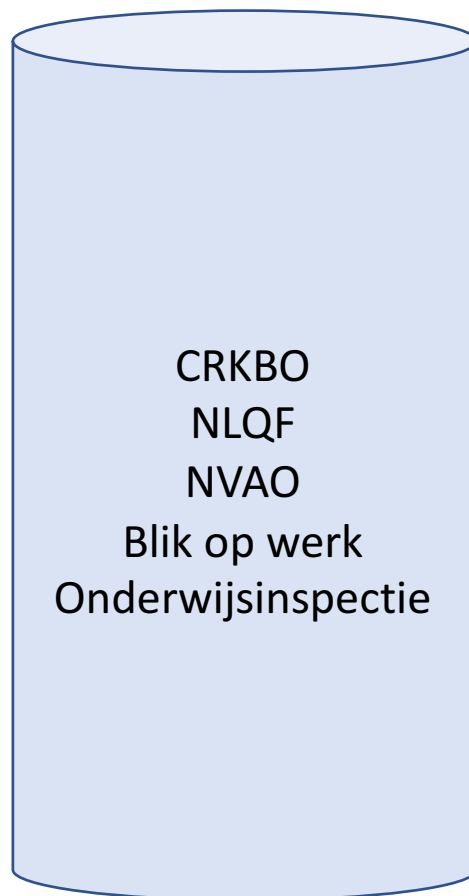

Opleiding resulteert in

Kwaliteitslabels

Formeel-informeel
Publiek

Formeel-informeel
Privaat

Lastig te kwantificeren
door overlap

Scenario's

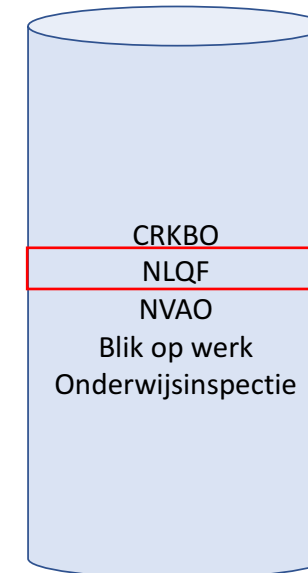
Welke opleidingen moeten op het Landelijk Scholings portaal worden getoond:

1. Alleen opleidingen met één van de STAP keurmerken
2. Alleen opleidingen met een keurmerk
3. Opleidingen met en zonder keurmerk

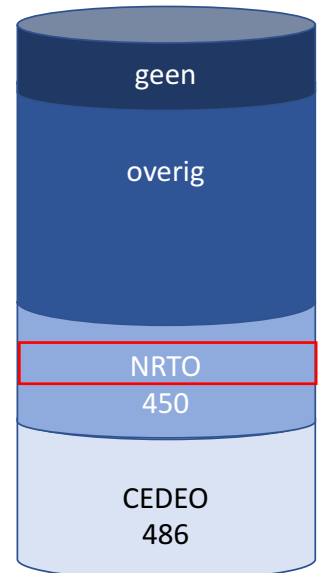
1. Alleen opleidingen met STAP keurmerk

- ✓ OCW erkend
- ✓ NLQF
- ✓ NRTO
- ✓ EVC
- ✓ Door branche erkend

Formeel-informeel
Publiek

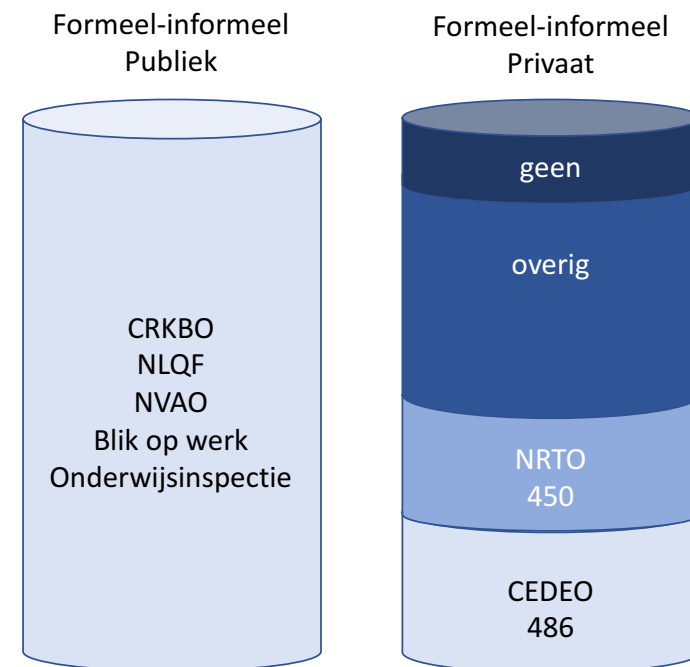

Formeel-informeel
Privaat

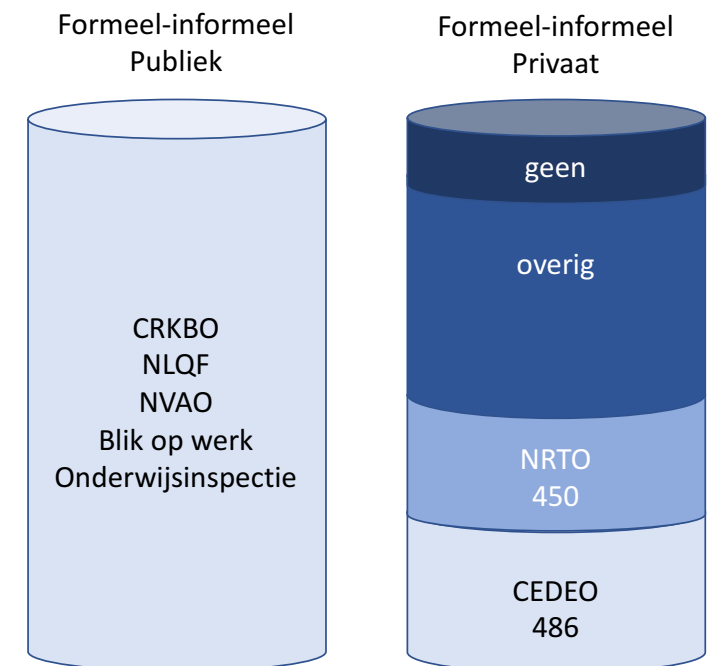
2. Alleen opleidingen met een keurmerk

- ✓ Alleen opleidingen tonen die een keurmerk hebben:
 - ✓ Publiek – privaat
 - ✓ Formeel – informeel
 - ✓ Generiek - specifiek
- ✓ Gebruiker uitleggen wat waarde van het keurmerk voor hen is.

3. Opleidingen met en zonder keurmerk

- ✓ Een zo volledig mogelijk aanbod tonen
- ✓ Gebruiker inzicht geven in geldende keurmerken per opleiding en de waarde voor de gebruiker
- ✓ De gebruiker zelf laten kiezen wat belangrijk is
- ✓ Opleidingen zonder keurmerk is klein percentage (schatting 10%).
 - ✓ Gaat om niche spelers → zeer specialistische opleiding
 - ✓ Kwaliteit wordt vanuit de branche bewaakt
 - ✓ Opleiding soms ook door branche zelf georganiseerd

Advies

Scenario 3: Opleidingen met en zonder keurmerk

(NRTO adviseert scenario 2)

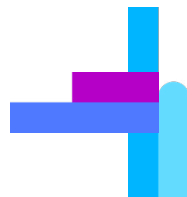

Landelijk

Scholingsportaal

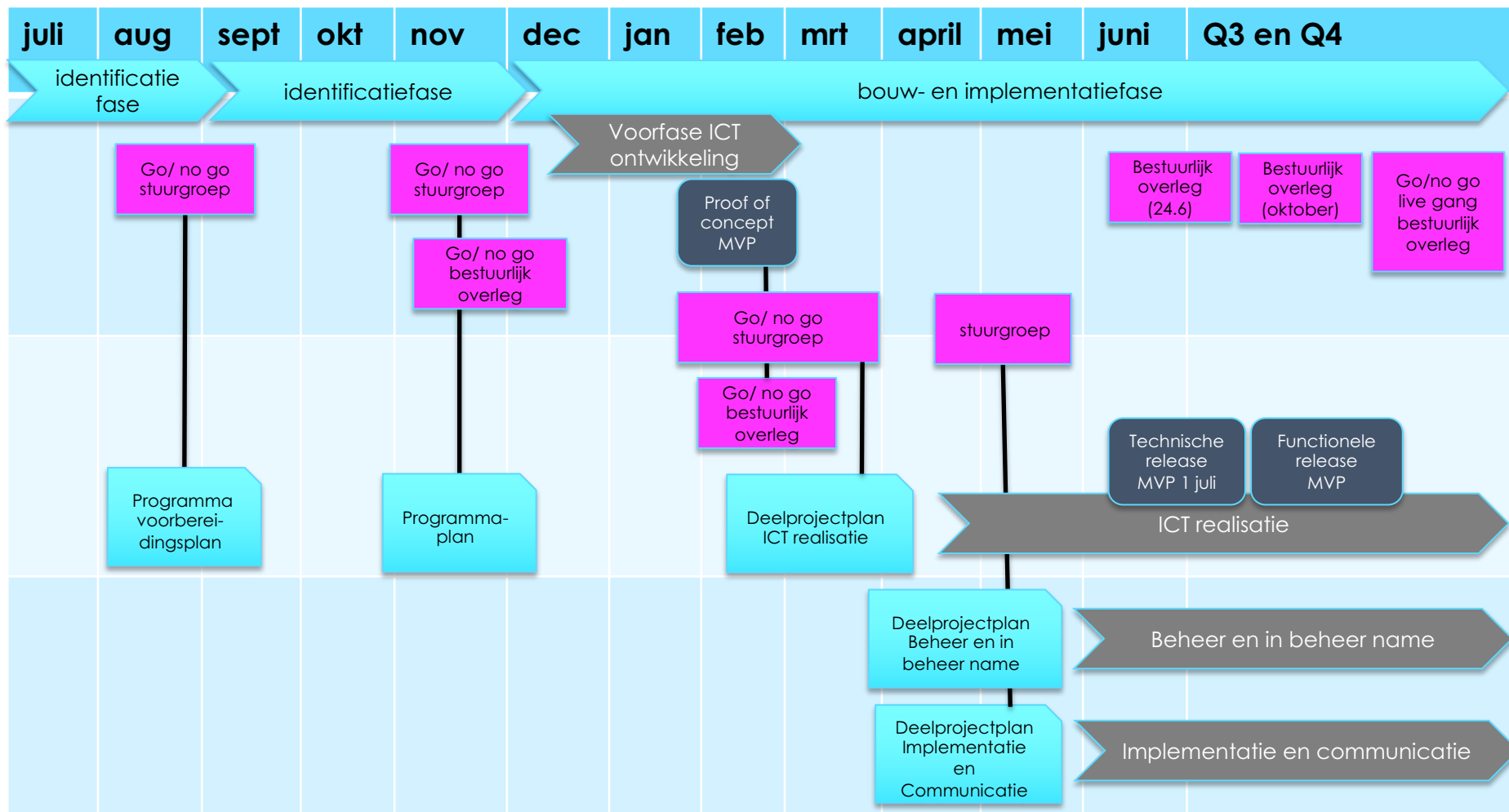
Voortgangsrapportage juli/augustus

Stuurgroep 20 september 2021

ICTU

Mijlpalenplanning LS juli/augustus 2021

Programma LS			Opdrachtgever: 10.2.e, OCW Gedelegeerd opdrachtgever: 10.2.e, OCW/directie MBO		Programmamanager: 10.2.e ICTU		Rapportage periode: juli-augustus 2021		Legenda:	
									Voortgang binnen de geplande kaders	
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbare opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.						Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar	
Voortgang			In april zijn we begonnen met met de bouw van het LS. We hebben nog steeds te maken met een aantal onzekerheden rond gegevensbronnen en beheer. Op 1 juli is een werkende technische release opgeleverd die samen met gebruikers van de verschillende doelgroepen functioneel verder wordt ontworpen en getest. Rond 1 oktober wordt een werkende functionele release opgeleverd die de komende maanden wordt getest (met gebruikers) en verfijnd.						Stuurgroep wordt om hulp gevraagd	
									Nog niet aan de orde	
	sept	juni	Toelichting					Mitigerende maatregelen		
Planning			<ul style="list-style-type: none">MVP1; Risico: De Tijd om het LS te bouwen, de gegevensleveringen aan te passen aan de behoeften van het LS en het testen blijft krap, maar het lijkt nog steeds haalbaar.MVP2; Risico: eind september wordt een bestand opgeleverd met de financieringsmogelijkheden. Op basis van de tussentijdse resultaten word een eerste ontwerp gemaakt voor het tonen van het overzicht. De tijd daarvoor is krap.MVP 1Risico: het voldoende gevuld zijn van het LS met gegeven van (met name kleine) opleiders en het contract onderwijs van de reguliere opleiders (met name ROC's) is nog onzeker.MVP1: Risico Afhankelijkheid van RIO en onzeker of RIO op tijd klaar is.Risico: onduidelijk wie het definitieve beheer gaat doen.MVP 3 Aandachtspunt: Afspraken met Noloc en leerwerkloketten om te kunnen doorverwijzen naar loopbaanbegeleiding zijn nog niet gemaakt. Tijd begint krap te worden					<ul style="list-style-type: none">Monitoren.Stuurgroep van juni heeft als eerste stap gekozen voor het scenario van een eenvoudig en onderhoudbaar overzicht van bestaande financieringsmogelijkhedenIn de stuurgroep van februari is aan de hand van de beslisnotitie een aantal met mitigerende maatregelen voor het oplossen van de onzekerheden rond de gegevensleveringen. Afspraken met O&O fondsen voor de aanlevering van gegevens van kleine opleiders en afspraken met de koepels van het reguliere onderwijs worden in kader van STAP gemaakt. LS is daarin in principe volgend. Inmiddels worden gesprekken gevoerd met VSNU en VH en SBB voor alternatieve manieren van gegevenslevering. Het programma denkt na over een monitor op de vulling van het LS.DUO voert een verkenning uit. Op basis van die verkenning moet duidelijk worden of DUO het definitieve beheer gaat uitvoeren. Beheer wordt tijdelijk bij ICTU (technisch en applicatie beheer) en het programma (functioneel beheer) belegd.Overleggen met Noloc en UWV zijn gepland.		
Scope			Aandachtspunt: de gekozen wijze van gegevenslevering via bestaande gegevensbronnen, kent een aantal onzekerheden (afhankelijkheid, beveiliging, beheerlasten), die met name bij de doorontwikkeling belemmerend zouden kunnen werken..					<ul style="list-style-type: none">Het programma doet een voorstel om te onderzoeken of een meer moderne manier van gegevenslevering opportuun is. De verdere uitwerking van dit voorstel is on hold gezet om voldoende focus te houden op de realisatie van het MVP.		
Kwaliteit			Aandachtspunt: Het bestuurlijk overleg heeft besloten om alleen opleidingen en loopbaanbegeleiders die een erkend keurmerk hebben in het LS toe te laten en daarbij, vanuit een groeimodel te starten met de START keurmerken voor opleidingen. Daardoor ontstaat het risico dat het LS een te beperkt overzicht biedt.					<ul style="list-style-type: none">Nader onderzoek via de werkgroep Kwaliteit (staat op de agenda).		
			Risico: kwaliteit van gegevens van Edudex zeer wisselend, waardoor imago en betrouwbaarheid van LS onder druk komt te staan.					<ul style="list-style-type: none">Afspraken met Edudex voor verbeteren van de kwaliteit. Gaat de goede kant op.Meer uitgebreide analyse en voorstellen voor verbeteringen.		
Budget										

Beslisnotitie vulling Landelijk Scholingsportaal

Aanleiding

De geplande datum voor de livegang van de eerste versie - het minimal viable product (MVP) – van het Landelijk Scholingsportaal (LS) is 1 januari 2022. Of we die datum gaan halen, hangt van een aantal factoren af. Een van die factoren is de mate van vulling van het Landelijk Scholingsportaal met gegevens over het opleidingsaanbod. Daarbij gaat het om gegevens over de aanbieders en over de opleidingen zelf. In het bestuurlijk overleg is dit voorjaar bepaald dat in het MVP een betrouwbaar, actueel en zo volledig mogelijk overzicht getoond zou moeten worden van het private en publieke opleidingsaanbod. Dit is ook in het convenant vastgelegd.

In het bestuurlijk overleg van 24 juni jl. hebben we het risico besproken van de beperkte beschikbaarheid van gegevens over het publieke opleidingsaanbod via het Register Instellingen en Opleidingen (RIO) dat door DUO wordt beheerd. Dat was een belangrijke reden om dit extra bestuurlijk overleg in te plannen.

Achtergrond, risico's en besispunten

Het opleidingsaanbod van het Landelijk Scholingsaanbod bestaat uit publieke (wettelijk geregelde) opleidingen en private (niet bij wet geregelde) opleidingen. Deze opleidingen worden zowel door publieke opleiders als door private opleiders aangeboden. Het merendeel van de publieke opleidingen wordt door de publieke opleiders aangeboden (bekostigd onderwijs) en het merendeel van de private opleidingen wordt door de private opleiders aangeboden.

Het Landelijk Scholingsportaal maakt gebruik van 2 bronnen/registraties met gegevens over het opleidingsaanbod : RIO (dat door DUO wordt beheerd) en EDU-DEX (dat door de private stichting EDU-DEX wordt beheerd).

Register Opleidingen en Instellingen (RIO)

RIO moet op termijn de gegevens van de publieke (bekostigde) opleidingen en de private opleidingen (contractonderwijs) van de publieke opleiders gaan bevatten. Op dit moment is RIO echter niet volledig gevuld: het mbo staat er voor een deel in, maar het hbo en het wo nog niet. De VSNU, de VH en de MBO Raad hebben aangegeven dat voor de informatie over hun opleidingen primair gebruik moet worden gemaakt van RIO. Aangezien voor het opleidingsregister van STAP ook gebruik moet worden gemaakt van RIO, is met DUO afgesproken dat alle gegevens van het mbo begin 2022 in RIO gezet zullen worden. De gegevens van het hbo en het wo worden in de tweede helft van 2022 aan RIO toegevoegd.

Dat betekent dat we uit moeten gaan van de informatievoorziening van RIO en de bijbehorende planning zoals deze nu (met name voor de STAP regeling) is gebouwd en wordt gevuld.

RIO bevat echter geen aanvullende informatie over aanbieders en opleidingen, waarbij met name het ontbreken van de beschrijving van de opleidingen een groot gemis is. In het programma wordt gezocht naar een oplossing van dit probleem door de koppeling met bronnen die deze beschrijvende gegevens bevatten (in samenwerking met KiesMBO en Studiekeuze123 en met gebruikmaking van CROHO, CREBO en HOVI).

EDU-DEX

EDU-DEX bevat op dit moment ca 75% van het private opleidingsaanbod van vooral de grotere aanbieders. Daarin zit voor een klein gedeelte het contractonderwijs van de publieke opleiders.

Inhoudelijk voldoet de informatie van EDU-DEX aan de eisen van het Landelijk Scholingsportaal. Met EDU-DEX zijn afspraken gemaakt over de verbetering van de kwaliteit van die informatie en de informatievoorziening. Deze afspraken zijn vastgelegd in een contract dat OCW recent met EDU-DEX heeft afgesloten. De kwantiteit en kwaliteit van de gegevens van EDU-DEX vormt dus geen belemmering voor de livegang per 1 januari 2022.

Conclusie en opties

Bovenstaande betekent dat de gegevens over het publieke aanbod via RIO zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht onvoldoende zal zijn op het moment van de geplande live-gang van het Landelijk Scholingsportaal per 1 januari 2022. Dit knelpunt zal naar verwachting (in het meest positieve scenario) pas in de loop van volgend jaar opgelost worden.

Dit leidt tot de volgende mogelijke opties, die bij deze aan het bestuurlijk overleg worden voorgelegd: Bij deze opties worden de volgende overwegingen meegegeven:

- Het LS biedt op 1-1-2022 geen totaaloverzicht: publieke aanbod is niet compleet maar private aanbod ook niet.
- Voor het MVP is uitgegaan van een zo volledig mogelijk aanbod, niet van een compleet aanbod per 1-1-2022. Dat is ook niet realistisch, zeker niet vwb private aanbod.
- Bij de doorontwikkeling van het LS zorgen we ervoor dat het opleidingsaanbod steeds completer wordt (groeimodel).
- de vraag is of het als problematisch ervaren kan worden dat op een overheidsportaal het publieke aanbod bij de livegang incompleet is.
- het grootste deel van het publieke aanbod is niet of minder relevant voor de belangrijkste doelgroep van het Landelijk Scholingsportaal: werkenden en werkzoekenden die post-initiële scholing zoeken.

Optie 1: Live-gang per 1-1-2022.

NB: in december go- no go besluit. 1-1-2022 ook om andere redenen (ICT ontwikkeltijd) waarschijnlijk niet/moeilijk haalbaar.

Optie 2: Gelijktijdig met STAP.

NB: daarmee ook meer tijd beschikbaar voor de ICT ontwikkeling. Verwachte live-gang STAP portaal 1.3.2022.

Optie 3: Livegang eind 2022 als RIO compleet is.

NB: kan de kwaliteit van de doorontwikkeling negatief beïnvloeden (geen feedback uit praktijk)

Advies gebruik kwaliteitskeurmerken Bestuurlijk overleg

12 oktober 2021

Inhoud

- Inleiding/achtergrond
- Rapport CINOP (zie bijlage)
 - Belangrijkste bevindingen
 - Aanbevelingen
- Scenario's
- Advies stuurgroep

Inleiding/achtergrond

- Dit voorjaar is in de stuurgroep gesproken over de vraag of in het Landelijk Scholingsportaal alleen opleidingen mogen worden getoond die een kwaliteitskeurmerk hebben.
- In de werkgroep kwaliteit is naar deze vraag gekeken en op basis van het advies ~~van~~ **aan** de werkgroep is besloten een extern onderzoek te doen naar (kortgezegd) het gebruik en het nut van de keurmerken, waarbij is gevraagd om met name te kijken naar de volgende 3 scenario's:
 1. Alleen opleidingen tonen met één van de STAP keurmerken
 2. Alleen opleidingen tonen met een keurmerk
 3. Opleidingen tonen met en zonder keurmerk
- In de bijlage zit het betreffende rapport van CINOP.
- Onderstaand wordt een korte samenvatting gegeven van de bevindingen en het advies van CINOP en het advies van de stuurgroep
- Het advies van de stuurgroep wordt aan het bestuurlijk overleg voorgelegd ter definitieve besluitvorming.

Belangrijkste bevindingen

- Veel generieke en specifieke kwaliteitslabels bij ca. 90% van de opleiders.
- De waarde van deze kwaliteitslabels is voor gebruikers relatief en beperkt.
- Gebruikers zijn gediend met een zo volledig mogelijk overzicht.
- De betrouwbaarheid zal het sterkst gebaat zijn bij:
 - Inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten (erkenning door overheid/branches/beroepsgroepen en duiding van niveaus).
 - Inzicht in de omvang, kosten en financieringsmogelijkheden van de scholing.
 - Inzicht in de kwalificatie van de docenten.
 - Inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen en aanbevelingen).
 - Een overzicht van kwaliteitslabels, als die door aanbieders worden gehanteerd.
 - Een goede consumentgerichte uitleg over de diverse soorten labels.

**ICTU Onderzoek
kwaliteitslabels**
De waarde van keuring

Aanbevelingen

1. Streef naar volledigheid boven (vermeende) betrouwbaarheid.
2. Vraag aanbieders om tenminste in 1 oogopslag aan te geven:
 - inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten;
 - inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden;
 - inzicht in de kwalificatie van de docenten;
 - inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers)
3. Vraag aanbieders om een overzicht van de door hen gevoerde kwaliteitsmaatregelen.
4. Een aparte toelichting en uitleg van de meest voorkomende kwaliteitsaspecten die door gebruikers aan kan worden toegekend.

Scenario's

Welke opleidingen moeten op het Landelijk Scholings portaal worden getoond:

1. Alleen opleidingen tonen met één van de STAP keurmerken
2. Alleen opleidingen tonen met een keurmerk
3. Opleidingen tonen met en zonder keurmerk

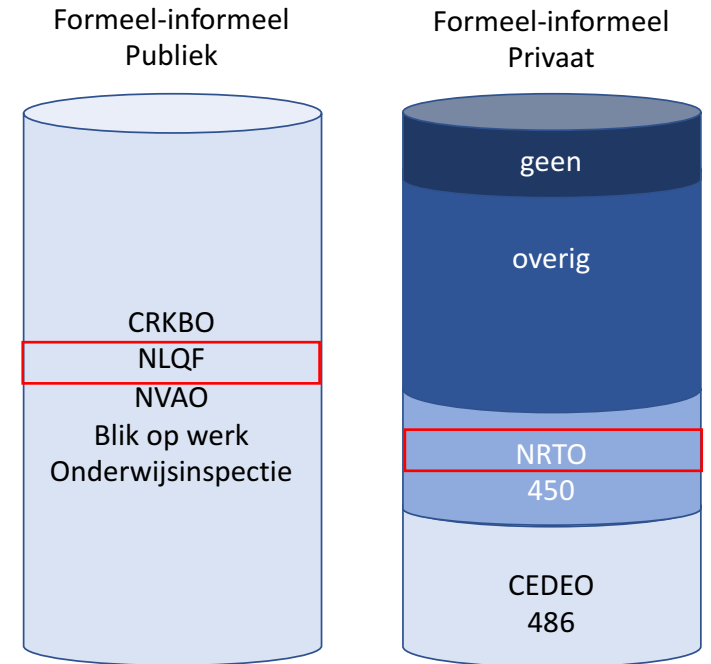
1. Alleen opleidingen met STAP keurmerk

- ✓ OCW erkend
- ✓ NLQF
- ✓ NRTO
- ✓ EVC
- ✓ Door branche erkend
- ✓ Minder dan 50 ? % van de opleiders

Deze optie heeft niet de voorkeur van werkgroep/stuurgroep

Overwegingen hierbij:

- ✓ Doel van STAP (subsidie regeling, dus verantwoord uitgeven van overheidsgeld) heel anders dan doel LS (zo breed mogelijk overzicht bieden van beschikbaar publiek en privaat opleidingsaanbod).
- ✓ Te weinig opleidingen in LS in relatie tot doel en verwachting van het LS.

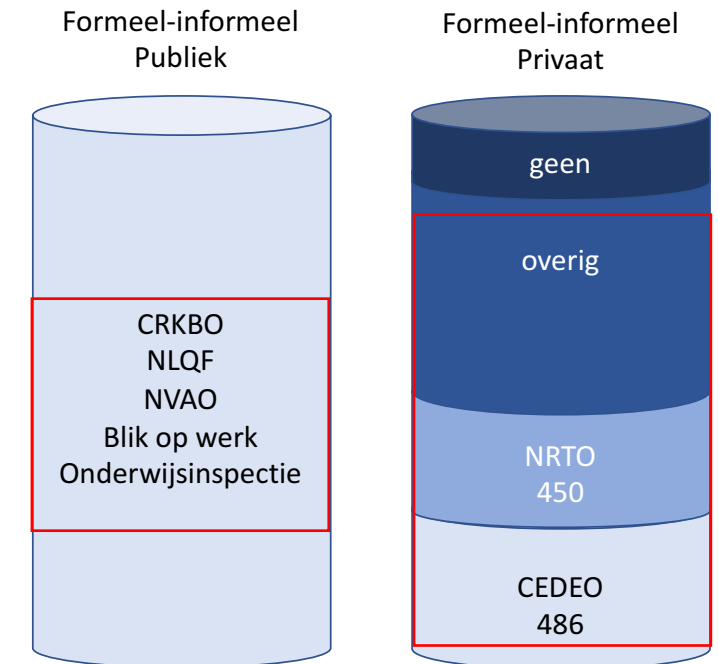
2. Alleen opleidingen met een keurmerk

- ✓ Alleen opleidingen tonen van opleiders die een keurmerk hebben:
 - ✓ Publiek - privaat
 - ✓ Formeel - informeel
- ✓ Gebruiker uitleggen wat waarde van het keurmerk is.
- ✓ 90% van de opleiders hebben een keurmerk

Deze optie heeft niet de voorkeur van leden werkgroep/stuurgroep, (uitgezonderd NRTTO)

Overwegingen:

- ✓ Door alleen opleidingen van opleiders met een keurmerk te tonen, worden veel goede kleine opleiders zonder keurmerk uitgesloten.
- ✓ Aandeel opleiders zonder keurmerk bovendien klein en valt volgens CINOP vaak onder andere vormen van kwaliteitscontrole.

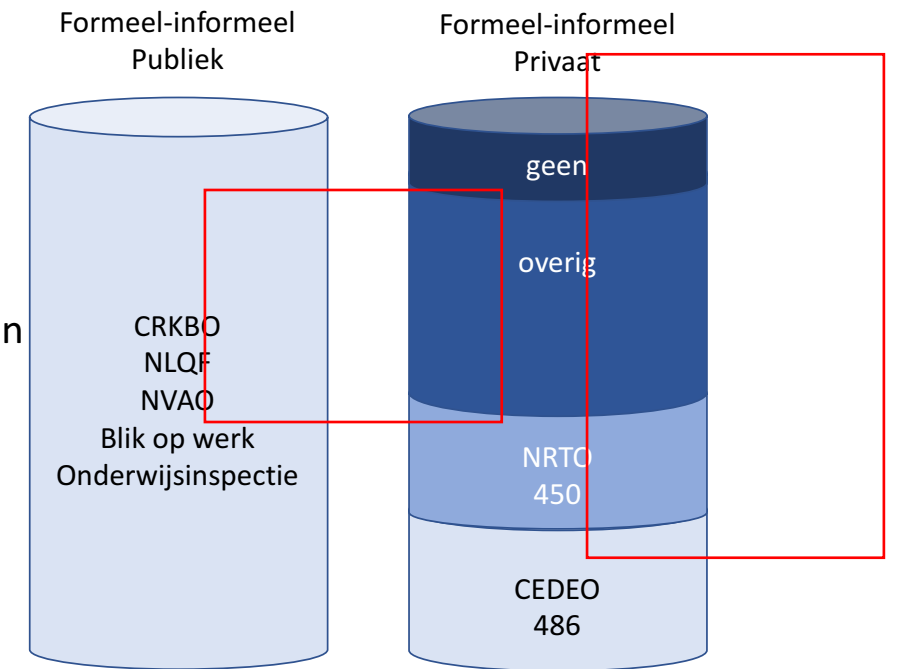
3. Opleidingen met en zonder keurmerk

- ✓ Een zo volledig mogelijk aanbod tonen
- ✓ Gebruiker inzicht geven in geldende keurmerken per opleiding en de waarde voor de gebruiker
- ✓ De gebruiker zelf laten kiezen wat belangrijk is
- ✓ Opleiders zonder keurmerk is klein percentage (schatting 10%).
 - ✓ Gaat om niche spelers → zeer specialistische opleiding
 - ✓ Kwaliteit wordt vanuit de branche bewaakt
 - ✓ Opleiding soms ook door branche zelf georganiseerd

Deze optie heeft de voorkeur van werkgroep/stuurgroep

Overwegingen hierbij:

- ✓ Doel van LS is zo volledig mogelijk informatie over beschikbare opleidingen geven
- ✓ Keuzevrijheid gebruikers ('niet pamperen'), wel inzicht bieden in waarde keurmerken
- ✓ Geen keurmerk betekent niet (automatisch) onvoldoende kwaliteit of geen enkele vorm van kwaliteitscontrole
- ✓ Belang voor gebruikers om ook kleinere opleiders te tonen
- ✓ NRTO: geen keurmerk te groot risico voor gebruiker dat de opleiding onvoldoende kwaliteit biedt

Advies werkgroep en stuurgroep

Scenario 3: Opleidingen met en zonder keurmerk, waarbij duidelijk moet zijn of een opleiding wel of geen keurmerk heeft en wat dat keurmerk betekent.

Landelijk

Scholingsportaal

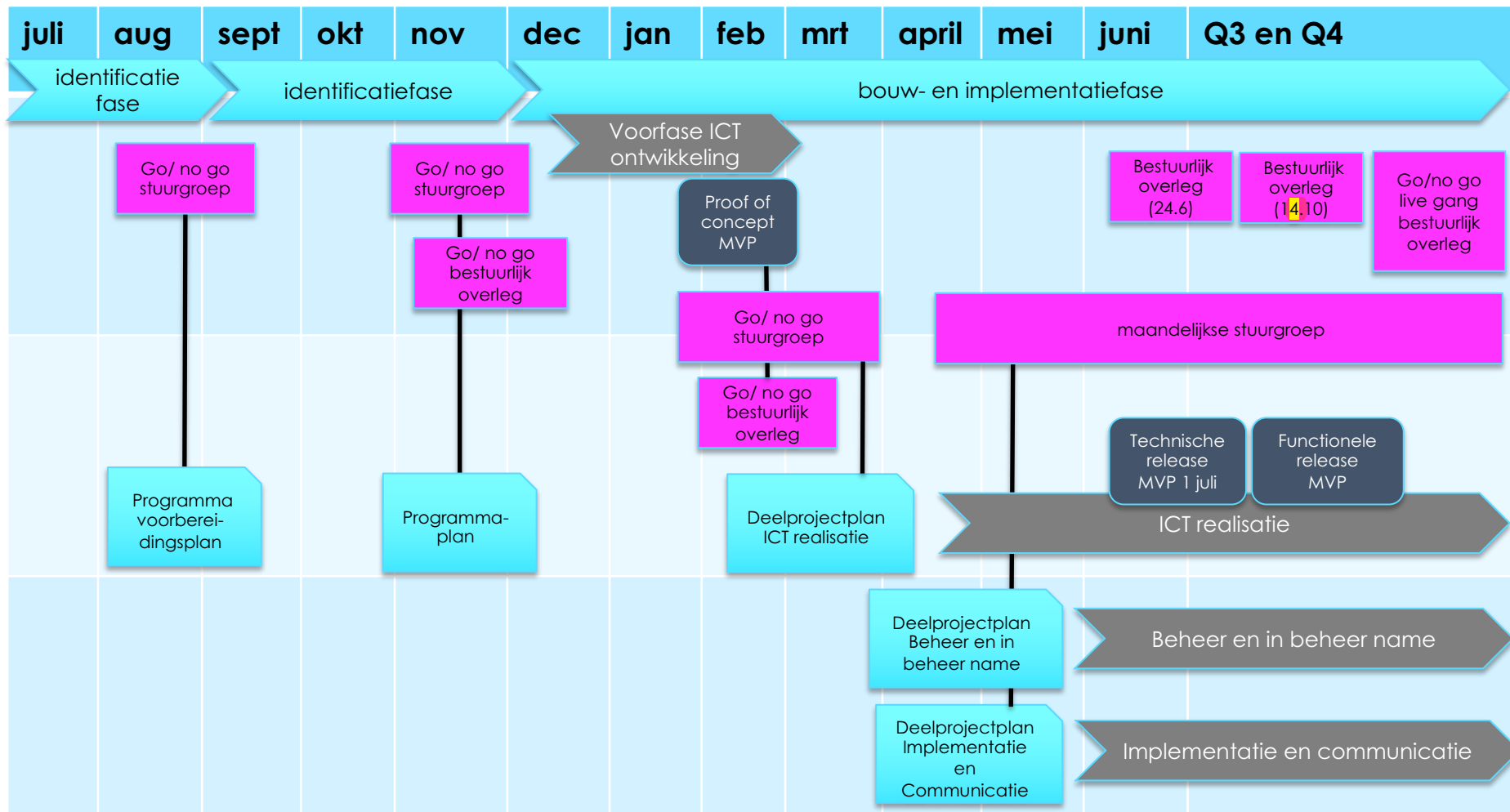
Voortgangsrapportage juli-september 2021

Bestuurlijk overleg 12 oktober 2021

ICTU

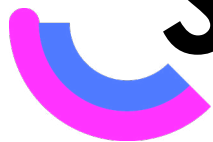
Mijlpalenplanning LS juli/augustus 2021

Programma LS			Opdrachtgever: 10.2.e, OCW Gedelegeerd opdrachtgever: 10.2.e, OCW/directie MBO		5.1.2.e 10.2.e ICTU		Rapportage periode: juli-september 2021		Legenda:	
								Voortgang binnen de geplande kaders		
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbare informatie over opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.					Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar		
Voortgang			In april zijn we begonnen met met de bouw van het LS. We hebben nog steeds te maken met een aantal onzekerheden rond gegevensbronnen en beheer. Op 1 juli is een werkende technische release opgeleverd die samen met gebruikers van de verschillende doelgroepen functioneel verder wordt ontworpen en getest. Op 1 oktober is een werkende functionele release opgeleverd die de komende maanden wordt getest (met gebruikers) en verfijnd.					Stuurgroep wordt om hulp gevraagd		
								Nog niet aan de orde		
	sept	juni	Toelichting					Mitigerende maatregelen		
Planning			<ul style="list-style-type: none">De Tijd om het LS te bouwen, de gegevensleveringen aan te passen aan de behoeften van het LS en het testen vergt meer tijd. Nieuwe planning is in de maak.Eind september is een bestand opgeleverd met de financieringsmogelijkheden. Er is een eerste ontwerp gemaakt voor het tonen van het overzicht.Het voldoende gevuld zijn van het LS met gegeven van met name kleine opleiders en het (contract)onderwijs van de reguliere opleiders blijft een aandachtspunt. <ul style="list-style-type: none">Risico: Afhankelijkheid van de planning en vulling van RIO. Zowel kwalitatief als kwantitatief is RIO begin dit jaar nog niet volledig gevuld. <ul style="list-style-type: none">Risico: onduidelijk wie het definitieve beheer gaat doen.					<ul style="list-style-type: none">Monitoren.Stuurgroep van juni heeft als eerste stap gekozen voor het scenario van een eenvoudig en onderhoudbaar overzicht van bestaande financieringsmogelijkhedenIn de stuurgroep van februari is aan de hand van de beslislnotitie een aantal mitigerende maatregelen voor het oplossen van de onzekerheden rond de gegevensleveringen afgesproken. Afspraken met O&O fondsen voor de aanlevering van gegevens van kleine opleiders en afspraken met de koepels van het reguliere onderwijs worden in kader van STAP gemaakt. LS is daarin in principe volgend. Het programma denkt na over een monitor op de vulling van het LS.Inmiddels worden gesprekken gevoerd met VSNU en VH en SBB voor alternatieve manieren van gegevenslevering. Aan het bestuurlijk overleg worden 3 opties voorgelegd over welke mate van vulling van RIO acceptabel is voor de live-gang (staat op de agenda).DUO voert een verkenning uit. Op basis van die verkenning moet duidelijk worden of DUO het definitieve beheer gaat uitvoeren. Beheer wordt tijdelijk bij ICTU (technisch en applicatie beheer) en het programma (functioneel beheer) belegd		
	Scope			Voor de doorontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal wordt een plan ontwikkeld op basis van de aanvraag die samen met SZW is gedaan aan het Nationaal Groeifonds. Dit gebeurt in samenwerking met UWV en S-BB voor de koppeling met Skills en arbeidsmarktinformatie.						
Kwaliteit			Aandachtspunt: Het bestuurlijk overleg heeft besloten om alleen opleidingen en loopbaanbegeleiders die een erkend keurmerk hebben in het LS toe te laten en daarbij, vanuit een groeimodel te starten met de START keurmerken voor opleidingen. Daardoor ontstaat het risico dat het LS een te beperkt overzicht biedt.					• Nader onderzoek via de werkgroep Kwaliteit (staat op de agenda).		
			Risico: kwaliteit van gegevens van Edudex wisselend, waardoor imago en betrouwbaarheid van LS onder druk komt te staan.					• Afspraken met Edudex voor verbeteren van de kwaliteit. Zijn inmiddels vastgelegd in contract tussen OCW en EDU-DEX.		
Iget										

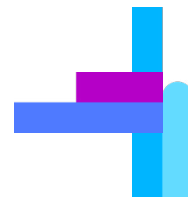
Landelijk

Scholingsportaal

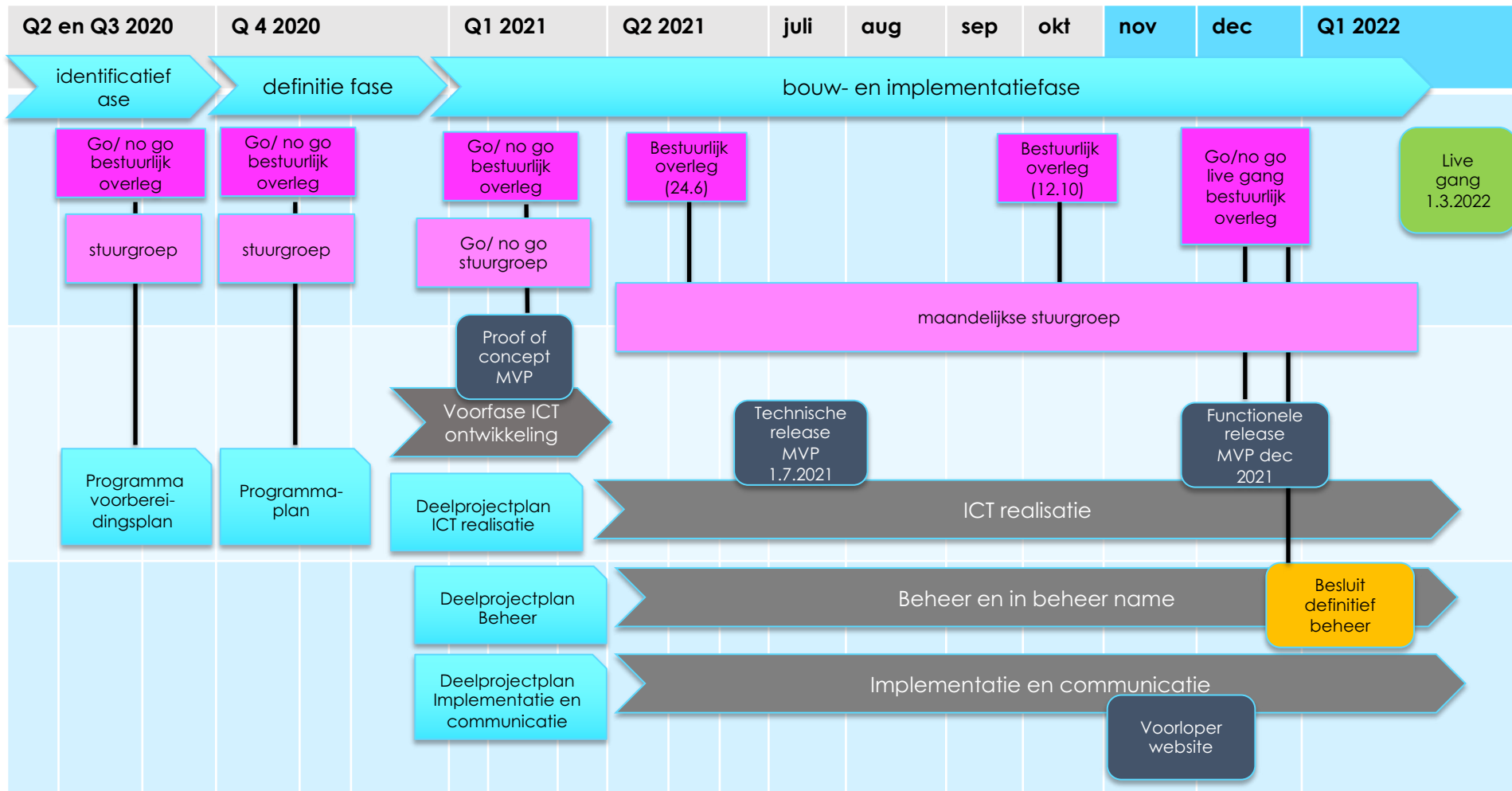
Voortgangsrapportage oktober 2021

Stuurgroep 2 november 2021

ICTU

Mijlpalenplanning LS oktober 2021

Programma LS			Opdrachtgever: 10.2.e, OCW Gedelegeerd opdrachtgever: 10.2.e OCW/directie MBO		Programmamanager: 10.2.e ICTU		Rapportage periode: oktober 2021		Legenda:	
									Voortgang binnen de geplande kaders	
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbaar overzicht van opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.						Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar	
Voortgang			We hebben nog steeds te maken met een aantal onzekerheden rond gegevensbronnen en beheer. Op 1 juli is een werkende technische release opgeleverd die samen met gebruikers van de verschillende doelgroepen functioneel verder wordt ontworpen en getest. De live gang is verplaatst van 1.1.2022 naar 1.3.2022.						Stuurgroep wordt om hulp gevraagd	
									Nog niet aan de orde	
	nov	okt	Toelichting					Mitigerende maatregelen		
Planning			<ul style="list-style-type: none">Het LS bouwen, de gegevensleveringen aan te passen aan de behoeften van het LS en het testen vergt meer tijd.Eind september is een bestand opgeleverd met de financieringsmogelijkheden. Er is een eerste ontwerp gemaakt voor het tonen van het overzicht.Het voldoende gevuld zijn van het LS met gegeven van met name kleine opleiders en het (contract)onderwijs van de reguliere opleiders blijft een aandachtspunt.Risico: Afhankelijkheid van de planning en vulling van RIO. Zowel kwalitatief als kwantitatief is RIO begin dit jaar nog niet volledig gevuld.Risico: onduidelijk wie het definitieve beheer gaat doen, waardoor datum van live gang onzeker is.Onduidelijk over hoe om te gaan met kwaliteitslabels, waardoor consequenties voor bouw en implementatie niet duidelijk zijnOnduidelijk welke officiële naam moet worden gebruikt					<ul style="list-style-type: none">Live gang is door het bestuurlijk overleg verplaatst naar 1.3.2022.Stuurgroep van juni heeft als eerste stap gekozen voor het scenario van een eenvoudig en onderhoudbaar overzicht van bestaande financieringsmogelijkhedenIn de stuurgroep van februari is aan de hand van de beslisnotitie een aantal met mitigerende maatregelen voor het oplossen van de onzekerheden rond de gegevensleveringen. Afspraken met O&O fondsen voor de aanlevering van gegevens van kleine opleiders en afspraken met de koepels van het reguliere onderwijs worden in kader van STAP gemaakt. LS is daarin in principe volgend. Inmiddels hebben we alternatieve methoden voor vulling van opleidingen van het reguliere onderwijs in beeld.Alternatieven voor de vulling van het LS zijn in beeld en worden verder uitgewerkt.DUO voert een verkenning uit. Op basis van die verkenning moet duidelijk worden of DUO het definitieve beheer gaat uitvoeren. Beheer wordt tijdelijk bij ICTU (technisch en applicatie beheer) en het programma (functioneel beheer) belegdStaat op de agenda van de stuurgroepStaat op de agenda van de stuurgroep		
Scope			Voor de doorontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal wordt een plan ontwikkeld op basis van de aanvraag die samen met SZW is gedaan aan het Nationaal Groeifonds in samenwerking met UWV en S-BB voor de koppeling met Skills en arbeidsmarktinformatie.							
Kwaliteit			Aandachtspunt: Onduidelijke besluitvorming in de stuurgroep heeft in het bestuurlijke overleg niet geleid tot een beslissing over het wel niet tonen van opleidingen zonder kwaliteitslabel.					OCW overlegt hierover met bestuurlijke partners. Staat op de agenda van de stuurgroep.		
			Risico: kwaliteit van gegevens van Edu-dex wisselend, waardoor imago en betrouwbaarheid van LS onder druk komt te staan.					Afspraken met Ed-udex voor verbeteren van de kwaliteit. Gaat de goede kant op.		
Budget										

Notitie NPLO filteren op kwaliteitskeurmerk

1. Inleiding

Het NPLO ontsluit opleidingen uit RIO en EDU-DEX. Daar wordt in ieder geval nog HOVI tijdelijk als bron aan toegevoegd. Per opleider en/of opleiding wordt door EDU-DEX en HOVI een erkenning of keurmerk aangeleverd. Voor wat betreft de opleiders uit RIO voegen wij nu nog zelf het label “overheidserkend” toe, op korte termijn wordt dat gegeven door RIO aangeleverd.

De volgende functionaliteiten in het NPLO hebben met keurmerken te maken:

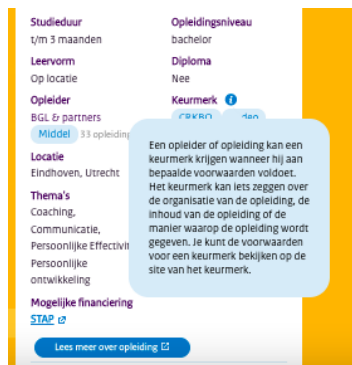
1. In het NPLO kun je Keurmerk als filter gebruiken, waardoor alleen opleidingen worden getoond waarvan de opleider of opleiding een keurmerk of erkenning heeft.

2. In de uitgeklapte card van een opleiding worden de keurmerken en erkenningen getoond die zijn aangeleverd:

3. Het i-tje achter Keurmerk geeft kort weer wat er in het NPLO onder een keurmerk wordt verstaan:

In de stuurgroep en het bestuurlijk overleg is de wens uitgesproken dat op ieder keurmerk afzonderlijk gefilterd kan worden. Hieronder wordt het voorstel gedaan zoals het programmateam invulling wil geven aan de wens om op ieder keurmerk te kunnen filteren. De stuurgroep wordt gevraagd akkoord te geven op onderstaande uitwerking.

2. Voorstel

2.1 Welke keurmerken en erkenningen

Een opleiding uit EDU-DEX krijgt op het NPLO een keurmerk via de opleiding en/of via de opleider. EDU-DEX levert 21 keurmerken voor opleidingen, 16 voor opleiders (deels overlappend). Het NPLO kent zelf “Overheidserkend” toe aan alle opleidingen uit RIO. Op korte termijn wordt dat gegeven door RIO aangeleverd. HOVI heeft 21 keurmerken waarvan met 3 overlappen met de huidige keurmerken in het NPLO.

We gaan aan het begin van het filterproces eerst het onderscheid maken tussen:

- overheidserkend
- privaat met keurmerk
- privaat zonder keurmerk.

Daarmee wordt het overheidserkende aanbod buiten de keurmerken geplaatst en kunnen we die term alleen voor de private opleidingen gebruiken.

NLQF is geen keurmerk maar een instrument om het niveau van de (beoogde) leeruitkomsten van een (formele of non-formele) opleiding vast te stellen. Voorstel is toch NLQF hier op te nemen.

2.2 Rubricering van de keurmerken

Het is voor gebruikers niet overzichtelijk om op 23 individuele keurmerken te kunnen filteren (en dit aantal groeit nog). We kunnen de keurmerken en erkenning rubriceren zodat gebruikers op een rubriek kunnen filteren. Een precieze rubricering wordt nog gemaakt, maar een voorbeeld:

- Overheidserkend
- Branche-specifieke kwaliteitsnormen en erkenningen
- Specifieke normen mbt opleidingsinhoud en -uitvoering (zoals CEDEO)
- Aan lidmaatschap verbonden kwaliteitsnormen (zoals NRTO)
- Internationale keurmerken (zoals bij HOVI opleidingen vaak voorkomt)
- Algemene kwaliteitsnormen (zoals ISO).

De rubricering maken we uitklapbaar, zodat daaronder de individuele keurmerken en erkenningen te vinden zijn en gebruikers desgewenst het opleidingsaanbod op een specifiek keurmerk of erkenning kunnen filteren:

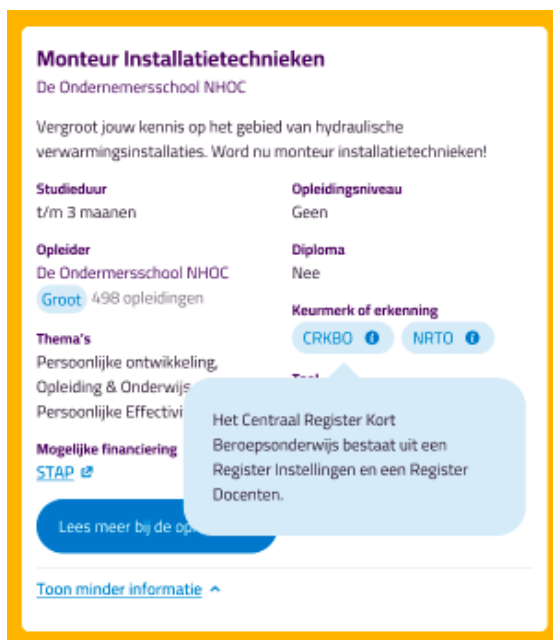

Onder Inhoud en uitvoering zou dan ook NLQF opgenomen kunnen worden.

2.3 Informatie over keurmerken

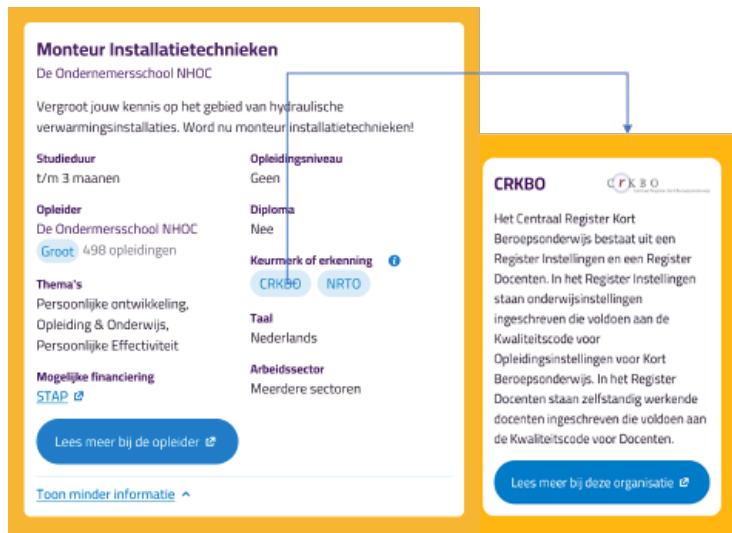
We kunnen op 2 manieren duidelijk te maken waar een keurmerk of erkenning voor staat:

1. Een i-tje per keurmerk of erkenning in de opleidingscard
In de card van de opleiding voegen per keurmerk of erkenning een i-tje toe waarmee een venstertje wordt getoond met een korte uitleg over het keurmerk of de erkenning.

2. Een informatie card per keurmerk.

Alternatief voor het i-tje is een card per keurmerk of erkenning. Als wordt geklikt op het keurmerk dat in de card van de opleiding staat, wordt een informatie-card opgeklapt waarin wordt uitgelegd wat het keurmerk of de erkenning inhoudt en waarin een link is opgenomen naar de website van dat keurmerk of die erkenning.

3. Gevraagd besluit

De stuurgroep wordt gevraagd akkoord te gaan met:

- Het filteren te starten met de driedeling zoals voorgesteld in 2.1, zodat gebruikers bewust kiezen voor overheidserkend of privaat met of zonder keurmerk;
- NLQF als keurmerk op te nemen bij private opleidingen met keurmerk;
- De rubricering zoals voorgesteld in 2.2;
- Het i-tje of een eigen card voor nadere informatie over het keurmerk of de erkenning zoals beschreven in 2.3.

Notitie NPLO Loopbaanadvies

Inleiding

Het doel van het NPLO is om betrouwbare, actuele en zo volledig mogelijke informatie te geven over 3 pijlers: opleidingen, financiering en loopbaanadvies. De eerste twee pijlers bieden de mogelijkheid het aanbod te doorzoeken, de derde pijler bestaat uit doorverwijzingen. In januari is door het bestuurlijk overleg aangegeven dat de Loopbaanadvies pagina op het NPLO aangepast moet

Het bestuurlijk overleg wilde deze aanpassing omdat:

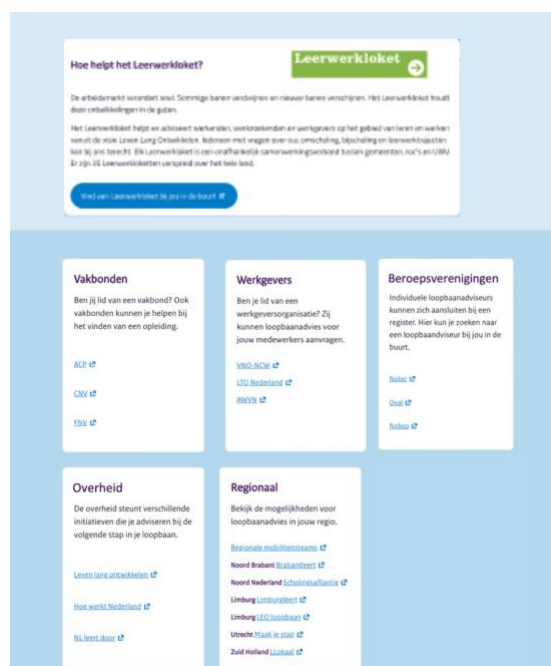
- Noloc als vereniging van commerciële loopbaanadviseurs te prominent getoond wordt waardoor de indruk ontstaat dat er bij loopbaanadviseurs wel met keurmerken gewerkt wordt in tegenstelling tot de opleidingen.
- het niet passend is om op het NPLO met behulp van postcodes te kunnen zoeken naar individuele NOLOC loopbaanadviseurs (waardoor je vervolgens bij persoonsgegevens op NOLOC uitkomt).

Vandaar dat we voorstellen alle (semi-) publieke en private organisaties die van betekenis kunnen zijn op het terrein van loopbaanondersteuning en -advies een gelijkwaardige plek te geven op de pagina, uitgezonderd de LWL, die blijven een prominente plek houden.

Het programmateam heeft twee alternatieven uitgewerkt die hieronder worden beschreven. De stuurgroep wordt gevraagd een keuze te maken tussen de alternatieven. Dit alternatief zal worden gerealiseerd in de versie van het NPLO die gepland staat om per 1 juni voor het brede publiek live te gaan.

I. Leerwerkloketten en 5 tegels

Deze aanpassing houdt in dat alleen de leerwerkloketten een prominente uitgelichte plek krijgt en dat alle andere verwijzingen in tegels daaronder staan. Daartoe wordt een tegel toegevoegd waarin verwijzingen naar de websites van de beroepsverenigingen of registers van loopbaanadviseurs Noloc, Oval en Nobco zijn opgenomen.

II. Iedereen een eigen card

Deze aanpassing houdt in dat ieder van de verwijzingen in de huidige tegels zijn eigen card krijgt.

We houden de huidige indeling aan (Vakbonden, Werkgevers, Overheid, Regionaal, Beroepsverenigingen) maar deze categorie kun je openklappen zodat daaronder per organisatie een card wordt getoond.

Op de card staat de naam, logo, beknopte informatie en de mogelijkheid door te springen naar de desbetreffende organisatie.

De leerwerkloketten blijven bovenaan staan. Daarna volgende de andere organisaties.

The screenshot shows the NPO (Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen) website. The header includes the NPO logo and navigation links: Home, Leren, Geld, **Advies**, and Over NPO. The main banner features the text "Werk aan je ontwikkeling en zoek advies over je loopbaan" and a quote from a career advisor. Below this is a section titled "Hoe helpt het Leerwerkloket?" which explains the role of the Learning Workstation in helping workers and employers. The bottom section, "Deze organisaties kunnen je ook helpen", lists several organizations under the "Vakbonden" category: ACP, CNV, and FNV. Each organization card includes its logo, a brief description of its services, and a button to "Lees meer bij deze organisatie".

Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen

Home Leren Geld **Advies** Over NPO

Werk aan je ontwikkeling en zoek advies over je loopbaan

Vind je het fijn om met iemand over je studiekeuze te praten? Hier verwijzen we je door naar een loopbaanadviseur bij jou in de buurt.

Ik wist niet hoe ik me in mijn werk kon ontwikkelen. Een loopbaanadviseur heeft me geholpen!

Hoe helpt het Leerwerkloket?

Leerwerkloket

De arbeidsmarkt verandert snel. Sommige banen verdwijnen en nieuwe banen verschijnen. Het Leerwerkloket houdt deze ontwikkelingen in de gaten.

Het Leerwerkloket helpt en adviseert werkenden, werkzoekenden en werkgevers op het gebied van leren en werken vanuit de visie Leven Lang Ontwikkelen. Iedereen met vragen over o.a. omscholing, bijscholing en leerwerktrajecten kan bij ons terecht. Elk Leerwerkloket is een onafhankelijk samenwerkingsverband tussen gemeenten, roc's en UWV. Er zijn 35 Leerwerkloketten verspreid over het hele land.

Vind een Leerwerkloket bij jou in de buurt.

Deze organisaties kunnen je ook helpen

^ Vakbonden

ACP

Werk je bij de politie? ACP is er voor jou om je met je persoonlijke ontwikkeling te helpen.

Lees meer bij deze organisatie

CNV

De loopbaancoaches van CNV staan voor je klaar om je te begeleiden van werk naar werk.

Lees meer bij deze organisatie

FNV

Regie voeren over je eigen loopbaan. Hoe doe je dat? Dat ontdek je bij Loopbaan FNV met trainers, trajectadviseurs en consultants.

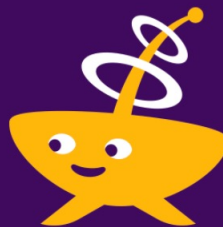
Lees meer bij deze organisatie

✓ Werkgevers

✓ Overheid

✓ Regionaal

✓ Beroepsverenigingen

Programmaplan

NPLO doorontwikkeling met skills

Stuurgroep 10 maart 2022

Inhoud

- Programmaplan:
 - Visie
 - Programmadoelen
 - Fasering en planning
 - Programma organisatie en Governance
 - Financiering
- Gevraagd besluit

Visie

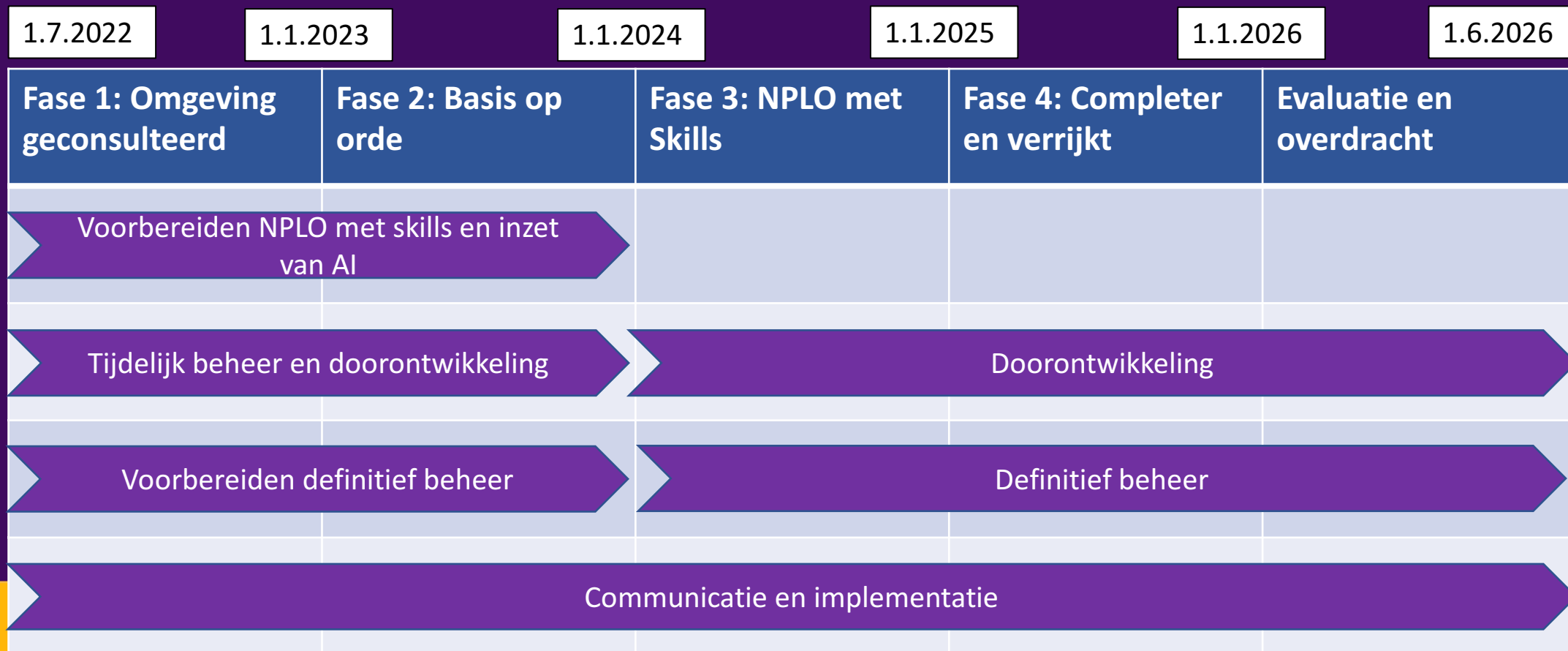
- Visie algemeen
 - Bevorderen leercultuur en versterken eigen regie
 - Faciliteren loopbaanontwikkeling door vergroten transparantie van opleidingen, financiële hulp en advies
 - NPLO geeft geen ‘gepersonaliseerd’ advies
- Visie doorontwikkeling:
 - Continue verbeteren van de informatie (kwantitatief en kwalitatief) en gebruikersvriendelijkheid
 - Ontsluiten en toegankelijk maken van relevante arbeidsmarktinformatie – met name informatie over in vacatures gevraagde skills - en diensten

Programmadoelen

(zie bijlage voor meer uitgebreide beschrijving)

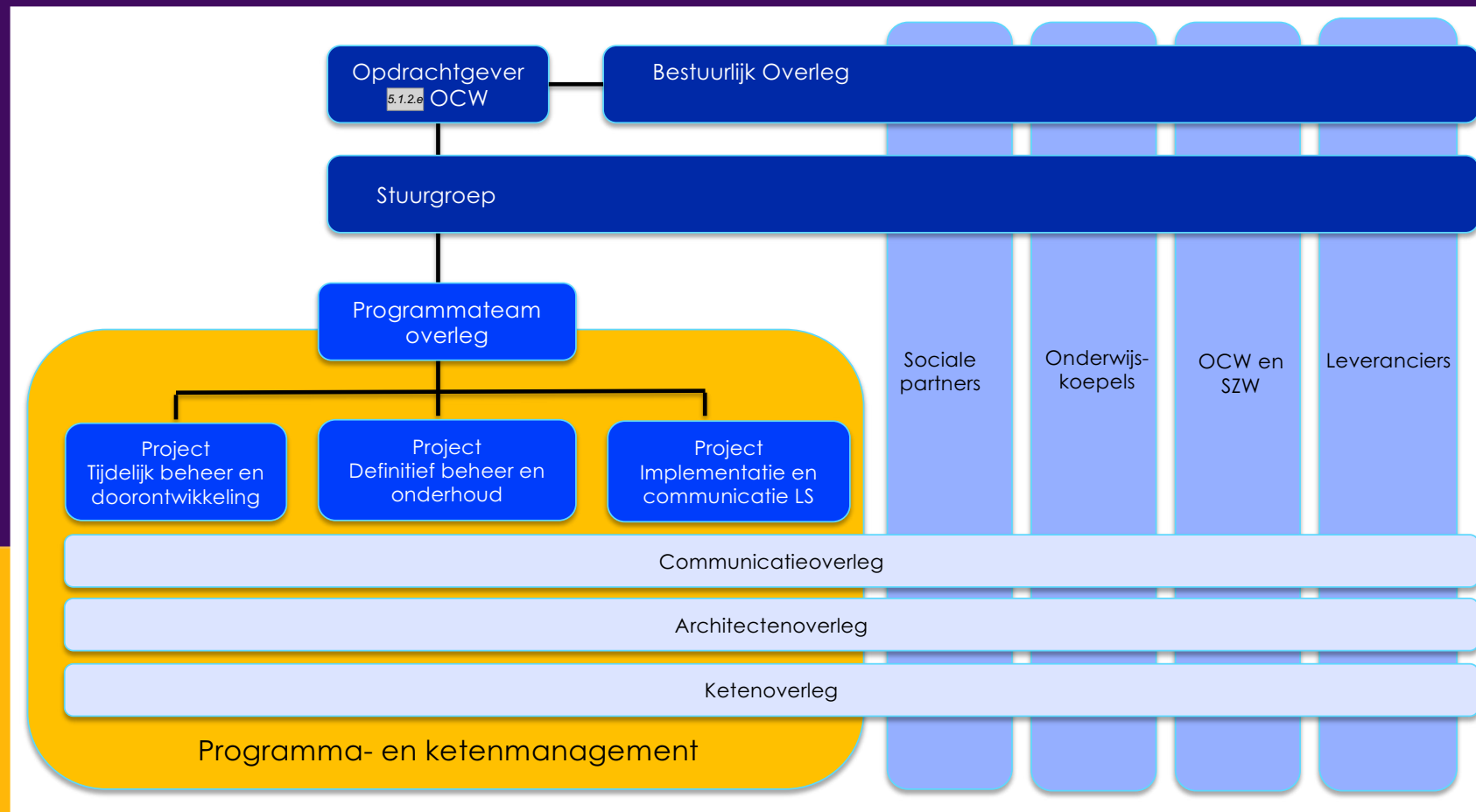
- Gebruiker Centraal: Aansluiten bij de vraag en situatie van gebruikers
- Opleidingen: Opleidingen met daarmee te verwerven skills tonen (beginnen met MBO-opleidingen)
- Arbeidsmarkt: Voor gebruiker relevante kansen op de arbeidsmarkt tonen
- Arbeidsmarkt en Opleidingen: Voor gebruiker geschikte opleidingen tonen (beginnen met MBO-opleidingen)
- Subsidies: Voor gebruiker geschikte subsidies tonen
- Begeleiding: Gerichte loopbaanbegeleidingsmogelijkheden tonen
- Borgen continuïteit: bekendheid, gegevenskwaliteit en beheer

Fasering en planning

Programmaorganisatie en governance

- De governance van het programma omvat het beheer, de doorontwikkeling en de ketensamenwerking van het NPLO.
- De bestaande programmaorganisatie wordt voortgezet en uitgebreid met (tijdelijk)beheer en ketenmanagement.
- DUO, EDU-DEX, UWV, S-BB krijgen als gegevensleveranciers ook een rol in de ketensamenwerking van het programma.
- Voor de afstemming over communicatie, architectuur en de ketensamenwerking worden door het programma aparte overleggen ingepland.
- Voor de doorontwikkeling, het beheer en de ketensamenwerking zijn de, nog vast te stellen, ketenarchitectuur en de de NPLO-architectuur leidend.

Financiering

- Voor de doorontwikkeling en het beheer is door het NGF aan de combinatie van de programma's NPLO en Vaardig met Vaardigheden voorwaardelijk 45 miljoen euro ter beschikking gesteld, waarvan 20 miljoen voor NPLO.
- Het programma Vaardig met Vaardigheden (opdrachtgever SZW) ontwikkelt een skills-ontologie, die samen met arbeidsmarktinformatie wordt ontsloten via de centrale voorziening CompetentNL. NPLO is afnemer van de informatie van CompetentNL.
- Dit programma geeft invulling aan het NPLO deel van de aanvraag.

Gevraagde besluitvorming

Akkoord om bestuurlijk overleg te adviseren om in te stemmen met deze
programma-aanpak

Nationaal Portaal

Leren en Ontwikkelen

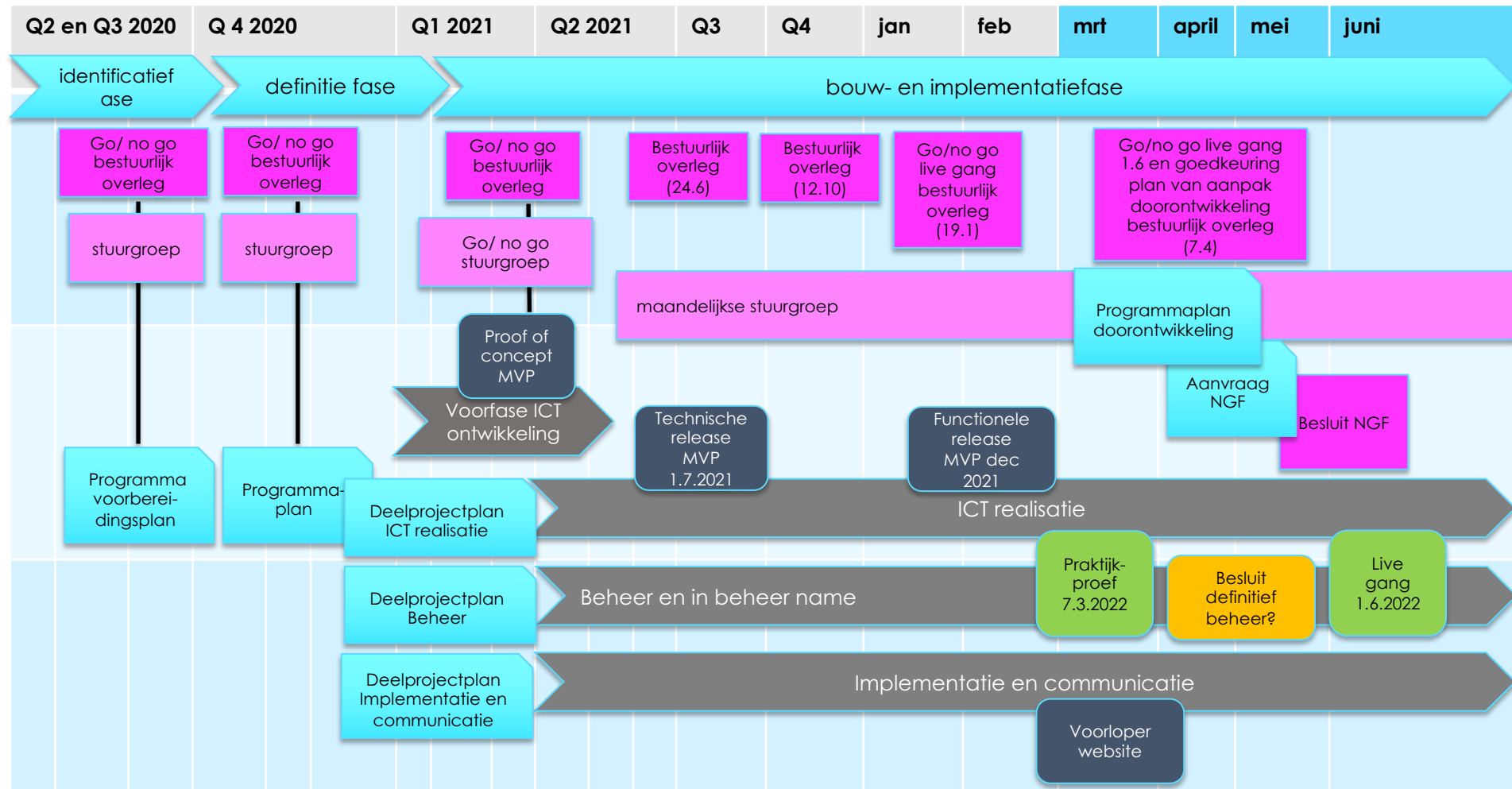
Voortgangsrapportage maart 2022

Stuurgroep 10 maart 2022

ICTU

Mijlpalenplanning NPLO maart 2022

Programma NPLO			Opdrachtgever: 10.2.e OCW Gedelegeerd opdrachtgever: 10.2.e OCW/directie MBO	Programmamanager: 10.2.e, ICTU	Rapportage periode: jan-feb 2022	Legenda:
						Voortgang binnen de geplande kaders
Doelstelling			Via een website ondersteunen van werkenden en werkzoekenden bij het zoeken en vinden van betrouwbare opleidingen en bijbehorende financieringsmogelijkheden, die aansluiten bij hun behoeften en vaardigheden.			Voortgang buiten de geplande kaders maar beheersbaar
Voortgang			Het MVP is opgeleverd en gaat per 7 maart Live in een praktijkpoef met de leerwerkloketten. Wat betreft de live-gang per 1 juni 2022 zijn we op schema. Er is nog steeds geen duidelijkheid over het definitieve beheer.			Stuurgroep wordt om hulp gevraagd
						Nog niet aan de orde
	mrt	dec	Toelichting			Mitigerende maatregelen
Planning			<ul style="list-style-type: none"> In het bestuurlijk overleg is besloten om conform het advies van de stuurgroep per 1 juni live te gaan als aan een aantal voorwaarden (voldoende vulling NPLO met opleidingen regulier onderwijs, aanpassing advies-pijler en aanpassing zichtbaarheid keurmerken) is voldaan. Voldoende vulling NPLO wordt hard aan gewerkt met onderwijskoepels, KiesMBO, Studiekeuze123 en DUO en is nog steeds haalbaar. Aanpassing advies-pijler en aanpassing zichtbaarheid keurmerken staan op de agenda. Convenant is nog niet getekend. Nieuwe versie staat op de agenda. Informatiepagina over NPLO is live gegaan op rijksoverheid.nl: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/leven-lang-ontwikkelen/overzicht-opleidingen-voor-werkenden-en-werkzoekenden Het MVP is getest met verschillende gebruikersgroepen en voor de praktijkproef vanaf 7 maart zijn een drietal webinars gehouden. <p>Risico:</p> <ul style="list-style-type: none"> Onduidelijkheid over definitief beheer. DUO heeft besloten om het definitieve beheer van NPLO niet te gaan doen. Zonder die duidelijkheid kan ICTU niet live gaan. 			<ul style="list-style-type: none"> Er worden gesprekken gevoerd met SZW en UWV om te kijken of UWV het beheer kan gaan doen. ICTU heeft aangegeven dat vooral van belang is dat zij voldoende zekerheid hebben dat de gevraagde duidelijkheid er komt.
Scope			<p>Voor de doorontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal wordt een plan ontwikkeld op basis van de aanvraag die samen met SZW is gedaan aan het Nationaal Groeifonds (NGF) in samenwerking met UWV en S-BB voor de koppeling met Skills en arbeidsmarktinformatie.</p> <p>Een presentatie van de hoofdlijnen van dat plan staat op de agenda. Dat plan omvat zowel de doorontwikkeling als het beheer van het NPLO.</p> <p>Aandachtspunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> Financiering NPLO vanaf 1 juli 2022 			<ul style="list-style-type: none"> OCW kijkt intern en samen met NGF naar mogelijkheden om indien nodig de kosten voor 2022 vanaf 1 juli te overbruggen.
Kwaliteit			In bestuurlijk overleg zijn afspraken gemaakt over hoe om te gaan met kwaliteits-keurmerken.			<ul style="list-style-type: none"> Uitwerking staat op de agenda
Budget						

Overzicht programmadoelen en KPI's NPLO doorontwikkeling

Onderstaande tabel geeft een overzicht van programmadoelen met bijbehorende kritische prestatieindicatoren en streefwaarden voor 2023 en 2025.

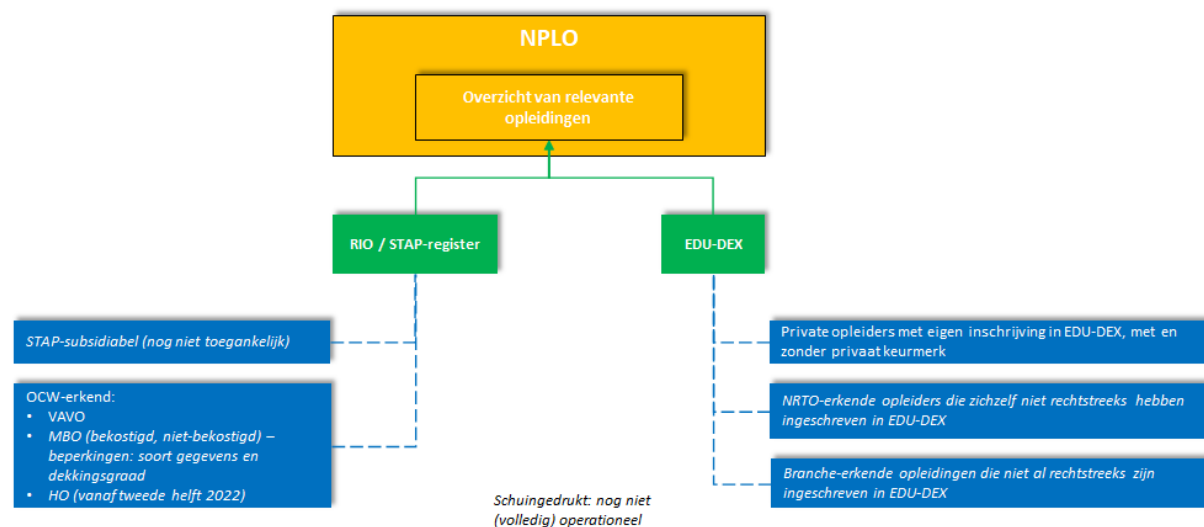
Nr	Programmadoel	KPI / Via meetmethode	Streefwaarde	
			2023	2025
2	Programma Doorontwikkeling NPLO Gebruikers van het NPLO beter in staat te stellen regie te voeren op hun eigen loopbaan en de ontwikkeling van hun arbeidsmarktpositie.	% Geholpen gebruikers Via pop-up-enquêtes op het NPLO. "Bent u geholpen?"	50%	80%
2.1	Gebruiker Centraal Aansluiten bij de vraag en situatie van gebruikers Borgen dat het NPLO aansluit bij de behoeften van gebruikers door antwoorden te bieden op hun vragen, op een toegankelijke en gebruiksvriendelijke manier.	% Bruikbaarheidsmeting Via pop-up-enquêtes op het NPLO.	50%	80%
2.2	Opleidingen Opleidingen met daarmee te verwerven skills tonen Borgen dat gebruikers opleidingen kunnen zoeken op basis van met die opleidingen te verwerven skills, om te beginnen voor mbo-opleidingen.	% Gebruikers die zoeken via skills Via telling van het aantal zoekvragen op basis van skills voor mbo-opleidingen.	1%	33%
2.3	Arbeidsmarkt Kansen op de arbeidsmarkt tonen Borgen dat gebruikers een scholingskeuze kunnen maken op basis van informatie over kansen op de arbeidsmarkt.	% Bezoekers arbeidsmarktinformatie Via telling van het aantal bezochte arbeidsmarktinformatiepagina's.	50%	80%
2.4	Arbeidsmarkt X Opleidingen Geschikte opleidingen tonen Gebruikers in staat stellen een scholingskeuze te maken door via op de arbeidsmarkt gevraagde skills bijpassende scholingsmogelijkheden te vinden.	% Matching arbeidsmarkt-opleidingen Via telling van gebruikers dat deze matchingsroute volgt.	20%	40%
2.5	Matching Subsidies Geschikte subsidies tonen Gebruikers in staat stellen met hulp van zelf geselecteerde arbeidsmarkt- en opleidingsinformatie passende subsidiemogelijkheden te vinden.	% Matching subsidie-informatie Via telling van het aantal bezoekers dat via matching subsidie-informatie krijgt.	50%	80%
2.6	Begeleiding Gerichte loopbaanbegeleidingsmogelijkheden tonen Gebruikers tijdens hun zoekproces gericht doorverwijzen naar voor hen relevante dienstverlening op het gebied van loopbaanbegeleiding.	% Bezoekers begeleidingsinformatie Via enquêtes bij loopbaanbegeleiders.	10%	20%
2.7	Bekendheid van het NPLO Bekendheid van het NPLO vergroten bij gebruikers en dienstverleners door gerichte communicatie.	% Bekendheid van het NPLO Via onafhankelijke steekproeven.	30%	50%
2.8	Gegevenskwaliteit van het NPLO De gegevensuitwisseling in de keten zo organiseren dat gebruikers kunnen beschikken over zo volledig mogelijke, relevante en actuele informatie.	% Gegevenskwaliteit van het NPLO Via meting van gegevens die aan de gegevenskwaliteitseisen voldoen.	80%	90%
2.9	Continuïteit van het NPLO Continuïteit van het beheer van het NPLO borgen door adequate inrichting van het beheer conform gestelde eisen.	% Beschikbaarheid van het NPLO Via meting van de tijd waarin het NPLO aan de kwaliteitseisen voldoet.	99,5%	99,5%

Onderwerp Beslisnotitie Gebruik RIO voor het NPLO

Datum 1 december 2021

Inleiding

Het Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO) gebruikt externe bronnen voor gegevens over opleidingen en scholing. De eerste versie van het NPLO zoals nu voorzien betreft gegevens uit EDU-DEX en RIO. EDU-DEX bevat scholing van voornamelijk private aanbieders, vaak met een keurmerk. EDU-DEX is met brancheorganisaties en NRTO bezig om ook scholingsgegevens op te nemen die bij deze organisaties geregistreerd staan maar niet door de opleider zelf in EDU-DEX geregistreerd zijn (bijvoorbeeld vanwege de kostendrempel).

Figuur 1: Stand gegevens over scholingsaanbod, december 2021.

RIO bevat gegevens over scholing van OCW-erkende opleiders. Tevens wordt in RIO het STAP-scholingsregister geïmplementeerd. Echter, voor de beoogde datum van livegang van het NPLO (1 maart 2022) zal RIO niet of niet voldoende gevuld zijn om in het NPLO een redelijk deel van dit scholingsaanbod vindbaar te maken. Deze memo beschrijft een aantal scenario's hoe het NPLO hiermee om kan gaan.

Stand van zaken RIO

DUO breidt in het ontwikkelproces RIO telkens uit met één of enkele onderwijssectoren. Nu kunnen opleiders uit het voortgezet onderwijs, het VAVO, en het MBO (BOL en BBL) gegevens registreren. RIO wordt momenteel uitgebreid om gegevens over STAP-subsidiabele opleidingen te registreren. Het uitbreiden van RIO om ook scholingsaanbod van het hoger onderwijs op te nemen staat gepland voor de eerste helft van 2022.

Voor het gebruik van RIO voor het NPLO heeft het programma de volgende beperkingen geconstateerd:

1. Het gegevensmodel van RIO voorziet (nog) niet in een veld waar de opleider een omschrijving van de opleiding kan invullen. De tekst van deze omschrijving is voor de

bezoeker van het NPLO nodig om een eerste indruk te kunnen krijgen van de opleiding. Daarnaast zal het NPLO meer gerichte zoekresultaten kunnen geven als een omschrijvende tekst ook meegenomen wordt in het zoekproces. RIO heeft inmiddels toegezegd het gegevensmodel uit te breiden met een (beperkte) omschrijving die de opleider (optioneel) kan invullen. Aangezien de verschillende opleiders zelf deze informatie (vrijwillig) invoeren en het bovendien een optioneel veld betreft, is de verwachting dat deze beschrijvingen nooit 100% gevuld zullen zijn en het geruime tijd zal duren voordat er een behoorlijke vulling is.

2. Daarnaast bevat het gegevensmodel de optie voor de opleider om een weblink naar een specifieke webpagina van de opleider over een opleiding op te nemen. Met een dergelijke link zou het NPLO de gebruiker gericht kunnen doorverwijzen naar nadere informatie over een opleiding. Helaas blijkt in de praktijk dat opleiders deze weblink nauwelijks vullen. Mogelijk wordt dit veroorzaakt door een technisch probleem. Hetzelfde geldt voor de voertaal van de opleiding. RIO kent ook geen categorisering in de vorm van thema's (bijvoorbeeld: automatisering) of sectoren (bijvoorbeeld: installatietechniek) die EDU-DEX bijvoorbeeld wel kent.
3. De dekking van RIO is nog onvoldoende.
 - a. Het aanbod van het hoger onderwijs staat voorlopig helemaal nog niet in RIO.
 - b. Het bekostigde MBO-aanbod staat inmiddels voor een aanzienlijk deel in RIO: 84% van de opleiders heeft ook daadwerkelijk opleidingen geregistreerd.
 - c. Het niet-bekostigde MBO-aanbod in RIO is beduidend geringer: 54% van de opleiders heeft nog geen enkele opleiding geregistreerd, en een deel van de opleiders hebben maar één of een enkele opleiding geregistreerd (en dus zeer waarschijnlijk niet hun complete aanbod).
 - d. Het STAP-subsidiabele aanbod – de private en publieke opleidingen die in aanmerking komen voor STAP-subsidie – is momenteel nog niet in RIO aanwezig; de verwachting is dat dit in de loop van 2022 mogelijk zal worden gemaakt. Vervolgens dient deze informatie ook nog aan de data export vanuit RIO (richting NPLO) te worden toegevoegd.

N.B.: Op basis van de periodieke rapportages van DUO over de vulling van RIO is geen goede inschatting te maken van de daadwerkelijke actuele dekking.

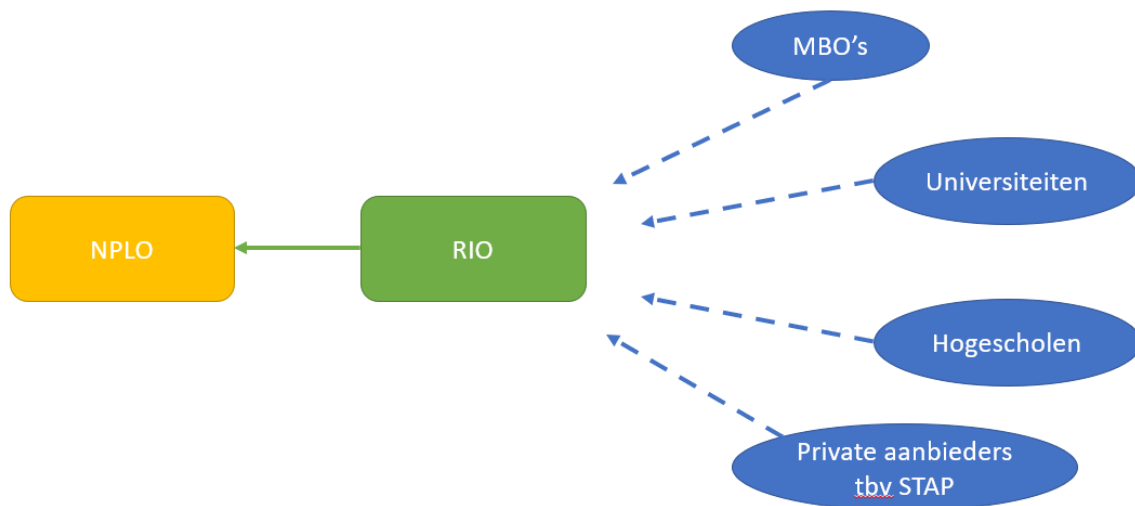
Op basis van bovenstaande beperkingen concludeert het programmteam dat de huidige beperkingen van RIO direct leiden tot wezenlijke hiaten in de informatie die het NPLO op 1 maart 2022 zou kunnen bieden aan gebruikers.

Gebruik RIO voor het NPLO

Naar aanleiding van de geconstateerde beperkingen heeft het programmteam de volgende scenario's opgesteld.

Scenario 1: Gebruik RIO zonder aanvullende bronnen

In dit scenario worden de bovenstaande beperkingen geaccepteerd. Eventueel zou nog gekozen kunnen worden voor uitstel van de livegang van het NPLO, om RIO en de opleiders meer tijd te geven de gegevens in RIO beter geschikt te maken voor het NPLO. De timing hiervan ligt buiten de controle van het programma.

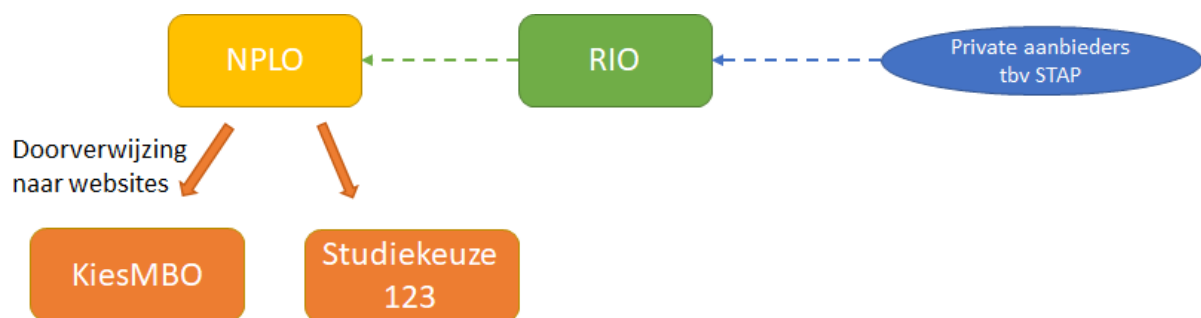

Figuur 2: Scenario 1 Gebruik RIO zonder aanvullende bronnen.

Scenario 2: Gebruik RIO, doorverwijzing naar KiesMBO en Studiekeuze123

In dit scenario gebruikt het NPLO RIO voor gegevens over de STAP-subsidiabele opleidingen. Voor het aanbod van het MBO en het HO wordt op het NPLO in het begin van het zoekproces doorverwezen naar respectievelijke KiesMBO en Studiekeuze123.

Nadeel van dit scenario is dat gebruikers geen geïntegreerd overzicht krijgen van voor hen interessant scholingsaanbod, en dat een deel van de gebruikers juist vanwege het doorverwijzen ook minder snel terugkomt op het NPLO.

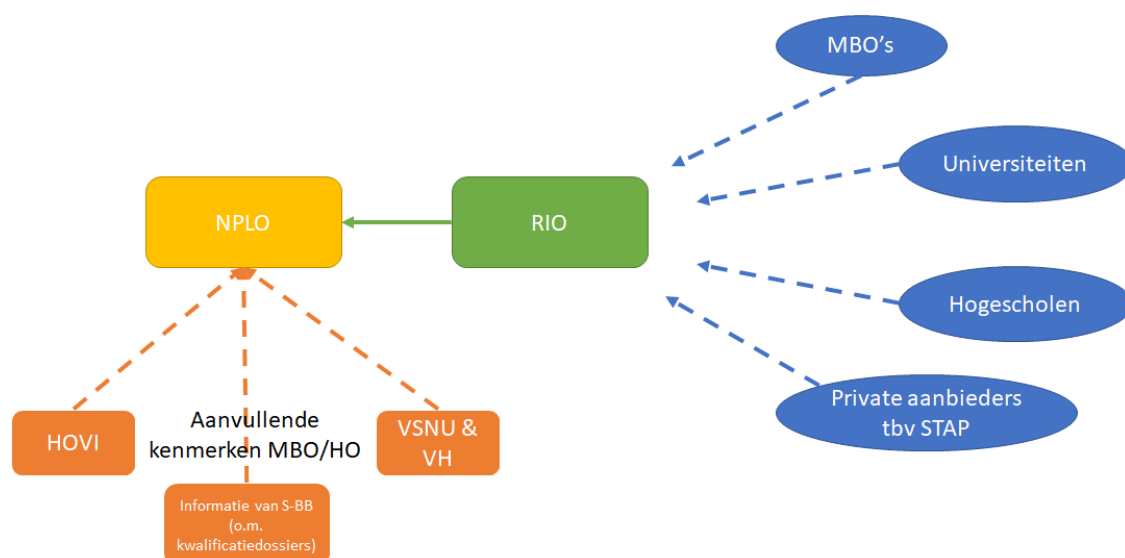
Figuur 3: Scenario 2 Gebruik RIO, doorverwijzing naar KiesMBO en Studiekeuze123.

Scenario 3: Gebruik RIO met tijdelijk gebruik van aanvullende bron voor MBO en alternatieve bronnen voor HO

In dit scenario gebruikt het NPLO RIO tijdelijk in combinatie met aanvullende bronnen. Het doel is wel om op afzienbare termijn uitsluitend gebruik te maken van RIO. De richtdatum voor de uitfasering van de aanvullende bronnen kan per onderwijssector verschillen.

Concreet zou dit scenario het volgende omvatten:

1. De basisgegevens van het MBO komen uit RIO. Het NPLO gebruikt het bestand met omschrijvingen van kwalificatiedossiers van S-BB als "omschrijving" wanneer dit in RIO ontbreekt. Dit leidt op het NPLO tot omschrijvingen van een beroep passend bij de opleiding, en geen omschrijving van de opleiding zelf. De koppeling tussen de gegevens in RIO en deze kwalificatiedossiers is redelijk goed te maken. Een link naar de opleiding op de website van de opleider ontbreekt dan nog. Aanvullende bestanden van S-BB kunnen mogelijk nog bruikbare informatie over opleidingen bevatten.
2. Gegevens van het hoger onderwijs betreft het NPLO van HOVI. HOVI bevat het aanbod van initiële scholing van hogescholen en universiteiten. Het NPLO vult dit aan met een bestand met post-initiële scholing (contractonderwijs) van de VSNU. Het NPLO-team heeft nog geen bestand ontvangen met post-initiële scholing van de hogescholen; VH beschikt over dergelijke informatie. HOVI bevat ook links naar opleidingswebsites. Aangezien RIO nog geen HO opleidingen bevat, is het nog onzeker of het koppelen van informatie uit deze externe bronnen zal lukken. Informatie over varianten en tracks van opleidingen maakt dit extra complex.
3. Gegevens van STAP-subsidiabele scholing komen uit RIO.

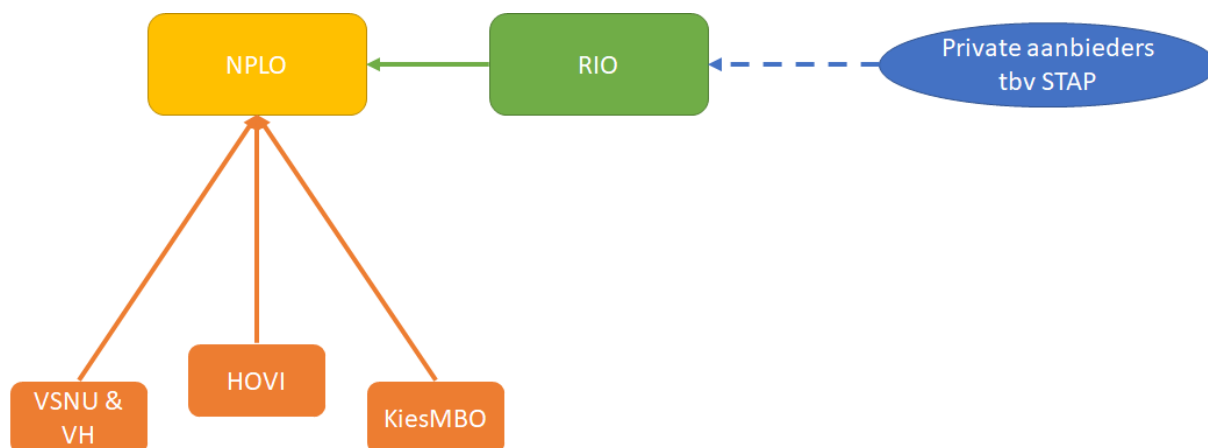

Figuur 4: Scenario 3 Gebruik RIO met tijdelijke gebruik van aanvullende bron voor MBO en alternatieve bronnen voor HO.

Scenario 4: Gebruik RIO met tijdelijk gebruik van alternatieve bronnen voor MBO en HO

In dit scenario gebruikt het NPLO voor het HO en MBO alternatieve bronnen. Het doel is wel om op termijn uitsluitend gebruik te maken van RIO. De richtdatum voor de uitfasering van de aanvullende bronnen kan per onderwijssector verschillen.

1. De gegevens van het MBO komen uit KiesMBO. Dit betreft het aanbod van initiële scholing (BOL en BBL, maar niet de derde leerweg). Het programmteam heeft het gegevensbestand van KiesMBO nog niet geanalyseerd, maar op basis van de website bevat dit bestand de gegevens die het NPLO nodig heeft. Gegevens over onbekostigde MBO opleidingen ontbreken.
2. Gegevens van het hoger onderwijs betreft het NPLO van HOVI. HOVI bevat het aanbod van initiële scholing van hogescholen en universiteiten. Het NPLO vult dit aan met een bestand met post-initiële scholing van de VSNU. Het programmteam kent nog geen bestand met post-initiële scholing van de hogescholen.
3. Gegevens van STAP-subsidiabele scholing komen uit RIO.

Figuur 5: Scenario 4 Gebruik RIO met tijdelijk gebruik van alternatieve bronnen voor MBO en HO.

Overwegingen

Uiteraard is ook een combinatie van de scenario's mogelijk: bijvoorbeeld voor MBO gebruik van het S-BB bestand *als aanvulling op* RIO, en voor HO gebruik van HOVI *in plaats van* RIO.

Wat betreft scenario's 2, 3 en 4 moet benadrukt worden dat het gaat om *tijdelijke* oplossingen, tot het moment dat RIO wel voldoende is gevuld en de informatie biedt die benodigd is voor het NPLO. Daarbij is het ook van belang dat tot die tijd:

- RIO werkt aan de realisatie van deze wensen.
- RIO eventueel samen met relevante partijen werkt aan betere rapportages over de daadwerkelijke dekkingsgraad.
- De opleiders samen met hun IT-dienstverleners werken aan de vulling van RIO, zowel voor wat betreft het initieel onderwijs (HOVI, KiesMBO) als post-initieel (behalve voor de universiteiten en hogescholen ontbreekt hier momenteel een eenduidige bron. Deze bron zou op termijn EDU-DEX kunnen zijn).

Verder kan het een overweging zijn om voor het NPLO een drempelwaarde voor de dekkingsgraad van RIO af te spreken (eventueel per onderwijssector). Wanneer de dekkingsgraad deze drempelwaarde overschrijdt gaat het NPLO over tot (exclusief) gebruik van RIO (voor die onderwijssector). Het expliciet maken van een dergelijke drempel kan voor de opleiders een extra stimulans zijn om zo snel mogelijk hun aanbod in RIO te krijgen.

Voor alle scenario's zal nagedacht moeten worden over een *ontdubbeling* van opleidingen die ook in EDU-DEX voorkomen. Zo bevat EDU-DEX reeds informatie van een aantal (vermoedelijk alleen onbekostigde) HO en MBO opleidingen, en wordt een deel van het private aanbod ten behoeve van STAP ook doorgegeven aan RIO.

Gevraagde besluiten

In het kader van de geconstateerde beperkingen vraagt het programma het volgende:

Stemt de stuurgroep in met het voorleggen van deze scenario's aan het bestuurlijk overleg en kan de stuurgroep al aangeven welk scenario of welke variant de voorkeur verdient?

Adviesrapport

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 29 januari 2021

Managementsamenvatting

Opdracht

In opdracht van het ministerie van onderwijs cultuur en wetenschappen (OC&W) is in de periode 23 november 2020 tot 29 januari 2021 middels een voorfase onderzocht wat er nodig is voor de bouw van het Landelijk Scholingsportaal (LS). Het doel van de voorfase is te achterhalen of de opdracht concreet genoeg is om te starten met de bouw hiervan.

Uit deze voorfase is gebleken dat de opdracht nog niet concreet genoeg is om hierna direct met de bouw van het LS te kunnen starten. Om deze reden is, in plaats van een Plan van aanpak voor de bouw, dit adviesrapport opgeleverd om aan de opdrachtgever een aantal keuzes voor te leggen in de vorm van een drietal scenario's met een advies. Het 2^e en 3^e scenario zijn niet meegenomen in de voorfase en behoeven verder onderzoek.

Scenario 1 'externe gegevensbronnen'

Dit scenario is gebaseerd op de resultaten uit deze voorfase, het afgegeven Minimum Viable Product (MVP) door het programma inclusief de randvoorwaarden. Om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de wens om het LS per 1 januari 2022 in gebruik te nemen is Scenario 1 'externe gegevensbronnen' het meest haalbare scenario. Dit scenario gaat uit van het (her)gebruik van beschikbare en door te ontwikkelen gegevensbronnen. Hierin wordt gebruik gemaakt van het Registratie Opleidingen en Instellingen (RIO) en EDU-DEX ten behoeve van het scholingsaanbod en mogelijk vindsubsidies.nl voor het financieringsaanbod. Aan de kant van de gegevensbronnen dient nog wel het een en ander aangepast te worden om het geschikt te maken voor het LS. Hierover zal samen met de organisaties van de gegevensbronnen nader in detail onderzocht moeten gaan worden. De planning voor de bouw van het LS is sterk afhankelijk van de aanpassingen op de gegevensbronnen.

Scenario 2 'eigen register'

Dit scenario gaat uit van een eigen register ten behoeve van het scholingsaanbod, financieringsmogelijkheden en mogelijk loopbaanprofessionals. Het register zal als gegevensbron dienen voor het LS door zelf de aanbieders op te nemen in het register. De ontwikkeling van het register zal parallel of als onderdeel van de ontwikkeling van het LS uitgevoerd kunnen worden. Naast het register zal mogelijk ook een afsprakenstelsel inclusief standaardisatie van informatie binnen het onderwijsveld nodig zijn. De verwachting is dat dit scenario meerdere jaren in beslag zal gaan nemen.

Scenario 3 'doorverwijzingen'

Dit scenario gaat uit van het enkel doorverwijzen van de gebruiker naar de juiste organisatie, portal of website. Aan de hand van diverse vragen op het LS kunnen gebruikers heel specifiek doorverwezen worden naar websites waar de gebruikers meer informatie kunnen vinden over scholingsaanbod, financieringsbronnen en loopbaanprofessionals. Met dit scenario kan de toegevoegde waarde voor het LS ter discussie komen te staan.

Advies

Aan de opdrachtgever wordt geadviseerd om te kiezen voor scenario 1 'externe gegevensbronnen', aangezien er nog beperkte tijd resteert tot 1 januari 2022. Dit scenario biedt de meest haalbare oplossing, waarmee op de korte termijn invulling gegeven kan worden aan het MVP. Dit betekent wel dat er nog een detailonderzoek nodig is met de organisaties van de gegevensbronnen en dat er uitsluitend gegeven moet worden door de opdrachtgever over de volgende aandachtspunten: inrichting regieorganisatie, mogelijk juridische beperkingen met betrekking tot het aanbod op het LS in verband met mogelijke concurrentie, beleid ten aanzien van zoekresultaten en eventuele kwaliteitscriteria voor de aanbieders (zie hoofdstuk 5).

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Over dit document.....	5
1.2	Doelgroep	5
1.3	Relatie met andere documenten	5
1.4	Leeswijzer	5
2	Werkwijze voorfase.....	6
3	Resultaten voorfase	7
3.1	Globaal functioneel ontwerp	7
3.2	Softwarearchitectuurdokument.....	7
3.3	Globaal datamodel.....	7
3.4	Proof of Concept.....	8
3.5	Software Kwaliteitsplan	8
4	Scenario's	9
4.1	Scenario 1, externe gegevensbronnen	9
4.2	Scenario 2, eigen register	9
4.3	Scenario 3, doorverwijzingen	11
5	Advies	12
5.1	Benodigde activiteiten	12
5.2	Aandachtspunten t.b.v. besluitvorming	12
	Management samenvattingen Voorfase Project	14
A.	Management samenvatting: Globaal functioneel ontwerp.....	14
B.	Management samenvatting: Softwarearchitectuurdokument	15
C.	Management samenvatting: Globaal datamodel	16
D.	Management samenvatting: Proof of concept (PoC);.....	17
E.	Management samenvatting: Software kwaliteitsplan.....	17
F.	Themavragen uitgangspunten en vereisten.....	18
G.	Samenvatting antwoorden themavragen	27
	Management samenvattingen Programma	35
H.	Management samenvatting: Mastertestplan.....	35
I.	Management samenvatting: Niet Functionele Eisen.....	37

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	22-01-2021	concept	Eerste opzet
0.2	10.2.e	25-01-2021	concept	Review 10.2.e verwerkt
0.3	10.2.e	27-01-2021	concept	Werkwijze voorfase, scenario's en advies uitgewerkt
0.9	10.2.e	29-01-2021	concept	Review 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e verwerkt en managementsamenvatting opgesteld.
0.9	10.2.e	29-01-2021	concept	Review 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e verwerkt en managementsamenvatting opgesteld.

Verzendlijst

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
10.2.e	ICTU	Projectleider
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

Template versie

Versie 2.1.0, 02-09-2020

1 Inleiding

1.1 Over dit document

In opdracht van het ministerie van onderwijs cultuur en wetenschappen (OC&W) is in de periode 23 november 2020 tot 29 januari 2021 middels een voorfase onderzocht wat er nodig is voor de ontwikkeling van het Landelijk Scholingsportaal (LS).

Tijdens deze voorfase is gewerkt aan de, in de projectovereenkomst vastgestelde, producten welke als basis voor de ontwikkeling van het LS kunnen gaan dienen.

Voor de uitvoering van de voorfase is het Minimum Viable Product ¹(MVP) van het programma als uitgangspunt gehanteerd:

- Betrouwbaar overzicht van het publieke en private aanbod van opleidingen;
- Betrouwbaar overzicht van de publieke en private financieringsbronnen voor opleidingen;
- Doorverwijzing van burgers naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanbegeleiding.

Naast deze uitgangspunten zijn onderstaande randvoorwaarden meegenomen in het onderzoek en de verschillende producten.

- Toetsen toegevoegde waarde bij experts;
- Geen gebruik van persoonsgegevens.

1.2 Doelgroep

Dit document is met name gericht aan de opdrachtgever, gedelegeerd opdrachtgever, de stuurgroep en de diverse stakeholders van het LS.

1.3 Relatie met andere documenten

Onderstaande documenten zijn als basis gebruikt voor de start van de voorfase:

- Programmaplan versie 0.1;
- Batenkaart versie 12-11-2021;
- ProjectStartArchitectuur versie 0.4.2.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze van deze voorfase. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de voorfase beschreven. Hoofdstuk 4 presenteert de verschillende scenario's. In hoofdstuk 5 is het advies opgenomen. Daar waar in dit document gesproken wordt over gebruiker wordt de bezoeker van het LS bedoeld.

¹ Een eerste versie van het product met het minimum aan functionaliteit die toegevoegde waarde voor de gebruiker heeft.

2 Werkwijze voorfase

Het doel van de voorfase is te achterhalen of de opdracht concreet genoeg is om te starten met de bouw van het LS. Hierbij wordt gekeken naar onder andere:

- Techniek (zoals platform, voortbrengingsproces software en koppelingen);
- Scope (kunnen voldoen aan de MVP);
- Planning (de haalbaarheid van 1-1-2022);
- Samenwerking (welke organisaties zijn hierbij betrokken);
- Risico's (en eventueel te nemen maatregelen).

In samenwerking met een tiental experts vanuit verschillende organisaties is via een aantal workshops onderzocht wat het LS zou moeten zijn. Hierin hebben we aandacht besteed aan de toegevoegde waarde, de wensen en eisen en gekeken waar de mogelijke risico's liggen. Hierin is het MVP steeds als uitgangspunt gebruikt.

Bij de start van de voorfase was nog onduidelijk of er voldoende draagvlak zou zijn voor de ontwikkeling van het LS. Daarnaast stond ook de toegevoegde waarde nog ter discussie omdat er al veel portalen bestaan op het gebied van scholingsaanbod, financieringen en loopbaanprofessionals. Denk aan KiesMBO, 123Studiekeuze, Springest en Opleiding.nl, wat zowel publieke als private portalen en sites zijn op dit gebied.

In nauwe samenwerking met de Product Owner² (PO) is een proof of concept (POC) gemaakt van het LS, in de vorm van een klikbare mock-up. Om tot een gedragen oplossing te komen zijn de experts betrokken bij de totstandkoming van het POC. Zo is een eerste versie van het POC getoetst met de experts en zijn de wensen en eisen geïnventariseerd. Dit heeft geresulteerd in een breed draagvlak onder de betrokken experts voor het LS.

De toegevoegde waarde van het LS is onder andere getoetst met behulp van de, in samenwerking met de experts opgestelde, en beantwoorde, themavragen en de samenvatting hiervan (zie bijlage F en G). Hieruit is naar vorgekomen dat het LS zowel van toegevoegde waarde is voor de individuele gebruiker als voor de betrokken organisaties. Ook het vergroten van de scholingsparticipatie, de ondersteuning van het Leven Lang Ontwikkelen beleid en het LS als centraal punt waarmee andere scholingsportalen verbonden zijn, zijn aan bod gekomen. Een groot zorgpunt van de experts is de kwaliteit van het aanbod - in de breedte (volledigheid) en de diepte (kwaliteit van de informatie zoals structuur/standaardisatie) van scholing, financiering en loopbaanprofessionals.

² De product owner vertegenwoordigt de belangen van de belanghebbenden waaronder de betrokken experts. De product owner prioriteert de eisen, binnen de afgegeven kaders. De afwegingen die hij maakt zijn mede gebaseerd op input van de belanghebbenden.

3 Resultaten voorfase

Het projectteam heeft samen met de PO op basis van de input van de experts gewerkt aan de volgende producten:

- Globaal functioneel ontwerp;
- Softwarearchitectuurdocument;
- Globaal datamodel;
- Proof of concept (PoC);
- Software kwaliteitsplan.

Uit deze voorfase is gebleken dat de opdracht nog niet concreet genoeg is om hierna direct met de bouw van het LS te kunnen starten. Om deze reden is, in plaats van een Plan van aanpak voor de bouw van het LS, dit adviesrapport opgeleverd om aan de opdrachtgever een aantal keuzes voor te leggen, zie hoofdstuk 5.

Verder is er onder de verantwoordelijkheid van het programma gewerkt aan het master testplan, informatiebeveiligingsplan in de vorm van een business impactanalyse, privacy impact assessment, niet-functionele eisen en de beschrijving van het minimum viable product. In dit hoofdstuk worden de resultaten hiervan kort samengevat. In de bijlage zijn de management samenvattingen per product opgenomen.

Om antwoorden te kunnen geven op de vraag welke onderdelen van bestaande en te ontwikkelen portals kunnen worden hergebruikt zijn een drietal gegevensbronnen onderzocht. Er is gekeken naar RIO van DUO, EDU-DEX van stichting EDU-DEX en vindsubsidies.nl. De eerste resultaten uit deze onderzoeken zijn verwerkt in de diverse producten en dienen als basis voor hoofdstuk 4, scenario 1, "externe gegevensbronnen".

3.1 Globaal functioneel ontwerp

Het globaal functioneel ontwerp beschrijft globaal de functionele specificaties van het LS, waarin de eisen van de PO (vertegenwoordigt de belanghebbenden) zijn verwerkt. Hierin is het MVP als uitgangspunt gehanteerd. De functionele specificaties worden tijdens de bouw van het LS iteratief verder in detail uitgewerkt.

3.2 Softwarearchitectuurdocument

De focus in het software architectuur document ligt vooral op de technische samenhang tussen het LS en de gegevensbronnen zoals de Registratie Opleidingen en Instellingen (RIO) en EDU-DEX.

Geschikte bronnen ten behoeve van het financieringsaanbod en loopbaanprofessionals zijn in deze fase niet onderzocht, hiervoor is nader onderzoek nodig. Wel is er een verkenning uitgevoerd in samenwerking met vindsubsidies.nl. Dit zou een mogelijke bron kunnen zijn ten behoeve van het financieringsaanbod.

Wanneer de context rondom de verschillende gegevensbronnen en de eisen op het gebied van functioneel-, applicatie- en technisch beheer duidelijk zijn kan gestart worden met het uitwerken van de daadwerkelijke software architectuur.

3.3 Globaal datamodel

Onderdeel van de opdracht was een verkenning van de verschillende bestaande databronnen en de (her)bruikbaarheid daarvan. Voor het scholingsaanbod is gekeken naar RIO en EDU-DEX en voor de financieringsbronnen naar vindsubsidies.nl.

Hieruit is gebleken dat geen van de bronnen op dit moment een volledig overzicht van het aanbod kan bieden, al zijn er wel plannen om dit te verbeteren. Daarnaast is er een vervolgonderzoek nodig waarin gekeken wordt naar de data zelf. Op basis daarvan zal duidelijk worden in hoeverre de verschillende bronnen bruikbaar zijn.

Op het gebied van loopbaanprofessionals is geen gestructureerde databron onderzocht. Hier zijn enkel de wensen geïnventariseerd. Dit omdat het aanbod op dit gebied zeer versnipperd is.

3.4 Proof of Concept

De proof of concept (PoC), in de vorm van een klikbare mock-up, geeft richting aan de verwachte functionaliteit en hoe het LS eruit zou kunnen zien. De PoC is opgesteld op basis van de input van de betrokken experts, in nauwe samenwerking met de PO. De PoC kan gezien worden als de carrosserie en design van de auto, de eerste contouren zijn geschetst, maar het uiteindelijke ontwerp kan nog veranderen. De PoC richt zich dus vooral op de buitenkant van het LS en niet op hetgeen er onder de motorkap nodig is.

3.5 Software Kwaliteitsplan

ICTU hanteert voor het ontwikkelen van maatwerksoftware de "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling". Deze Kwaliteitsaanpak houdt in dat ICTU voor elk softwareproject een aantal standaard maatregelen toepast, min of meer onafhankelijk van de precieze eisen die de opdrachtgever stelt aan de software. Het kwaliteitsplan geeft een overzicht van deze standaardkwaliteitsmaatregelen.

Eén van de standaard kwaliteitsmaatregelen is het uitvoeren van usabilitytesten om de gebruikskwaliteit van de software te toetsen. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de klantreizen³ zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

³ De zogenoemde reis omvat het traject en alle contactpunten (*touchpoints*) tussen een consument en een merk, product of dienst.

4 Scenario's

In dit hoofdstuk worden drie scenario's benoemd, waarvan de resultaten uit deze voorfase gericht zijn op scenario 1 binnen de afgegeven MVP en randvoorwaarden. De overige twee scenario's zijn niet meegenomen in deze voorfase en behoeven verder onderzoek.

4.1 Scenario 1, externe gegevensbronnen

Om zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de gestelde livegangdatum van 1-1-2022 voor het LS is Scenario 1 het meest haalbare scenario. Dit scenario gaat uit van het (her)gebruik van beschikbare en door te ontwikkelen gegevensbronnen. Hierin wordt gebruik gemaakt van RIO en EDU-DEX ten behoeve van het scholingsaanbod en mogelijk vindsubsidies.nl voor het financieringsaanbod.

In afstemming met de bronhouders staat al vast dat ook aan de kant van de gegevensbronnen het een en ander aangepast dient te worden om het geschikt te maken voor LS. Wat precies, dient nog verder te worden onderzocht en te worden afgestemd met de betrokken organisaties. Er is in ieder geval bereidheid getoond tot samenwerking en aanpassing van de gegevensbronnen.

Voordelen

Het (her)gebruik van bestaande bronnen maakt dat het wiel niet opnieuw uitgevonden hoeft te worden. Een groot percentage van het scholingsaanbod is opgenomen in een of beide bronnen. De inspanning gemoeid met de aanbieders bewegen om dit soort bronnen met de juiste informatie te vullen en actueel te houden is voor rekening van de bronhouders als mede de verantwoordelijkheid. Daarnaast hoeven de opleiders niet aan nóg een portaal hun informatie aan te leveren.

Nadelen

De onderzochten bronnen zijn niet direct geschikt voor gebruik. Er is in ieder geval nader onderzoek nodig van de gegevensbronnen, als mede verrijking van de gegevens, en verschillende aanpassingen. Nadat invulling is gegeven aan de eisen en wensen ten aanzien van het gebruik van de verschillende bronnen. Dienen er afspraken gemaakt te worden met de verschillende bronhouders over de benodigde aanpassingen en de nadere verrijking.

Dit brengt een grote afhankelijkheid van een tijdige realisatie van diverse aanpassingen aan de verschillende gegevensbronnen met zich mee. Op dit moment hebben we geen inzicht in de doorlooptijden en mogelijke startmomenten van deze aanpassingen. Tot slot kan dit scenario resulteren in concurrentie met de reeds bestaande portals/websites.

Aandachtspunten

Er dient een regieorganisatie aangewezen en ingericht te worden voor de regie op het LS en de keten waar het LS van afhankelijk is. De regieorganisatie zal in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en product owner richting geven aan het LS. Verder is het maken van afspraken met de bronhouders over de aan te leveren kwaliteit van informatie op basis van kwaliteitseisen nodig. Wanneer de gegevensbronnen niet de gewenste kwaliteit leveren zal ook het LS niet de gewenste kwaliteit kunnen tonen. Tot slot is het van groot belang dat er tijdig afspraken gemaakt worden met de verschillende partijen.

4.2 Scenario 2, eigen register

Scenario 2 gaat uit van een eigen register ten behoeve van het scholingsaanbod, financieringsmogelijkheden en mogelijk loopbaanprofessionals. Het register zal dienen als gegevensbron voor het LS door aanbieders zelf op te nemen in het register. De ontwikkeling van het register zal parallel of als onderdeel van de ontwikkeling van het LS uitgevoerd

moeten worden. Naast het register zal mogelijk ook een afsprakenstelsel inclusief standaardisatie van informatie binnen het onderwijsveld nodig zijn.

Voordelen

Een eigen register maakt dat je alles in eigen hand hebt, er is geen afhankelijkheid van andere publieke en/of private bronnen. Als overheidsorganisatie kun je daarmee zelf sturen op wat wel en niet wordt opgenomen op het LS, en kun je in eigen beheer, direct in de bron aanpassingen doen wanneer dit nodig is.

Nadelen

Het opstellen van een register vergt veel werk en daarmee meer tijd en geld, met een langere doorlooptijd als gevolg. Een livegang op 1-1-2022 is daarmee niet realistisch. Daarnaast betekent een eigen register ook eigen verantwoordelijkheid en een hogere beheerlast. Niet alleen het portaal maar ook het register moet onderhouden en beheerd worden. Ook de inspanning en verantwoordelijkheid van een nog op te richten onderzoeksteam komt bij het ministerie te liggen. Dit team zal zich moeten gaan richten op het traceren, verwerken, actualiseren en bijhouden van het aanbod op het gebied van scholing, financiering en loopbaanbegeleiding.

Verder zullen aanbieders verleid moeten worden om aan te sluiten op nóg een register en daar (handmatig) hun gegevens in te voeren en actueel te houden, bij wijzigingen moet niet één maar twee of meer bronnen (handmatig) aangepast worden door de aanbieder. Een tweede register doet geen recht aan de jarenlange inspanningen van de overheid (DUO) en het werkveld om deze informatie al samen te brengen voor gebruik door allerlei geïnteresseerde partijen. Tot slot kan dit scenario resulteren in concurrentie met de reeds bestaande portals/websites.

Aandachtspunten

Er dient een regieorganisatie aangewezen en ingericht te worden voor de regie op het LS en het bijbehorende register. Ook content beheer en/of redactie zal belegd en ingericht moeten worden. Verder is het vaststellen en implementeren van een nog op te stellen afsprakenstelsel een traject dat meerdere jaren in beslag zal nemen.

4.3 Scenario 3, doorverwijzingen

Op het gebied van scholing zijn er diverse private en publieke portals/websites beschikbaar. Voorbeelden zijn KiesMBO, Studiekeuze123, opleiding.nl, springest.nl. Scenario 3 gaat uit van het enkel doorverwijzen van de gebruiker naar de juiste organisatie, portal of website.

Aan de hand van diverse in vragen uitgewerkte klantenreizen kunnen gebruikers heel specifiek doorverwezen worden naar websites waar de gebruikers meer informatie kan vinden over scholingsaanbod, financieringsbronnen en loopbaanprofessionals. Hierbij kunnen filters als gewenst opleidingsniveau en werkstatus de gebruiker helpen om de juiste informatie te vinden en door te verwijzen naar bestaande bronnen.

Voordelen

Door enkel door te verwijzen is er geen sprake van concurrentie met de reeds bestaande platforms en wordt de gebruiker geholpen om door de bomen het bos te vinden.

Nadelen

Voor een goede doorverwijzing dienen portals/websites op het gebied van scholingsaanbod, financieringsbronnen en loopbaanprofessionals zoals springest.nl, opleiding.nl en vindsubsidies.nl in kaart gebracht te worden. Dit is veel werk en ook zeer onderhoudsintensief. Daarnaast kun je je afvragen wat de toegevoegde waarde is ten opzichte van een reguliere zoekmachine.

Tot slot heb je als overheid minder controle op de kwaliteit van het aanbod dat gebruikers via het LS indirect gaan vinden. Er is geen zicht op de kwaliteit en je hebt weinig invloed op hetgeen getoond wordt op de portals/websites. Een regieorganisatie dient met deze portals/websites kwaliteitsafspraken te maken.

Aandachtspunten

In dit scenario wordt afgestapt van de meegegeven scope (MVP), zoals beschreven in het programmaplan. Dit betekent dat er een nieuw minimum viable product zal moeten worden vastgesteld. Een omvangrijk onderzoeks- en redactieteam is nodig om zorg te dragen voor het tonen van de juiste doorverwijzingen en het continu actualiseren van bijvoorbeeld de beschikbare financieringsbronnen.

5 Advies

Wij adviseren scenario 1 'externe gegevensbronnen', aangezien er nog beperkte tijd rest tot 1-1-2022. Scenario 1 biedt de meest de realistische oplossing, waarmee op de korte termijn invulling gegeven kan worden aan het MVP. Dit advies is alleen van toepassing indien besloten wordt vast te houden aan het MVP en de wens om dit op de kortst mogelijke termijn in gebruik te nemen.

Door met dit advies in te stemmen wordt tevens impliciet ingestemd met een afhankelijkheid van private organisaties in ieder geval voor de korte/middellange termijn.

Het is mogelijk om parallel daaraan ook scenario 2 'eigen register' uit te voeren door eerst met een onderzoek te starten. Werken aan standaardisatie in de keten en bij opleiders neemt veel tijd in beslag. In de tussentijd zou je live kunnen gaan met een portaal gebaseerd op gegevens uit EDU-DEX en RIO.

Aanvullende wensen qua functionaliteit kunnen meegenomen in de doorontwikkeling, dit gezien de beperkte tijd voor de ontwikkeling van het LS tezamen met de benodigde koppelingen met de betrokken bronhouders RIO, EDU-DEX en andere (mogelijke) bronnen.

Omdat we nog geen concrete afspraken hebben met de bronhouders en de beheersorganisatie kunnen we nog geen uitspraken doen over de planning en de haalbaarheid als het gaat om de wensdatum van 1-1-2022.

5.1 Benodigde activiteiten

Uitgaande van scenario 1 'externe gegevensbronnen', dat de gegevensbronnen nog niet geschikt zijn (b.v. RIO, vindsubsidies.nl) of nog geheel onbekend (loopbaanprofessionals) zijn onderstaande benodigde activiteiten opgesteld. Er is derhalve een overbruggingsfase nodig waarin onderstaande (actie)punten opgepakt worden. Op basis van concrete uitkomsten kunnen we vervolgens de producten uit deze voorfase verder afronden en geschikt maken voor de bouw van het LS.

- Inventariseren benodigde technische aanpassingen aan RIO;
- Vinden van geschikte bronnen voor scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals;
- Maken van passende afspraken met de bronhouders;
- Vinden van aanvullende bronnen voor scholing als de dekking van RIO en EDU-DEX als onvoldoende wordt beschouwd;
- Het betrekken van de beheerorganisatie en vervolgens inventariseren van eisen en -wensen vanuit functioneel, applicatie en technisch beheer, en hun implicaties;
- Nader onderzoek van de daadwerkelijke informatie om te zien of de bronnen RIO, EDU-DEX en mogelijk vindsubsidies.nl inderdaad leveren wat hun datamodel aangeeft, met name als het gaat om de structuur en kwaliteit;
- Onderzoeken of er inkoop technisch zonder meer gebruik gemaakt kan worden van de genoemde bronnen;
- Onderzoeken van de technische oplossing voor het ontsluiten van de gegevens;
- Onderzoeken in hoeverre het taalgebruik in bronnen passend (B1) is voor de beoogde doelgroep. Wanneer dit niet het geval is zijn afspraken hierover met de verschillende aanbieders nodig.

5.2 Aandachtspunten t.b.v. besluitvorming

Aan de opdrachtgever wordt om besluitvorming gevraagd ten aanzien van het te kiezen scenario. Om zoveel mogelijk tegemoet te kunnen komen aan de gewenste livegang datum en MVP wordt aan de opdrachtgever gevraagd om te kiezen voor scenario 1.

Voor scenario 1 dient wel op zeer korte termijn door de opdrachtgever uitsluitsel te worden gegeven over de volgende aandachtspunten:

- Het aanwijzen en inrichten van een regieorganisatie voor de regie op het LS en de keten waarvan het LS afhankelijk is, is noodzakelijk. De regieorganisatie zal in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en product owner richting geven aan het LS;
- Het LS overlapt in beoogde functionaliteit (m.n. scholingsaanbod) met het aanbod van commerciële partijen (springest, millian, edubookers, opleiding.nl, etc.). De vraag is of dit vanuit oogpunt van concurrentie leidt tot bepaalde juridische beperkingen aan informatie die wel/niet via het LS aangeboden mag worden;
- Het LS zou marktverstorend kunnen werken als bepaalde aanbieders meer of hoger in de zoekresultaten voorkomen. Dit zou bijvoorbeeld kunnen gebeuren bij grote aanbieders die kleinere aanbieders uit zoekresultaten kunnen wegdrücken. Het LS zal beleidsrichtlijnen nodig hebben hoe hiermee om te gaan.
- Een besluit over of de aanbieders die via het LS vindbaar zijn wel of niet moeten voldoen aan bepaalde kwaliteitscriteria (keurmerk, certificering, lid beroepsvereniging, etc.) is vereist voor de bouw van het LS. Indien aanbieders geacht worden te voldoen aan een bepaalde kwaliteit dan zullen ook kwaliteitscriteria moeten worden vastgesteld.

Management samenvattingen Voorfase Project

A. Management samenvatting: Globaal functioneel ontwerp

Dit globaal functioneel ontwerp van het Landelijk Scholingsportaal (LS) beschrijft de functionele specificaties van het Landelijk Scholingsportaal, die de eisen van de belanghebbenden vertegenwoordigen.

De eisen zijn gegroepeerd per type gebruiker. Dit ontwerp maakt onderscheid tussen bezoekers, externe registraties (dit zijn de gegevensbronnen voor het portaal met daarin scholingsinformatie, scholingsmiddelen en/of loopbaanadviseurs), functioneel beheerders en de opdrachtgever.

Bezoekers van het LS kunnen zoeken naar scholingsaanbod (LS_A002⁴) en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven om zoekresultaten toe te spitsen op hun specifieke situatie (LS_A001). Bezoekers kunnen de gevonden scholingen met elkaar vergelijken (LS_A003). Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden aanbieders bekijken en naar hun website navigeren (LS_A004).

Bezoekers kunnen op het LS een overzicht vinden van verstrekkers van scholingsmiddelen en navigeren naar de websites van deze verstrekkers (LS_B001). Bezoekers kunnen ook zoeken naar scholingsmiddelen en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven (LS_B002) om zoekresultaten te beperken (LS_B003). Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden verstrekkers bekijken en naar hun website navigeren (LS_B004).

Bezoekers kunnen op het LS een overzicht met loopbaanadviseurs openen en specifieke aanbieders selecteren om naar hun website te navigeren (LS_C001). Bezoekers kunnen ook zoeken naar loopbaanadviseurs en daarbij voorkeuren, bijvoorbeeld regio, opgeven (LS_C002) om zoekresultaten te beperken (LS_C003). Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden loopbaanadviseurs bekijken door naar hun website te navigeren (LS_C004).

Indien nodig kunnen bezoekers hulp vragen bij het gebruik van het LS via een chatbot (LS_F001). Als er problemen zijn met het LS, bijvoorbeeld haperende synchronisatie met externe registraties, krijgen bezoekers hierover een melding te zien op het portaal (LS_G001).

Externe registraties met scholingsaanbod kunnen worden aangesloten op het LS (LS_A005) en het aanbod wordt vervolgens periodiek gesynchroniseerd met de gegevens in het LS (LS_A006). Hetzelfde geldt voor externe registraties met financieringsbronnen; ook die kunnen worden aangesloten op het LS (LS_B005) waarna het aanbod periodiek wordt gesynchroniseerd met de gegevens in het LS (LS_B006).

Functioneel beheerders beschikken over een dashboard om de huidige status van het systeem en de status van de synchronisatie met externe registraties te monitoren (LS_D001). Als er storingen optreden kan een functioneel beheerder via het dashboard een melding voor bezoekers plaatsen (LS_D002). Functioneel beheerders beheren verder de redactionele content van het portaal (LS_D003).

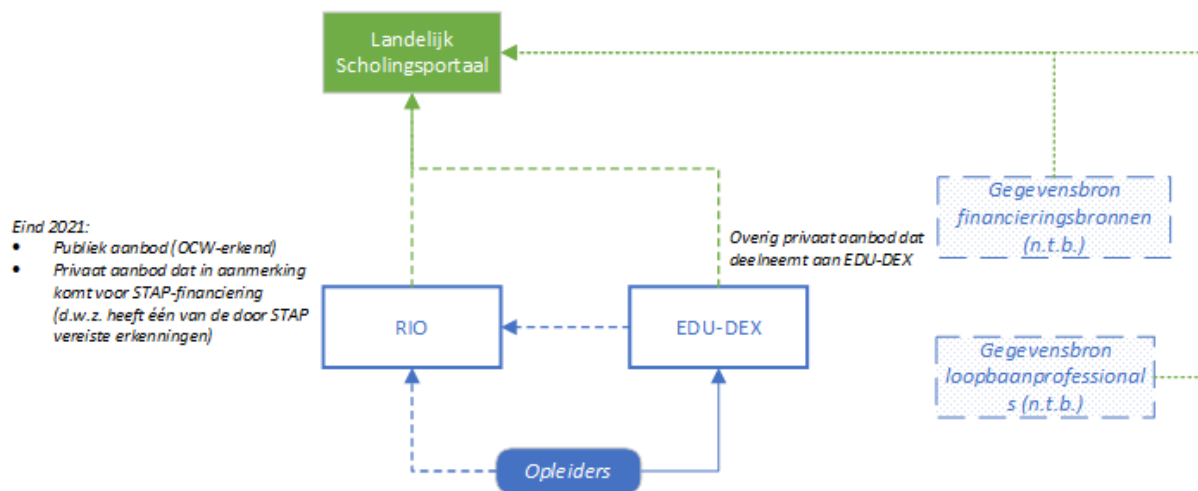
De opdrachtgever, tenslotte, kan gebruikscijfers inzien (LS_E001).

⁴ De codes tussen haakjes verwijzen naar de eisen verderop in dit document.

B. Management samenvatting: Softwarearchitectuurdocument

Dit document beschrijft de architectuur van het Landelijk Scholingsportaal (LS). De focus ligt in deze fase met name op de technische samenhang tussen het LS en de gegevensbronnen. Wanneer meer bekend is over deze bronnen en de verdere context (zoals de beheerpartij en de functionele en technische (beheer)eisen die deze aan het LS stelt, en een aantal beleidsmatige aspecten) zal de focus van dit document meer komen te liggen op de software-architectuur van het LS zelf.

Een belangrijk uitgangspunt is dat het LS zelf géén gegevens over aanbod van scholing, scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals registreert. Deze informatie komt dus vrijwel uitsluitend van externe bronnen, en aanbieders kunnen niet bij het LS zelf terecht om geregistreerd en daarmee uitsluitend vindbaar te worden via het LS⁵.

Figuur 1: Gegevensbronnen voor het LS⁶.

De bronnen die het Minimum Viable Product (MVP) van het LS nodig heeft zijn:

1. RIO voor de publieke OCW-erkende opleidingen en voor de private opleidingen die in aanmerking komen voor STAP-financiering. Vanwege de eisen uit STAP gelden voor deze opleiders en opleidingen kwaliteitseisen. Aan RIO zijn nog technische uitbreidingen nodig die momenteel niet op de RIO-ontwikkelagenda staan.
2. EDU-DEX voor private opleiders/opleidingen die niet in aanmerking komen voor STAP-financiering. Dit vereist dat opleiders die vindbaar willen zijn via het LS aangesloten moeten zijn bij EDU-DEX. Dit brengt eenmalige en structurele kosten voor de opleiders met zich mee. EDU-DEX wordt gebruikt door meerdere websites. Specifieke aanpassingen of uitbreidingen voor het LS zijn in principe mogelijk; nader onderzoek is vereist of deze ook nodig zijn.
3. Gegevensbron(nen) voor informatie over financieringsmogelijkheden voor scholing. Eén optie die verkend is, is vindsubsidies.nl, een bedrijf dat informatie over subsidie- en financieringsbronnen op landelijk en regionaal en Europees verzamelt, redactie op voert, categoriseert naar sector, en deze informatie tegen vergoeding beschikbaar stelt aan geïnteresseerde organisaties. Vindsubsidies.nl is als mogelijke gegevensbron kort onderzocht. Aanpassingen bij

⁵ Bij (hoge) uitzondering is het denkbaar dat het LS toch wat gegevens zelf moet beheren.

⁶ Dit is een vereenvoudigde weergave van **Error! Reference source not found.** op pagina 12.

vindsubsidies.nl aan informatie (dekking m.n. voor regionale regelingen, structuur en metadata, taalgebruik) en techniek zijn zeker nodig om gebruik voor het LS mogelijk te maken.

Andere gegevensbronnen met informatie over financieringsmogelijkheden zijn niet onderzocht en ook niet bekend.

4. Nog nader te bepalen en onderzoeken bron(nen) voor informatie over loopbaanprofessionals.

Door de nog ontbrekende functionaliteit in RIO, de huidige beperkingen aan de onderzochte gegevensbron voor financieringsmogelijkheden en door de nog ontbrekende bronnen voor informatie en loopbaanprofessionals is het momenteel niet mogelijk om zinvol te starten met de software-ontwikkeling van het Minimum Viable Product van het LS.

In een vervolg is uitwerking van ten minste de volgende aspecten nodig:

- Aard van de technische aanpassingen aan RIO.
- Vinden van (aanvullende) geschikte bronnen voor financieringsbronnen en loopbaanprofessionals en maken van passende afspraken met de houders van deze bronnen.
- Vinden van aanvullende bronnen voor scholing als de dekking van RIO en EDU-DEX als onvoldoende wordt beschouwd.
- Nader onderzoek naar de daadwerkelijke informatie in de bronnen om te zien of deze bronnen inderdaad bij het LS passende informatie leveren.
- Eisen en -wensen vanuit functioneel, applicatie en technisch beheer, en hun implicaties.
- Eisen aan de wijze van prioriteren en presenteren van zoekresultaten zodoende dat deze zo min mogelijk marktverstoring zijn ("gelijk speelveld"). Anders zou het kunnen voorkomen dat bepaalde grote aanbieders met veel aanbod andere aanbieders wegdrücken in zoekresultaten. Hiervoor zijn in eerste instantie beleidsmatige richtlijnen nodig.

C. Management samenvatting: Globaal datamodel

Het Landelijk Scholingsportaal wordt een verzamelplaats voor informatie uit verschillende bronnen over:

- Opleidingen
- Financieringsbronnen
- Doorverwijzing naar loopbaanprofessionals (adviseurs en bemiddelaars)

Als onderdeel van de voorfase van het programma Landelijk Scholingsportaal zijn de wensen van belanghebbenden geïnventariseerd voor wat betreft de informatie op het portaal. Deze wensen komen enerzijds voort uit de gebruikersbehoeften en anderzijds ter ondersteuning van de beoogde functionaliteit.

Naast de gebruikerswensen is een aantal informatiebronnen onderzocht: in hoeverre bieden zij de benodigde informatie? Voor opleidingen waren dat EDU-DEX en de Registratie Opleidingen en Instellingen (RIO). Voor financieringsbronnen was dat vindsubsidies.nl. Voor loopbaanprofessionals is nog geen bron gevonden, en zal een afweging moeten worden gemaakt welke criteria gehanteerd gaan worden om verwijzingen naar specifieke loopbaanprofessionals al dan niet op te nemen op het portaal.

Geen van de onderzochte bronnen bevat een compleet overzicht van alle opleidingen of financieringsbronnen. Ook voor wat betreft de informatie zelf, en dan met name

'aanknopingspunten' voor het Landelijk Scholingsportaal (bijvoorbeeld om te gebruiken als zoekfilter) zijn de bronnen niet volledig. Zo zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden om opleidingen en financieringsbronnen aan specifieke gebruikerskenmerken als leeftijd of werkstatus te koppelen vrij beperkt.

Een verder onderzoek van de daadwerkelijke data is dan ook nodig om uitsluitsel te geven over de bruikbaarheid van de bronnen. Zowel qua breedte als diepte zijn er echter door de bronhouders reeds ontwikkelingen gepland of is er bereidheid om mee te werken ten behoeve van aansluiting op het Landelijk Scholingsportaal.

Conceptueel sluiten de wensen en de bronnen goed op elkaar aan. Uit de wensen en bronnen is een eerste globaal datamodel ofwel 'conceptueel informatiemodel' gededistilleerd dat zou kunnen dienen als basis voor een eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal. Dit informatiemodel dient te worden getoetst bij de belanghebbenden: is dit inderdaad wenselijk en voldoende? Ook kan het worden gebruikt bij een nader onderzoek van de daadwerkelijke data uit de bronnen: kunnen zij inderdaad de benodigde informatie leveren? Beide stappen leiden tot een meer aangescherpt, logisch informatiemodel.

Daar waar de bronnen onvoldoende bruikbare informatie bevatten kan samen met de bronhouders gekeken worden naar de mogelijkheden om het aanbod uit te breiden, of gezocht worden naar alternatieve, aanvullende bronnen.

D. Management samenvatting: Proof of concept (PoC);

Het project startte met het opstellen van een serie themavragen door ons team. Bij het project betrokken experts hebben deze kort en helder beantwoord. Daarnaast vroegen we hen om zich in verschillende persona's (bezoekers) te verplaatsen en deze vanuit hun eigen perspectief te beschrijven.

Deze input was ons uitgangspunt voor het opstellen van klantreizen. In nauwe samenwerking met product owner **10.2.e** zijn user flows - in de vorm van mindmaps - gemaakt die in beeld brengen met welke stappen verschillende potentiële gebruikers door het portaal navigeren.

Het resultaat van dit stappenplan is de interactieve mock-up (Proof of Concept) van het Landelijke Scholingsportaal. Deze hebben we deze op 27 januari aan de experts en andere belangstellenden gepresenteerd.

E. Management samenvatting: Software kwaliteitsplan

ICTU hanteert voor het ontwikkelen van maatwerksoftware de "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling". Deze Kwaliteitsaanpak houdt in dat ICTU voor elk softwareproject een aantal standaard maatregelen toepast, min of meer onafhankelijk van de precieze eisen die de opdrachtgever stelt aan de software. Dit kwaliteitsplan geeft een overzicht van deze standaard kwaliteitsmaatregelen. Voor de realisatiefase zijn de belangrijkste maatregelen:

- Het hanteren van expliciete entry- en exitcriteria voor het oppakken en afronden van werk
- Het toepassen van het ICTU-kwaliteitssysteem (*Quality-time*)
- Het bewaken van de kwaliteit van de broncode op aspecten als complexiteit en omvang
- Het uitvoeren van verschillende testvormen zoals unit testen, systeemtesten, performancetesten, securitytesten, toegankelijkheidstesten, en usabilitytesten

- Het zichtbaar maken en managen van technische schuld⁷

Eén van de standaard kwaliteitsmaatregelen is het uitvoeren van usabilitytesten om de gebruikskwaliteit van de software te toetsen. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de *customer journeys* zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

F. Themavragen uitgangspunten en vereisten

Themavragen, uitgangspunten en vereisten

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 29 januari 2021

⁷ Technische schuld is een term die gebruikt wordt om aan te geven dat software achterstallig onderhoud heeft en/of een technische structuur die niet optimaal is. Dit is aan de buitenkant meestal niet zichtbaar (de software kan prima werken) maar leidt op termijn tot het slecht onderhoudbaar zijn van de software en daardoor tot een langzamere ontwikkeling of duur onderhoud.

Inhoudsopgave

1	Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)	21
2	Welke (informatie over) opleidingen/scholing op LS?	21
3	Welke Informatie over scholingsmiddelen/financieringsbronnen op LS?	22
4	Welke aanbieders van opleidingen/scholing (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)	23
5	Functioneel #1	23
6	Functioneel #2.....	25
7	Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering.....	25
8	Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars	25
9	Toegevoegde waarde en positionering LS	26

Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)

Uitgangspunten/vereisten LS:

- Het LS is er voor iedere NL-burger, of je nou werkend, werkzoekend, laag- of hoogopgeleid bent, werkgever of loopbaanadviseur, in een re-integratietraject zit, gericht op zoek bent naar scholing of je alleen wilt oriënteren en meer te weten wilt komen. Dit betekent dat de inhoud van het LS (aanbod opleidingen/scholing en aanbod financieringsbronnen) niet op een specifieke doelgroep/doelgroepen wordt afgestemd.
- Daarom komen op het LS alle (kwalitatieve) opleidings- en scholingsmogelijkheden (zowel post-initieel als initieel) en alle financieringsmogelijkheden te staan, zowel voor lager als hoger opgeleiden, werkenden en werkzoekenden etc.
- Het LS bedient dus alle mogelijke doelgroepen.

Vragen:

- Kloppen bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Of zou de informatie over opleidingen/scholingsmiddelen op het LS toch (meer) afgestemd moeten worden op bepaalde doelgroepen (bijvoorbeeld laagopgeleiden) en minder op andere doelgroepen?
- Zo ja, met welke doelgroepen zouden dan in ieder geval rekening gehouden moeten worden? Wat zijn dan in dit opzicht de belangrijkste doelgroepen?
- Is het LS ook voor statushouders, mensen die wachten op een verblijfsvergunning e.d.?

Welke (informatie over) opleidingen/scholing op LS?

Uitgangspunten/vereisten

- In principe komt al het opleidings- en scholingsaanbod van publieke en private aanbieders die aan nader te bepalen kwaliteitscriteria voldoen (zie bij 5) op het LS te staan.
- Aan de opleidingen/scholing zelf worden geen aanvullende(kwaliteits-)eisen gesteld. Het gegeven dat de aanbieders geselecteerd zijn op kwaliteit geeft voldoende garantie voor de kwaliteit van de opleidingen/scholing.
- Het is niet de bedoeling dat het LS summiere (inhoudelijke) informatie over opleiding en scholing geeft en alleen doorverwijst naar websites/portals waarop uitgebreide informatie staat.
- De informatie over opleidingen en scholing op het LS moet voldoende zijn om aan de informatiebehoefte van de gebruiker te voldoen c.q. een antwoord op zijn/haar vragen te krijgen. In dit verband kan gedacht worden aan het type informatie dat op websites als Independer staat en die een vergelijking tussen aanbieders/producten mogelijk maakt op basis van de meeste relevante kenmerken
- Alleen voor de echte detailinformatie, of voor inschrijving en betaling wordt de gebruiker naar andere websites doorverwezen (bijvoorbeeld van de aanbieder van de opleiding).
- Op het LS moet ook algemene informatie komen te staan over onderwijs en opleiding die gebruikers helpt om de juiste vragen te stellen en gericht te kunnen zoeken op het LS. Denk daarbij aan informatie over leerwegen/leerroutes, onderwijstypen e.d.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke informatie over opleidingen en scholing zou er minimaal op het LS moeten staan (bijvoorbeeld aanbieders, naam opleiding, duur, studiebelasting, inhoud, e.d.)?
- Welke algemene (achtergrond)informatie over opleiding en onderwijs zou er in ieder geval op het LS moeten komen?
- Is een aanpak zoals op Independer of andere vergelijkingswebsites een goed uitgangspunt?
- Zou aan de opleidingen/scholing eisen gesteld moeten worden ten aanzien van arbeidsmarktrelevantie, civiel effect, beroepsgerichtheid en opbrengst (diploma, certificaat, andere waarde documenten)?
- Is het wel mogelijk alle vormen van opleiding en scholing op het LS te zetten (denk aan e-learning, micro-credentials)? Zo nee, welke vormen van opleiding/scholing wel en welke niet en welke criteria zouden daarbij gehanteerd kunnen worden?

Welke Informatie over scholingsmiddelen/financieringsbronnen op LS?

Uitgangspunten

- Het LS functioneert niet alleen als doorverwijsportaal naar websites met informatie over scholingsmiddelen.
- Op het LS komt alle relevante informatie te staan die nodig is om de gebruiker een antwoord te geven op de vraag van welke scholingsmiddelen hij gebruik kan maken in zijn specifieke situatie.
- Voor de echte detailinformatie wordt de gebruiker doorverwezen (bijvoorbeeld voor indienen subsidieaanvraag).
- In principe komt alle beschikbare informatie over publieke (Rijk, gemeenten, provincies, regionale samenwerkingsverbanden) en private scholingsmiddelen (branches, O&O-fondsen, cao-afspraken) op het LS te staan, behalve die van individuele bedrijven/werkgevers.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke categorieën private en publieke scholingsmiddelen zijn er waarop individuen/organisaties aanspraak kunnen maken?
- Welke van deze categorieën moeten zeker op het portaal staan?
- Wie kan gegevens over private en publieke scholingsmiddelen leveren?
- Met wie zouden daarover afspraken gemaakt moeten worden?
- Hoe kun je informatie over private en publieke scholingsmiddelen op het portaal het beste inzichtelijk maken voor de gebruiker?
- Zou je ten aanzien van publieke en private scholingsmiddelen ook criteria moeten/kunnen hanteren voor toelating tot het portaal?
- Is het mogelijk op het portaal een integraal overzicht te geven van alle publieke en private scholingsmiddelen/financieringsbronnen?

Welke aanbieders van opleidingen/scholing (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)

Uitgangspunten/vereisten:

- Het LS is in principe toegankelijk voor alle aanbieders, maar in de praktijk moeten aanbieders wel aan (minimale) kwaliteitscriteria voldoen. We gaan dus niet uit van een high-trustmodel.
- De kwaliteit van alle publieke aanbieders (reguliere onderwijsinstellingen) is geborgd via NVAO en Inspectie van het Onderwijs. Dus alle publieke aanbieders hebben zonder meer toegang tot het LS.
- Private aanbieders hebben toegang tot het LS als ze kunnen aantonen dat ze aan bepaalde kwaliteitsvereisten voldoen op basis van keurmerken, certificering e.d.
 - private aanbieders die in het scholingsregister van de STAP-regeling staan krijgen sowieso toegang tot het LS. Dit zijn aanbieders met een NRTTO-keurmerk, aanbieders die gevalideerd zijn door het NLQF, EVC-aanbieders en branche-erkende opleiders/organisaties)
 - private aanbieders die voldoen aan andere gangbare keurmerken in de private opleidingsmarkt die niet bij STAP worden gehanteerd, krijgen ook toegang.
- Private aanbieders die niet aan bovenstaande kwaliteitscriteria kunnen voldoen, krijgen via het LS informatie over welke stappen ze moeten zetten om aan deze criteria te voldoen.
- Het LS gaat niet als poortwachter fungeren om de kwaliteit van aanbieders te controleren, bijvoorbeeld met een commissie van deskundigen.
- Er komen alleen aanbieders gevestigd in NL op het LS.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke keurmerken, vormen van certificering e.d. zijn er (buiten die bij STAP gehanteerd worden) in de private opleidingsmarkt en zijn deze bruikbaar als toelatingscriterium (denk aan ISO-certificering, CEDEO)?
- Zijn er buiten deze kwaliteitscriteria andere criteria die je zou kunnen hanteren?
- Kun je een voorlopige plaatsing (proeftijd) op het LS hanteren voor aanbieders die nog niet aan de kwaliteitscriteria voldoen?
- Hoe ga je om met aanbieders die niet aan de kwaliteitscriteria voldoen, maar wel kwalitatief goede en arbeidsmarktrelevante opleidingen/scholing verzorgen?
- Is het werken met kwaliteitscriteria nadelig voor kleine aanbieders/eenpitters en welk deel van de opleidingsmarkt mis je dan?
- Als je niet alle private aanbieders toelaat, dan kun je niet waarmaken dat je met het portaal een integraal overzicht geeft.
 - Is dat problematisch c.q. nadelig voor de gebruiker?
 - Levert dat problemen op voor de toegevoegde waarde van het LS?

Functioneel #1

Uitgangspunten/vereisten

- Het is belangrijk dat het LS zo wordt ingericht dat het voor alle NL-burgers gemakkelijk te gebruiken is. Qua gebruikersvriendelijkheid (slimme zoekfuncties, snelle filtering, intuïtief e.d., met weinig 'klikken' een resultaat/antwoord) moet het LS minstens zo goed zijn als de beste portals/websites op de markt.
- Dit betekent dat het LS in ieder geval voor de meest kwetsbare groepen gebruiksvriendelijk moet zijn, zoals degenen met beperkte digitale vaardigheden en (zeer) laagopgeleiden. Hierbij rekening houden met eventuele wettelijk eisen die aan websites van de overheid gesteld worden.
- Het voorgaande betekent niet dat geen rekening gehouden hoeft te worden met hoger opgeleiden; ook zij kunnen problemen ervaren bij het zoeken naar informatie.
- Voor het LS is het zaak doelgroepen te formuleren in relatie tot het gebruik van en de navigatie binnen het LS en de wijze waarop gegevens gepresenteerd worden.
- Voor deze doelgroepen moeten corresponderende gebruikersprofielen (personae/user stories) en klantreizen (customer journeys) opgesteld worden.
- Op de startpagina van het LS zou meteen een filtering moeten plaatsvinden op basis van deze gebruikersprofielen (knoppen) zodat de gebruiker snel zijn eigen klantreis kan starten.
- Voor het bepalen van de gebruikersprofielen en klantreizen is het nodig dat we te weten komen hoe verschillende doelgroepen zoeken (zoekgedrag), wat hun informatiebehoefte en ondersteuningsbehoefte is.
- Qua functionaliteit moet het LS ook goed bruikbaar zijn voor werkgevers, loopbaanadviseurs e.d.; zij zijn niet op zoek naar scholing maar het LS moet ook voor hen toegevoegde waarde hebben bij de ondersteuning/advisering van werknemers, cliënten.
- Een vorm van gepersonaliseerd zoeken op het LS moet mogelijk zijn. Daarbij is het van belang dat de door de gebruiker ingevoerde gegevens (bijvoorbeeld opleiding, beroep, branche, arbeidsmarktstatus) na de zoeksessie meteen gewist worden.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke doelgroepen zou je in relatie tot de functies van het LS moeten onderscheiden?
- Welke kenmerken zijn belangrijk bij het maken van het onderscheid tussen doelgroepen (bijvoorbeeld opleidingsniveau)?
- Wat zouden dan de belangrijkste klantreizen (customer journeys) en user stories kunnen zijn?
- Wat zijn hun (informatie)behoeften? Wat is voor hen belangrijk om te weten en wat is minder belangrijk?
- Welke ondersteuningsbehoefte hebben de verschillende doelgroepen c.q. kan gekoppeld worden aan de verschillende gebruikersprofielen?
- Rol van professional; hoe gaan zij het portaal gebruiken en in welke vorm, wat is voor hen belangrijk?
- Hoe zorg je ervoor dat de gebruiker met een beperkt aantal 'klikken' het antwoord op zijn/haar vraag krijgt?

Functioneel #2

Vragen

- Hoe kom je als burger op het portaal? (denk aan: Google, andere zoekmachines, via loopbaanadviseurs, etc.)
- Heeft een interactieve vraag-antwoord functie ("chat") met de bezoeker van het portaal toegevoegde waarde? Zo ja, met welk doel?
- Is ondersteuning voor andere talen dan Nederlands nodig?
- Moet het portaal alleen een website zijn of is ook een mobiele App wenselijk?
- Moet de informatie op het portaal herbruikbaar zijn voor de eigen organisatie?
- Welke bijzondere (wettelijke) eisen zijn er rondom toegankelijkheid (AAA-laaggeletterdheid)?
- Moet je vanuit 'mobile firts' het portaal ontwikkelen en zo ja, waarom?
- Welke filtering moet er mogelijk zijn?
- Hoe kan je op een slimme manier kunnen doorverwijzen, m.a.w. hoe kan het portaal ervoor zorgen dat de gebruiker sneller een antwoord krijgt op zijn vraag dan in de huidige situatie?
- Is het van belang dat er een meekijkfunctie aangeboden wordt?
- Hoeveel gebruikers worden er verwacht en wat betekent dit voor de inrichting van het LS?
- Zijn er ideeën over de rol van redactie i.v.m. bijvoorbeeld ongestructureerde data en het verwerken/gebruiken ervan?
- Welke eigen content krijgt de site?

Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering

Vragen

- Hoe zie je toe op de kwaliteit, tijdigheid en betrouwbaarheid van de data/informatie?
- Is het nodig om de informatie te verversen? Zo ja, hoe vaak?
- Hoe controleren wij de actualiteit van gegevens?
- Zijn er standaarden voor de uitwisseling van gegevens rondom opleidingen?

Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars

Uitgangspunten

- Het LS gaat doorverwijzen naar (websites/portals) van loopbaanbegeleiders c.q. organisaties die werkzaam zijn op dat terrein, niet alleen naar (semi) publieke voorzieningen als de Leerwerkloketten maar ook naar private aanbieders.
- Aan de private loopbaanbegeleiders worden wel kwaliteitscriteria gesteld, (bijvoorbeeld lid van een brancheorganisatie, certificering e.d.).
- Het LS verwijst dus niet door naar alle (websites van) loopbaanbegeleiders, loopbaancoaches e.d.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke kwaliteitscriteria bestaan er voor private loopbaanbegeleiders en bemiddelaars?

- En welke daarvan zijn bruikbaar?
- Wat is het risico van marktverstoring als je maar een deel van de loopbaanbegeleiders en bemiddelaars tot het LS toelaat?
- Hoe baken je de doelgroep van aanbieders van dit soort diensten af?

Toegevoegde waarde en positionering LS

Vragen

- Wat is voor jouw organisatie de toegevoegde waarde van het portaal.
- Zijn er criteria voor het slagen van het LS, wanneer is het LS geslaagd?
- Wat is de relatie van het LS met andere reeds bestaande (publieke en private) portalen en welke daarvan zijn het meest belangrijk/een voorbeeld voor het LS?
- Hoe kan het LS zich onderscheiden van de andere websites/portalen?
- Voor welke gebruikersgroepen kan het LS met name toegevoegde waarde hebben?
- Heeft het toevoegen van data over arbeidsmarktkansen toegevoegde waarde?

Inhoudsopgave

Thema 1: Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)	29
Thema 2: Welke (informatie over) over opleidingen en scholing moet op het LS komen?	29
Thema 3: Welke Informatie over scholingsmiddelen moet op het LS komen	30
Thema 4: Welke aanbieders van opleidingen/scholing worden toegelaten tot het LS (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)?	31
Thema 5: Functioneel #1	32
Thema 6: Functioneel #2	33
Thema 7: Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering	33
Thema 8: Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars	34
Thema 9: Toegevoegde waarde en positionering	34

Thema 1: Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het LS is er voor iedere NL-burger, of je nou werkend, werkzoekend, laag- of hoogopgeleid bent, werkgever of loopbaanadviseur, in een re-integratietraject zit, gericht op zoek bent naar scholing of je alleen wilt oriënteren en meer te weten wilt komen. Dit betekent dat de inhoud van het LS (aanbod opleidingen/scholing en aanbod financieringsbronnen) niet op een specifieke doelgroep/doelgroepen wordt afgestemd.
- Daarom komen op het LS alle (kwalitatieve) opleidings- en scholingsmogelijkheden (zowel post-initieel als initieel) en alle financieringsmogelijkheden te staan, zowel voor lager als hoger opgeleiden, werkenden en werkzoekenden etc.
- Het LS bedient dus alle mogelijke doelgroepen.

Samenvatting input/reactie experts:

- Het uitgangspunt dat het LS voor iedere NL-burger is, wordt door vrijwel alle experts onderschreven en wordt breed gedragen.
- Tegelijkertijd dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheden, wensen en behoeften van verschillende doelgroepen. Je moet in feite alle doelgroepen kunnen bedienen.
- Daarbij is bijzondere aandacht nodig voor de meer kwetsbare doelgroepen: laaggeletterden, laagopgeleiden, personen met weinig digitale vaardigheden. Het LS moet dus laagdrempelig en gebruikersvriendelijk zijn.
- Het LS is in principe niet bedoeld voor asielzoekers en erkende vluchtelingen (statushouders), maar op het LS zou wel een doorverwijfsfunctie voor deze groepen gemaakt kunnen worden.

Thema 2: Welke (informatie over) over opleidingen en scholing moet op het LS komen?

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- In principe komt al het opleidings- en scholingsaanbod van publieke en private aanbieders die aan nader te bepalen kwaliteitscriteria voldoen (zie bij thema 5) op het LS te staan.
- Aan de opleidingen/scholing zelf worden geen aanvullende(kwaliteits-)eisen gesteld. Het gegeven dat de aanbieders geselecteerd zijn op kwaliteit geeft voldoende garantie voor de kwaliteit van de opleidingen/scholing.
- Het is niet de bedoeling dat het LS summiere (inhoudelijke) informatie over opleiding en scholing geeft en alleen doorverwijst naar websites/portals waarop uitgebreide informatie staat.
- De informatie over opleidingen en scholing op het LS moet voldoende zijn om aan de informatiebehoefte van de gebruiker te voldoen c.q. een antwoord op zijn/haar vragen te krijgen. In dit verband kan gedacht worden aan het type informatie dat op websites als Independer staat en die een vergelijking tussen aanbieders/producten mogelijk maakt op basis van de meeste relevante kenmerken.
- Alleen voor de echte detailinformatie en voor inschrijving en betaling wordt de gebruiker naar andere websites doorverwezen (zoals de website van de aanbieder van de opleiding).
- Op het LS moet ook algemene informatie komen te staan over onderwijs en opleiding die gebruikers helpt om de juiste vragen te stellen en gericht te kunnen zoeken. Denk daarbij aan informatie over leerwegen/leerroutes, onderwijstypen e.d.

Samenvatting input/reactie experts:

- Vrijwel alle experts zijn het eens met bovenstaande uitgangspunten.
- Veel input is gegeven over relevante kenmerken van opleidingen die vermeld kunnen worden, zoals naam opleider, duur, locatie, toegangseisen, wel/geen diploma bij afronding, kosten e.d.
- Het LS zou bij voorkeur ook algemene informatie over o.a. onderwijs en scholing moeten geven. Ook informatie over zaken als stagekansen, arbeidsmarktkansen en salarisindicatie zouden handig zijn voor de gebruiker.
- Bij het geven van dergelijke algemene (achtergrond)informatie is een juiste maatvoering belangrijk. Hoeveel informatie geef je en voor welke informatie/wanneer verwijst je door naar andere websites met meer detailinformatie. Hier is nadere analyse voor nodig.
- Het is waarschijnlijk niet haalbaar om alle opleidingsvormen (denk aan e-learning e.d.) een plaats te geven op het LS. Voorts is het de vraag of dit ook nodig is. Nadere analyse is nodig van de haalbaarheid.
- Arbeidsmarktrelevantie zou een criterium kunnen zijn voor het wel of niet vermelden van een opleiding op het LS. De meningen zijn echter verdeeld of het wenselijk is dit criterium te hanteren: het gaat ten koste van volledigheid van het LS en houdt geen rekening met opleiding en scholing voor (niet-arbeidsmarktgerichte) persoonlijke ontwikkeling.

Thema 3: Welke Informatie over scholingsmiddelen moet op het LS komen

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het LS functioneert niet alleen als doorverwijsportaal naar websites met informatie over scholingsmiddelen.
- Op het LS komt alle relevante informatie te staan die nodig is om de gebruiker een antwoord te geven op de vraag van welke scholingsmiddelen hij gebruik kan maken in zijn specifieke situatie.
- Voor de echte detailinformatie wordt de gebruiker doorverwezen (bijvoorbeeld voor indienen subsidieaanvraag).
- In principe komt alle beschikbare informatie over publieke (Rijk, gemeenten, provincies, regionale samenwerkingsverbanden) en private scholingsmiddelen (branches, O&O-fondsen, cao-afspraken) op het LS te staan, behalve die van individuele bedrijven/werkgevers.

Samenvatting input/reactie experts:

- De meeste experts zijn het eens met bovenstaande uitgangspunten. Enkele gaven aan onvoldoende expertise te hebben op dit terrein om uitspraken te kunnen doen.
- De experts wijzen erop dat het belangrijk is kennis te hebben van enkele kenmerken van de gebruiker om te bepalen of hij/zij in aanmerking komt voor scholingsmiddelen (dus een uitvraag op de startpagina van het LS).
- Verder wordt belangrijk gevonden dat bij de opleidingen die door de gebruiker geselecteerd zijn, vermeld wordt of hiervoor in principe scholingsmiddelen beschikbaar zijn. Nader onderzocht zou moeten worden of dit kan.
- Betwijfeld wordt of het mogelijk is een volledig overzicht te geven van scholingsmiddelen en financieringsbronnen. Slim doorverwijzen is wellicht een betere oplossing. Ook hier is een nadere analyse voor nodig.
- Er hoeven geen criteria gehanteerd te worden voor het wel/niet 'toelaten' van (verstrekkers van) scholingsmiddelen op het LS.

Thema 4: Welke aanbieders van opleidingen/scholing worden toegelaten tot het LS (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)?

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het LS is in principe toegankelijk voor alle aanbieders, maar in de praktijk moeten aanbieders wel aan (minimale) kwaliteitscriteria voldoen. We gaan dus niet uit van een high-trustmodel.
- De kwaliteit van alle publieke aanbieders (reguliere onderwijsinstellingen) is geborgd via NVAO en Inspectie van het Onderwijs. Dus alle publieke aanbieders hebben zonder meer toegang tot het LS.
- Private aanbieders hebben toegang tot het LS als ze kunnen aantonen dat ze aan bepaalde kwaliteitsvereisten voldoen op basis van keurmerken, certificering e.d.
- Private aanbieders die in het scholingsregister van de STAP-regeling staan krijgen sowieso toegang tot het LS. Dit zijn aanbieders met een NRTO-keurmerk, aanbieders die gevalideerd zijn door het NLQF, EVC-aanbieders en branche-erkende opleiders/organisaties.
- Private aanbieders die voldoen aan andere gangbare keurmerken in de private opleidingsmarkt die niet bij STAP worden gehanteerd, krijgen ook toegang.
- Private aanbieders die niet aan bovenstaande kwaliteitscriteria kunnen voldoen, krijgen via het LS informatie over welke stappen ze moeten zetten om aan deze criteria te voldoen.
- Het LS gaat niet als poortwachter fungeren om de kwaliteit van aanbieders te controleren, bijvoorbeeld met een commissie van deskundigen.
- Er komen alleen aanbieders gevestigd in NL op het LS.

Samenvatting input/reactie experts:

- Het merendeel van de experts kan zich vinden in bovenstaande uitgangspunten.
- Men wil geen high-trustmodel. Het is geen bezwaar als niet alle aanbod op het LS staat: kwaliteit en betrouwbaarheid wegen zwaarder dan volledigheid.
- Aandachtspunten voor nadere uitwerking zijn de invulling van een mogelijke poortwachtersfunctie van het LS en het gegeven of alleen in NL gevestigde aanbieders op het LS een plaats krijgen.
- Door de experts is input gegeven over kwaliteitscriteria en keurmerken die je kunt gebruiken, onder andere: CRKBO, SBB erkenning, CEDEO, VCA!, Vakwijs, ISO-9001.
- De meerderheid van de experts is tegen een proeftijd voor aanbieders die nog niet aan de kwaliteitscriteria voldoen. Anderzijds wordt ook opgemerkt dat dit met duidelijke procedures wellicht wel zou kunnen.

Thema 5: Functioneel #1

Dit thema ging over afstemming van het LS op verschillende doelgroepen en heeft overlap met thema 1.

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het is belangrijk dat het LS zo wordt ingericht dat het voor alle NL-burgers gemakkelijk te gebruiken is. Qua gebruikersvriendelijkheid (slimme zoekfuncties, snelle filtering, intuïtief e.d., met weinig 'klikken' een resultaat/antwoord) moet het LS minstens zo goed zijn als de beste portals/websites op de markt.
- Dit betekent dat het LS in ieder geval voor de meest kwetsbare groepen gebruiksvriendelijk moet zijn, zoals degenen met beperkte digitale vaardigheden en (zeer) laagopgeleiden. Hierbij rekening houden met eventuele wettelijk eisen die aan websites van de overheid gesteld worden.
- Het voorgaande betekent niet dat geen rekening gehouden hoeft te worden met hoger opgeleiden; ook zij kunnen problemen ervaren bij het zoeken naar informatie.
- Voor het LS is het zaak doelgroepen te formuleren in relatie tot het gebruik van en de navigatie binnen het LS en de wijze waarop gegevens gepresenteerd worden.
- Voor deze doelgroepen moeten corresponderende gebruikersprofielen (personae/user stories) en klantreizen (customer journeys) opgesteld worden.
- Op de startpagina van het LS zou meteen een filtering moeten plaatsvinden op basis van deze gebruikersprofielen (knoppen) zodat de gebruiker snel zijn eigen klantreis kan starten.
- Voor het bepalen van de gebruikersprofielen en klantreizen is het nodig dat we te weten komen hoe verschillende doelgroepen zoeken (zoekgedrag), wat hun informatiebehoefte en ondersteuningsbehoefte is.
- Qua functionaliteit moet het LS ook goed bruikbaar zijn voor werkgevers, loopbaanadviseurs e.d.; zij zijn niet op zoek naar scholing maar het LS moet ook voor hen toegevoegde waarde hebben bij de ondersteuning/advisering van werknemers, cliënten.
- Een vorm van gepersonaliseerd zoeken op het LS moet mogelijk zijn. Daarbij is het van belang dat de door de gebruiker ingevoerde gegevens (bijvoorbeeld opleiding, beroep, branche, arbeidsmarktstatus) na de zoeksessie meteen gewist worden.

Samenvatting input/reactie experts:

- Alle experts zijn het eens met bovenstaande uitgangspunten.
- Door de experts is input gegeven over kenmerken op basis waarvan je doelgroepen kunt onderscheiden (o.a. leeftijd, werkend/werkzoekend, opleidingsniveau, sector, bij- en nascholing/omscholing) en hoe je die doelgroepen kunt bedienen.
- Het belang van ondersteuning wordt benadrukt: een deel van de bezoekers zal wat extra ondersteuning nodig hebben bij het zoeken op het LS. Geadviseerd wordt na te gaan hoe dit technisch uitgewerkt kan worden.
- Voorts wordt gewezen op de mogelijkheid gebruikers een korte 'intake' te laten doen op de startpagina van het LS.
- Een aantal experts heeft customer journeys ontworpen die een goed beeld geven van hoe gebruikers door het LS geleid kunnen worden.

Thema 6: Functioneel #2

Voor dit thema waren vooraf geen uitgangspunten of vereisten geformuleerd waarop de experts konden reageren. Er werd alleen een aantal vragen aan de experts voorgelegd.

Samenvatting input/reactie experts:

- De gebruikersvriendelijkheid van het LS kan bevorderd worden door een interactieve vraag-antwoordfunctie, bijvoorbeeld via een chatbot. Deze functie moet dan wel echt van hoge kwaliteit zijn, want moet meerdere doelgroepen/gebruikersgroepen kunnen bedienen.
- Verschillende manieren zijn genoemd om op het portaal te komen (m.a.w. hoe weet de potentiële gebruiker dat het LS bestaat en hoe kan hij/zij het LS vinden): loopbaanadviseur, andere opleidingsportals, google, intranet van werkgevers, reclamecampagne, sectorale intermediairs, via websites met info over cao's.
- Er is verschil van mening of het LS ook ondersteuning moet bieden in andere talen dan het NL. Het advies is na te gaan of aan overheidswebsites hiervoor bepaalde regels gelden.
- Ook over de beschikbaarheid van het LS via een app voor mobiele telefoons verschillen de experts van mening. Enerzijds wordt dit wenselijk geacht omdat tegenwoordig veel mensen bij het zoeken van informatie gebruik maken van hun smartphone, anderzijds is de vraag of je uitgebreid naar opleidingen of financiering gaat zoeken op je smartphone. Daarvoor lijkt een laptop of desktop meer geschikt.
- Het LS zou toegankelijk moeten zijn voor laaggeletterden en visueel beperkten. Geadviseerd wordt na te gaan welke regels en voorschriften de overheid hiervoor hanteert.
- Het is moeilijk in te schatten hoeveel mensen gebruik gaan maken van het LS. Dit hangt o.a. af van de pr, de communicatie en de kwaliteit en bruikbaarheid van het LS. Maar als je kijkt naar andere vergelijkbare (en veel gebruikte) portals, zou het jaarlijks om zeer grote aantallen kunnen gaan. Dus het is belangrijk dat er voldoende servercapaciteit is.
- Voor wat betreft de eigen content van het LS worden verschillende suggesties gedaan: testimonials, klantreizen, korte uitleg, beoordeling en waardering andere portals, achtergrondinformatie over het LS en de participerende organisaties, onderscheid primaire en secundaire content/lagen.

Thema 7: Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering

Ook voor dit thema waren vooraf geen uitgangspunten of vereisten geformuleerd waarop gereageerd kon worden. Er werd een aantal vragen aan de experts voorgelegd die wat meer technisch van aard waren en daarom lastiger te beantwoorden.

Samenvatting input/reactie experts:

- Voor wat betreft het toezicht op de kwaliteit, tijdigheid en betrouwbaarheid van de data/informatie adviseren de experts dit te beleggen bij een kwaliteitsteam. Opleiders en andere leveranciers van data/informatie kunnen hier ook een rol bij spelen.
- Met opleiders c.q. de primaire bronnen moeten afspraken gemaakt worden over het actueel houden (verversen) van de data/informatie. Over hoe vaak verversing van de data nodig is, verschillen de meningen: zowel dagelijks/iedere nacht als per kwartaal.
- Als standaarden voor de uitwisseling van gegevens over opleidingen werden genoemd: DUO, RIO en EDUDEX.

Thema 8: Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars

Uitgangspunten/vereisten

- Het LS gaat doorverwijzen naar (websites/portals) van loopbaanbegeleiders c.q. organisaties die werkzaam zijn op dat terrein, niet alleen naar (semi) publieke voorzieningen als de Leerwerkloketten maar ook naar private aanbieders.
- Aan de private loopbaanbegeleiders worden wel kwaliteitscriteria gesteld (bijvoorbeeld lid van een brancheorganisatie/beroepsvereniging, certificering e.d.).
- Het LS verwijst dus niet door naar alle (websites van) loopbaanbegeleiders, loopbaancoaches e.d.

Samenvatting input/reactie experts:

- Alle experts zijn het eens met de uitgangspunten. Er wordt voorts gewezen op het belang van een gemeenschappelijk kader.
- Genoemde kwaliteitscriteria e.d. die relevant zijn in relatie tot loopbaanbegeleiders: Cedeo, ISO 27001, Noloc, Oval, Blik op werk, CMI.
- De meeste experts vinden dat het risico van marktverstoring (i.v.m. uitsluiten loopbaanbegeleiders die niet aan de kwaliteitscriteria voldoen) niet echt aanwezig is en dat het verdedigbaar is van loopbaanbegeleiders te verlangen dat zij voldoen aan kwaliteitseisen. Voorts wordt gezegd dat het grootste deel van de loopbaanbegeleiders al een keurmerk heeft.
- Het hanteren van keurmerken, certificering e.d. is een goede manier om de beroepsgroep loopbaanbegeleiders af te bakenen.

Thema 9: Toegevoegde waarde en positionering

Voor dit thema waren vooraf geen uitgangspunten/vereisten geformuleerd en werden alleen vragen gesteld aan de experts.

Samenvatting input/reactie experts:

- Het LS heeft zowel toegevoegde waarde voor de gebruiker (individueel niveau) als voor de betrokken organisaties (institutioneel niveau). In dit verband wordt genoemd: het vergroten van de scholingsparticipatie en de motivatie om te scholen, het bieden van ondersteuning, ondersteuning van het LLO-beleid, versterking van de marktpositie van werkenden en werkzoekenden door het geven van betere informatie, rol van wegwijzer, weghalen van obstakels voor scholing, bredere positionering van brancheopleiders, het vinden van passend scholings- en financieringsaanbod met liefst informatie over arbeidsmarktrelevantie, de koppeling en verbinding met andere portals en websites.
- Het LS als centraal punt waarmee andere scholingsportalen verbonden zijn, wordt als een belangrijk aspect beschouwd. De koppeling van het LS aan andere portals, websites e.d. dient daartoe nader onderzocht te worden: hoe kan de verbinding inhoudelijk en technisch gerealiseerd worden zodat die verbinding meerwaarde heeft voor de gebruiker?
- Portalen die belangrijk zijn om een verbinding mee te leggen, zijn o.a.: Portaal Leerrekening, KiesMBO en Studiekeuze123.

Management samenvattingen Programma

H. Management samenvatting: Mastertestplan

De programmadoelstelling betreft de ontwikkeling, inbeheername en implementatie van het Minimum Viable Product [Error! Reference source not found.](#) van het Landelijk Scholingsportaal.

Het testdoel is gericht op het inzicht krijgen en geven in de kwaliteit van het systeem Landelijk Scholingsportaal inclusief de koppelingen naar de aanpalende systemen; dit op een op risico gebaseerde wijze.

Dit mastertestplan geeft aan hoe het testdoel bereikt wordt. De teststrategie in dit mastertestplan is bepaald door de kwaliteitsaanpak van ICTU, het programmaplan [Error! Reference source not found.](#), de productrisicoanalyse (PRA) aangevuld met de kennis en ervaring van de test manager.

Een PRA-sessie met de belanghebbenden (stuurgroep leden, experts en programma- en projectleden) heeft geresulteerd in de lijst met geprioriteerde risico's. In onderstaande tabel zijn de 5 hoogste risico's kort beschreven.

#	Risico
A1	Als gevolg van veel (ook kleine) aanbieders bestaat het risico dat niet (de juiste) opleiding gevonden wordt waardoor het gebruik en het draagvlak van LS afneemt.
B1	Als gevolg van de hoeveelheid en diversiteit van financieringsbronnen bestaat het risico dat gebruikers niet goed (weten hoe te) zoeken waardoor financiering niet gevonden wordt, gebruikers afhaken en geen opleiding gaan volgen.
F6	Als gevolg van onduidelijkheid voor de gebruiker hoe en waarop te zoeken bestaat het risico dat gebruikers hun weg niet vinden in LS waardoor gebruikers geen antwoord op hun vraag krijgen en afhaken.
D2	Als gevolg van niet accurate data (onvolledig, onjuist, out-of-date) bestaat het risico dat niet genoeg of verkeerde data beschikbaar is waardoor gebruiker niet de juiste keuze kan maken in het LS.
A2	Als gevolg van te weinig of te veel kwaliteitscriteria voor aanbieders van opleidingen bestaat het risico dat er teveel onprofessionele of te weinig professionele opleiders/opleidingen in het LS staan of veel beheer op LS nodig is waardoor gebruikers niet de juiste keuze kunnen maken en/of aanbieders juridisch bezwaar kunnen maken.

De complete lijst met risico's staat in de PRA-risicolijst [Error! Reference source not found.](#). Ook bovenstaande risico's zijn daarin onder het nummer # terug te vinden. Aan de hand van de risico's is bepaald welke aspecten in het testtraject extra (of minder) aandacht nodig hebben. Voor risico F6 is bijvoorbeeld bepaald dat er een usabilitytest in een usability lab uitgevoerd wordt, zie § [Error! Reference source not found.](#).

Meer testen zijn nodig om risico's af te dekken en inzicht te krijgen in de kwaliteit van het systeem Landelijk Scholingsportaal. Alle benodigde testen zijn beschreven in hoofdstuk [Error! Reference source not found.](#). Tijdens de realisatiefase worden detailtestplannen, draaiboeken

en testrapporten opgesteld voor de verschillende testen. Deze geven meer in detail aan wat en hoe er getest wordt en wat de testresultaten zijn. Uiteindelijk wordt bij de oplevering van het systeem een vrijgaveadvies opgeleverd. Hierin staat het (inproductienaam) advies dat vanuit testen gegeven wordt. Meer over vrijgaveadvies is in § **Error! Reference source not found.** te vinden. Meer over de acceptatie van het systeem is in § **Error! Reference source not found.** te vinden.

Tot slot staan in dit document op een aantal plaatsen [NTB (Nader Te Bepalen)]. Het gaat hier om onderdelen die tijdens de realisatiefase aangevuld worden omdat bijvoorbeeld nog niet bekend is wat de naam, locatie of verantwoordelijke van een nog op te leveren product zal zijn.

Daarnaast zijn er ook nog paragrafen die in zijn geheel of gedeeltelijk ontbreken en eveneens tijdens de realisatiefase aangevuld worden.

§	Omschrijving	Reden
3.2	Koppelingen	Nog niet bekend met welke systemen gekoppeld wordt.
3.4	Basisfunctionaliteiten	Nog niet bekend welke oplossingsrichting gekozen wordt en welke basisfunctionaliteiten het LS bevat.
Error! Reference source not found.	Error! Reference source not found.	Vanuit het programma moeten eisen gesteld worden en de beheerorganisatie moet een plan hiervoor opstellen voordat een testplan hiervoor opgesteld kan worden.
5.3	Overlegstructuur	Het programmaplan van de realisatiefase zal hiervoor input leveren en de testmanager realisatie stemt dit af en vult dit aan.
5.4	Rapportagestructuur	Er is een voorstel gedaan, echter is nog niet bekend welke middelen er tijdens de realisatiefase beschikbaar zijn.
6	Planning	Planning van het testen is nog niet opgesteld omdat overall projectplanning nog niet vastgesteld is
7.1	Testomgevingen	Eerste opzet is gedaan. De testmanager realisatie vult deze verder aan.
7.2	Testtools	Eerste opzet is gedaan. De testmanager realisatie vult deze verder aan.

I. Management samenvatting: Niet Functionele Eisen

De eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal (LS) heeft drie functies [PSA v0.4.2]:

- Ontsluiting van het publieke en private aanbod van scholing⁸ voor burgers,
- Ontsluiting van de publieke en private financieringsbronnen, om scholing te volgen,
- Doorverwijzing van burgers naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanprofessionals.

Deze drie functies realiseren gezamenlijk het doel van het LS, namelijk het bieden van een "onafhankelijke scholingsportaal met betrouwbare informatie over het totale relevante opleidingsaanbod en de mogelijke financieringsbronnen" [Programmaplan v0.1] en vormen daarmee de minimaal noodzakelijke basis voor de eerste versie van het LS. In hoeverre het LS de gegevensbronnen ook compleet moet ontsluiten om het doel te realiseren is nog een open vraag.

Omdat het LS zich richt op alle burgers is de **bruikbaarheid** van het portaal de belangrijkste niet-functionele eigenschap. 80% van de gebruikers die op zoek zijn naar scholing, financieringsbron of loopbaanprofessionals vindt binnen 5 minuten antwoord op de vraag. Dit geldt uiteraard ook voor mensen met een beperking en het LS voldoet dan ook aan de wettelijke verplichting⁹ voor **toegankelijkheid**. Moeilijk taalgebruik mag geen onnodige belemmering vormen en het LS hanteert dan ook taalniveau B1¹⁰. Het LS is alleen in het Nederlands beschikbaar. Wel bevat het LS een korte Engelstalige samenvatting van het doel van het portaal en de participerende organisaties. Het LS verwijst gebruikers in een aantal in Nederland veelgebruikte vreemde talen naar organisaties die hen op het gebied van opleiding en scholing kunnen helpen in hun eigen taal. Daarnaast kunnen gebruikers bij het zoeken van scholing filteren op de taal waarin de scholing wordt gegeven. Het portaal is "mobile-first" ontworpen, waardoor het op mobiel en tablet net zo goed werkt als vanaf een desktop of laptop.

Naast de bruikbaarheid van het portaal zelf, is ook de kwaliteit van de gegevens van groot belang. Het gaat dan vooral om de **actualiteit** en **integriteit** van de gegevens. Als een gebruiker een opleiding vindt, dan is het belangrijk dat die ook daadwerkelijk wordt aangeboden en dat de aanbieder aan (nader te specificeren) kwaliteitskeurmerken voldoet. Om de actualiteit van de gegevens in het portaal te waarborgen gebruikt het LS de zoekinterface van gegevensbronnen waar mogelijk of synchroniseert het gegevens minimaal eenmaal per dag als de bron geen zoekinterface biedt. Wat betreft de integriteit van de gegevens geldt de eis dat de authenticiteit van gegevens die het LS ontsluit verifieerbaar moet zijn. De integriteit van de gegevens is gewaarborgd om zo de kans op een onjuiste keuze door een burger voor een opleiding te minimaliseren. Om de integriteit van de gegevens te waarborgen maakt OC&W beleid over de voorwaarden voor opname van gegevens in het LS. Deze afspraken worden niet geautomatiseerd door het LS gecontroleerd. Eventuele controles vinden steekproefsgewijs handmatig plaats door (of in opdracht van) de LS-beheerorganisatie.

Het LS kan gebruikers alleen goed helpen als het LS ook weet waar gebruikers naar op zoek zijn en ook waar ze niet in zijn geïnteresseerd. Het is dus onvermijdelijk informatie bij gebruikers op te vragen. Denk aan eerder behaalde diploma's of woonplaats. Om risico's voor de

⁸ Scholing is inclusief opleidingen en lange en korte scholingstrajecten. Dit zal nog worden uitgewerkt in visiedocument en PSA.

⁹ De wettelijke verplichting is om te voldoen aan de A en AA-eisen uit de WCAG v2.1.

¹⁰ Sommige functionaliteit (bijvoorbeeld rond financieringsbronnen) zou een hoger taalniveau kunnen vereisen; de eis wordt dan in overleg met de product owner voor die specifieke functies aangepast naar een hoger niveau.

privacy van gebruikers zoveel mogelijk te beperken bewaart het LS deze gegevens alleen in een tijdelijke sessie van de gebruiker en niet permanent op een centrale plek. De **vertrouwelijkheid** van de gegevens is laag, het gaat immers om openbare informatie en er worden geen persoonsgegevens verwerkt¹¹. Op vertrouwelijkheid zijn daarom de maatregelen van basisbeveiligingsniveau 1 uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing.

De **beschikbaarheid** moet hoog zijn omdat burgers anders het vertrouwen kunnen verliezen in het portaal: het LS is daarom 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar, m.u.v. nader te bepalen momenten voor gepland onderhoud. Op beschikbaarheid zijn de BIO-maatregelen behorende bij basisbeveiligingsniveau 2 van toepassing. Omdat het LS voor de gebruikers geen tijd-kritisch systeem is, is het aanvaardbaar dat het LS beperkt ongepland niet beschikbaar is: per keer maximaal 1 uur, per maand maximaal 3 uur en per jaar maximaal 12 uur.

De informatie in het LS komt uit veel verschillende gegevensbronnen. Denk aan bronnen met informatie over scholing zoals EDU-DEX en RIO en bronnen met informatie over financiering zoals het nog te ontwikkelen STAP-portaal. Het LS moet flexibel **koppelbaar** zijn met veel verschillende systemen. Bovendien moet het eenvoudig zijn in de toekomst nieuwe gegevensbronnen aan te sluiten. Voor koppelvlakken worden daarom open standaarden gebruikt, zoals vastgesteld door het Forum Standaardisatie. Deze koppelingen moeten ook beheerd worden. Functionele eisen hiervoor zullen via de backlog worden gerealiseerd.

Omdat het LS een landelijk systeem is gelden er tenslotte nog een aantal **prestatie**-eisen: Het LS kan een belasting aan van 10.000 gebruikers tegelijkertijd en de responsetijden bij deze belasting zijn minder dan 2 seconden voor zoekopdrachten en minder dan 0,5 seconde voor andere handelingen¹².

¹¹ Dit zou nog kunnen veranderen als het nodig blijkt persoonsgegevens van loopbaanprofessionals op te nemen in het LS.

¹² Merk op dat deze prestatie-eisen alleen haalbaar zijn als de bronsystemen die via een zoekinterface worden geraadpleegd prestatie-eisen kunnen bieden die hoger liggen.

Globaal Functioneel Ontwerp

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 28 januari 2021

Managementsamenvatting

Dit globaal functioneel ontwerp van het Landelijk Scholingsportaal (LS) beschrijft de functionele specificaties van het Landelijk Scholingsportaal, die de eisen van de belanghebbenden vertegenwoordigen.

De eisen zijn gegroepeerd per type gebruiker. Dit ontwerp maakt onderscheid tussen bezoekers, externe registraties (dit zijn de gegevensbronnen voor het portaal met daarin scholingsinformatie, scholingsmiddelen en/of loopbaanadviseurs), functioneel beheerders en de opdrachtgever.

Bezoekers van het LS kunnen zoeken naar scholingsaanbod (LS_A002¹) en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven om zoekresultaten toe te spitsen op hun specifieke situatie (LS_A001). Bezoekers kunnen de gevonden scholingen met elkaar vergelijken (LS_A003). Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden aanbieders bekijken en naar hun website navigeren (LS_A004).

Bezoekers kunnen op het LS een overzicht vinden van verstrekkers van scholingsmiddelen en navigeren naar de websites van deze verstrekkers (LS_B001). Bezoekers kunnen ook zoeken naar scholingsmiddelen en daarbij voorkeuren en achtergrondkenmerken, zoals opleiding en arbeidsmarktsituatie, opgeven (LS_B002) om zoekresultaten te beperken (LS_B003). Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden verstrekkers bekijken en naar hun website navigeren (LS_B004).

Bezoekers kunnen op het LS een overzicht met loopbaanadviseurs openen en specifieke aanbieders selecteren om naar hun website te navigeren (LS_C001). Bezoekers kunnen ook zoeken naar loopbaanadviseurs en daarbij voorkeuren, bijvoorbeeld regio, opgeven (LS_C002) om zoekresultaten te beperken (LS_C003). Bezoekers kunnen nadere informatie over de gevonden loopbaanadviseurs bekijken door naar hun website te navigeren (LS_C004).

Indien nodig kunnen bezoekers hulp vragen bij het gebruik van het LS via een chatbot (LS_F001). Als er problemen zijn met het LS, bijvoorbeeld haperende synchronisatie met externe registraties, krijgen bezoekers hierover een melding te zien op het portaal (LS_G001).

Externe registraties met scholingsaanbod kunnen worden aangesloten op het LS (LS_A005) en het aanbod wordt vervolgens periodiek gesynchroniseerd met de gegevens in het LS (LS_A006). Hetzelfde geldt voor externe registraties met financieringsbronnen; ook die kunnen worden aangesloten op het LS (LS_B005) waarna het aanbod periodiek wordt gesynchroniseerd met de gegevens in het LS (LS_B006).

Functioneel beheerders beschikken over een dashboard om de huidige status van het systeem en de status van de synchronisatie met externe registraties te monitoren (LS_D001). Als er storingen optreden kan een functioneel beheerder via het dashboard een melding voor bezoekers plaatsen (LS_D002). Functioneel beheerders beheren verder de redactionele content van het portaal (LS_D003).

De opdrachtgever, tenslotte, kan gebruikscijfers inzien (LS_E001).

¹ De codes tussen haakjes verwijzen naar de eisen verderop in dit document.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Over dit document.....	5
1.2	Doelgroep	5
1.3	Kaders	5
1.4	Uitgangspunten	5
1.5	Relatie met andere documenten	5
1.6	Leeswijzer	6
2	Functionele specificaties.....	7
2.1	Actoren	7
2.2	Overzicht van epics	8
2.3	Gegevens binnen epics en user stories	9
2.4	Epics	11
2.4.1	Scholingsaanbod	11
2.4.2	Scholingsmiddelen	13
2.4.3	Loopbaanadviseurs	15
2.4.4	Algemeen	17
	Bijlagen	20
A.	Terminologie en afkortingen.....	20
B.	Bronnen	21
C.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.....	23

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	15-01-2021	concept	-
0.2	10.2.e	19-01-2021	concept	Commentaar 10.2.e 10.2.e verwerkt
0.3	10.2.e	22-01-2021	concept	Commentaar 10.2.e 10.2.e verwerkt (sessie 21-1)
0.4	10.2.e	25-01-2021	concept	Commentaar 10.2.e 10.2.e verwerkt (sessie 25-1)
0.5	10.2.e	26-01-2021	concept	Nabranders 10.2.e 10.2.e verwerkt
0.6	10.2.e	26-1-2021	concept	Managementsamenvatting toegevoegd
0.9	10.2.e	28-01-2021	concept	Kopjes per pad/ingang met verduidelijking toegevoegd en tekstuele correcties.

Verzendlijst huidige versie

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e 10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
10.2.e	ICTU	Projectleider
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

Template versie

Versie 2.1.0, 02-09-2020

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Dit globaal functioneel ontwerp (GFO) beschrijft de functionele specificaties van het Landelijk Scholingsportaal, die de eisen van de belanghebbenden vertegenwoordigen.

Dit document beschrijft op hoofdlijnen wat het systeem moet doen, in de vorm van user stories. Het beschrijft niet de details van de interactie tussen de gebruikers en het systeem. Die details worden tijdens realisatie uitgewerkt in de inhoud van user stories. Dit document beschrijft niet hoe het systeem de eisen realiseert. Ook dit wordt tijdens de realisatie verder uitgewerkt.

1.2 Doelgroep

Dit document is bedoeld voor iedereen die kennis wil of behoort te hebben van de initiële functionele werking van het Landelijk Scholingsportaal.

1.3 Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing op het projectresultaat:

Volgnummer	Kader
K01	NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017, VIR 2007, VIRBI 2013 en BIO voor het inrichten en beheren van informatiebeveiliging in brede zin.
K02	NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties
K03	OWASP Top-10
K04	WCAG2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) voor eisen met betrekking tot toegankelijkheid

1.4 Uitgangspunten

De uitgangspunten die op dit document van toepassing zijn worden beschreven in het document: Landelijk Scholingsportaal Uitgangspunten en Aannames.

1.5 Relatie met andere documenten

Dit document beschrijft de functionele user stories. De architectuur, die ten grondslag ligt aan de oplossing, staat beschreven in de projectstartarchitectuur (PSA). De beschrijving van de architectuur van de oplossing staat in het software-architectuurdocument (SAD).

In verschillende documenten zijn eisen en wensen opgenomen die ten grondslag liggen aan dit globaal functioneel ontwerp. Deze zijn opgenomen in de volgende documenten:

- Informatiebeveiligingsplan (bevat eisen en wensen en mogelijk maatregelen tegen informatiebeveiligingsrisico's) {documentreferentie},
- Projectstartarchitectuur {documentreferentie},
- Software-architectuurdocument {documentreferentie},

- Niet-functionele eisen (deze kunnen leiden tot functionele user stories),
{documentreferentie}.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden achtereenvolgens de actoren en een overzicht van de functionele onderdelen op hoofdlijnen, in de vorm van epics, beschreven. Hierna volgt in hoofdstuk 3 een beschrijving van de epics met de bijbehorende user stories.

2 Functionele specificaties

De functionele specificaties zijn in de vorm van epics en user stories beschreven. Een user story is een korte beschrijving ("story") van wat een gebruiker ("user") wil. Een epic is een sprint-overstijgend, samenhangend geheel van user stories, dat als geheel waarde oplevert.

2.1 Actoren

Een actor is een 'gebruiker' van het systeem; dit kunnen menselijke gebruikers zijn, maar ook andere systemen. Hierbij bestaat een onderscheid tussen interne en externe actoren.

Actor	Verantwoordelijkheid	Intern of extern?
Bezoeker	Nederlandse burger welke met het landelijk scholingsportaal zoekt naar scholing, scholingsmiddelen of een loopbaanadviseur.	{intern/extern}
Aanbieder van scholing	Een publieke of private aanbieder van scholingen welke het aanbod in het Landelijk Scholingsportaal opgenomen wil zien worden. Waar aanbieder van scholing genoemd wordt werkt het in de praktijk altijd zo dat de taken technisch gedelegeerd zijn via de tussenliggende externe registratie.	extern
Verstrekker van scholingsmiddelen	Partij welke financiering verstrekt voor scholing/opleiding. Ook hier geldt dat verstrekker vaak niet direct via het Landelijk Scholingsportaal interacteert. De tussenliggende externe registratie draagt hier zorg voor.	extern
Loopbaanadviseur	Hier wordt bedoeld een loopbaan- en scholingsadviseur die zich middels het Landelijk Scholingsportaal beschikbaar wil stellen voor opleiding-zoekenden.	extern
Externe registratie	Geautomatiseerd systeem welke namens aanbieder van Scholing/opleiding of verstrekker van scholingsmiddelen, dan wel namens loopbaanadviseur, technisch interacteert met het Landelijk scholingsportaal	extern
Opdrachtgever	Actor welke op bestuurlijk niveau verantwoordelijkheid draagt voor systeem doorontwikkeling en onderhoud, en tevens	intern

Actor	Verantwoordelijkheid	Intern of extern?
	verantwoordelijk is voor de operationele uitvoering door de beheerorganisatie.	
Functioneel beheerder	Actor welke namens de beheerorganisatie toeziet op de juiste werking van het systeem en de koppelingen met de externe bronnen. Daarnaast draagt functioneel beheer zorg voor de juiste vulling van redactionele content.	intern

2.2 Overzicht van epics

Deze paragraaf geeft een overzicht van alle epics die voorzien zijn in het systeem. De epics zijn geclassificeerd als wel of niet onderdeel van het minimum viable product (MVP).

Epic ID	Naam	MVP?
LS_A001	Scholingsaanbod: Opgeven van voorkeuren en achtergrondkenmerken	Ja
LS_A002	Scholingsaanbod: Scholingsaanbod filteren	Ja
LS_A003	Scholingsaanbod: Aanbod selecteren	Ja
LS_A004	Scholingsaanbod: Doorverwijzing opvolgen	Ja
LS_A005	Scholingsaanbod: Toevoegen externe registratie	Ja
LS_A006	Scholingsaanbod: Aanbod synchroniseren	Ja
LS_B001	Scholingsmiddelen: Overzicht scholingsmiddelenverstrekkers tonen	
LS_B002	Scholingsmiddelen: Opgeven voorkeuren en achtergrondkenmerken	Ja
LS_B003	Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen filteren	Ja
LS_B004	Scholingsmiddelen: Doorverwijzing opvolgen	Ja
LS_B005	Scholingsmiddelen: Toevoegen externe registratie	Ja

Epic ID	Naam	MVP?
LS_B006	Scholingsmiddelen: Middelen synchroniseren	Ja
LS_C001	Loopbaanadvies: Overzicht organisaties loopbaanadvies.	Ja
LS_C002	Loopbaanadvies: Opgeven voorkeuren	Ja/??
LS_C003	Loopbaanadvies: Adviseurs filteren	Ja/??
LS_C004	Loopbaanadvies: Doorverwijzing opvolgen	Ja/??
LS_D001	Inzien systeemstatus	Ja
LS_D002	Beheren meldingen naar bezoekers	Nee
LS_D003	Beheren redactionele content	Ja
LS_E001	Gebruikscijfers inzien	Ja
LS_F001	Chatbot: vraag stellen	Ja
LS_G001	Systeem-meldingen lezen	Nee

2.3 Gegevens binnen epics en user stories

Epics zijn volgens een vast formaat beschreven. De onderstaande tabel toont de gegevens die over een epic worden opgenomen.

Epic	epic naam
Doel	<i>doel van de epic</i>
user story ID	<i>titel van de user story</i>
user story ID	<i>titel van de user story</i>

De user stories beschrijven alle beoogde functionaliteit van het systeem. De lijst met user stories bevat voornamelijk alleen een identificatienummer en een titel.

User stories worden opgesteld volgens een vast formaat. De onderstaande tabel toont de gegevens die over een user story worden opgenomen.

User story ID	Een unieke identificatie van de user story
User story titel	<i>Korte aanduiding van de user story</i>

User story ID	Een unieke identificatie van de user story
Beschrijving	Beschrijving van het doel in vast formaat: als ROL wil ik ACTIE zodat REDEN . De reden is de rationale die duidelijk maakt wat de businesswaarde is
Screenshot prototype	Opnemen of verwijzen naar een screenshot of schets of een beschikbaar prototype
Acceptatiecriteria	Acceptatiecriteria voor de betreffende user story, die niet al onderdeel zijn van de NFE
Afhankelijkheden ¹	Hier worden afhankelijkheden bedoeld die niet evident zijn, zoals bijvoorbeeld een koppeling 'e-herkenning'
Performancerisico's ¹	Wanneer sprake is van omstandigheden die de performance nadelig kunnen beïnvloeden, zoals grote aantallen gebruikers of transacties
Beveiligingsrisico's ¹	Wanneer sprake is van specifieke potentiële beveiligingsproblemen

¹) Indien van toepassing

Voor de in dit document opgenomen user stories geldt dat er in deze fase nog weinig bekend is qua acceptatiecriteria, afhankelijkheden, etc. Deze zijn nader te bepalen bij een verdere uitwerking. Waar criteria wel reeds bekend zijn, zijn deze in de beschrijving van de Epic opgenomen.

2.4 Epics

Dit hoofdstuk beschrijft alle epics en de bijbehorende user stories. De epics en user stories zijn geclassificeerd volgens MosCoW-prioritering, deze is als volgt:

- **Must have (M):** deze epics en user stories moeten in het eindresultaat terugkomen, zonder deze epics en user stories is het product niet bruikbaar;
- **Should have (S):** deze epics en user stories zijn zeer gewenst, maar zonder is het product wel bruikbaar;
- **Could have (C):** deze epics en user stories zullen alleen aan bod komen als er tijd genoeg is;
- **Would have (W):** deze epics en user stories zullen waarschijnlijk in dit project niet aan bod komen maar kunnen in de toekomst, bij een vervolgproject, interessant zijn. Ze worden daarom ook wel eens aangeduid als "won't have".

Alle "must have's" bij elkaar worden gezien als de scope van het minimum viable product.

2.4.1 Scholingsaanbod

Binnen het pad 'Scholingsaanbod' krijgt de bezoeker het scholingsaanbod van alle aanbieders van scholing in een concrete resultaatlijst gepresenteerd. Onderstaande user stories beschrijven de systeemfunctionaliteit om dit mogelijk te maken.

2.4.1.1 LS_A001: Scholingsaanbod: Opgeven voorkeuren en achtergrond

Epic	Scholingsaanbod: Opgeven voorkeuren en achtergrond	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik voorkeuren en achtergrondkenmerken (opleiding, arbeidsmarktsituatie) kunnen opgeven zodat de zoekresultaten op mijn specifieke situatie zijn toegespitst.	M
LS_A001001	<p>Scholingsaanbod: Opgeven voorkeuren:</p> <p>Acceptatiecriteria: bezoeker kan de volgende voorkeuren opgeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opleiding tbv bij- of nascholing (• Huidige functie/beroep) of tbv omscholing (buiten huidige functie/beroep) • Kortdurende of langdurende opleiding? • Opleiding gericht op diploma of niet? • Opleiding voor bepaalde beroepen/sectoren? • Opleiding in een bepaalde regio? • In welk beroep wil men werken? • In welke sector of branche wil men werken? <p>Voorkeuren worden vastgelegd voor de duur van de gebruikerssessie en worden niet voor langere duur geregistreerd in welke vorm dan ook.</p>	M

Epic	Scholingsaanbod: Opgeven voorkeuren en achtergrond	Prioriteit
LS_A001002	<p>Scholingsaanbod: Opgeven achtergrondkenmerken:</p> <p>Acceptatiecriteria: bezoeker kan de volgende kenmerken opgeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leeftijd • (voor)opleiding • behaalde diploma's/certificaten e.d. • beroep, sector waarin werkzaam • aantal jaren werkervaring • in het verleden wel/niet gebruik gemaakt van Studiefinanciering e.d. • werkzoekend/werkend • Wel/geen uitkering (bijstand, arbeidsgehandicapt, etc) <p>Achtergrondkenmerken worden vastgelegd voor de duur van de gebruikerssessie en worden niet voor langere duur geregistreerd in welke vorm dan ook.</p>	M

2.4.1.2 LS_A002: Scholingsaanbod: Aanbod filteren

Epic	Scholingsaanbod: Aanbod filteren	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik door middel van voorkeuren en achtergrond (en/of additionele kenmerken) het scholingsaanbod in beperktere mate in de resultaten laten terugkomen zodat ik meer op mijn situatie toegesneden resultaten krijg.	M
LS_A002001	Scholingsaanbod: Aanbod filteren	M

2.4.1.3 LS_A003: Scholingsaanbod: Aanbod selecteren

Epic	Scholingsaanbod: Aanbod selecteren	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik in staat zijn om op basis van kenmerken van de gepresenteerde scholingen een vergelijking te kunnen maken en aanbieders te selecteren waar ik meer van wil weten.	M
LS_A003001	Scholingsaanbod: Aanbod selecteren	M

2.4.1.4 LS_A004: Scholingsaanbod: Doorverwijzing opvolgen

Epic	Scholingsaanbod: Doorverwijzing opvolgen	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik vanuit de gemaakte selectie (LS_A003) middels een link/button doorgestuurd kunnen worden naar een website/portal van de betreffende aanbieder zodat ik	M

Epic	Scholingsaanbod: Doorverwijzing opvolgen	Prioriteit
	meer informatie kan vinden en eventueel een inschrijving voor de scholing kan doen.	
LS_A004001	Scholingsaanbod: Doorverwijzing opvolgen	M

2.4.1.5 LS_A005: Scholingsaanbod: Toevoegen aanbod

Epic	Scholingsaanbod: Toevoegen externe registratie	Prioriteit
Doel	Als externe registratie wil ik namens de aanbieders van scholing in mijn systeem het scholingsaanbod vindbaar maken op het Landelijke scholingsportaal zodat deze door zoveel mogelijk mensen gevonden kan worden.	M
LS_A005001	Scholingsaanbod: Externe registratie opnemen in proces en systeem	M
LS_A005002	Scholingsaanbod: Technisch koppeling maken met externe registratie	M

2.4.1.6 LS_A006: Scholingsaanbod: Aanbod synchroniseren

Epic	Scholingsaanbod: Aanbod synchroniseren	Prioriteit
Doel	Als externe registratie wil ik namens de aanbieders van scholing in mijn systeem dat het landelijke scholingsportaal altijd de meest actuele data gebruikt om op te nemen in het portaal zodat bezoekers geen verouderde informatie krijgen voorgeschoteld.	M
LS_A005001	Scholingsaanbod: Aanbod synchroniseren	M
LS_A005002	Scholingsaanbod: Authenticatie externe registratie	M

2.4.2 Scholingsmiddelen

Binnen het pad 'Scholingsmiddelen' krijgt de bezoeker, naast een overzicht van vertrekkers van scholingsmiddelen en algemene informatie, een resultaatlijst gepresenteerd waarin alle bekende scholingsmiddelen en verstrekters zijn opgenomen. De onderstaande user stories beschrijven de systeemfunctionaliteit om dit mogelijk te maken.

2.4.2.1 LS_B001: Scholingsmiddelen: Overzicht scholingsmiddelenverstrekkers tonen

Epic	Scholingsmiddelen: Overzicht scholingsmiddelenverstrekkers tonen	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik naar een overzicht geleid worden waarin ik, naast algemene informatie over scholingsmiddelen, organisaties en instellingen kan terugvinden die op het gebied van scholingsmiddelen een rol spelen zodat ik bij deze organisaties meer informatie kan vinden over specifieke scholingsmiddelen.	M

Epic	Scholingsmiddelen: Overzicht scholingsmiddelenverstrekkers tonen	Prioriteit
LS_B001001	Scholingsmiddelen: Overzicht scholingsmiddelenverstrekkers tonen	M
LS_B001002	Scholingsmiddelen: Algemene informatie over scholingsmiddelen tonen	M

2.4.2.2 LS_B002: Scholingsmiddelen: Opgeven voorkeuren en achtergrondkenmerken

Epic-	Scholingsmiddelen: Opgeven voorkeuren en achtergrondkenmerken	Prioriteit
Doel	Voor de duur van een sessie voorkeuren en eventuele achtergrond vastleggen die van toepassing zijn op het vinden van scholingsmiddelen.	M
LS_B002001	<p>Scholingsmiddelen: Opgeven voorkeuren</p> <p>Acceptatiecriteria: Bezoeker kan de volgende voorkeuren opgeven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verstrekker (publiek/privaat) • Regio • Looptijd/duur • Sector • Voorwaarden • Doelgroep (werknemer, persoon met een uitkering, werkgever) <p>Voorkeuren worden vastgelegd voor de duur van de gebruikerssessie en worden niet voor langere duur geregistreerd in welke vorm dan ook.</p>	M
LS_B002002	<p>Scholingsmiddelen: Opgeven achtergrondkenmerken</p> <p>Acceptatiecriteria: Bezoeker kan de volgende achtergrondkenmerken opgeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leeftijd • Arbeidsmarktsituatie (werkend, werkzoekend met uitkering, niet werkend zonder uitkering) • Soort uitkering • Sector (waarin werkzaam) <p>Niet alle achtergrondkenmerken zijn in alle gevallen even opportuun. Welke getoond worden aan de bezoeker is afhankelijk van de gekozen doelgroep (LS_B002001).</p> <p>Achtergrondkenmerken worden vastgelegd voor de duur van de gebruikerssessie en worden niet voor langere duur geregistreerd in welke vorm dan ook.</p>	M

2.4.2.3 LS_B003: Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen filteren

Epic	Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen filteren	Prioriteit
Doel	Door middel van voorkeuren en achtergrond (en/of additionele kenmerken) het aanbod van scholingsmiddelen in beperktere mate in de resultaten laten terugkomen	M
LS_B003001	Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen filteren	M

2.4.2.4 LS_B004: Scholingsmiddelen: Doorverwijzing opvolgen

Epic	Scholingsmiddelen: Doorverwijzing opvolgen	Prioriteit
Doel	Middels een link/button kan bezoeker meer informatie verkrijgen op de site/portal van de betreffende scholingsmiddel-verstrekker.	M
LS_B004001	Scholingsmiddelen: Doorverwijzing opvolgen	M

2.4.2.5 LS_B005: Scholingsmiddelen: Toevoegen externe registratie

Epic	Scholingsmiddelen: Toevoegen externe registratie	Prioriteit
Doel	Scholingsmiddelen / verstrekker uit een (nieuwe) externe registratie ontsluiten via LS.	M
LS_B005001	Scholingsmiddelen: Externe registratie toevoegen	M
LS_B005002	Scholingsmiddelen: Koppeling maken met bronsysteem.	M

2.4.2.6 LS_B006: Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen synchroniseren

Epic	Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen synchroniseren	Prioriteit
Doel	Afhankelijk van de gekozen technische insteek kan het mogelijk zijn dat er periodiek gegevens gesynchroniseerd dienen te worden zodat het middelenaanbod in het portaal aansluit bij het middelenaanbod in de externe registraties.	M
LS_B006001	Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen synchroniseren	M
LS_B006002	Scholingsmiddelen: Authenticatie externe registratie	M

2.4.3 Loopbaanadviseurs

Binnen het pad 'Loopbaanadviseurs' krijgt de bezoeker een overzicht gepresenteerd met organisaties die kunnen ondersteunen en doorverwijzen naar individuele loopbaanadviseurs. Ook kan de bezoeker ervoor kiezen om een individuele loopbaanadviseur te vinden via de portal. De onderstaande user stories beschrijven de systeemfunctionaliteit om dit mogelijk te maken.

2.4.3.1 LS_C001: Loopbaanadviseurs: Overzicht organisaties loopbaanadvies

Epic	Loopbaanadviseurs: Overzicht organisaties loopbaanadvies	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik een overzicht met organisaties en instanties (bijvoorbeeld vakbonden) kunnen openen zodat ik kan doorklikken om nadere informatie op het gebied van loopbaanadvisering te krijgen	M
LS_C001001	Loopbaanadviseurs: Overzicht loopbaanadviseurs tonen.	M

2.4.3.2 LS_C002: Loopbaanadviseurs: Opgeven voorkeuren (hangende besluit stuurgroep?)

Epic	Loopbaanadviseurs: Opgeven voorkeuren	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik kunnen opgeven in welke regio en –in een mogelijk later stadium- met welke gewenste specialisatie (en andere kenmerken) rekening gehouden dient worden zodat ik gericht kan zoeken naar een passende loopbaanadviseur.	M
LS_C002001	<p>Loopbaanadviseurs: Opgeven van regio</p> <p>Acceptatiecriteria: Bezoeker kan op landkaart van Nederland aangegeven in welke regio gezocht moet worden.</p> <p>Voorkeuren worden vastgelegd voor de duur van de gebruikerssessie en worden niet voor langere duur geregistreerd in welke vorm dan ook.</p>	M
LS_C002002	<p>Loopbaanadviseurs: Opgeven van nadere criteria (specialisatie e.a.)</p> <p>Nadere criteria worden vastgelegd voor de duur van de gebruikerssessie en worden niet voor langere duur geregistreerd in welke vorm dan ook.</p>	S

2.4.3.3 LS_C003: Loopbaanadviseurs: Adviseurs filteren (hangende besluit stuurgroep?)

Epic	Loopbaanadviseurs: Adviseurs filteren	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik de hoeveelheid resultaten kunnen beperken tot die loopbaanadviseurs die vallen onder de opgegeven voorkeuren en kenmerken zodat ik alleen die loopbaanadviseurs in mijn resultaten krijg die ik beoog.	M
LS_C003001	Loopbaanadviseurs: Adviseurs filteren	M

2.4.3.4 LS_C004: Loopbaanadviseurs: Doorverwijzing opvolgen (hangende besluit stuurgroep?)

Epic	Loopbaanadviseurs: Doorverwijzing opvolgen	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik middels een link/button uit de lijst met resultaten doorverwezen kunnen worden zodat ik informatie kan verkrijgen op de site/portal van de betreffende loopbaanadviseur.	M
LS_C004001	Loopbaanadviseurs: Doorverwijzing opvolgen	M

2.4.4 Algemeen

Onderstaande user stories beschrijven de systeemfunctionaliteit die niet gebonden is aan een specifiek pad. Deze zijn meer van algemene aard.

2.4.4.1 LS_D001: Inzien systeemstatus

Epic	Inzien systeemstatus	Prioriteit
Doel	Als functioneel beheerder moet het mogelijk zijn om in een dashboard te kunnen inzien wat de huidige status is van het systeem zodat ik bij storingen direct actie kan ondernemen. Fouten die gedetecteerd zijn bij het koppelen met externe registraties / uitblijven van synchronisaties zijn hierin terug te zien.	M
LS_D001001	Inzien systeemstatus	M
LS_D001002	Authentiseren functioneel beheer	M

2.4.4.2 LS_D002: Beheren meldingen voor bezoekers

Epic	Beheren meldingen voor bezoekers	Prioriteit
Doel	Als functioneel beheerder wil ik (tijdelijke) meldingen van huishoudelijke aard en anderszins aan de bezoekers kunnen tonen zodat de bezoekers op de hoogte zijn van aankomende verwachte verstoringen en daar rekening mee kunnen houden. Deze meldingen wil ik via het systeem/dashboard ingeven.	S
LS_D002001	Beheren meldingen naar bezoekers	S
LS_D001002	Authentiseren functioneel beheer	M

2.4.4.3 LS_D003: Beheren redactionele content

Epic	Beheren redactionele content	Prioriteit
Doel	Als functioneel beheerder wil ik informatieve content over de achtergrond van het portal en algemene informatie die de gebruiker wegwijs maakt, kunnen beheren zodat deze informatie accuraat en recent is. Hieronder valt ook de kennisbank waaruit de chatbot put.	M

Epic	Beheren redactionele content	Prioriteit
LS_D003001	Beheren redactionele content	M
LS_D001002	Authentiseren functioneel beheer	M

2.4.4.4 LS_E001: Gebruikscijfers inzien

Epic	Gebruikscijfers inzien	Prioriteit
Doel	Als opdrachtgever wil ik concrete cijfers kunnen inzien over het gebruik van het landelijk scholingsportaal zodat ik de juiste keuzes kan maken ten aanzien van operationeel beheer en systeem-doorontwikkeling.	C
LS_E003001	<p>Gebruikscijfers inzien</p> <p>Acceptatiecriteria: De volgende gegevens moeten inzichtelijk worden gemaakt :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unieke bezoekers per tijdsperiode (week, maand, kwartaal, jaar) • Aantal bezoeken per tijdsperiode (week, maand, kwartaal, jaar) • Gedrag bezoeker: <ul style="list-style-type: none"> - Duur bezoek - Navigatie gedrag - Meest gekozen zoektermen - Meest gestelde vragen chatbot <p>De gebruikscijfers worden in de praktijk door de beheerorganisatie (functioneel beheer), die de cijfers ook voor de eigen sturing gebruikt, geleverd aan de opdrachtgever.</p>	C

2.4.4.5 LS_F001: Chatbot: vraag stellen

Epic	Chatbot: vraag stellen	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik een chatbot kunnen raadplegen wanneer ik hulp nodig heb bij de navigatie binnen de portal of bij inhoudelijke vragen over gebruikte definities zodat ik nooit kom vast te lopen in het gebruik van de portal.	M
LS_F001001	Chatbot: vraag stellen	M

2.4.4.6 LS_G001: Systeem-meldingen lezen

Epic	Systeem-meldingen lezen	Prioriteit
Doel	Als bezoeker wil ik systeem-meldingen gepresenteerd krijgen wanneer er gebeurtenissen gepland zijn die van invloed kunnen zijn op het gebruik van de portal zodat ik daar rekening mee kan houden en er later niet door verrast wordt.	S
LS_F001001	Systeem-meldingen lezen	S

Bijlagen

A. Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling en bijbehorende templates.

Term/afkorting	Toelichting
actor	een persoon die of een extern informatiesysteem dat een handeling verricht op het informatiesysteem
API	application programming interface
ART	automatische regressietest
auditing	Vastlegging van de door een actor verrichtte handelingen.
authenticatie	het vaststellen van de identiteit van een actor
autorisatie	aan een actor toegekende rechten
BIA	business impact analysis
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
DoD	Definition of Done
DoR	Definition of Ready
GFO	globaal functioneel ontwerp
IB-plan	informatiebeveiligingsplan
IPO	intern projectoverleg
ISO	International Organization for Standardization
ISR	ICTU Softwarerealisatie, afdeling van ICTU die softwareontwikkelpojecten ondersteunt
Jira	tool om use cases , user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	master testplan
MVP	minimum viable product
NFE	niet-functionele eis(en)
NORA	Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur
NPR	Nederlandse PraktijkRichtlijn

Term/afkorting	Toelichting
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden
PIA	privacy impact analysis
PKI	public key infrastructure
PRA	productrisicoanalyse
PSA	projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdocument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem
TVA	threat and vulnerability assessment
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VIRBI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie
VM	virtual machine, virtuele machine

B. Bronnen

De onderstaande tabel verwijst naar regelmatig gebruikte bronnen.

Bron	Toelichting	Verwijzing
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.	https://bio-overheid.nl/media/1324/bio-v103.pdf
ISO 9241-210:2019	Ergonomics of human-system interaction — Part 210: Human-centred design for interactive systems.	https://www.iso.org/standard/77520.html
NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties	De ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties geven een leidraad voor veiliger	https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/mei/01/ict-beveiligingsrichtlijnen-voor-webapplicaties .

Bron	Toelichting	Verwijzing
	ontwikkelen, beheren en aanbieden van webapplicaties en bijbehorende infrastructuur.	
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Systems and software engineering - Systems and software Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENISOIEC-250102011-en.htm
NORA	Referentiearchitectuur voor de Nederlandse Overheid.	https://www.noraonline.nl
NEN-ISO/IEC 27001:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270012017A112020-nl.htm
NEN-ISO/IEC 27002:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270022017-nl.htm
NEN 7510:2017	Informatiebeveiliging in de zorg.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751012017A12020-nl.htm , https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751022017-nl.htm
NEN NPR 5325:2017	Praktijkrichtlijn voor het overdragen van software.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NPR-53252017-nl.htm

Bron	Toelichting	Verwijzing
NEN NPR 5326:2019	Praktijkrichtlijn voor risicobeheersing bij softwareontwikkeling.	https://www.nen.nl/NPR-5326.htm
OWASP Top-10	De OWASP Top-10 is een op consensus gebaseerd overzicht van de meest kritische beveiligingsrisico's voor webapplicaties.	https://owasp.org/www-project-top-ten/
Wbni 2018	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen. Beschrijft de meldplicht en de zorgplicht die van toepassing zijn op organisaties die vitaal zijn én op digitale dienstverleners.	https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/2020-07-15

C. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de **10.2.e** bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een

werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU een gespecialiseerde afdeling in het leven geroepen. Deze afdeling staat projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

Kwaliteitsplan

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 26 januari 2021

Managementsamenvatting

ICTU hanteert voor het ontwikkelen van maatwerksoftware de "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling". Deze Kwaliteitsaanpak houdt in dat ICTU voor elk softwareproject een aantal standaard maatregelen toepast, min of meer onafhankelijk van de precieze eisen die de opdrachtgever stelt aan de software. Dit kwaliteitsplan geeft een overzicht van deze standaard kwaliteitsmaatregelen. Voor de realisatiefase zijn de belangrijkste maatregelen:

- Het hanteren van expliciete entry- en exitcriteria voor het oppakken en afronden van werk
- Het toepassen van het ICTU-kwaliteitssysteem (*Quality-time*)
- Het bewaken van de kwaliteit van de broncode op aspecten als complexiteit en omvang
- Het uitvoeren van verschillende testvormen zoals unit testen, systeemtesten, performancetesten, securitytesten, toegankelijkheidstesten, en usabilitytesten
- Het zichtbaar maken en managen van technische schuld¹

Eén van de standaard kwaliteitsmaatregelen is het uitvoeren van usabilitytesten om de gebruikskwaliteit van de software te toetsen. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de *customer journeys* zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

¹ Technische schuld is een term die gebruikt wordt om aan te geven dat software achterstallig onderhoud heeft en/of een technische structuur die niet optimaal is. Dit is aan de buitenkant meestal niet zichtbaar (de software kan prima werken) maar leidt op termijn tot het slecht onderhoudbaar zijn van de software en daardoor tot een langzamere ontwikkeling of duur onderhoud.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	6
1.1	Over dit document.....	6
1.2	Doelgroep	6
1.3	Kaders	6
1.4	Uitgangspunten	7
1.5	Relatie met andere documenten	7
1.6	Leeswijzer	7
2	Kwaliteitsmaatregelen tijdens het project	8
2.1	Projectmanagement	8
2.1.1	Wekelijks projectoverleg	8
2.1.2	Actie- en besluitenlijst	8
2.1.3	Risicomanagement	8
2.1.4	Werkwijze	8
2.2	Projectdocumenten.....	9
2.2.1	Versiebeheer documenten	9
2.2.2	Documentreview	9
3	Kwaliteitsmaatregelen voorfase	10
3.1	Belanghebbenden.....	10
3.2	Verwerking eisen	10
3.2.1	Functionele eisen	10
3.2.2	Niet-Functionele eisen	10
3.2.3	Compleetheid deliverables voorfase.....	11
4	Kwaliteitsmaatregelen realisatiefase	12
4.1	Entry- en exitcriteria	12
4.1.1	Definition of Ready (DoR)	12
4.1.2	Definition of Done	12
4.1.3	Vrijgaveadvies	13
4.2	ICTU-kwaliteitssysteem	13
4.3	Kwaliteit van de broncode	13
4.3.1	Complexiteit van broncode limiteren	13
4.3.2	Duplicatie van broncode beperken	13
4.3.3	Omvang van het systeem beperken	14
4.3.4	Omvang van methoden beperken.....	14
4.3.5	Omvang van unit interfaces beperken	14
4.4	Versiebeheer broncode	14

4.5	Testen	14
4.6	Unit tests	15
4.7	Systeemtesten	15
4.8	Unit tests en systeemtesten gecombineerd	15
4.9	Performance-testen	16
4.10	Security-testen	16
4.11	Toegankelijkheidstesten	16
4.12	Usability-testen	17
4.13	Technische schuld	17
4.14	Beheer	17
5	Kwaliteitsmaatregelen projectafsluiting	18
Bijlagen		19
A.	Terminologie en afkortingen	19
B.	Bronnen	20
C.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling	22
D.	Gebruik van Jira	23
1.	Jira-typen	24
2.	Workflow	24
3.	Systeembeschrijving	24
4.	Realisatie-activiteiten	25
5.	Velden in Jira	27

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	18-1-2021	Concept	Niet-functionele eisen LS verwerkt
0.9	10.2.e	26-1-2021	Concept	Review 10.2.e verwerkt

Verzendlijst huidige versie

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
10.2.e	ICTU	Projectleider
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

Template versie

Versie 2.1.0, 02-09-2020

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Kwaliteitsmanagement is gericht op het borgen dat het projectresultaat voldoet aan de kwaliteitseisen van de opdrachtgever en andere belanghebbenden. Tegelijkertijd bevordert het de efficiëntie en effectiviteit, en daarmee de doorlooptijd, van het project. Alle betrokkenen in en bij het project dragen bij aan de kwaliteit van producten en processen. De ICTU-projectleider is verantwoordelijk voor het opleveren van een eindresultaat dat voldoet aan de afgesproken kwaliteitseisen.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling (zie bijlagen) ligt ten grondslag aan dit kwaliteitsplan en vereist dat projecten continu voldoen aan de kwaliteitseisen:

M02: Het project zorgt dat het product continu aan de kwaliteitsnormen voldoet

Producten voldoen zo snel mogelijk vanaf de start van een project aan de door het project en ICTU vastgestelde kwaliteitsnormen en blijven daar zo veel mogelijk aan voldoen. De kwaliteit van producten, die nog niet zijn afgerond of nog niet aan de normen voldoen, wordt door het project bewaakt. Het voldoen aan de kwaliteitsnormen is onderdeel van de Definition of Done en herstel van de kwaliteit wordt planmatig opgepakt.

Dit kwaliteitsplan beschrijft in nader detail op welke wijze invulling wordt gegeven aan de maatregelen uit de Kwaliteitsaanpak, waar afwijkingen van toepassing zijn en benoemt eventuele aanvullende kwaliteitsmaatregelen. Het kwaliteitsplan wordt gedurende de voorfase van een softwareontwikkelproject opgesteld en heeft betrekking op de realisatiefase van het project.

De opdrachtgever en de ICTU-projectleider accorderen dit kwaliteitsplan. Omdat de maatregelen invloed kunnen hebben op de backlog, zal de product owner het kwaliteitsplan ook accorderen.

1.2 Doelgroep

Doelgroep van dit kwaliteitsplan zijn opdrachtgever en product owner van het ministerie van OC&W, beheerders van de beheerorganisatie en projectmanagement en ontwikkelteam van ICTU.

1.3 Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing op het realisatieproces van het project. Merk op dat kaders die van toepassing zijn op het te realiseren product opgenomen zijn in PSA, NFE en/of backlog.

Volgnummer	Kader
K01	NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017
K02	VIR 2007, VIRBI 2013 en BIO voor het inrichten en beheren van informatiebeveiliging in brede zin.
K05	ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling 2.1.0

1.4 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op dit document:

Volnummer	Uitgangspunt
U01	De ontwikkeling van de software wordt uitgevoerd conform de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

1.5 Relatie met andere documenten

Input voor dit kwaliteitsplan, en dan met name paragraaf 4.16, zijn de volgende documenten:

Titel	Versie
Projectstartarchitectuur Landelijk Scholingsportaal	0.4.2
Niet-functionele eisen Landelijks Scholingsportaal	0.7

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de kwaliteitsmaatregelen die ICTU treft tijdens alle fases van de uitvoering van dit project. Hoofdstuk 3, 4 en 5 beschrijven de maatregelen voor respectievelijk de voorfase, de realisatiefase en de projectafsluiting. De meeste maatregelen zijn generiek en van toepassing op alle softwarerealisatieprojecten die ICTU uitvoert.

2 Kwaliteitsmaatregelen tijdens het project

De onderstaande kwaliteitsmaatregelen zijn van toepassing gedurende het gehele project, waaronder de voorfase en de realisatiefase. De navolgende hoofdstukken beschrijven aanvullende kwaliteitsmaatregelen voor respectievelijk de voorfase, de realisatiefase en de projectafsluiting. De M-nummers verwijzen naar maatregelen uit de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling, zie <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak>.

2.1 Projectmanagement

2.1.1 Wekelijks projectoverleg

Het project houdt een wekelijks intern projectoverleg (IPO) waarin planning, voortgang, kwaliteitsrapportage, acties, risico's en overige relevante zaken worden besproken (M10: Het project kent een wekelijks projectoverleg). Het doel is om informatie uit te wisselen binnen het project, belemmeringen voor de voortgang die het team niet zelf kan oplossen te melden en eventueel te besluiten over escalaties buiten het project.

De IPO-agenda bevat minimaal: mededelingen, kwaliteit, voortgang, risico's, acties en rondvraag. Aanwezig zijn in ieder geval de projectleider, de software delivery manager, de kwaliteitsmanager, de Scrum master en een vertegenwoordiger uit elk projectteam.

De kwaliteitsmanager controleert of deze overleggen plaatsvinden.

2.1.2 Actie- en besluitenlijst

Het project houdt een actie- en besluitenlijst bij. De actie- en besluitenlijst wordt digitaal bijgehouden door de software delivery manager en wordt tijdens het wekelijks projectoverleg besproken. Het kwaliteitssysteem bewaakt de actualiteit van de actie- en besluitenlijst.

2.1.3 Risicomanagement

Het project houdt een risicolog bij. De risicolog wordt digitaal bijgehouden door de software delivery manager en periodiek besproken tijdens het projectoverleg. Iedere projectmedewerker kan risico's melden bij de software delivery manager. De omvang van risico's wordt ingeschat en indien nodig voorzien van een of meer maatregelen. Het kwaliteitssysteem bewaakt de actualiteit van het risicolog.

2.1.4 Werkwijze

Voor de realisatiefase wordt de agile ontwikkelmethode Scrum gebruikt (M05: Het project hanteert een iteratief en incrementeel ontwikkelproces). Voor de beheerfase wordt gebruik gemaakt van de DevOps-principes. Afwijkingen hierop worden alleen toegestaan met goedkeuring van de software delivery manager en kwaliteitsmanager.

De volgende rapportage/escalatielijnen worden gehanteerd indien kwaliteitsdoelstellingen niet tijdig worden behaald:

1. De kwaliteitsmanager bespreekt de situatie met de software delivery manager;
2. Indien 1. niet tot resultaat leidt, escaleert de kwaliteitsmanager de situatie naar de ICTU-projectleider;

3. Indien 2. niet tot resultaat leidt, escaleert de kwaliteitsmanager de situatie naar het afdelingshoofd ISR (ICTU Software Realisatie).

2.2 Projectdocumenten

2.2.1 Versiebeheer documenten

Alle documenten die een deliverable van het project zijn, zoals architectuurdocumenten, functioneel ontwerp en installatiehandleidingen, worden in de digitale samenwerkrumte van het project geplaatst. De opgeleverde documenten worden in pdf-formaat opgeslagen en bevatten een versienummer in de naam. De versies van de bronbestanden van deliverables worden opgeslagen in een online werkomgeving en moeten beschikbaar zijn om later aangepast te kunnen worden. Dit project gebruikt de ICTU Sharepoint.

Bij elk formele release moeten de documenten geactualiseerd zijn en formeel opgeleverd worden.

Elk document bevat een verantwoordingsparagraaf waarin aangeven wordt aan welke eisen (zoals opgenomen in bijvoorbeeld PSA en NFE) wordt voldaan en op welke wijze deze in het document zijn verwerkt.

2.2.2 Documentreview

Alle deliverables worden gereviewd. De auteur van een deliverable zorgt, in overleg met de software delivery manager, dat de juiste reviewers benoemd zijn; hiertoe behoort in ieder geval de kwaliteitsmanager. De auteur van het document zorgt voor een correct versiebeheer van het document.

Reviewers worden uitgenodigd door de auteur van het document en ontvangen de juiste versie van de auteur. De werkwijze wordt in overleg door de software delivery manager en kwaliteitsmanager bepaald.

De opstellers verwerken het commentaar. Vervolgens sturen de opstellers een toelichting op de wijze waarop het commentaar al dan niet is verwerkt naar de reviewers.

3 Kwaliteitsmaatregelen voorfase

Het doel van de voorfase is tweeledig: het voorbereiden van de realisatiefase, zodat ICTU verantwoord een projectovereenkomst kan opstellen voor de realisatiefase, en het identificeren van risico's die van toepassing zijn op de realisatiefase en het verdere verloop van het project.

Dit kwaliteitsplan wordt opgesteld tijdens de voorfase, maar is tevens al deels van toepassing, in ieder geval aan het eind van de voorfase. Voor de voorfase gelden de onderstaande kwaliteitsmaatregelen.

3.1 Belanghebbenden

De kwaliteit van de deliverables wordt mede bepaald door de verwachtingen van de belanghebbenden. Het is van belang dat alle belanghebbenden zijn geïdentificeerd en hun verwachtingen zijn vastgelegd, geanalyseerd en vertaald naar de eisen voor het te implementeren systeem. De belanghebbenden worden geïdentificeerd in het projectvoorstel voor de voorfase. De eisen aan het te ontwikkelen systeem worden vastgelegd in Backlog en NFE-document.

De tijdens de voorfase geïdentificeerde eisen vormen het startpunt van de opdrachtgever en kunnen gedurende de vervolgfases in overeenstemming met de opdrachtnemer aangepast worden. De product owner vertegenwoordigt gedurende de vervolgfases de geïdentificeerde belanghebbenden.

3.2 Verwerking eisen

3.2.1 Functionele eisen

Het programma van eisen en de projectstartarchitectuur, beide opgesteld door de opdrachtgever, zijn de basis voor de op te leveren ICTU-documenten, zoals architectuur en ontwerpdocumenten.

3.2.2 Niet-Functionele eisen

Niet-functionele eisen aan het te ontwikkelen systeem worden vastgelegd op basis van de projectstartarchitectuur en aan de hand van de NEN-ISO/IEC 25010-standaard in een NFE-document. De ISO-25010-kwaliteitsattributen worden door de belanghebbenden geprioriteerd in een of meer workshops (PRA – zie ook testen). Voor de kwaliteitsattributen worden SMART-eisen geformuleerd.

Informatiebeveiliging is een essentieel en integraal onderdeel van de werkzaamheden. De eisen worden in een afzonderlijk informatiebeveiligingsplan opgesteld. De software zal zodanig worden voortgebracht dat deze de BIO-compliance van de opdrachtgever niet zal hinderen.

Toegankelijkheid is een wettelijke verplichting voor webgebaseerde en mobiele applicaties, zie de EN 301 549 en de WCAG 2.1, niveau A en AA. Toegankelijkheid wordt geborgd via toegankelijkheidstesten, zie de kwaliteitsmaatregelen in paragraaf Toegankelijkheidstesten.

Performance- en securityeisen worden via performance- en securitytests geborgd, zie de kwaliteitsmaatregelen in paragraaf Testen. Voor de borging van andere niet-functionele

eisen moeten projectspecifieke maatregelen getroffen worden. Deze worden in dit kwaliteitsplan opgenomen.

3.2.3 Compleetheid deliverables voorfase

In aanvulling op de maatregelen met betrekking tot reviews, zie paragraaf Documentreview, reviewt de kwaliteitsmanager de deliverables van de voorfase op compleetheid. Hiervoor vormt de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling het referentiekader.

4 Kwaliteitsmaatregelen realisatiefase

De onderstaande kwaliteitsmaatregelen zijn van toepassing gedurende realisatiefasen.

4.1 Entry- en exitcriteria

ICTU volgt een agile aanpak bij het realiseren van software, waarbij gewerkt wordt in korte iteraties (sprints) waarin user stories worden omgezet in werkende software. De resultaten van één of meer sprints worden gebundeld in (major) releases. Hierbij worden entry- en exitcriteria gebruikt om te bepalen of werk kan worden opgepakt of gereed is: Definition of Ready (entry criteria) en Definition of Done (exit criteria) voor user stories en het vrijgaveadvies voor releases (exit criteria).

4.1.1 Definition of Ready (DoR)

Het project definieert en hanteert een Definition of Ready (DoR) voor user stories. Een user story kan pas in een sprint worden opgepakt als deze aan de DoR voldoet. De kwaliteitsmanager controleert of er een DoR is gedefinieerd en controleert periodiek of deze wordt gehanteerd.

De Definition Of Ready van het project bevat de volgende criteria:

1. De beschrijving voldoet aan het user story formaat "als <rol> wil ik <actie> zodat <reden>";
2. De annotaties en screenshots/prototype zijn gereed;
3. Afhankelijkheden met derden zijn in kaart (bijvoorbeeld: een koppelvlakbeschrijving is beschikbaar);
4. De story is ingeschat door het team;
5. De story is goedgekeurd door de product owner;
6. De story is goedgekeurd door de reviewer binnen het team;
7. Het verwachte aantal logische testgevallen is ingevuld;
8. Er is ingeschat of de user story een performance risico, een beveiligingsrisico en/of een infrastructuurwijziging met zich meebrengt.

4.1.2 Definition of Done

Het project definieert en hanteert een Definition of Done (DoD) voor user stories. De kwaliteitsmanager controleert of er een DoD is gedefinieerd en controleert periodiek of deze wordt gehanteerd.

De Definition Of Done van het project bevat de volgende criteria:

1. Nieuwe testgevallen zijn gereviewd en geaccordeerd door reviewer,
2. Functionele testen zijn succesvol afgerond,
3. De dekingsgraad van de functionele testen is minstens 80% (maar meer indien mogelijk),
4. Integratietesten zijn succesvol afgerond,
5. Performancetesten zijn succesvol afgerond,
6. Toegankelijkheidstesten zijn succesvol afgerond,
7. Het GFO is bijgewerkt,
8. De demo van de user story is voorbereid.

4.1.3 Vrijgaveadvies

Voor elke major release stelt het project (bijvoorbeeld de testmanager) een vrijgaveadvies op. Eventuele afwijkingen in de kwaliteitsrapportage en hieruit voortvloeiende risico's ("rode metrieken") worden in het vrijgaveadvies toegelicht. De kwaliteitsmanager reviewt het vrijgaveadvies.

Het vrijgaveadvies beschrijft:

1. Samenvatting testresultaten,
2. Openstaande bugs,
3. Afwijkingen kwaliteitsrapportage,
4. Overige risico's,
5. Het advies van ICTU wat betreft ingebruikname van de release.

4.2 ICTU-kwaliteitssysteem

Gedurende de realisatiefase hanteert ICTU een kwaliteitssysteem, waarbij automatisch metrieken worden verzameld en samengesteld. Deze metrieken hebben zowel betrekking op het proces als op het product (broncode). De metrieken worden diverse malen per dag bijgewerkt, zodat er altijd een goed inzicht is in de softwarekwaliteit. In de bijlagen een overzicht van de mogelijke metrieken en de daarbij horende standaard instelling; de kwaliteitsmanager zal in samenwerking met het realisatieteam de te gebruiken metrieken en normen instellen.

4.3 Kwaliteit van de broncode

Het project bepaalt bij aanvang van de realisatiefase of en hoe vaak broncodereviews plaatsvinden; dit wordt in het mastertestplan opgenomen. ICTU maakt gebruik van een geautomatiseerd kwaliteitssysteem, waarbij de broncode continu wordt gecheckt en gerapporteerd. Voor het beoordelen van de onderhoudbaarheid gebruikt ICTU onder meer de SIG/TÜVIT-evaluatiecriteria voor onderhoudbare software.

De volledige lijst met mogelijke meetbare KPI's is opgenomen in de bijlagen; de meest actuele lijst is opgenomen in de kwaliteitsrapportage van het project. Gedurende het project wordt uitgegaan van de standaard normen; afwijkingen op de standaard zijn alleen toegestaan met goedkeuring van de software delivery manager en kwaliteitsmanager.

De keuze van programmeertalen en andere technologie staat beschreven in het SAD.

4.3.1 Complexiteit van broncode limiteren

Om de onderhoudbaarheid van de software te bevorderen dienen methoden en klassen niet te complex te zijn. Het uitgangspunt is dat de cyclomatische complexiteit van individuele methoden, zoals berekend door SonarQube, niet groter is dan 10. De norm is dat 0% van de methoden een te hoge cyclomatische complexiteit hebben. Het ICTU-kwaliteitssysteem bewaakt de complexiteit van de broncode.

4.3.2 Duplicatie van broncode beperken

Om de onderhoudbaarheid van de software te bevorderen dient er zo min mogelijk duplicatie van broncode aanwezig te zijn. Het uitgangspunt is dat SonarQube met de

standaard instellingen 0% duplicatie rapporteert. Het ICTU-kwaliteitssysteem bewaakt de duplicatie in broncode.

4.3.3 Omvang van het systeem beperken

Om de onderhoudbaarheid van de software te bevorderen dient de totale omvang beperkt te blijven, gemeten in mensjaren herbouwtijd. De SIG/TÜVIT-standaard geeft een maximale herbouwtijd en vertaalt deze in een maximum omvang van de software gemeten in regels code. Die maximale omvang verschilt per programmeertaal. Het ICTU-kwaliteitssysteem bewaakt de totale omvang van het systeem.

Voor dit project gelden de volgende normen:

Programmeertaal	Maximale omvang in regels code
Nader te bepalen	Nader te bepalen

4.3.4 Omvang van methoden beperken

Om de onderhoudbaarheid van de software te bevorderen dienen methoden niet te groot te zijn. ICTU stelt de norm op maximaal 20 non-comment source statements (NCSS) per methode, zoals gemeten door SonarQube. In het systeem als geheel mag maximaal 0% (afgerond) van de methoden deze norm overschrijden. Het ICTU-kwaliteitssysteem bewaakt de omvang van methoden.

4.3.5 Omvang van unit interfaces beperken

Om de onderhoudbaarheid van de software te bevorderen, dienen methoden niet te veel parameters te hebben. ICTU stelt de norm op maximaal vijf parameters per methode, zoals gemeten door SonarQube. In het systeem als geheel mag maximaal 0% (afgerond) van de methoden deze norm overschrijden. Het ICTU-kwaliteitssysteem bewaakt de omvang van unit interfaces.

4.4 Versiebeheer broncode

Broncode, zowel van productiesoftware als van geautomatiseerde tests, wordt in een versiebeheersysteem geplaatst. Alleen projectmedewerkers hebben toegang tot de broncode. Het ICTU-kwaliteitssysteem bewaakt of branches worden gemerged met de default branch (meestal *master* of *develop* genoemd).

4.5 Testen

Gedurende de realisatiefase worden de use cases in samenwerking met de product owner vertaald naar user stories. Per user story worden één of meer logische testgevallen opgesteld; per logisch testgeval worden één of meer fysieke testgevallen opgesteld. De user stories, logische testgevallen en fysieke testgevallen zijn expliciet aan elkaar gekoppeld. User stories en logische testgevallen worden vastgelegd in Jira; zie de bijlagen voor de te gebruiken typen en relaties. Afwijkingen op deze standaard aanpak zijn alleen toegestaan met goedkeuring van de kwaliteitsmanager.

Het mastertestplan (MTP) beschrijft welke testsoorten met welke intensiteit voor de realisatie- en beheerfase worden uitgevoerd. Documenten die input leveren voor het MTP zijn de documenten die in de voorfase worden opgeleverd, zoals PSA, NFE, SAD en GFO. Een

product risicoanalyse (PRA) is uitgevoerd en is de basis voor de vaststelling van de diepgang waarmee de gedefinieerde testsoorten uitgevoerd moeten worden.

4.6 Unit tests

Om de correcte werking van de software te borgen, schrijft het team unit tests. De unit tests draaien als onderdeel van de geautomatiseerde pijplijn en de broncodedekking van de unit tests wordt gemeten. Het ICTU-kwaliteitssysteem rapporteert over het aantal unit tests, het al dan niet slagen van de unit tests en broncodedekking van de unit tests.

De default normen voor broncodedekking met unit tests zijn 90% line coverage en 80% branch coverage. De norm geldt niet voor gegenereerde code, code van derde-partijen die ICTU zelf niet onderhoudt en triviale code zoals getters/setters/framework boilerplate-code.

4.7 Systeemtesten

Om de correcte werking van de software te borgen maakt het team systeemtesten. Deze bestaan uit een combinatie van handmatige eenmalige testen, handmatige regressietesten en automatische regressietesten. De automatische regressietesten draaien als onderdeel van de geautomatiseerde pijplijn en de broncode dekking van de automatische regressietesten wordt gemeten. Het ICTU-kwaliteitssysteem rapporteert over het aantal handmatige regressietesten, de hoeveelheid tijd die het kost de handmatige regressietesten uit te voeren en de laatste datum dat ze zijn uitgevoerd. Het ICTU-kwaliteitssysteem rapporteert ook over het aantal automatische regressietesten, of ze al dan niet falen en de broncodedekking van de geautomatiseerde regressietesten.

De default normen voor broncodedekking met geautomatiseerde regressietesten zijn 80% line coverage en 70% branch coverage. De norm geldt niet voor gegenereerde code, code van derde-partijen die ICTU zelf niet onderhoudt en triviale code zoals getters/setters/framework boiler plate code.

4.8 Unit tests en systeemtesten gecombineerd

Het ICTU-kwaliteitssysteem kan ook de geaggregeerde broncodedekking van unit tests en automatische regressietesten samen rapporteren. In dat geval zijn de default normen voor geaggregeerde broncodedekking 90% line coverage en 85% branch coverage.

Het is, ook als de geaggregeerde dekking gemeten wordt, nog steeds handig te weten welke code de automatische regressietesten (ART) en unit tests elk voor zich raken. Het is aan het project te beslissen welke norm nuttig is ART-dekking en unittest-dekking en of daar überhaupt normen voor nodig zijn.

Het uitgangspunt is dat zoveel mogelijk van de software die ICTU maakt, geautomatiseerd getest wordt en dat daarbij bewuste keuzes zijn gemaakt over de code die niet geautomatiseerd wordt getest. Om die keuzes goed te kunnen maken is het belangrijk dat het deel van de code, dat niet wordt geraakt door geautomatiseerde testen, relatief klein is; daardoor blijft de benodigde hoeveelheid handmatig testwerk beperkt en de risico's van handmatig testen beperkt.

4.9 Performance-testen

Om de performance van de software te borgen kunnen performance-testen uitgevoerd worden. Het MTP beschrijft de gekozen aanpak.

Het ICTU-kwaliteitssysteem rapporteert over geautomatiseerde performance-testen uitgevoerd in de ontwikkelomgeving van ICTU. Als de verantwoordelijke tester performancerisico's ontdekt die ook aanwezig zijn in een versie van de software die reeds is opgeleverd, rapporteert de tester deze risico's aan het ontwikkelteam. Issues die voortkomen uit performance-testen worden opgenomen in Jira met het label "performance_bevinding".

4.10 Security-testen

De eisen aan de beveiliging worden in de documenten projectstartarchitectuur en niet-functionele eisen gedefinieerd. De in te richten testen dienen aan te tonen dat de gestelde beveiligingseisen wordt voldaan.

De geautomatiseerde broncodereviews en rapportages uit het ICTU-kwaliteitssysteem bevatten diverse KPI's voor beveiligingsaspecten, zoals de OWASP top-10-criteria. De applicatie wordt gescand met behulp van Checkmarx, OWASP dependency checker, OWASP ZAP en OpenVAS.

Om de beveiliging van de software te testen kan deze met enige regelmaat getest worden door een externe partij. Het MTP beschrijft de gekozen aanpak.

Elke beveiligingstest resulteert in een beveiligingstestrapportage met daarin de aangetroffen beveiligingsissues. Issues die voortkomen uit deze testen worden opgenomen in Jira met het label "security_bevinding". Voor beveiligingsissues gelden de volgende oplostermijnen:

Kwalificatie beveiligingsissue	Oplostermijn bij software die wel in productie is	Oplostermijn bij software die niet in productie is
Hoog (hoog risico en/of hoge impact)	Zo snel mogelijk, resulteert in een bug fix release	Voor de eerste productierelease
Midden (gemiddeld risico en/of gemiddelde impact)	Voor de eerstvolgende major productierelease	Voor de eerste productierelease
Laag (laag risico en lage impact)	In overleg met de product owner	In overleg met de product owner

Het ICTU-kwaliteitssysteem rapporteert of gevonden beveiligingsissues niet te lang open staan.

Merk op: de beveiliging van de software in de acceptatie- en productieomgeving kan niet door ICTU getest worden. Deze test moet de opdrachtgever of de beheerpartij uitvoeren.

4.11 Toegankelijkheidstesten

Om de toegankelijkheid van webapplicaties te testen gebruikt ICTU Axe; Axe is ingericht in de pijplijn. Het ICTU-kwaliteitssysteem rapporteert over de toegankelijkheidsrapportage van Axe. Het MTP beschrijft de gekozen aanpak voor het testen van WCAG-2.1-richtlijnen die niet geautomatiseerd kunnen worden getest.

4.12 Usability-testen

Om de usability van de software te testen voert het project usabilitytesten uit op het MVP. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de *customer journeys* zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

Het MTP beschrijft de gekozen aanpak. Het plan van aanpak voor de realisatiefase beschrijft de verwerving van de usabilitylabtest bij een leverancier.

Issues die voortkomen uit usabilitytests worden opgenomen in Jira met het label "usability_bevinding".

4.13 Technische schuld

Technische schuld zijn eigenschappen van de software die de lange-termijninzetbaarheid en onderhoudbaarheid van de software bedreigen; denk hierbij aan hoge complexiteit, lage testdekking, ontbrekende testsoorten en ontbrekende documentatie.

Als het ontwikkelteam of de kwaliteitsmanager constateert dat er technische schuld is, markeert de kwaliteitsmanager deze technische schuld in het kwaliteitssysteem als zodanig om te voorkomen dat de technische schuld ongemerkt verder toeneemt. Vervolgens vraagt de kwaliteitsmanager het team, in overleg met de Software Delivery Manager en de Scrum master, om de omvang van de technische schuld in te schatten in user-storypunten. Vervolgens wordt een plan gemaakt om de technische schuld in een beheerst tempo - de ontwikkeling/onderhoud van de software moet wel doorgang vinden - weg te werken. Uitgangspunt is ongeveer 10% van de user-storypunten die het team normaal in een sprint realiseert; dit kan in principe zonder overleg met de opdrachtgever, omdat het leveren van kwaliteit onderdeel van het werk is.

4.14 Beheer

Ten behoeve van de beheerfase wordt gedurende de realisatiefase een implementatie- en beheerplan opgesteld. Hierin worden de kaders aangegeven op welke wijze het beheer ingericht, geïmplementeerd en beheerd wordt. Hierbij gaat de voorkeur uit naar beheer op basis van de principes van de DevOps-werkwijze.

Dit kwaliteitsplan moet bijgewerkt worden indien meer informatie beschikbaar is over de werkwijze ten aanzien van implementatie en beheer.

5 Kwaliteitsmaatregelen projectafsluiting

De onderstaande tabel geeft aan welke archiveringsactiviteiten aan het einde van een project worden uitgevoerd. De projectleider is verantwoordelijk voor het archiveren.

Wat	Waar staat het	Wie archiveert het	Bewaartermijn
Broncode, testscripts en documentatie	Git	Projectteam	5 jaar
Overige documentatie	Sharepoint of andere samenwerkruimte	Projectteam	5 jaar
Final Release	Nader te bepalen	Projectteam	5 jaar
Performancetestscripts	Git performanceteam	Performanceteam	5 jaar
Kwaliteitsrapportage	Quality-time database	ISR Technisch beheer	2 jaar
Bugs, user stories en andere issues	Jira	Jirabeheerder	2 jaar
VM's ontwikkelteams	Nader te bepalen	ISR Technisch beheer	2 jaar
Projectspecifieke producten (nader te bepalen)	Nader te bepalen	Nader te bepalen	Nader te bepalen

Bijlagen

A. Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling en bijbehorende templates.

Term/afkorting	Toelichting
actor	een persoon die of een extern informatiesysteem dat een handeling verricht op het informatiesysteem
API	application programming interface
ART	automatische regressietest
auditing	Vastlegging van de door een actor verrichtte handelingen.
authenticatie	het vaststellen van de identiteit van een actor
autorisatie	aan een actor toegekende rechten
BIA	business impact analysis
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
DoD	Definition of Done
DoR	Definition of Ready
GFO	globaal functioneel ontwerp
IB-plan	informatiebeveiligingsplan
IPO	intern projectoverleg
ISO	International Organization for Standardization
ISR	ICTU Softwarerealisatie, afdeling van ICTU die softwareontwikkelpojecten ondersteunt
Jira	tool om use cases , user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	master testplan
MVP	minimum viable product
NFE	niet-functionele eis(en)
NORA	Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur
NPR	Nederlandse PraktijkRichtlijn

Term/afkorting	Toelichting
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden
PIA	privacy impact analysis
PKI	public key infrastructure
PRA	productrisicoanalyse
PSA	projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdocument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem
TVA	threat and vulnerability assessment
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VIRBI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie
VM	virtual machine, virtuele machine

B. Bronnen

De onderstaande tabel verwijst naar regelmatig gebruikte bronnen.

Bron	Toelichting	Verwijzing
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.	https://bio-overheid.nl/media/1324/bio-v103.pdf
ISO 9241-210:2019	Ergonomics of human-system interaction — Part 210: Human-centred design for interactive systems.	https://www.iso.org/standard/77520.html
NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties	De ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties geven een leidraad voor veiliger	https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/mei/01/ict-beveiligingsrichtlijnen-voor-webapplicaties .

Bron	Toelichting	Verwijzing
	ontwikkelen, beheren en aanbieden van webapplicaties en bijbehorende infrastructuur.	
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Systems and software engineering - Systems and software Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENISOIEC-250102011-en.htm
NORA	Referentiearchitectuur voor de Nederlandse Overheid.	https://www.noraonline.nl
NEN-ISO/IEC 27001:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270012017A112020-nl.htm
NEN-ISO/IEC 27002:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270022017-nl.htm
NEN 7510:2017	Informatiebeveiliging in de zorg.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751012017A12020-nl.htm , https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751022017-nl.htm
NEN NPR 5325:2017	Praktijkrichtlijn voor het overdragen van software.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NPR-53252017-nl.htm

Bron	Toelichting	Verwijzing
NEN NPR 5326:2019	Praktijkrichtlijn voor risicobeheersing bij softwareontwikkeling.	https://www.nen.nl/NPR-5326.htm
OWASP Top-10	De OWASP Top-10 is een op consensus gebaseerd overzicht van de meest kritische beveiligingsrisico's voor webapplicaties.	https://owasp.org/www-project-top-ten/
Wbni 2018	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen. Beschrijft de meldplicht en de zorgplicht die van toepassing zijn op organisaties die vitaal zijn én op digitale dienstverleners.	https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/2020-07-15

C. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de 10.2.e bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een

werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU een gespecialiseerde afdeling in het leven geroepen. Deze afdeling staat projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

D. Gebruik van Jira

Gedurende de realisatiefase wordt voor de vastlegging van diverse objecten, zoals user stories en logische testgevallen, gebruik gemaakt van Jira. Teams registreren specifieke informatie gedurende de gehele projectduur. Deze bijlage beschrijft welke informatie vastgelegd wordt in Jira, welke Jira-issuetypen hierbij gebruikt worden en wat de onderlinge relaties zijn. Het project richt hiervoor haar eigen Jira-project in.

1. Jira-typen

De gebruikte Jira-typen ondersteunen verschillende inzichten in het project:

Systeembeschrijving: De te gebruiken typen geven gezamenlijk de actuele situatie weer van de te ontwikkelen of aan te passen applicatie. Informatie wordt vastgelegd over de systeemfuncties, use cases en logische testgevallen in respectievelijk de Jira-typen *Systeemfunctie*, *Use Case* en *Logical Test Case*. Zie nadere toelichting hieronder.

Realisatie-activiteiten: De te gebruiken typen geven gezamenlijk inzicht in de realisatie-activiteiten: te plannen, onderhanden en/of afgeronde activiteiten. Informatie wordt vastgelegd over epics, stories, onderhanden taken, sprint-bugs en sprint-issues in respectievelijk de Jira-typen *Epic*, *Story*, *Technical Tasks*, *Sprint Bug* en *Custom Issue*. Zie nadere toelichting hieronder.

Gedetecteerde bugs: De gevonden bugs na oplevering in de acceptatieomgeving worden geregistreerd. Dit kunnen ook bugs zijn uit de productieomgeving die opgelost moeten worden in de applicatie. De informatie over bugs wordt vastgelegd met het Jira-type *Bug*. Zie nadere toelichting hieronder.

2. Workflow

Elk Jira-type maakt gebruik van een standaard workflow. Omdat de kwaliteitsrapportage gebruik maakt van deze statussen, is het afwijken van deze stadia ongewenst. Binnen het project worden afspraken gemaakt op welke wijze deze Jira workflow in het realisatie proces wordt geïntegreerd. Mogelijke statussen zijn:

- Status Open: Deze status wordt bereikt na een *Create*- of *Stop Progress*-actie;
- Status In Progress: wordt bereikt na de actie *Start Progress*;
- Status Resolved: wordt bereikt na de actie *Resolve Issue*;
- Status Closed: wordt bereikt na het afsluiten van een issue (*Close Issue*);
- Status Reopened: wordt bereikt na de actie *Reopen Issue*.

3. Systeembeschrijving

Het op te leveren systeem is beschreven in documenten zoals projectstartarchitectuur (PSA) en globaal functioneel ontwerp (GFO). De actuele situatie van het systeem kan anders zijn in situatie waarin gefaseerd het gewenste systeem wordt opgeleverd of waarin het systeem door de agile-manier van werken reeds vooruitloopt op het GFO. Om de actuele situatie te beschrijven wordt gebruik gemaakt van de Jira-typen *Systeemfunctie* en *Use Cases*. Tevens zijn de hierbij behorende logische testgevallen beschreven.

Systeemfunctie

Het te ontwerpen systeem wordt door het team, meestal door een functioneel ontwerper, vastgelegd in Jira door een issue aan te maken van het type *Systeemfunctie*. Een systeemfunctie is de vastlegging van het globaal functioneel ontwerp of delen ervan. Een goedgekeurde versie van het GFO bevat de gewenste situatie van een specifiek release en zal als attachment in het issue bijgevoegd worden.

Een systeemfunctie is beschreven door één of meerdere use cases. Gezamenlijk beschrijven de use cases op elk gewenst moment de actuele situatie van de betreffende systeemfunctie.

Use cases

De te realiseren functionaliteit wordt met behulp van de user stories geïmplementeerd. De delen van de systeemfuncties die gerealiseerd zijn, worden met use cases door het team vastgelegd (meestal een functioneel ontwerper) door issues aan te maken van het type *Use Case*. De verzameling use cases bevatten de functionele as-is situatie van het systeem en worden middels een Jira link van het type *Relates to* aan de systeemfunctie gekoppeld. Een use case kan aan slechts één systeemfunctie gekoppeld worden.

Logische testgevallen

Logische testgevallen worden door de teams (normaal gesproken de tester) vastgelegd in Jira door een issue te maken van het type *Logical Test Case* (LTC). Het logisch testgeval wordt middels een Jira link van het type *Tests* gekoppeld aan zowel de use case als de user story die hiermee getest wordt. Een LTC heeft betrekking op slechts één use case, maar kan op meerdere stories betrekking hebben.

Het logische testgeval zelf wordt beschreven volgens het *Given/When/Then* formaat. De Jira-issue heeft hiervoor drie velden:

- De *Given* van een logisch testgeval beschrijft welke niet-triviale informatie aanwezig wordt verondersteld of in welke context een gebruiker zich bevindt. Bijvoorbeeld: "Gegeven een afgesloten inspectierapport" of "Gegeven een medewerker die zich net heeft geregistreerd". Context die vanzelfsprekend is, bijvoorbeeld dat een gebruiker is ingelogd, hoeft niet expliciet te worden opgeschreven.
- De *When* van een logisch testgeval beschrijft welke actie de gebruiker doet. Bijvoorbeeld: "Als de inspecteur het afgesloten inspectierapport heropent" of "Als de medewerker zijn registratie bekijkt". Passief taalgebruik ("een rapport wordt geopend") is niet toegestaan, omdat dan niet duidelijk is wie de actie doet. Let ook op dat het testgeval logisch is, dat wil zeggen, geen user interface elementen beschrijft. Dus niet "Als de gemeentemedewerker op het dropdown menu klikt", maar "Als de gemeentemedewerker een type kinderopvang kiest".
- De *Then* van een logisch testgeval beschrijft hoe het systeem reageert op de actie van de gebruiker, met een focus op datgene wat het testgeval beoogt te testen. Bijvoorbeeld: "Dan toont het systeem het inspectierapport met als startdatum de datum van vandaag" of "Dan toont het systeem de registratie van de gebruiker en dat aantal inlogpogingen 0 is".

Logische testgevallen worden als geautomatiseerd (Automated), handmatig (Manual) of eenmalig te testen (Will not execute) gemarkeerd. Geautomatiseerd betekent dat fysieke testgevallen worden opgenomen in de automatische regressietest (ART) van het project. Handmatig betekent dat het logische testgeval elke sprint handmatig zal worden getest door de testers. Eenmalig betekent dat de tester eenmalig handmatig het logische testgeval zal uitvoeren. In principe dienen alle logische testgevallen te worden geautomatiseerd, tenzij er goede redenen zijn om dat niet te doen, bijvoorbeeld omdat het technisch niet mogelijk is het testgeval te automatiseren. Eenmalige testen doen we bij triviale wijzigingen zoals het aanpassen van een label of de layout van een scherm.

4. Realisatie-activiteiten

Gedurende de realisatie sprints worden user stories uitgevoerd. Omdat stories slechts een klein deel van gewenste functionaliteiten bevatten (om story punten niet te hoog te laten

zijn), worden epics als containers gedefinieerd. Indien een story wordt opgepakt door het team worden sub-taken gedefinieerd door middel van het Jira type Technical Task en bij het unit testen en/of systeemtesten worden gevonden fouten middels sprint-bugs vastgelegd. Wanneer gedurende de ontwikkeling issues vastgelegd moeten worden, kan dit met behulp van het type *Custom Issue*.

Epic

Epics zijn 'brokken' functionaliteit die door de user stories worden geïmplementeerd. Ze worden door de teams (meestal de functioneel ontwerper) vastgelegd in Jira door een issue te maken van het type *Epic*. Een epic wordt middels een Jira link van het type *Realizes* aan de use case gekoppeld waarvoor functionaliteiten worden geïmplementeerd. Een epic mag op slechts één use case betrekking hebben.

User story

User stories worden door de teams (meestal de product owner of een functioneel ontwerper) vastgelegd in Jira door een issue te maken van het type *Story*. Een story wordt middels een Jira link van het type *Changes* aan de use case gekoppeld waarvoor functionaliteiten worden geïmplementeerd, en middels het veld Epic link aan de epic die gerealiseerd wordt. De story mag op slechts één use case betrekking hebben.

De user story zelf wordt beschreven in het formaat: "Als <rol> wil ik <actie> zodat <rationale die duidelijk maakt wat de business waarde is>". Voorbeelden zijn: "Als medewerker van ICTU wil ik een parkeerplaats voor een bezoeker kunnen reserveren zodat deze niet op zoek hoeft naar een parkeerplaats" of "Als aankomend medewerker in de kinderopvang wil ik mijn VOG registreren in het register voor medewerkers in de kinderopvang omdat ik anders niet mag werken in de kinderopvang". De tekst van de user story dient in het description veld van het issue te worden vastgelegd zodat de user story tekst goed in de rapportages komt.

Technical tasks

Gedurende de realisatie van een user story worden door het team diverse activiteiten uitgevoerd. Om de sprint voortgang eenvoudiger te kunnen monitoren, wordt gebruik gemaakt van sub-taken binnen een user story. Deze kunnen automatisch aangemaakt worden (aanvragen via Jira team), of handmatig door het team vastgelegd worden (meestal door de scrum master) door *Create Sub-task* type *Technical Task*. Een technical task heeft het formaat <werkwoord> <onderwerp>. Voorbeelden zijn: Opstellen logische testgevallen, Review testgevallen, Ontwikkelen <module>, Uitvoeren handmatige testen, Ontwikkelen ART, Controleren kwaliteitsrapportages, Bijwerken use cases, Check code kwaliteit en testcoverage, etc.

Sprint bugs

De afwijkingen tussen verwacht gedrag en actuele situatie die gedurende de sprint worden gedetecteerd, kunnen worden vastgelegd door het team, veelal de tester. Dit kan met het type *Bug* of door *Create Sub-task* type *Sprint Bug* in de user story. Het project maakt afspraken of deze afwijkingen worden vastgelegd en van welk type er gebruik gemaakt zal gaan worden.

De sprint bug beschrijft de geconstateerde afwijking op een duidelijke en eenduidige wijze, het gebruikte testgeval en omgeving, en de prioriteit (=impact x urgency).

- Blocker: sprint release demo zal niet uitgevoerd kunnen worden;

- Critical: sprint release demo kan wel uitgevoerd worden, maar belangrijke functionaliteiten ontbreken of zijn onjuist;
- Major: als critical, maar workaround mogelijk;
- Minor: functionaliteit is niet geheel correct, maar dit heeft niet of nauwelijks invloed op de demo;
- Trivial: issues zijn cosmetisch en hebben niet of nauwelijks invloed op de demo.

In de kwaliteitsrapportage wordt gerapporteerd over het aantal non-closed (sprint) bugs.

Custom issues

Gedurende de realisatie van de epics kunnen er issues zijn die van belang zijn om formeel vast te leggen en de voortgang te bewaken. Dit kunnen bijvoorbeeld onduidelijkheden zijn die niet specifiek betrekking hebben op een user story of openstaande activiteiten die user story overstijgend zijn.

Deze issues kunnen vastgelegd worden door het team door Jira issues aan te maken van het type Custom issue, en gekoppeld worden aan de gerelateerde epic middels een Jira link van het type Relates to. Een custom issue heeft slechts betrekking op één epic.

Het gebruik van custom issues is optioneel.

Gedetecteerde bugs

Bugs zijn afwijkingen tussen verwacht gedrag en actuele situatie die is gedetecteerd. Het kunnen bugs betreffen gedurende de sprints (zie ook type *Sprint Bug*), gedurende acceptatietesten of productieverstoringen. De bugs worden vastgelegd door Jira issues aan te maken van het type Bug.

De bug moet bij registreren alle informatie bevatten die nodig is om de geconstateerde afwijking, gebruikte omgeving en situatie te beschrijven, de prioriteit i.r.t. impact en urgentie, specifieke labels die gebruikt worden in de kwaliteitsrapportage om type bugs te kunnen onderkennen (bijvoorbeeld Security, Performance), en de referentie naar het gebruikte testgeval i.g.v. testen.

- Blocker: applicatie of bedrijfskritische functies/processen kunnen niet gebruikt worden;
- Critical: bedrijfskritische functies/processen worden negatief beïnvloed en er is geen workaround mogelijk;
- Major: critical, maar workaround mogelijk;
- Minor/Trivial: raakt geen bedrijfskritische functies/processen.

Indien de bug opgelost gaat worden, zal er een Jira link van het type *Is realized by* gelegd worden naar die betreffende user story waarin de bug wordt opgepakt; middels comments wordt informatie toegevoegd over de analyse, de alternatieven en de uiteindelijk gekozen oplossing.

5. Velden in Jira

Het ICTU-kwaliteitssysteem voert verschillende controles uit op user stories (US) en logische testgevallen (LTC). Hieronder is in een overzicht gegeven welke controle er wordt uitgevoerd, welke metriekbron hiervoor wordt geraadpleegd en een korte beschrijving op welke plek in Jira deze administratie bijgehouden dient te worden:

Controle	Metriekbron	Beschrijving
Ready user story zonder security risk beoordeling	Jira filter	Betreffende US bevat een tab "Risks", hier wordt de zwaarte van het Security Risk beoordeeld
Ready user story zonder performance risk beoordeling	Jira filter	Betreffende US bevat een tab "Risks", hier wordt de zwaarte van het Performance Risk beoordeeld
Uitvoeringstijd handmatig logisch testgeval	Jira filter	Betreffende LTC bevat een tab "Main Tab", hier wordt in het geval van een handmatig logisch testgeval de uitvoeringstijd ingevuld
Niet gereviewde user story, Niet goedgekeurde user story	Birt report	Betreffende US bevat een tab "Review", hier wordt de US Approved na review
Niet gereviewd logisch testgeval, Niet goedgekeurd logisch testgeval	Birt report	Betreffende LTC bevat een tab "Review", hier wordt de LTC Approved na review
User story met een onvoldoende aantal logische testgevallen	Birt report	Betreffende US bevat een tab "Review", hier wordt het aantal Expected number of LTC's geconfigureerd
Nog te automatiseren logisch testgeval	Birt report	Betreffende LTC bevat een tab "Main Tab", hier wordt Test execution Automated geconfigureerd
Uitvoerdatum logisch testgeval	Birt report	Betreffende LTC bevat een tab "Comment" hier wordt iedere Sprint onderstaande als comment toegevoegd: Versie: <versie> Geslaagd: <YYYYMMDD>
Handmatig logisch testgeval	Birt report	Betreffende LTC bevat een tab "Main Tab", hier wordt Test execution Manual geconfigureerd

Mastertestplan

Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 28 januari 2021

Management samenvatting

De programmadoelstelling betreft de ontwikkeling, inbeheername en implementatie van het Minimum Viable Product [MVP] van het Landelijk Scholingsportaal.

Het testdoel is gericht op het inzicht krijgen en geven in de kwaliteit van het systeem Landelijk Scholingsportaal inclusief de koppelingen naar de aanpalende systemen; dit op een op risico gebaseerde wijze.

Dit mastertestplan geeft aan hoe het testdoel bereikt wordt. De teststrategie in dit mastertestplan is bepaald door de kwaliteitsaanpak van ICTU, het programmaplan [PP], de productrisicoanalyse (PRA) aangevuld met de kennis en ervaring van de test manager.

Een PRA-sessie met de belanghebbenden (stuurgroep leden, experts en programma- en projectleden) heeft geresulteerd in de lijst met geprioriteerde risico's. In onderstaande tabel zijn de 5 hoogste risico's kort beschreven.

#	Risico
A1	Als gevolg van veel (ook kleine) aanbieders bestaat het risico dat niet (de juiste) opleiding gevonden wordt waardoor het gebruik en het draagvlak van LS afneemt.
B1	Als gevolg van de hoeveelheid en diversiteit van financieringsbronnen bestaat het risico dat gebruikers niet goed (weten hoe te) zoeken waardoor financiering niet gevonden wordt, gebruikers afhaken en geen opleiding gaan volgen.
F6	Als gevolg van onduidelijkheid voor de gebruiker hoe en waarop te zoeken bestaat het risico dat gebruikers hun weg niet vinden in LS waardoor gebruikers geen antwoord op hun vraag krijgen en afhaken.
D2	Als gevolg van niet accurate data (onvolledig, onjuist, out-of-date) bestaat het risico dat niet genoeg of verkeerde data beschikbaar is waardoor gebruiker niet de juiste keuze kan maken in het LS.
A2	Als gevolg van te weinig of te veel kwaliteitscriteria voor aanbieders van opleidingen bestaat het risico dat er teveel onprofessionele of te weinig professionele opleiders/opleidingen in het LS staan of veel beheer op LS nodig is waardoor gebruikers niet de juiste keuze kunnen maken en/of aanbieders juridisch bezwaar kunnen maken.

De complete lijst met risico's staat in de PRA-risicolijst [RISK]. Ook bovenstaande risico's zijn daarin onder het nummer # terug te vinden. Aan de hand van de risico's is bepaald welke aspecten in het testtraject extra (of minder) aandacht nodig hebben. Voor risico F6 is bijvoorbeeld bepaald dat er een usabilitytest in een usability lab uitgevoerd wordt, zie §3.8.

Meer testen zijn nodig om risico's af te dekken en inzicht te krijgen in de kwaliteit van het systeem Landelijk Scholingsportaal. Alle benodigde testen zijn beschreven in hoofdstuk 3. Tijdens de realisatiefase worden detailtestplannen, draaiboeken en testrapporten opgesteld voor de verschillende testen. Deze geven meer in detail aan wat en hoe er getest wordt en wat de testresultaten zijn. Uiteindelijk wordt bij de oplevering van het systeem een vrijgaveadvies opgeleverd. Hierin staat het (inproductienaam) advies dat vanuit testen gegeven wordt. Meer over vrijgaveadvies is in §3.13 te vinden. Meer over de acceptatie van het systeem is in §1.6 te vinden.

Tot slot staan in dit document op een aantal plaatsen [NTB (Nader Te Bepalen)]. Het gaat hier om onderdelen die tijdens de realisatiefase aangevuld worden omdat bijvoorbeeld nog niet bekend is wat de naam, locatie of verantwoordelijke van een nog op te leveren product zal zijn.

Daarnaast zijn er ook nog paragrafen die in zijn geheel of gedeeltelijk ontbreken en eveneens tijdens de realisatiefase aangevuld worden.

§	Omschrijving	Reden
3.2	Koppelingen	Nog niet bekend met welke systemen gekoppeld wordt.
3.4	Basisfunctionaliteiten	Nog niet bekend welke oplossingsrichting gekozen wordt en welke basisfunctionaliteiten het LS bevat.
3.13	Disaster Recovery & Failover testen	Vanuit het programma moeten eisen gesteld worden en de beheerorganisatie moet een plan hiervoor opstellen voordat een testplan hiervoor opgesteld kan worden.
5.3	Overlegstructuur	Het programmaplan van de realisatiefase zal hiervoor input leveren en de testmanager realisatie stemt dit af en vult dit aan.
5.4	Rapportagestructuur	Er is een voorstel gedaan, echter is nog niet bekend welke middelen er tijdens de realisatiefase beschikbaar zijn.
6	Planning	Planning van het testen is nog niet opgesteld omdat overall projectplanning nog niet vastgesteld is
7.1	Testomgevingen	Eerste opzet is gedaan. De testmanager realisatie vult deze verder aan.
7.2	Testtools	Eerste opzet is gedaan. De testmanager realisatie vult deze verder aan.

Inhoudsopgave

1	Testopdracht.....	8
1.1	Programma en programmadoelstelling	8
1.2	Doel van dit mastertestplan	8
1.3	Doelgroep	8
1.4	Op te leveren producten.....	8
1.5	Beschouwingsgebied	9
1.6	Acceptatie.....	10
1.7	Randvoorwaarden	11
1.8	Uitgangspunten.....	11
1.9	Afhankelijkheden	12
2	Basis en scope	13
2.1	Inleiding	13
2.2	Koppelingen	13
2.3	MVP	13
2.4	Basisfunctionaliteiten	14
2.5	Basis documentatie aangeleverd door ontwikkelteam	14
3	Testaanpak	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Teststrategie.....	15
3.2.1	Visie op testen	15
3.2.2	PRA.....	16
3.2.3	Van teststrategie naar testaanpak	17
3.3	Testen door het ontwikkelteam.....	18
3.4	Demo	18
3.5	Intake	19
3.6	Installatietest	19
3.7	Gebruikersacceptatietest (GAT)	19
3.8	Usabilitytest	20
3.9	Performancetest.....	20
3.10	Beveiligingstest	21
3.11	Ketentest	22
3.11.1	Pingtest	22
3.11.2	Technische test	22
3.11.3	Functionele ketentest (FKT)	23
3.12	Productie acceptatietest (PAT)	23
3.13	Disaster Recovery & Failover testen.....	24
3.14	Vrijgaveadvies.....	24
3.15	Overzicht testsoorten.....	25
4	Organisatie.....	26
4.1	Organisatiestructuur	26
4.2	Rollen, taken en verantwoordelijkheden.....	27

4.3	Overlegstructuur.....	29
4.4	Rapportagestructuur	29
4.5	Bevindingenproces	30
5	Planning	32
6	Infrastructuur	33
6.1	Testomgevingen.....	33
6.2	Testtools	33
6.3	Testdata.....	34
	Bijlagen	35
A	PRA risicolijst	35
B	Terminologie en afkortingen.....	36
C	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling	38

Figuren en tabellen

Figuur 1: Beschouwingsgebied testen binnen programma LS.....	10
Figuur 2: Taxonomie kwaliteitskenmerken ISO/IEC-25010:2011	16
Figuur 3: Programma organisatie en besturing	26
Figuur 4: Bevindingenproces	31
Figuur 5: Planning testen LS.....	32
Figuur 6: Snapshot PRA risicolijst (alleen productrisico's Midden en Hoog)	35
Tabel 1: Op te leveren producten	9
Tabel 2: Uitgangspunten testopdracht	12
Tabel 3: Interfaces (koppelingen)	13
Tabel 4: Overzicht testsoorten	25
Tabel 5: Uitleg RACI taken en verantwoordelijkheden	27
Tabel 6: Verantwoordelijkheden per rol en kwaliteitskenmerken	28
Tabel 7: Overleggen	29
Tabel 8: Rapportage	29
Tabel 9: Categorisering van het type bevinding	30
Tabel 10: Omgevingen in gebruik voor LS	33
Tabel 11: Tools (test gerelateerd) in gebruik voor PRKP	33

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e 10.2.e	December 2020	Concept	Eerste opzet m.b.v. DTP template.
0.2	10.2.e 10.2.e	08-01-2021	Concept	Structuur en inhoud aangepast aan MTP en het project. T/m §3.7 inhoudelijk vulling, daarna alleen hoofdstuk-indeling. Nog aanvullen/controleren. Valideren met ontwikkelteam.
0.3	10.2.e 10.2.e	19-01-2021	Concept	Eerste versie ter review. Voor zover mogelijk ingevuld en aangevuld met [NTB; deze delen moeten later aangevuld en eventueel aangepast worden]
0.8	10.2.e 10.2.e	26-01-2021	Concept	Reviewcommentaar van 10.2.e, 10..., 10.2.e en 10.2.e verwerkt. Versie voor laatste intern programma review. Managementsamenvatting toegevoegd.
0.9	10.2.e 10.2.e	28-01-2021	Concept	Reviewcommentaar van 10.2.e, 10..., 10.2.e en 10.2.e verwerkt. Usabilitytesten verduidelijkt. Tabel met testsoorten toegevoegd ter verduidelijking. Ter akkoord aan programma/stuurgroep.

Verzendlijst huidige versie

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
10.2.e	ICTU	Projectleider
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

Referenties

Ref.	Naam / locatie	Versie	Datum	Auteur
[PP]	20201112 Programmaplan LS.pdf	0.1	12-11-2020	ICTU (10.2.e)
[PSA]	20201112 bijlage 2 PSA LS (versie 0.4) – CONCEPT.pdf	0.4	10-11-2020	10.2.e
[UALS]	Uitgangspunten en aannames Landelijk Scholingsportaal	-	22-01-2021	Diverse projectleden
[MVP]	[NTB; nog niet opgeleverd]	-	-	-
[RISK]	LS PRA risicolijst 20210119.xlsx	-	19-01-2021	10.2.e 10.2.e
[NFE]	Niet-Functionele-Eisen.docx	0.7	18-01-2021	10.2.e
[JIRA]	[NTB; project in Jira van ICTU]	-	-	Beheerder Jira is 10.2.e
[SAD]	Software-architectuurdocument	0.2	18-01-2021	10.2.e & 10.2.e
[GFO]	Globaal Functioneel Ontwerp	0.6	26-01-2021	10.2.e

Template versie

Het template van detailtestplan versie 2.1.0, 02-09-2020 is gebruikt als basis en aangepast voor dit mastertestplan.

1 Testopdracht

1.1 Programma en programmadoelstelling

Het programmadoel zoals vermeld in het concept programmaplan [PP]:

“De ontwikkeling, inbeheername en implementatie van een Landelijk Scholingsportaal (LS) met de volgende functies:

- *Betrouwbaar overzicht van het publieke en private aanbod van opleidingen;*
- *Betrouwbaar overzicht van de publieke en private financieringsbronnen voor opleidingen;*
- *Doorverwijzing van burgers naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanbegeleiding.”*

In het programma(plan) [PP] staat een gefaseerde ontwikkeling van LS aangegeven. De eerste fase betreft het [MVP]. Dit mastertestplan richt zich op deze eerste fase.

1.2 Doel van dit mastertestplan

Dit mastertestplan beschrijft de teststrategie, testaanpak en kaders van het testen binnen het programma. Het testen is erop gericht om inzicht te krijgen en te geven in de kwaliteit van het Landelijk Scholingsportaal in zijn omgeving. Het “in zijn omgeving” is specifiek vermeld aangezien het Landelijk Scholingsportaal alleen aan de verwachtingen, zoals beschreven in het programmaplan, kan voldoen inclusief de diverse koppelingen met andere systemen (zie §2.2 Koppelingen).

1.3 Doelgroep

Doelgroep van dit document zijn opdrachtgever en product owner van het ministerie van OC&W, beheerders van {beheerorganisatie}, projectmanagement en ontwikkelteam van ICTU en de testmanager voor de realisatiefase.

1.4 Op te leveren producten

In het kader van het testen van de (tussentijdse) releases en dit mastertestplan worden de producten opgeleverd zoals in *Tabel 1* vermeld.

Soort	Doel (wat wordt er vastgelegd)	Op te leveren door	Tijdens fase
Mastertestplan	Scope, strategie en aanpak testen m.b.t. LS (dit document)	10.2.e 10.2.e	Voorfase
Ketentestdraaiboek	Scope, aanpak en concrete testgevallen voor ketentesten (per ketentest een draaiboek)	[NTB]	Realisatie-fase

Ketentestrapport	Resultaten van een ketentest	[NTB]	Realisatie-fase
Beveiligingstestplan / Auditplan	Scope en aanpak beveiligingstesten	[NTB]	Realisatie-fase
Beveiligingsrapport	Resultaten van de beveiligingstest	[NTB]	Realisatie-fase
Performancetestplan	Scope en aanpak performancetest	[NTB]	Realisatie-fase
Performance-testrapport	Resultaten van de performancetest	[NTB]	Realisatie-fase
Gebruikersacceptatietestplan	Scope, aanpak en testgevallen voor de gebruikersacceptatietest	[NTB]	Realisatie-fase
Gebruikersacceptatietestrapport	Resultaten van gebruikersacceptatietest(en)	[NTB]	Realisatie-fase
Productieacceptatietestplan	Laatste testen en controles (vanuit beheer) om aan te tonen dat in productie gegaan kan worden	[NTB]	Realisatie-fase
Vrijgaveadvies	Vanuit testmanagement wordt positief advies gegeven om de release in productie te nemen of bij een negatief advies wat de risico's zijn bij het wel in productie nemen.	[NTB; Testmanager realisatie]	Realisatie-fase

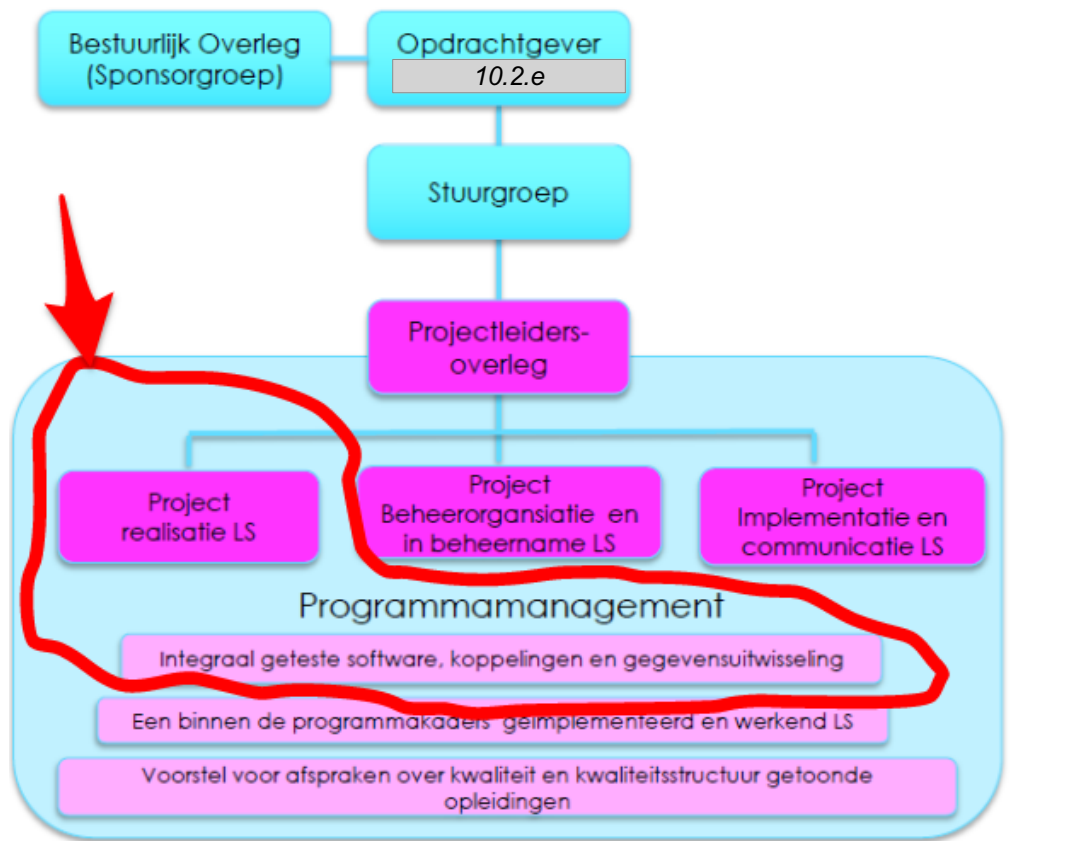
Tabel 1: Op te leveren producten

1.5 Beschouwingsgebied

In het concept programmaplan [PP] staat de programma organisatie en besturing aangegeven (op pagina 14). Dit overzicht is gebruikt als basis om het beschouwingsgebied van het mastertestplan aan te geven. Zie het deel binnen het rode deel (met rode pijl) aangegeven in *Figuur 1*.

Het beschouwingsgebied betreft het systeem LS – conform het Minimum Viable Product [MVP] – dat door het project realisatie LS opgeleverd wordt. Dit is inclusief de functionaliteit voor de koppelingen en de daarbij behorende gegevensuitwisseling.

Programma organisatie en besturing

Figuur 1: Beschouwingsgebied testen binnen programma LS

1.6 Acceptatie

De acceptatie van het systeem LS (zie §1.5 Beschouwingsgebied voor de definitie) gebeurt door de product owner (PO) onderbouwd door de verschillende testen zoals genoemd in hoofdstuk 3 en het Vrijgaveadvies genoemd in §3.13.

De PO heeft in afstemming met de opdrachtgever/ belanghebbenden bepaald wat er minimaal opgeleverd moet worden, zie ook het Minimum Viable Product [MVP].

De PO is ook diegene die het overdrachtsmoment aan het einde van een Sprint organiseert, zie ook §3.4 Demo.

Voor de testen geldt dat entry en exit criteria benoemd zijn. Daarnaast worden bij de testen ook testresultaten en vrijgave adviezen opgeleverd. Als alle vrijgaveadviezen positief zijn dan kan vanuit het standpunt van test het systeem LS geaccepteerd worden. Mocht een vrijgaveadvies van een test negatief zijn dan kan d.m.v. een ontheffing (door betreffende stakeholder) op de [MVP] overgegaan worden en hiermee het risico accepteren. Een

negatief vrijgaveadvies kan bv. ontstaan doordat er te veel bevindingen* met hoge prioriteit open staan.

Alle afzonderlijke testresultaten en vrijgaveadviezen worden door de testmanager geaggregeerd in een *Vrijgaveadvies* (zie ook §3.13) voor het systeem LS.

*) Maximaal aantal openstaande bevindingen (zie ook §4.5 *Bevindingenproces*) zijn:

- 0 Blokkerende (Blocker)
- 0 Kritieke (Critical)
- 5 Hoge (Major)

Acceptatiecriteria samengevat:

1. Systeem LS – conform MVP [MVP] opgeleverd.
2. Positief *Vrijgaveadvies* door de testmanager.

Nadat voldaan is aan de acceptatiecriteria kan de applicatie LS in de productieomgeving geïnstalleerd worden. Daar vindt nog een finale controle plaats door een *Productie acceptatietest (PAT)* uit te voeren.

1.7 Randvoorwaarden

Randvoorwaarden betreffen voorwaarden die derden zoals de opdrachtgever, het project of de gebruikers, aan het testproces opleggen en waarbinnen het testproces moet opereren.

Er zijn geen specifieke voorwaarden/eisen aan het testproces opgelegd.

1.8 Uitgangspunten

Naast algemene uitgangspunten en aannames die voor het hele programma Landelijk Scholingsportaal [UALS] gelden er ook specifieke uitgangspunten m.b.t. het testproces.

Uitgangspunten zijn externe omstandigheden of gebeurtenissen die moeten gebeuren om het testproces succesvol te laten zijn, maar die buiten de controle van het testproces vallen. Anders gezegd: de eisen die het testproces aan anderen stelt (zie *Tabel 2*).

Volgnummer	Uitgangspunt
U01	Testomgevingen zijn tijdig ¹ operationeel.
U02	Toegezegde resources zijn tijdig ¹ en voldoende ¹ beschikbaar.
U03	Ketenpartners werken actief en tijdig ¹ mee aan ketentesten en hebben tijdig hun betreffende testomgevingen beschikbaar.
U04	Releases vanuit het ontwikkelproject worden tijdig ¹ en met voldoende ¹ kwaliteit opgeleverd.

¹) Met tijdig wordt conform planning bedoeld. Met goed en voldoende wordt bedoeld dat aan de entry criteria van de betreffende testen voldaan wordt.

U05	Bevindingen procedure/proces worden gevolgd en tools zijn 24/7 beschikbaar (onderhoudswindows uitgezonderd).
-----	--

Tabel 2: Uitgangspunten testopdracht

1.9 Afhankelijkheden

Voor het tijdig¹ en goed¹ uit kunnen voeren van de testen moet het MVP [MVP] tijdig¹ en van voldoende¹ kwaliteit door ontwikkelproject worden opgeleverd. Daarnaast moet de omgeving van ICTU tijdig¹ klaar zijn om de applicatie LS op “te laten landen”. Kortom de interfaces van de applicatie naar de architectuur van de beheerorganisatie moeten op betreffende (test)omgevingen geïmplementeerd zijn. Ook moeten de connecties vanuit de beheerorganisatie naar de betreffende ketenpartners geïmplementeerd zijn. Daarnaast moeten de ketenpartners ook hun omgevingen tijdig¹ geïmplementeerd hebben.

2 Basis en scope

2.1 Inleiding

Het testen van het systeem LS (zie §1.5) betreft de applicatie LS zelf, de koppelvlakken m.b.v. de gerealiseerde stubs en drivers, en ook de applicatie geïntegreerd in de architectuur bij de beheerorganisatie inclusief de koppelingen (zie §2.2 *Koppelingen*) naar de aanpalende systemen.

De basis voor de testen van het systeem LS zijn enerzijds beschreven in user stories en use cases (zie [JIRA]) en anderzijds in het document niet functionele eisen [NFE] en Software Architecture Document [SAD]. De meer globale basis is te vinden in het Globaal Functioneel Ontwerp [GFO]

De release notes die bij de release candidates en releases opgeleverd worden, geven de scope van de nieuwe en aangepaste (non) functionaliteit aan van die betreffende release candidate of release. De release van de eerste fase van dit project moet minimaal voldoen aan het Minimum Viable Product [MVP].

2.2 Koppelingen

Vanuit de applicatie LS worden er koppelingen naar aanpalende systemen gelegd. Tabel 3 bevat de koppelingen die ook onderdeel zijn van de uit te voeren testen.

Interface met	Doel/omschrijving interface	Nodig voor
[NTB]	[NTB; dit is afhankelijk van de uiteindelijk gekozen oplossingsrichting en bijbehorende architectuur]	Opleidingen
[NTB]	[NTB]	Financiering

Tabel 3: Interfaces (koppelingen)

2.3 MVP

Voor het systeem LS is vanuit het GFO [GFO] een MVP document opgesteld [MVP] waarin het Minimum Viable Product in beschreven staat.

Het MVP zoals vermeld in het programmaplan LS [PP] is vertaald (refined) naar user stories die op de Backlog in Jira [JIRA] vermeld staan. [NTB/aanname; In die Backlog staat ook een "MVP streep". Alles boven die streep is onderdeel van het MVP].

In de release van het MVP zullen minimaal de user stories en andere issues zoals bevindingen boven de lijn van het MVP opgeleverd en getest moeten zijn. Eventuele bevindingen (die voor oplevering van het MVP gevonden worden) kunnen aan de scope van het MVP toegevoegd worden. Het is aan de PO om te bepalen of deze binnen de scope van het MVP vallen. Zie ook §1.6 *Acceptatie* en §4.5 *Bevindingenproces*.

2.4 Basisfunctionaliteiten

[NTB; In het globaal functioneel ontwerp [GFO] zijn de basis procesbeschrijvingen vermeld. De volgende kernprocessen worden onderkend:

1. ...
2. ...

Daarnaast zijn er ook een aantal secundaire processen m.bt...

3. ...
4. ...

Uit deze processen zijn een aantal basisfunctionaliteiten benoemd die LS voor MVP moeten ondersteunen:

- ...
-]

2.5 Basis documentatie aangeleverd door ontwikkelteam

Het ontwikkelteam levert na elke Sprint een release candidate (RC) op. Een RC bevat van tevoren afgesproken zaken zoals de sources, installatiehandleiding, release notes en testrapportage. Een aantal zaken worden niet expliciet mee opgeleverd, maar daarvan staat de laatste stand van zaken (zoals van de user stories en de use cases) in Jira [JIRA]. Alle betreffende use cases zijn via [NTB; dit ... overzicht] in JIRA terug te vinden.

De scope van een RC staat beschreven in de release notes die mee opgeleverd wordt. In de PDF staat het overzicht van alles wat opgeleverd wordt. In de Excelsheet staan de in de betreffende RC opgeleverde issues (zoals user stories, bugs, improvements) vermeld.

• ReleaseNotes.pdf	(Documentatie\Systeemdocumentatie)
• ReleaseNotes.xlsx	(Documentatie\Systeemdocumentatie)

De uitgangspunten van de RC testen staan in het detailtestplan van het ontwikkelteam waarbij de uitgangspunten van het kwaliteitsplan van ICTU gehanteerd worden. De status van de kwaliteit zoals gedefinieerd in het kwaliteitsplan van ICTU wordt door diverse KPI's gemeten en weergegeven in het QualityReport dat door het ontwikkelteam van ICTU wordt opgeleverd. De status en scope van de uitgevoerde testen staat o.a. in het TestReport vermeld. De resultaten van de performance- en beveiligingstesten worden in separate documenten opgeleverd.

3 Testaanpak

3.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 *Basis en scope* is aangegeven wat de scope van het testen is en wat als basis gebruikt wordt om vast te kunnen stellen of aan de acceptatiecriteria voldaan wordt. De testaanpak is afgestemd op het vaststellen van de kwaliteit van de release, of deze voldoet aan de gestelde richtlijnen en acceptatiecriteria (zie § 1.6). De *Teststrategie* (zie § 3.2) is de basis voor deze testaanpak. In de paragrafen vanaf § 3.3 *Testen door het ontwikkelteam* is de aanpak verder uitgewerkt.

3.2 Teststrategie

3.2.1 Visie op testen

*Waarom wil je eigenlijk testen?
Wil je eigenlijk wel testen?
Waarom testen we?*

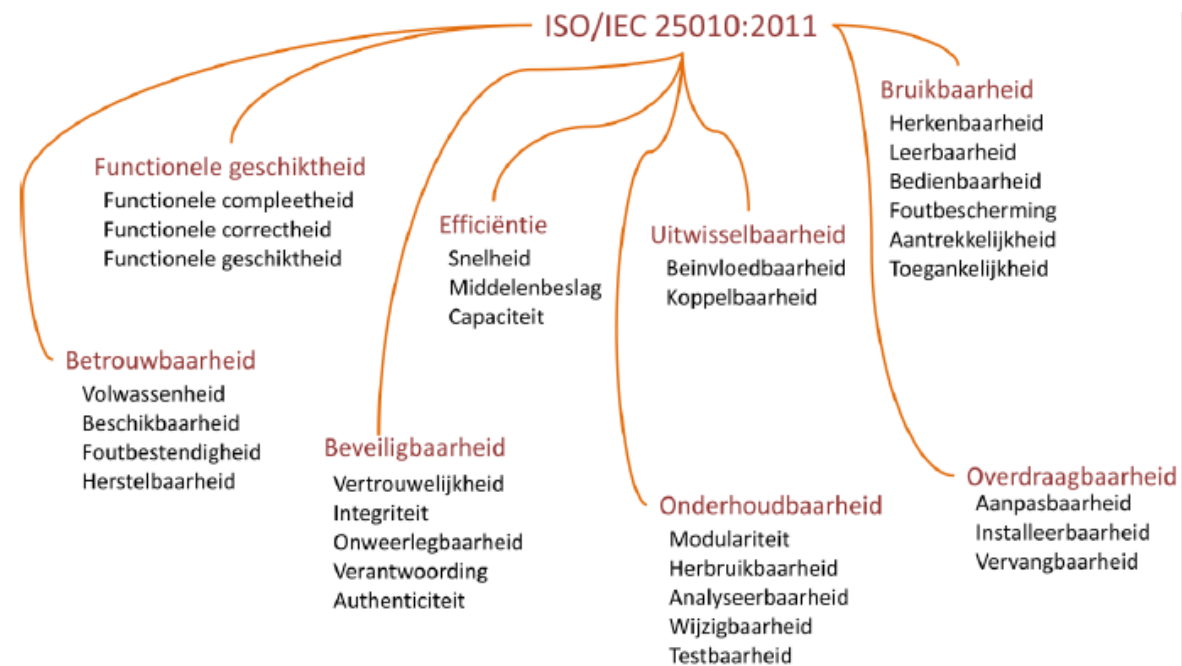
Om aan te tonen dat er kwalitatief goede software wordt opgeleverd. Software is van goede kwaliteit als er voldaan wordt aan de kwaliteitskenmerken die van toepassing/belang zijn voor het op te leveren systeem en dat de software 'draait' op een architectuur in een (test-/productie)omgeving met eventuele connecties naar aanpalende systemen. De kwaliteitskenmerken die het meest daarvoor gebruikt worden zijn gedefinieerd in de ISO/IEC-25010:2011. Deze standaard maakt onderscheid in het 'Product quality model' en het 'Quality in use model'. Voor LS zijn de kwaliteitskenmerken van het 'Product quality model' van toepassing. Ook testmethodes als [TMap®](#) en [TestFrame®](#) maken gebruik van deze kwaliteitskenmerken.

Het 'Product quality model' van het ISO/IEC-25010:2011 bevat de volgende hoofdkenmerken (hoofdeigenschappen) voor een softwareproduct:

1. Functionele geschiktheid,
2. Efficiëntie,
3. Uitwisselbaarheid,
4. Bruikbaarheid,
5. Betrouwbaarheid,
6. Beveiligbaarheid,
7. Onderhoudbaarheid en
8. Overdraagbaarheid.

Deze hoofdkenmerken zijn nog verder onderverdeeld in kenmerken zodat het makkelijker en concreter aan de eigenschappen van de software te koppelen is.

De 8 hoofdkenmerken zijn onderverdeeld in 31 kenmerken, zie *Figuur 2*.

Figuur 2: Taxonomie kwaliteitskenmerken ISO/IEC-25010:2011.

De kenmerken – zowel de functionele als de niet functionele – van LS zijn vastgelegd in de niet functionele eisen [NFE] en in de use cases en user stories die in [JIRA] staan.

*Wat moeten we testen?
Waar ligt de nadruk op bij het testen?*

Om te bepalen waar bij het testen de nadruk op moet liggen is er productrisicoanalyse (PRA) uitgevoerd. Alle in die PRA-sessie benoemde risico's zijn vermeld in de risicolijst [RISK] die regelmatig bijgewerkt wordt.

De productrisico's zijn typisch risico's die door testen afgedekt kunnen worden. De risico's met de hoogste risicoclassificatie verdienen de meeste nadruk (diepgang) bij het testen.

3.2.2 PRA

Om te kunnen bepalen welke aspecten in het testtraject extra (of minder) aandacht nodig hebben is een productrisicoanalyse (PRA) uitgevoerd. In een PRA worden risico's verzameld die betrekking hebben op een product dat ontwikkeld wordt met als doel inzicht te geven in de kenmerken en aspecten die meer of minder aandacht nodig hebben in het testtraject.

De hele PRA (van voorbereiding tot uitwerking) bevat de volgende stappen:

1. Bepalen van de context (inclusief testdoelen) en de risico items
2. Uitvoeren van PRA-sessie met betrokkenen²
 - a. Bepalen risico's bij de betreffende risico items
 - b. Categoriseren van de risico's
 - c. Classificeren risico's
 - d. Bespreken hoge prioriteit risico's

²) De betrokkenen waren: Opdrachtgever en diverse stakeholders, zie PRA risicolijst, de tab <Keuzelijsten> de eerste drie kolommen met de betrokkenen en hun rol.

3. Opstellen PRA-risicolijst
4. Bespreken PRA-risicolijst met betrokkenen² om enerzijds projectrisico's te adresseren en anderzijds eerste aanzet tot wijze van testen bij betreffende productrisico's te bepalen.
5. Afronden PRA-risicolijst met daarbij aangegeven bij welke testen de betreffende productrisico's door testen (en/of toetsen) afgedekt worden, de classificatie van het risico geeft daarbij een indicatie voor de diepgang van de betreffende test (en/of toetsing).

Na het opleveren van de PRA-risicolijst [RISK] wordt deze verder gebruikt als risicolog binnen het project. De risicolog wordt waar nodig (al dan niet in overleggen en voor de stuurgroep) geüpdate. Hier staan ook project- en programmarisico's in.

De productrisico's zijn het soort risico's die als maatregel door testen afgedekt kunnen worden. De productrisico's met de hoogste risicoclassificatie krijgen de meeste nadruk (diepgang) bij het testen.

Hieronder staat een voorbeeld van een productrisico.

Voorbeeld productrisico **F3** (zie bijlage A PRA risicolijst):

Als gevolg van onvoldoende capaciteit om de grote hoeveelheid data, gebruikers, functionaliteit te verwerken bestaat het risico dat de gebruiker relatief lang moet wachten om resultaten getoond te krijgen, of dat het portaal volledig onbereikbaar is waardoor er imago schade optreedt en de gebruiker afhaakt.

Aanvullende opmerkingen na PRA-sessie:

Wat is de norm? Performancetesten? Ketentest (koppelingen) met representatieve testomgeving.

Actie/Maatregel:

NFE (niet-functionele eisen) worden geüpdate (preventie). Performancetesten worden ingepland (correctie).

Testen ter afdekking van het risico:

- Performancetesten door ontwikkelteam tijdens de Sprints.
- Performancetesten door performancetestteam z.s.m. na oplevering van RC en release op representatieve testomgeving.

3.2.3 Van teststrategie naar testaanpak

Een overzicht alle risico's benoemd tijdens de PRA-sessie is in de risicolijst [RISK] te vinden. Een snapshot daaruit is ook als bijlage A PRA risicolijst aan dit mastertestplan toegevoegd.

De testaanpak is medebepaald door de status en de maatregelen benoemd bij de productrisico's aangevuld met de kennis en ervaring van de testmanager. De verschillende aspecten van de testaanpak zijn in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk meer in detail terug te vinden en komen op hoofdlijnen neer op:

1. Risico gebaseerd testen (en ontwikkelen).
2. Zo vroeg mogelijk een testomgeving (A-omgeving) opzetten.
3. Alle RC's (Release Candidates; de Sprints) installeren en testen op A-omgeving (zodra deze beschikbaar is).
4. Usability testen vroegtijdig en meerdere malen uitvoeren (risico B1 en F6; in mindere mate A1, A2 en F3).
5. Performancetesten bij ontwikkelteam al tijdens de Sprints. Performancetesten door performancetestteam z.s.m. op representatieve testomgeving (risico F3).
6. Beveiligingstesten tijdig starten (risico A4).
7. Ketentesten tijdig starten, zeker de technische ketentesten z.s.m. (risico A4, D1, D2, D4 en F4; in mindere mate A1 en A2).

3.3 Testen door het ontwikkelteam

Met het ontwikkelteam is afgestemd dat LS in Sprints incrementeel en iteratief opgeleverd wordt. Voordat het ontwikkelteam een RC oplevert, voert zij zelf testen uit. Dit conform het testplan dat met de RC mee opgeleverd wordt. In dat testplan is aangegeven dat alleen opgeleverd wordt als voldaan is aan deze 'Definition of Done' (DoD):

- Test documentatie gereviewd en geaccordeerd
- Succesvol afgeronde functionele testen
- Dekkingsgraad code functionele test $\geq 80\%$ (maar meer indien mogelijk)
- Succesvol afgeronde integratietesten
- Succesvol afgeronde performancetesten
- Release artifacts volledig
- Succesvol uitgevoerde unittesten
- Dekkingsgraad unittesten $\geq 98\%$ voor backend componenten
- Mock services

Naast controle op de DoD voert het ontwikkelteam ook performance- en beveiligingstesten uit, deze worden een aantal keer per release uitgevoerd. Zie ook §2.5 Basis documentatie *aangeleverd door ontwikkelteam*.

3.4 Demo

In de laatste week van een Sprint wordt door het ontwikkelteam een Demo georganiseerd. Tijdens de Demo wordt aangegeven wat er die Sprint gerealiseerd is en wat er in de betreffende RC (Release Candidate) opgeleverd wordt. Het is een formeel overdrachtsmoment tussen het ontwikkelteam en het acceptatietestteam. Als tweede onderdeel wordt ook toegelicht wat in de volgende Sprint opgeleverd wordt.

Het is aan de aanwezigen om eventueel vragen te stellen over de zaken die in de Sprint opgeleverd zijn of in de volgende Sprint opgeleverd worden.

Ook de opdrachtgever wordt voor deze Demo uitgenodigd.

3.5 Intake

Na de Demo wordt – meestal in de week erna – een RC samengesteld en opgeleverd door het ontwikkelteam aan het acceptatietestteam. Op de documentatie van de RC wordt door het acceptatietestteam een intake gedaan. Afhankelijk van status, wijzigingen en eerdere bevindingen op de documentatie kan dit variëren van een quick scan tot een review op compleetheid en/of een meer diepgaande review van de installatiehandleiding.

3.6 Installatietest

De RC (of release) die door het ontwikkelteam opgeleverd wordt, zal na het downloaden door acceptatietestteam, geïnstalleerd worden in de INS-omgeving [INS]. De installatie op zich is eigenlijk elke keer een test/controle of de installatie gemakkelijk en zonder fouten uit te voeren is.

In eerste instantie worden de installaties volgens de installatiehandleiding uitgevoerd, deze handleiding wordt met de RC (of release) meegeleverd. Op den duur is het de bedoeling dat de installatie steeds geautomatiseerd uitgevoerd wordt (door de met de RC meegeleverde installatiescripts).

Entry criteria:

- RC is inclusief installatiehandleiding door ontwikkelteam opgeleverd en beschikbaar gesteld aan acceptatietestteam.
- A-omgeving is beschikbaar.
- Checklist installatie is geüpdate n.a.v. vorige RC en zaken die voor de werkelijke installatie geregeld moeten zijn, zijn geregeld en afgevinkt.

Exit criteria:

- Installatie is uitgevoerd en basisfunctionaliteit kon uitgevoerd worden.
- Eventuele bevindingen/issues m.b.t. de installatiehandleiding zijn opgevoerd in Jira [JIRA].
- Eventuele bevindingen/issues m.b.t. LS zijn opgevoerd in Jira [JIRA] en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.

3.7 Gebruikersacceptatietest (GAT)

Voor de GAT wordt een testdossier opgesteld. In dit testdossier staan de testcases (veelal functionele testen) die n.a.v. de opgeleverde Jira [JIRA] issues³ uitgevoerd worden. Daarnaast wordt uit de bestaande testset aangegeven welke testscenario's/testcases meegenomen worden in de regressietest. Dit zullen in ieder geval scenario's zijn gebaseerd op de *Basisfunctionaliteiten* zoals vermeld in §2.4.

Bij het testen van een RC zal de focus liggen op de in die betreffende RC opgeleverde issues. Bij het testen van de release zal de focus liggen op scenario's die gebaseerd zijn op de *Basisfunctionaliteiten* zoals vermeld in §2.4.

³) De opgeleverde en te testen issues (lijst en status) m.b.t. elke RC / release zijn in [JIRA] en in de release notes terug te vinden. Deze issues zijn bv. nieuwe stukjes technische implementatie, opgeloste bevindingen, kleine aanpassingen op bestaande functionaliteit en wijzigingsverzoeken.

Entry criteria:

- *Installatietest* is succesvol afgerond.
- Benodigde stubs en drivers zijn opgeleverd voor het testen van de koppelvlakken.
- Testdossier is geüpdate n.a.v. de in de RC opgeleverde [JIRA] issues.

Exit criteria:

- Testen uit het testdossier voor deze RC zijn uitgevoerd.
- De in het testdossier aangegeven regressietesten voor deze RC zijn uitgevoerd.
- Testdossier is bijgewerkt n.a.v. de testresultaten.
- Eventuele bevindingen zijn in [JIRA] geregistreerd en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.
- (bij testen op een release) Testrapport GAT-testen inclusief vrijgaveadvies is opgeleverd.

3.8 Usabilitytest

Om de usability van de software te testen voert het project usabilitytesten uit op het MVP. Omdat gebruikskwaliteit de belangrijkste niet-functionele eis is die de opdrachtgever stelt zullen deze usabilitytesten worden uitgevoerd in een usabilitylab met eindgebruikers en aan de hand van concrete testscenario's, afgeleid van de *customer journeys* zoals geïdentificeerd in de voorfase van het portaal.

Het MTP beschrijft de gekozen aanpak. Het plan van aanpak voor de realisatiefase beschrijft de verwerving van de usabilitylabtest bij een leverancier. De verwachting is dat vanaf de derde Sprint een eerste usabilitytest uitgevoerd kan worden en dat dit proces zich elke 3 Sprints herhaalt. Dit wordt ook in meer detail in een detailtestplan voor de usabilitytest vastgelegd; dit in samenspraak met leverancier, programmamanager, testmanager, projectleider realisatie en de front-end ontwikkelaar uit het ontwikkelteam.

Entry criteria:

- Gebruikersacceptatietest (GAT) met de voor de usability test benodigde functionaliteit is succesvol uitgevoerd.
- Dezelfde RC is geïnstalleerd in de [UT]-omgeving.
- Afstemming met de eindgebruikers heeft plaatsgevonden.
- De - voor de betreffende usabilitytest – geselecteerde testscenario's kunnen ook daadwerkelijk uitgevoerd worden.

Exit criteria:

- Alle testscenario's uit het testdossier zoals vastgelegd voor de usability test zijn uitgevoerd.
- Eventuele bevindingen/issues zijn opgevoerd in Jira [JIRA] en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.

3.9 Performancetest

Naast de performancetesten van het ontwikkelteam (zie §3.3 *Testen door het ontwikkelteam*) worden er ook performancetesten door het performancetestteam uitgevoerd. In deze

paragraaf gaat het over de performancetesten door het performancetestteam. Als eerste wordt er een performancetestplan opgesteld, daarna worden de klikpaden bepaald (verschillende scenario's door het LS heen) en daarna wordt de performancetest verder voorbereid. Voor dit laatste deel is een werkende applicatie nodig. Nadat de voorbereidingen afgerond zijn kan de performancetest binnen het afgesproken timeframe uitgevoerd worden.

Entry criteria:

- *Gebruikersacceptatietest (GAT)* van betreffende RC of release is succesvol afgerond, dit zou vervangen kunnen worden door een succesvol afgeronde installatietest als deze voldoende functionaliteit afdekt.
- Performancetestplan is opgeleverd en akkoord.
- Klikpaden zijn opgesteld.
- Betreffende testomgeving is exclusief beschikbaar voor de performancetest.

Exit criteria:

- Testscripts van de performancetest zijn uitgevoerd.
- Testresultaten van de performancetest zijn vastgelegd.
- Eventuele bevindingen/issues zijn opgevoerd in Jira [JIRA] en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.
- (bij testen op een release) Testrapport performancetesten inclusief vrijgaveadvies is opgeleverd.

3.10 Beveiligingstest

Naast de beveiligingstesten door het ontwikkelteam (zie §3.3 *Testen door het ontwikkelteam*) worden er ook beveiligingstesten door het beveiligingstestteam uitgevoerd. Voor het uitvoeren van deze beveiligingstesten (ook wel penetration test genoemd), wordt er eerst een beveiligingstestplan (ook wel auditplan genoemd) opgesteld. In het beveiligingstestplan staat beschreven welke soort beveiligingstesten (blackbox, greybox en whitebox; gericht op de software, hardware of de combinatie van beide) op welke onderdelen uitgevoerd worden. De beveiligingstesten worden meerdere keren (minimaal 2 keer) en op meerdere omgevingen uitgevoerd tijdens en na de ontwikkeling van de software. De omgevingen (test- en productieomgeving) zijn nieuwe omgevingen (aangezien LS een nieuw systeem is) waardoor er ook hardening van de omgevingen moet plaatsvinden. De gehardende omgevingen worden ook geverifieerd m.b.v. beveiligingstesten.

De verschillende omgevingen staan vermeld in §6.1 *Testomgevingen*.

Entry criteria:

- *Gebruikersacceptatietest (GAT)* van betreffende RC of release zijn succesvol afgerond, dit zou vervangen kunnen worden door een succesvol afgeronde installatietest als deze voldoende functionaliteit afdekt.
- Auditplan is opgeleverd en akkoord.
- Intakelijst is ingevuld en opgeleverd aan de tester.
- Betreffende (test)omgeving is exclusief beschikbaar voor de penetration test.

Exit criteria:

- Testen en controles beschreven in het beveiligingstestplan zijn uitgevoerd.

- Eventuele bevindingen/issues zijn opgevoerd in Jira [JIRA] en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.
- Testrapport penetration test inclusief vrijgaveadvies is opgeleverd.

3.11 Ketentest

De ketentest is opgebouwd uit 3 delen; de pingtest, de technische test en de functionele ketentest (FKT). Deze zijn in de volgende sub-paragrafen verder toegelicht.

Voor elke ketenpartner/interface worden ketentesten uitgevoerd. In *Tabel 3: Interfaces (koppelingen)* zijn de interfaces aangegeven. Voor de interfaces waar het een interne koppeling betreft is geen pingtest nodig.

Voor de ketentesten wordt per ketenpartner een (kort) ketentestdraaiboek opgesteld en afgestemd waarin specifiek aangegeven is welke testen door het ketentestteam wanneer op de ketentestomgeving [KT] plaatsvinden, wie de contactpersonen zijn, hoe bevindingen afgestemd en opgelost worden, etc.

Na de afzonderlijke ketentesten met de ketenpartners wordt er ook een integrale ketentest uitgevoerd waarmee de gehele keten getest wordt.

3.11.1 Pingtest

Het doel van deze ping- of connectietest is om te controleren en aan te tonen dat er connectie gemaakt kan worden met de testomgeving van de betreffende ketenpartner. Dit kan in veel gevallen met een “ping” gedaan worden naar het IP-adres van de testomgeving van de ketenpartner. Als er connectie gemaakt kan worden en er geen time-out optreedt dan is deze test geslaagd.

Entry criteria:

- Endpoints (beide partijen) moeten bekend zijn (minimaal 1 week voor de uitvoering van deze test).
- Certificaten moeten (waar nodig) aangeleverd en geïnstalleerd zijn (minimaal 1 week voor de uitvoering van deze test).

Exit criteria:

- Connectie is gemaakt (zonder time-out).

3.11.2 Technische test

De technische test is bedoeld om de inrichting bij beide ketenpartijen verder te testen. Kunnen er bv. ook daadwerkelijk gegevens uitgewisseld worden (zonder dat het waarschijnlijk al mogelijk is om vanuit de applicatie zelf te doen). Het gaat dan ook om de connectie van de endpoints naar bv. queues tot aan de applicatie te controleren.

Entry criteria:

- Pingtest is succesvol afgerond.
- Afstemming met de ketenpartner heeft plaatsgevonden en samen is bepaald welke testen/testgevallen uitgevoerd gaan worden. Een ketentestdraaiboek is opgesteld en afgestemd.

Exit criteria:

- De afgesproken testen/testgevallen zijn uitgevoerd en de resultaten zijn conform verwachting.
Mochten niet alle testen/testgevallen uitgevoerd kunnen worden dan moet in samenspraak met betreffende ketenpartner bepaald worden of de testen/testgevallen die wel uitgevoerd konden worden voldoende zijn om deze test succesvol af te ronden of dat andere aanvullende testen noodzakelijk zijn.

3.11.3 Functionele ketentest (FKT)

De functionele ketentest (FKT) is de uiteindelijke en laatste controle in de betreffende testomgevingen of de koppelingen, de ketens, met de aanpalende systemen (ook) functioneel goed werken.

Voor deze functionele ketentesten worden ook (korte) ketentestdraaiboeken opgesteld. In deze draaiboeken staan ook de testscenario's beschreven waarmee een deel van de keten, of de keten als geheel getest kunnen worden. Deze testscenario's worden vooraf opgesteld en vermeld in de ketentestdraaiboeken.

Entry criteria:

- Betreffende technische testen zijn succesvol afgerond.
- Afstemming met de ketenpartner heeft plaatsgevonden en samen is bepaald welke testscenario's met welke testdata uitgevoerd worden. Een ketentestdraaiboek is opgesteld en afgestemd.

Exit criteria:

- De afgesproken testscenario's zijn uitgevoerd en de resultaten zijn conform verwachting.
Mochten niet alle testen/testgevallen uitgevoerd kunnen worden dan moet in samenspraak met betreffende ketenpartner bepaald worden of de testen/testgevallen die wel uitgevoerd konden worden voldoende zijn om deze test succesvol af te ronden of dat andere aanvullende testen noodzakelijk zijn.
- Eventuele bevindingen/issues zijn opgevoerd in Jira [JIRA] en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.

3.12 Productie acceptatietest (PAT)

Voor de productie acceptatietest zullen testscenario's uit de §3.7 *Gebruikersacceptatietest (GAT)* en uit de *Ketentest* gebruikt worden. Ruim voor het werkelijk uitvoeren van de productie acceptatietest zullen deze scenario's bepaald worden.

De beheerorganisatie kan aanvullende acceptatiecriteria hebben die niet via en/of tijdens de PAT geverifieerd worden. Hier moeten tijdens de realisatiefase afspraken over (het hoe en wanneer) gemaakt worden door het programma met de beheerorganisatie. Een Service Level Agreement (SLA) is waarschijnlijk een (onder)deel van de afspraken.

Entry criteria:

- [NTB: Eventueel aanvullende criteria vanuit de beheerorganisatie]
- Vrijgave adviezen van alle testen eerder genoemd (samengevat in het vrijgave advies vanuit testen) zijn positief⁴.
- MVP is opgeleverd en geïnstalleerd in de productieomgeving.
- Ketentest zijn succesvol uitgevoerd.
- Testscenario's voor PAT zijn opgesteld en akkoord.
- Implementatiedraaiboek is opgesteld en akkoord.

Exit criteria:

- Testscenario's voor PAT zijn uitgevoerd en de resultaten zijn conform verwachting.
- Eventuele bevindingen/issues zijn opgevoerd in Jira [JIRA] en worden via het standaard proces door de PO geprioriteerd.

3.13 Disaster Recovery & Failover testen

[NTB: Met de beheerorganisatie worden afspraken gemaakt over disaster recovery en failover testen. Vanuit het programma worden eisen m.b.t. disaster recovery en failover opgesteld, een business continuity plan ligt meestal ten grondslag hieraan]

3.14 Vrijgaveadvies

Aan het eind van alle testen (exclusief de *Productie acceptatietest*) wordt door de testmanager een vrijgaveadvies opgesteld. Dit is een aggregatie van de afzonderlijke testresultaten en conclusies/vrijgaveadviezen en bevat een eindconclusie die positief of negatief adviseert over het in productie nemen van het Landelijke Scholingsportaal. Tevens levert dit vrijgaveadvies belangrijke informatie voor het [NTB; acceptatiedossier⁵].

⁴) Mocht een vrijgaveadvies niet positief zijn dan geldt een ontheffing op betreffende test ook als een positief advies. Kortom het entry criteria is daarmee dan toch behaald.

⁵) Het acceptatiedossier of een soortgelijk document wordt verwacht dat opgeleverd moet worden naar de partij die het Landelijk Scholingsportaal in beheer gaat nemen.

3.15 Overzicht testsoorten

Hieronder staan in Tabel 4 de verschillende testsoorten aangegeven waarbij per testsoort de frequentie wordt aangegeven, op welke omgeving de testsoort wordt uitgevoerd en wie de verantwoordelijke is.

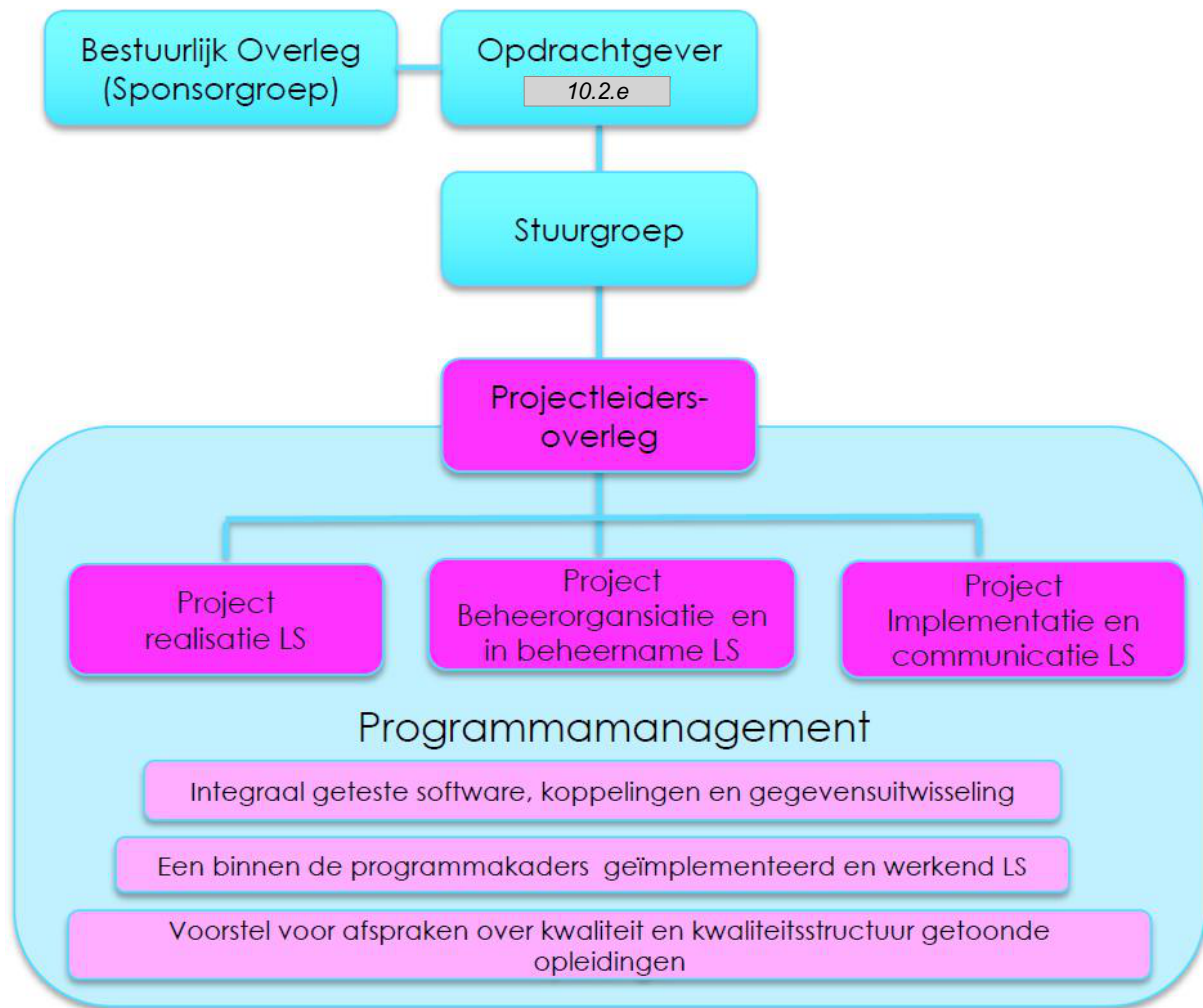
Testsoort	Frequentie	Omgeving	Verantwoordelijk
Testen door het Ontwikkelteam	elke Sprint / RC	Ontwikkel-omgevingen	Projectleider realisatie LS
Installatietest	elke Sprint / RC	[INS]	Testmanager Realisatiefase
Gebruikersacceptatietest	elke Sprint / RC	[GAT]	Testmanager Realisatiefase
Usability test	+/- elke 3de Sprint	[UT]	Testmanager Realisatiefase
Performancetest	meermaals per release	[PT]	Testmanager Realisatiefase
Beveiligingstest	meermaals per release	[BT]	Testmanager Realisatiefase
Ketentest	meermaals per release	[KT]	Testmanager Realisatiefase
- Pingtest	eenmalig	[KT]	Testmanager Realisatiefase
- Technische test	eenmalig	[KT]	Testmanager Realisatiefase
- Functionele ketentest (FKT)	elke ketentest	[KT]	Testmanager Realisatiefase
Productie acceptatietest (PAT)	éénmaal per release	[PAT]	Testmanager Realisatiefase
Disaster Recovery & Failover testen	éénmaal per release	Productie en uitwijkomgeving	Testmanager Realisatiefase

Tabel 4: Overzicht testsoorten

4 Organisatie

4.1 Organisatiestructuur

In het concept programmaplan [PP] staat de programma organisatie en besturing vermeld. Het plaatje (zie hieronder, *Figuur 3*) geeft de organisatiestructuur weer.

Figuur 3: Programma organisatie en besturing

De testmanager is onderdeel van het programmamanagement en staat onder aansturing van en legt verantwoording af aan de programmamanager. In § 1.5 staat het *Beschouwingsgebied* voor dit mastertestplan en daarmee ook voor de testmanager aangegeven.

De verwachting [NTB] is dat het acceptatietestteam, performancetestteam, ketentestteam en beveiligingstestteam onder aansturing van de testmanager komen te staan. Dit is echter afhankelijk van welke afspraken met de beheerorganisatie gemaakt worden.

Het ontwikkelteam en de ketenpartners vallen niet onder de directe aansturing van de testmanager.

Voor het ontwikkelteam geldt dat zij de RC, de releases en afgesproken documentatie op moeten leveren conform het projectplan dat voor het Project realisatie LS is opgesteld.

Per ketenpartner zullen afspraken moeten worden gemaakt door de testmanager om de ketentesten te plannen, voor te bereiden en uit te kunnen voeren. In *Tabel 3: Interfaces (koppelingen)* is aangegeven om welke ketenpartners het gaat.

4.2 Rollen, taken en verantwoordelijkheden

De rol van testmanager is sturend en controlerend. De testmanager heeft dit plan opgesteld en bewaakt ook de uitvoering ervan.

De verantwoordelijkheden van de betrokkenen bij de diverse toetsen, testen en controles staan in *Tabel 6* in de laatste kolommen aangegeven.

De verschillende verantwoordelijkheden (conform RACI) staan in *Tabel 5* aangegeven.

Code	Verantwoordelijkheden	Omschrijving
R	Responsible (verantwoordelijk)	Belast met de uitvoering van de werkzaamheden
A	Accountable (aansprakelijk)	Eindverantwoordelijk voor de werkzaamheden
C	Consulted (adviserend)	Degene die verplicht moeten worden geraadpleegd
I	Informed (geïnformeerd)	Degene die moet worden geïnformeerd over het resultaat

Tabel 5: Uitleg RACI taken en verantwoordelijkheden

In *Tabel 6* zijn naast de verantwoordelijkheden ook aangegeven welke kwaliteitskenmerken het betreft voor een specifieke test. Ook is aangegeven in welke (test)omgeving de betreffende testen uitgevoerd worden.

Kwaliteitskenmerken	Omgeving	Toets, test, controle	Programamanager	Testmanager	Acceptatietestteam	Performancetestteam	Beveiligingstestteam	Ketenpartners	Projectleider realisatie LS	Ontwikkelteam	Beheerteam
Alle kenmerken	-	MTP, teststrategie, -aanpak	A	R	I	I	I	I	C	I	C
Alle kenmerken	O	Unittest, Integratietest, Functionele test		C	C	I	I		A	R	
Functionele geschiktheid / Bruikbaarheid	T	Demo	I	C	C				A	R	
Overdraagbaarheid / Functionele geschiktheid / Onderhoudbaarheid / Bruikbaarheid	A	Intake		A	R	I	I		C	C	
Overdraagbaarheid	A	Installatietest		A	R				I	I	
Functionele geschiktheid / Bruikbaarheid / Overdraagbaarheid / Onderhoudbaarheid	A	GAT	I	A	R				I	I	
Bruikbaarheid	A	Usabilitytest	I	A	R				C	C	I
Efficiëntie	A	Performancetest	I	A		R			I	I	
Beveiligbaarheid	A	Beveiligingstest	I	A			R	I	I	I	I
Uitwisselbaarheid / Functionele geschiktheid / Beveiligbaarheid	A	Ketentest	I	A	R		C	R	I	I	C
Bruikbaarheid	P	PAT		A	C			C			R
Alle kenmerken	-	Vrijgaveadvies	A	R	C	C	C	C	C		C

Tabel 6: Verantwoordelijkheden per rol en kwaliteitskenmerken

4.3 Overlegstructuur

De overleggen die in *Tabel 7* zijn [NTB; als eerste aanzet/verwachting, het programmaplan moet input hiervoor aanleveren en de testmanager realisatie zal dit verder moeten afstemmen en aanvullen].

Naam overleg	Omschrijving	Frequentie	Deelnemers
Intern PM/PL overleg	Afstemming over projectvoortgang tussen PM, PL's, PO en TM.	[NTB]	PM, PL's, PO en TM
Ketentestoverleg	Overleg en afstemming over ketentesten per ketenpartner.	[NTB]	[NTB]
Stand-up acceptatietestteam	[NTB]	[NTB]	[NTB]
Bevindingenoverleg	[NTB]	[NTB]	[NTB]
[NTB]	[NTB]	[NTB]	[NTB]

Tabel 7: Overleggen

4.4 Rapportagestructuur

In *Tabel 8* is aangegeven wat de rapportagestructuur is [NTB], voorstel is om gebruik te maken van dashboards e.d. om zoveel mogelijk de status en voortgang uit Jira [JIRA] te halen.

Naam rapportage	Omschrijving	Frequentie	Auteur
[NTB]	[NTB]	[NTB]	[NTB]

Tabel 8: Rapportage

4.5 Bevindingenproces

Bevindingen (met betrekking op de werkzaamheden van die Sprint) die zich bij het ontwikkelteam voordoen tijdens een Sprint worden zoveel mogelijk direct tijdens de Sprint zelf opgelost. Mocht het niet mogelijk zijn een bevinding tijdens de Sprint op te lossen (of de bevinding geen betrekking hebben op de werkzaamheden van de Sprint) dan wordt deze in JIRA [JIRA] opgevoerd.

Tijdens het testen van een RC of Release kunnen zich ook issues voordoen (niet bij ontwikkel-, maar bij een van de testteams. Deze worden (als het betrekking heeft op de software) ook ingevoerd worden in JIRA [JIRA]. Een issue kan zowel een bevinding (bug) als een wijzigingsvoorstel (change) zijn. Per testsoort zal een betreffende [NTB] Tag bij de bevinding worden aangegeven om inzicht te geven in bevindingen per testsoort.

Tijdens de refinement worden nieuwe issues (als deze door de PO bovenaan de Backlog gezet zijn) besproken (intake) en worden deze ook ge(her)prioriteerd (zie ook *Tabel 9*) en door de PO op de betreffende plek op de Backlog gezet.

Als een issue opgelost is dan wordt deze in het normale proces van het opleveren van een Sprint (en het testen er van) opgenomen.

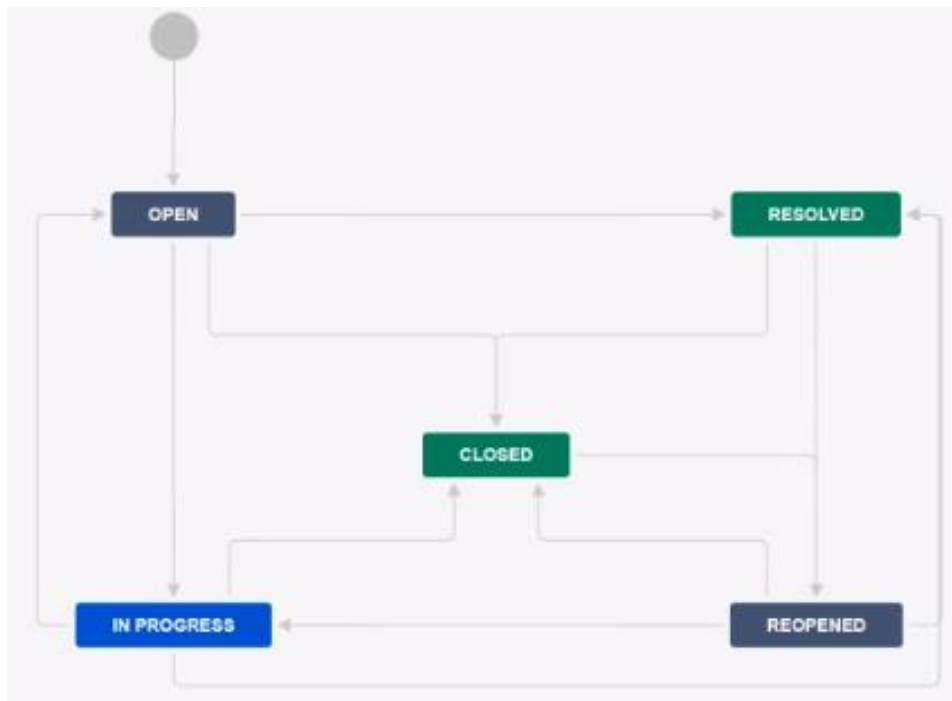
In *Tabel 9* is een categorisering van het type bevinding aangegeven. Hiermee wordt ook de prioritering (de ernst) van een bevinding aangegeven.

Prioritering bevinding		Omschrijving van de prioriteit van de bevindingen
	Blocker	Showstopper. Blokkeert verdere ontwikkeling en/of testwerk. Productie kan niet verder (nu nog niet van toepassing, maar ter indicatie van de ernst).
	Critical	Technische foutmelding, system crash, verlies aan data, velden die niet gevuld kunnen worden (verplichte velden), het ontbreken van keuzemogelijkheden (verplichte velden) waardoor gewenste data opvoer niet mogelijk is.
	Major	Acties/situaties die leiden tot; foutieve data opvoer, foutieve data presentatie, verkeerde of ontbrekende veldvalidaties, cruciale informatie die niet getoond wordt, velden die niet gevuld kunnen worden (optionele velden), het ontbreken van keuzemogelijkheden(optionele velden). Voor de gebruikers belemmerende werking.
	Minor	Acties/situaties die niet leiden tot foutieve data opvoer. Acties/situaties die niet gebruiksvriendelijk zijn (bv meerder keren op een enterknop moeten drukken of alle ingevoerde data is weg bij terugkeer in een scherm). Er kunnen te weinig karakters opgevoerd worden.
	Trivial	Cosmetische aspecten als: lettertype, uitlijning, benamingen, taalfouten, een spatie teveel, etc.

Tabel 9: Categorisering van het type bevinding

Als zich issues voordoen die niet direct betrekking hebben op de door het ontwikkelteam opgeleverde software, maar dat het bv. in de testomgeving zelf of aan de infrastructuur ligt dan moet er een ander soort bevinding aangemaakt worden (bv. met een [NTB] Tag).

Het basisproces van een issue staat in *Figuur 4* aangegeven. Het proces van issues moet nog verder afgestemd en ingericht worden door de testmanager realisatie in samenspraak met de beheerder van Jira bij ICTU [NTB].

Figuur 4: Bevindingenproces

5 Planning

De planning en de mijlpalen voor het LS zijn in de integrale planning opgenomen. Hierin staan o.a. alle producten vermeld, alle koppelingen, externe componenten en testen.
[NTB; aannahme dat dit het geval zal zijn]

In *Figuur 5* is een snapshot uit die planning m.b.t. testen weergegeven.

[NTB; snapshot van de planning kan nog niet worden opgesteld]

Figuur 5: Planning testen LS

[NTB; ervaring leert... dat... onderstaande over ketentest in testomgeving]

In de planning is de ketentest nu als één blok aangegeven. In de praktijk zullen het meerdere separate ketentesten zijn met de diverse ketenpartners. De exacte planning daarvan is ten tijde van het schrijven van dit plan nog niet aan te geven.

De planning wordt per ketenpartner afgestemd en vastgelegd in de separate ketentestdraaiboeken (zie ook *Ketentest* in §3.11).

[NTB; ervaring leert... dat... onderstaande over ketentest in productieomgeving]

Een ketentest op de P-omgeving (in de toekomstige productieomgeving) is ook in de planning opgenomen. Aangezien de P-omgeving van de beheerorganisatie nog niet gebruikt wordt kan deze ook gebruikt worden om – waar mogelijk – de keten in productie te testen. Dit is afhankelijk van de P-omgeving van de ketenpartijen. Dit is een extra test die waar mogelijk uitgevoerd wordt voor de daadwerkelijke inproductiename.

6 Infrastructuur

6.1 Testomgevingen

In Tabel 10 zijn de verschillende omgeving die gebruikt worden voor LS aangegeven. Ook het primaire doel van de omgeving is aangegeven.

Zie ook Tabel 6: Verantwoordelijkheden per rol en kwaliteitskenmerken waar specifiek aangegeven is welke omgeving gebruikt kan worden voor de specifieke testen.

Omgeving	Omschrijving/Doel omgeving	OTAP
[INS]	Installatie van RC's en releases worden door acceptatietestteam gevalideerd op de installatietestomgeving.	A
[GAT]	RC's en releases worden door acceptatietestteam getest op de gebruikersacceptatietestomgeving.	A
[UT]	Afgesproken RC's en releases worden door potentiële gebruikers getest op de usabilitytestomgeving.	A
[PT]	Afgesproken RC's en releases worden door performancetestteam getest op de performancetestomgeving.	A
[BT]	Afgesproken RC's en releases worden door beveiligingstestteam getest op de beveiligingstestomgeving.	P-like
[KT]	RC's en releases worden door ketentestteam getest op de ketentestomgeving.	A
[PAT]	RC's en releases worden door beheerteam getest op de productieacceptatietestomgeving.	P-like P

Tabel 10: Omgevingen in gebruik voor LS

[NTB; aan testmanager realisatie om bovenstaande tabel verder aan te vullen]

6.2 Testtools

Voor test gerelateerde activiteiten worden verschillende tools gebruikt. In Tabel 11 is een overzicht van de belangrijkste tools gegeven.

Tool	Gebruikt door	Doel van de tool
Jira	Ontwikkelteam Alle testteam's	Software gerelateerde Product en Sprint Backlog, testdossier en bevindingenregistratie.
[NTB]	[NTB]	[NTB; verder aan te vullen door de testmanager realisatie]

Tabel 11: Tools (test gerelateerd) in gebruik voor PRKP

Door ontwikkelteam wordt ook gebruikt gemaakt van andere tools, ook voor een automatische regressietest, maar dat valt buiten de scope van dit testplan aangezien deze tooling alleen door het ontwikkelteam en niet door de testteams gebruikt wordt.

6.3 Testdata

Er zijn nog geen specifieke afspraken gemaakt m.b.t. testdata in de verschillende omgevingen. Voor de ketentesten is dit ook afhankelijk wat er in de aanpalende testomgevingen beschikbaar is aan testdata. Kortom daar moeten per ketenpartner afspraken over gemaakt worden. Dit wordt samen met de betreffende ketenpartner afgestemd en zal ook vastgelegd worden in de ketentestdraaiboeken (zie *Ketentest*).

Het gebruik van testdata moet altijd binnen wettelijke kaders plaatsvinden.

Bijlagen

A PRA risicolijst

Hieronder staat een 'snapshot' uit de risicolijst [RISK] (status op 19-01-2021) waarbij maar een paar kolommen en alleen productrisico's met classificatie Midden en Hoog getoond worden.

#	Aangegeven risico item / onderdeel	Product- / Project- / Programmarisico	RC #votes	RC berek.	Ontwikkelteam testen	GAT	Usability-test	Selftest	PAT	Performance-test	Beveiligings-test
A1	Aanbod van opleidingen	Als gevolg van veel aanbieders (kleine aanbieders wel zichtbaar?) bestaat het risico dat niet (de juiste) opleiding gevonden wordt waardoor het gebruik en het draagvlak van LS afneemt.	23	H	xxx	xxx	x	xx			
A2	Aanbod van opleidingen	Als gevolg van te weinig of te veel kwaliteitscriteria voor aanbieders van opleidingen bestaat het risico dat er teveel onprofessionele of te weinig professionele opleiders/opleidingen in het LS staan of veel beheer op LS nodig is waardoor gebruikers niet de juiste keuze kunnen maken en/of aanbieders juridisch bezwaar kunnen maken.	14	H	xxx	xxx	x	xx			
A4	Aanbod van opleidingen	Als gevolg van een storing in de koppelingen of een niet goed beveiligde en gehackte database bestaat het risico dat gegevens m.b.t. scholing niet meer toegankelijk of niet meer actueel zijn waardoor gebruikers niet de juiste informatie krijgen en verkeerde keuzes maken en/of afhaken en hierdoor LS imago schade oploopt.	6	H	xxx			xxx			xxx
B1	Financieringsbronnen	Als gevolg van de hoeveelheid en diversiteit van financieringsbronnen bestaat het risico dat gebruikers niet goed (weten hoe te) zoeken waardoor financiering niet gevonden wordt, gebruikers afhaken en geen opleiding naan volgen.	20	H	xxx	xx	xxx				
C1	Websites bemiddelaars en loopbaanbegeleiding	Als gevolg van het ontbreken van kwaliteitscriteria voor het aanbod en een keurmerk voor loopbaanadviseurs bestaat het risico dat de markt verstoord raakt of concurrentievervalsing plaats vindt en er geen goed loopbaanadvies wordt gegeven waardoor (juridisch) bezwaar wordt gemaakt door de loopbaan-aanbieders en er niet de juiste opleiding wordt	4	M	x	x					
D1	Borging kwaliteit in- en externe data LS	Als gevolg van onvoldoende actualiteit in planning, kosten en locaties bestaat het risico dat opleidingen niet doorgaan o.i.d., zijn verplaatst, etc en hiermee niet meer actueel zijn waardoor de betrouwbaarheid van LS ter discussie komt.	9	H	xx	x		xxx			
D2	Borging kwaliteit in- en externe data LS	Als gevolg van niet accurate data (onvolledig, onjuist, out-of-date) bestaat het risico dat niet genoeg of verkeerde data beschikbaar is waardoor gebruiker niet de juiste keuze kan maken in het LS.	14	H	xx	x		xxx			
D4	Borging kwaliteit in- en externe data LS	Als gevolg van losstaand ontwikkelde informatiebronnen bestaat het risico dat informatie uit verschillende bronnen moeilijk koppelbaar is waardoor er een onvolledig of onbruikbaar beeld voor de gebruiker wordt gecreëerd.	4	M	xx	x		xxx			
F1	Overig	Als gevolg van dat er geen rekening wordt gehouden met de reisafstand tussen gebruiker en opleidingsaanbieder bestaat het risico dat de gebruiker zoekt naar een opleiding zonder de mogelijkheid om op locatie te kunnen filteren waardoor de gebruiker veel tijd kwijt is met goede selectie van een opleiding.	2	M	xx	xx					
F3	Overig	Als gevolg van onvoldoende capaciteit om de grote hoeveelheid data, gebruikers, functionaliteit te verwerken bestaat het risico dat de gebruiker relatief lang moet wachten om resultaten getoond te krijgen, of dat het portaal volledig onbereikbaar is waardoor er imago schade optreedt en de gebruiker afhaakt.	3	M	xxx		x			xxx	
F4	Overig	Als gevolg van (tijdelijk) niet beschikbaar zijn van de (externe) database bestaat het risico dat het LS heeft geen of incomplete informatie heeft om weer te geven waardoor de bezoeker op een niet functionerend portaal komt en LS imago schade oploopt.	2	M	xx			xxx			
F6	Overig	Als gevolg van onduidelijkheid voor de gebruiker hoe en waarop te zoeken bestaat het risico dat gebruikers hun weg niet vinden in LS waardoor gebruikers geen antwoord op hun vraag krijgen en afhaken.	16	H	xxx	xx	xxx				

Figuur 6: Snapshot PRA risicolijst (alleen productrisico's Midden en Hoog)

B Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in dit mastertestplan.

Term/afkorting	Toelichting
acceptatietestteam	het team dat de verschillende (tussentijdse) acceptaties uitvoert van het systeem dat opgeleverd wordt; met de beheerorganisatie moet afgestemd worden welke acceptatie, door wie, in welke omgeving exact plaats gaat vinden [NTB]
ART	automatische regressietest
Backlog	lijst met user stories die door de product owner geprioriteerd zijn (de bovenste user story is de belangrijkste en wordt als eerst opgepakt)
beheerorganisatie	de organisatie die het LS in beheer gaat nemen
beveiligingstestteam	het beveiligingstestteam (wat ook kan bestaan uit één beveiligingstester) bereidt de audit en de beveiligingstesten voor en voert deze uit; met de beheerorganisatie moet afgestemd worden welke acceptatie, door wie, in welke omgeving exact plaats gaat vinden [NTB]
DoD	Definition of Done
ISO	International Organization for Standardization
Jira	tool om use cases, user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
LS	Landelijk Scholingsportaal
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	Mastertestplan
MVP	minimum viable product
NFE	niet-functionele eis(en)
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Kwaliteitskenmerken van software en systemen. Zie https://www.iso.org/standard/35733.html (officieel) of https://nl.wikipedia.org/wiki/ISO_25010 (Wikipedia).
ontwikkelteam	het projectteam van ICTU dat de softwareontwikkeling van LS uitvoert
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden

performancetestteam	het performancetestteam (wat ook kan bestaan uit één performancetester) bereidt de performancetesten voor en voert deze uit; met de beheerorganisatie moet afgestemd worden welke acceptatie, door wie, in welke omgeving exact plaats gaat vinden [NTB]
PKI	public key infrastructure
PRA	Productrisicoanalyse
PSA	Projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
RC	release candidate
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdokument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
Sprint	Een time-box van een maand of minder, waarin een werkend software increment wordt opgeleverd, dat voldoet aan de DoD. Elke sprint is dezelfde lengte gedurende de gehele ontwikkeltijd en volgen elkaar direct op.
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem

C De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software “op maat” gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de 10.2.e bijvoorbeeld in haar eindrapport: “De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle”. Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een werkwijze, deze “ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling”, die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU een gespecialiseerde afdeling in het leven geroepen. Deze afdeling staat projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn “Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware” (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

Niet-Functionele Eisen

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 26 januari 2021

Management samenvatting

De eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal (LS) heeft drie functies [PSA v0.4.2]:

- Ontsluiting van het publieke en private aanbod van scholing¹ voor burgers,
- Ontsluiting van de publieke en private financieringsbronnen, om scholing te volgen,
- Doorverwijzing van burgers naar andere websites/portalen met informatie over bemiddeling en loopbaanprofessionals.

Deze drie functies realiseren gezamenlijk het doel van het LS, namelijk het bieden van een "onafhankelijke scholingsportaal met betrouwbare informatie over het totale relevante opleidingsaanbod en de mogelijke financieringsbronnen" [Programmaplan v0.1] en vormen daarmee de minimaal noodzakelijke basis voor de eerste versie van het LS. In hoeverre het LS de gegevensbronnen ook compleet moet ontsluiten om het doel te realiseren is nog een open vraag.

Omdat het LS zich richt op alle burgers is de **bruikbaarheid** van het portaal de belangrijkste niet-functionele eigenschap. 80% van de gebruikers die op zoek zijn naar scholing, financieringsbron of loopbaanprofessionals vindt binnen 5 minuten antwoord op de vraag. Dit geldt uiteraard ook voor mensen met een beperking en het LS voldoet dan ook aan de wettelijke verplichting² voor **toegankelijkheid**. Moeilijk taalgebruik mag geen onnodige belemmering vormen en het LS hanteert dan ook taalniveau B1³. Het LS is alleen in het Nederlands beschikbaar. Wel bevat het LS een korte Engelstalige samenvatting van het doel van het portaal en de participerende organisaties. Het LS verwijst gebruikers in een aantal in Nederland veelgebruikte vreemde talen naar organisaties die hen op het gebied van opleiding en scholing kunnen helpen in hun eigen taal. Daarnaast kunnen gebruikers bij het zoeken van scholing filteren op de taal waarin de scholing wordt gegeven. Het portaal is "mobile-first" ontworpen, waardoor het op mobiel en tablet net zo goed werkt als vanaf een desktop of laptop.

Naast de bruikbaarheid van het portaal zelf, is ook de kwaliteit van de gegevens van groot belang. Het gaat dan vooral om de **actualiteit** en **integriteit** van de gegevens. Als een gebruiker een opleiding vindt, dan is het belangrijk dat die ook daadwerkelijk wordt aangeboden en dat de aanbieder aan (nader te specificeren) kwaliteitskeurmerken voldoet. Om de actualiteit van de gegevens in het portaal te waarborgen gebruikt het LS de zoekinterface van gegevensbronnen waar mogelijk of synchroniseert het gegevens minimaal eenmaal per dag als de bron geen zoekinterface biedt. Wat betreft de integriteit van de gegevens geldt de eis dat de authenticiteit van gegevens die het LS ontsluit verifieerbaar moet zijn. De integriteit van de gegevens is gewaarborgd om zo de kans op een onjuiste keuze door een burger voor een opleiding te minimaliseren. Om de integriteit van de gegevens te waarborgen maakt OC&W beleid over de voorwaarden voor opname van gegevens in het LS. Deze afspraken worden niet geautomatiseerd door het LS gecontroleerd. Eventuele controles vinden steekproefsgewijs handmatig plaats door (of in opdracht van) de LS-beheerorganisatie.

¹ Scholing is inclusief opleidingen en lange en korte scholingstrajecten. Dit zal nog worden uitgewerkt in visiedocument en PSA.

² De wettelijke verplichting is om te voldoen aan de A en AA-eisen uit de WCAG v2.1.

³ Sommige functionaliteit (bijvoorbeeld rond financieringsbronnen) zou een hoger taalniveau kunnen vereisen; de eis wordt dan in overleg met de product owner voor die specifieke functies aangepast naar een hoger niveau.

Het LS kan gebruikers alleen goed helpen als het LS ook weet waar gebruikers naar op zoek zijn en ook waar ze niet in zijn geïnteresseerd. Het is dus onvermijdelijk informatie bij gebruikers op te vragen. Denk aan eerder behaalde diploma's of woonplaats. Om risico's voor de **privacy** van gebruikers zoveel mogelijk te beperken bewaart het LS deze gegevens alleen in een tijdelijke sessie van de gebruiker en niet permanent op een centrale plek. De **vertrouwelijkheid** van de gegevens is laag, het gaat immers om openbare informatie en er worden geen persoonsgegevens verwerkt⁴. Op vertrouwelijkheid zijn daarom de maatregelen van basisbeveiligingsniveau 1 uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing.

De **beschikbaarheid** moet hoog zijn omdat burgers anders het vertrouwen kunnen verliezen in het portaal: het LS is daarom 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar, m.u.v. nader te bepalen momenten voor gepland onderhoud. Op beschikbaarheid zijn de BIO-maatregelen behorende bij basisbeveiligingsniveau 2 van toepassing. Omdat het LS voor de gebruikers geen tijd-kritisch systeem is, is het aanvaardbaar dat het LS beperkt ongepland niet beschikbaar is: per keer maximaal 1 uur, per maand maximaal 3 uur en per jaar maximaal 12 uur.

De informatie in het LS komt uit veel verschillende gegevensbronnen. Denk aan bronnen met informatie over scholing zoals EDU-DEX en RIO en bronnen met informatie over financiering zoals het nog te ontwikkelen STAP-portaal. Het LS moet flexibel **koppelbaar** zijn met veel verschillende systemen. Bovendien moet het eenvoudig zijn in de toekomst nieuwe gegevensbronnen aan te sluiten. Voor koppelvlakken worden daarom open standaarden gebruikt, zoals vastgesteld door het Forum Standaardisatie. Deze koppelingen moeten ook beheerd worden. Functionele eisen hiervoor zullen via de backlog worden gerealiseerd.

Omdat het LS een landelijk systeem is gelden er tenslotte nog een aantal **prestatie**-eisen: Het LS kan een belasting aan van 10.000 gebruikers tegelijkertijd en de responsetijden bij deze belasting zijn minder dan 2 seconden voor zoekopdrachten en minder dan 0,5 seconde voor andere handelingen⁵.

⁴ Dit zou nog kunnen veranderen als het nodig blijkt persoonsgegevens van loopbaanprofessionals op te nemen in het LS.

⁵ Merk op dat deze prestatie-eisen alleen haalbaar zijn als de bronsystemen die via een zoekinterface worden geraadpleegd prestatie-eisen kunnen bieden die hoger liggen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Over dit document.....	7
1.2	Doelgroep	8
1.3	Kaders	8
1.4	Relatie met andere documenten	9
1.5	Leeswijzer	9
2	Functionele geschiktheid	10
2.1	Functionele compleetheid.....	10
2.2	Functionele correctheid	10
2.3	Functionele toepasbaarheid	10
3	Prestatie-efficiëntie	11
3.1	Snelheid	11
3.2	Middelenbeslag.....	11
3.3	Capaciteit	11
4	Uitwisselbaarheid.....	12
4.1	Beïnvloedbaarheid.....	12
4.2	Koppelbaarheid	12
5	Bruikbaarheid	13
5.1	Herkenbaarheid van geschiktheid	13
5.2	Leerbaarheid	13
5.3	Bedienbaarheid.....	14
5.4	Voorkomen gebruikersfouten	14
5.5	Volmaaktheid gebruikersinterface	14
5.6	Toegankelijkheid	15
6	Betrouwbaarheid	16
6.1	Volwassenheid	16
6.2	Beschikbaarheid	16
6.3	Foutbestendigheid	16
6.4	Herstelbaarheid	16
7	Beveiligbaarheid	17
7.1	BIO- en SSD-eisen.....	17
7.2	Vertrouwelijkheid	22
7.3	Actualiteit	22

7.4	Integriteit	23
7.5	Onweerlegbaarheid	23
7.6	Verantwoording.....	23
7.7	Authenticiteit	23
8	Onderhoudbaarheid	24
8.1	Modulariteit	24
8.2	Herbruikbaarheid.....	24
8.3	Analyseerbaarheid.....	24
8.4	Wijzigbaarheid	24
8.5	Testbaarheid	24
9	Overdraagbaarheid	25
9.1	Aanpasbaarheid	25
9.2	Installeerbaarheid	25
9.3	Vervangbaarheid.....	25
	Bijlagen	26
A.	Terminologie en afkortingen.....	26
B.	Bronnen	27
C.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.....	29

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	28-12-2020	Concept	Eerste korte beschrijving (één A4) van de niet-functionele eisen in de management-samenvatting
0.2	10.2.e	31-12-2020	Concept	Reviews 10.2.e en 10.2.e verwerkt
0.3	10.2.e	4-1-2021	Concept	Aanpassingen aan management-samenvatting gedaan n.a.v. workshop met 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e
0.4	10.2.e	5-1-2021	Concept	Motivering BBN van Johan Jumelet toegevoegd in managementsamenvatting Review 10.2.e verwerkt
0.5	10.2.e	7-1-2021	Concept	Review 10.2.e verwerkt. Eisen uit de managementsamenvatting ook toegevoegd bij de verschillende kwaliteitsaspecten, inclusief een eerste prioritering
0.6	10.2.e	11-1-2021	Concept	Review 10.2.e verwerkt en niet-functionele eisen uit PSA 0.4.2 toegevoegd
0.7	10.2.e	18-1-2021	Concept	Te leveren bewijsmateriaal toegevoegd aan deel van de eisen
0.9	10.2.e	26-1-2021	Concept	Review 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e verwerkt

Verzendlijst

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
10.2.e	ICTU	Projectleider
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

Template versie

Versie 2.1.0, 02-09-2020

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Dit document beschrijft de niet-functionele eisen aan het Landelijk Scholingsportaal. Basis voor de niet-functionele eisen zijn de kwaliteitsattributen zoals gedefinieerd in de standaard NEN-ISO/IEC 25010. Deze standaard onderscheidt een "Product Quality model" en een "Quality-in-Use model". Dit document richt zich op het Product Quality model.

NEN-ISO/IEC 25010 definieert de kwaliteitseigenschappen voor een softwareproduct. Deze zijn onderverdeeld in acht hoofdeigenschappen: Functionele geschiktheid, Efficiëntie, Uitwisselbaarheid, Bruikbaarheid, Betrouwbaarheid, Beveiligbaarheid, Onderhoudbaarheid en Overdraagbaarheid.

Deze hoofdeigenschappen zijn nog te globaal en te abstract om de gewenste kenmerken van een softwareproduct hanteerbaar, realiseerbaar en testbaar te maken; een hoofdeigenschap wordt dan ook weer onderverdeeld in eigenschappen. Deze eigenschappen vormen de basis voor de structurering van de niet-functionele eisen.

De volgende eigenschappen zijn onderkend:

Hoofdeigenschap	Eigenschap
Functionele geschiktheid	Functionele compleetheid
Functionele geschiktheid	Functionele correctheid
Functionele geschiktheid	Functionele toepasbaarheid
Efficiëntie	Snelheid
Efficiëntie	Middelenbeslag
Efficiëntie	Capaciteit
Uitwisselbaarheid	Beïnvloedbaarheid
Uitwisselbaarheid	Koppelbaarheid
Bruikbaarheid	Herkenbaarheid van geschiktheid
Bruikbaarheid	Leerbaarheid
Bruikbaarheid	Bedienbaarheid
Bruikbaarheid	Voorkomen gebruikersfouten
Bruikbaarheid	Volmaaktheid gebruikersinterface
Bruikbaarheid	Toegankelijkheid
Betrouwbaarheid	Volwassenheid
Betrouwbaarheid	Beschikbaarheid
Betrouwbaarheid	Foutbestendigheid
Betrouwbaarheid	Herstelbaarheid
Beveiligbaarheid	Vertrouwelijkheid

Hoofdeigenschap	Eigenschap
Beveiligbaarheid	Actualiteit ⁶
Beveiligbaarheid	Integriteit
Beveiligbaarheid	Onweerlegbaarheid
Beveiligbaarheid	Verantwoording
Beveiligbaarheid	Authenticiteit
Onderhoudbaarheid	Modulariteit
Onderhoudbaarheid	Herbruikbaarheid
Onderhoudbaarheid	Analyseerbaarheid
Onderhoudbaarheid	Wijzigbaarheid
Onderhoudbaarheid	Testbaarheid
Overdraagbaarheid	Aanpasbaarheid
Overdraagbaarheid	Installeerbaarheid
Overdraagbaarheid	Vervangbaarheid

1.2 Doelgroep

Dit document is relevant voor de volgende partijen:

- de eigenaar/eigenaren van het systeem,
- de beheerder(s) van het systeem,
- de ontwikkelaar(s) van het systeem.
- de hostingpartij(en).

1.3 Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing op het projectresultaat:

Volgnummer	Kader
K01	NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017, VIR 2007, VIRBI 2013 en BIO voor het inrichten en beheren van informatiebeveiliging in brede zin.
K02	NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties
K03	OWASP Top-10
K04	WCAG2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) voor eisen met betrekking tot toegankelijkheid

⁶ Deze eigenschap is niet onderkend in ISO 25010 en specifiek voor dit project toegevoegd.

1.4 Relatie met andere documenten

De niet-functionele eisen in de huidige versie van dit document zijn gebaseerd op de PSA, versie 0.4.2. Niet alle niet-functionele eisen uit de PSA zijn overgenomen: sommige eisen uit de PSA zijn niet van toepassing op de software (eisen 7, 13, 17, 18, 19, 21) en sommige eisen zijn (nog) niet SMART genoeg geformuleerd (eisen 1, 2, 4, 10, 16, 20, 22).

De eisen die wel zijn overgenomen zijn te herkennen aan de referentie "[PSA<nummer>]". Het nummer verwijst naar het nummer van de niet-functionele eis in de PSA, versie 0.4.2.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstukken 2 tot en met 9 bevatten hebben elk betrekking op een hoofdeigenschap. De hoofdstukken zijn verder onderverdeeld in paragrafen conform de kwaliteitseigenschappen uit NEN-ISO/IEC 25010. In het hoofdstuk Beveiligbaarheid is een paragraaf toegevoegd met betrekking tot eisen en richtlijnen die volgen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en Secure Software Development (SSD).

Per eis is een identificatie toegekend ("Nr."), een beschrijving van de eis ("Eis"), wat de prioritering is ("Prio"), waarom deze eis is opgenomen met deze prioriteit ("Rationale") en welk document de bewijslast bevat van de invulling van de eis ("Bewijs"). Waar mogelijk en relevant wordt verwezen naar de overige documentatie.

We onderscheiden drie niveaus van prioritering:

- A. Het voldoen van het LS aan de eis is onmisbaar voor het realiseren van de doelstelling van het portaal,
- B. Het voldoen van het LS aan de eis is belangrijk voor het realiseren van de doelstelling van het portaal,
- C. Het voldoen van het LS aan de eis verbetert de kwaliteit van het portaal, maar is niet belangrijk of essentieel voor het realiseren van de doelstelling van het portaal.

Bij sommige kwaliteitseisen gelden geen gespecificeerde eisen. Daar staat dan "Geen gespecificeerde eisen" in plaats van een tabel met eisen.

2 Functionele geschiktheid

De mate waarin een softwareproduct of computersysteem functies levert die voldoen aan de uitgesproken en veronderstelde behoeften, bij gebruik onder gespecificeerde condities.

Opmerking: functionele geschiktheid gaat alleen over of, en in welke mate, expliciete en impliciete behoeften worden afgedekt en betreft niet de functionele eisen zelf.

2.1 Functionele compleetheid

De mate waarin de set van functies alle gespecificeerde taken en gebruikersdoelen ondersteunen.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Gebruikers kunnen bij het zoeken van scholing filteren op de taal waarin de scholing wordt gegeven	C	Dit is eigenlijk een functionele eis die in een workshop over niet-functionele eisen aan het licht kwam. Kan hier weg zodra deze op de backlog is opgenomen	Deze eis op de backlog

2.2 Functionele correctheid

De mate waarin het systeem de juiste resultaten met de benodigde nauwkeurigheid beschikbaar stelt.

Geen gespecificeerde eisen.

2.3 Functionele toepasbaarheid

De mate waarin de functies bijdragen aan het behalen van specifieke taken en doelen.

Geen gespecificeerde eisen.

3 Prestatie-efficiëntie

Prestatie van het systeem in verhouding tot het aantal resources, onder bepaalde condities.

3.1 Snelheid

De mate waarin antwoord- en verwerkingstijden en doorvoersnelheid van een product of systeem, tijdens de uitvoer van zijn functies, voldoet aan de wensen.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	De responsetijden bij een belasting van 10.000 gebruikers tegelijkertijd zijn minder dan 2 seconden voor zoekopdrachten en minder dan 0,5 seconde voor andere handelingen ⁷ . [PSA3, PSA6]	A	Het LS is een landelijk systeem.	Performanceloadtest in acceptatieomgeving

3.2 Middelenbeslag

De mate waarin de hoeveelheid en type middelen die gebruikt worden door een product of systeem, tijdens de uitvoer van zijn functies, voldoet aan de wensen.

Geen gespecificeerde eisen.

3.3 Capaciteit

De mate waarin de maximale limieten van een product- of systeemparemeter voldoet aan de wensen.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS kan een belasting aan van 10.000 gebruikers tegelijkertijd [PSA5]	A	Het LS een landelijk systeem.	Performanceloadtest in acceptatieomgeving

⁷ Merk op dat deze prestatie-eisen alleen haalbaar zijn als de bronsystemen die via een zoekinterface worden geraadpleegd prestatie-eisen kunnen bieden die hoger liggen.

4 Uitwisselbaarheid

De mate waarin een product, systeem of component informatie uit kan wisselen met andere producten, systemen of componenten, en/of het de gewenste functies kan uitvoeren terwijl het dezelfde hard- of software-omgeving deelt.

4.1 Beïnvloedbaarheid

De mate waarin een product zijn vereiste functies kan vervullen terwijl het een omgeving en resources deelt met andere producten, zonder negatieve impact op enig product.

Geen gespecificeerde eisen.

4.2 Koppelbaarheid

De mate waarin twee of meer systemen, producten of componenten informatie kunnen uitwisselen en deze uitgewisselde informatie kunnen gebruiken.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	De gehanteerde standaarden voor het ontsluiten van gegevensbronnen voldoen aan open standaarden. Zijn de bronhouders overheden, dan voldoen deze ook aan de daarvoor bij de overheid geldende standaarden welke zijn vastgesteld door het Forum Standaardisatie [PSA8].	A	De informatie in het LS komt uit veel verschillende bronnen. Denk aan bronnen met informatie over scholing zoals EDU-DEX en RIO en bronnen met informatie over financiering zoals het nog te ontwikkelen STAP-portaal.	Review SAD

5 Bruikbaarheid

De mate waarin een product of systeem gebruikt kan worden door gespecificeerde gebruikers om effectief, efficiënt en naar tevredenheid gespecificeerde doelen te bereiken in een gespecificeerde gebruikcontext.

5.1 Herkenbaarheid van geschiktheid

De mate waarin gebruikers kunnen herkennen of het product of systeem geschikt is voor hun behoeften.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS bevat een korte Engelstalige samenvatting van het doel van het portaal en de participerende organisaties.	C	Het LS betreft diensten op het terrein van onderwijs en scholing en EU-landen bepalen zelf hun onderwijsbeleid en de voorzieningen op dit terrein. De EU heeft daar geen bemoeienis mee op grond van het subsidiariteitsbeginsel binnen de EU.	Acceptatietest
2	Het LS verwijst gebruikers in een aantal in Nederland veelgebruikte vreemde talen naar organisaties die hen op het gebied van opleiding en scholing kunnen helpen in hun eigen taal.	C	Het LS betreft diensten op het terrein van onderwijs en scholing en EU-landen bepalen zelf hun onderwijsbeleid en de voorzieningen op dit terrein. De EU heeft daar geen bemoeienis mee op grond van het subsidiariteitsbeginsel binnen de EU en dus is Richtlijn 2006/123/EG— Dienstenrichtlijn niet van toepassing.	Acceptatietest

5.2 Leerbaarheid

De mate waarin het systeem gebruikt kan worden door gespecificeerde gebruikers om gespecificeerde (leer)doelen te bereiken met betrekking tot het gebruik van het systeem met effectiviteit, efficiëntie, vrijheid van risico en voldoening, in een gespecificeerde gebruikcontext.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	80% van de gebruikers die op zoek zijn naar scholing, financieringsbron of loopbaan-professional vindt binnen 5 minuten antwoord op de vraag [PSA9].	A	Omdat het LS zich richt op alle burgers is directe bruikbaarheid van het portaal de belangrijkste niet-functionele eigenschap.	Usabilitytest

5.3 Bedienbaarheid

De mate waarin het systeem kenmerken heeft die het makkelijk maken om het te bedienen en beheersen.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Eigen teksten van het LS zijn geschreven op taalniveau B1	A	Moeilijk taalgebruik mag geen onnodige belemmering vormen. B1 is de richtlijn binnen de rijksoverheid ⁸ .	Usabilitytest
2	Het LS is alleen in het Nederlands beschikbaar	nvt	Het LS betreft diensten op het terrein van onderwijs en scholing en EU-landen bepalen zelf hun onderwijsbeleid en de voorzieningen op dit terrein. De EU heeft daar geen bemoeienis mee op grond van het subsidiariteitsbeginsel binnen de EU.	nvt

5.4 Voorkomen gebruikersfouten

De mate waarin het systeem gebruikers beschermt tegen het maken van fouten.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS voorkomt foutieve gebruikersinvoer zoveel mogelijk door het gebruik van goede UI-heuristieken en controleert de invoer op correctheid [PSA12].	C	Omdat het LS zich richt op alle burgers is gebruiksgemak een belangrijke niet-functionele eigenschap.	Usabilitytest

5.5 Volmaaktheid gebruikersinterface

De mate waarin een gebruikersinterface het de gebruiker mogelijk maakt om een plezierige en voldoening gevende interactie te hebben.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het portaal is "mobile-first" ontworpen waardoor het op mobiel en tablet net zo goed werkt als vanaf een desktop of laptop.	A	Het LS richt zich op alle burgers. Smartphones zijn de meest gebruikte apparaten om mee te internetten ⁹ .	Usabilitytest

⁸ <https://www.communicatierijk.nl/vakkennis/rijkswebsites/aanbevolen-richtlijnen/taalniveau-b1>

⁹ In 2018 waren in 87% van de huishoudens smartphones aanwezig, zie <https://longreads.cbs.nl/ict-kennis-en-economie-2019/ict-gebruik-van-huishoudens-en-personen/>

5.6 Toegankelijkheid

De mate waarin het systeem gebruikt kan worden door mensen met de meest uiteenlopende eigenschappen en mogelijkheden om een gespecificeerd doel te bereiken in een gespecificeerde gebruikscontext.

Als standaard voor toegankelijkheid hanteert de Nederlandse overheid, en dus ICTU, de WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines); zie <https://www.w3.org/TR/WCAG21/> (Engels) en <https://www.w3.org/Translations/WCAG21-nl/> (Nederlands). Conform de EN 301 549, hanteert ICTU de succescriteria voor Level A en AA als eisen.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Waar van toepassing voldoet de applicatie aan de richtlijnen uit WCAG2.1, Level A en AA [PSA11].	A	Wettelijke verplichting	Toegankelijkheidstestrapportage (bijvoorbeeld mbv Axe), Usabilitytest

6 Betrouwbaarheid

De mate waarin een systeem, product of component gespecificeerde functies uitvoert onder gespecificeerde condities gedurende een gespecificeerde hoeveelheid tijd.

6.1 Volwassenheid

De mate waarin het systeem onder normale condities de betrouwbaarheidsnormen haalt.
Geen gespecificeerde eisen.

6.2 Beschikbaarheid

De mate waarin het systeem operationeel en toegankelijk is wanneer men het wil gebruiken.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS is 24 uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar, m.u.v. nader te bepalen momenten voor gepland onderhoud	A	De beschikbaarheid moet hoog zijn omdat burgers anders het vertrouwen kunnen verliezen in het portaal	Performance-duurtest in acceptatie-omgeving
2	Op beschikbaarheid zijn de BIO-maatregelen behorende bij basisbeveiligingsniveau 2 van toepassing.	A	De beschikbaarheid moet hoog zijn omdat burgers anders het vertrouwen kunnen verliezen in het portaal	Securityreview
3	Het is aanvaardbaar dat het LS beperkt ongepland niet beschikbaar is: per keer maximaal 1 uur, per maand maximaal 3 uur en per jaar maximaal 12 uur.	B	Het LS is voor de gebruikers geen tijd-kritisch systeem.	Service level rapportage door beheerpartij

6.3 Foutbestendigheid

De mate waarin het systeem werkt zoals bedoeld ondanks de aanwezigheid van hard- of software-fouten.

Geen gespecificeerde eisen.

6.4 Herstelbaarheid

De mate waarin het systeem, in geval van een onderbreking of bij een fout, de direct betrokken gegevens kan herstellen en het systeem in de gewenste staat kan terugbrengen.

Geen gespecificeerde eisen.

7 Beveiligbaarheid

De mate waarin een product of systeem informatie en gegevens beschermt zodat personen, andere producten of systemen de juiste mate van gegevenstoegang hebben passend bij hun soort en niveau van autorisatie.

7.1 BIO- en SSD-eisen

De overheid is gebonden aan kaderstelling op het gebied van informatiebeveiliging, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) [PSA15]. Handvatten zoals Secure Software Development (SSD) van het Centrum Informatiebeveiliging en Privacybescherming dienen als leidraad voor het veilig ontwikkelen van software die het voldoen aan de BIO ondersteunt. De BIO is een toepassing van de NEN-ISO/IEC 27001:2017 en de NEN-ISO/IEC 27002:2017 op het domein van de Nederlandse overheid. Voor de Rijksoverheid zijn in die toepassing het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst 2007 (VIR 2007) en het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013 (VIRBI 2013) verwerkt.

BIO en SSD bevatten ook een aantal maatregelen ten aanzien van software en/of de infrastructurele componenten waar deze software gebruik van maakt. Deze maatregelen zijn hieronder als eisen opgenomen.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Applicaties zijn gebaseerd op een formele, met de beheerpartij afgestemde standaard stack	A	Dit maakt integrale beveiliging mogelijk en beperkt het risico op nieuwe en onbekende zwakheden door het gebruik van onbekende componenten of services	Review SAD
2	De architectuur van een (web)applicatie is gebaseerd op een gelaagde structuur door de presentatielaag, de applicatielaag en de gegevens te scheiden	A	Hierdoor kunnen de lagen beschermd worden binnen de netwerkzones	Review SAD
4	(Web)applicaties stellen de identiteit van interne gebruikers vast op basis van een mechanisme voor identificatie en authenticatie, waarbij de authenticatie- en autorisatiegegevens in een geconsolideerde authenticatie- en autorisatievoorziening worden beheerd	A	Hierdoor wordt ongeautoriseerd gebruik voorkomen.	Review SAD
5	Inrichting van de autorisaties van gebruikers (inclusief beheerders) binnen een (web)applicatie:	A	Autorisaties kunnen worden toegewezen aan	Review SAD

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
			organisatorische functies en scheiding van niet te verenigen autorisaties is mogelijk	
5a	In de applicatie zijn de autorisaties op een beheersbare wijze geordend. De applicatie maakt daartoe gebruik van autorisatiegroepen			
5b	Op basis van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn de niet te verenigen taken en autorisaties geïdentificeerd			
5c	Verantwoordelijkheden voor beheer en wijziging van gegevens en bijbehorende informatiesysteemfuncties moeten eenduidig toegewezen zijn aan één specifieke (beheerders)rol			
5d	Er is een scheiding tussen beheertaken en overige gebruikstaken. Beheerswerkzaamheden worden alleen uitgevoerd wanneer ingelogd als beheerder, normale gebruikstaken alleen wanneer ingelogd als gebruiker			
6	Applicaties hebben een beheerinterface dat gescheiden is van de standaard gebruikers-interface. Deze scheiding komt zowel in de operationele interfaces (dat wil zeggen de deployment van de onderdelen) als in de autorisaties die toegang geven tot de interfaces tot uitdrukking. Het uiterlijk van de beheerinterface onderscheidt zich eveneens van de gebruikersinterface	A	Hierdoor wordt ongeautoriseerd gebruik bemoeilijkt.	Review SAD
7	Activiteiten van gebruikers, uitzonderingen en informatiebeveiligingsgebeurtenissen behoren te worden vastgelegd in audit-logbestanden. Deze logbestanden behoren gedurende een overeengekomen periode te worden bewaard	A	Mogelijk maken van toekomstig onderzoek en toegangscontrole	Review SAD

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
8	Applicaties normaliseren de invoer, valideren de invoer op syntax en semantiek en normaliseren uitvoer waar dit toepasbaar is	A	Normaliseren en valideren van de invoer beschermt een applicatie tegen manipulatie (cross-site scripting, cross-site request forgery SQL-injectie, buffer overflow, et cetera). Normaliseren van uitvoer beschermt de ontvanger tegen manipulatie.	Security-test
9	Wanneer de invoervalidatie faalt, stopt de verwerking van de betreffende invoer in zijn geheel en hervat de applicatie zijn normale functies alsof de invoer nooit ontvangen was. Het falen wordt wel gelogd	A	Onbeschikbaarheid van de applicatie voorkomen en tegelijkertijd analyse van de opgetreden situatie mogelijk maken	Security-test
10	Applicaties maken gebruik van statisch geconfigureerde queries en/of commando's, waarbij parameters/variabelen zodanig worden ingevoegd dat zij de beoogde werking niet kunnen beïnvloeden. Voor databases is dit bekend als een 'prepared query'. Voor commando's is een constructie gekozen die interpretatie van een parameter/variabele door een commando interpreter/shell uitsluit. Mocht het niet mogelijk zijn hieraan te voldoen, dan wordt de waarde van elke parameter/variabele voor gebruik zodanig behandeld dat dezelfde zekerheid wordt verkregen. Te allen tijde wordt voorkomen dat vrije toegang tot het commando- of query-interface gegeven wordt. Dit geldt zowel voor waarden die door een gebruiker (in)direct worden aangeleverd, als voor waarden uit configuraties of databases	A	(SQL-)injecties voorkomen	Security-test
11	Een (web)applicatie is voorzien van Concurrent Session Control, die slechts één sessie per gebruiker	A	Overname sessies bemoeilijken	Security-test

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
	toestaat, tenzij onderbouwd is dat meer noodzakelijk is			
12	Een applicatie heeft een instelbare maximale sessieduur en een maximale duur van inactiviteit. Na deze periode wordt een sessie automatisch afgesloten, alsof de gebruiker zelf de sessie beëindigd heeft	A	Overname sessies bemoeilijken	Security-test
13	De maximale sessieduur en maximale inactiviteit zijn door (of namens) de opdrachtgever in te stellen. De instelbare waarden zijn per default begrenst op 10 uur (sessieduur) en 15 minuten (inactiviteit). Alleen op expliciet aangeven van de opdrachtgever kan hiervan worden afgeweken	A	Overname sessies bemoeilijken	Security-test
14	Applicaties maken gebruik van gangbare protocollen en cryptografische technieken, versleutelen informatie volgens de maatregelenselectie in het IB-plan en borgen de onweerlegbaarheid van daartoe aangewezen transacties via cryptografische technieken. De gebruikte cryptografische algoritmen voor versleuteling zijn als open standaard gedocumenteerd en zijn door onafhankelijke betrouwbare deskundigen getoetst. De cryptografische beveiligingsvoorzieningen en componenten voldoen aan algemeen gangbare beveiligingscriteria (zoals FIPS 140-2 en waar mogelijk NBV)	A	Afluisteren bemoeilijken	Security-test
15	(Web)applicatie voorkomen de mogelijkheid van dynamische file includes. Indien gebruik gemaakt wordt van een applicatieserver sluit de serverconfiguratie file includes uit. Mocht het niet mogelijk zijn aan hieraan te voldoen, dan wordt voor de includes gebruik gemaakt van een vertrouwde locatie en een expliciete whitelist voor de files	A	Injectie van kwaadaardige code bemoeilijken	Security-test

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
16	Applicaties hebben geen run-time afhankelijkheid van externe codebronnen	A	Injectie van kwaadaardige code bemoeilijken	Review SAD
17	Applicaties zijn gemaakt met de op het moment van uitleveren meest recente en/of door de leverancier aanbevolen versies van externe bibliotheken, raamwerken of andersoortige bouwblokken	A	Voorkomen bekende kwetsbaarheden	OWASP dependency check rapportage
18	Een applicatie vangt interne fouten (excepties) af op hoofdniveau, zonder ongecontroleerd te falen (crash). Afgevangen fouten worden vastgelegd (log) en aan gebruikers wordt een melding getoond die geen inhoudelijke details bevat. Een betekenisloze referentie (code) van de fout ten behoeve van communicatie over de fout mag wel getoond worden	A	Geen informatie lekken	Security-test
19	Een applicatie heeft een uniforme en veilige wijze van applicatie-logging. De logging bevat geen inloggegevens (credentials) of vertrouwelijke gegevens over personen. Referenties (bv identifiers) zijn wel toegestaan	A	De logging zorgt voor traceerbaarheid van gebeurtenissen en activiteiten in relatie tot ten minste personen, systemen, applicaties en tijd	Security-test
20	Een applicatie beperkt de gebruikte protocollen, parameters (headers) en functionaliteit tot wat nodig is. Hieronder vallen ook HTTP-headers en HTTP-methoden (liefst niet meer dan GET en POST):	A	Geen informatie lekken	Security-test
20a	De webserver stuurt bij een antwoord aan een gebruiker alleen die informatie in de HTTP-headers mee die van belang is voor het functioneren van HTTP			
20b	De webapplicatie toont alleen noodzakelijke informatie in HTTP-headers die van belang is voor het functioneren van HTTP			
20c	De webserver gebruikt alleen de HTTP-functionaliteiten die nodig zijn			

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
	voor het functioneren van de webapplicatie			
21	De aan de gebruiker aangeboden scripts / code bevat geen commentaar	A	Voorkomt misbruik van het commentaar	Security-test
22	De aan de gebruiker getoonde informatie bevat geen directory listings	A	Voorkomt misbruik van de directory listing	Security-test
23	Wanneer toegang tot (de inhoud van) het filesysteem nodig is, gebeurt dit altijd onder expliciete autorisatie en controle door de applicatie	A	Voorkomt misbruik van het filesysteem	Security-test
24	In de (web)applicatieomgeving zijn signaleringsfuncties (registratie en detectie) actief en efficiënt, effectief en beveiligd ingericht	A	Detecteren misbruik	Infra-structuur-architectuur

7.2 Vertrouwelijkheid

De mate waarin een product of systeem ervoor zorgt dat gegevens alleen toegankelijk zijn voor diegenen die geautoriseerd zijn.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS bewaart bij gebruikers opgevraagde gegevens alleen in een tijdelijke sessie van de gebruiker en niet permanent op een centrale plek	A	Privacyrisico's voor gebruikers zoveel mogelijk beperken	Review SAD
2	Op vertrouwelijkheid zijn de maatregelen van basis-beveiligingsniveau 1 van toepassing	A	De vertrouwelijkheid van de gegevens is laag, het gaat immers om openbare informatie en er worden geen persoonsgegevens verwerkt	Securityreview

7.3 Actualiteit

De mate waarin een product of systeem ervoor zorgt dat gegevens actueel zijn.

Deze eigenschap is niet onderkend in ISO 25010 en specifiek voor dit project toegevoegd.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS gebruikt de zoekinterface van gegevensbronnen waar mogelijk of synchroniseert het gegevens minimaal eenmaal per dag als de bron geen zoekinterface biedt	A	Als een gebruiker een opleiding vindt, dan is het belangrijk dat die ook daadwerkelijk wordt aangeboden.	Review SAD

7.4 Integriteit

De mate waarin een systeem, product of component ongeautoriseerde toegang tot of aanpassing van computerprogramma's of gegevens verhindert.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Om de integriteit van de gegevens te waarborgen maakt OC&W beleid over de voorwaarden voor opname van gegevens in het LS. Deze afspraken worden niet geautomatiseerd door het LS gecontroleerd. Eventuele controles op het voldoen aan de voorwaarden door aanbieders vinden steekproefsgewijs handmatig plaats door (of in opdracht van) de LS-beheerorganisatie.	A	Als een gebruiker een opleiding vindt, dan is het belangrijk dat de aanbieder aan (nader te specificeren) kwaliteitskeurmerken voldoet en dat de integriteit van de gegevens gewaarborgd is om zo het risico op het door burgers nemen van een onjuiste beslissing te minimaliseren.	nvt

7.5 Onweerlegbaarheid

De mate waarin kan worden bewezen dat acties of gebeurtenissen plaats hebben gevonden, zodat later deze acties of gebeurtenissen niet ontkend kunnen worden.

Geen gespecificeerde eisen.

7.6 Verantwoording

De mate waarin acties van een entiteit getraceerd kunnen worden naar die specifieke entiteit.

Geen gespecificeerde eisen.

7.7 Authenticiteit

De mate waarin bewezen kan worden dat de identiteit van een onderwerp of bron is zoals wordt beweerd.

Geen gespecificeerde eisen.

8 Onderhoudbaarheid

De mate waarin een product of systeem effectief en efficiënt gewijzigd kan worden door de aangewezen beheerders

8.1 Modulariteit

De mate waarin het systeem opgebouwd is uit losstaande componenten zodat wijzigingen van een component minimale impact heeft op andere componenten.

Geen gespecificeerde eisen.

8.2 Herbruikbaarheid

De mate waarin een bestaand onderdeel gebruikt kan worden in meer dan één systeem of bij het bouwen van een nieuw onderdeel.

Geen gespecificeerde eisen.

8.3 Analyseerbaarheid

De mate waarin het mogelijk is om effectief en efficiënt de impact, van een geplande verandering van één of meer onderdelen, op een product of systeem te beoordelen, om afwijkingen en/of foutoorzaken van een product vast te stellen of om onderdelen te identificeren die gewijzigd moeten worden.

Nr.	Eis	Prio	Rationale	Bewijs
1	Het LS genereert foutmeldingen wanneer het crasht [PSA14].	C	Aan de hand van veel voorkomende foutmeldingen kunnen mogelijk onderhoudswerkzaamheden worden geïnitieerd.	Acceptatietest

8.4 Wijzigbaarheid

De mate waarin een product of systeem effectief en efficiënt gewijzigd kan worden zonder fouten of kwaliteitsvermindering tot gevolg.

Geen gespecificeerde eisen.

8.5 Testbaarheid

De mate waarin effectief en efficiënt testcriteria vastgesteld kunnen worden voor een systeem, product of component en waarin tests uitgevoerd kunnen worden om vast te stellen of aan die criteria is voldaan.

Geen gespecificeerde eisen.

9 Overdraagbaarheid

De mate waarin een systeem, product of component effectief en efficiënt overgezet kan worden van één hardware, software of andere operationele of gebruiksomgeving naar een andere.

9.1 Aanpasbaarheid

De mate waarin een product of systeem effectief en efficiënt aangepast kan worden voor andere of zich ontwikkelende hardware, software of andere operationele of gebruiksomgevingen.

Geen gespecificeerde eisen.

9.2 Installeerbaarheid

De mate waarin het product of het systeem effectief en efficiënt geïnstalleerd of verwijderd kan worden in een gespecificeerde omgeving.

Geen gespecificeerde eisen.

9.3 Vervangbaarheid

De mate waarin een product een ander specifiek softwareproduct, met hetzelfde doel in dezelfde omgeving, kan vervangen.

Geen gespecificeerde eisen.

Bijlagen

A. Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling en bijbehorende templates.

Term/afkorting	Toelichting
actor	een persoon die of een extern informatiesysteem dat een handeling verricht op het informatiesysteem
API	application programming interface
ART	automatische regressietest
auditing	Vastlegging van de door een actor verrichtte handelingen.
authenticatie	het vaststellen van de identiteit van een actor
autorisatie	aan een actor toegekende rechten
BIA	business impact analysis
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
DoD	Definition of Done
DoR	Definition of Ready
GFO	globaal functioneel ontwerp
IB-plan	informatiebeveiligingsplan
IPO	intern projectoverleg
ISO	International Organization for Standardization
ISR	ICTU Softwarerealisatie, afdeling van ICTU die softwareontwikkelprojecten ondersteunt
Jira	tool om use cases , user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	master testplan
MVP	minimum viable product
NFE	niet-functionele eis(en)
NORA	Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur
NPR	Nederlandse PraktijkRichtlijn

Term/afkorting	Toelichting
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden
PIA	privacy impact analysis
PKI	public key infrastructure
PRA	productrisicoanalyse
PSA	projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdocument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem
TVA	threat and vulnerability assessment
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VIRBI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie
VM	virtual machine, virtuele machine

B. Bronnen

De onderstaande tabel verwijst naar regelmatig gebruikte bronnen.

Bron	Toelichting	Verwijzing
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.	https://bio-overheid.nl/media/1572/bio-versie-104zv_def.pdf
ISO 9241-210:2019	Ergonomics of human-system interaction — Part 210: Human-centred design for interactive systems.	https://www.iso.org/standard/77520.html
NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties	De ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties geven een leidraad voor veiliger	https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/mei/01/ict-beveiligingsrichtlijnen-voor-webapplicaties .

Bron	Toelichting	Verwijzing
	ontwikkelen, beheren en aanbieden van webapplicaties en bijbehorende infrastructuur.	
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Systems and software engineering - Systems and software Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENISOIEC-250102011-en.htm
NORA	Referentiearchitectuur voor de Nederlandse Overheid.	https://www.noraonline.nl
NEN-ISO/IEC 27001:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270012017A112020-nl.htm
NEN-ISO/IEC 27002:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270022017-nl.htm
NEN 7510:2017	Informatiebeveiliging in de zorg.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751012017A12020-nl.htm , https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751022017-nl.htm
NEN NPR 5325:2017	Praktijkrichtlijn voor het overdragen van software.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NPR-53252017-nl.htm

Bron	Toelichting	Verwijzing
NEN NPR 5326:2019	Praktijkrichtlijn voor risicobeheersing bij softwareontwikkeling.	https://www.nen.nl/NPR-5326.htm
OWASP Top-10	De OWASP Top-10 is een op consensus gebaseerd overzicht van de meest kritische beveiligingsrisico's voor webapplicaties.	https://owasp.org/www-project-top-ten/
Wbni 2018	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen. Beschrijft de meldplicht en de zorgplicht die van toepassing zijn op organisaties die vitaal zijn én op digitale dienstverleners.	https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/2020-07-15

C. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de **10.2.e** bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een

werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU een gespecialiseerde afdeling in het leven geroepen. Deze afdeling staat projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

Plan van Aanpak Realisatiefase

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 18 maart 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Over dit document	4
1.2	Doelgroep	4
1.3	Kaders	5
1.4	Uitgangspunten	5
1.5	Relatie met andere documenten	6
1.6	Leeswijzer	6
2	Projectresultaat	7
2.1	Producten	7
2.2	Scope	8
3	Werkwijze	9
3.1	Scrum-aanpak	9
3.2	Werving ontwikkelteam	9
3.3	Kick-off	9
3.4	Projectteam	9
3.5	Projectbesturing	10
3.6	Oplevering software	11
3.7	Tijdelijk beheer	11
3.8	Uitvoeren aanvullende verkenning(en)	11
3.9	Kwaliteitsbeheersing	11
3.10	Inzet opdrachtgever en overige partijen	12
3.11	Afstemming met gerelateerde projecten	13
4	Planning en doorlooptijd	14
5	Randvoorwaarden	15
6	Projectrisico's	16
7	Verwachte inzet ICTU	17
	Bijlagen	18
A.	Terminologie en afkortingen	18
B.	Bronnen	19
C.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling	21

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	01-03-2021	concept	Eerste opzet
0.2	10.2.e	06-03-2021	concept	Reviewcommentaar 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e verwerkt.
0.3	10.2.e	09-03-2021	concept	Eerste conceptversie uitgewerkt excl. DevOps
0.4	10.2.e	11-03-2021	concept	DevOps verwerkt in hoofdstuk 1 en 2.
0.5	10.2.e	15-03-2021	concept	DevOps in de resterende hoofdstukken verwerkt.
0.9	10.2.e	18-03-2021	concept	Reviewcommentaar 10.2.e verwerkt.

Verzendlijst

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
T 10.2.e	ICTU	Projectleider beheer en in beheer name
10.2.e	ICTU	Projectleider communicatie en implementatie
10.2.e	ICTU	Projectleider realisatie LS
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Bij de uitvoering van softwareontwikkelpromen hanteert ICTU de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling. Conform deze aanpak volgt na de voorfase een realisatiefase, waarin de software wordt ontwikkeld.

Tijdens de voorfase Landelijk Scholingsportaal (LS) zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. Vaststellen of het mogelijk is om binnen de door de opdrachtgever gestelde kaders productierijpe software op te leveren met de gevraagde functionaliteit, en zo ja, onder welke randvoorwaarden. Hierbij is gekeken naar:
 - a. de techniek (zoals platform, voortbrengingsproces software en koppelingen),
 - b. de scope,
 - c. de planning,
 - d. de samenwerking,
 - e. de risico's.
2. Voorbereiden van een eventuele start van de realisatie, zodat het ontwikkelteam van een voldoende uitgewerkte backlog is voorzien bij de start.

ICTU ontwikkelt en beheert in samenwerking met het ministerie van onderwijs cultuur en wetenschappen (OCW) het portaal www.ikwilverderleren.nl; zie voor een beschrijving hiervan het hoofdstuk "Producten". Dit plan van aanpak beschrijft verder de planning van en werkwijze tijdens de realisatiefase. Dit plan van aanpak geldt vanuit de aanname dat de eerste versie van het portaal een maatwerk-softwareoplossing wordt. Bij een andersoortige oplossing (bijvoorbeeld site met uitsluitende redactionele content) is dit plan niet van toepassing.

1.2 Doelgroep

Dit plan van aanpak is in eerste instantie bestemd voor de gedelegeerd opdrachtgever **10.2.e**, **10.2.e** MBO, van het ministerie van OCW. Dit project wordt aangestuurd vanuit het programma Landelijk Scholingsportaal, door de programmamanager **10.2.e**, waarvan **10.2.e** tevens de gedelegeerd opdrachtgever is. Het plan biedt ook inzicht en overzicht aan andere betrokkenen bij het project, onder wie de projectmedewerkers van ICTU.

ICTU voert de realisatiefase uit in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en betrokken stakeholders, waarbij ICTU zo goed mogelijk gebruik maakt van de bij de opdrachtgever aanwezige kennis en producten. Dit vraagt, naast de inspanning van ICTU, ook significante inzet van medewerkers de betrokken partijen; zie hiervoor het hoofdstuk "Werkwijze".

Bij het schrijven van dit plan van aanpak realisatiefase is de uiteindelijk beheerpartij nog niet bekend. De beheerpartij behoort wel degelijk tot de doelgroep van dit document. In het hoofdstuk "Werkwijze" zijn de getroffen maatregelen om de late keuze voor een beheerpartij zoveel mogelijk te ondervangen opgenomen. Er is op basis van aannames, gemaakt door het projectteam, invulling gegeven aan het productieplatform, de releaseprocessen, beheerfunctionaliteit.

1.3 Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing op het realisatieproces van het project. Kaders die van toepassing zijn op het te realiseren *product* zijn opgenomen in PSA, NFE en/of backlog.

Volgnummer	Kader
K01	NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017, VIR 2007, VIRBI 2013 en BIO voor het inrichten en beheren van informatiebeveiliging in brede zin.
K02	ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling 2.2.0
K03	WCAG2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) voor eisen met betrekking tot toegankelijkheid
K04	Verplichte richtlijnen rijksoverheidswebsites ¹
K05	AVG voor eisen met betrekking tot privacy
K06	Archiefwet voor richtlijnen ten behoeve van de archivering

1.4 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op dit plan van aanpak:

Nr	Uitgangspunt
U01	Het werven van personeel voor het uitvoeren van dit project start na ondertekening van het eveneens verstuurd voorstel inclusief projectovereenkomst door de opdrachtgever.
U02	De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het betrekken van eventuele andere partijen en tijdig opleveren van reviews. Dit geldt ook voor deskundigen voor de te gebruiken bronnen en uitwisselstandaarden.
U03	De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het aanstellen van een product owner met voldoende tijd en mandaat.
U04	De ontwikkeling van de software wordt uitgevoerd conform de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.
U05	De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het betrekken van een representatieve afvaardiging van de eindgebruikersgroep, ten behoeve van o.a. usability- en gebruikersacceptatietesten. Deze groep dient 6 maanden voor live gang bekend en aangehaakt te zijn.

¹ Zie hiervoor www.communicatierijk.nl/vakkennis/rijkswebsites/verplichte-richtlijnen

1.5 Relatie met andere documenten

De realisatiefase is een vervolg op de voorfase Landelijk Scholingsportaal. De documenten die in die voorfase zijn gerealiseerd en die als uitgangspunten gelden voor dit plan van aanpak zijn:

- Softwarearchitectuurdokument (SAD), versie 0.95,
- Niet-functionele eisen (NFE), versie 0.9,
- Verkenning Globaal Datamodel, versie 0.95,
- Globaal functioneel ontwerp (GFO), versie 0.95,
- Geprioriteerde backlog met user stories, versie 0.95,
- Delta gegevensbronnen Landelijk Scholingsportaal, versie 0.9,
- Adviesrapport Landelijk Scholingsportaal, versie 0.9.

1.6 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de in de realisatiefase op te leveren producten. In hoofdstuk 3 staat de werkwijze voor de realisatie van de software en het beheer. Hoofdstuk 4 beschrijft de planning en doorlooptijd van het project. Hoofdstuk 5 geeft de randvoorwaarden die ingevuld dienen te zijn bij de start van realisatiefase. Hoofdstuk 6 beschrijft de bekende projectrisico's en de getroffen tegenmaatregelen. Hoofdstuk 7 bevat de verwachte inzet door ICTU.

Bijlage A bevat gebruikte terminologie en afkortingen. Bijlage B bevat veel gebruikte bronnen. Bijlage C geeft een overzicht van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

2 Projectresultaat

Het te ontwikkelen en beheren portaal www.ikwilverderleren.nl wordt een verzamelplaats voor informatie uit verschillende bronnen over:

- Scholingsaanbod,
- Doorverwijzing naar loopbaanprofessionals (adviseurs en bemiddelaars).

Het portaal komt tot stand door middel van een agile aanpak met een doorlooptijd van 42 weken, waarbij ICTU de softwareontwikkeling, het tijdelijk beheer en de verdere verkenning uitvoert; zie hiervoor het hoofdstuk "Werkwijze". Er is geen rekening gehouden met vakantieperiodes en een mogelijk 'change freeze' rond de jaarwisseling.

2.1 Producten

ICTU levert de volgende producten op:

Portaal: www.ikwilverderleren.nl

Werkende software met de functionaliteiten zoals hierboven beschreven.

- Per release:
 - a. een vrijgaveadvies,
 - b. een overzicht van de wijzigingen in de release ("release notes"),
 - c. een bijgewerkte installatiehandleiding,
 - d. een bijgewerkt software-architectuurdocument (SAD),
 - e. een bijgewerkt globaal functioneel ontwerp (GFO),
 - f. de broncode, inclusief unit testen,
 - g. een set van automatische regressietesten (ART),
 - h. een beschrijving van de logische testgevallen,
 - i. een actuele versie van de kwaliteitsrapportage,
 - j. een bijgewerkt kwaliteitsplan.

Beheer: www.ikwilverderleren.nl

- Dagelijks:
 - Uitrollen naar omgevingen,
 - Onderhoud van de omgevingen,
 - Monitoren van de omgevingen,
 - Afstemming met de hosting partij,
 - Toepassen van beveiligings- en kwaliteitseisen,
 - Documenteren en actueel houden van o.a. de procedures.

Verkenning gegevensbronnen

Diverse onderzoeken die betrekking hebben op financieringsbronnen en loopbaanadviseurs met als resultaat, per verkenning:

- Rapport met het resultaat van de uitgevoerde verkenning,
- Impactanalyse waarin bepaald wordt wat de impact van de mogelijk wijziging is,
- Advies t.b.v. GO /NO GO besluit in de stuurgroep indien deze gevolgen kan hebben voor de scope.

2.2 Scope

De scope is opgesplitst in de onderdelen bouw van het 'Portaal' en 'Verkenning', per onderdeel wordt aangegeven wat binnen de scope valt en wat buiten scope valt.

Portaal

Binnen de scope valt de ontwikkeling het beheer van het portaal www.ikwilverderleren.nl zoals opgenomen in het globaal functioneel ontwerp, inclusief:

- Ontwikkel, test- en demo-omgevingen,
- Testen met (geanonimiseerde) productiedata,
- Beveiligings- en performancetesten in de ICTU-testomgevingen,
- Acceptatie- en productieomgevingen en de installatie van de software op acceptatie- en productieomgevingen,
- Beveiligings- en performancetesten in acceptatie- en productieomgevingen,
- Beheeractiviteiten door het project realisatie Landelijk Scholingsportaal,
- Deelname aan Keten- en integratietesten met aanpalende systemen in acceptatie- en productieomgevingen,
- Technisch- en applicatiebeheer.

Buiten de scope van de ontwikkeling en het beheer van het portaal www.ikwilverderleren.nl valt:

- Een overzicht van financieringsbronnen, wegens een gebrek aan geschikte gegevensbronnen,
- De regie t.a.v. de keten- en integratietesten met aanpalende systemen in acceptatie- en productieomgevingen,
- Het functioneel beheer.

Verkenning

Binnen de scope van de verkenning valt:

- Het onderzoek t.b.v. een overzicht van financieringsbronnen,
- Het onderzoek t.b.v. aanvullende bronnen voor het scholingsaanbod en de loopbaanprofessionals,
- Indien nodig het inventariseren welke afspraken nodig zijn t.b.v. gebruik van de gegevensbron,
- De rapport(en) n.a.v. de uitgevoerde verkenning(en).

3 Werkwijze

Het succes van het uit te voeren realisatie- en beheertraject is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid en inzet van alle betrokkenen. Deze betrokkenheid dient daarom voor aanvang van het project expliciet te worden geborgd door de betrokken organisaties. Dit zal door de projectleider realisatie en de opdrachtgever bewaakt worden.

3.1 Scrum-aanpak

Tijdens dit project wordt agile gewerkt volgens de Scrum-aanpak. ICTU propageert de kernwaarden van Scrum². Dit vertaalt zich concreet in:

- Een scrumteam, bestaande uit een product owner, door de opdrachtgever aangesteld, die de uiteindelijke inhoudelijke keuzes maakt, en een ontwikkelteam, inclusief scrummaster, door ICTU aangesteld,
- Een proces met sprints van twee weken waarin de scrumactiviteiten sprint planning, sprint refinement, daily scrum, sprint demonstratie/review en retrospective plaatsvinden,
- Een definition of ready en een definition of done voor respectievelijk het beginnen en afronden van werk,
- Een product backlog en een sprint backlog.

3.2 Werving ontwikkelteam

Direct na de opdrachtverstrekking start ICTU met de werving en samenstelling van het team voor de realisatiefase en tijdelijk beheer. Hierbij kunnen je bijvoorbeeld denken aan diverse ontwikkelaars, een tester en een functioneel ontwerper; zie hiervoor het hoofdstuk "Verwachte inzet ICTU".

3.3 Kick-off

Voor een goede start wordt er, bij aanvang van de realisatiefase, een kick-off georganiseerd met alle projectmedewerkers, vertegenwoordiging van het programma en de andere deelprojectleiders, beoogde stuurgroepleden en de opdrachtgever. In de kick-off komt, naast een kennismaking en het organiseren van de inbreng van de eindgebruikers aan bod. Ook worden de risico's geïdentificeerd die van toepassing zijn op de realisatiefase en het verdere verloop van het project. Na opdrachtverstrekking zal de projectleider van het realisatie project de kick-off voorbereiden en plannen.

3.4 Projectteam

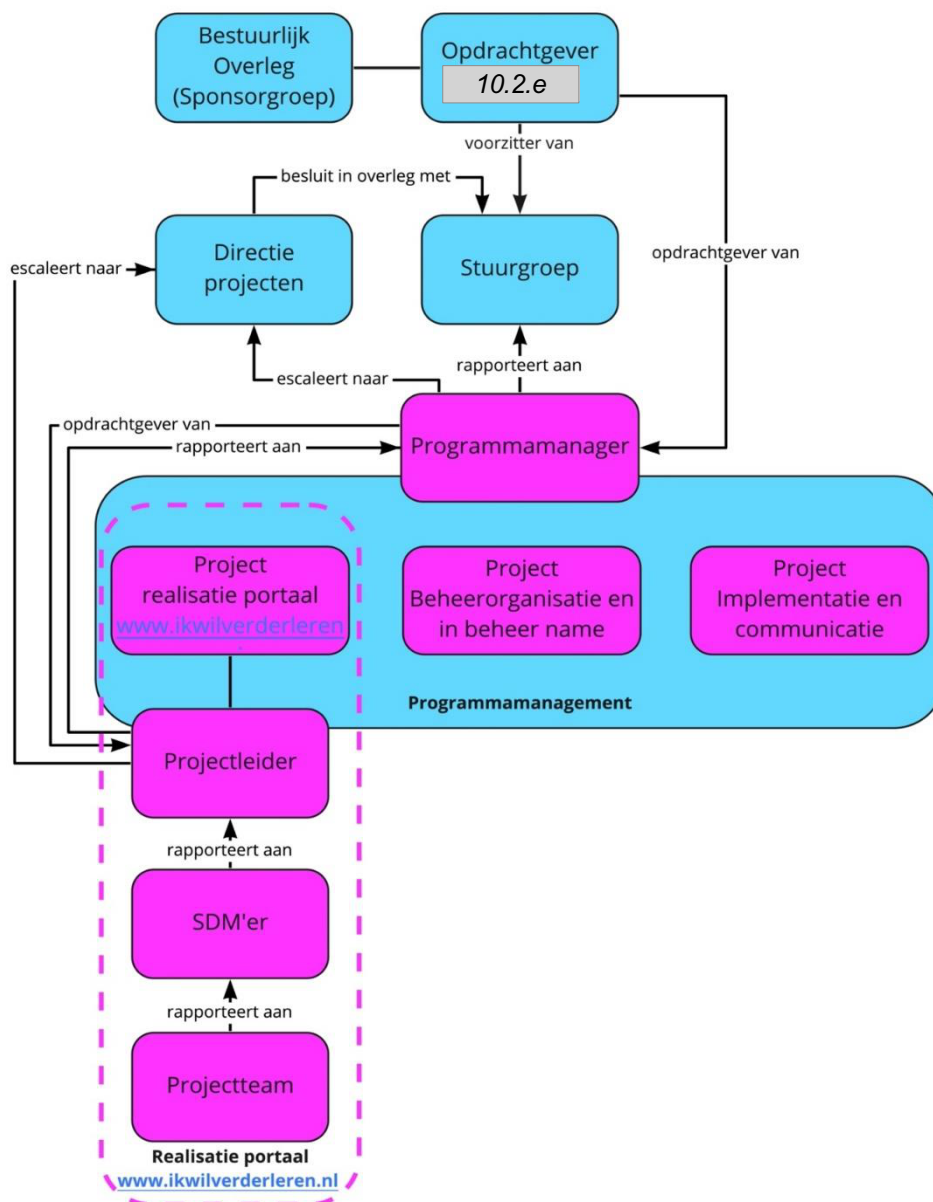
De opdrachtgever en ICTU werken gezamenlijk aan de op te leveren software in een projectteam. Voor een goed resultaat is het van belang dat er minimaal 4 dagdelen per week door alle partijen wordt samengewerkt. ICTU stelt hiervoor online en/of fysieke ruimte en samenwerkhulpmiddelen beschikbaar; projectmedewerkers zorgen zelf voor een laptop of workstation. Om deze bij ICTU te gebruiken moeten de laptops of workstations voldoen aan de bij ICTU geldende beveiligingsnormen, welke zijn opgenomen in het ICTU-voorschrift

² Zie hiervoor: <https://scrumguides.org>

Zakelijk gebruik ICT-diensten en voorzieningen. Dit onder voorbehoud van wijzigingen ten aanzien van de RIVM-maatregelen in het kader van Corona.

3.5 Projectbesturing

In de onderstaande figuur wordt de governancestructuur van het programma weergegeven en de positie van het project realisatie Landelijk Scholingsportaal. Tevens zijn de rapportage- en escalatielijnen ingetekend:

Figuur 1 governancestructuur programma

3.6 Oplevering software

De realisatiefase bestaat uit 21 sprints van elk 2 weken, met een totale doorlooptijd van 42 weken. Tijdens elke sprint verwerkt het projectteam door de product owner geselecteerde functionaliteit in de software. Geselecteerde functionaliteit die niet afkomt tijdens de sprint kan door de product owner opnieuw geselecteerd worden voor de volgende sprint, of voor een latere sprint. Als er na afronding van de realisatiefase nieuwe wensen of bevindingen aan het licht komen, dan kan opdrachtgever deze later alsnog verwerken of ICTU vragen dit in een eventuele vervolgoopdracht uit te voeren.

3.7 Tijdelijk beheer

Naast de realisatie en oplevering van de software zal ICTU voorzien in het tijdelijk beheer voor een periode van twee jaar gerekend vanaf 1-1-2022. Het scrum-team zal zowel de realisatie als het beheer uitvoeren. Hiervoor wordt de DevOps-aanpak gehanteerd. DevOps is de integratie van ontwikkeling en beheer.

3.8 Uitvoeren aanvullende verkenning(en)

Er zijn aanvullende verkenningen nodig om invulling te kunnen geven aan het originele “Minimum Viable Product”³ (MVP) van het programma met de volgende uitgangspunten:

- Betrouwbaar overzicht van het publieke en private scholingsaanbod,
- Betrouwbaar overzicht van de publieke en private financieringsbronnen,
- Doorverwijzing van naar andere websites/portalen met informatie over loopbaanprofessionals.

Hierbij kan gedacht worden aan de volgende zaken:

- Onderzoek t.b.v. een overzicht van financieringsbronnen,
- Onderzoek t.b.v. aanvullende bronnen voor het scholingsaanbod en loopbaanprofessionals,
- Indien nodig inventariseren welke afspraken nodig zijn t.b.v. gebruik van de geselecteerde gegevensbron,
- Rapportages n.a.v. de uitgevoerde verkenning(en).

Voorbeelden van mogelijk nader te onderzoeken bronnen zijn: Rio, NOLOC, HOVI, etc.

3.9 Kwaliteitsbeheersing

De kwaliteitsbeheersing is door ICTU beschreven in een kwaliteitsplan. Eén van de kwaliteitsmaatregelen is dat ICTU een geautomatiseerd kwaliteitssysteem (Quality-time) inricht dat de kwaliteit van de software en het ontwikkelproces bewaakt. Voor meer informatie hierover, zie: www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak.

³ Een eerste versie van het product met het minimum aan functionaliteit die toegevoegde waarde voor de gebruiker heeft.

3.10 Inzet opdrachtgever en overige partijen

Betrokkenheid van inhoudsdeskundigen van de opdrachtgever is randvoorwaardelijk voor de uitvoering van de opdracht. Van de betrokken medewerkers van deze organisatie wordt het volgende verwacht:

- Actief bijdragen aan workshops en demo's,
- Buiten de workshops uitzoeken van onduidelijkheden en binnen de eigen organisatie(s) op zoek gaan naar antwoorden,
- Het deelnemen dan wel meewerken aan de verkenning(en) daar waar nodig,
- Opstellen, onderhouden en/of reviewen van documenten namens opdrachtgever.

De onderstaande tabel beschrijft de verwachte benodigde inzet van de opdrachtgever voor de uitvoering van dit plan van aanpak. Eén persoon kan eventueel meer dan één rol vervullen:

Rollen	Verwachte inzet per week	Verantwoordelijkheden
Programmamanager (Opdrachtgever)	1 dag	Bespreken voortgang en eventuele exceptions met de projectleider (opdrachtnemer), deelname aan demo's en eventuele workshops
Product owner	3 dagen	Prioritering user stories, sprintplanning, demo, onderhouden backlog, uitwerken userstories, epics opstellen t.b.v. doorontwikkeling
Programma Architect	1 dagen	Bewaken en onderhouden van de PSA bewaken dat de DevOps inrichting aansluit bij de toekomstige beheersituatie
(Keten)Testmanager	2 dagen	Verantwoordelijk voor het testen van nieuwe software releases voordat deze voor gebruik worden vrijgegeven en coördineren van overkoepelende testactiviteiten (zie MTP)
Expert informatiebeveiliging	2 dagen	Bewaken en onderhouden BIA, opstellen IB-plan, uitvoeren, bewaken en onderhouden PIA
Diverse inhoudelijk deskundigen	2 dagen	Inbrengen domeinexpertise en vertegenwoordiging van (eind)gebruikers en belanghebbenden
Diverse technisch en inhoudelijk specialisten	ad hoc	Inzet op ad-hoc basis ter ondersteuning van de andere rollen

3.11 Afstemming met gerelateerde projecten

Dit plan betreft de realisatie van het "Landelijk Scholingsportaal". Het is een deelproject van het gelijknamige programma "Landelijk Scholingsportaal". Naast dit deelproject worden vanuit het programma ook de deelprojecten "Beheer & in beheer name" en "Communicatie & implementatie" ingericht. Afstemming tussen deze projecten en het overkoepelende programma verloopt via een projectleidersoverleg binnen het programma.

4 Planning en doorlooptijd

De eerste sprint in het project begint uiterlijk 4 weken na opdrachtverstrekking door de programmamanager die daarover eerst afstemt met de opdrachtgever. In de periode tussen opdrachtverstrekking tot aan de eerste sprint stellen ICTU en de opdrachtgever het team samen. De voorbereidingstijd van 4 weken is nodig vanwege de doorlooptijd van de werving en selectie van mensen en middelen.

De verwachte doorlooptijd van de uitvoering van dit plan van aanpak gerekend van de start van de eerste tot afronding van de laatste sprint is 42 weken.

De sprintplanning houdt geen rekening met vakanties. Door de uitvoering van werkzaamheden af te stemmen op de aan- en afwezigheid van teamleden kan geplande afwezigheid van teamleden worden ondervangen.

Onderdeel/week	wk 1	wk 2	wk 3	wk 4	wk 5	wk 6	wk 7	wk 8	wk 9	wkn 10-41	wk 42
Samenstellen team											
Voorbereiden en plannen kick-off											
Inrichten ontwikkelstraat											
Kick-off											
Realisatie sprint 1											
Realisatie sprint 2											
Realisatie sprint 3 t/m 21											
Uitvoeren verkenningen											
Afronden en afsluiten realisatiefase											

5 Randvoorwaarden

Voor de uitvoering van de realisatiefase gelden de volgende randvoorwaarden:

Nr	Randvoorwaarde
R01	De vereiste inzet van betrokkenen vanuit opdrachtgever, betrokken partijen en eventuele andere stakeholders is georganiseerd en geborgd.
R02	De product owner is gemandateerd om zelfstandig besluiten te nemen over de functionaliteit van de software.
R03	Er is een afgestemde en afgesproken werkwijze tussen OCW en ICTU. Deze is in lijn met de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.
R04	De voorfaseproducten Project start architectuur (PSA) en het informatiebeveiligingsplan zijn beschikbaar voor aanvang van de realisatiefase.
R05	Koppelvlakbeschrijvingen en content-beschrijvingen van aanpalende systemen zijn beschikbaar.
R06	De beheerpartij is bekend en aangehaakt en de benodigde capaciteit is aanwezig voor de realisatie van de verschillende producten.
R07	De kick-off vindt in de eerste week van de realisatiefase plaats.
R08	Bij de kick-off zijn alle projectmedewerkers, vertegenwoordiging van het programma en de andere deelprojectleiders, beoogde stuurgroepleden en de opdrachtgever aanwezig.
R09	De regieorganisatie is aangewezen en wordt ingericht. De regieorganisatie zal in nauwe samenwerking met de opdrachtgever en product owner en zo richting geven aan het LS.
R10	Er zijn afspraken gemaakt met de bronhouder (Stichting Edudex) over de benodigde aanpassingen en de nadere verrijking van EDU-DEX. Alsmede over de aan te leveren kwaliteit van informatie op basis van kwaliteitseisen.

6 Projectrisico's

Initieel zijn de volgende projectrisico's die het succes van de realisatiefase kunnen belemmeren onderkend:

Projectrisico	Maatregel
Verwachtingen over dit project tussen verschillende partijen (opdrachtgever incl. de betrokken stakeholders en ICTU) kunnen niet waargemaakt worden, waardoor vertraging ontstaat.	Wekelijks projectoverleg, samenwerken door middel van werkgroepen en fysiek bij elkaar komen, kick-off met alle betrokkenen waarbij de opdrachtgever de productvisie uiteenzet.
Scope-uitbreiding, gebrek aan focus of grote tussentijdse ontwerpwijziging ondermijnen de haalbaarheid van de planning.	Scope bewaken, alleen de scope uitbreiden als dit noodzakelijk is voor de succesvolle oplevering van het portaal www.ikwilverderleren.nl en/of de verkenning(en)
Onvoldoende bemensing door vakanties en/of vrije dagen.	Van tevoren capaciteit vrijspelen; Vaste dagen blokkeren van de mensen in de agenda. Geplande afwezigheid centraal administreren. Prioritering van activiteiten afstemmen op geplande afwezigheid.
Binnen de planning wordt het MVP niet gehaald of dreigt niet gehaald te worden.	Bepalen welke functionaliteit binnen de resterende tijd opgeleverd kan worden aan de hand van de door de product owner aangebrachte prioritering; Escalatie waar nodig.
De beheerpartij is niet op tijd betrokken en stelt naderhand nieuwe eisen, met extra aanpassingskosten tot gevolg.	ICTU doet voor maximaal de komende twee jaar tijdelijk beheer, op voorwaarde dat er afspraken zijn voor definitief beheer.
Geen toegevoegde waarde van deze portal ten opzichte van andere portals.	Proof of concept in de vorm van een prototype userinterface prioriteren en bruikbaarheid en nut laten beoordelen door beoogde eindgebruikers en andere belanghebbenden.
Gekozen platform en stack wordt niet geaccepteerd door de beheerpartij, met extra aanpassingskosten tot gevolg.	Zoveel mogelijk technologie kiezen die veel gebruikt wordt zodat de kans dat de beheerpartij er niet mee uit de voeten kan klein is. Beheerpartij betrekken in een zo vroeg mogelijk stadium.
De eindgebruikers zijn niet bekend en of aangehaakt waardoor feedback uitblijft en het product niet aansluit aan de wensen van de eindgebruikers.	Bewaken dat de product owner de eindgebruikers tijdig betreft en indien nodig de product owner hierin ondersteunen.
Aannames ten aanzien van de schaalgrote m.b.t. belasting van het systeem zijn onjuist met performance issues tot gevolg	Al in een vroeg stadium performance- en stress testen uitvoeren op de acceptatie- en productie omgeving zodat eventuele problemen snel aan het licht komen en er meer ruimte is voor herstel.

Gedurende de ontwikkeling houdt ICTU de verdere ontwikkeling van dit risicobeeld bij in een risicolog. Met behulp van dat document worden risico's en de mitigerende maatregelen in de realisatiefase periodiek bewaakt, gemitigeerd en waar nodig ge-escaliseerd.

7 Verwachte inzet ICTU

Onderstaand is de verwachte inzet van ICTU voor de uitvoering van dit plan van aanpak:

Rol	Verwachte inzet per week	Verantwoordelijkheden
Software-architect	8 uur	Onderhouden SAD, bewaken architectuurkeuzes, ondersteunen bij de uit te voeren verkenning(en)
DevOps Ontwikkelaars (4)	144 uur	Ontwerpen, ontwikkelen en testen van de software, Bewaken Scrumproces, faciliteren Scrumevents, Installeren software op acceptatieomgeving, aanleveren specificaties productie-omgeving, Bewaken en onderhouden infrastructuurarchitectuur, opstellen high level design (HLD)
Tester	40 uur	Opstellen logische testgevallen, ontwikkelen en uitvoeren fysieke testgevallen, opstellen testrapportages en vrijgaveadvies
Functioneel ontwerper	24 uur	Onderhouden GFO, ondersteunen product owner bij opstellen en uitwerken van de user stories, ondersteunen bij de uit te voeren verkenning(en)
Domein datamodelleur	12 uur	Opstellen en onderhouden datamodel, ondersteunen bij de uit te voeren verkenning(en)
UX-designer	16 uur	Onderhouden UX-richtlijnen, opstellen en toetsen interactie ontwerp met gebruikers, optellen en uitvoeren usabilitytestplan
Informatiebeveiligingsexpert	4 uur	Toetsen IB-maatregelen reviewen IB-plan
Kwaliteitsmanager	8 uur	Inrichten en onderhouden van de kwaliteitsrapportage en bewaken van de proces- en productkwaliteit
Software delivery manager	24 uur	Bewaken plan van aanpak realisatiefase, faciliteren en coördineren van het team, inhoudelijke rapportage en coördineren verkenning(en)
Projectleider	12 uur	Bewaken overeenkomst realisatiefase, opleveren tussentijdse rapportage, bespreken voortgang en exceptions met opdrachtgever
Projectsecretaris	4 uur	Ondersteuning, rapportage, administratie
SR. Supplier	1 uur	Deelname aan de stuurgroep als Senior supplier
Diverse technisch specialisten	4 uur	Ondersteunen, adviseren en meeschrijven daar waar nodig op onderdelen waar kennis of tijd van teamleden niet toereikend is
<i>Totaal</i>	303 uur	

Bijlagen

A. Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in de “ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling” en bijbehorende documentsjablonen:

Term/afkorting	Toelichting
actor	een persoon die of een extern informatiesysteem dat een handeling verricht op het informatiesysteem
API	application programming interface
ART	automatische regressietest
auditing	Vastlegging van de door een actor verrichtte handelingen.
authenticatie	het vaststellen van de identiteit van een actor
autorisatie	aan een actor toegekende rechten
BIA	business impact analysis
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
DoD	Definition of Done
DoR	Definition of Ready
GFO	globaal functioneel ontwerp
IB-plan	informatiebeveiligingsplan
IPO	intern projectoverleg
ISD	ICTU Software Diensten, afdeling van ICTU die softwareontwikkelpojecten ondersteunt met ontwikkel- en testomgevingen, tools en diensten
ISE	ICTU Software Expertise, afdeling van ICTU die softwareontwikkelpojecten ondersteunt met expertise op het gebied van softwareontwikkeling en die de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling onderhoudt
ISO	International Organization for Standardization
Jira	tool om use cases , user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	master testplan
MVP	minimum viable product

Term/afkorting	Toelichting
NFE	niet-functionele eis(en)
NORA	Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur
NPR	Nederlandse PraktijkRichtlijn
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden
PIA	privacy impact analysis
PKI	public key infrastructure
PRA	productrisicoanalyse
PSA	projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdocument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem
TVA	threat and vulnerability assessment
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VIRBI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie
VM	virtual machine, virtuele machine

B. Bronnen

De onderstaande tabel verwijst naar regelmatig gebruikte bronnen.

Bron	Toelichting	Verwijzing
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.	https://bio-overheid.nl/media/1572/bio-versie-104zv_def.pdf
ISO 9241-210:2019	Ergonomics of human-system interaction — Part 210: Human-centred design for interactive systems.	https://www.iso.org/standard/77520.html

Bron	Toelichting	Verwijzing
NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties	De ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties geven een leidraad voor veiliger ontwikkelen, beheren en aanbieden van webapplicaties en bijbehorende infrastructuur.	https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/mei/01/ict-beveiligingsrichtlijnen-voor-webapplicaties .
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Systems and software engineering - Systems and software Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENISOIEC-250102011-en.htm
NORA	Referentiearchitectuur voor de Nederlandse Overheid.	https://www.noraonline.nl
NEN-ISO/IEC 27001:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270012017A112020-nl.htm
NEN-ISO/IEC 27002:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270022017-nl.htm

Bron	Toelichting	Verwijzing
NEN 7510:2017	Informatiebeveiliging in de zorg.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751012017A12020-nl.htm , https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751022017-nl.htm
NEN NPR 5325:2017	Praktijkrichtlijn voor het overdragen van software.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NPR-53252017-nl.htm
NEN NPR 5326:2019	Praktijkrichtlijn voor risicobeheersing bij softwareontwikkeling.	https://www.nen.nl/NPR-5326.htm
OWASP Top-10	De OWASP Top-10 is een op consensus gebaseerd overzicht van de meest kritische beveiligingsrisico's voor webapplicaties.	https://owasp.org/www-project-top-ten/
Wbni 2018	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen. Beschrijft de meldplicht en de zorgplicht die van toepassing zijn op organisaties die vitaal zijn én op digitale dienstverleners.	https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/2020-07-15

C. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de **10.2.e** bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en

communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU twee gespecialiseerde afdelingen in het leven geroepen. Deze afdelingen staan projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

Samenvatting antwoorden themavragen

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 29 januari 2021

Inhoudsopgave

Thema 1: Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)	3
Thema 2: Welke (informatie over) over opleidingen en scholing moet op het LS komen?	3
Thema 3: Welke Informatie over scholingsmiddelen moet op het LS komen	4
Thema 4: Welke aanbieders van opleidingen/scholing worden toegelaten tot het LS (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)?	5
Thema 5: Functioneel #1	6
Thema 6: Functioneel #2	7
Thema 7: Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering	7
Thema 8: Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars	8
Thema 9: Toegevoegde waarde en positionering	8

Thema 1: Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het LS is er voor iedere NL-burger, of je nou werkend, werkzoekend, laag- of hoogopgeleid bent, werkgever of loopbaanadviseur, in een re-integratietraject zit, gericht op zoek bent naar scholing of je alleen wilt oriënteren en meer te weten wilt komen. Dit betekent dat de inhoud van het LS (aanbod opleidingen/scholing en aanbod financieringsbronnen) niet op een specifieke doelgroep/doelgroepen wordt afgestemd.
- Daarom komen op het LS alle (kwalitatieve) opleidings- en scholingsmogelijkheden (zowel post-initieel als initieel) en alle financieringsmogelijkheden te staan, zowel voor lager als hoger opgeleiden, werkenden en werkzoekenden etc.
- Het LS bedient dus alle mogelijke doelgroepen.

Samenvatting input/reactie experts:

- Het uitgangspunt dat het LS voor iedere NL-burger is, wordt door vrijwel alle experts onderschreven en wordt breed gedragen.
- Tegelijkertijd dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheden, wensen en behoeften van verschillende doelgroepen. Je moet in feite alle doelgroepen kunnen bedienen.
- Daarbij is bijzondere aandacht nodig voor de meer kwetsbare doelgroepen: laaggeletterden, laagopgeleiden, personen met weinig digitale vaardigheden. Het LS moet dus laagdrempelig en gebruikersvriendelijk zijn.
- Het LS is in principe niet bedoeld voor asielzoekers en erkende vluchtelingen (statushouders), maar op het LS zou wel een doorverwijsfunctie voor deze groepen gemaakt kunnen worden.

Thema 2: Welke (informatie over) over opleidingen en scholing moet op het LS komen?

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- In principe komt al het opleidings- en scholingsaanbod van publieke en private aanbieders die aan nader te bepalen kwaliteitscriteria voldoen (zie bij thema 5) op het LS te staan.
- Aan de opleidingen/scholing zelf worden geen aanvullende(kwaliteits-)eisen gesteld. Het gegeven dat de aanbieders geselecteerd zijn op kwaliteit geeft voldoende garantie voor de kwaliteit van de opleidingen/scholing.
- Het is niet de bedoeling dat het LS summiere (inhoudelijke) informatie over opleiding en scholing geeft en alleen doorverwijst naar websites/portals waarop uitgebreide informatie staat.
- De informatie over opleidingen en scholing op het LS moet voldoende zijn om aan de informatiebehoefte van de gebruiker te voldoen c.q. een antwoord op zijn/haar vragen te krijgen. In dit verband kan gedacht worden aan het type informatie dat op websites als Independer staat en die een vergelijking tussen aanbieders/producten mogelijk maakt op basis van de meeste relevante kenmerken.
- Alleen voor de echte detailinformatie en voor inschrijving en betaling wordt de gebruiker naar andere websites doorverwezen (zoals de website van de aanbieder van de opleiding).

- Op het LS moet ook algemene informatie komen te staan over onderwijs en opleiding die gebruikers helpt om de juiste vragen te stellen en gericht te kunnen zoeken. Denk daarbij aan informatie over leerwegen/leerroutes, onderwijstypen e.d.

Samenvatting input/reactie experts:

- Vrijwel alle experts zijn het eens met bovenstaande uitgangspunten.
- Veel input is gegeven over relevante kenmerken van opleidingen die vermeld kunnen worden, zoals naam opleider, duur, locatie, toegangseisen, wel/geen diploma bij afronding, kosten e.d.
- Het LS zou bij voorkeur ook algemene informatie over o.a. onderwijs en scholing moeten geven. Ook informatie over zaken als stagekansen, arbeidsmarktkansen en salarisindicatie zouden handig zijn voor de gebruiker.
- Bij het geven van dergelijke algemene (achtergrond)informatie is een juiste maatvoering belangrijk. Hoeveel informatie geef je en voor welke informatie/wanneer verwijst je door naar andere websites met meer detailinformatie. Hier is nadere analyse voor nodig.
- Het is waarschijnlijk niet haalbaar om alle opleidingsvormen (denk aan e-learning e.d.) een plaats te geven op het LS. Voorts is het de vraag of dit ook nodig is. Nadere analyse is nodig van de haalbaarheid.
- Arbeidsmarktrelevantie zou een criterium kunnen zijn voor het wel of niet vermelden van een opleiding op het LS. De meningen zijn echter verdeeld of het wenselijk is dit criterium te hanteren: het gaat ten koste van volledigheid van het LS en houdt geen rekening met opleiding en scholing voor (niet-arbeidsmarktgerichte) persoonlijke ontwikkeling.

Thema 3: Welke Informatie over scholingsmiddelen moet op het LS komen

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het LS functioneert niet alleen als doorverwijsportaal naar websites met informatie over scholingsmiddelen.
- Op het LS komt alle relevante informatie te staan die nodig is om de gebruiker een antwoord te geven op de vraag van welke scholingsmiddelen hij gebruik kan maken in zijn specifieke situatie.
- Voor de echte detailinformatie wordt de gebruiker doorverwezen (bijvoorbeeld voor indienen subsidieaanvraag).
- In principe komt alle beschikbare informatie over publieke (Rijk, gemeenten, provincies, regionale samenwerkingsverbanden) en private scholingsmiddelen (branches, O&O-fondsen, cao-afspraken) op het LS te staan, behalve die van individuele bedrijven/werkgevers.

Samenvatting input/reactie experts:

- De meeste experts zijn het eens met bovenstaande uitgangspunten. Enkele gaven aan onvoldoende expertise te hebben op dit terrein om uitspraken te kunnen doen.
- De experts wijzen erop dat het belangrijk is kennis te hebben van enkele kenmerken van de gebruiker om te bepalen of hij/zij in aanmerking komt voor scholingsmiddelen (dus een uitvraag op de startpagina van het LS).
- Verder wordt belangrijk gevonden dat bij de opleidingen die door de gebruiker geselecteerd zijn, vermeld wordt of hiervoor in principe scholingsmiddelen beschikbaar zijn. Nader onderzocht zou moeten worden of dit kan.

- Betwijfeld wordt of het mogelijk is een volledig overzicht te geven van scholingsmiddelen en financieringsbronnen. Slim doorverwijzen is wellicht een betere oplossing. Ook hier is een nadere analyse voor nodig.
- Er hoeven geen criteria gehanteerd te worden voor het wel/niet 'toelaten' van (verstrekkers van) scholingsmiddelen op het LS.

Thema 4: Welke aanbieders van opleidingen/scholing worden toegelaten tot het LS (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)?

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het LS is in principe toegankelijk voor alle aanbieders, maar in de praktijk moeten aanbieders wel aan (minimale) kwaliteitscriteria voldoen. We gaan dus niet uit van een high-trustmodel.
- De kwaliteit van alle publieke aanbieders (reguliere onderwijsinstellingen) is geborgd via NVAO en Inspectie van het Onderwijs. Dus alle publieke aanbieders hebben zonder meer toegang tot het LS.
- Private aanbieders hebben toegang tot het LS als ze kunnen aantonen dat ze aan bepaalde kwaliteitsvereisten voldoen op basis van keurmerken, certificering e.d.
- Private aanbieders die in het scholingsregister van de STAP-regeling staan krijgen sowieso toegang tot het LS. Dit zijn aanbieders met een NRTO-keurmerk, aanbieders die gevalideerd zijn door het NLQF, EVC-aanbieders en branche-erkende opleiders/organisaties.
- Private aanbieders die voldoen aan andere gangbare keurmerken in de private opleidingsmarkt die niet bij STAP worden gehanteerd, krijgen ook toegang.
- Private aanbieders die niet aan bovenstaande kwaliteitscriteria kunnen voldoen, krijgen via het LS informatie over welke stappen ze moeten zetten om aan deze criteria te voldoen.
- Het LS gaat niet als poortwachter fungeren om de kwaliteit van aanbieders te controleren, bijvoorbeeld met een commissie van deskundigen.
- Er komen alleen aanbieders gevestigd in NL op het LS.

Samenvatting input/reactie experts:

- Het merendeel van de experts kan zich vinden in bovenstaande uitgangspunten.
- Men wil geen high-trustmodel. Het is geen bezwaar als niet alle aanbod op het LS staat: kwaliteit en betrouwbaarheid wegen zwaarder dan volledigheid.
- Aandachtspunten voor nadere uitwerking zijn de invulling van een mogelijke poortwachtersfunctie van het LS en het gegeven of alleen in NL gevestigde aanbieders op het LS een plaats krijgen.
- Door de experts is input gegeven over kwaliteitscriteria en keurmerken die je kunt gebruiken, onder andere: CRKBO, SBB erkenning, CEDEO, VCA!, Vakwijs, ISO-9001.
- De meerderheid van de experts is tegen een proeftijd voor aanbieders die nog niet aan de kwaliteitscriteria voldoen. Anderzijds wordt ook opgemerkt dat dit met duidelijke procedures wellicht wel zou kunnen.

Thema 5: Functioneel #1

Dit thema ging over afstemming van het LS op verschillende doelgroepen en heeft overlap met thema 1.

Vooraf geformuleerde uitgangspunten/vereisten:

- Het is belangrijk dat het LS zo wordt ingericht dat het voor alle NL-burgers gemakkelijk te gebruiken is. Qua gebruikersvriendelijkheid (slimme zoekfuncties, snelle filtering, intuïtief e.d., met weinig 'klikken' een resultaat/antwoord) moet het LS minstens zo goed zijn als de beste portals/websites op de markt.
- Dit betekent dat het LS in ieder geval voor de meest kwetsbare groepen gebruiksvriendelijk moet zijn, zoals degenen met beperkte digitale vaardigheden en (zeer) laagopgeleiden. Hierbij rekening houden met eventuele wettelijk eisen die aan websites van de overheid gesteld worden.
- Het voorgaande betekent niet dat geen rekening gehouden hoeft te worden met hoger opgeleiden; ook zij kunnen problemen ervaren bij het zoeken naar informatie.
- Voor het LS is het zaak doelgroepen te formuleren in relatie tot het gebruik van en de navigatie binnen het LS en de wijze waarop gegevens gepresenteerd worden.
- Voor deze doelgroepen moeten corresponderende gebruikersprofielen (personae/user stories) en klantreizen (customer journeys) opgesteld worden.
- Op de startpagina van het LS zou meteen een filtering moeten plaatsvinden op basis van deze gebruikersprofielen (knoppen) zodat de gebruiker snel zijn eigen klantreis kan starten.
- Voor het bepalen van de gebruikersprofielen en klantreizen is het nodig dat we te weten komen hoe verschillende doelgroepen zoeken (zoekgedrag), wat hun informatiebehoefte en ondersteuningsbehoefte is.
- Qua functionaliteit moet het LS ook goed bruikbaar zijn voor werkgevers, loopbaanadviseurs e.d.; zij zijn niet op zoek naar scholing maar het LS moet ook voor hen toegevoegde waarde hebben bij de ondersteuning/advisering van werknemers, cliënten.
- Een vorm van gepersonaliseerd zoeken op het LS moet mogelijk zijn. Daarbij is het van belang dat de door de gebruiker ingevoerde gegevens (bijvoorbeeld opleiding, beroep, branche, arbeidsmarktstatus) na de zoeksessie meteen gewist worden.

Samenvatting input/reactie experts:

- Alle experts zijn het eens met bovenstaande uitgangspunten.
- Door de experts is input gegeven over kenmerken op basis waarvan je doelgroepen kunt onderscheiden (o.a. leeftijd, werkend/werkzoekend, opleidingsniveau, sector, bij- en nascholing/omscholing) en hoe je die doelgroepen kunt bedienen.
- Het belang van ondersteuning wordt benadrukt: een deel van de bezoekers zal wat extra ondersteuning nodig hebben bij het zoeken op het LS. Geadviseerd wordt na te gaan hoe dit technisch uitgewerkt kan worden.
- Voorts wordt gewezen op de mogelijkheid gebruikers een korte 'intake' te laten doen op de startpagina van het LS.
- Een aantal experts heeft customer journeys ontworpen die een goed beeld geven van hoe gebruikers door het LS geleid kunnen worden.

Thema 6: Functioneel #2

Voor dit thema waren vooraf geen uitgangspunten of vereisten geformuleerd waarop de experts konden reageren. Er werd alleen een aantal vragen aan de experts voorgelegd.

Samenvatting input/reactie experts:

- De gebruikersvriendelijkheid van het LS kan bevorderd worden door een interactieve vraag-antwoordfunctie, bijvoorbeeld via een chatbot. Deze functie moet dan wel echt van hoge kwaliteit zijn, want moet meerdere doelgroepen/gebruikersgroepen kunnen bedienen.
- Verschillende manieren zijn genoemd om op het portaal te komen (m.a.w. hoe weet de potentiële gebruiker dat het LS bestaat en hoe kan hij/zij het LS vinden): loopbaanadviseur, andere opleidingsportals, google, intranet van werkgevers, reclamecampagne, sectorale intermediairs, via websites met info over cao's.
- Er is verschil van mening of het LS ook ondersteuning moet bieden in andere talen dan het NL. Het advies is na te gaan of aan overheidswebsites hiervoor bepaalde regels gelden.
- Ook over de beschikbaarheid van het LS via een app voor mobiele telefoons verschillen de experts van mening. Enerzijds wordt dit wenselijk geacht omdat tegenwoordig veel mensen bij het zoeken van informatie gebruik maken van hun smartphone, anderzijds is de vraag of je uitgebreid naar opleidingen of financiering gaat zoeken op je smartphone. Daarvoor lijkt een laptop of desktop meer geschikt.
- Het LS zou toegankelijk moeten zijn voor laaggeletterden en visueel beperkten. Geadviseerd wordt na te gaan welke regels en voorschriften de overheid hiervoor hanteert.
- Het is moeilijk in te schatten hoeveel mensen gebruik gaan maken van het LS. Dit hangt o.a. af van de pr, de communicatie en de kwaliteit en bruikbaarheid van het LS. Maar als je kijkt naar andere vergelijkbare (en veel gebruikte) portals, zou het jaarlijks om zeer grote aantallen kunnen gaan. Dus het is belangrijk dat er voldoende servercapaciteit is.
- Voor wat betreft de eigen content van het LS worden verschillende suggesties gedaan: testimonials, klantreizen, korte uitleg, beoordeling en waardering andere portals, achtergrondinformatie over het LS en de participerende organisaties, onderscheid primaire en secundaire content/lagen.

Thema 7: Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering

Ook voor dit thema waren vooraf geen uitgangspunten of vereisten geformuleerd waarop gereageerd kon worden. Er werd een aantal vragen aan de experts voorgelegd die wat meer technisch van aard waren en daarom lastiger te beantwoorden.

Samenvatting input/reactie experts:

- Voor wat betreft het toezicht op de kwaliteit, tijdigheid en betrouwbaarheid van de data/informatie adviseren de experts dit te beleggen bij een kwaliteitsteam. Opleiders en andere leveranciers van data/informatie kunnen hier ook een rol bij spelen.
- Met opleiders c.q. de primaire bronnen moeten afspraken gemaakt worden over het actueel houden (verversen) van de data/informatie. Over hoe vaak verversing van de data nodig is, verschillen de meningen: zowel dagelijks/iedere nacht als per kwartaal.
- Als standaarden voor de uitwisseling van gegevens over opleidingen werden genoemd: DUO, RIO en EDUDEX.

Thema 8: Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars

Uitgangspunten/vereisten

- Het LS gaat doorverwijzen naar (websites/portals) van loopbaanbegeleiders c.q. organisaties die werkzaam zijn op dat terrein, niet alleen naar (semi) publieke voorzieningen als de Leerwerkloketten maar ook naar private aanbieders.
- Aan de private loopbaanbegeleiders worden wel kwaliteitscriteria gesteld (bijvoorbeeld lid van een brancheorganisatie/beroepsvereniging, certificering e.d.).
- Het LS verwijst dus niet door naar alle (websites van) loopbaanbegeleiders, loopbaancoaches e.d.

Samenvatting input/reactie experts:

- Alle experts zijn het eens met de uitgangspunten. Er wordt voorts gewezen op het belang van een gemeenschappelijk kader.
- Genoemde kwaliteitscriteria e.d. die relevant zijn in relatie tot loopbaanbegeleiders: Cedeo, ISO 27001, Noloc, Oval, Blik op werk, CMI.
- De meeste experts vinden dat het risico van marktverstoring (i.v.m. uitsluiten loopbaanbegeleiders die niet aan de kwaliteitscriteria voldoen) niet echt aanwezig is en dat het verdedigbaar is van loopbaanbegeleiders te verlangen dat zij voldoen aan kwaliteitseisen. Voorts wordt gezegd dat het grootste deel van de loopbaanbegeleiders al een keurmerk heeft.
- Het hanteren van keurmerken, certificering e.d. is een goede manier om de beroepsgroep loopbaanbegeleiders af te bakenen.

Thema 9: Toegevoegde waarde en positionering

Voor dit thema waren vooraf geen uitgangspunten/vereisten geformuleerd en werden alleen vragen gesteld aan de experts.

Samenvatting input/reactie experts:

- Het LS heeft zowel toegevoegde waarde voor de gebruiker (individueel niveau) als voor de betrokken organisaties (institutioneel niveau). In dit verband wordt genoemd: het vergroten van de scholingsparticipatie en de motivatie om te scholen, het bieden van ondersteuning, ondersteuning van het LLO-beleid, versterking van de marktpositie van werkenden en werkzoekenden door het geven van betere informatie, rol van wegwijzer, weghalen van obstakels voor scholing, bredere positionering van brancheopleiders, het vinden van passend scholings- en financieringsaanbod met liefst informatie over arbeidsmarktrelevantie, de koppeling en verbinding met andere portals en websites.
- Het LS als centraal punt waarmee andere scholingsportalen verbonden zijn, wordt als een belangrijk aspect beschouwd. De koppeling van het LS aan andere portals, websites e.d. dient daartoe nader onderzocht te worden: hoe kan de verbinding inhoudelijk en technisch gerealiseerd worden zodat die verbinding meerwaarde heeft voor de gebruiker?
- Portalen die belangrijk zijn om een verbinding mee te leggen, zijn o.a.: Portaal Leerrekening, KiesMBO en Studiekeuze123.

Software-architectuurdocument

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

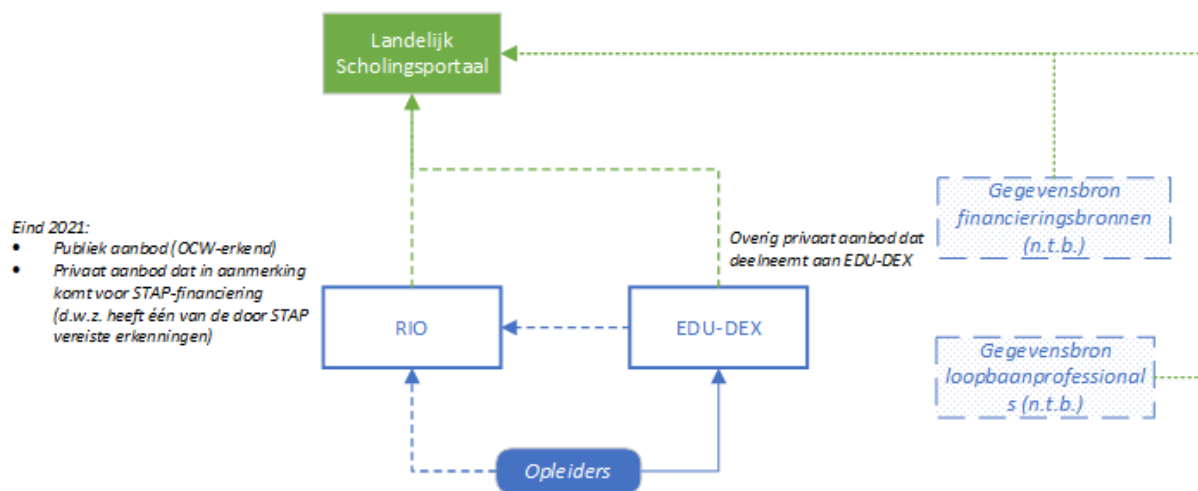
Versie 0.9, 28 januari 2021

Managementsamenvatting

Dit document beschrijft de architectuur van het Landelijk Scholingsportaal (LS). De focus ligt in deze fase met name op de technische samenhang tussen het LS en de gegevensbronnen. Wanneer meer bekend is over deze bronnen en de verdere context (zoals de beheerpartij en de functionele en technische (beheer)eisen die deze aan het LS stelt, en een aantal beleidsmatige aspecten) zal de focus van dit document meer komen te liggen op de software-architectuur van het LS zelf.

Een belangrijk uitgangspunt is dat het LS zelf géén gegevens over aanbod van scholing, scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals registreert. Deze informatie komt dus vrijwel uitsluitend van externe bronnen, en aanbieders kunnen niet bij het LS zelf terecht om geregistreerd en daarmee uitsluitend vindbaar te worden via het LS¹.

Figuur 1: Gegevensbronnen voor het LS².

De bronnen die het Minimum Viable Product (MVP) van het LS nodig heeft zijn:

1. RIO voor de publieke OCW-erkende opleidingen en voor de private opleidingen die in aanmerking komen voor STAP-financiering. Vanwege de eisen uit STAP gelden voor deze opleiders en opleidingen kwaliteitseisen. Aan RIO zijn nog technische uitbreidingen nodig die momenteel niet op de RIO-ontwikkelagenda staan.
2. EDU-DEX voor private opleiders/opleidingen die niet in aanmerking komen voor STAP-financiering. Dit vereist dat opleiders die vindbaar willen zijn via het LS aangesloten moeten zijn bij EDU-DEX. Dit brengt eenmalige en structurele kosten voor de opleiders met zich mee. EDU-DEX wordt gebruikt door meerdere websites. Specifieke aanpassingen of uitbreidingen voor het LS zijn in principe mogelijk; nader onderzoek is vereist of deze ook nodig zijn.
3. Gegevensbron(nen) voor informatie over financieringsmogelijkheden voor scholing. Eén optie die verkend is, is vindsubsidies.nl, een bedrijf dat informatie over subsidie- en financieringsbronnen op landelijk en regionaal en Europees verzamelt, redactie op

¹ Bij (hoge) uitzondering is het denkbaar dat het LS toch wat gegevens zelf moet beheren.

² Dit is een vereenvoudigde weergave van Figuur 2 op pagina 12.

voert, categoriseert naar sector, en deze informatie tegen vergoeding beschikbaar stelt aan geïnteresseerde organisaties.

Vindsubsidies.nl is als mogelijke gegevensbron kort onderzocht. Aanpassingen bij vindsubsidies.nl aan informatie (dekking m.n. voor regionale regelingen, structuur en metadata, taalgebruik) en techniek zijn zeker nodig om gebruik voor het LS mogelijk te maken.

Andere gegevensbronnen met informatie over financieringsmogelijkheden zijn niet onderzocht en ook niet bekend.

4. Nog nader te bepalen en onderzoeken bron(nen) voor informatie over loopbaanprofessionals.

Door de nog ontbrekende functionaliteit in RIO, de huidige beperkingen aan de onderzochte gegevensbron voor financieringsmogelijkheden en door de nog ontbrekende bronnen voor informatie en loopbaanprofessionals is het momenteel niet mogelijk om zinvol te starten met de software-ontwikkeling van het Minimum Viable Product van het LS.

In een vervolg is uitwerking van ten minste de volgende aspecten nodig:

- Aard van de technische aanpassingen aan RIO.
- Vinden van (aanvullende) geschikte bronnen voor financieringsbronnen en loopbaanprofessionals en maken van passende afspraken met de houders van deze bronnen.
- Vinden van aanvullende bronnen voor scholing als de dekking van RIO en EDU-DEX als onvoldoende wordt beschouwd.
- Nader onderzoek naar de daadwerkelijke informatie in de bronnen om te zien of deze bronnen inderdaad bij het LS passende informatie leveren.
- Eisen en -wensen vanuit functioneel, applicatie en technisch beheer, en hun implicaties.
- Eisen aan de wijze van prioriteren en presenteren van zoekresultaten zodoende dat deze zo min mogelijk marktverstoring zijn ("gelijk speelveld"). Anders zou het kunnen voorkomen dat bepaalde grote aanbieders met veel aanbod andere aanbieders wegdrücken in zoekresultaten. Hiervoor zijn in eerste instantie beleidsmatige richtlijnen nodig.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	8
1.1	Over dit document	8
1.2	Doelgroep	8
1.3	Kaders	8
1.4	Relatie met andere documenten	8
1.5	Leeswijzer	9
2	Oplossingscontext	10
2.1	Gegevensbronnen	11
2.1.1	RIO	12
2.1.2	EDU-DEX	13
2.1.3	Financieringsbronnen	13
2.1.4	Loopbaanprofessionals (n.t.b.)	14
2.2	In te richten gegevensstromen	14
2.2.1	LS – RIO	14
2.2.2	LS – EDU-DEX	14
2.2.3	LS – Financieringsbronnen	15
2.2.4	LS – Loopbaanprofessionals	15
3	Ontwerpbeslissingen	16
3.1	Ontwerpprincipes	16
3.2	Gelaagde applicatiearchitectuur	16
3.3	Gebruik van bewezen componenten en standaarden	17
3.4	Gebruik van gangbare security-ontwerpprincipes	17
3.5	Gebruiker beslist	17
4	Applicatiecontext	18
4.1	Omliggende systemen	18
4.1.1	Management & control	19
4.1.2	Softwareprovisioning	19
4.1.3	Identity- en authorization-provisioning	19
4.1.4	Dataprovisioning	19
4.1.5	Logging & auditing	19
4.1.6	Backup & recovery	19
4.2	Gebruikerssystemen	19
4.3	Externe systemen	19
5	Applicatiearchitectuur	20
5.1	Componenten	20

5.1.1	Webserver	21
5.1.2	Directoryserver	21
5.1.3	Funcatieservices	21
5.2	Logische View - Dynamisch.....	21
5.2.1	Epics	21
6	Informatiearchitectuur.....	22
6.1	Uitwisseling van gegevens met externe systemen	22
6.1.1	Koppelvlak {identiteiten- en autorisatiesysteem}	22
6.1.2	Koppelvlak Edu-dex.....	22
6.1.3	Koppelvlak RIO	22
6.2	Conceptueel gegevensmodel	22
6.3	Conceptueel gegevensmodel metadata	22
6.4	Logginginformatie.....	22
6.4.1	Technische (applicatie)log	22
6.4.2	Berichtenlog.....	22
6.4.3	Audit log	22
6.4.4	Performance log	22
7	Deployment view	23
8	Implementatieview	24
8.1	Scope	24
8.2	Implementatierichtlijnen	24
8.2.1	Programmeertaal en programmeeromgeving	24
8.2.2	Technische applicatielogging	24
8.2.3	Gebruik van exceptions.....	24
8.2.4	Gebruik van transacties	24
8.2.5	Gebruik van threads en processen	24
8.2.6	Toepassing van frameworks en libraries.....	24
8.2.7	Coding rules.....	24
8.3	Implementatietechnologie	24
8.3.1	Besturingssysteem en middleware	24
8.3.2	Applicatiecode	24
8.3.3	Testcode.....	24
8.4	Voortbrengingsproces.....	24
8.5	Kwaliteitsstraat.....	24
8.6	Omgevingen	24
8.7	Componenten – Implementatieview.....	24

9	Security view	25
9.1	Inleiding	25
9.2	Gegevensbeveiliging tijdens transport	25
9.3	Gegevensbeveiliging opgeslagen gegevens	25
9.4	Authenticatie en autorisatie	25
9.5	Auditing en accounting	25
9.6	Richtlijnen	25
9.7	Overzicht van gebruikte certificaten	25
10	Performance view	26
10.1	Inleiding	26
10.2	Belasting	26
10.3	Snelheid (time behavior)	26
10.4	Middelen beslag (resource utilization)	26
10.5	Schaalbaarheid	26
11	Overige architectureel-significante niet-functionele eigenschappen	27
	Bijlagen	28
A.	Terminologie en afkortingen	28
B.	Bronnen	29
C.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling	31

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	<div>10.2.e</div>	4-1-2021	concept	Initiële versie
0.2	<div>10.2.e</div>	18-1-2021	concept	Beschrijving solution (keten) toegevoegd.
0.8	<div>10.2.e</div>	26-1-2021	concept	Eerste interne review verwerkt, resultaten verkenning met mogelijke gegevensbronnen verwerkt.
0.9	<div>10.2.e</div>	28-2-2021	concept	Opmerkingen tweede interne review verwerkt.

Verzendlijst

Naam	Organisatie	Functie/rol
<div>10.2.e</div>	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
<div>10.2.e</div>	Ministerie van OCW	Product owner
<div>10.2.e</div>	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
<div>10.2.e</div>	ICTU	Projectleider
<div>10.2.e</div>	ICTU	Software delivery manager

Template versie

Versie 2.1.0, 02-09-2020

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Dit Software-architectuurdokument (SAD) beschrijft de software-architectuur van het Landelijk Scholingsportaal (LS). Het beschrijft op hoofdlijnen de softwarecomponenten, hun functies en hun onderlinge interacties en samenhang voor specifieke use cases. Het SAD heeft niet het detailniveau van een technisch ontwerp; dat wordt tijdens de realisatie verder uitgewerkt.

1.2 Doelgroep

Dit document is bedoeld voor iedereen die kennis wil of behoort te hebben van de software-architectuur van het LS, waaronder IT-architecten, ontwikkelaars en testers.

1.3 Kaders

De volgende kaders zijn van toepassing op het projectresultaat:

Volgnummer	Kader
K01	NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017, VIR 2007, VIRBI 2013 en BIO voor het inrichten en beheren van informatiebeveiliging in brede zin.
K02	NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties
K03	OWASP Top-10
K04	WCAG2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) voor eisen met betrekking tot toegankelijkheid
K05	De "pas-toe-of-leg-uit" lijst met open standaarden van het Forum Standaardisatie, wanneer toepasbaar.

1.4 Relatie met andere documenten

Dit document beschrijft de software-architectuur. De architectuur die ten grondslag ligt aan de oplossing staat beschreven in de projectstartarchitectuur (PSA). De functionele beschrijving van de oplossing staat in het globaal functioneel ontwerp (GFO).

In verschillende documenten zijn eisen, wensen en uitgangspunten opgenomen die als basis dienen voor de software-architectuur. Deze zijn opgenomen in de volgende documenten:

- Uitgangspunten: *Uitgangspunten en aannames versie v0.9.*
- informatiebeveiligingsplan (bevat eisen en wensen en mogelijk maatregelen tegen informatiebeveiligingsrisico's): *in een latere fase op te stellen o.b.v. de BIO BBN toets v0.9 en de nog uit te voeren DPIA,*
- projectstartarchitectuur (PSA): *Landelijk Scholingsportaal PSA LS versie 0.4.2*
- globaal functioneel ontwerp (GFO): *Globaal Functioneel Ontwerp Landelijk Scholingsportaal versie v0.9.*
- niet-functionele eisen (NFE) (deze kunnen leiden tot functionele user stories): *Niet-Functionele Eisen Landelijk Scholingsportaal versie 0.9.*

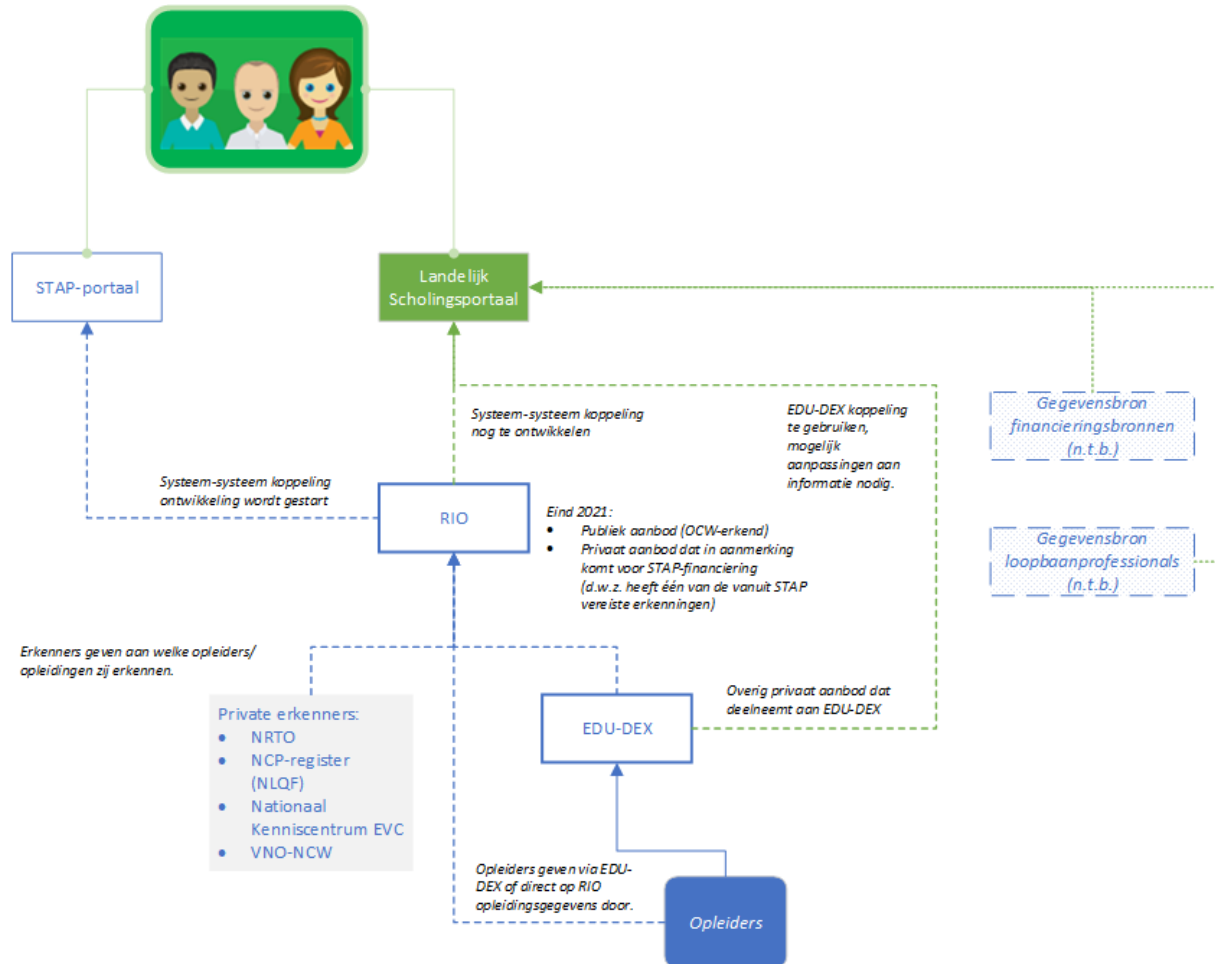
- Datamodel: *Verkenning Globaal datamodel Landelijk Scholingsportaal versie v0.9.*

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 wordt de achtergrondinformatie over de oplossingsrichting gegeven. Hoofdstuk 4 geeft uitleg over de ontwerpbeslissingen die genomen zijn voor het opzetten van het LS. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 verder ingegaan op de externe systemen waar het LS gebruik van zal maken. Daarna volgt in hoofdstuk 6 een beschrijving van de componenten waar het LS uit zal bestaan.

2 Oplossingscontext

Dit hoofdstuk beschrijft de (keten)oplossing waar het LS onderdeel van is.

Figuur 2: Ketenarchitectuur waar het LS onderdeel van is.

De figuur hierboven toont de beoogde (keten)oplossing voor het Minimum Viable Product (MVP) dat aanbod omtrent opleidingen, financieringsbronnen en loopbaanprofessionals vindbaar maakt voor burgers. Het LS legt zelf geen authentieke gegevens over dit aanbod vast maar gebruikt hiervoor bestaande registraties (uitgangspunt U1, paragraaf **Error! Reference source not found.**). Hieruit volgt dat de kwaliteit (actualiteit, juistheid, compleetheid, begrijpelijkheid) van gegevens over het aanbod vrijwel geheel afhankelijk is van deze registraties (bronnen). Waar nodig maakt OCW of de beheerder van het LS afspraken met deze bronnen om een minimum kwaliteitsniveau van deze gegevens te bereiken.

De blauwe en groene lijnen in het diagram zijn gegevensstromen, waarbij de pijl de richting van gegevensstroom weergeeft. Dit is ongeacht het patroon van de gegevensuitwisseling: actieve bevraging door de ontvangende partij, spontane verstrekking door de leverende partij, via een applicatie of handmatig via een user interface.

De ononderbroken blauwe lijn is een bestaande gegevensstroom. De onderbroken lijnen geven nog in te richten gegevensstromen weer waarbij de blauwe stippellijnen worden ingericht in het kader van STAP en de groene moeten worden ingericht voor het LS.

2.1 Gegevensbronnen

De volgende paragrafen beschrijven kort de beoogde bronnen van het LS voor authentieke gegevens over aanbod van scholing, scholingsmiddelen en loopbaan professionals.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de beoogde gegevensbronnen en de gegevens die zij leveren. Dit is deels nog onbekend.

Tabel 1: Overzicht bronnen en gegevens voor het LS.

Bron	Type bron	Gegevens die LS uit bron haalt (beoogd)	Opmerking	Planning
RIO	Publiek	Publieke opleiders en opleidingen (OCW-erkend): MBO, voortgezet onderwijs, primair onderwijs, hoger onderwijs.		Primair en hoger onderwijs gepland in Q4 2021.
		Private opleiders/opleidingen die in aanmerking komen voor STAP.	NRTO, NLQF, EVC, of branche-/sector erkend.	Gepland Q4 2021.
		Overige opleiders/opleidingen uit EDU-DEX.	<u>Nog onzeker of dit gaat gebeuren.</u>	
EDU-DEX	Privaat	Private opleiders/opleidingen aangesloten bij EDU-DEX die <u>niet</u> STAP-subsidiabel zijn.	EDU-DEX bevat ~35.000 opleidingen van m.n. middelgrote en grote opleiders. Dekking van het totale private aanbod is onbekend. Mogelijk aanpassingen aan EDU-DEX nodig.	
Vindsubsidies.nl Overig?	Privaat	Informatie over financieringsbronnen.	Aanpassingen bij vindsubsidies.nl aan informatie (dekking, structuur en	

Bron	Type bron	Gegevens die LS uit bron haalt (beoogd)	Opmerking	Planning
			metadata, taalgebruik) en techniek nodig.	
?	Privaat	Informatie over loopbaanprofessionals.	Nog te onderzoeken.	

2.1.1 RIO

Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO) van Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is in ontwikkeling en gaat bestaande registraties van met name publiek OCW-erkend onderwijs vervangen. Daarnaast wordt RIO geschikt gemaakt voor gebruik door UWV voor de STAP-regeling die 1-1-2022 ingaat. Hiertoe zal RIO ook gegevens van private opleiders en opleidingen gaan bevatten die aan de criteria voor STAP voldoen, dat wil zeggen de opleiders of opleidingen moeten een private erkenning hebben waardoor ze STAP-subsidiabel zijn. Dit zijn:

1. Opleiders met een NRTO-keurmerk zoals uitgegeven door de NRTO.
2. Opleidingen met een NLQF-kwalificatie zoals opgenomen in het NCP-register.
3. EVC³-aanbieders die door het Nationaal Kenniscentrum EVC goedgekeurd zijn.
4. Branche- of sectorspecifieke opleiders die erkend zijn door VNO-NCW.

OCW-erkende publieke opleidingen staan (MBO, voortgezet onderwijs) of komen (primair en hoger onderwijs) ook in RIO.

Bovenstaande erkennende organisaties geven in RIO aan welke opleiders of opleidingen zij erkennen. De opleiders zelf kunnen vervolgens nadere gegevens over zichzelf en hun opleidingen aan RIO leveren, op een aantal manieren (via EDU-DEX, via een zakelijk portaal of via een systeem-systeem koppeling).

Het is de planning dat bovenstaande uitbreidingen van RIO Q4 2021 geïmplementeerd zijn (uitbreiding voor primair en hoger onderwijs, en uitbreiding voor STAP).

RIO is gebaseerd op een nieuw ontwikkeld en met het veld afgestemd informatiemodel dat zowel de onderwijskundige als organisatorische aspecten van opleiders en opleidingen omvat.

RIO biedt een API waarmee de inhoud van de registratie bevestigd kan worden. Deze API is echter in de huidige vorm niet geschikt voor het LS aangezien de API alleen use cases ondersteunt waarin de gebruiker vanuit een onderwijsinstelling navigeert naar aanvullende gegevens. Zoeken met wildcards is niet mogelijk. Bovendien is de API op het moment van schrijven niet compleet en dekt de API alleen de sectoren MBO en voortgezet onderwijs.

De RIO API wordt technisch beheerd door het Kadaster. Er zijn geen formele afspraken bekend tussen DUO en het Kadaster over de niet-functionele aspecten zoals beschikbaarheid, technische belasting en maximale responstijden van de API. Dergelijke

³ EVC: Erkenning Verworven Competentie

afspraken zijn wel nodig om aan de niet-functionele eisen voor het LS te kunnen voldoen. De RIO API wordt vooralsnog volgens het "fair use principe" aangeboden en is expliciet niet bedoeld om de inhoud van RIO in een eigen database te repliceren.

Ten behoeve van het STAP-portaal gaat RIO webservices ontwikkelen.

De inhoud van RIO wordt niet als open dataset aangeboden.

2.1.2 EDU-DEX

EDU-DEX (van Stichting EDU-DEX) bevat gegevens over privaat scholingsaanbod van aanbieders die zich (tegen betaling) aansluiten. EDU-DEX distribueert deze gegevens naar afnemers (veelal grotere organisaties met scholingsbehoeften voor hun personeel) en ketenpartners (zoals het LS en andere portalen van private exploitanten). Aanbieders van opleidingen leveren hun gegevens aan EDU-DEX via een systeem-systeem koppeling of handmatig via een webapplicatie. EDU-DEX voert géén redactie uit op de ingevoerde gegevens.

Afnemers en ketenpartners kunnen in EDU-DEX met filters aangeven in welke opleiders of opleidingen zij geïnteresseerd zijn, bijvoorbeeld op keurmerk of certificering. Per afnemer/ketenpartner genereert EDU-DEX dagelijks een XML-feed met de gegevens uit haar database die voldoen aan de opgegeven filtercriteria. Het is vervolgens de verantwoordelijkheid van de afnemer/ketenpartner om deze feed in de eigen informatiesystemen te verwerken.

EDU-DEX hanteert een eigen informatiemodel dat door Stichting EDU-DEX beheerd wordt⁴.

EDU-DEX maakt onderscheid tussen een open aanbod (voor algemeen toegankelijke opleidingen) en maatwerkopleidingen (op verzoek voor specifieke organisaties ontwikkelde opleidingen). Het open aanbod omvat ongeveer 35.000 opleidingen van vooral middelgrote en grote opleiders die meestal een vorm van certificering of kwalificatie hebben. Kleinere aanbieders komen nog minder voor in EDU-DEX; deze hebben ook minder vaak een vorm van certificering of kwalificatie. Het aandeel van het private aanbod van opleidingen in EDU-DEX dat niet in aanmerking komt voor STAP-subsidie (en daarmee niet per sé in RIO komt) is onbekend.

Er is op het moment van schrijven nog geen inzicht in kwaliteit en dekkingsgraad van de gegevens in EDU-DEX.

De IT van EDU-DEX wordt verzorgd door een Nederlands IT-bedrijf.

2.1.3 Financieringsbronnen

Er zijn geen publiek georganiseerde bronnen met informatie over financieringsbronnen voor scholing bekend. Daarom zijn één of meerdere nader te bepalen (private) bronnen met dergelijke gegevens nodig voor het LS.

Een eerste korte verkenning naar de geschiktheid van vindsubsidies.nl als bron voor het LS heeft plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat zij deze gegevens deels beschikbaar hebben maar dat aanpassingen zeker nodig zijn:

⁴ <https://edudex.presendata.nl/>

- Regionale regelingen zijn alleen voor Oost-Nederland bekend; gegevens over andere regio's moeten nog verkregen worden. Het netwerk van contactpersonen binnen die nieuwe regio's moet (deels) nog opgebouwd worden.
- Omschrijvingen zijn qua taalgebruik nog niet geschikt voor de doelgroep van het LS.
- Omschrijvingen zijn gestructureerd naar regeling en niet naar de (mogelijk meerdere) instrumenten per regeling. Deze instrumenten kunnen verschillende doelgroepen hebben (bijvoorbeeld werkzoekende, werknemer, werkgever). Dit betekent dat gegevens over bepaalde regelingen bewerkt moeten worden (gesplitst en/of van metadata worden voorzien) om hanteerbaar te zijn voor gebruik in het LS.

Bovenstaande vergt systematisch doorlopen van de volledige database en tegelijkertijd uitbreiden van de database. Het toevoegen van specifieke metadata is op verzoek ook mogelijk. De noodzaak hiervoor moet nog nader onderzocht worden.

2.1.4 Loopbaanprofessionals (n.t.b.)

Er zijn geen publiek georganiseerde bronnen met informatie over loopbaanprofessionals bekend. Daarom zijn één of meerdere nader te bepalen (private) bronnen met dergelijke gegevens nodig voor het LS. De Nederlandse Beroepsvereniging van Loopbaanprofessionals en Jobcoaches (NOLOC) zou mogelijk als één van de bronnen kunnen dienen voor het LS. Dit is echter nog niet onderzocht.

2.2 In te richten gegevensstromen

2.2.1 LS – RIO

Zoals beschreven in paragraaf 2.1.1 is de bestaande API ongeschikt voor gebruik door het LS. Daarom is doorontwikkeling van RIO ten behoeve van het LS nodig. Hiervoor is een opdracht aan DUO nodig. Er zijn een aantal opties om de koppeling met RIO in te richten:

1. Een REST API die RIO ontwikkelt voor gebruik door het LS. Hiertoe is nauwe afstemming van de te ondersteunen use cases en de daaruit volgende bevestigingen nodig. Dit creëert een sterke technische afhankelijkheid voor de (door)ontwikkeling van het LS met RIO. RIO gaat voor het STAP-portaal van UWV een webservice ontwikkelen. Voor het LS zou een REST API moderner en passender zijn.
2. RIO publiceert de data als Linked Open Data (LOD). Het LS leest en verwerkt deze data zelfstandig op een manier die efficiënt zoeken ondersteunt. Er is een kleinere technische afhankelijkheid tussen het LS en RIO voor de (door)ontwikkeling.
3. Het LS gebruikt een rechtstreekse databasekoppeling met RIO. Dit is alleen een optie als het LS ook bij DUO in beheer komt.

Opdrachtverstrekking en nadere inhoudelijke afstemming is nodig om samen met DUO tot een keuze te komen.

2.2.2 LS – EDU-DEX

Deze gegevensstroom kan worden ingericht met de bestaande mechanismen van EDU-DEX. Eventueel zijn nadere eisen te stellen aan de bij EDU-DEX aangesloten opleiders wat betreft kwaliteit van de informatie die zij in EDU-DEX registreren.

2.2.3 LS – Financieringsbronnen

Vindsubsidies.nl biedt een XML-feed aan met de inhoud van de database met gegevens over regelingen. Bepaalde filtering hierin (bijvoorbeeld op de sector onderwijs) is mogelijk. Er moet nog nader onderzocht worden of aanvullende functionaliteit nodig is om de feed geschikt te maken voor het LS.

Voor een specifieke klant is ook een API ontwikkeld waarmee informatie uit de database opgevraagd kan worden. Vindsubsidies.nl staat open voor het ontwikkelen van een aanvullende API voor het LS.

Of het LS de feed of een API gaat gebruiken moet nog nader bepaald worden. Hierin zal ook rekening gehouden moeten worden met eenmalige en structurele inspanningen (en kosten).

De IT voor de feed wordt door het Britse moederbedrijf verzorgd. De API is ontwikkeld door een Nederlands IT-bedrijf.

Andere gegevensbronnen over financieringsmogelijkheden zijn niet onderzocht.

2.2.4 LS – Loopbaanprofessionals

Nog onbekend, nader uit te zoeken.

3 Ontwerpbeslissingen

3.1 Ontwerpprincipes

Hieronder volgt een aantal ontwerpprincipes die binnen software engineering als best practice gelden. Sommige principes, zoals "Abstractie", worden afgedwongen door het gebruik van de gangbare API's en standaardcomponenten; andere principes spelen een rol bij het ontwerp en de implementatie van de applicatie en worden expliciet getoetst door de SIG/TÜViT-richtlijnen voor onderhoudbaarheid van de software en continu geëvalueerd door het kwaliteitssysteem.

- **Eenvoud:** Software die simpel en begrijpelijk is, is beter onderhoudbaar, overdraagbaar en uitbreidbaar. Dit is een principe waaruit andere voortvloeien.
- **Modulariteit:** Software is op alle detailniveaus opgesplitst in zelfstandige modules (componenten), zodat de modules afzonderlijk aangepast en getest kunnen worden.
- **Abstractie:** Modules (componenten) zijn voorzien van een abstracte interface die beschrijft wat de module doet en hoe ermee gecommuniceerd kan worden, zodat de modules kunnen samenwerken zonder dat er een rechtstreekse afhankelijkheid ontstaat. Met andere woorden: interface en implementatie zijn van elkaar gescheiden en onderdelen zijn alleen afhankelijk van de interfaces.
- **Low coupling, high cohesion:** Modules zijn zo onafhankelijk van elkaar als mogelijk (low coupling); de interne onderdelen van een module hebben juist een grote samenhang (high cohesion). Low coupling zorgt ervoor dat modules individueel gewijzigd kunnen worden zonder negatieve effecten op de rest van de applicatie, vergelijkbaar met Abstractie. High coupling verhoogt de eenvoud en de onderhoudbaarheid van de applicatie.
- **Separation of concerns:** Elke module heeft precies één taak of verantwoordelijkheid ("concern").

De term "module" hierboven is generiek bedoeld en duidt op alle vormen waarin delen van de software kunnen worden gebundeld, zoals componenten, klassen en methoden.

3.2 Gelaagde applicatiearchitectuur

De applicatiearchitectuur van het systeem is gebaseerd op de onderstaande lagen. Elke component maakt onderdeel uit van precies één laag.

1. Presentatielaag: deze laag is verantwoordelijk voor de presentatie van informatie aan de eindgebruiker.
2. Applicatie-serviceslaag: deze laag bevat de businesslogica.
3. Technische-serviceslaag: deze laag bevat de ondersteunende technische services.
4. Datalaag of gegevenslaag: deze laag is verantwoordelijk voor de opslag van gegevens.

Componenten uit een laag mogen alleen componenten uit dezelfde of een diepere laag (een laag met een hoger nummer in de opsomming) gebruiken. Het is niet noodzakelijk dat dit de direct onderliggende laag is, als er redenen zijn om een laag "over te slaan".

3.3 Gebruik van bewezen componenten en standaarden

Het LS is gebaseerd op industriestandaarden, zoals web standaarden, linked open data standaarden en XML-standaarden. Om deze standaarden te implementeren gebruikt het LS gangbare componenten en bibliotheken, bij voorkeur die onderdeel uitmaken van beheerde platformen. Gebruik van gangbare, bewezen en actief onderhouden componenten verlaagt de beheerlast op langere termijn; gebruik van beheerde en volwassen componenten verlaagt beveiligingsrisico's.

De toegankelijkheid van de applicatie voldoet aan de WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines).

3.4 Gebruik van gangbare security-ontwerpprincipes

Het LS maakt gebruik van de volgende gangbare security-ontwerpprincipes:

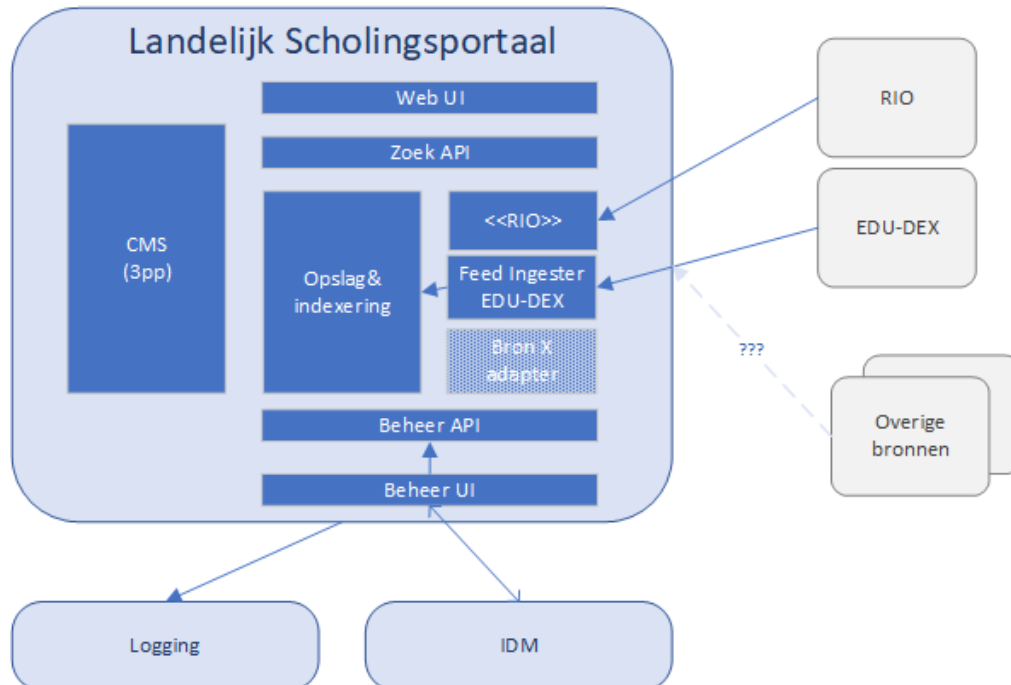
- **Least common mechanism:** Minimaliseer gedeelde resources tussen verschillende functies of gebruikers.
- **Least privilege:** Ken de minimale rechten toe die nodig zijn voor de adequate uitvoering van elke rol en taak.
- **Complete mediation:** Controleer de rechten voor elke toegang tot een object.

3.5 Gebruiker beslist

In situaties waarin het niet op voorhand duidelijk is wat de correcte reactie van de applicatie is, wordt de keus aan de gebruiker gelaten. Een voorbeeld is het langdurig uitblijven van een reactie bij opvragen van gegevens: bij het bereiken van de ingestelde maximale wachttijd, krijgt de gebruiker de mogelijkheid om de betreffende actie nogmaals uit te voeren.

4 Applicatiecontext

4.1 Omliggende systemen

Figuur 3: Overzicht context Landelijk Scholingsportaal

Bovenstaand diagram geeft de globale context van het LS. In dit diagram is de koppeling tussen de verschillende informatiebronnen en het LS te zien. Deze koppelingen zullen op verschillende manieren tot stand komen:

- **Register Instellingen en Opleidingen (RIO)** heeft zoals beschreven in paragraaf 4.2.1 meerdere opties om data te leveren aan het LS. Hieronder zijn de verschillende mogelijkheden en hoe dit gaat werken met het LS verder uitgeschreven.
 1. **API:** Het LS maakt verbinding met de API van RIO. Deze API biedt de mogelijkheid om direct zoekopdrachten uit te voeren op de data binnen RIO. De resultaten zullen door het LS verwerkt worden en direct aan de gebruiker worden getoond. Deze data zal niet binnen het LS opgeslagen worden.
 2. **Linked open data:** Door RIO wordt de data gepubliceerd als linked open data. Deze data wordt ingelezen in het LS en alle benodigde informatie hieruit wordt opgeslagen in het LS. Dit kan in een database of in memory zijn. Het uitvoeren van een zoekopdracht zal plaats vinden binnen het LS. Er is hier geen verdere koppeling met RIO voor nodig. Mocht het laden van een nieuwe versie van de data falen, zal het technisch beheer hiervan op de hoogte worden gebracht en de mogelijkheid hebben om dit proces handmatig nogmaals te starten.
 3. **Rechtsstreekse database koppeling:** Mocht het LS bij DUO in beheer komen dan is er de mogelijkheid om direct te verbinden met de database van RIO. In dat geval zullen de queries en zoekopdrachten direct op de database

uitgevoerd kunne worden en zal er geen koppeling tussen het LS en RIO nodig zijn.

- **EDU-DEX** biedt de gegevens van opleiders aan middels een dagelijkse XML-feed. Dagelijks zal hier een nieuwe versie van geleverd worden door EDU-DEX. Dit bestand zal ingelezen worden in het LS en alle benodigde (en geüpdate) informatie zal opgeslagen worden. Dit kan in een database zijn, maar zou ook in-memory kunnen. Mocht dit proces falen dan zal er een bericht naar de technisch beheerder(s) gestuurd worden. Deze heeft de mogelijkheid om het proces (handmatig) nogmaals te starten.
- **Overige bronnen** zijn nader te bepalen bronnen met betrekking tot scholingsmiddelen en loopbaan professionals. Het is nog onduidelijk hoe deze koppelingen eruit zullen gaan zien

Naast de externe bronnen met informatie over scholing, scholingsmiddelen en loopbaan professionals zal het LS ook gebruik maken van:

- **Identity management (IDM)**. IDM zal worden gebruikt voor de authenticatie en autorisatie van beheerders op de beheer UI/API. Door gebruik te maken van IDM zal het registreren en beheren van de beheerders buiten het LS komen te liggen. Ook zaken als 2 stappen authenticatie, het resetten van wachtwoorden en blokkeren van gebruikers zal door het IDM worden afgehandeld en hoeft dus niet binnen het LS geïmplementeerd te worden. Bij inloggen zal het LS vanuit IDM een token ontvangen en op basis hiervan zal bepaald worden wat rechten van de ingelogde beheerder op de beheer UI/API is.
- **Logging**. Het LS zal gebruik gaan maken van logging. De manier waarop dit gebeurt en de tools die hiervoor gebruikt zullen gaan worden, zijn afhankelijk van de nog overeen te komen beheer partij.

4.1.1 Management & control

4.1.2 Softwareprovisioning

4.1.3 Identity- en authorization-provisioning

4.1.4 Dataprovisioning

4.1.5 Logging & auditing

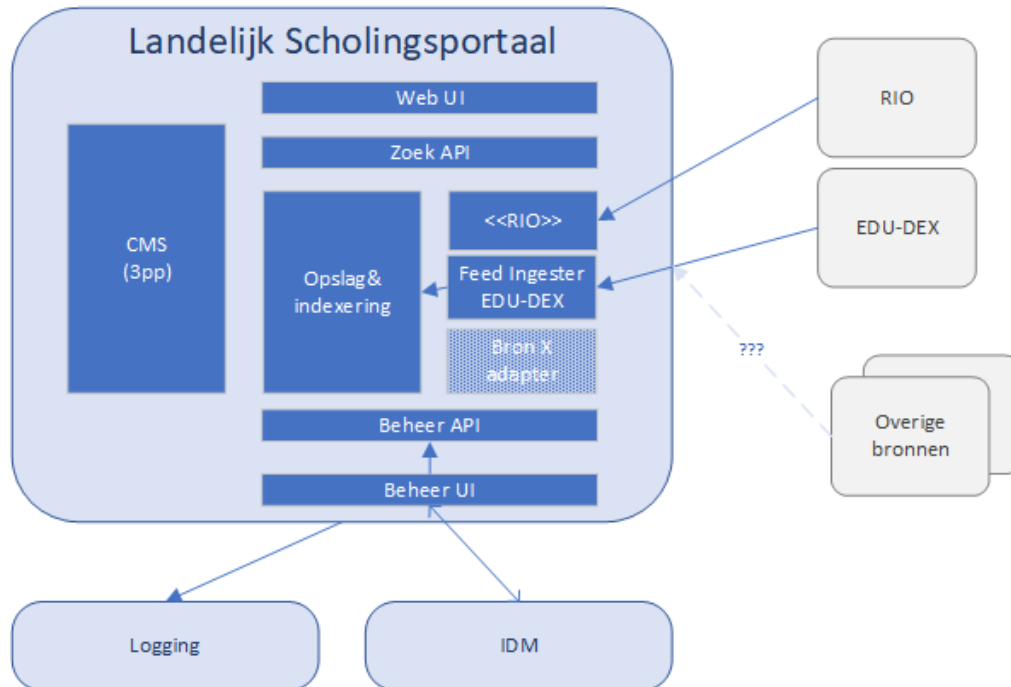
4.1.6 Backup & recovery

4.2 Gebruikerssystemen

4.3 Externe systemen

5 Applicatiearchitectuur

5.1 Componenten

In bovenstaand diagram is te zien dat het LS is opgebouwd uit de volgende functionele bouwstenen:

1. Het CMS (Content Management Systeem) voor aanpasbare content op het portaal (zoals algemene uitleg aan gebruikers).
2. Een web user interface voor interactie met de gebruikers.
3. Een (vooralsnog) interne API voor het uitvoeren van zoekacties.
4. Per bron een adapter die de bron ontsluit voor de andere bouwstenen van het LS. Concreet zijn dit
 - a. Edu-dex adapter: deze download het XML-bestand van Edu-dex, past filtering toe op de inhoudt en verwerkt de relevante elementen en attributen in het interne datamodel. De verwerkte informatie wordt tijdelijke opgeslagen.
 - b. RIO adapter: deze maakt gebruik van de RIO API, het linked open data bestand of verbindt direct met de RIO database voor het zoeken van relevante opleidingen op basis van de door de gebruiker aangegeven filters.
 - c. Scholingsmiddelen adapter: n.t.b.
 - d. Loopbaan professionals adapter: n.t.b.
5. Opslag van verwerkte gegevens, ten minste voor die gegevens die niet ad-hoc opvraagbaar zijn bij één van de bronnen. Opslag hoeft niet langdurig persistent te zijn

omdat broninformatie altijd elders vandaan komt. Nog te onderzoeken is of er gebruik gemaakt kan worden van een goede full-tekst search engine zoals Elasticsearch.

6. Een beheer API waarmee operationele functioneel beheertaken kunnen worden uitgevoerd.
7. (Optioneel) een beheer user interface waarin een functioneel beheerder operationele taken op het portaal kan uitvoeren. N.B.: het CMS heeft een eigen beheer user interface.

5.1.1 Webserver

5.1.2 Directoryserver

5.1.3 Functieservices

5.2 Logische View - Dynamisch

5.2.1 Epics

In het Globaal functioneel ontwerp is een lijst met epics opgenomen die nodig zijn voor het LS. Hieronder een overzicht van de epics die invloed hebben op de architectuur keuzes, de volledige lijst is te vinden in het globaal functioneel ontwerp.

1. LS_A002: Scholingsaanbod: Aanbod filteren
2. LS_A003: Scholingsaanbod: Aanbod selecteren
3. LS_A004: Scholingsaanbod: Doorverwijzing opvolgen
4. LS_A005: Scholingsaanbod: Toevoegen aanbod
5. LS_A006: Scholingsaanbod: Aanbod synchroniseren
6. LS_B003 Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen filtreren
7. LS_B004 Scholingsmiddelen: Doorverwijzingen opvolgen
8. LS_B005 Scholingsmiddelen: Toevoegen externe registraties
9. LS_B006 Scholingsmiddelen: Scholingsmiddelen synchroniseren
10. LS_C002: Loopbaanadviseurs: Opgeven voorkeuren (hangende besluit stuurgroep?)
11. LS_C003: Loopbaanadviseurs: Adviseurs filteren (hangende besluit stuurgroep?)
12. LS_C004: Loopbaanadviseurs: Doorverwijzing opvolgen (hangende besluit stuurgroep?)
13. LS_D001: Inzien systeemstatus
14. LS_D002: Beheren meldingen voor bezoekers
15. LS_D003: Beheren redactionele content
16. LS_E001: Gebruikscijfers inzien
17. LS_F001: Chatbot: vraag stellen

6 Informatiearchitectuur

De uitwerking van dit hoofdstuk is moet nog plaatsvinden op basis van nog te verkrijgen informatie.

6.1 Uitwisseling van gegevens met externe systemen

6.1.1 Koppelvlak {identiteiten- en autorisatiesysteem}

6.1.2 Koppelvlak Edu-dex

6.1.3 Koppelvlak RIO

6.2 Conceptueel gegevensmodel

Zie datamodel.

6.3 Conceptueel gegevensmodel metadata

Zie datamodel.

6.4 Logginginformatie

6.4.1 Technische (applicatie)log

6.4.2 Berichtenlog

6.4.3 Audit log

6.4.4 Performance log

7 Deployment view

De uitwerking van dit hoofdstuk is moet nog plaatsvinden op basis van nog te verkrijgen informatie.

8 Implementatieview

De uitwerking van dit hoofdstuk is moet nog plaatsvinden op basis van nog te verkrijgen informatie.

8.1 Scope

Dit hoofdstuk beschrijft de algemene richtlijnen voor de implementatie van het LS en de belangrijkste aspecten met betrekking tot de realisatie van de componenten.

8.2 Implementatierichtlijnen

8.2.1 Programmeertaal en programmeeromgeving

Afhankelijkheid met voorkeur beoogde beheerpartij.

Criteria voor de keuze van een programmeertaal voor de implementatie zijn:

1. De programmeertaal moet toekomstvast en gangbaar zijn.
2. De programmeertaal en run-timeomgeving kennen een redelijke mate van onafhankelijkheid van het onderliggend besturingssysteem.
3. Het totale softwareplatform met gebruikte tooling moet eenvoudig over te zetten zijn naar een andere leverancier.

8.2.2 Technische applicatielogging

8.2.3 Gebruik van exceptions

8.2.4 Gebruik van transacties

8.2.5 Gebruik van threads en processen

8.2.6 Toepassing van frameworks en libraries

8.2.7 Coding rules

8.3 Implementatietechnologie

8.3.1 Besturingssysteem en middleware

8.3.2 Applicatiecode

8.3.3 Testcode

8.4 Voortbrengingsproces

8.5 Kwaliteitsstraat

8.6 Omgevingen

8.7 Componenten – Implementatieview

9 Security view

De uitwerking van dit hoofdstuk moet nog plaatsvinden op basis van nog te verkrijgen informatie.

9.1 Inleiding

9.2 Gegevensbeveiliging tijdens transport

9.3 Gegevensbeveiliging opgeslagen gegevens

9.4 Authenticatie en autorisatie

9.5 Auditing en accounting

9.6 Richtlijnen

9.7 Overzicht van gebruikte certificaten

10 Performance view

De uitwerking van dit hoofdstuk moet nog plaatsvinden op basis van nog te verkrijgen informatie.

10.1 Inleiding

Dit hoofdstuk vat de performancekarakteristieken van het LS samen en beschrijft hoe de benodigde throughput, response tijden en schaalbaarheid bereikt zullen worden.

10.2 Belasting

10.3 Snelheid (time behavior)

10.4 Middelen beslag (resource utilization)

10.5 Schaalbaarheid

11 Overige architectureel-significante niet-functionele eigenschappen

De uitwerking van dit hoofdstuk is moet nog plaatsvinden op basis van nog te verkrijgen informatie.

Bijlagen

A. Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling en bijbehorende templates.

Term/afkorting	Toelichting
actor	een persoon die of een extern informatiesysteem dat een handeling verricht op het informatiesysteem
API	application programming interface
ART	automatische regressietest
auditing	Vastlegging van de door een actor verrichtte handelingen.
authenticatie	het vaststellen van de identiteit van een actor
autorisatie	aan een actor toegekende rechten
BIA	business impact analysis
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
DoD	Definition of Done
DoR	Definition of Ready
GFO	globaal functioneel ontwerp
IB-plan	informatiebeveiligingsplan
IPO	intern projectoverleg
ISO	International Organization for Standardization
ISR	ICTU Softwarerealisatie, afdeling van ICTU die softwareontwikkelpromen ondersteunt
Jira	tool om use cases , user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	master testplan
MVP	minimum viable product
NFE	niet-functionele eis(en)
NORA	Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur
NPR	Nederlandse PraktijkRichtlijn

Term/afkorting	Toelichting
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden
PIA	privacy impact analysis
PKI	public key infrastructure
PRA	productrisicoanalyse
PSA	projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdokument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem
TVA	threat and vulnerability assessment
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VIRBI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie
VM	virtual machine, virtuele machine

B. Bronnen

De onderstaande tabel verwijst naar regelmatig gebruikte bronnen.

Bron	Toelichting	Verwijzing
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.	https://bio-overheid.nl/media/1324/bio-v103.pdf
ISO 9241-210:2019	Ergonomics of human-system interaction — Part 210: Human-centred design for interactive systems.	https://www.iso.org/standard/77520.html
NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties	De ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties geven een leidraad voor veiliger	https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/mei/01/ict-beveiligingsrichtlijnen-voor-webapplicaties .

Bron	Toelichting	Verwijzing
	ontwikkelen, beheren en aanbieden van webapplicaties en bijbehorende infrastructuur.	
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Systems and software engineering - Systems and software Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENISOIEC-250102011-en.htm
NORA	Referentiearchitectuur voor de Nederlandse Overheid.	https://www.noraonline.nl
NEN-ISO/IEC 27001:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270012017A112020-nl.htm
NEN-ISO/IEC 27002:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270022017-nl.htm
NEN 7510:2017	Informatiebeveiliging in de zorg.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751012017A12020-nl.htm , https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751022017-nl.htm
NEN NPR 5325:2017	Praktijkrichtlijn voor het overdragen van software.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NPR-53252017-nl.htm

Bron	Toelichting	Verwijzing
NEN NPR 5326:2019	Praktijkrichtlijn voor risicobeheersing bij softwareontwikkeling.	https://www.nen.nl/NPR-5326.htm
OWASP Top-10	De OWASP Top-10 is een op consensus gebaseerd overzicht van de meest kritische beveiligingsrisico's voor webapplicaties.	https://owasp.org/www-project-top-ten/
Wbni 2018	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen. Beschrijft de meldplicht en de zorgplicht die van toepassing zijn op organisaties die vitaal zijn én op digitale dienstverleners.	https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/2020-07-15

C. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de commissie-Elias bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een

werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU een gespecialiseerde afdeling in het leven geroepen. Deze afdeling staat projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

Themavragen, uitgangspunten en vereisten

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 29 januari 2021

Inhoudsopgave

1	Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)	3
2	Welke (informatie over) opleidingen/scholing op LS?	3
3	Welke Informatie over scholingsmiddelen/financieringsbronnen op LS?	4
4	Welke aanbieders van opleidingen/scholing (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)	5
5	Functioneel #1	6
6	Functioneel #2	7
7	Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering	7
8	Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars	7
9	Toegevoegde waarde en positionering LS	8

1 Doelgroep(en) Landelijk Scholingsportaal (LS)

Uitgangspunten/vereisten LS:

- Het LS is er voor iedere NL-burger, of je nou werkend, werkzoekend, laag- of hoogopgeleid bent, werkgever of loopbaanadviseur, in een re-integratietraject zit, gericht op zoek bent naar scholing of je alleen wilt oriënteren en meer te weten wilt komen. Dit betekent dat de inhoud van het LS (aanbod opleidingen/scholing en aanbod financieringsbronnen) niet op een specifieke doelgroep/doelgroepen wordt afgestemd.
- Daarom komen op het LS alle (kwalitatieve) opleidings- en scholingsmogelijkheden (zowel post-initieel als initieel) en alle financieringsmogelijkheden te staan, zowel voor lager als hoger opgeleiden, werkenden en werkzoekenden etc.
- Het LS bedient dus alle mogelijke doelgroepen.

Vragen:

- Kloppen bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Of zou de informatie over opleidingen/scholingsmiddelen op het LS toch (meer) afgestemd moeten worden op bepaalde doelgroepen (bijvoorbeeld laagopgeleiden) en minder op andere doelgroepen?
- Zo ja, met welke doelgroepen zouden dan in ieder geval rekening gehouden moeten worden? Wat zijn dan in dit opzicht de belangrijkste doelgroepen?
- Is het LS ook voor statushouders, mensen die wachten op een verblijfsvergunning e.d.?

2 Welke (informatie over) opleidingen/scholing op LS?

Uitgangspunten/vereisten

- In principe komt al het opleidings- en scholingsaanbod van publieke en private aanbieders die aan nader te bepalen kwaliteitscriteria voldoen (zie bij 5) op het LS te staan.
- Aan de opleidingen/scholing zelf worden geen aanvullende(kwaliteits-)eisen gesteld. Het gegeven dat de aanbieders geselecteerd zijn op kwaliteit geeft voldoende garantie voor de kwaliteit van de opleidingen/scholing.
- Het is niet de bedoeling dat het LS summiere (inhoudelijke) informatie over opleiding en scholing geeft en alleen doorverwijst naar websites/portals waarop uitgebreide informatie staat.
- De informatie over opleidingen en scholing op het LS moet voldoende zijn om aan de informatiebehoefte van de gebruiker te voldoen c.q. een antwoord op zijn/haar vragen te krijgen. In dit verband kan gedacht worden aan het type informatie dat op websites als Independer staat en die een vergelijking tussen aanbieders/producten mogelijk maakt op basis van de meeste relevante kenmerken
- Alleen voor de echte detailinformatie, of voor inschrijving en betaling wordt de gebruiker naar andere websites doorverwezen (bijvoorbeeld van de aanbieder van de opleiding).
- Op het LS moet ook algemene informatie komen te staan over onderwijs en opleiding die gebruikers helpt om de juiste vragen te stellen en gericht te kunnen zoeken op het LS. Denk daarbij aan informatie over leerwegen/leerroutes, onderwijstypen e.d.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke informatie over opleidingen en scholing zou er minimaal op het LS moeten staan (bijvoorbeeld aanbieders, naam opleiding, duur, studiebelasting, inhoud, e.d.)?
- Welke algemene (achtergrond)informatie over opleiding en onderwijs zou er in ieder geval op het LS moeten komen?
- Is een aanpak zoals op Independer of andere vergelijkingswebsites een goed uitgangspunt?
- Zou aan de opleidingen/scholing eisen gesteld moeten worden ten aanzien van arbeidsmarktrelevantie, civiel effect, beroepsgerichtheid en opbrengst (diploma, certificaat, andere waarde documenten)?
- Is het wel mogelijk alle vormen van opleiding en scholing op het LS te zetten (denk aan e-learning, micro-credentials)? Zo nee, welke vormen van opleiding/scholing wel en welke niet en welke criteria zouden daarbij gehanteerd kunnen worden?

3 Welke Informatie over scholingsmiddelen/financieringsbronnen op LS?

Uitgangspunten

- Het LS functioneert niet alleen als doorverwijsportaal naar websites met informatie over scholingsmiddelen.
- Op het LS komt alle relevante informatie te staan die nodig is om de gebruiker een antwoord te geven op de vraag van welke scholingsmiddelen hij gebruik kan maken in zijn specifieke situatie.
- Voor de echte detailinformatie wordt de gebruiker doorverwezen (bijvoorbeeld voor indienen subsidieaanvraag).
- In principe komt alle beschikbare informatie over publieke (Rijk, gemeenten, provincies, regionale samenwerkingsverbanden) en private scholingsmiddelen (branches, O&O-fondsen, cao-afspraken) op het LS te staan, behalve die van individuele bedrijven/werkgevers.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke categorieën private en publieke scholingsmiddelen zijn er waarop individuen/organisaties aanspraak kunnen maken?
- Welke van deze categorieën moeten zeker op het portaal staan?
- Wie kan gegevens over private en publieke scholingsmiddelen leveren?
- Met wie zouden daarover afspraken gemaakt moeten worden?
- Hoe kun je informatie over private en publieke scholingsmiddelen op het portaal het beste inzichtelijk maken voor de gebruiker?
- Zou je ten aanzien van publieke en private scholingsmiddelen ook criteria moeten/kunnen hanteren voor toelating tot het portaal?

- Is het mogelijk op het portaal een integraal overzicht te geven van alle publieke en private scholingsmiddelen/financieringsbronnen?

4 Welke aanbieders van opleidingen/scholing (kwaliteitscriteria/toelatingscriteria)

Uitgangspunten/vereisten:

- Het LS is in principe toegankelijk voor alle aanbieders, maar in de praktijk moeten aanbieders wel aan (minimale) kwaliteitscriteria voldoen. We gaan dus niet uit van een high-trustmodel.
- De kwaliteit van alle publieke aanbieders (reguliere onderwijsinstellingen) is geborgd via NVAO en Inspectie van het Onderwijs. Dus alle publieke aanbieders hebben zonder meer toegang tot het LS.
- Private aanbieders hebben toegang tot het LS als ze kunnen aantonen dat ze aan bepaalde kwaliteitsvereisten voldoen op basis van keurmerken, certificering e.d.
 - private aanbieders die in het scholingsregister van de STAP-regeling staan krijgen sowieso toegang tot het LS. Dit zijn aanbieders met een NRTO-keurmerk, aanbieders die gevalideerd zijn door het NLQF, EVC-aanbieders en branche-erkende opleiders/organisaties)
 - private aanbieders die voldoen aan andere gangbare keurmerken in de private opleidingsmarkt die niet bij STAP worden gehanteerd, krijgen ook toegang.
- Private aanbieders die niet aan bovenstaande kwaliteitscriteria kunnen voldoen, krijgen via het LS informatie over welke stappen ze moeten zetten om aan deze criteria te voldoen.
- Het LS gaat niet als poortwachter fungeren om de kwaliteit van aanbieders te controleren, bijvoorbeeld met een commissie van deskundigen.
- Er komen alleen aanbieders gevestigd in NL op het LS.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke keurmerken, vormen van certificering e.d. zijn er (buiten die bij STAP gehanteerd worden) in de private opleidingsmarkt en zijn deze bruikbaar als toelatingscriterium (denk aan ISO-certificering, CEDEO)?
- Zijn er buiten deze kwaliteitscriteria andere criteria die je zou kunnen hanteren?
- Kun je een voorlopige plaatsing (proeftijd) op het LS hanteren voor aanbieders die nog niet aan de kwaliteitscriteria voldoen?
- Hoe ga je om met aanbieders die niet aan de kwaliteitscriteria voldoen, maar wel kwalitatief goede en arbeidsmarktrelevante opleidingen/scholing verzorgen?
- Is het werken met kwaliteitscriteria nadelig voor kleine aanbieders/eenpitters en welk deel van de opleidingsmarkt mis je dan?
- Als je niet alle private aanbieders toelaat, dan kun je niet waarmaken dat je met het portaal een integraal overzicht geeft.
 - Is dat problematisch c.q. nadelig voor de gebruiker?

- Levert dat problemen op voor de toegevoegde waarde van het LS?

5 Functioneel #1

Uitgangspunten/vereisten

- Het is belangrijk dat het LS zo wordt ingericht dat het voor alle NL-burgers gemakkelijk te gebruiken is. Qua gebruikersvriendelijkheid (slimme zoekfuncties, snelle filtering, intuïtief e.d., met weinig 'klikken' een resultaat/antwoord) moet het LS minstens zo goed zijn als de beste portals/websites op de markt.
- Dit betekent dat het LS in ieder geval voor de meest kwetsbare groepen gebruiksvriendelijk moet zijn, zoals degenen met beperkte digitale vaardigheden en (zeer) laagopgeleiden. Hierbij rekening houden met eventuele wettelijk eisen die aan websites van de overheid gesteld worden.
- Het voorgaande betekent niet dat geen rekening gehouden hoeft te worden met hoger opgeleiden; ook zij kunnen problemen ervaren bij het zoeken naar informatie.
- Voor het LS is het zaak doelgroepen te formuleren in relatie tot het gebruik van en de navigatie binnen het LS en de wijze waarop gegevens gepresenteerd worden.
- Voor deze doelgroepen moeten corresponderende gebruikersprofielen (personae/user stories) en klantreizen (customer journeys) opgesteld worden.
- Op de startpagina van het LS zou meteen een filtering moeten plaatsvinden op basis van deze gebruikersprofielen (knoppen) zodat de gebruiker snel zijn eigen klantreis kan starten.
- Voor het bepalen van de gebruikersprofielen en klantreizen is het nodig dat we te weten komen hoe verschillende doelgroepen zoeken (zoekgedrag), wat hun informatiebehoefte en ondersteuningsbehoefte is.
- Qua functionaliteit moet het LS ook goed bruikbaar zijn voor werkgevers, loopbaanadviseurs e.d.; zij zijn niet op zoek naar scholing maar het LS moet ook voor hen toegevoegde waarde hebben bij de ondersteuning/advisering van werknemers, cliënten.
- Een vorm van gepersonaliseerd zoeken op het LS moet mogelijk zijn. Daarbij is het van belang dat de door de gebruiker ingevoerde gegevens (bijvoorbeeld opleiding, beroep, branche, arbeidsmarktstatus) na de zoeksessie meteen gewist worden.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke doelgroepen zou je in relatie tot de functies van het LS moeten onderscheiden?
- Welke kenmerken zijn belangrijk bij het maken van het onderscheid tussen doelgroepen (bijvoorbeeld opleidingsniveau)?
- Wat zouden dan de belangrijkste klantreizen (customer journeys) en user stories kunnen zijn?
- Wat zijn hun (informatie)behoeften? Wat is voor hen belangrijk om te weten en wat is minder belangrijk?

- Welke ondersteuningsbehoefte hebben de verschillende doelgroepen c.q. kan gekoppeld worden aan de verschillende gebruikersprofielen?
- Rol van professional; hoe gaan zij het portaal gebruiken en in welke vorm, wat is voor hen belangrijk?
- Hoe zorg je ervoor dat de gebruiker met een beperkt aantal 'klikken' het antwoord op zijn/haar vraag krijgt?

6 Functioneel #2

Vragen

- Hoe kom je als burger op het portaal? (denk aan: Google, andere zoekmachines, via loopbaanadviseurs, etc.)
- Heeft een interactieve vraag-antwoord functie ("chat") met de bezoeker van het portaal toegevoegde waarde? Zo ja, met welk doel?
- Is ondersteuning voor andere talen dan Nederlands nodig?
- Moet het portaal alleen een website zijn of is ook een mobiele App wenselijk?
- Moet de informatie op het portaal herbruikbaar zijn voor de eigen organisatie?
- Welke bijzondere (wettelijke) eisen zijn er rondom toegankelijkheid (AAA-laaggeletterdheid)?
- Moet je vanuit 'mobile firsts' het portaal ontwikkelen en zo ja, waarom?
- Welke filtering moet er mogelijk zijn?
- Hoe kan je op een slimme manier kunnen doorverwijzen, m.a.w. hoe kan het portaal ervoor zorgen dat de gebruiker sneller een antwoord krijgt op zijn vraag dan in de huidige situatie?
- Is het van belang dat er een meekijkfunctie aangeboden wordt?
- Hoeveel gebruikers worden er verwacht en wat betekent dit voor de inrichting van het LS?
- Zijn er ideeën over de rol van redactie i.v.m. bijvoorbeeld ongestructureerde data en het verwerken/gebruiken ervan?
- Welke eigen content krijgt de site?

7 Kwaliteit van data, gegevens en de aanlevering

Vragen

- Hoe zie je toe op de kwaliteit, tijdigheid en betrouwbaarheid van de data/informatie?
- Is het nodig om de informatie te verversen? Zo ja, hoe vaak?
- Hoe controleren wij de actualiteit van gegevens?
- Zijn er standaarden voor de uitwisseling van gegevens rondom opleidingen?

8 Loopbaanbegeleiders en bemiddelaars

Uitgangspunten

- Het LS gaat doorverwijzen naar (websites/portals) van loopbaanbegeleiders c.q. organisaties die werkzaam zijn op dat terrein, niet alleen naar (semi) publieke voorzieningen als de Leerwerkloketten maar ook naar private aanbieders.
- Aan de private loopbaanbegeleiders worden wel kwaliteitscriteria gesteld, (bijvoorbeeld lid van een brancheorganisatie, certificering e.d.).
- Het LS verwijst dus niet door naar alle (websites van) loopbaanbegeleiders, loopbaancoaches e.d.

Vragen

- Wel/niet eens met bovenstaande uitgangspunten/vereisten?
- Welke kwaliteitscriteria bestaan er voor private loopbaanbegeleiders en bemiddelaars?
 - En welke daarvan zijn bruikbaar?
- Wat is het risico van marktverstoring als je maar een deel van de loopbaanbegeleiders en bemiddelaars tot het LS toelaat?
- Hoe baken je de doelgroep van aanbieders van dit soort diensten af?

9 Toegevoegde waarde en positionering LS

Vragen

- Wat is voor jouw organisatie de toegevoegde waarde van het portaal.
- Zijn er criteria voor het slagen van het LS, wanneer is het LS geslaagd?
- Wat is de relatie van het LS met andere reeds bestaande (publieke en private) portalen en welke daarvan zijn het meest belangrijk/een voorbeeld voor het LS?
- Hoe kan het LS zich onderscheiden van de andere websites/portalen?
- Voor welke gebruikersgroepen kan het LS met name toegevoegde waarde hebben?
- Heeft het toevoegen van data over arbeidsmarktkansen toegevoegde waarde?

Uitgangspunten

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 29 januari 2021

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	18-01-2021	concept	Eerste opzet
0.2	10.2.e	19-01-2021	concept	Aanvullingen 10.2.e 10.2.e en 10.2.e 10.2.e verwerkt
0.3	10.2.e	27-01-2021	concept	Aanvullingen 10.2.e en 10... 10.2.e verwerkt
0.8	10.2.e	28-01-2021	concept	Review 10.2.e 10.2.e, 10... 10.2.e, 10.2.e 10.2.e en 10.2.e verwerkt.
0.9	10.2.e	29-01-2021	concept	Laatste aanvullingen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Over dit document	4
2	Terminologie en afkortingen.....	4
3	Uitgangspunten	4

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Dit document is opgesteld met in achtname van het MVP zoals beschreven in het programmaplan versie 0.1 en de middels workshops verzamelde input van de experts. Doel van dit document is het vaststellen van de uitgangspunten en aannames waarop de verschillende producten uit de voorfase zijn gebaseerd. Tevens zijn de gehanteerde termen en afkortingen opgenomen.

2 Terminologie en afkortingen

Term/afkorting	Toelichting
Data	De daadwerkelijk inhoud van een gegevensbron
Gebruiker of gebruikers	De bezoeker(s) van het Landelijk Scholingsportaal
Gegevensbronnen	Externe bronnen zoals EDU-DEX en RIO
Loopbaanprofessionals	Hiermee worden o.a. de volgende beroepen mee bedoeld: loopbaanbemiddelaar, loopbaanadviseur en bemiddelaar.
LS	Landelijk Scholingsportaal
MVP	Minimum viable product
Scholingsaanbod	Een verzameling van de scholingsvormen zoals opleiding, cursus en training.

3 Uitgangspunten

Volgnummer	Uitgangspunt
U01	Het LS gebruikt uitsluitend authentieke gegevens uit externe registraties om aanbod over scholing, scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals vindbaar te maken.
U02	Het LS geeft gebruiker naast algemene beknopte informatie een samenhangend overzicht van het scholingsaanbod en doorverwijzingen naar verstrekkers van scholingsmiddelen waarmee dit eventueel gefinancierd kan worden. Deze kunnen zich zowel in het publieke als ook in het private domein bevinden.
U03	Gebruiker kan niet direct via het LS inschrijven of betalen voor scholing. Deze wordt daartoe doorverwezen naar een aanbieder van scholing.

Volgnummer	Uitgangspunt
U04	Het LS biedt gebruiker een overzicht van loopbaanprofessionals die kunnen ondersteunen (bij keuzes) op het gebied van loopbaan en scholing (zie U14, U15 en U16).
U05	Het LS ondersteunt alle Nederlandse burgers die op zoek zijn naar scholing en houdt daarbij rekening met de wettelijke vereisten qua taalgebruik en begrijpelijkheid.
U06	Het LS legt geen niet-publieke persoonsgegevens vast van gebruikers, dan wel aanbieders van scholing, verstrekkers van scholingsmiddelen en/of loopbaanprofessionals.
U07	Het LS staat toe dat er per soort registratie (scholing, scholingsmiddelen en loopbaanprofessionals) één of meerdere externe registraties gekoppeld kunnen worden.
U08	Redactionele content zoals beknopte inhoudelijke informatie en systeemmededelingen wordt uitsluitend door de beheerorganisatie onderhouden middels een geïntegreerd(e) CMS systeem/koppeling.
U09	De beheerorganisatie ziet toe op juiste werking van het systeem en draagt er zorg voor dat naast het aansluiten van externe registraties ook periodiek gecontroleerd wordt of de administratie ten aanzien van de externe registraties nog actueel zijn.
U10	De beheerorganisatie kan met behulp van het LS gebruiksgegevens genereren zodat er op bestuurlijk niveau bijgestuurd kan worden op basis van concrete cijfers.
U13	Het LS respecteert de kwaliteitscriteria die door de verschillende externe registraties gehanteerd worden. Zij geeft, waar deze criteria in de gegevens voorkomen, weer welke gelden maar legt vooralsnog geen additionele kwaliteitscriteria op.
U14	Het LS biedt beknopte algemene informatie over loopbaanbegeleiding.
U15	Het LS biedt verwijzing naar websites van organisaties waar burgers terecht kunnen voor informatie over loopbaanbegeleiding en/of die eventuele vragen van burgers kunnen beantwoorden over loopbaanbegeleiding (denk aan websites van vakbonden, werkgeversorganisaties, beroepsverenigingen, brancheorganisaties, leerwerkloketten e.d.).
U16	Het LS biedt verwijzing via directe links naar websites van individuele loopbaanbegeleiders c.q. loopbaanbegeleidingsbureaus. Daarbij moet het mogelijk zijn dat de gebruiker een loopbaanadviseur/-bureau kan

Volgnummer	Uitgangspunt
	<p>selecteren op basis van regio, liefst visueel op een kaart van NL (te hanteren regio-indeling nog nader bezien, er bestaan verschillende regio-indelingen). Op de websites van individuele loopbaanbegeleiders (dus buiten het LS om) kan de gebruiker de contactgegevens vinden van de loopbaanbegeleider om vervolgens contact met hem/haar op te nemen (telefonisch, e-mail, door zich aan te melden of in te schrijven op de website).</p>

Verkenning Globaal datamodel Landelijk Scholingsportaal

Voorfase Landelijk Scholingsportaal

Versie 0.9, 27 januari 2021

Management samenvatting

Het Landelijk Scholingsportaal wordt een verzamelplaats voor informatie uit verschillende bronnen over:

- Opleidingen
- Financieringsbronnen
- Doorverwijzing naar loopbaanprofessionals (adviseurs en bemiddelaars)

Als onderdeel van de voorfase van het programma Landelijk Scholingsportaal zijn de wensen van belanghebbenden geïnventariseerd voor wat betreft de informatie op het portaal. Deze wensen komen enerzijds voort uit de gebruikersbehoeften en anderzijds ter ondersteuning van de beoogde functionaliteit.

Naast de gebruikerswensen is een aantal informatiebronnen onderzocht: in hoeverre bieden zij de benodigde informatie? Voor opleidingen waren dat EDU-DEX en de Registratie Opleidingen en Instellingen (RIO). Voor financieringsbronnen was dat vindsubsidies.nl. Voor loopbaanprofessionals is nog geen bron gevonden, en zal een afweging moeten worden gemaakt welke criteria gehanteerd gaan worden om verwijzingen naar specifieke loopbaanprofessionals al dan niet op te nemen op het portaal.

Geen van de onderzochte bronnen bevat een compleet overzicht van alle opleidingen of financieringsbronnen. Ook voor wat betreft de informatie zelf, en dan met name 'aanknopingspunten' voor het Landelijk Scholingsportaal (bijvoorbeeld om te gebruiken als zoekfilter) zijn de bronnen niet volledig. Zo zijn bijvoorbeeld de mogelijkheden om opleidingen en financieringsbronnen aan specifieke gebruikerskenmerken als leeftijd of werkstatus te koppelen vrij beperkt.

Een verder onderzoek van de daadwerkelijke data is dan ook nodig om uitsluitsel te geven over de bruikbaarheid van de bronnen. Zowel qua breedte als diepte zijn er echter door de bronhouders reeds ontwikkelingen gepland of is er bereidheid om mee te werken ten behoeve van aansluiting op het Landelijk Scholingsportaal.

Conceptueel sluiten de wensen en de bronnen goed op elkaar aan. Uit de wensen en bronnen is een eerste globaal datamodel ofwel 'conceptueel informatiemodel' gedestilleerd dat zou kunnen dienen als basis voor een eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal. Dit informatiemodel dient te worden getoetst bij de belanghebbenden: is dit inderdaad wenselijk en voldoende? Ook kan het worden gebruikt bij een nader onderzoek van de daadwerkelijke data uit de bronnen: kunnen zij inderdaad de benodigde informatie leveren? Beide stappen leiden tot een meer aangescherpt, logisch informatiemodel.

Daar waar de bronnen onvoldoende bruikbare informatie bevatten kan samen met de bronhouders gekeken worden naar de mogelijkheden om het aanbod uit te breiden, of gezocht worden naar alternatieve, aanvullende bronnen.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Over dit document.....	5
1.2	Doelgroep	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Welke informatie is gewenst?	6
2.1	Over opleiders en opleidingen	6
2.2	Over financieringsbronnen.....	8
2.3	Over loopbaanprofessionals	9
3	Wat bieden de bronnen?	11
3.1	Waarom deze bronnen?	11
3.2	Welke informatie biedt EDU-DEX?	11
3.2.1	Over Instellingen.....	12
3.2.2	Over opleidingen	12
3.3	Welke informatie biedt RIO?	14
3.4	Welke informatie biedt vindsubsidies.nl?	17
4	Globaal datamodel	19
5	Conclusies en aanbevelingen.....	23
	Bijlagen	25
A.	Terminologie en afkortingen.....	25
B.	Bronnen	26
C.	De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.....	28

Revisiehistorie

Versie	Auteur	Datum	Status	Opmerkingen
0.1	10.2.e	19-1-2021	concept	Eerste versie voor interne review
0.2	10.2.e	21-1-2021	concept	Eerste reviewcommentaar verwerkt bevindingen uit recente gesprekken EDU-DEX en vindsubsidies verwerkt
0.21	10.2.e	25-1-2021	concept	Opmaak gecorrigeerd en kleine aanpassing m.b.t. RIO/VO, auteur aangepast
0.9	10.2.e	27-1-2021	concept	Reviewcommentaar verwerkt

Verzendlijst

Naam	Organisatie	Functie/rol
10.2.e	Ministerie van OCW	Opdrachtgever
10.2.e	Ministerie van OCW	Product owner
10.2.e	ICTU	Gedelegeerd opdrachtgever
10.2.e	ICTU	Projectleider
10.2.e	ICTU	Software delivery manager

Template versie

Versie 2.1.0, 02-09-2020

1 Inleiding

1.1 Over dit document

Het Landelijk Scholingsportaal wordt een verzamelplaats voor informatie uit verschillende bronnen over:

- Opleidingen
- Financieringsbronnen
- Doorverwijzing naar loopbaanprofessionals (adviseurs en bemiddelaars)

Om tot een datamodel voor het Landelijk Scholingsportaal te komen is een beeld nodig van zowel de informatiebehoefte op deze drie gebieden (welke informatie hebben gebruikers nodig en is nodig om het portaal juist te laten werken), als het aanbod van informatie door de bronnen – er van uit gaand dat de benodigde informatie uit externe bronnen wordt verkregen.

In dit document wordt het resultaat gepresenteerd van een initiële verkenning van zowel de gewenste informatie als het aanbod van een aantal bronnen: de Registratie Instellingen en Opleidingen van DUO (waarin momenteel het VO en bekostigde MBO zijn opgenomen) en EDU-DEX (met informatie over +- 55.000 opleidingen). Voor de financieringsbronnen is gekeken naar vindsubsidies.nl. Voor loopbaanprofessionals is slechts de gewenste informatie verkend; het aanbod van informatie over dit onderwerp is dermate heterogeen en versnipperd dat een verdere verkenning en/of organisatie van het werkveld gewenst is.

Door het matchen van vraag en aanbod ontstaat een eerste, globaal datamodel ofwel conceptueel informatiemodel. Met dit model kan een discussie in meer detail gestart worden over welke informatie het scholingsportaal moet gaan verwerken, hoe haalbaar dat is gezien de beschikbare bronnen en wat er eventueel nog moet gebeuren om ontbrekende informatie toch in het scholingsportaal te krijgen.

1.2 Doelgroep

Dit document is met name gericht op informatieprofessionals van de diverse stakeholders van het Landelijk Scholingsportaal.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beschreven welke wensen zijn geuit over de informatie in het Landelijk Scholingsportaal: over opleiders en opleidingen, financieringsbronnen en doorverwijzing naar loopbaanprofessionals. Hoofdstuk 3 beschrijft de informatie uit drie bronnen: EDU-DEX en RIO voor opleiders en opleidingen en vindsubsidies.nl voor financieringsbronnen. In hoofdstuk 4 wordt een globaal datamodel gepresenteerd. Hoofdstuk 5 bevat een aantal conclusies en aanbevelingen op basis van de verkenning.

2 Welke informatie is gewenst?

2.1 Over opleiders en opleidingen

Het Landelijk Scholingsportaal biedt gebruikers bepaalde informatie over opleiders en opleidingen. Daarnaast is ook voor het realiseren van bepaalde functionaliteiten (zoals filtering van zoekresultaten) informatie (metadata) nodig. Uit de antwoorden van de experts op de themavragen konden de volgende wensen m.b.t. informatie worden ontleed. Uiteraard zijn deze wensen in een vrije vorm en onder verschillende benamingen geformuleerd.

Algemene informatie

- Taal van de informatie (bv Nederlands, Engels, Duits, Pools, Marokkaans) – wat inhoudt dat ook alle onderstaande informatie in meerdere talen beschikbaar moet zijn
- Actualiteit / datum van de informatie

Informatie over de aanbieder/opleider

- (Begrijpelijke) beschrijving
- Logo
- Doorverwijzing naar de website
- Erkenning/Accreditatie
- Erkenning door branche
- Keurmerk, bijvoorbeeld NRTD, CRKBO, SBB erkenning, cedeo, VCA, vakwijs, ISO-9001, eventueel met logo
- Beoordeling / waardering instelling

Informatie over de opleiding

- Naam van de opleiding
- Synoniemen/afkortingen
- (Begrijpelijke) beschrijving van de inhoud
- Erkenning (o.a. door de branche)
- Taal van de opleiding
- Inhoud
- Varianten
- Classificatie, bijvoorbeeld:
 - Sector
 - Vakgebied
 - Soft-skills
 - Domein
 - Thema
- Opleidingsniveau
- Aanwezigheid studiebegeleiding
- Beoordeling / waardering van de opleiding

Resultaat

- Status bij succesvolle afronding, bijvoorbeeld:
 - (overheids-)erkend diploma

- (deel-)certificaat (bijvoorbeeld branche-certificaat)
 - Waardedocument
 - Instellingsverklaring
 - MBO-verklaring
 - Praktijkverklaring
- Doorgroeimogelijkheden
- Stagekansen
- Beroepsperspectieven
- Arbeidsmarktrelevantie (informatie van o.a. UWV, KiesMBO, S-BB)
- Arbeidsmarktkansen (informatie van UWV)/kansrijkheid van beroep
- Salarisindicatie

Onderwijs/leervorm

- Regionaal, specifieke locatie of online (of combinatie)
- Theoretisch/praktijk
- Leerwegen, bijvoorbeeld:
 - BOL
 - BBL
 - Derde leerweg
- Duaal/deeltijd/voltyd
- Lesmethode, bijvoorbeeld:
 - Persoonlijke ontwikkeling
 - Vaktraining
 - Cursus

Studielast

- Opleidingsduur (exact of in termen van 'kort/lang')
- Studiebelasting (uren per week)

Financiën

- Totale kostenplaatje
- Publieke financiering mogelijk ja/nee (met link naar financieringsmogelijkheden)
- Subsidiemogelijkheden

Studieplanning

- Startmomenten/startdata
- Opleidingstijden (overdag/avonduren/weekend)
- Belangrijkste taken
- Belangrijkste vakken

Toelating

- Ingangsvoorwaarden/Toegangseisen
- Vooropleiding
- (Denk-)niveau
- Specifieke eisen (bijvoorbeeld rijbewijs, VOG)

Hiervan werden als metadata, bijvoorbeeld ten behoeve van zoeken en filteren, genoemd:

- Locatie
- Startmomenten
- Studielast
- Niveau
- Erkenning/keurmerk (opleiding of opleider)
- Sector/vakgebied/domein/thema
- Leervormen
- Opleidingstijden

2.2 Over financieringsbronnen

Er zijn vele publieke en private vormen van financiering denkbaar, die heel divers van aard zijn. Te denken is aan:

- O&O fondsen
- A&O fondsen
- Werkgeversregelingen
- CAO afspraken
- Gemeentelijke subsidies en regelingen
- provinciale subsidies en regelingen
- Landelijke subsidies en regelingen
- EU subsidies en regelingen
- Belastingvoordelen
- Overige

Ook is er niet één plaats waar informatie over al deze vormen van financiering gebundeld is. Gezien de diversiteit en een gebrek aan eenduidige, meer complete bronnen zoals bij de opleidingen, ligt het voor de hand dat het Landelijk Scholingsportaal niet zozeer zelf alle informatie over de financieringsbronnen bevat, maar vanuit de situatie van de gebruiker kan *doorverwijzen* naar de juiste informatie. Dat kan bijvoorbeeld een website zijn, maar ook bijvoorbeeld een suggestie om bij werkgever of branchevereniging te informeren naar de mogelijkheden. Ook zullen niet alle voorwaarden voor financiering geautomatiseerd getoetst kunnen worden binnen het Landelijk Scholingsportaal. Het betreft dus in veel gevallen een suggestie.

Door de domeinexperts werden de volgende kenmerken genoemd die mogelijk relevant zijn om op te nemen in het Landelijk Scholingsportaal:

- Naam/titel
- (Begrijpelijke) beschrijving
- Voorwaarden
- Regio
- Doorverwijzing naar detailinformatie
- Doorverwijzing naar de aanvraag
- Actualiteit / datum van de informatie
- Taal van de informatie
- Bijdrage aan opleider, de werkgever of aan de student zelf
- Beoordeling / waardering financieringsbron

Om de relevante financieringsbronnen voor een gebruikerssituatie te kunnen bepalen zijn (concrete) aanknopingspunten of 'haakjes' nodig. Daarbij is een onderscheid te maken tussen:

- Een bepaald gebruikerskenmerk (bijvoorbeeld leeftijd, geslacht, regio, werkend/werkloos, statushouderschap)¹
- Een bepaalde sector/branche (bijvoorbeeld: metaalbewerking, zorg, horeca)
- Een opleiding van een aanbieder met een bepaald keurmerk (bijvoorbeeld: NRTO-keurmerk voor STAP budget)
- Kenmerken van een specifieke opleiding (bijvoorbeeld startdatum/inschrijfdatum, kosten)

Op basis hiervan moet het Scholingsportaal die financieringsbronnen tonen die relevant zijn voor de situatie waar de gebruiker in is geïnteresseerd. Een compleet overzicht van welke aanknopingspunten hier gewenst zijn, zal moeten blijken uit verder onderzoek.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de informatie uit de bronnen gestructureerd (geen 'vrije tekst') en eenduidig is. Zo moet er consensus zijn over welke waardenlijsten worden gehanteerd voor de verschillende kenmerken, zoals de branche of regio.

Het zou goed zijn als voor elk soort financiering een informatiebron zou bestaan die het Landelijk Scholingsportaal kan voeden met gestructureerde informatie (zowel de kenmerken als de aanknopingspunten), waarbij in ieder geval de bovenstaande informatie wordt geleverd. Gezien de grote diversiteit van de informatie is het echter ook denkbaar dat een deel hiervan door middel van een vakbekwame redactie wordt ingevoerd en onderhouden.

2.3 Over loopbaanprofessionals

Ook loopbaanprofessionals zijn er in vele vormen, zowel publiek als privaat. Net als bij de opleiders en opleidingen verdient het aanbeveling om alleen die partijen toe te staan die aangesloten zijn bij een beroepsvereniging en/of een bepaalde erkenning of status hebben – een 'hard' criterium om wel of niet toegelaten te worden op het Landelijk Scholingsportaal. Een mogelijk alternatief is het toelaten van ook alle andere loopbaanprofessionals, maar dan wel voorzien van de aantekening dat zij geen formele erkenning hebben of lid zijn van een beroepsvereniging.

Door de experts worden de volgende keurmerken of verenigingen genoemd:

- Cedeo
- ISO 27001
- Noloc
- Oval
- Blik op werk
- UWV-geaccrediteerd

¹ dit zijn gevoelige persoonsgegevens. Het al dan niet gebruiken hiervan in het Landelijk Scholingsportaal dient door de beleidsopdrachtgever zorgvuldig te worden afgewogen tegen de mogelijke privacyrisico's

Informatie over deze loopbaanprofessionals zou dan ook vooral bij deze partijen gehaald moeten worden. Daarnaast kunnen ook vakbonden, werkgeversorganisaties en bijvoorbeeld leerwerkloketten ondersteuning bieden.

Indien ook loopbaanprofessionals mogen deelnemen zonder bijvoorbeeld erkenning of lidmaatschap van een vereniging dan zou de Kamer van Koophandel mogelijk als bron kunnen dienen.

Complicerende factor bij loopbaanprofessionals is dat het vaak gaat om individuele personen en dus persoonsgegevens, wat het delen van informatie bemoeilijkt vanwege privacywetgeving.

Welke informatie over loopbaanprofessionals het Landelijk Scholingsportaal moet omvatten is wederom tweeledig: enerzijds dient het voldoende informatie te zijn om de gebruiker een beeld te geven over de loopbaanprofessional, anderzijds dient er voldoende informatie te zijn om de juiste partij voor te stellen voor de situatie waarin de gebruiker zich bevindt: de aanknopingspunten. Hierbij kan worden gedacht aan de volgende kenmerken:

- Naam
- Korte beschrijving
- Soort loopbaanprofessionals (bijvoorbeeld jobcoach, leerwerkloket)
- Link naar de website en/of social media
- Contactgegevens
- Specialisatie (bijvoorbeeld re-integratie, outplacement, counseling)
- Locatie/regio
- Tarieven
- Branche/sector
- Beoordeling / waardering loopbaanbegeleider
- Actualiteit / datum van de informatie
- Taal van de informatie
- Keurmerken/certificaten
- Lidmaatschap van branche/beroepsvereniging

Het is mogelijk om hierbij een onderscheid aan te brengen tussen informatie die daadwerkelijk op het Landelijk Scholingsportaal wordt gebruikt en informatie die op de website van de loopbaanprofessional zelf te vinden is. Zo kan het een optie zijn om in eerste instantie slechts de regio en eventueel sector als aanknopingspunt te gebruiken en bijvoorbeeld de contactgegevens op de website van de aanbieder te laten.

3 Wat bieden de bronnen?

3.1 Waarom deze bronnen?

Tijdens de voorfase is met name gekeken naar twee mogelijke externe bronnen voor informatie over opleiders en opleidingen: RIO en EDU-DEX. Voor financieringsbronnen is gekeken naar de website vindsubsidies.nl en de mogelijkheden die RIO biedt.

Er is gekozen voor het werken met externe bronnen omdat het inrichten van een eigen register voor opleiders en opleidingen binnen het Landelijk Scholingsportaal de scope van het project overstijgt. Daarnaast dekken de bestaande bronnen al een groot deel van de bestaande opleiders en opleidingen af (of zullen dat in de toekomst doen).

Uiteraard kunnen ook andere externe bronnen worden verkend, maar zowel RIO als via EDU-DEX geven aan dat zij in principe informatie alle opleiders en opleidingen kunnen bieden.

RIO kan technisch gezien gebruikt worden door alle soorten opleiders (met enige erkenning), niet alleen de huidige (bekostigde deel MBO en het VO). RIO werkt ook actief aan het uitbreiden van het aanbod door middel van het ontwikkelen van specifieke sectormodellen en daarnaast het opnemen van alle gecertificeerde opleiders en opleidingen ten behoeve van de uitvoering van de STAP-regeling. Deze ontwikkelingen zijn in gang gezet en leveren naar verwachting in Q4 2021 resultaat op.

EDU-DEX geeft aan dat het de ambitie heeft ook de publieke opleidingen te gaan verwerken (via een import vanuit RIO). Bovendien wordt EDU-DEX door opleiders gezien als een laagdrempelige manier om hun content te delen, waardoor ook kleinere aanbieders eenvoudig kunnen aansluiten.

Het lijkt daarom zinvol om te concentreren op deze twee bronnen voor opleiders en opleidingen en het 'aansluiten' van bronnen niet zozeer in het Landelijk Scholingsportaal zelf te doen, maar via deze registers. Op deze manier hoeft het Landelijk Scholingsportaal ook geen 'poortwachtersfunctie' te vervullen door te bepalen welke bronnen wel en niet mogen aansluiten, maar kan op basis van (technische) criteria bepaald worden welke content wel en welke niet wordt ingelezen.

Voor de financieringsbronnen geldt dat vindsubsidies een bron is die zeker mogelijkheden biedt. Hoewel het aanbod verre van volledig is, is er nadrukkelijk een wens om de dekking uit te breiden.

3.2 Welke informatie biedt EDU-DEX?

In EDU-DEX staan gegevens over instellingen en hun opleidingen. Dit betreft momenteel hoofdzakelijk private instellingen, maar er wordt gewerkt aan uitbreiding met het publieke aanbod. Instellingen leveren deze informatie op verschillende manieren aan (XML, Excel, handmatige invoer). Opvallend daarbij is dat het EDU-DEX systeem veel vrijheden kent: veel informatie is niet-verplicht, en in veel gevallen 'free format'. Er vindt geen centrale redactie plaats van content, en deze zal dan ook erg divers van aard zijn.

Ook opvallend is dat voor wat betreft de inhoudelijke kwaliteit vertrouwd wordt op de instellingen zelf. Bijvoorbeeld wordt aan de aanleverende instelling zelf gevraagd welke accreditaties van toepassing zijn (wat uiteraard achteraf kan worden betwist).

Aanbieders hebben de mogelijkheid een houdbaarheidsdatum, wijzigingsdatum en een contactpersoon voor de informatie te specificeren.

Opleiders vullen EDU-DEX door middel van zelf gepubliceerde XML bestanden of handmatige invoer in een eenvoudige applicatie.

Opvallend is dat in EDU-DEX een onderscheid wordt gemaakt tussen opleidingen in het algemeen en specifieke 'instanties', cohorten of startmomenten van een opleiding. Bij het inrichten van de zoekfunctionaliteiten dient hier rekening mee te worden gehouden.

3.2.1 Over Instellingen

Over instellingen kunnen in EDU-DEX de volgende kenmerken worden uitgewisseld:

- identificatie van de instelling
- adresgegevens van vestigingslocaties
- Kwaliteitskeurmerken en accreditaties van de organisatie
- Contactpersonen
- Docenten (slechts summier gevuld)

3.2.2 Over opleidingen

Over Opleidingen (in EDU-DEX veelal 'programma' genoemd) kan in EDU-DEX de volgende informatie worden uitgewisseld.

Veel van de informatie kan op diverse manieren worden opgenomen, bijvoorbeeld voor de opleiding in het algemeen of voor een specifiek startmoment. De meeste kenmerken zijn optioneel en free-format. Deze beide eigenschappen maken het lastig om de betreffende kenmerken op het scholingsportaal te verwerken en bijvoorbeeld te gebruiken als filter.

Deze informatie is ontleend uit de technische manual en algemene handleiding op <https://edudex.nl/support/>

- Beschrijvingen
 - Kerninformatie
 - Identificatie: de ID die de instelling zelf voor de opleiding hanteert. In combinatie met de ID van de instelling zelf is dit een unieke aanduiding
 - Duur
 - Accreditatie (welke organisatie accrediteert)
 - Certificaten/diploma's
 - Opleidingsniveau
 - Programmabeschrijving
 - Algemene beschrijving
 - Specifieke beschrijving per onderwerp (bijvoorbeeld: doelgroep, deelnemersprofiel, programma-inhoud)
 - Beschrijvingen in meerdere talen toegestaan
 - Ook opgemaakte tekst (HTML) mogelijk
 - Thema's
 - Links
 - Online leeromgeving
 - Opleidingspagina op de website van de aanbieder
 - Zoektermen

- Praktische informatie
 - Aanmelding
 - Open voor aanmelding ja/nee
 - Formeel ingangsniveau
 - Betalingsmoment
 - Hoe wordt de startdatum vastgesteld (vast of in overleg)
 - Minimum/maximum aantal deelnemers
 - Individuele deelname of alleen groepen
 - Aanvangstype (direct, in overleg, vast startmoment)
 - Toelating
 - Minimaal opleidingsniveau
 - Toelatingsprocedure (assessment, referenties, toets etc.)
 - Opleidingsvorm
 - Type opleiding (bv conferentie, webinar, examen, etc.)
 - Opleidingsduur
 - Leermethoden/werkvormen
 - Programmatijden/contactmomenten
 - Studiedruk/last
 - Talen
 - Docenten (slechts summier gevuld) en contactpersonen
 - Planning (algemeen en/of per specifieke startdatum)
 - Indeling in vakken/modules
 - Algemene programmaplanning (bijvoorbeeld: altijd in november of in het najaar)
 - Specifieke startmomenten (hard of indicatief, bijvoorbeeld 'Q3' of 'altijd in september')
 - Deadline aanmelding
 - Lesdagen
 - Start/eindtijden
 - Locatie
 - Kosten
 - Bedrag en munteenheid
 - Omschrijving
 - Geldigheid (tot welke startdatum)
 - Kostensoort (lesgeld, inschrijfgeld)
 - Korting bij betaling in een keer
 - BTW gegevens

Hoewel het systeem het nadrukkelijk mogelijk maakt, is nog onbekend in hoeverre de informatie ook in meerdere talen beschikbaar is.

Voor wat betreft de 'aanknopingspunten' geeft EDU-DEX het volgende aan:

- bij een (specifiek startmoment van een) opleiding kan een 'harde' locatie (doorgaans gemeentenaam) worden geselecteerd (d.w.z. geen vrije tekst);
- voor classificatie (branche, sector, thema) wordt gebruik gemaakt van een beperkte set waardenlijsten, en wordt verder voor de vulling gebruik gemaakt van de classificaties die de opleider zelf gebruikt; indien noodzakelijk voor het Landelijk Scholingsportaal kan eventueel een SBI code worden toegevoegd, in overleg met de (175) aanleverende opleiders;

- voor startdatums geldt dat deze, wanneer ze concreet bekend zijn, ook als 'harde' datum kunnen worden ingevuld; wanneer deze echter nog niet exact bekend zijn kan wel vrije tekst worden ingevuld zoals 'start in september' of 'Q3'.

Het verdient daarom aanbeveling om de data van EDU-DEX zorgvuldig te onderzoeken op deze aanknopingspunten.

Tot slot, naast het bovenstaande kent EDU-DEX een mechanisme om kortingen voor bepaalde afnemers ('clients') te specificeren, en kan worden aangegeven dat de informatie alleen door bepaalde afnemers is bedoeld.

3.3 Welke informatie biedt RIO?

De Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO) is in beheer bij de Dienst Uitvoering Onderwijs. Het kent een gedetailleerd informatiemodel en bevat momenteel informatie over de bekostigde mbo-opleidingen en het voortgezet onderwijs. Er zijn plannen om in 2021 het Hoger Onderwijs toe te voegen en eveneens opleiders/opleidingen van private aanbieders die een bepaalde erkenning hebben (EVC, NLQF, NRTD en branche/sector erkenning door VNO-NCW) – dit laatste vooral ten behoeve van de uitvoering van de STAP regeling vanaf 1-1-2022. RIO kan technisch gezien in principe alle soorten opleidingen aan, maar verlangt wel dat er voldaan wordt aan, door een 'erkenner' te bepalen, kwaliteitseisen.

Om aan te sluiten bij andere onderwijsstandaarden vindt afstemming plaats tussen DUO/RIO en het platform Edustandaard, waar afspraken worden gemaakt over informatie in het onderwijsveld. Uiteindelijk zal ook het RIO informatiemodel daar in beheer gaan.

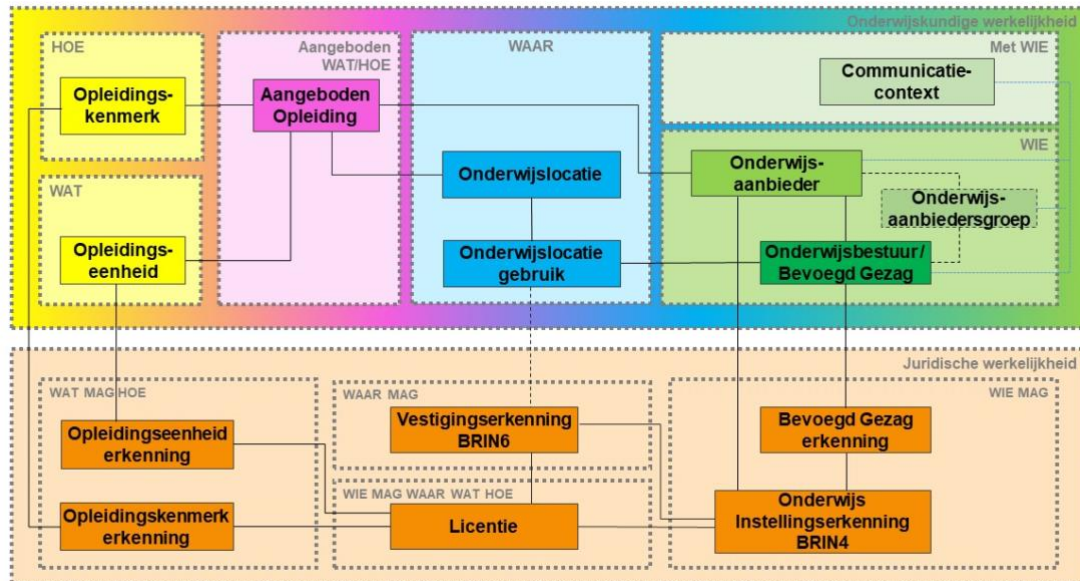
Opleiders vullen hun informatie in RIO via een machine-machine interface, een self-service portaal of (in de toekomst) via een EDU-DEX import.

In RIO wordt een onderscheid gemaakt tussen de 'juridische (of administratieve) werkelijkheid' en de 'onderwijskundige werkelijkheid'. In de administratieve werkelijkheid is bijvoorbeeld vastgelegd welke organisaties opleiders, opleidingen en locaties kunnen 'erkennen'. Momenteel wordt dit onder meer ingevuld door de Basisregistratie Instellingen (BRIN), eveneens in beheer bij DUO, waarin alle opleidingsinstellingen en vestigingserkenningen staan. Ook vindt men hier de meer generieke gegevens over opleidingen zoals de bestaande beroepsopleidingen en hun CREBO-nummers. Ook de mogelijke certificeringen en accreditaties zijn onderdeel van deze juridische werkelijkheid.

In de onderwijskundige werkelijkheid kunnen opleiders vervolgens hun organisatie beschrijven en hun aanbod aan opleidingen, daarbij refererend aan elementen uit de juridische werkelijkheid.

Het informatiemodel van RIO is, op hoofdlijnen, erg eenvoudig. Het beschrijft het wie, wat, hoe en waar van opleiders en opleidingen, zoals in onderstaande figuur weergegeven. Onderwijsvolgers kiezen voor een bepaalde opleiding (wat), in een bepaalde vorm (hoe) bij een bepaalde onderwijsaanbieder (wie) op een bepaalde plek (waar).

Ook in RIO is er een onderscheid tussen opleidingen in het algemeen en specifieke cohorten of startmomenten, wat relevant is voor de zoekfunctionaliteit van het Landelijk Scholingsportaal.

Samengevat bevat RIO de volgende informatie:

- Onderwijsaanbieder (wie)
 - Naamgegevens (o.a. internationaal)
 - Contact- en adresgegevens
 - Webadres
 - Gegevens over de organisatiestructuur van de aanbieder (scholen, colleges, vakgroepen e.d.)
 - Gegevens over het bestuur van de onderwijsaanbieder
 - Eventueel clustering in de vorm van de onderwijsaanbiedersgroep
 - Gegevens over de erkenning van de onderwijsaanbieder (momenteel alleen door OCW, later ook door externe erkenners)
- Locatie (waar)
 - Onderwijslocaties van de onderwijsaanbieder
 - Onderwijslocaties per specifieke aangeboden opleiding
 - Adresgegevens
 - BAG ID
 - Geografische gegevens (coördinaten)
 - Vestigingserkenning (referentie naar BRIN)
- Opleidingseenheden (wat)
 - Gegevens over formele/generieke opleidingen zoals CREBO (via koppeling met SBB) of later in 2021 CROHO
 - Eigen identifier
 - Namen (o.a. internationaal), afkorting
 - Relaties met andere opleidingen
 - Opleidingsdetails, zoals studielast, graad, waardedocumenten, indicatie leerwerktraject (niveauspecifiek)
 - Opleidingsgroepen
 - Opleidingserkenning, licenties

- Opleidingskenmerken (hoe), zoals:
 - onderwijsvorm (deeltijd, voltijd, duaal,)
 - onderwijskundig concept
 - instructietaal
- Aangeboden opleiding (wat/hoe)
 - Gegevens over de opleiding die door een specifieke onderwijsaanbieder wordt aangeboden
 - Namen (o.a. internationaal)
 - Begin- en einddatum
 - Aanmeldperiode
 - Eigen identifier (bijvoorbeeld een EDU-DEX ID bij import vanuit EDU-DEX)
 - Eerste instroomdatum
 - Opleidingsduur
 - Gegevens specifiek voor bepaalde niveaus (bv MBO niveau, leertraject, toelatingseisen, onderwijsconcept)
 - Voertaal
 - Website
 - Gegevens over een specifiek cohort (bijvoorbeeld leerjaar) waarin deze opleiding wordt aangeboden
 - begin/einde instroomperiode
 - Informatie over vereiste toestemming
 - deelnemersplaatsen
 - Einddatum
 - Prijs (soort en bedrag)

Aan vrijwel elk element in het informatiemodel is ook een periode toegekend om de geldigheid van de informatie in de tijd aan te duiden.

Zoals gezegd heeft DUO het plan om ook al het STAP-subsidiabel aanbod op te nemen door ook informatie over private opleiders en opleidingen te importeren, en externe 'erkenners' toe te voegen die vervolgens de opleiders kunnen accorderen in het systeem. Of een opleiding in aanmerking komt voor STAP financiering is vervolgens afleidbaar uit de kenmerken. Zo kan RIO op termijn óók als bron voor financieringsinformatie worden gebruikt voor het Landelijk Scholingsportaal.

Opvallend is ook dat dat RIO, in tegenstelling tot EDU-DEX, weinig beschrijvende teksten bevat over opleidingen. Uitgangspunt daarbij is dat deze informatie op de website van de aanbieder gevonden kan worden

Het is onduidelijk of de informatie in RIO ook in meerdere talen wordt geregistreerd. Omdat er weinig beschrijvende tekst is, is dit wellicht ook niet heel storend. Er zijn wel kenmerken voor 'internationale namen' van de opleiding en onderwijsaanbieder.

Vrijwel alle elementen (onderwijsaanbieder, aangeboden opleiding, onderwijslocatie etc.) krijgen in RIO een eigen identificerende code – een unieke betekenisloze logische sleutel. Deze komt niet overeen met een eventuele sleutel uit een externe databron (zoals EDU-DEX). Hiermee zijn bijvoorbeeld alle opleidingen die in RIO zijn opgenomen, uniek te identificeren.

Wat RIO krachtig maakt is dat het in principe alle soorten onderwijs kan bevatten. Ten behoeve van bepaalde sectoren (zoals Hoger Onderwijs) wordt het model uitgebreid met specifieke sectormodellen. Het lijkt erop dat veel bestaande standaarden zoals HOVI (voor

Hoger Onderwijs) en KOI (Kernmodel Onderwijsinformatie) geïntegreerd worden in het RIO informatiemodel.

Om te bepalen of de informatie in RIO daadwerkelijk geschikt is voor gebruik in het Landelijk Scholingsportaal (zowel voor wat betreft de breedte (dekking) als de diepte (vulling van de kenmerken) is het nodig om de daadwerkelijke informatie zorgvuldig te onderzoeken.

3.4 Welke informatie biedt vindsubsidies.nl?

Vindsubsidies.nl is een commerciële bron voor informatie over diverse subsidies, waaronder ook subsidies voor onderwijs en de arbeidsmarkt. De mensen van vindsubsidies hebben informatie aangeleverd en hun aanbod nader toegelicht tijdens een gesprek. Het lijkt een veelbelovende bron, met als voordeel dat de informatie gestructureerd is.

Hoewel blijkt dat de dekking van de informatie m.b.t. onderwijs en arbeidsmarkt beperkt is, heeft het bedrijf de ambitie om deze uit te breiden. Dit geldt met name voor regionale subsidies. A&O en O&O fondsen zijn wel vertegenwoordigd. Werkgeversregelingen en CAO-afspraken zijn niet in het aanbod opgenomen.

Enige kanttekeningen zijn het feit dat het een (klein) commercieel bedrijf betreft, en de content slechts via een betaald abonnement beschikbaar wordt gesteld.

Daarnaast is er ook bereidheid om aanpassingen te maken in de content wanneer daar vanuit het Landelijk Scholingsportaal behoefte aan is. Enkele voorbeelden hiervan:

- er is één regeling voor drie verschillende doelgroepen opgenomen als één subsidie; men is bereid deze op te splitsen als dat handiger is voor gebruik in het portaal;
- omdat het taalniveau van de teksten vrij formeel is, sluit het naar verwachting niet aan op de doelgroep van het Landelijk Scholingsportaal. Men is echter bereid om hier een redactieslag te doen;
- daar waar andere 'aanknopingspunten' nodig zijn om de informatie bruikbaar te maken voor het Landelijk Scholingsportaal, is men daartoe bereid; bijvoorbeeld het toevoegen van SBI-codes daar waar deze nog ontbreken of geheel nieuwe kenmerken als werkstatus, hoogst genoten opleiding, leeftijdsgroep of nationaliteit.

Omdat vindsubsidies.nl geen informatie over opleidingen bevat, is er ook géén link aanwezig tussen subsidies en specifieke opleidingen.

De informatie in vindsubsidies is voorzien van de volgende metadata:

- Naam van de regeling
- Afkorting
- Identifier
- Code van de verstrekker
- Doel van de regeling in één zin
- Indienprocedure
- Aanvraagtermijn (vooraf, achteraf)
- Looptijd (gestructureerd)
- Budget
- Minimale bijdrage
- Maximale bijdrage
- Werkingssfeer (Europees, nationaal, regionaal)

- Betrokken organisaties
- Application periods
 - summary (naam van de oproep)
 - reference (unieke code van de oproep)
 - samenvatting van de oproep
 - start date
 - end date
 - documents
 - tagging (business types, industries, purposes, locations)
- Specifiek voor bedrijven
 - Levensfase aanvrager (bijvoorbeeld startup)
 - Omzet
 - Aantal werknemers

Als 'aanknopingspunten' zijn met name de locaties (gemeentenamen) en industries (SBI-codes) zeer waardevol. De content kan voor het Landelijk Scholingsportaal gefilterd worden op 'purpose' arbeidsmarkt of onderwijs.

Het is nog niet bekend hoeveel van de informatie in meerdere talen beschikbaar is.

In hoeverre vindsubsidies daadwerkelijk bruikbaar is als bron kan mede bepaald worden door de daadwerkelijke content zorgvuldig te bestuderen.

4 Globaal datamodel

Met de bevindingen uit de voorgaande hoofdstukken ontstaat een globaal beeld van de informatie die het Landelijk Scholingsportaal zou kunnen gaan bevatten, en daarmee een eerste aanzet tot een globaal datamodel ofwel conceptueel informatiemodel². Zoals gesteld in het voorgaande is een nadere verkenning van de beoogde bronnen noodzakelijk om te bepalen of zij inderdaad de benodigde informatie in de juiste structuur en met de juiste kwaliteit kunnen leveren om hier invulling aan te geven. Anderzijds kan het ook gebruikt worden om bij de experts en andere stakeholders te toetsen of alle gewenste informatie is afgedekt.

Een aantal gewenste kenmerken zijn niet meegenomen in dit datamodel omdat de bronnen hier niet in voorzien (anders dan wellicht in de beschrijving) of onvoldoende gestandaardiseerde informatie bevatten. Indien gewenst kan naar deze kenmerken nader onderzoek gedaan worden samen met de bronhouders. Dit zijn:

- Vakgebied
- Soft-skills
- doorgroeimogelijkheden
- stagekansen
- beroepsperspectieven
- arbeidsmarktkansen en -relevantie
- salarisindicatie
- belangrijkste taken/vakken
- aanwezigheid studiebegeleiding
- beoordeling/waardering van de opleider en opleiding, financieringsbron en loopbaanprofessional

Kenmerken zoals relevante leeftijdsgroep, werkstatus en statushouder zijn hierin ook niet meegenomen omdat de bronnen hier momenteel onvoldoende aanknopingspunten bieden.

Indien deze kenmerken toch gewenst zijn (in het minimal viable product) is een nadere verkenning nodig.

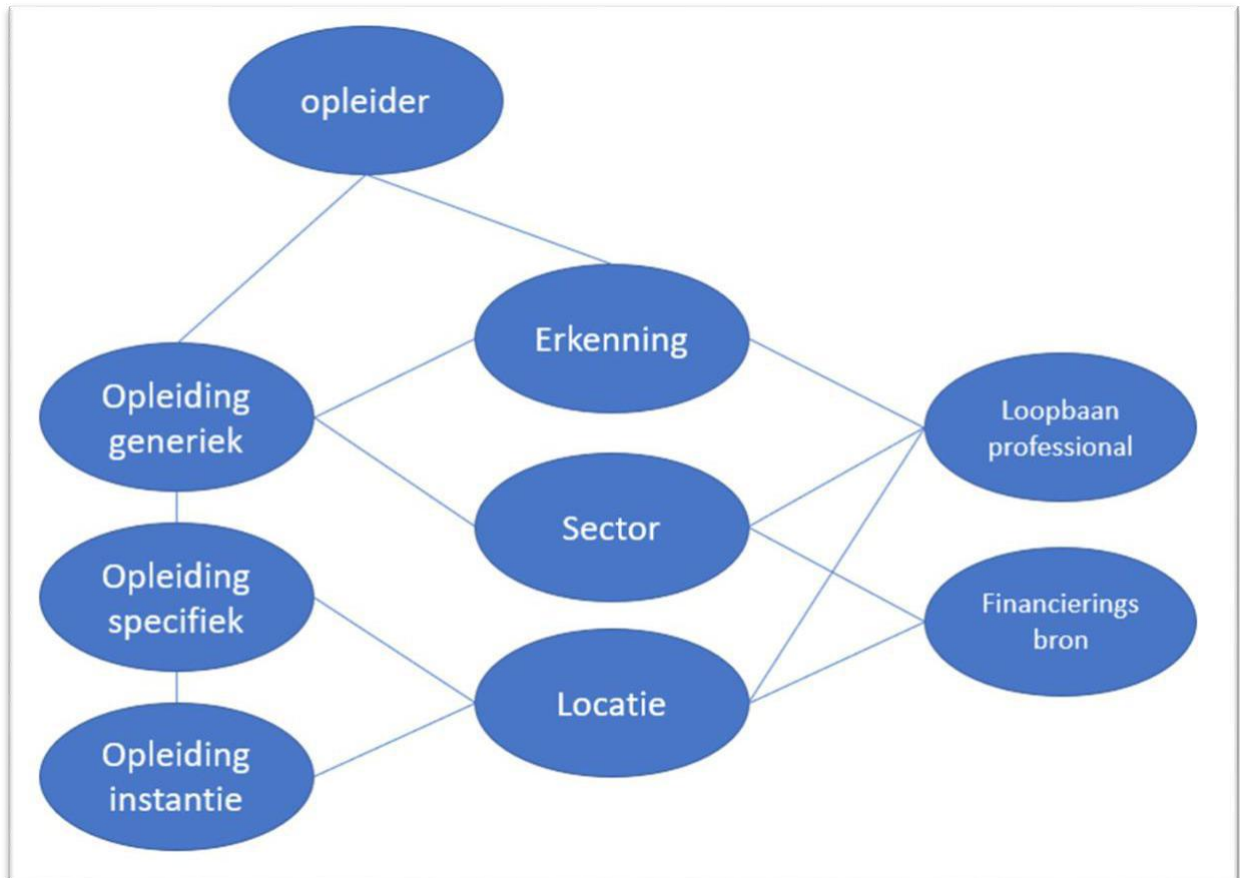
In het onderstaande wordt elk concept uit het model weergegeven in hoofdletters, met daarbij de eigenschappen van dat concept. Relaties tussen objecten zijn in de onderstaande afbeelding weergegeven en worden in de tekst beschreven.

Enkele technische eigenschappen voor alle concepten zijn:

- Interne identifier
- Bronsysteem
- Bron ID
- Mutatiedatum

Merk op dat, indien er de wens is om de informatie in meerdere talen aan te bieden, alle betreffende eigenschappen óók meertaligheid moeten ondersteunen.

² https://www.noraonline.nl/wiki/Conceptueel_informatiemodel

OPLEIDER

- Identifier
- Naam
- Beschrijvende tekst
- Logo
- Link naar de website
- biedt een OPLEIDING GENERIEK
- heeft een ERKENNING

ERKENNING

- Naam
- Type (accreditatie, keurkerk, certificaat, lidmaatschap branchevereniging, etc.)
- Toelichting
- Logo
- is van toepassing op een OPLEIDER, OPLEIDING GENERIEK of LOOPBAANPROFESSIONAL

OPLEIDING GENERIEK

- Naam
- Synoniemen
- Afkorting
- Beschrijving
- Link naar de website
- Niveau
- Resultaat
- Thema
- Toelatingseisen
- Vooropleiding
- Wordt aangeboden door een OPLEIDER
- Heeft een ERKENNING
- Wordt concreet ingevuld door een OPLEIDING SPECIFIEK
- Is relevant voor een SECTOR

OPLEIDING SPECIFIEK

- Naam
- Toelichting
- Taal
- Vorm
- Studielast
- Is een concrete invulling van een OPLEIDING GENERIEK
- Vindt plaats op een LOCATIE
- Wordt uitgevoerd in de vorm van een OPLEIDING INSTANTIE

OPLEIDING INSTANTIE

- Naam
- Toelichting
- Startdatum
- Einddatum
- Kosten
- Tijden
- Is een uitvoering van een OPLEIDING SPECIFIEK
- Vindt plaats op een LOCATIE

SECTOR

- Code
- Naam
- Is onderwerp van een OPLEIDING GENERIEK
- Is het specialisme van een LOOPBAANPROFESSIONAL

LOCATIE

- Code
- Naam
- Is de plaats waar OPLEIDING SPECIFIEK of OPLEIDING INSTANTIE wordt uitgevoerd
- Is de plaats waar een LOOPBAANPROFESSIONAL actief is
- Is de plaats waar een FINANCIERINGSBRON geldig is

FINANCIERINGSBRON

- Naam
- Korte beschrijving
- Link naar de website
- Is geldig voor een LOCATIE
- Is geldig voor een SECTOR

LOOPBAANPROFESSIONAL

- Naam
- Korte beschrijving
- Link naar de website
- Heeft een ERKENNING
- Is gespecialiseerd in een SECTOR
- Is actief op een LOCATIE

5 Conclusies en aanbevelingen

In hoofdstuk 2 is een beeld geschetst van de gewenste informatie over opleidingen, financieringsbronnen en loopbaanadviseurs in het Landelijk Scholingsportaal. Deze wens is redelijk 'free format' geïnventariseerd en bekeken vanuit de gewenste functionaliteit.

Voor financieringsbronnen en loopbaanprofessionals kan daarbij een onderscheid worden gemaakt tussen informatie die op het Landelijk Scholingsportaal wordt getoond en informatie die pas op de website van de betreffende organisatie wordt getoond. Binnen het Scholingsportaal zijn dan vooral van belang de aanknopingspunten met opleidingen en het gebruikersprofiel. Gezien de complexiteit van de voorwaarden voor financiering lijkt het zinvol om de financieringsbronnen te gebruiken als 'suggestie' waar geen rechten aan kunnen worden ontleend. Daar waar geen bronnen kunnen worden gevonden kan informatie eventueel via een redactieslag worden ingevoerd.

Hoofdstuk 3 bevatte een overzicht van wat de bronhouders EDU-DEX, RIO en vindsubsidies momenteel aan informatie bevatten. De wensen en bronnen komen op belangrijke punten overeen. Opvallend is wel dat RIO weinig beschrijvende teksten bevat, en binnen EDU-DEX veel van de informatie optioneel is en ongestructureerd. Nader onderzoek van deze bronnen moet leren in hoeverre dit een probleem is voor aansluiting op het Landelijk Scholingsportaal. Geen van beide bronnen bevat een volledig overzicht van alle opleidingen: RIO richt zich momenteel op VO en bekostigd MBO en EDU-DEX met name op grote tot middelgrote private opleidingen. Beide hebben wel plannen om deze dekking uit te breiden in 2021.

Vindsubsidies bevat een gestructureerde set subsidies, waaronder regelingen voor onderwijs en arbeidsmarkt, maar mist ook nog een groot deel. Er zijn gestructureerde aanknopingspunten voor bijvoorbeeld sector en locatie. Er is echter geen link naar specifieke opleiders, opleidingen, erkenningen of gebruikerskenmerken. Ook hier is er bereidheid om ten behoeve van het Landelijk Scholingsportaal de dekking uit te breiden in de breedte en de diepte.

Voor alle bronnen geldt dat het niet vanzelfsprekend is dat alle informatie ook in meerdere talen beschikbaar is.

Van alle bronnen is uitsluitend gekeken naar de onderliggende datamodellen en enkele voorbeelden. Om een reëel beeld te krijgen dient de volledige dataset meer in detail onderzocht te worden.

In hoofdstuk 4 is van de wensen en bronnen een conceptueel informatiemodel uit gedestilleerd met daarin een aantal concepten, relaties en eigenschappen waar een eerste versie van het Landelijk Scholingsportaal mee zou kunnen werken. Enkele wensen zijn daarbij buiten scope gelaten omdat de onderzochte bronnen hier geen of onvoldoende informatie boden. Zo zijn de mogelijkheden om opleidingen en financieringsbronnen aan specifieke gebruikerskenmerken als leeftijd of werkstatus te koppelen vrij beperkt.

Met dit conceptueel informatiemodel kan het volgende worden gedaan:

- toetsen bij de stakeholders van het Landelijk Scholingsportaal of dit inderdaad de gewenste informatie correct weergeeft en voldoende is voor een minimal viable product; daar waar nodig kan het worden aangescherpt. Ook de vraag of het portaal meertaligheid moet ondersteunen moet hierin worden meegenomen;
- nader onderzoek van de daadwerkelijke data om te zien of de bronnen inderdaad de benodigde informatie kunnen leveren. Belangrijkste aandachtspunt daarbij zijn de

structuur en kwaliteit van de informatie daar waar het 'aanknopingspunten' betreft zoals locatie, sector en erkenning. Kijk daarbij naar het waardenbereik en maak daar afspraken over.

De bevindingen uit beide stappen leiden tot een meer gedetailleerd ofwel logisch informatiemodel.

Daarnaast komen er ongetwijfeld wensen uit die een aanpassing vergen aan de kant van de bronhouders. Met hen moet worden afgestemd over de implementatie daarvan: wat is de planning en hoe wordt dit gefinancierd? Daar waar de bronhouders de benodigde informatie niet kunnen leveren zal gezocht moeten worden naar een andere oplossing, zoals een extra bron of een redactionele oplossing binnen het Landelijk Scholingsportaal.

Bijlagen

A. Terminologie en afkortingen

De onderstaande tabel bevat afkortingen en termen die voorkomen in de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling en bijbehorende templates.

Term/afkorting	Toelichting
actor	een persoon die of een extern informatiesysteem dat een handeling verricht op het informatiesysteem
API	application programming interface
ART	automatische regressietest
auditing	Vastlegging van de door een actor verrichtte handelingen.
authenticatie	het vaststellen van de identiteit van een actor
autorisatie	aan een actor toegekende rechten
BIA	business impact analysis
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
DoD	Definition of Done
DoR	Definition of Ready
GFO	globaal functioneel ontwerp
IB-plan	informatiebeveiligingsplan
IPO	intern projectoverleg
ISO	International Organization for Standardization
ISR	ICTU Softwarerealisatie, afdeling van ICTU die softwareontwikkelpromen ondersteunt
Jira	tool om use cases , user stories, logische testgevallen en issues vast te leggen
KPI	key performance indicator
minimum viable product	de eerste versie van een product of dienst, die zo vroeg mogelijk wordt uitgerold naar de opdrachtgever; het bevat net voldoende functionaliteit om het gestelde doel te behalen, en niet meer dan dat
MTP	master testplan
MVP	minimum viable product
NFE	niet-functionele eis(en)
NORA	Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur
NPR	Nederlandse PraktijkRichtlijn

Term/afkorting	Toelichting
OTAP	ontwikkel, test, acceptatie, productie; gebruikt om verschillende soorten omgevingen aan te duiden
PIA	privacy impact analysis
PKI	public key infrastructure
PRA	productrisicoanalyse
PSA	projectstartarchitectuur
PvE	programma van eisen
regressietest	test die na een wijziging controleert of niet-gewijzigde delen van een systeem nog steeds correct functioneren
SAD	software-architectuurdocument
softwareontwikkeling	een activiteit die nieuwe software maakt en/of bestaande software aanpast
use case	een afgebakende eenheid van interactie tussen een actor en het systeem
TVA	threat and vulnerability assessment
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VIRBI	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie
VM	virtual machine, virtuele machine

B. Bronnen

De onderstaande tabel verwijst naar regelmatig gebruikte bronnen.

Bron	Toelichting	Verwijzing
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid.	https://bio-overheid.nl/media/1324/bio-v103.pdf
ISO 9241-210:2019	Ergonomics of human-system interaction — Part 210: Human-centred design for interactive systems.	https://www.iso.org/standard/77520.html
NCSC ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties	De ICT-beveiligingsrichtlijnen voor webapplicaties geven een leidraad voor veiliger	https://www.ncsc.nl/documenten/publicaties/2019/mei/01/ict-beveiligingsrichtlijnen-voor-webapplicaties .

Bron	Toelichting	Verwijzing
	ontwikkelen, beheren en aanbieden van webapplicaties en bijbehorende infrastructuur.	
NEN-ISO/IEC 25010:2011	Systems and software engineering - Systems and software Quality Requirements and Evaluation (SQuaRE) - System and software quality models.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENISOIEC-250102011-en.htm
NORA	Referentiearchitectuur voor de Nederlandse Overheid.	https://www.noraonline.nl
NEN-ISO/IEC 27001:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270012017A112020-nl.htm
NEN-ISO/IEC 27002:2017	Informatietechnologie - Beveiligingstechnieken - Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NENENISOIEC-270022017-nl.htm
NEN 7510:2017	Informatiebeveiliging in de zorg.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751012017A12020-nl.htm , https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NEN-751022017-nl.htm
NEN NPR 5325:2017	Praktijkrichtlijn voor het overdragen van software.	https://www.nen.nl/NEN-Shop/Norm/NPR-53252017-nl.htm

Bron	Toelichting	Verwijzing
NEN NPR 5326:2019	Praktijkrichtlijn voor risicobeheersing bij softwareontwikkeling.	https://www.nen.nl/NPR-5326.htm
OWASP Top-10	De OWASP Top-10 is een op consensus gebaseerd overzicht van de meest kritische beveiligingsrisico's voor webapplicaties.	https://owasp.org/www-project-top-ten/
Wbni 2018	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen. Beschrijft de meldplicht en de zorgplicht die van toepassing zijn op organisaties die vitaal zijn én op digitale dienstverleners.	https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/2020-07-15

C. De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling

De overheid is in hoge mate afhankelijk van informatiesystemen voor de uitvoering van haar taken. Veel van die informatiesystemen zijn dusdanig specifiek dat de benodigde software "op maat" gemaakt moet worden. De totstandkoming van op maat gemaakte software is meestal een complex proces, waarin vele belangen en behoeften worden afgewogen en afgezet tegen de mogelijkheden die technologie biedt. Eenmaal operationeel zal een informatiesysteem verantwoord onderhouden moeten worden; behoeften en technologie veranderen in de loop van de tijd.

Overheidsprojecten waarin software wordt ontwikkeld of onderhouden kampen nog vaak met vertraging, budgetoverschrijding of een eindresultaat met te lage kwaliteit. Zo concludeerde de 10.2.e bijvoorbeeld in haar eindrapport: "De Rijksoverheid heeft haar ICT (Informatie- en communicatietechnologie)-projecten niet onder controle". Eén van de fundamentele problemen is dat de risico's, die inherent zijn aan softwareontwikkeling, door organisaties nog onvoldoende worden herkend, erkend en gemitigeerd. Dit terwijl de risico's bij de ontwikkeling van software, binnen het ICT-domein, algemeen bekend zijn en er ook voor veel risico's passende maatregelen bestaan.

ICTU heeft jarenlange ervaring met het realiseren van software en past de opgedane ervaring toe bij de ontwikkeling van nieuwe software. Die ervaring is vastgelegd in een

werkwijze, deze "ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling", die continu wordt aangepast en aangevuld op basis van de praktijk.

ICTU is ervan overtuigd dat het bouwen van software, die goed aansluit bij de behoeften van gebruikers en andere belanghebbenden en die ook na oplevering nog goed te onderhouden is, bijdraagt aan betere informatiesystemen en een betere dienstverlening binnen en buiten de overheid. Die dienstverlening moet bovendien betrouwbaar zijn voor burgers, bedrijven en ambtenaren. Daarom besteedt ICTU altijd expliciet aandacht aan zaken die de betrouwbaarheid beïnvloeden, zoals beveiliging, privacy, performance en toegankelijkheid. De Kwaliteitsaanpak dient daarvoor als leidraad, maar de aanpak voorziet ook in mogelijkheden om het project en het eindproduct aan te passen aan de specifieke situatie.

Om projecten, die software realiseren volgens de Kwaliteitsaanpak, efficiënt en effectief te ondersteunen, heeft ICTU een gespecialiseerde afdeling in het leven geroepen. Deze afdeling staat projecten bij door middel van kennis, menskracht en technische hulpmiddelen. Zo profiteren projecten van schaalgrootte en hergebruik van inzichten.

Met behulp van de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft ICTU samen met andere overheden inmiddels enige tientallen projecten succesvol uitgevoerd. ICTU wil deze aanpak graag aanvullen met de ervaringen en geleerde lessen van andere organisaties en deze overdraagbaar maken en breder uitdragen. Om die reden stelt ICTU deze Kwaliteitsaanpak aan iedereen beschikbaar via <https://www.ictu.nl/kwaliteitsaanpak> en heeft zij, samen met normalisatie-instituut NEN en partijen uit overheid en markt, een praktijkrichtlijn "Risicobeheersing bij ontwikkeling en onderhoud van maatwerksoftware" (NPR 5326:2019) gepubliceerd, die mede is gebaseerd op de ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling.

De ICTU Kwaliteitsaanpak Softwareontwikkeling heeft drie doelstellingen:

1. Opdrachtgevers helpen bekende risico's bij softwareontwikkeling, zoals technische schuld, vertraging en defecten, zo veel mogelijk te voorkomen.
2. ICTU helpen om software te ontwikkelen die de missie van ICTU, namelijk bijdragen aan een betere digitale overheid, ondersteunt.
3. De overheid als geheel helpen bij het zo goed mogelijk ontwikkelen van software.

De Kwaliteitsaanpak zelf is geformuleerd in de vorm van maatregelen die elke software-ontwikkende organisatie kan treffen om risico's van softwareontwikkeling te mitigeren en de kans op succesvolle softwareontwikkelprojecten te vergroten. De maatregelen zijn gebaseerd op geleerde lessen uit de praktijk van ICTU.

De beschrijving van de Kwaliteitsaanpak is gebaseerd op de huidige aanpak van softwareontwikkeling en -onderhoud bij ICTU. De Kwaliteitsaanpak evolueert op basis van praktijkervaringen bij ICTU en bij andere organisaties.

CONCEPT 4 maart 2021**Convenant Landelijk Scholingsportaal 'ikwilverderleren.nl'**

Partijen,

De minister van OCW

De minister van SZW

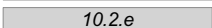
Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

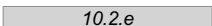
 VNO-NCW

 MKB-Nederland

PM andere werkgeversorganisaties

 de FNV

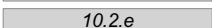
 de CNV

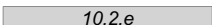
 de VCP

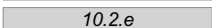
PM andere werknemersorganisaties

Samen hierna te noemen: de sociale partners

 de MBO Raad

 de VH

 de VSNU

 de NRTTO

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

NB: de Stichting van de Arbeid zou mogelijk namens sociale partners als convenantpartij kunnen optreden.

Overwegen het volgende,

- Ontwikkelingen als vergrijzing, technologisering, digitalisering, globalisering en energie- en klimaattransities hebben een grote impact op de arbeidsmarkt en de samenleving als geheel. De arbeidsmarkt wordt door deze ontwikkelingen steeds dynamischer: kennis en vaardigheden verouderen sneller, beroepen verdwijnen en nieuwe beroepen ontstaan, arbeidsrelaties veranderen, flexibele arbeid neemt toe, baanwisselingen worden frequenter en werknemers moeten langer doorwerken. De snelle veranderingen in vraag en aanbod op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De huidige Corona-pandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat mensen hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continue blijven ontwikkelen. Een leven lang ontwikkelen (LLO) draagt op individueel niveau bij aan duurzame inzetbaarheid, versterking van de arbeidsmarktpositie, meer inkomenszekerheid en baanzekerheid. Het kan daarnaast ook bijdragen aan sociale integratie, actief burgerschap en persoonlijke ontwikkeling resp. zelfverwerkelijking. LLO draagt voorts op collectief niveau bij aan een goed functionerende arbeidsmarkt, aan een meer inclusieve samenleving en aan een beter presterende Nederlandse economie.
- Het kabinet heeft in zijn brief aan de Tweede Kamer van 27 september 2018 aangegeven een doorbraak te willen realiseren op het terrein van LLO en een positieve en sterke leercultuur tot stand te willen brengen. Daarbij staat het stimuleren van de eigen regie van burgers centraal; zij moeten de mogelijkheid hebben om zelf inhoud en richting te geven aan hun loopbaan en hun (persoonlijke) ontwikkeling. Het kabinet heeft in deze brief voorts aangegeven dat de beoogde doorbraak alleen bewerkstelligd kan worden door een gezamenlijke inspanning van alle betrokken partijen (waaronder sociale partners, O&O-fondsen, onderwijsinstellingen en uitvoeringsorganisaties).

- Betrokken partijen hebben naar aanleiding van deze brief aangegeven de noodzaak van een doorbraak op het terrein van LLO en het belang van het stimuleren van een leercultuur te onderschrijven. Voorts hebben ze aangegeven een brede, langjarige aanpak te ondersteunen.
- Ter ondersteuning van die brede gezamenlijke aanpak van LLO is het kabinet een meerjarig actieprogramma (2019 – 2022) gestart, gericht op het creëren van de juiste randvoorwaarden voor LLO. Dit moet burgers beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen. Een van deze randvoorwaarden is het inzichtelijk en transparant maken van individuele scholingsmogelijkheden en bijpassende financiële tegemoetkomingen.
- In het kader van voornoemd actieprogramma is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht; een portaal met informatie over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Deze verkenner heeft een advies opgesteld waaruit blijkt dat de ontwikkeling van zo'n portaal haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en (nog) niet werkenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt, zeker in de huidige Coronacrisis. Volgens de SER moet er daarom een digitaal portaal komen dat zo'n overzicht geeft op basis van actuele informatie van hoge kwaliteit.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een landelijk scholingsportaal met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en ondersteuning.
- Naar aanleiding van het programmaplan en in lijn met het advies van de SER is door partijen in november 2020 besloten uitvoering te laten geven aan dit plan en te starten met de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.
- In PM 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.

Spreekt het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het landelijk scholingsportaal (LS) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar organisaties en professionals die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het LS is toegankelijk voor alle NL-burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het LS zich met name op a) werknemers, werkzoekenden met uitkering, werkzoekenden zonder uitkering en zzp-ers, en b) werkgevers en professionals (in de publieke en private sector) die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het LS voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het LS kan geen uitsluitsel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding.
- De doelstellingen en het bereik van het LS kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen.

- Partijen zorgen ervoor dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) - op PM 2022 live kan gaan.
- Voor het LS wordt de domeinnaam ikwilverderleren.nl gebruikt.
- Partijen nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor:
 - De aansturing van het LS;
 - de (technische) ontwikkeling van het LS;
 - de implementatie van het LS;
 - de (technische) doorontwikkeling van het LS;
 - het beheer van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt in de bullets hieronder verder toegelicht:

- De Rijksoverheid is eigenaar van het LS en financiert:
 - de (technische) ontwikkeling van het LS;
 - de implementatie van het LS;
 - de (technische) doorontwikkeling van het LS;
 - het beheer van het LS;
- De Rijksoverheid:
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het LS en andere landelijke overheidsvoorzieningen/portals op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens/data ten behoeve van het LS, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens/data.
- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau, betrekken hun achterban hierbij en financieren dit;
 - maken het LS tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - bevorderen het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens/data van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het LS;
 - bevorderen de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportals op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het LS.
- De onderwijskoepels:
 - Zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau, betrekken hun achterban hierbij en financieren dit.
 - bevorderen het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens/data van opleiders en opleidingen aan het LS;
 - bevorderen de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale voorzieningen/scholingsportals in de (publieke en private) onderwijssector en het LS.

Uitwerking afspraken

Aansturing

- Tijdens de fase van de (technische) ontwikkeling van het MVP en van de inrichting van de beheerorganisatie vindt aansturing plaats via het bestaande bestuurlijk overleg en de stuurgroep, zoals vastgelegd in het programmaplan van het LS (zie bijlage).
- Ten behoeve van de aansturing ná de oplevering en livegang van het MVP stellen partijen een Stuurgroep LS en een ambtelijke adviesgroep LS in.

- In de Stuurgroep LS zijn alle partijen vertegenwoordigd. De stuurgroep wordt voorgezeten door PM. De samenstelling van de stuurgroep is als volgt: PM.
- De stuurgroep LS vergadert éénmaal per jaar en komt daarnaast, indien partijen dit wenselijk achten, op afroep bij elkaar. Het secretariaat van de stuurgroep wordt door de Rijksoverheid verzorgd.
- De Stuurgroep LS heeft met name als taken: strategische besluitvorming binnen de beleidscontext van LLO, besluitvorming over plannen met betrekking tot communicatie, besluitvorming over doorontwikkeling en beheer van het LS en advisering van de respectievelijke achterbannen.
- In de ambtelijke adviesgroep zitten de vertegenwoordigers van alle partijen en de projectleider van het LS. De adviesgroep wordt voorgezeten door PM. De samenstelling van de adviesgroep is als volgt: PM.
- De ambtelijke adviesgroep LS komt minimaal twee en maximaal vier keer per jaar bij elkaar. Het secretariaat van de adviesgroep wordt door de Rijksoverheid verzorgd.
- De ambtelijke adviesgroep LS heeft met name als taken: toezien op een goede uitvoering door de beheerorganisatie, planontwikkeling, advisering van de Stuurgroep LS over (technische) doorontwikkeling, beheer en communicatie en (het laten uitvoeren van) monitoring en onderzoek.

Beheer

- De Rijksoverheid maakt afspraken met een (semi-) publieke organisatie over het beheer van het LS en legt deze afspraken vast in een overeenkomst.
- De beheerorganisatie verzorgt alle aspecten van het beheer: het technisch beheer, het applicatiebeheer (softwareontwikkeling), het functioneel beheer en het informatiemanagement.
- Daartoe onderhoudt de beheerorganisatie contact met relevante partijen en de leden van de ambtelijke adviesgroep.
- De beheerorganisatie rapporteert aan de Rijksoverheid over de uitvoering van de afspraken die vastgelegd zijn in de overeenkomst (opdrachtgever-opdrachtnemer-relatie).
- De beheerorganisatie rapporteert voorts aan en legt verantwoording af aan de ambtelijke adviesgroep en de stuurgroep.
- Zolang er geen overeenkomst met een beheerorganisatie is gesloten, zal ICTU tijdelijk als beheerorganisatie optreden voor het applicatiebeheer en het technisch beheer. De uitvoering van de overige vormen van beheer (het functioneel beheer en het informatiemanagement) zullen tijdelijk in een afzonderlijk onderdeel van het bestaande programma worden ondergebracht, waarbij de verantwoordelijkheid van het overige beheer tijdelijk bij OCW wordt belegd.
- De Rijksoverheid maakt hierover afspraken met ICTU in het kader van de bestaande programmaovereenkomst tussen de Rijksoverheid en ICTU.

Gegevens(levering) opleidingen en scholing

- Voor de vulling van het LS met gegevens over het scholings- en opleidingsaanbod wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande gegevensbestanden en gegevensregistraties (met name RIO en EDU-DEX).
- Met de eigenaren van deze bestanden en registraties worden daartoe afspraken gemaakt die vastgelegd worden in een overeenkomst met de Rijksoverheid.
- Voor de levering van (aanvullende) gegevens over het opleidings- en scholingsaanbod die niet in bestaande registraties en bestanden zijn opgenomen,
 - maken onderwijskoepels afspraken met aanbieders van opleidingen en scholing, en
 - maken sociale partners afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties.
- De Rijksoverheid draagt er zorg voor dat (technische) voorzieningen worden ontwikkeld die de gegevenslevering door aanbieders van opleidingen en scholing en door de O&O-fondsen (duurzaam) faciliteren.
- Deze (technische) voorzieningen worden zo ingericht dat de administratieve belasting voor de betrokken organisaties tot een minimum beperkt wordt.
- De (technische) voorzieningen worden zo ingericht dat deze voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
- Partijen maken afspraken over de kwaliteitscriteria die gehanteerd worden voor toelating van private aanbieders van opleiding en scholing tot het LS.

Gegevenslevering scholingsmiddelen

- De Rijksoverheid draagt zorg voor de levering van gegevens over publieke scholingsmiddelen ten behoeve van het LS.
- Sociale partners dragen in overleg met O&O-fondsen en brancheorganisaties zorg voor de levering van gegevens over private scholingsmiddelen ten behoeve van het LS.
- De Rijksoverheid draagt er zorg voor dat (technische) voorzieningen worden ontwikkeld die de levering van gegevens over scholingsmiddelen door O&O-fondsen en brancheorganisaties (duurzaam) faciliteren.
- Deze (technische) voorzieningen worden zo ingericht dat de administratieve belasting voor de betrokken organisaties tot een minimum beperkt wordt.

Gegevens loopbaanbegeleiding en -advies

- De Rijksoverheid maakt afspraken met beroepsorganisaties van loopbaanadviseurs en/of hun geregistreerde leden over het beschikbaar stellen van gegevens die het mogelijk maken om op het LS op een adequate manier door te verwijzen naar individuele loopbaanadviseurs, daarbij rekening houdend met de AVG.
- De Rijksoverheid draagt er zorg voor dat gegevens over (semi-) publieke organisaties die informatie kunnen bieden over loopbaanadvies en –begeleiding, beschikbaar worden gesteld aan het LS zodat het LS op een adequate manier naar deze organisaties kan doorverwijzen.
- Sociale partners dragen er zorg voor dat gegevens over private organisaties die informatie kunnen bieden over loopbaanadvies en –begeleiding, beschikbaar worden gesteld aan het LS zodat het LS op een adequate manier naar deze organisaties kan doorverwijzen.

Communicatie

PM

Definities

PM

Bijlagen

PM (met name programmadocumenten ICTU)

CONCEPT 1 juli 2021

Convenant Landelijk Scholingsportaal

Partijen,

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
10.2.e	LTO Nederland
10.2.e	de FNV
10.2.e	het CNV
10.2.e	de VCP

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de VH
10.2.e	de VSNU
10.2.e	de NRTTO

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

De minister van OCW,
in samenwerking met de minister van SZW
Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

Overwogen het volgende,

- De snelle veranderingen in vraag en aanbod op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De coronapandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat mensen hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continu blijven ontwikkelen.
- Om werkenden en werkzoekenden beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen, is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht; een portaal met informatie over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Uit het advies van deze verkenner is gebleken dat de ontwikkeling van zo'n portaal haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een landelijk scholingsportaal met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en -ondersteuning.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en werkzoekenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt.
- Op 10 maart 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.
- Het kabinet heeft het ingediende investeringsvoorstel LLO (in totaal € 90 mln.) voor het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk gehonoreerd. Daarvan is € 20 mln. bestemd voor doorontwikkeling van het LS en € 25 mln. voor het project Vaardig met Vaardigheden, waarvan de resultaten gebruikt worden voor de doorontwikkeling van het LS. Met de middelen van het Nationaal Groeifonds wordt het mogelijk de bezoeker van het LS meer en betere mogelijkheden te geven om informatie te vinden die is afgestemd op zijn specifieke situatie (gepersonaliseerd overzicht). Daarbij gaat het onder andere om informatie die inzicht biedt in de skills die je met

scholing ontwikkelt en die matching tussen beschikbare en gevraagde skills beter mogelijk maakt.

- Voorwaarde voor definitieve toekenning van het investeringsvoorstel LLO is een door de commissie positief beoordeeld, meer uitgewerkt projectplan met aandacht voor projectmanagement, governance, opzet en organisatie van evaluatie, mijlpalen (go/no-go momenten) en begroting per fase.

Spreekt het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het landelijk scholingsportaal (LS) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar organisaties en professionals die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het LS is toegankelijk voor alle Nederlandse burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het LS zich met name op a) werkenden en werkzoekenden, en b) werkgevers en professionals (in de publieke en private sector) die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het LS voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het LS kan geen uitsluitsel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding.
- De doelstellingen en het bereik van het LS kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen, binnen het kader van het Nationaal Groeifonds.
- Partijen zorgen ervoor dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) - begin 2022 live kan gaan.
- Partijen zorgen gezamenlijk voor:
 - de aansturing van (de (door)ontwikkeling en implementatie) van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze verantwoordelijkheden van sociale partners, onderwijskoepels en rijksoverheid worden hieronder verder toegelicht:

- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk, sectoraal en/of regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - maken het LS tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het LS;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportalen op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het LS;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De onderwijskoepels:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens van opleiders en opleidingen aan het LS;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale scholingsportalen in de (publieke en private) onderwijssector en het LS;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De Rijksoverheid:
 - is eigenaar van het LS;
 - is verantwoordelijk voor het beheer van het LS;
 - financiert de (technische) (door)ontwikkeling, de implementatie en het beheer van het LS;
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het LS en andere landelijke overheidsvoorzieningen en portalen op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens ten behoeve van het LS, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens;
 - is medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS;
 - faciliteert het (bestuurlijk en ambtelijk) overleg met sociale partners en onderwijskoepels ten behoeve van de aansturing van het LS;
 - zorgt in het kader van de governance van het investeringsvoorstel voor het Nationaal Groeifonds voor het proces met de Adviescommissie van het Nationaal Groeifonds.

CONCEPT 26 mei 2021

Convenant Landelijk Scholingsportaal 'ikwilverderleren.nl'

Partijen,

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
PM andere werkgeversorganisaties	
10.2.e	de FNV
10.2.e	de CNV
10.2.e	de VCP

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de VH
10.2.e	de VSNU
10.2.e	de NRTTO

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

De minister van OCW

De minister van SZW

Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

Overwegen het volgende,

- De snelle veranderingen in vraag en aanbod op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De huidige Corona-pandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat mensen hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continu blijven ontwikkelen.
- Om werkenden en werkzoekenden beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen, is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht; een portaal met informatie over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Uit het advies van deze verkenner is gebleken dat de ontwikkeling van zo'n portaal haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een landelijk scholingsportaal met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en ondersteuning.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en werkzoekenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt, zeker in de huidige Coronacrisis.
- Op 10 maart 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het landelijk scholingsportaal.
- Het kabinet heeft het ingediende investeringsvoorstel LLO (€45 mln.) voor het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk gehonoreerd. Hiermee kan het landelijk scholingsportaal worden doorontwikkeld naar een meer gepersonaliseerd overzicht met informatie die inzicht biedt in de skills die je met scholing ontwikkelt en daarmee matching tussen beschikbare en gevraagde skills beter mogelijk maakt.
- Voorwaarde voor definitieve toekenning van het investeringsvoorstel LLO is een door de commissie positief beoordeeld, meer uitgewerkt projectplan met aandacht voor

projectmanagement, governance, opzet en organisatie van evaluatie, mijlpalen (go/no-go momenten) en begroting per fase.

Spreken het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het landelijk scholingsportaal (LS) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke en private opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar organisaties en professionals die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het LS is toegankelijk voor alle Nederlandse burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het LS zich met name op a) werkenden en werkzoekenden, en b) werkgevers en professionals (in de publieke en private sector) die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het LS voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het LS kan geen uitsluitsel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding.
- De doelstellingen en het bereik van het LS kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen, binnen het kader van het Nationaal Groeifonds.
- Partijen zorgen ervoor dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) - begin 2022 live kan gaan.
- Voor het LS wordt de domeinnaam ikwilverderleren.nl gebruikt.
- Partijen zorgen gezamenlijk voor:
 - de aansturing van (de (door)ontwikkeling en implementatie) van het LS;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS;
 - het stimuleren van het gebruik van het LS ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze verantwoordelijkheden van sociale partners, onderwijskoepels en rijksoverheid wordt hieronder verder toegelicht:

- De sociale partners:
 - ☐ zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau;
 - ☐ stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - ☐ maken het LS tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - ☐ stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het LS;
 - ☐ stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportals op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het LS;
 - ☐ zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De onderwijskoepels:
 - ☐ zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS op landelijk en regionaal niveau;
 - ☐ stimuleren en promoten het gebruik van het LS bij hun achterban;
 - ☐ stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen - over de levering van (aanvullende) gegevens van opleiders en opleidingen aan het LS;
 - ☐ stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale voorzieningen/scholingsportals in de (publieke en private) onderwijssector en het LS;
 - ☐ zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS.

- De Rijksoverheid:
 - ☐ is eigenaar van het LS;
 - ☐ is verantwoordelijk voor het beheer van het LS;
 - ☐ financiert de (technische) (door)ontwikkeling, de implementatie en het beheer van het LS;
 - ☐ zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het LS in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - ☐ bevordert de afstemming en verbinding tussen het LS en andere landelijke overheidsvoorzieningen/portalen op het terrein van LLO;
 - ☐ maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens ten behoeve van het LS, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens;
 - ☐ is medeverantwoordelijk voor de aansturing van het LS;
 - ☐ faciliteert het (bestuurlijk en ambtelijk) overleg met sociale partners en onderwijskoepels ten behoeve van de aansturing van het LS;
 - ☐ zorgt in het kader van de governance van het investeringsvoorstel voor het Groeifonds voor het proces met de Adviescommissie van het Groeifonds.

Convenant Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen

Partijen,

10.2.e	VNO-NCW
10.2.e	MKB-Nederland
10.2.e	de Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland (LTO)
10.2.e	de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV)
10.2.e	het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV)
10.2.e	de Vakcentrale voor Professionals (VCP)

Samen hierna te noemen: de sociale partners

10.2.e	de MBO Raad
10.2.e	de Vereniging Hogescholen (VH)
10.2.e	de Universiteiten van Nederland (UNL)
10.2.e	de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO)

Samen hierna te noemen: de onderwijskoepels

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW),
in samenwerking met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)
Samen hierna te noemen: de Rijksoverheid

Overwegen het volgende,

- De snelle veranderingen in de vraag naar en het aanbod van arbeid op landelijk, regionaal en sectoraal niveau vragen om toenemende wendbaarheid en flexibiliteit van werkenden, werkzoekenden, bedrijven, onderwijs en opleidingen. De coronapandemie heeft de noodzaak en de urgentie hiervan vergroot.
- Om flexibeler en wendbaarder te worden is het van belang dat werkenden en werkzoekenden hun kennis en vaardigheden op peil houden en zich continu blijven ontwikkelen.
- Om werkenden en werkzoekenden beter in staat stellen om de regie op hun loopbaan en ontwikkeling te kunnen nemen, is door de overheid in 2019 aan een onafhankelijke verkenner opdracht gegeven een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht dat informatie geeft over scholingsmogelijkheden en scholingsmiddelen. Uit het advies van deze verkenner is gebleken dat de ontwikkeling van een digitaal scholingsoverzicht haalbaar is en op voldoende draagvlak bij alle stakeholders kan rekenen. Dit advies is in december 2019 naar de Tweede Kamer verstuurd.
- Naar aanleiding van het advies van de onafhankelijke verkenner hebben partijen in januari 2020 besloten een programmaplan te laten opstellen voor de ontwikkeling van een digitaal scholingsoverzicht met informatie over het publieke en private scholingsaanbod en de publieke en private scholingsmiddelen en met informatie over loopbaanbegeleiding en -ondersteuning.
- De SER heeft in zijn advies over private scholingsmiddelen (november 2020) geconstateerd dat werkenden en werkzoekenden grote behoefte hebben aan goede en betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmogelijkheden en de financiering daarvan, maar dat een overzicht met die informatie ontbreekt. Zo'n overzicht acht de SER van groot belang voor LLO en het kunnen toetreden of blijven participeren op de arbeidsmarkt.
- Op 10 maart 2021 hebben partijen besloten te starten met de ICT-ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht.
- Op 19 januari 2022 heeft het ministerie van OCW na consultatie van de sociale partners en besloten voornoemd overzicht 'Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen' (NPLO) te noemen.
- Het kabinet heeft het ingediende investeringsvoorstel LLO (in totaal € 90 mln.) voor het Nationaal Groeifonds voorwaardelijk gehonoreerd. Daarvan is € 20 mln. bestemd voor doorontwikkeling van het NPLO en € 25 mln. voor het project Vaardig met Vaardigheden, waarvan de resultaten gebruikt worden voor de doorontwikkeling van het LS. Met de middelen van het Nationaal Groeifonds wordt het mogelijk de bezoeker van het NPLO meer en betere

mogelijkheden te geven om informatie te vinden die is afgestemd op zijn specifieke situatie (gepersonaliseerd overzicht). Daarbij gaat het onder andere om informatie die inzicht biedt in de skills die men met scholing ontwikkelt en die matching tussen beschikbare en gevraagde skills beter mogelijk maakt.

- Voorwaarde voor definitieve toekenning van het investeringsvoorstel LLO is een door de commissie positief beoordeeld, meer uitgewerkt projectplan met aandacht voor projectmanagement, governance, opzet en organisatie van evaluatie, mijlpalen (go/no-go momenten) en begroting per fase.

Spreken het volgende af:

Algemeen

- De doelstellingen en het bereik van het Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen (NPLO) zijn als volgt:
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over het publieke (bij wet geregelde) en private (niet bij wet geregelde) opleidings- en scholingsaanbod.
 - Het geven van betrouwbare, onafhankelijke, actuele en zo volledig mogelijke informatie over publieke en private scholingsmiddelen.
 - Het ontsluiten van informatie over loopbaanbegeleiding en –advisering en het doorverwijzen naar publieke en private organisaties (van professionals) die ondersteuning kunnen bieden op dit terrein.
 - Het NPLO is toegankelijk voor alle Nederlandse burgers, maar richt zich vooral op volwassenen c.q. personen die geen leerplicht of kwalificatieplicht meer hebben en zich verder willen of moeten ontwikkelen.
 - Binnen de doelgroep volwassenen richt het NPLO zich met name op a) werkenden en werkzoekenden, en b) werkgevers en HR-functionarissen en c) organisaties en professionals in de publieke en private sector die deskundig zijn op het gebied van loopbaanadvies- en begeleiding, scholingsadvies en arbeids(re-)integratie, die de onder a) genoemde categorieën kunnen ondersteunen.
 - Het NPLO voorziet niet in het geven van individuele opleidings-, scholings- of loopbaanadviezen.
 - Het NPLO kan geen uitsluitsel geven over het wel of niet in aanmerking komen voor financiering van scholing of opleiding en geeft hier geen advies over.
- De doelstellingen en het bereik van het NPLO kunnen alleen gewijzigd worden met instemming van alle partijen, binnen de kaders van het investeringsvoorstel LLO voor het Nationaal Groeifonds.
- Alle publieke en private aanbieders kunnen hun opleidingen op het NPLO laten plaatsen. Om de betrouwbaarheid en juistheid van de door hen geleverde opleidingsinformatie te waarborgen, moeten aanbieders wel voldoen aan een aantal voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in het 'Reglement met gebruiksvoorwaarden voor opleiders' dat door partijen is vastgesteld.
- Handhaving van het 'Reglement met gebruiksvoorwaarden voor opleiders' vindt plaats door de Rijksoverheid, al dan niet na raadpleging van de overige partijen. De Rijksoverheid kan het reglement wijzigen **na consultatie/instemming** van de overige partijen.
- Partijen zorgen ervoor dat de eerste versie van het NPLO – op 1 juni 2022 live kan gaan.
- Partijen zorgen gezamenlijk voor:
 - de aansturing van de (door)ontwikkeling en implementatie van het NPLO;
 - de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO;
 - het stimuleren van het gebruik van het NPLO ter ondersteuning van het LLO-beleid.

Deze verantwoordelijkheden van sociale partners, onderwijskoepels en rijksoverheid worden hieronder verder toegelicht:

- De sociale partners:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO op landelijk, sectoraal en/of regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het NPLO bij hun achterban;
 - maken het NPLO tot onderdeel van hun LLO-beleid;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met O&O-fondsen en brancheorganisaties over de levering van gegevens van opleiders, opleidingen en scholingsmiddelen aan het NPLO;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande scholingsportalen op landelijk, regionaal en sectoraal niveau en het NPLO;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het NPLO.
- De onderwijskoepels:
 - zorgen voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO op landelijk en regionaal niveau;
 - stimuleren en promoten het gebruik van het NPLO bij hun achterban;
 - stimuleren en promoten waar mogelijk het maken van afspraken met hun achterban – de aangesloten onderwijsinstellingen – over de levering van (aanvullende) gegevens van opleiders en opleidingen aan het NPLO;
 - stimuleren en promoten de afstemming en verbinding tussen bestaande landelijke en regionale scholingsportalen in de (publieke en private) onderwijssector en het NPLO;
 - zijn medeverantwoordelijk voor de aansturing van het NPLO.
- De Rijksoverheid:
 - is eigenaar van het NPLO;
 - is verantwoordelijk voor het beheer van het NPLO en de aansturing van de beheerorganisatie;
 - financiert de (technische) (door)ontwikkeling, de implementatie en het beheer van het NPLO;
 - zorgt voor de communicatie, promotie en informatievoorziening over het NPLO in het kader van het LLO-beleid van de Rijksoverheid;
 - bevordert de afstemming en verbinding tussen het NPLO en andere landelijke overheidsvoorzieningen en portalen op het terrein van LLO;
 - maakt afspraken met de andere partijen over de levering van gegevens ten behoeve van het NPLO, faciliteert de levering daarvan en zorgt voor de verwerking van de gegevens;
 - is medeverantwoordelijk voor de aansturing van het NPLO;
 - faciliteert het (bestuurlijk en ambtelijk) overleg met sociale partners en onderwijskoepels ten behoeve van de aansturing van het NPLO;
 - zorgt in het kader van de governance van het investeringsvoorstel voor het Nationaal Groeifonds voor het proces met de Adviescommissie van het Nationaal Groeifonds.

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: DGHBWE

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

5.1.2.e

Datum

09 december 2019

Referentie

<referentiekenmerk>

Bijlagen

1

Kopie voor**Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

1

Publicatie advies 5.1.2.e over digitaal overzicht
individuele scholingsmogelijkheden

Aanleiding

In het kader van het actieprogramma leven lang ontwikkelen hebben ministers Van Engelshoven en Koolmees in februari van dit jaar opdracht gegeven aan 5.1.2.e om de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht te verkennen en daarover te adviseren. Op 5 december jongstleden heeft 5.1.2.e zijn advies aan beide ministers overhandigd (zie bijlage). Deze week wordt het advies naar de Tweede Kamer verstuurd.

Kernpunten

Nu het advies overhandigd is aan beide ministers en naar de Tweede Kamer wordt verstuurd, kan het voor het publiek openbaar gemaakt worden.

Beslispunt:

Gaat u akkoord met plaatsing van het advies op de website van de rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl)?

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: DGHBWE

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

5.1.2.e

Datum

11 oktober 2021

Referentie**Bijlagen****Kopie voor****Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

1

Bestuurlijk overleg Landelijk Scholingsportaal 14 oktober 2021

Doel

Op 14 oktober as. (van 10.00 – 11.00 uur) zit u het bestuurlijk overleg met sociale partners en onderwijskoepels over het landelijk scholingsportaal (LS) voor. 5.1.2.e van SZW kan pas om 10.30 uur aansluiten bij dit overleg.

In dit overleg dient besluitvorming plaats te vinden over:

- Het wel of niet hanteren van keurmerken voor opleidingen en aanbieders als voorwaarde om op het LS te komen.
- Wel of geen uitstel van de livegang van het LS (nu voorzien op 1 januari 2022) vanwege de nu nog beperkte beschikbare informatie over het publieke opleidingsaanbod in RIO.

Voorts zal ICTU (dat in opdracht van OCW het LS bouwt) verslag doen van de voortgang van de ontwikkeling van het LS.

U wordt ambtelijk ondersteund door 5.1.2.e en 5.1.2.e.

Voorts zal 5.1.2.e van ICTU, aanwezig zijn voor toelichting en ondersteuning.

Toelichting

Het agendavoorstel en de stukken voor het overleg zijn op 8 oktober jl. naar u en de overige deelnemers van het bestuurlijk overleg gemaild.

Het agendavoorstel voor het overleg is als volgt:

1. Opening en mededelingen
1. Verslag bestuurlijk overleg 24 juni 2021
1. Voortgangsrapportage ICTU
1. Keurmerken/kwaliteitslabels
1. Vulling Landelijk Scholingsportaal (gegevens opleidingsaanbod)
1. Rondvraag en sluiting

Onderstaand de annotatie.

Ad 1) Opening en mededelingen

- Sociale partners hebben begin september laten weten in te kunnen stemmen met het convenant (de onderwijskoepels zijn in het bestuurlijk overleg van 24 juni jl. akkoord gegaan). MOCW is recent akkoord gegaan (SZW heeft nog niet laten weten of MSZW akkoord is). Er zal een (online) bijeenkomst gepland worden voor de ondertekening van het convenant. OCW zal daarvoor een voorstel doen. Definitieve tekst van het convenant is meegestuurd met de stukken.
- Het 'Landelijk Scholingsportaal' is tot nu toe als werktitel gebruikt. In overleg met de stuurgroep en de werkgroep Communicatie van het LS (waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn) is naar een meer geschikte naam gezocht. De nieuwe naam wordt 'Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen'. Hierin kan OCW, als eigenaar van het LS, zich vinden. Afkorting en url zijn inmiddels gereserveerd.
- DGHBWE heeft DG DUO schriftelijk verzocht een verkenning te doen naar de mogelijkheden van beheer van het LS. DUO is inmiddels met deze verkenning gestart.

Ad 2) Verslag bestuurlijk overleg 10 maart 2021

De afspraken en besluiten van het vorige bestuurlijk overleg:

- Het convenant LS wordt naar aanleiding van de laatste opmerkingen aangepast en voorgelegd aan de ministers van OCW en SZW. Na akkoord van beide ministers zal OCW een procedurevoorstel doen voor de ondertekening van het convenant.
 - Zie ad 1) 'Opening en mededelingen'.
- Eind september/begin oktober wordt een extra bestuurlijk overleg ingepland gezien de risico's bij de bouw van het LS.
 - Is gebeurd.
- Kort voor de geplande livegang van het LS begin 2022 wordt een bestuurlijk overleg gepland om een go/no go besluit te nemen over de livegang.
 - Is gepland op 22 december.
- Het (onder voorwaarden) gehonoreerde LLO-voorstel voor het Nationaal Groeifonds wordt geagendeerd.
 - Besloten is dit niet te agenderen omdat bij de nadere onderbouwing van dit voorstel vertraging is opgetreden. Voorstel is daarom dit in het bestuurlijk overleg van 22 december as. te bespreken.
 - U kunt verder instemmen met het verslag.

Ad 3) Voortgangsrapportage ICTU

- Als vast onderdeel van het bestuurlijk overleg licht 5.1.2.e op hoofdlijnen de stand van zaken en voortgang toe van het programma LS en van de drie projecten van het programma: Realisatie, Beheer en Implementatie & Communicatie.
 - Geen bijzonderheden. U kunt vragen of er opmerkingen of vragen zijn naar aanleiding van de voortgangsrapportage.

Ad 4) Keurmerken/kwaliteitslabels

5.1.2.e zal een toelichting geven op de notitie.

- Achtergrond: ICTU heeft in afstemming met de stuurgroep LS een aparte werkgroep 'Kwaliteit' ingesteld die de mogelijkheden heeft geïnventariseerd om kwaliteitscriteria te hanteren die de toegang van private aanbieders en hun opleidingen tot het LS regelen. De werkgroep heeft in dat kader door CINOP onderzoek laten uitvoeren. Mede op basis van dit onderzoek zijn 3 opties onderscheiden: 1) alleen aanbieders toelaten die één van de 5 keurmerken hebben die in het kader van de STAP-regeling van SZW worden gehanteerd; 2) alle aanbieders met een keurmerk toelaten (de 5 STAP-keurmerken en andere keurmerken), 3) alle aanbieders toelaten, met en zonder keurmerk.
- De werkgroep heeft optie 3 geadviseerd en de stuurgroep kan zich hierin vinden, uitgezonderd NRTTO die een voorkeur heeft voor optie 2. Volgens NRTTO is bij het toelaten van aanbieders zonder keurmerk de kans groter dat de kwaliteit van de opleiding niet is gegarandeerd. Dat is niet wenselijk op een overheidsportaal.
 - **Advies:** aansturen op optie 3, waarbij dan bij iedere aanbieder wordt aangegeven of hij wel of geen keurmerk heeft en wat dat keurmerk betekent. Op die wijze is de overheid transparant en kan een bezoeker zelf een keuze maken.
 - **Argumenten:**
 - Doel van het LS is een zo volledig mogelijk overzicht te geven van het opleidings- en scholingsaanbod. Als het LS zich alleen beperkt tot het aanbod met keurmerken, is het overzicht beperkt.
 - We missen dan vooral de kleinere aanbieders die een kwalitatief goed aanbod hebben, ook al hebben ze geen keurmerk.
 - De overheid kan alleen de kwaliteit van het publieke aanbod garanderen (NVAO, Inspectie) en niet van het private aanbod, ook al heeft het een keurmerk. Door alleen aanbieders met keurmerken toe te staan, kan de indruk gewekt worden dat de overheid ook de kwaliteit van die aanbieders garandeert.
 - In het verlengde daarvan: een keurmerk staat niet altijd garant voor kwaliteit.
 - NRTTO heeft een commercieel belang om alleen opleiders met een kwaliteitskeurmerk (waaronder het NRTTO-keurmerk) in het LS op te nemen, waardoor een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.

~~Ad 5) Vulling Landelijk Scholingsportaal (gegevens opleidingsaanbod)~~

5.1.2.e

zal een toelichting geven op de notitie.

- Voor gegevens over het publieke opleidingsaanbod (mbo, hbo, wo) maakt het LS (evenals STAP) gebruik van RIO. In RIO komen in eerste instantie de namen van de onderwijsinstellingen en de namen van de opleidingen te staan (de basisgegevens). Deze gegevens kunnen later door de instellingen zelf 'verrijkt' worden met aanvullende gegevens en kenmerken van de opleidingen via een interface met RIO. Instellingen kunnen op termijn ook hun contractonderwijs in RIO zetten. Ze zijn overigens niet verplicht om aanvullende gegevens aan RIO te leveren.

- Momenteel vindt de vulling van RIO met de basisgegevens plaats. Dit zal naar verwachting binnen enkele maanden afgerond worden. Dat is niet het geval voor de vulling van RIO met aanvullende gegevens over de opleidingen. Dit zal pas in de loop van 2022 gerealiseerd kunnen worden (verschilt per sector). Hetzelfde geldt voor het plaatsen van het contractonderwijs in RIO.
- Dat betekent dat bij een geplande livegang van het LS op 1 januari 2022 de informatie over het publieke aanbod in het LS beperkt zal zijn.
- Mbo-, hbo- en wo-instellingen kunnen wel al hun contractonderwijs in het register van Stichting EDU-DEX laten opnemen. Deze stichting beheert een register met privaat opleidingsaanbod waarvan het LS gebruik maakt. Een aantal instellingen staat al in EDU-DEX.
- Aan het bestuurlijk overleg worden 3 opties voorgelegd: 1) toch live gaan op 1 januari 2022, 2) op 1 maart live gaan, tegelijkertijd met de livegang van de STAP-regeling, 3) live gaan zodra RIO helemaal gevuld is.
 - **Advies:** live gaan op 1 maart 2022 (optie 2). Argumenten hiervoor:
 - 1 januari 2022 is sowieso lastig haalbaar omdat er meer ontwikkeltijd voor het LS nodig is dan gepland;
 - mbo-, hbo- en wo-instellingen hebben dan meer tijd om hun contractonderwijs in EDU-DEX te zetten.
 - er is dan ook meer tijd om na te gaan of het mogelijk is de informatie over het publieke aanbod in het LS te 'verrijken' met informatie afkomstig uit andere gegevensbronnen (Studiekeuze123, KiesMBO);
 - optie 3 betekent dat de livegang voor langere tijd wordt uitgesteld. Dit kan problematisch zijn voor de doorontwikkeling van het LS die in 2022 moet plaatsvinden (o.a. op basis van het LLO-voorstel voor het Nationaal Groeifonds).
 - Als toch voor optie 1 gekozen zou worden, dan zou de introductie van het LS bij voorkeur relatief 'stil' moeten verlopen en de communicatie daarop aangepast moeten worden (management van verwachtingen). Er zou misschien ook voor gekozen kunnen worden om het LS vooralsnog alleen open te stellen voor bepaalde doelgroepen.
 - Belangrijk is om te weten hoe de MBO Raad, de VH en de VSNU hier zelf tegenaan kijken en in welke mate zij belang hechten aan het bieden van zoveel mogelijk informatie over het publieke opleidingsaanbod bij de livegang van het LS.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: DGHBE

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

5.1.2.e

Datum

21 juni 2021

Referentie**Bijlagen****Kopie voor****Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

1

Bestuurlijk overleg Landelijk Scholingsportaal 24 juni
2021

Doel

Op 24 juni as. hebt u een bestuurlijk overleg met sociale partners en onderwijskoepels over het landelijk scholingsportaal (LS). 5.1.2.e SZW is verhinderd voor dit overleg en wordt vervangen. In dit overleg dient besluitvorming plaats te vinden over het convenant LS. Voorts zal ICTU verslag doen van de voortgang van de ontwikkeling van het LS. In dat kader is het de bedoeling dat een aantal risico's en aandachtspunten besproken wordt.

U wordt ambtelijk ondersteund door 5.1.2.e en 5.1.2.e. Voorts zal 5.1.2.e, 5.1.2.e ICTU, aanwezig zijn voor toelichting en ondersteuning.

Toelichting

Het agendavoorstel en de stukken voor het overleg zijn op 17 juni jl. naar de deelnemers van het bestuurlijk overleg verstuurd.

Het agendavoorstel voor het overleg is als volgt:

1. Opening en mededelingen
1. Verslag bestuurlijk overleg 10 maart 2021
1. Convenant Landelijk Scholingsportaal
1. Voortgangsrapportage ICTU
1. Toelichting risico's en aandachtspunten
 - a. Opleidingsgegevens (RIO)
 - a. Beheer
 - a. Overzicht scholingsmiddelen
 - a. Kwaliteitscriteria
1. Rondvraag en sluiting

Onderstaand een toelichting aan de hand van de agendapunten.

Ad 2) Verslag bestuurlijk overleg 10 maart 2021

De afspraken en besluiten van het vorige bestuurlijk overleg:

- Op advies van de stuurgroep gaan partijen akkoord met de start van de ontwikkeling/bouw van het LS.
- Omdat vooralsnog onduidelijk is of DUO het beheer van het LS kan of wil gaan doen, zal het beheer tijdelijk bij ICTU en het programma LS worden belegd.
- Vóór de zomer wordt een bestuurlijk overleg gepland om de voortgang van de ontwikkeling van het LS te bespreken en het convenant definitief vast te stellen.
- Kort voor de geplande livegang van (de eerste versie van) het LS begin 2022 wordt een bestuurlijk overleg gepland om een go/no go besluit te nemen over de livegang.

Een aandachtspunt is het volgende: in het vorige bestuurlijk overleg is uitvoerig gesproken over de kwaliteitscriteria die gehanteerd moeten worden voor aanbieders van opleidingen, onder andere in relatie tot de kwaliteitscriteria van de STAP-regeling. Partijen zaten op dit punt niet op één lijn: enerzijds werden kwaliteitscriteria belangrijk geacht, anderzijds werd ook gezegd dat kwaliteitscriteria het aanbod van opleidingen op het LS kan beperken. In dat kader is ook gesproken van een groeimodel. Het onderwerp kwaliteitscriteria komt terug bij agendapunt 5 (Toelichting risico's en aandachtspunten).

➤ U kunt instemmen met het verslag.

Ad 3) Convenant Landelijk Scholingsportaal

- Na het bestuurlijk overleg van 10 maart jl. zijn verschillende conceptversies van het convenant met de stuurgroep besproken. Dit heeft geleid tot een definitief concept dat op 10 juni jl. naar de leden van de stuurgroep is gemaild om af te stemmen met de respectievelijke achterbannen.
 - Aan partijen legt u de vraag voor of zij zich kunnen vinden in de tekst van het convenant en of het convenant vastgesteld kan worden door het bestuurlijk overleg.
 - U geeft aan dat de volgende stap is dat het convenant voor akkoord aan de ministers van OCW en SZW wordt voorgelegd.
 - Na akkoord van beide ministers zal OCW een procedurevoorstel doen voor de ondertekening van het convenant.

Ad 4) Voortgangsrapportage ICTU

- **5.1.2.e** licht toe wat de stand van zaken is met betrekking tot de ontwikkeling van het LS.
 - U kunt vragen of er opmerkingen of vragen zijn naar aanleiding van de voortgangsrapportage.

Ad 5) Toelichting risico's en aandachtspunten

- In het verlengde van het vorige agendapunt geeft **5.1.2.e** een toelichting op risico's en aandachtspunten bij de bouw van het LS.
 - a) **Opleidingsgegevens (RIO)**: hier speelt dat de gegevens van de reguliere opleidingen in de Registratie Instellingen en Opleidingen van DUO nog niet

volledig zijn. Om deze gegevens compleet te maken zullen mogelijk aanvullende gegevens uit andere registraties gehaald moeten worden.

- b) **Beheer van het LS:** het is niet mogelijk gebleken via de 'informele' weg met DUO afspraken te maken over het uitvoeren van een verkenning. Op basis daarvan zou DUO een principe-uitspraak kunnen doen of men het beheer van het LS wil/kan doen. Mede op basis van advies van CIO Office is daarom besloten DUO om een verkenning en daaropvolgende impact-analyse te vragen via de reguliere overlegtafels (GRIP-tafel, Jaarplantafel e.d.). Naar verwachting zal DUO dan in oktober/november een principe-uitspraak kunnen doen over het beheer van het LS.
ICTU doet alleen het tijdelijk beheer van het LS als vóór het einde van het jaar c.q. vóór de livegang van de eerste versie van het LS DUO (of eventueel een andere organisatie) aangeeft in principe het beheer te willen gaan doen.
- c) **Overzicht scholingsmiddelen:** in overleg met de stuurgroep is afgesproken dat het toegankelijk maken van informatie over publieke en private scholingsmiddelen op het LS in eerste instantie zal plaatsvinden via slimme verwijzingen naar de websites/portals van organisaties die scholingsmiddelen verstrekken. Daarbij zal indien mogelijk al een aantal zoekfuncties ingebouwd worden. ICTU zal daartoe een onderzoek laten doen.
- d) **Kwaliteitscriteria:** ICTU heeft in afstemming met de stuurgroep een aparte werkgroep 'Kwaliteit' ingesteld die de mogelijkheden heeft geïnventariseerd om kwaliteitscriteria toe te passen in het LS. Daaruit zijn grofweg 3 mogelijkheden naar voren gekomen om de toegang van private aanbieders tot het LS te regelen: 1) de 5 keurmerken gebruiken die bij de STAP-regeling worden gehanteerd, 2) de 5 keurmerken van STAP plus andere keurmerken gebruiken en 3) geen selectie op basis van keurmerken en alle aanbieders toelaten, maar wel bij elke aanbieder vermelden of hij wel of geen keurmerk heeft (plus een voorziening om beunhazen uit te sluiten). Dit moet nog in de stuurgroep besproken worden, maar de discussie zal vooral gaan over de verhouding tussen kwaliteit en volledigheid van het opleidingsaanbod dat op het LS komt te staan. Het is voor het bestuurlijk overleg belangrijk om te weten dat dit speelt.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: DGHBE

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

5.1.2.e

T +31

5.1.2.e

Datum

4 maart 2020

Referentie**Bijlagen**

4

Kopie voor**Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

1

Bestuurlijk overleg digitaal scholingsoverzicht 30
november 2020**Doel**

Op 10 maart as. hebt u - samen met 5.1.2.e SZW - een bestuurlijk overleg met sociale partners en onderwijskoepels over het landelijk scholingsportaal (LS). In dit overleg dient een go/no go besluit genomen te worden over de daadwerkelijke start van de ict-ontwikkeling c.q. de bouw van het LS. Voorts wordt in dit overleg een concept besproken van het convenant waarin de verantwoordelijkheden van partijen ten aanzien van de (door)ontwikkeling en het beheer van het LS worden vastgelegd. De bespreking hiervan zal duidelijkheid moeten geven over de bereidheid van partijen om hun commitment te vertalen in concrete bijdragen. U wordt ambtelijk ondersteund door 5.1.2.e 5.1.2.e Voorts zal 5.1.2.e, 5.1.2.e ICTU, aanwezig zijn voor toelichting en ondersteuning.

Toelichting Het agendavoorstel en de stukken voor het overleg zijn op 4 maart jl. naar de deelnemers van het bestuurlijk overleg verstuurd. Het agendavoorstel voor het overleg is als volgt: 1. Opening en mededelingen 2. Verslag bestuurlijk overleg 30 november 2020 3. Voortgangsrapportage ICTU 4. Beslisnotitie Landelijk Scholingsportaal 5. Convenant Landelijk Scholingsportaal (concept) 6. Presentatie Proof of Concept/gebruikersinterface LS 7. Rondvraag en sluiting Onderstaand een toelichting aan de hand van de agendapunten.

~~Verslag bestuurlijk overleg 30 november 2020 (agendapunt 2)~~ De afspraken en besluiten van het vorige bestuurlijk overleg: Partijen gaan akkoord met het programmaplan van het LS en met de governance-notitie. Partijen gaan akkoord met de start van de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het LS. Op basis van de resultaten van de voorfase wordt in het volgende bestuurlijke overleg een definitieve go/no go beslissing genomen over de ontwikkeling c.q. bouw van het LS. Ingestemd wordt met het voorstel om de verantwoordelijkheden van partijen voor de (door)ontwikkeling en het beheer van het LS vast te leggen in een convenant. U kunt instemmen met het verslag. Voortgangsrapportage ICTU (agendapunt 3) 5.1.2.e geeft een korte toelichting op de voortgangsrapportage. De voortgangsrapportage geeft een overzicht van de fasen

en mijlpalen van het LS-programma. Voorts geeft de rapportage inzicht in de onzekerheden bij de ontwikkeling van het LS en in de daarvoor ontwikkelde beheersmaatregelen en oplossingen. De voortgangsrapportage is vooral bedoeld om inzicht te geven in waar we op dit moment staan in het proces en waar we naar toe werken. U kunt vragen of er opmerkingen of vragen zijn naar aanleiding van deze rapportage. ~~Beslisnotitie Landelijk Scholingsportaal (agendapunt 4)~~

~~5.1.2.e~~ geeft een toelichting op het beslisdocument. In de beslisnotitie staat een samenvatting van de resultaten van de voorfase van de ICT-ontwikkeling van het LS, het zogeheten Proof of Concept (PoC). Het PoC is een eerste uitwerking van alle onderdelen van het LS. De voorfase heeft plaatsgevonden in de periode december 2020 – februari 2021 en in deze fase zijn experts van de bestuurlijke partijen geconsulteerd. Op basis van de PoC heeft de stuurgroep geconcludeerd dat een eerste versie van het LS – het Minimal Viable Product (MVP) – begin 2022 gerealiseerd kan worden. De stuurgroep adviseert het bestuurlijk overleg daarom een 'go-besluit' te nemen over de ontwikkeling van het LS. Voorts heeft de stuurgroep een aantal besluiten genomen over de concrete invulling van enkele onderdelen van het MVP, waarover na de voorfase nog onduidelijkheid of onzekerheid bestond. Eén van deze besluiten is om het beheer van het LS tijdelijk bij ICTU te beleggen, omdat het nog onzeker is of DUO het beheer van het LS op zich wil nemen. Het advies en de besluiten van de stuurgroep zijn opgenomen in de beslisnotitie evenals de gevraagde besluiten van het bestuurlijk overleg. Aan de partijen van het bestuurlijk overleg legt u de vraag voor of zij zich kunnen vinden in het advies van de stuurgroep en in de besluiten die de stuurgroep heeft genomen. U kunt voorts aangeven dat voor een definitief 'go'-besluit het ook nodig is dat partijen het eens worden over de afspraken die in het convenant vastgelegd gaan worden (agendapunt 6). Eventueel kan voorgesteld worden een positief besluit te nemen onder voorbehoud van overeenstemming over het convenant. ~~Convenant Landelijk Scholingsportaal (agendapunt 5)~~

Een eerste concept van het convenant was voor de stuurgroep van 10 februari jl. geagendeerd, maar kon door tijdgebrek niet meer besproken worden. Het bleek niet mogelijk om nog een extra stuurgroep te plannen om dit concept te bespreken. Daarom is een schriftelijke commentaarronde gedaan, maar geen enkel lid van de stuurgroep heeft een reactie gegeven. De FNV heeft laten weten bij de andere leden van de werkgroep Onderwijs van de Stichting van de Arbeid te peilen of de StAr namens sociale partners het convenant kan ondertekenen. Voor het bestuurlijk overleg ligt een tweede concept van het convenant voor, waarbij een aantal zaken verder is uitgewerkt, met name ten aanzien van de concrete bijdragen die van convenantpartijen verwacht worden. Het Landelijk Scholingsportaal is een concreet project en kan alleen slagen als alle betrokken partijen c.q. ketenpartners hun bijdrage leveren. Het convenant gaat daarom niet alleen over bestuurlijke samenwerking, maar ook over samenwerking in de uitvoering. Dit is de eerste keer dat het convenant besproken wordt, dus mogelijk zullen partijen nog niet het achterste van hun tong laten zien. U kunt aangeven dat er een relatie ligt met een positief besluit over de ontwikkeling van het LS. Het is daarom wel zaak enige duidelijkheid te krijgen over welke concrete bijdragen partijen kunnen en willen leveren. ~~Presentatie Proof of Concept/gebruikersinterface LS (agendapunt 6)~~ Indien er voldoende tijd over is (circa 10 min.) zal ~~5.1.2.e~~ van ICTU een presentatie geven van de gebruikersinterface (de website van het LS) die in de voorfase van de ICT-ontwikkeling is gemaakt. Dit is een eerste opzet,

dus geen definitief ontwerp: het is bedoeld om een eerste indruk te geven van hoe de website eruit zou kunnen zien en van de zoekmogelijkheden die het LS zou kunnen bieden.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: DGHBWE

Middelbaar Beroeps Onderwijs

Van

5.1.2.e

Datum

24 juni 2020

Referentie

Bijlagen

2

Kopie voor

Reeds afgestemd met

Aantal pagina's

1

Bestuurlijk overleg digitaal scholingsoverzicht en overleg met SZW over financiering digitaal scholingsoverzicht

Doel

Op 1 juli as. hebt u samen met 5.1.2.e aan SZW een bestuurlijk overleg over het digitaal scholingsoverzicht met vertegenwoordigers van onderwijskoepels (MBO Raad, VH, VSNU, NRTO) en sociale partners (zie bijlage 1 voor het verslag van het bestuurlijk overleg van 8 januari). Het overleg wordt door u voorgezeten. Aansluitend heeft u met 5.1.2.e een overleg over de financiering van het digitaal scholingsoverzicht. Aandachtspunt betreft hier met name de dekking van de structurele uitvoeringskosten. Deze nota dient ter voorbereiding op beide overleggen.

Toelichting

~~Voorbereiding bestuurlijk overleg~~ ~~Vooraf~~ Naar aanleiding van het eerste bestuurlijk overleg op 8 januari jl. is besloten een werkgroep met vertegenwoordigers van betrokken partijen opdracht te geven een advies op te stellen over de ontwikkeling en het beheer van het digitaal scholingsoverzicht. Op basis van dat advies kan in het bestuurlijk overleg een go/no go-beslissing genomen worden over de bouw van het scholingsoverzicht. De werkgroep is in april gestart. Voor de ondersteuning van de werkgroep is ICTU ingehuurd, een onafhankelijke advies- en projectenorganisatie binnen de overheid op het snijvlak van (informatie)beleid en ICT. *Stand van zaken* De werkgroep heeft zich uitgesproken voor een gezamenlijke landelijke aanpak waarbij afstemming plaatsvindt met regionale ontwikkelingen. De basiselementen van deze aanpak zijn landelijke afspraken die nodig zijn voor de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht. Deze afspraken zijn vastgelegd in een document om de achterbannen te informeren (zie bijlage 2). Het digitaal scholingsoverzicht kan vervolgens door andere partijen, bijvoorbeeld in de regio, verder worden uitgewerkt tot een regionale aanpak. Iets vergelijkbaars bestaat in Twente in het Twents Fonds voor vakmanschap. Met de door de werkgroep geformuleerde aanpak als vertrekpunt werkt ICTU momenteel aan het advies. Input voor het advies wordt verkregen uit workshops en gesprekken met de werkgroep, gesprekken met stakeholders en deskundigen en eigen analyses. Daarbij wordt enkele slagen dieper gegaan dan het advies van 5.1.2.e. In het bestuurlijk overleg van 1 juli as. zal 5.1.2.e 5.1.2.e, 5.1.2.e, een PowerPointpresentatie geven over de stand van zaken en vooruitblikken naar de inhoud van het advies. Deze presentatie wordt op 30 juni naar het bestuurlijk overleg gemaaild (de presentatie

wordt namelijk op 29 juni eerst in de werkgroep besproken). Eind september is het advies gereed. Dit advies zal vergezeld gaan van een programmaplan voor het digitaal scholingsoverzicht. Begin oktober wordt een bestuurlijk overleg gepland voor bespreking van het advies en het programmaplan. *Aandachtspunten* Het gesprek in de werkgroep verloopt constructief; er is een positieve sfeer, partijen (met name de sociale partners en NRTO) voelen zich betrokken en zijn gecommitteerd aan de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht. Partijen zien het overzicht vooral als een voorziening die publiek geborgd moet worden (kwaliteit, toegankelijkheid, actualiteit, betrouwbaarheid), ook voor wat betreft de (basis)financiering. Het beheer van het digitaal scholingsoverzicht zou daarmee volgens sociale partners en onderwijs in publieke handen moeten zijn. De governance op de inhoud e.d. zou dan gezamenlijk door alle partners vorm moeten krijgen. Dit verhoudt zich in in enige mate tot de voorgestane en geformuleerde gezamenlijke – publiek-private – aanpak. Bij de verdere uitwerking van het advies met name op de concrete bijdrage die partijen gaan leveren worden ingegaan. De verwachting is dat deze in kind zullen zijn van de sociale partners en mogelijk een fee van onderwijsinstellingen die opgenomen worden in het digitaal scholingsoverzicht. Bij de ontwikkeling van het portal kan gebruik worden gemaakt van het register dat DUO in het kader van STAP gaat ontwikkelen. Naast dit register, zal in het portal in ieder geval aanvullend inzicht worden gegeven in de financiële mogelijkheden (scholingsmiddelen). In de verdere uitwerking komt aan bod of ook aanvullende modules moeten worden toegevoegd, zoals inzicht in arbeidsmarktkansen en skills die voor bepaalde beroepen nodig zijn. *Agenda*

De agenda voor het bestuurlijk overleg ziet er als volgt uit: 1. Opening en mededelingen

2. Verslag bestuurlijk overleg 8 januari 2020

3. Stand van zaken advies (presentatie door ICTU)

4. Planning en vervolgafspraken

5. Rondvraag en sluiting

Ad 2) Het verslag van het bestuurlijk overleg van 8 januari is al eerder naar partijen verstuurd. Aangezien op basis van de conclusies in dit verslag al

vervolgacties in gang zijn gezet, zullen er naar verwachting geen of weinig opmerkingen bij het verslag zijn.

Ad 3) De werkgroep met vertegenwoordigers van betrokken partijen is doende een advies op te stellen op basis waarvan het bestuurlijk overleg een besluit kan nemen over de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht (go/no go). Bij het opstellen van het advies wordt de werkgroep ondersteund door adviesorganisatie ICTU. 5.1.2.e 5.1.2.e

(5.1.2.e) geeft een presentatie over de stand van zaken met betrekking tot het advies. Voor de presentatie heeft hij een half uur nodig.

Ad 4) De planning op dit moment is dat een programmaplan op hoofdlijnen voor het digitaal scholingsoverzicht eind juli gereed is. Het volledig uitgewerkte programmaplan en het advies zijn eind september gereed. Begin oktober zouden deze dan in het bestuurlijk overleg besproken kunnen worden. Eventueel zou ook in augustus nog een bestuurlijk overleg gepland kunnen worden om eerst het programmaplan op hoofdlijnen te bespreken. Voorbereiding overleg met 5.1.2.e

5.1.2.e over financiering Volgens ICTU is er (ruim) een jaar nodig om het digitaal scholingsoverzicht te ontwikkelen. Als er dit najaar gestart zou worden met de bouw van het overzicht zou het eind 2021 gereed kunnen zijn. Volgens een eerste inschatting van ICTU gaat de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht € 2,5 mln. kosten. Pas als het advies verder is uitgewerkt, kan preciezer aangegeven worden wat de ontwikkelingskosten zullen zijn. De structurele beheerskosten van het digitaal scholingsoverzicht zullen, aldus ICTU, circa € 300.000 per jaar gaan bedragen, maar ook dit bedrag is een eerste inschatting. In het kader van het meerjarig actieprogramma leven lang ontwikkelen is in de periode 2019 t/m 2022 jaarlijks € 1,4 mln beschikbaar voor het digitaal scholingsoverzicht. Deze middelen zijn – uitgaande van de eerste inschatting van ICTU – toereikend om de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht in 2020 en 2021 te bekostigen. NB: de onderuitputting van de Regeling flexibilisering beroepsonderwijs voor volwassenen wordt dus niet ingezet voor de ontwikkeling van het digitaal scholingsoverzicht. Mocht dat noodzakelijk zijn, dan zal hierover aparte besluitvorming moeten plaatsvinden. Voor wat betreft de structurele beheerkosten van het digitaal scholingsoverzicht: hiervoor kan in eerste instantie de in 2022 beschikbare € 1,4 mln worden ingezet. Als deze middelen over 3 jaar uitgesmeerd kunnen worden, zijn de structurele beheerkosten gedekt van 2022 t/m 2024. Voor 2025 en daaropvolgende jaren zal dan nog dekking gevonden moeten worden voor de jaarlijkse € 300.000 aan beheerkosten. Het voorstel is om nu vast te leggen dat dit bekostigd gaat worden uit het STAP-budget. Ambtelijk SZW kan zich hierin vinden, maar zou ook graag zien dat we de komende periode alternatieven gaan zoeken. Gezien de omvang van het bedrag vinden wij/OCW dit onwenselijk en zouden het graag houden bij dekking door het STAP-budget. Dit laat onverlet, mocht er een goed alternatief gevonden worden voor bekostiging van de structurele beheerkosten, dan zal daarvoor gekozen worden en hoeft niet uit het STAP-budget geput te worden.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: DGHBWE

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

5.1.2.e

Datum

23 oktober 2019

Referentie

5.1.2.e

Bijlagen

1

Kopie voor**Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

1

Gesprek met 5.1.2.e op 29 okt. over definitief
advies digitaal scholingsoverzicht

Doel

Op 29 oktober a.s., 13.00 u, heeft u een gesprek met 5.1.2.e, die een verkenning heeft uitgevoerd naar de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht. Ter voorbereiding daarvan ontvangt u deze nota.

Het definitieve advies van 5.1.2.e is gereed (zie bijlage). Hierin zijn de resultaten van de versnellingskamer van 10 oktober jl. verwerkt. Doel van uw gesprek op 29 oktober is décharge te verlenen aan 5.1.2.e (aan de opdracht is voldaan) en de hoofdpunten van het advies en mogelijke vervolgstappen te bespreken.

Na dit gesprek volgt er op korte termijn een - nog te organiseren - fotomoment met ministers Van Engelshoven en Koolmees, waarbij de verkenner het advies overhandigt.

Op 14 november a.s. is er een AO over leven lang ontwikkelen (LLO). Er is niet in voorzien om in de brief over LLO die voorafgaand aan dit AO naar de TK wordt verstuurd, een reactie te geven op het advies van de verkenner en vervolgstappen toe te lichten. Dat kan pas nadat beide ministers het rapport hebben ontvangen en besluitvorming over de vervolgstappen heeft plaatsgevonden. Naar verwachting zal de TK dan in december hierover geïnformeerd kunnen worden.

Toelichting

De uitkomsten van de versnellingskamer hebben niet geleid tot belangrijke wijzigingen in het advies. 5.1.2.e adviseert nog steeds een social enterprise die een startsubsidie van de overheid krijgt om een digitaal scholingsoverzicht te ontwikkelen en na een aantal jaren zelfvoorzienend wordt. Omdat er tijdens de versnellingskamer geen partijen zijn opgestaan om de schouders te zetten onder een digitaal scholingsoverzicht, zou met de verkenner besproken kunnen worden hoe hij het vervolg ziet en hoe hij de participatiebereidheid van partijen inschat. Een logische vervolgstap is dat OCW en SZW de sociale partners en de belangrijkste andere betrokken partijen uitnodigen voor een gesprek. Doel daarvan zou zijn om na te gaan of er voldoende animo is om te starten met de ontwikkeling van een digitaal

scholingsplatform en onder welke voorwaarden. In dit kader is het relevant dat een deel van de sociale partners tijdens de versnellingskamer een voorkeur heeft uitgesproken voor een publiek model. Overigens lijken volgens SZW de sociale partners niet helemaal op één lijn te zitten. Een ander belangrijk punt in dit verband is dat de beschikbare overheidsmiddelen onvoldoende zijn volgens de verkenner. In de periode 2020 t/m 2022 is voor het digitaal scholingsoverzicht – als onderdeel van het actieprogramma LLO – jaarlijks € 1,4 mln beschikbaar. De verkenner gaat uit van minimaal € 2,9 mln in de eerste twee jaren. Vraag is dan welke andere partijen eventueel bereid zijn bij te dragen en wat de consequenties daarvan zijn. Als een social enterprise – ook na gesprekken – niet haalbaar blijkt te zijn, ligt de eerder door OCW en SZW besproken optie van een subsidieregeling/tender het meest voor de hand. In dat kader zou eerst een Project Start Architectuur (PSA) gemaakt moeten worden, bijvoorbeeld door een publieke partij als ICTU. De PSA dient als input voor het opstellen van het bestek/de subsidievoorwaarden. Alle mogelijke (private en semi-publieke) partijen kunnen dan, alleen of in samenwerking, een subsidieaanvraag indienen. De publieke belangen worden dan geborgd via de subsidievoorwaarden en selecteren op bijvoorbeeld breedte van het draagvlak is mogelijk.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: MOCW

Middelbaar Beroeps
Onderwijs

Van

5.1.2.e

T +

5.1.2.e

Datum

27 november 2019

Referentie

<referentiekenmerk>

Bijlagen

Kopie voor

Reeds afgestemd met

Aantal pagina's

1

Overhandiging advies digitaal scholingsoverzicht door
verkenner 5.1.2.e (fotomoment)

Doel

In het kader van het actieprogramma leven lang ontwikkelen hebben u en minister Koolmees in februari van dit jaar opdracht gegeven aan 5.1.2.e om de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht te verkennen en daarover te adviseren. Inmiddels heeft 5.1.2.e zijn advies gereed. Hij overhandigt dit advies aan u en minister Koolmees op 5 december om 16.00 uur bij OCW, op uw kamer. Het betreft een fotomoment; er is geen pers bij aanwezig. Nadat u het advies hebt ontvangen, zal het door u en minister Koolmees zo spoedig mogelijk naar de Tweede kamer verstuurd worden. U ontvangt daarvoor op korte termijn een brief ter ondertekening.

Toelichting Ontvangst van het rapport Bij het in ontvangst nemen kunt u uw waardering uitspreken voor het werk dat door 5.1.2.e is gedaan: hij heeft o.a. met circa 35 organisaties/stakeholders en deskundigen gesproken, een representatief onderzoek laten uitvoeren naar mogelijk gebruik van en wensen ten aanzien van een digitaal scholingsoverzicht en een versnellingskamer georganiseerd waarin hij met gesprekspartners zijn conceptadvies heeft uitgediept. U kunt daarbij refereren aan het feit dat u die versnellingskamer op 10 oktober jl. heeft geopend. U kunt aangeven dat u en minister Koolmees met partijen (onderwijsorganisaties en sociale partners) in gesprek gaan over concrete vervolgstappen naar aanleiding van het advies (zie ook hieronder). **Beknopte toelichting op het advies** 5.1.2.e adviseert een aanpak waarbij partijen (privaat, semi-publiek) samenwerken in een social enterprise die het digitaal scholingsoverzicht ontwikkelt en gaat beheren. Daarbij worden waarborgen voor bescherming van het publieke belang zoveel mogelijk ingebouwd. De overheid geeft een startsubsidie aan de social enterprise, waarna deze na een aantal jaren zelfvoorzienend moet worden. Deelnemers aan de social enterprise moeten ook zelf financieel bijdragen. Het digitaal scholingsoverzicht wordt stapsgewijs uitgebouwd, waarbij in eerste instantie een overzicht wordt gegeven van opleidingen en scholing die gekoppeld zijn aan bestaande geldbronnen (o.a. STAP-regeling van SZW, studiefinanciering, scholingsmiddelen van O&O-fondsen) **Stand van zaken/vervolgacties** Op 29 oktober jl. is aan 5.1.2.e décharge verleend in een gesprek met 5.1.2.e en 5.1.2.e

ministerie van SZW. In het verdiepingsoverleg op 5 november jl. hebt u ingestemd met het voorstel dat beide DG's in gesprek gaan met onderwijsorganisaties (VH, MBO Raad, NRTO) en sociale partners. Doel van dat gesprek is na te gaan of er bij partijen bestuurlijk draagvlak is voor een social enterprise of eventueel voor een andere publiek/private samenwerkingsconstructie (bijvoorbeeld via subsidie tender). Het overleg met onderwijsorganisaties en sociale partners wordt momenteel gepland en zal naar verwachting in de eerste helft van januari plaatsvinden. De bedoeling is dat in het voorjaar van 2020 de Tweede Kamer geïnformeerd wordt over concrete vervolgstappen.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: MOCW

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

5.1.2.e

Datum

07 oktober 2019

Referentie

<referentiekenmerk>

Bijlagen

-Q&A's opening
-Programma versnellingskamer

Kopie voor**Reeds afgestemd met**

COM

Aantal pagina's

1

Opening versnellingskamer digitaal scholingsoverzicht op
10 oktober.

Doel

5.1.2.e (5.1.2.e) heeft in opdracht van OCW en SZW als onafhankelijke verkenner de haalbaarheid van een digitaal scholingsoverzicht onderzocht en een conceptadvies opgesteld. Deze verkenning is een onderdeel van het actieprogramma leven lang ontwikkelen van het kabinet. In de versnellingskamer bespreekt 5.1.2.e zijn conceptadvies met de deskundigen, organisaties en stakeholders die hij in het kader van de verkenning gesproken heeft. U doet de opening van de versnellingskamer, waarbij 5.1.2.e enkele vragen aan u zal stellen (zie bijlage met Q&A's).

Toelichting

Locatie en tijdstip De versnellingskamer vindt plaats op 10 oktober bij OCW in de ontmoetingsruimte (open ruimte) op de 15^e etage. De opening van de versnellingskamer is van 10.00 – 10.20 uur. U wordt opgevangen door 5.1.2.e

5.1.2.e van directie MBO. Deelnemers/aanwezigen
versnellingskamer Circa 35 personen nemen deel aan de versnellingskamer. Het betreft o.a. vertegenwoordigers van de volgende organisaties: SBB, VH, MBO Raad, VSNU, vakbonden (FNV, CNV), werkgeversorganisaties (VNO-NCW, MKB Nederland, AWWN), UWV, SER, O&O-fondsen en NRTO. Deelnemers zijn voornamelijk directieleden, beleidsadviseurs en programmamanagers. 5.1.2.e is aanwezig bij de start van de versnellingskamer evenals 5.1.2.e

5.1.2.e. 5.1.2.e sluit de versnellingskamer af. 5.1.2.e 5.1.2.e ook het einde van de versnellingskamer

bijwonen. Doel versnellingskamer Bespreken en verder uitdiepen van het conceptadvies over het digitaal scholingsoverzicht en bespreken van alternatieven. Peilen van het draagvlak voor het advies bij stakeholders en betrokken organisaties. Oproepen stakeholders en betrokken organisaties om samen te werken bij de ontwikkeling en het beheer van een digitaal scholingsoverzicht. Op basis van de opbrengsten van de versnellingskamer zal 5.1.2.e zijn definitief advies opstellen en vervolgens aan u en minister Koolmees aanbieden. Inhoud conceptadvies over digitaal scholingsoverzicht 5.1.2.e adviseert een aanpak waarbij een conglomeraat van samenwerkende partijen (privaat, semi-publiek) een social enterprise opzet die het digitaal scholingsoverzicht ontwikkelt en gaat beheeren. De overheid geeft een (op)startsubsidie aan de social enterprise voor een aantal jaren, waarna deze organisatie zelfvoorzienend moet worden. Deelnemers aan de social enterprise moeten ook zelf financieel bijdragen. Het digitaal scholingsoverzicht wordt

stapsgewijs uitgebouwd, waarbij in eerste instantie een overzicht wordt gegeven van opleidigen en scholing die gekoppeld zijn aan geldbronnen, zoals bijvoorbeeld de STAP-regeling van SZW. **Achtergrond** In de brief aan de Tweede Kamer over leven lang ontwikkelen (LLO) van september 2018 heeft het kabinet aangekondigd te starten met een actiegericht programma LLO dat bestaat uit 10 projecten. Een van die projecten is een verkenning naar de haalbaarheid van een digitaal overzicht van individuele scholingsmogelijkheden; een portal dat een overzicht geeft van het totale publieke en private opleidings- en scholingsaanbod, evenals informatie over financieringsmogelijkheden (o.a. scholingsregelingen, studiefinanciering, individuele leerbudgetten, cao-afspraken). Met zo'n overzicht worden burgers beter in staat gesteld eigen regie te nemen op het gebied van LLO en loopbaanontwikkeling. Aan de Tweede Kamer is toegezegd de verkenning door een onafhankelijk persoon uit te laten voeren die vervolgens een advies aan de ministers van OCW en SZW uitbrengt.

5.1.2.e **5.1.2.e**

5.1.2.e is bereid gevonden deze verkenning uit te voeren. In de periode februari t/m augustus 2019 heeft **5.1.2.e** deze verkenning uitgevoerd en een conceptadvies opgesteld.

nota

TER VOORBEREIDING

Aan: 10.2.e

**Middelbaar Beroeps
Onderwijs****Van**

10.2.e

T +

10.2.e

Datum

05 juli 2019

Referentie

10.2.e

Bijlagen

3

Kopie voor**Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

1

Overleg met verkenner 10.2.e (digitaal
scholingsoverzicht)

Doel

Op 10 juli as. heeft u, samen met 10.2.e van SZW, een overleg met 10.2.e die in periode februari – juni de haalbaarheid van een digitaal overzicht van individuele scholingsmogelijkheden heeft onderzocht. Op basis van zijn bevindingen heeft hij een conceptadvies opgesteld. Doel van het overleg is: beoordeling van het conceptadvies; besluitvorming over vervolgstap (versnellingsessie met stakeholders, mede ook in relatie tot adviesaanvraag aan de SER naar aanleiding van motie Wiersma c.s.)

Toelichting

~~Stand van zaken verkenning~~ De gesprekken zijn afgerond: de verkenner heeft met 30 stakeholders en inhoudelijk deskundigen gesproken. Aanvullend heeft het projectteam nog gesprekken gehad met 10 inhoudelijk deskundigen. Er hebben drie uitgebreide co-creatiesessies c.q. werksessies plaatsgevonden met externen uit overheid en bedrijfsleven. Er is deskresearch gedaan naar (inter)nationale voorbeelden en best practices van digitale scholingsoverzichten en van individuele leerrekeningen. Dit wordt in juli afgerond. Er loopt een enquête onder de gemiddelde NL-er c.q. de potentiële gebruikers van een digitaal scholingsoverzicht. De eerste resultaten worden medio juli verwacht en de definitieve resultaten begin augustus. De verkenner heeft zijn bevindingen, conclusies en advies verwerkt in een omvangrijke Power Point presentatie (zie bijlage: 'Presentatie verkenner platform scholingsmogelijkheden versie 0162019'). Ten behoeve van dit overleg heeft hij een korte samenvatting van zijn bevindingen gemaakt (zie bijlage: 'Samenvatting bevindingen verkenner tbv DG's'). In juli en augustus wordt over de bevindingen van de verkenning een rapport opgesteld. Dit rapport dient als onderbouwing van het advies van de verkenner. Op 24 juni jl. heeft de verkenner zijn conceptadvies en zijn voorstel voor de versnellingsessie gepresenteerd aan 10.2.e en 10.2.e. Deze hebben positief gereageerd op het conceptadvies, zij het met enkele kanttekeningen (zie besprekpunten hieronder). De versnellingskamer vonden zij een goed sluitstuk van de verkenning. ~~Belangrijke elementen van het conceptadvies~~ zijn een beperkte rol van de overheid (vooral aanjager en

subsidieverstrekker); voorkeur voor een privaat model: een social enterprise gaat het digitaal scholingsoverzicht ontwikkelen en beheren; Na enkele jaren moet de social enterprise c.q. het digitaal scholingsoverzicht zelfvoorzienend worden; een aanpak waarbij eerst informatie over het private en publieke scholingsaanbod dat gekoppeld is aan financiële bronnen (o.a. STAP, cao-afspraken, O&O-fondsen, initiële opleidingen) stapsgewijs in het digitaal scholingsoverzicht wordt gezet en daarna de rest van het private aanbod. Beperkte toetsing van kwaliteit aanbieders en opleidingen; het digitaal scholings overzicht wordt een platform met drie functies: een overzicht van scholingsmogelijkheden, een overzicht van financiële bronnen en een marktplaatsachtige functionaliteit; geen grootschalige ICT (grand design), maar een incrementele aanpak waarbij stapsgewijs producten worden ontwikkeld die direct bruikbaar zijn. Een snelle start van de social enterprise: eerste kwartaal 2020. **Bespreekpunten over de inhoud van de verkenning?** De governance-aspecten en meer in het bijzonder de positie van en het draagvlak voor een social enterprise in het krachtenveld van stakeholders is nog beperkt uitgewerkt. Hoe kijkt de verkenner hier tegenaan? In dit kader is ook de vraag of het publieke belang voldoende gewaarborgd wordt in het model van de social enterprise. • Het benodigde budget voor het digitaal overzicht en de social enterprise overstijgt het beschikbare budget (dat € 1,4 mln. per jaar in de periode 2019 – 2022 bedraagt). Is het conceptadvies concreet genoeg over alternatieven om aanvullende middelen te verkrijgen? En wat is het realiteitsgehalte van die alternatieven?

~~Vervolg~~~~stap (versnellings~~~~sessie)~~ Als ingestemd wordt met het conceptadvies is het voorstel in september een bijeenkomst te organiseren waar het advies met de gesprekspartners van de verkenner besproken wordt. Doel hiervan is meer inzicht te krijgen in het draagvlak voor het advies. Bij deze bijeenkomst wil de verkenner het concept van de versnellingskamer hanteren waarbij in verschillende werkvormen onderdelen van het advies worden besdiscussieerd en uitgewerkt. Bijgevoegd is het programma van de versnellingskamer (zie bijlage: 'Voorstel programma versnellings sessie'). Na de versnellingskamer zal het definitieve advies worden opgesteld. **Bespreekpunt versnellingskamer in relatie tot adviesaanvraag SER** In het VAO over LLO van 27 juni jl. is een motie aangenomen van Wiersma (VVD) e.a. om aan de SER op korte termijn advies te vragen over "...hoe er gekomen kan worden tot een eenduidig overzicht van voor scholing beschikbare private middelen, breder dan het publieke budget, en samen met sociale partners te verkennen hoe bij de uitvoering van het STAP-budget de aansluiting op sectorale regelingen vergroot wordt." Hier ligt een relatie met het digitaal scholingsoverzicht. Minister Koolmees heeft in dit verband aangegeven de samenhang met de verkenning van 10.2.e te willen bewaken (zie hieronder voor integrale tekst). Hoe ziet de verkenner deze adviesaanvraag aan de SER in relatie tot zijn conceptadvies en de bespreking daarvan in de te plannen versnellingskamer, waarvoor hij o.a. sociale partners wil uitnodigen?

Bijlage: VAO over motie van Wiersma c.s.: ~~Motie Wiersma c.s.~~ De

Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat het kabinet wil dat meer mensen de weg vinden naar financiering voor leven lang ontwikkelen en daarom de fiscale scholingsaftrek van ruim 200 miljoen euro vervangt door een persoonlijk ontwikkelbudget, de regeling STAP; overwegende dat het kabinet de regeling zo opzet dat het mogelijk wordt om eenvoudig aanvullende publieke budgetten, voor bijvoorbeeld bepaalde doelen of doelgroepen in het kader van krimp, krapte, economische crisis dan wel transities als energie, klimaat of technologie, aan het budget toe te voegen; constaterende dat niet alleen publieke middelen versnipperd zijn, maar er ook binnen bestaande sectoren diverse regelingen zijn waarmee aanspraak op scholing wordt gemaakt; van mening dat in de aanpak voor een leven lang ontwikkelen het van belang is mensen zo goed mogelijk overzicht te bieden van de beschikbare financiering voor ontwikkeling; verzoekt de regering te komen met een concreet plan van aanpak wat leidt tot het bundelen van toekomstige aanvullende publieke budgetten voor scholing van het individu vanuit de overheid in het STAP-budget, inclusief een tijdspad voor wanneer welke regeling wordt aangesloten, waarbij voor de hand liggende regelingen direct per 2021 worden gekoppeld; verzoekt de regering tevens in samenhang met het STAP-budget te bezien hoe een digitale en fysieke adviesfunctie ingericht kan worden voor specifieke hulp en vragen rond de ontwikkeling en de beschikbare budgetten; verzoekt de regering voorts de Sociaal-Economische Raad vanuit zijn aanjaagfunctie te vragen om op korte termijn een advies te geven hoe er gekomen kan worden tot een eenduidig overzicht van voor scholing beschikbare private middelen, breder dan het publieke budget, en samen met sociale partners te verkennen hoe bij de uitvoering van het STAP-budget de aansluiting op sectorale regelingen vergroot wordt, en gaat over tot de orde van de dag.

~~Antwoord minister Koolmees van SZW:~~ De motie-Wiersma c.s. op stuk nr. 113 is een lange motie, dus ik moet er even genuanceerd op reageren. Voor wat betreft het bundelen is het goed om daar een plan van aanpak voor te maken. In het AO is al uitgebreid toegelicht dat het vooral toekomstgericht is en dat het moet gaan om regelingen gericht op het individu en op scholing voor de loopbaan. Bovendien is het niet zo zinvol om al lopende tijdelijke budgetten daarin mee te nemen, maar dat is volgens mij ook niet de bedoeling van de motie. Ik zie dit ook als een aanmoediging voor ons om het inderdaad meer te gaan bundelen. Met betrekking tot het verzoek over het SER-advies aangaande de beschikbaarheid van private budgetten, waarbij het duidelijk is dat het privaat geld is waar dus niet wij over gaan, maar de sociale partners, merk ik op dat het belangrijk is te bewaken dat het goed aansluit bij het advies van de verkenner, 10.2.e , over het digitale portaal dat na de zomer beschikbaar komt. Met deze twee opmerkingen erbij geef ik de motie wel oordeel Kamer.

Notitie Governance en beheer LS

Datum: 15 oktober 2020

Auteurs: 10.2.e (OCW) en 10.2.e (ICTU)

Versie: concept 0.3

Inleiding en doel notitie

In het bestuurlijk overleg van 2 juli jl. is besloten om met de bouw van het Landelijk Scholingsportaal (LS), toen spraken we nog van een digitaal scholingsoverzicht, pas te beginnen als er voldoende duidelijkheid en eenstemmigheid is over de governance en het beheer daarvan.

Voor een eenduidig begrip van wat het LS is, volgt hieronder een korte samenvattende beschrijving en de fasering die we daarbij voor de ontwikkeling en doorontwikkeling willen gaan aanhouden. Bij iedere fase wordt aangegeven hoe de governance en het beheer worden ingericht. In het programmaplan dat via de stuurgroep aan het bestuurlijk overleg van 30 november aanstaande voor een go/ no go besluit wordt voorgelegd, wordt dit uitgebreider beschreven. Deze notitie wordt afgestemd in de stuurgroep van 6 november aanstaande ter voorbereiding van het bestuurlijk overleg van 30 november.

Samenvatting LS

Toegevoegde waarde LS:

Het LS onderscheidt zich van bestaande portals/voorzieningen op het terrein van LLO doordat het:

- betrouwbare, onafhankelijke en actuele informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen biedt;
- een integraal overzicht van de beschikbare informatie over het scholingsaanbod en beschikbare scholingsmiddelen geeft;
- gedragen wordt door alle bij LLO betrokken stakeholders (overheid, onderwijskoepels, werkgeversorganisaties, vakbonden en hun achterbannen);
- gebouwd is op basis van landelijke afspraken tussen relevante stakeholders over: kwaliteitscriteria, aanlevering van gegevens e.d.;
- geen commerciële belangen vertegenwoordigt;
- de zekerheid van structurele financiering door de overheid biedt.

Positionering:

- Het LS gaat een centrale plaats innemen binnen het 'netwerk' van bestaande portals/websites op het terrein van scholing/opleiding van volwassenen en LLO: spin in het web (de 'Funda' van LLO);
- Het LS geeft geen persoonlijke loopbaanadviezen.

Baten:

- Voor individuele burgers (werknemers, werkzoekenden, maar ook werkgevers): biedt overzicht, is drempelverlagend, kortere zoektijd, vergroot eigen regie, geen afhankelijkheid van commerciële partijen.
- Voor onderwijsaanbieders: meer exposure en groter marktbereik, gemak van standaardprocedure/format voor aanlevering gegevens, kwaliteitslabel (vanwege kwaliteitscriteria voor toegang tot LS).
- Voor loopbaanbegeleiders e.d.: betere ondersteuning van cliënten mogelijk, efficiëntere dienstverlening, meer exposure (doorverwijzing naar loopbaanbegeleiding op het LS).
- Voor overheid en sociale partners: ondersteunt het LLO-beleid, vergroot (indirect) efficiëntie van beleid (bv. meer matches op de arbeidsmarkt), meer gebruik van de beschikbare scholingsmiddelen, impuls voor kwaliteitsverbetering non-formeel (privaat) scholingsaanbod.

Fasering ontwikkeling:

1. De eerste stap van het Landelijk Scholingsportal(LS), het minimal viable product (2021):
 - Betrouwbare informatie over publiek en privaat scholingsaanbod;
 - Betrouwbare informatie over publieke en private scholingsmiddelen;
 - Doorverwijzing naar relevante landelijke en regionale portals/websites met informatie over loopbaanontwikkeling en -advies, arbeidsmarkt, beroepen etc.
2. Doorontwikkeling (2022 - 2023):
 - Technische verbeteringen (onderhuids, data, ICT);
 - Verbetering gebruikerservaring, look & feel, gebruikersvriendelijkheid (eventueel door toepassing van AI);
 - Verbeterde zoekfuncties;
 - Meer detailinformatie over opleidingen en scholingsmiddelen;
 - Beperkte personalisatie, gebruikersaccount;
 - Ontwikkeling app (mogelijk ook al als onderdeel van minimal viable product).
3. Consolidatie (vanaf 2024):
 - Geen grote functionele aanpassingen, alleen ontwikkeling in het kader van het onderhoud.

Governance en beheer LSP

Fase 1: Ontwikkel- en inrichtingsfase (2021)

1. Governance via programmasturing: Stuurgroep en Bestuurlijk overleg (sociale partners, onderwijskoepels, overheid), zoals beschreven in het programmaplan Landelijk Scholingsportaal.
2. Inrichting beheerorganisatie betreffende:
 - Het ICT beheer: applicatiebeheer, hosting, (technisch)applicatiebeheer, incidentmanagement en helpdesk (keuze voor technische beheerpartij wordt bij start van de ICT ontwikkeling in eerste kwartaal van 2021 gemaakt).
 - Het beheer van de primaire processen: functioneel beheer, contentbeheer, contractbeheer, rapportages en de organisatie van de verschillende overleggen.
 - Het kwaliteitsbeheer: beheer van de in de stuurgroep en het bestuurlijk overleg te maken afspraken over de kwaliteit van de opleidingen en de financieringsbronnen die in het LS worden opgenomen. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de ervaringen bij STAP.

Fase 2: Uitvoeringsfase en doorontwikkeling (2022 – 2023)

1. Stuurgroep bestaande uit overheid (DG, directeur), sociale partners (bestuurders, voorzitters, directeuren) en desgewenst onderwijskoepels, komt 1 keer per jaar bij elkaar en indien nodig op afroep. Strategische besluitvorming, bindend voor de achterban, goedkeuring plannen (ontwikkelingsrichting, relatie met LLO-beleid etc.).
2. Ambtelijke adviesgroep bestaande uit accounthouders LS van overheid, onderwijskoepels en sociale partners, komt 2 tot 4 keer per jaar bij elkaar. Vooral tactische besluitvorming ten aanzien van de uitvoering door de beheerorganisatie en rapportage aan en advisering van de stuurgroep.
3. Projectleider/accounthouder van overheid of ingehuurde projectleider, die verantwoordelijk is voor operationele zaken en dagelijks contact met beheerorganisatie. Zit ook in ambtelijke adviesgroep.
4. Beheer van ICT en primaire processen door in fase 1 ingerichte beheerorganisatie.
5. Gebruikersgroepen: overleg met gebruikers wordt georganiseerd door de beheerorganisatie (inrichting, bevraging, verwerking van de input). Grofweg 3 gebruikersgroepen: werknemers/werkzoekenden, werkgevers, loopbaanadviseurs, eventueel uit te splitsen naar relevante kenmerken.

6. Leveranciersoverleg: overleg van beheerorganisatie, EDUDEX of vergelijkbare organisatie en de leverancier(s) van gegevens (m.n. opleiders en O&O fondsen).
7. Overheid zorgt voor structurele financiering,

Fase 3: Uitvoeringsfase en consolidatie (vanaf 2024)

1. Geen grote functionele aanpassingen, alleen ontwikkeling in het kader van regulier onderhoud, waaronder kleinere functionele verbeteringen en technische aanpassingen.
Er is dus sprake van consolidatie van het LS.
2. De stuurgroep uit fase 2 komt in deze fase te vervallen, de adviesgroep blijft bestaan en rapporteert aan de overheid als eigenaar van het LS.
3. Verder blijft de structuur van 2021 – 2023 zoals beschreven in fase 2 vanaf het derde punt behouden.

NPLO: toelatingscriteria opleidingsaanbod en vulling NPLO

Inleiding

In de stuurgroep van 7 december jl. zijn verschillende scenario's besproken over het toelaten van opleidingsaanbod tot het NPLO en over de vulling van het NPLO met gegevens over het (formele) opleidingsaanbod. Dit laatste tegen de achtergrond van de beperkte beschikbaarheid van deze gegevens in RIO. Uit de bespreking in de stuurgroep is gebleken dat er een voorkeur voor bepaalde scenario's is en dat enkele scenario's afvallen omdat ze niet of minder kansrijk/opportuun worden geacht (zie verslag laatste stuurgroep).

In deze notitie doet OCW op basis van de stuurgroep van 7 december jl. een voorstel voor:

- I. Het toelaten van opleidingsaanbod tot het NPLO
- II. De vulling van het NPLO met opleidingsgegevens.

Het doel van deze notitie en de bespreking daarvan is om te komen tot een breed gedragen advies voor het bestuurlijk overleg.

I - Toelatingscriteria opleidingsaanbod

Met tot doel om ervoor te zorgen dat vertrouwd mag worden op de kwaliteit van het opleidingsaanbod, stellen we voor:

1. Vooraf: voorwaarden voor toelating van aanbieders tot het NPLO
2. Na toelating: toepassen van screeningsinstrumenten van aanbieders
3. Voor gebruikers: beter zichtbaar maken van het opleidingsaanbod met keurmerk

Vooraf: voorwaarden van aanbieders voor toelating tot het NPLO

- Algemeen: alleen als je in RIO of EDU-DEX bent geregistreerd, kom je op het NPLO.
- Voor wat betreft registratie in EDU-DEX worden onderstaande voorwaarden gehanteerd:
 - a) Aan registratie zijn kosten verbonden.
 - b) Aanbieder staat ingeschreven bij de KvK en vermeldt KvK-nummer.
 - c) Aanbieder verklaart dat hij minimaal 3 jaar actief is als opleider (aanvinken).
 - d) Aanbieder heeft eigen website met opleidingsaanbod (weblink vermelden).
 - e) Aanbieder verklaart dat hij (Europese en nationale) regelgeving met betrekking tot het consumentenrecht respecteert (aanvinken).
 - f) Indien van toepassing: vermelden van keurmerk(en), lidmaatschap beroepsvereniging, lidmaatschap brancheorganisatie e.d.

Bovenstaande voorwaarden zijn volgens EDU-DEX uitvoerbaar. Voldoen opleiders niet aan deze voorwaarden, dan worden ze niet tot het NPLO toegelaten.

EDU-DEX biedt inmiddels de mogelijkheid aan de keurmerkverstreckende instanties om met een eigen account bij EDU-DEX keurmerken, erkenningen, lidmaatschappen in te voeren, te valideren en te beheren. Op die manier kan het NPLO borgen dat een keurmerk, erkenning e.d. van een opleider klopt.

Na toelating: toepassen van screeningsinstrumenten van aanbieders

- Meldpunt bij het NPLO waar bezoekers van het NPLO terecht kunnen indien ze melding willen maken van een malafide private aanbieder.
- Jaarlijkse steekproefsgewijze controle van private aanbieders die geen keurmerk, erkenning e.d. hebben.

- Indien uit signalen die het meldpunt heeft ontvangen en/of uit het steekproefonderzoek blijkt dat er onbetrouwbare aanbieders staan op het NPLO, wordt contact opgenomen met deze aanbieders.

De screening maakt het mogelijk om aanbieders die niet of minder betrouwbaar lijken te zijn, te identificeren en aan te spreken. Het geeft geen grondslag om aanbieders uit het NPLO te verwijderen.

Op het NPLO komt te staan wat wordt gedaan met de meldingen over malafide aanbieders bij het meldpunt en dat het NPLO zelf geen klachten afhandelt. De bezoeker wordt geïnformeerd dat klachten over de opleiding bij de aanbieder zelf ingediend moeten worden. In dat kader wordt de bezoeker op het NPLO ook geïnformeerd over zijn rechten als consument (met weblinks naar relevante websites).

Medio januari verwachten wij uitsluitel van DUO of zij het beheer van het NPLO op zich kunnen nemen. Bijgaande screeningsinstrumenten zullen door de beheerder moeten worden opgepakt.

Verwacht wordt dat de voorwaarden en de screeningsinstrumenten voldoende zijn om het risico van onbetrouwbare aanbieders op het NPLO tot een minimum te beperken.

Voor gebruikers: beter zichtbaar maken van het opleidingsaanbod met keurmerk

Op het NPLO krijgen de bezoekers de keuze uit 2 zoekpaden binnen de pijler opleidingen:

- 1) Zoeken binnen het opleidingsaanbod met keurmerk (vergezeld van uitleg over de keurmerken). Bezoekers kunnen in dit zoekpad filteren op keurmerk en de keurmerken worden bij de aanbieders vermeld.
- 2) Zoeken binnen het opleidingsaanbod zonder keurmerk (met toelichting).

Alternatief scenario

OCW vindt het scenario waarbij alleen opleidingsaanbod op het NPLO komt te staan dat aan de STAP-criteria voldoet, onwenselijk.

Feitelijk functioneert het NPLO dan als bezoekersportaal voor STAP. Dit roept dan wel de vraag op waarom er twee portalen zijn gebouwd; STAP heeft immers ook een bezoekersportaal.

II - Vulling NPLO

Vertrekpunt

- NPLO maakt in de structurele situatie gebruik van RIO en EDU-DEX.

We stimuleren de vulling door instellingen, zowel van EDU-DEX als RIO

- We gaan in overleg met EDU-DEX om het voor (kleine) instellingen gemakkelijker te maken om zich te registreren in EDU-DEX.
- We gaan mbo-instellingen via MBO Digitaal/Sambo en andere partijen in de keten stimuleren en faciliteren om RIO te vullen met opleidingsgegevens (kwantitatief en kwalitatief), waaronder ook gegevens over onderdelen van opleidingen.
- Hbo- en wo-instellingen worden op eenzelfde manier gestimuleerd en gefaciliteerd.
- Het gaat voor het mbo, hbo en wo dan in eerste instantie om de vulling van de al in RIO bestaande velden 'omschrijving' (van de opleiding) en 'weblink' (van de opleiding).
- We maken met DUO afspraken over de levering van al deze gegevens op een voor het NPLO bruikbare manier. Zo komt het veld 'omschrijving' momenteel niet voor in de data-export naar het NPLO evenals het gegeven of een opleiding in aanmerking komt voor STAP.

We vragen DUO om een impact-analyse voor uitbreiding van RIO

- Verder maken we met DUO afspraken over het binnen RIO aanmaken van de benodigde velden voor het invoeren van andere opleidingskenmerken, zoals 'thema' (van de opleiding) en 'sector' (waarvoor de opleiding opleidt), maar ook het kenmerk 'studiefinanciering' en het kenmerk 'STAP'. DUO neemt dit op met de bronhouders.
- Op basis van de uitkomsten van de impact-analyse geven we DUO de opdracht tot het aanpassen van RIO. Dit zal wel moeten worden opgenomen in de Managementafspraken met DUO.

We stellen de livegang uit tot 1 juni 2022

- We stellen de livegang van het NPLO uit tot 1 juni 2022 zodat instellingen meer tijd hebben voor de vulling van RIO.
- Mocht op 1 juni RIO ondanks deze inspanningen onvoldoende gevuld zijn, dan maakt het NPLO gebruik van HOVI en KiesMBO als bronnen voor gegevens over het mbo en het hbo en wo. Hierover worden afspraken gemaakt met S-BB en Studiekeuze123, waarbij benadrukt wordt dat het om een tijdelijk gebruik gaat.

NPLO: toelatingscriteria opleidingsaanbod en vulling NPLO

Inleiding

In de stuurgroep van 22 december jl. is een notitie van OCW besproken met voorstellen over het toelaten van het private opleidingsaanbod tot het NPLO en over de vulling van het NPLO met gegevens over het (formele) opleidingsaanbod van het mbo, hbo en wo. Dit laatste tegen de achtergrond van de huidige beperkte beschikbaarheid van deze gegevens in RIO. Uit de bespreking is gebleken dat er op hoofdlijnen overeenstemming is over het voorstel om RIO gevuld te krijgen met voor het NPLO relevante opleidingsgegevens van het mbo, hbo en wo. Partijen zijn het niet eens over het wel of niet gebruiken van toelatingscriteria : de NRTO en de MBO Raad hebben een duidelijke voorkeur voor toelatingscriteria, de sociale partners zijn tegen het gebruik van criteria en de VH en de VSNU kunnen zich ook vinden in het openstellen van het NPLO voor alle aanbieders.

Naar aanleiding van de bespreking in de stuurgroep zijn voornoemde voorstellen inzake toelatingscriteria en de vulling van RIO op onderdelen aangepast. De aangepaste voorstellen worden in deze notitie toegelicht. Het verzoek aan het bestuurlijk overleg is om op basis van deze notitie een besluit over beide zaken te nemen.

I. Toelatingscriteria opleidingsaanbod

OCW wil het NPLO openstellen voor alle aanbieders. Dit heeft als voordeel dat bezoekers maximale transparantie wordt geboden (gebruikersperspectief), dat het NPLO een duidelijke toegevoegde waarde heeft ten opzichte van (het scholingsregister en het bezoekersportaal van) STAP en dat er geen sprake is van marktverstoring en concurrentievervalsing. Juridisch gezien is het ook niet mogelijk om het aanbod op NPLO te beperken tot aanbieders die voldoen aan toelatingscriteria. OCW kan alleen toelatingscriteria c.q. de STAP-criteria hanteren door een regeling op te stellen. In het geval van het NPLO is dit echter niet mogelijk door het ontbreken van enige relatie met bestaande wetgeving; er is geen grondslag voor zo'n regeling.

Om het risico van onbetrouwbare aanbieders tot een minimum te beperken, stelt OCW voor de volgende waarborgen en voorzieningen ten behoeve van het NPLO te realiseren:

1. Vooraf: voorwaarden voor toelating van aanbieders tot het NPLO.
2. Na toelating: toepassen van screeningsinstrumenten voor aanbieders.
3. Voor gebruikers: zichtbaar maken van het opleidingsaanbod met keurmerk.

Ad1) Vooraf: voorwaarden voor toelating van aanbieders tot het NPLO

- Algemeen: alleen als je in RIO of EDU-DEX bent geregistreerd, kom je op het NPLO.
- Voor wat betreft registratie in EDU-DEX worden onderstaande voorwaarden gehanteerd:
 - a) Aan registratie zijn kosten verbonden.
 - b) Aanbieder staat ingeschreven bij de KvK en vermeldt KvK-nummer.
 - c) Aanbieder verklaart dat hij minimaal 3 jaar actief is als opleider (aanvinken).
 - d) Aanbieder heeft eigen website met opleidingsaanbod (weblink vermelden).
 - e) Aanbieder verklaart dat hij (Europese en nationale) regelgeving met betrekking tot het consumentenrecht respecteert (aanvinken).
 - f) Indien van toepassing: vermelden van keurmerk(en), lidmaatschap beroepsvereniging, lidmaatschap brancheorganisatie e.d.

Bovenstaande voorwaarden zijn volgens EDU-DEX uitvoerbaar. Voldoen opleiders niet aan deze voorwaarden, dan worden ze niet tot het NPLO toegelaten.

Keurmerkverstrekende instanties hebben de mogelijkheid om met een eigen account bij EDU-DEX keurmerken, erkenningen, lidmaatschappen e.d. in te voeren, te valideren en te beheren. Op die manier kan het NPLO borgen dat een keurmerk, erkenning e.d. van een opleider klopt.

Ad 2) Na toelating: toepassen van screeningsinstrumenten voor aanbieders

- Meldpunt bij het NPLO waar bezoekers van het NPLO terecht kunnen indien ze melding willen maken van een malafide private aanbieder.
- Jaarlijkse steekproefsgewijze controle van private aanbieders die geen keurmerk, erkenning e.d. hebben.
- Indien uit signalen die het meldpunt heeft ontvangen en/of uit het steekproefonderzoek blijkt dat er onbetrouwbare aanbieders staan op het NPLO, wordt contact opgenomen met deze aanbieders.

De screening maakt het mogelijk om aanbieders die niet of minder betrouwbaar lijken te zijn, te identificeren en aan te spreken. Het geeft geen grondslag om aanbieders uit het NPLO te verwijderen.

Op het NPLO komt te staan wat wordt gedaan met de meldingen over malafide aanbieders bij het meldpunt en dat het NPLO zelf geen klachten afhandelt. De bezoeker wordt geïnformeerd dat klachten over de opleiding bij de aanbieder zelf ingediend moeten worden. In dat kader wordt de bezoeker op het NPLO ook geïnformeerd over zijn rechten als consument (met weblinks naar relevante websites).

Bijgaande screeningsinstrumenten zullen door de beheerder moeten worden opgepakt. In januari verwacht OCW uitsluitel van DUO of zij het beheer van het NPLO op zich kunnen nemen. Indien dit niet het geval is, zal met andere mogelijke beheerpartijen het gesprek worden aangegaan.

Ad 3) Voor gebruikers: zichtbaar maken van het opleidingsaanbod met keurmerk

Op het NPLO wordt bij iedere opleider vermeld of hij wel of geen keurmerk heeft, welk keurmerk het betreft en wat de betekenis en waarde van het keurmerk is. Voorts kan op keurmerk gefilterd worden.

II. Vulling NPLO

Vertrekpunt

- NPLO maakt in de structurele situatie gebruik van RIO en EDU-DEX.

We stimuleren de vulling door instellingen van zowel EDU-DEX als RIO

- We gaan in overleg met EDU-DEX om het voor (kleine) instellingen gemakkelijker te maken om zich te registreren in EDU-DEX.
- We gaan mbo-instellingen via MBO Digitaal/Sambo en andere partijen in de keten stimuleren en faciliteren om RIO te vullen met opleidingsgegevens (kwantitatief en kwalitatief), waaronder ook gegevens van onderdelen van opleidingen.
- Hbo- en wo-instellingen worden op eenzelfde manier gestimuleerd en gefaciliteerd.
- Uitgangspunt is dat voor mbo-, hbo- en wo-instellingen RIO leidend is voor de aanlevering van gegevens richting het NPLO. Indien velden in RIO niet beschikbaar zijn, niet gevuld zijn of niet geëxporteerd kunnen worden, zijn (tijdelijke) alternatieven mogelijk.
- Het gaat voor het mbo, hbo en wo dan in eerste instantie om een drietal gegevens waar een oplossing voor moet worden vastgesteld: omschrijving van de opleiding en opleidingseenheden, weblink naar de opleider en thema/sector van de opleiding.
- We maken met de onderwijskoepels afspraken over welke (tijdelijke) alternatieve bronnen acceptabel zijn.

We vragen DUO om een impactanalyse voor uitbreiding van RIO

- We maken met DUO afspraken over het binnen RIO aanmaken van de benodigde velden voor het invoeren van aanvullende opleidingskenmerken, zoals 'thema' (van de opleiding) en 'sector' (waarvoor de opleiding opleidt), kenmerk 'studiefinanciering', het kenmerk 'STAP' en de naam van de keurmerkverstrekker of erkenner. DUO neemt dit op met de bronhouders.
- Op basis van de uitkomsten van de impactanalyse geven we DUO de opdracht tot het uitbreiden van RIO. Dit zal moeten worden opgenomen in de Managementafspraken met DUO.
- We maken met DUO afspraken over de levering van al deze gegevens op een voor het NPLO bruikbare manier.

We stellen de livegang uit tot 1 juni 2022

- We stellen de livegang van het NPLO uit tot 1 juni 2022 zodat instellingen meer tijd hebben voor de vulling van RIO. Een latere datum is niet mogelijk omdat het NPLO operationeel moet zijn om medio 2022 aanspraak te kunnen maken op middelen uit het Nationaal Groeifonds op basis van het ingediende LLO-voorstel.
- Mocht op 1 juni RIO ondanks onze inspanningen onvoldoende gevuld zijn, dan maakt het NPLO gebruik van HOVI en KiesMBO als bronnen voor gegevens over het mbo en het hbo en wo. Hierover worden afspraken gemaakt met S-BB en Studiekeuze123, waarbij benadrukt wordt dat het om een tijdelijk gebruik gaat.

Keurmerken en erkenningen

Nationaal Platform Leren en Ontwikkelen

Versie 1.4, 1 december 2021

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Achtergrond	4
1.2	Proces	4
1.3	Keurmerken en erkenningen	5
2	Opleidingsbronnen en het NPLO	7
2.1	EDU-DEX	7
2.2	RIO	7
3	Scenario's opleidingsaanbod	8
3.1	Scenario 1 Geen toelatingsscriteria hanteren	8
3.2	Scenario 2 Wel toelatingsscriteria hanteren	9

Managementsamenvatting

Tijdens de visievorming over het NPLO (2020) zijn door betrokken partijen drie doelstellingen van het NPLO geformuleerd. Eén daarvan is het geven van een zo volledig mogelijk, betrouwbaar en actueel overzicht van het publieke en private opleidingsaanbod. Tegenover de doelstelling van volledigheid en transparantie staat ook de wens van partijen om onbetrouwbare private aanbieders (beunhazen) en opleidingsaanbod van onvoldoende kwaliteit geen toegang tot het NPLO te geven. Daarbij is geconstateerd dat 'volledigheid' en het 'streven naar zo groot mogelijke transparantie' op gespannen voet kan staan met 'betrouwbaarheid' en 'kwaliteit'.

In het bestuurlijk overleg van 2 november 2021 zijn 3 opties met betrekking tot het gebruik van toelatingscriteria - zoals keurmerken, certificering en erkenningen - besproken (in deze notitie zal de term 'keurmerk' gehanteerd worden, tenzij dit niet passend is). Daaruit is gebleken dat partijen het nog niet eens zijn over:

- 1) het wel of niet hanteren van toelatingscriteria;
- 2) welke criteria eventueel gehanteerd moeten worden.

Daarom is besloten dit onderwerp opnieuw te bespreken in het bestuurlijk overleg van 22 december aan de hand van een nieuwe notitie.

Gebaseerd op de beschikbare keurmerken en de bronnen voor opleidingsgegevens zijn de volgende scenario's met betrekking tot het gewenste opleidingsaanbod op het NPLO uitgewerkt:

1. Alle opleidingen tonen zonder toelatingscriteria
Om een zo volledig mogelijk aanbod te tonen, kunnen alle opleidingen ongeacht of ze wel of geen keurmerk hebben op het NPLO getoond worden. Door de gebruiker inzicht te geven in welke opleiders en welke opleidingen welke keurmerken hebben, kan de gebruiker zelf kiezen welk gewicht hij hieraan wil geven. NB: Alvorens getoond te kunnen worden, moet een aanbieder zijn opgenomen in RIO dan wel EDU-DEX.
2. Alleen opleidingen tonen die voldoen aan toelatingscriteria
Hierin zijn drie varianten mogelijk:
 - a) Alleen opleidingen tonen die in aanmerking komen voor de STAP-regeling. De STAP-regeling laat de volgende opleiders en opleidingen toe tot het scholingsregister: OCW-erkende opleidingen, NLQF-inschaling, NRTTO-keurmerk en voorgedragen door een branche. Medio 2022 zal ook het keurmerk CEDEO worden toegelaten.
 - b) Ook opleidingen met een keurmerk dat niet onder de STAP-regeling valt c.q. andere private keurmerken (of alle private keurmerken die in EDU-DEX staan) vanaf het begin op het NPLO toelaten. Daartoe zal ik kaart gebracht moeten worden welke private keurmerken er zijn en welke daarvan relevant zijn voor het NPLO.
 - c) In aanvulling op b) een uitzondering maken voor de kleine branche- en beroepsopleiders en de kleine regionale opleiders. Ook als deze opleiders geen keurmerk hebben dan zouden ze wel op het NPLO getoond moeten worden wanneer er een voordracht van een branche- of beroepsorganisatie of een regionale werkgever is die de opleiding arbeidsmarktwaarde toekent. Deze derde partij (de branche- of beroepsvereniging of regionale werkgeversvereniging) is dan de erkennende organisatie.

Per scenario is beschreven wat de impact is op kwantiteit, kwaliteit, wetgeving, sturing en uitvoering. Tot slot zijn de voor- en nadelen geïnventariseerd.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Tijdens de visievorming over het NPLO (2020) zijn door betrokken partijen drie doelstellingen van het NPLO geformuleerd. Eén daarvan is het geven van een zo volledig mogelijk, betrouwbaar en actueel overzicht van het publieke en private opleidingsaanbod. Deze doelstelling is vastgelegd in het definitieve programmaplan (december 2020) en het (nog niet ondertekende) convenant (september 2021).

Tegenover de doelstelling van volledigheid en transparantie staat ook de wens van partijen om onbetrouwbare private aanbieders geen toegang tot het NPLO te geven. Daarbij is geconstateerd dat 'volledigheid' en het 'streven naar zo groot mogelijke transparantie' op gespannen voet kan staan met 'betrouwbaarheid' en kwaliteit'. Volledigheid is goed vast te stellen en uit te drukken in een percentage van het aanbod dat je kunt laten zien. Betrouwbaarheid en kwaliteit is minder gemakkelijk vast te stellen: een keurmerk is niet altijd garantie voor kwaliteit en betrouwbaarheid en geen keurmerk betekent niet altijd dat een aanbieder onbetrouwbaar is of geen kwalitatief goed aanbod heeft

In het bestuurlijk overleg van 2 november 2021 zijn 3 opties met betrekking tot het gebruik van toelatingscriteria (zoals keurmerken) besproken. Daaruit is gebleken dat partijen het nog niet eens zijn over:

- 1) het wel of niet hanteren van toelatingscriteria
- 2) welke criteria eventueel gehanteerd moeten worden.

Daarom is besloten dit onderwerp opnieuw te bespreken in het bestuurlijk overleg van 22 december aan de hand van een nieuwe notitie. In deze notitie zijn de eerder besproken scenario's verder uitgewerkt en is – op initiatief/verzoek van NRTO en VNO-NCW – een vierde scenario uitgewerkt.

1.2 Proces

In de bestuurlijke overleggen van 30 november 2020 en 10 maart 2021 is – naar aanleiding van respectievelijk het concept programmaplan en het beslisdocument/Proof of Concept (POC) van het NPLO - gesproken over mogelijke toepassing van criteria die de toegang tot het NPLO kunnen reguleren met als doel onbetrouwbare private aanbieders (beunhazen) uit te sluiten. Daarbij is gerefereerd aan de keurmerken die de toegang tot het scholingsregister van STAP gaan reguleren.

Geconstateerd werd dat de betrouwbaarheid van aanbieders en de kwaliteit van het opleidingsaanbod een aandachtspunt is bij de ontwikkeling van het NPLO. Naar aanleiding daarvan is in de stuurgroep van 24 maart 2021 besloten een aparte werkgroep Kwaliteit in te stellen waarin alle partijen zitting hebben. Doel van deze werkgroep was nagaan welke keurmerken - naast de STAP-keurmerken – mogelijk gehanteerd zouden kunnen worden voor het NPLO. In dat kader heeft de werkgroep Kwaliteit door onderzoeksbureau CINOP een onderzoek laten uitvoeren naar bestaande keurmerken in de private opleidingsmarkt, de betekenis daarvan en de toepassingsmogelijkheden van deze keurmerken in het kader van het NPLO.

Op basis van de resultaten en aanbevelingen van dit onderzoek zijn door de werkgroep Kwaliteit drie opties aan de stuurgroep voorgelegd:

- 1) alleen aanbieders/opleidingen met een van de STAP-keurmerken tot het NPLO toelaten,
- 2) alle aanbieders/opleidingen met een keurmerk toelaten,
- 3) alle aanbieders/opleidingen toelaten, met en zonder keurmerk.

In de stuurgroep kon geen volledige overeenstemming worden bereikt over de keuze voor één van deze drie opties. Het advies van de stuurgroep aan het bestuurlijk overleg om voor optie 3 te kiezen was niet unaniem, hetgeen bevestigd werd tijdens het bestuurlijk overleg waarin een aantal partijen voorstander was van optie 2 en een aantal van optie 3. Daar is het voorstel voor variant 2b uit naar voren gekomen waarin ten aanzien van de toelatingseis van een keurmerk een uitzondering gemaakt wordt voor de kleine branche- en beroepsopleiders en de kleine regionale opleiders.

Stuurgroep en bestuurlijk overleg zijn het wel eens om in het NPLO – indien van toepassing - bij aanbieders en opleidingen het keurmerk te vermelden en uitleg te geven over de betekenis en waarde van deze keurmerken. Dit in het kader van de transparantie.

1.3 Keurmerken en erkenningen

Om goed vast te kunnen stellen welk opleidingsaanbod op het NPLO getoond moet worden, is een onderzoek uitgevoerd door CINOP naar welke keurmerken en erkenningen er zijn en wat deze betekenen (zie “ICTU Onderzoek kwaliteitslabels” dd. 31-8-2021).

Formeel/non-formeel

De kwaliteit van het formeel onderwijs is geborgd met het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs (mbo) respectievelijk de accreditatie door de Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie NVAO (hbo/wo) op basis van vigerende wet- en regelgeving in het Nederlandse onderwijsbestel. Dit betreft alle opleidingen die worden afgesloten met een door de overheid erkend diploma, die worden aangeboden door bekostigde en door niet bekostigde instellingen.

Voor de non-formele opleidingen zijn er andere en uiteenlopende waarborgen van betrouwbaarheid en kwaliteit, gebaseerd op diverse (subjectieve) vormen van zelfbeoordeling, erkenningen, duidingen van samenwerkingsrelaties, onderscheidingen en gebruikersreviews tot en met vereisten die gekoppeld zijn aan lidmaatschap van een koepelorganisatie. Daarnaast zijn er meer formele accreditaties op basis van (branche- en beroepsspecifieke) verordeningen, al dan niet gerelateerd aan wet- en regelgeving en specifieke (veiligheids)eisen aan producten of diensten.

Generiek /specifiek

Nederland kent dus talloze algemene en (beroeps- en branche-) specifieke keurmerken die in opleiding en scholing worden toegepast, zowel gericht op de uitvoering als op de inhoud en zowel gericht op initieel opleiden als op (al dan niet verplichte) bij- en nascholing in het kader van permanente educatie. Er bestaat overlap tussen de verschillende keurmerken: een opleider kan geen maar ook meer dan één keurmerk hebben terwijl de opleidingen van die opleider geen of meer dan één keurmerk kunnen hebben. De keurmerken verschillen in de mate waarin ze iets zeggen over kwaliteit en betrouwbaarheid.

Organisatie/kwaliteit

De meeste van deze keurmerken hebben betrekking op (de organisatie van) de aanbieder en/of de algemene dienstverlening en bedrijfsprocessen en niet zozeer op de kwaliteit van de opleidingen an sich zoals dat bij het door OCW erkend opleidingsaanbod wel het geval is. Bij het vermelden van keurmerken op het NPLO zal met dit onderscheid rekening moeten worden gehouden. En ook bij de eventuele implementatie van het keurmerk als toelatingscriterium. Het ligt daarom in de rede dat we uitgaan van het keurmerk van de aanbieder, ook omdat betrokken partijen vooral onbetrouwbare aanbieders (beunhazen) willen uitsluiten. Daarmee zou dan de kans op opleidingen van slechte of minder goede kwaliteit verkleind worden.

Op 14 september 2021 heeft CINOP de resultaten van het onderzoek gepresenteerd aan de werkgroep Kwaliteit. Het NRTTO heeft aangegeven zich niet te kunnen vinden in enkele conclusies van het onderzoek aangaande het belang dat gebruikers hechten aan keurmerken.

Gedane aanbevelingen door CINOP zijn:

1. Streef naar volledigheid boven (vermeende) betrouwbaarheid.
2. Vraag aanbieders om tenminste in 1 oogopslag aan te geven:
 - inzicht in de waarde van door scholing te behalen diploma's en certificaten;
 - inzicht in de omvang, kosten en financierings- en subsidiemogelijkheden;
 - inzicht in de kwalificatie van de docenten;
 - inzicht in gebruikers- en waarderingsreviews (ervaringen van deelnemers).
3. Vraag aanbieders om een overzicht van de door hen gevoerde erkenningen, zodat dit voor gebruikers in 1 oogopslag te zien is.
4. Een aparte toelichting en uitleg van de meest voorkomende erkenningen, met een duiding van de waarde die er voor gebruikers aan kan worden toegekend.

2 Opleidingsbronnen en het NPLO

Alvorens een keuze te kunnen maken welke opleidingen op het NPLO getoond moeten worden, is het goed om te weten dat het NPLO gebruik maakt van twee opleidingsregisters: EDU-DEX en RIO. Mogelijk dat HOVI (van Studiekeuze123) en gegevens van KiesMBO (van de SBB) daar (tijdelijk) aan toe worden gevoegd en later nog andere bronnen.

2.1 EDU-DEX

In EDU-DEX zijn op dit moment ca. 230 opleiders opgenomen waarvan een heel klein deel door OCW-bekostigde opleiders zijn (mbo-, hbo- en wo-instellingen die hier hun contractonderwijs aanbieden). In EDU-DEX is ook door OCW erkend opleidingsaanbod aanwezig (veelal van publieke aanbieders).

Volgens het CINOP-onderzoek zijn er ca. 600 aanbieders van private opleidingen die meer dan 10 medewerkers hebben. Dat betekent dat ongeveer een derde van die opleiders in EDU-DEX zit. Keurmerk is één van de velden in de EDU-DEX database.

2.2 RIO

In RIO komt voornamelijk het door OCW erkende opleidingsaanbod van de door OCW bekostigde mbo-, hbo- en wo-instellingen, maar ook een aantal door OCW erkende maar niet-bekostigde opleidingen die door private opleiders worden aangeboden (en waarvoor een student Studiefinanciering kan krijgen). In RIO staat een beperkt aantal gegevens over de opleiders en opleidingen. Reden hiervoor is dat RIO in eerste instantie gevuld wordt met gegevens uit het CREBO en CROHO. Dit betreft voornamelijk administratieve gegevens benodigd voor de bekostiging van de instellingen. Aanvullende gegevens zoals beschrijvingen van opleidingen kunnen door de mbo-, hbo- en wo-instellingen zelf toegevoegd worden op vrijwillige basis.

De planning is dat alle bekostigde mbo opleidingen per 01-03-2022 in RIO zitten, en de bekostigde hbo- en wo-opleidingen in de tweede helft van 2022. Niet-bekostigd onderwijs van deze opleiders (niet-WHW en contractonderwijs) kan mogelijk later nog volgen maar kan ook niet in RIO terecht komen, afhankelijk van de instelling. Ook het leveren van deze gegevens is op vrijwillige basis.

Omdat in RIO (onder andere) een beschrijving van de opleiding ontbreekt, kan aanvullende informatie over beroepen die gerelateerd zijn aan de mbo-opleidingen/kwalificatiedossiers vanuit databestanden van de SBB (KiesMBO) worden bijgevoegd. Mogelijk kunnen ook andere gegevens uit deze databestanden gebruikt worden als aanvulling op de RIO-gegevens, zoals beschrijvingen van mbo-opleidingen.

In HOVI – een databestand van Studiekeuze123 - zijn op dit moment alle hbo- en wo- opleidingen opgenomen. Dit databestand kan een tijdelijk alternatief voor RIO zijn of aanvullend aan RIO gebruikt worden voor vulling van het NPLO. In HOVI staat vooral veel beschrijvende, kwalitatieve informatie.

3 Scenario's opleidingsaanbod

Voor het aanbod van opleidingen op het NPLO zijn er twee scenario's, de tweede met drie varianten:

1. Alle opleidingen tonen zonder toelatingscriteria
2. Alleen opleidingen tonen die voldoen aan toelatingscriteria
 - a) Alleen opleidingen met een STAP-keurmerk
 - b) Alleen opleidingen met een keurmerk (dus ook andere dan de STAP-keurmerken)
 - c) In aanvulling op de keurmerken nog een andere afbakening kiezen.

3.1 Scenario 1 Geen toelatingscriteria hanteren

Om een zo volledig mogelijk aanbod te tonen, kunnen alle opleiders en opleidingen - met en zonder keurmerk - op het NPLO getoond worden. Door de gebruiker inzicht te geven in welke opleiders en welke opleidingen welke keurmerken hebben, kan de gebruiker zelf kiezen welk gewicht hij wil geven aan een keurmerk. NB: Alvorens getoond te kunnen worden op het NPLO, moet een aanbieder en zijn opleidingsaanbod wel zijn opgenomen in RIO dan wel EDU-DEX.

In dit scenario waarbij alle aanbieders en opleidingen op het NPLO worden getoond, wordt bij iedere aanbieder en opleiding aangegeven of en zo ja van welk keurmerk sprake is en wat het keurmerk betekent.

Na een zoekopdracht op het NPLO worden als eerste de aanbieders en opleidingen getoond met keurmerken. Ook kunnen gebruikers filteren op keurmerk zodat alleen opleidingen met een (specifiek) keurmerk in de zoekresultaten getoond worden. Bij opleiders en opleidingen zonder keurmerk zou ook nog expliciet vermeld kunnen worden dat ze geen keurmerk hebben.

Kwantitatieve impact

Dit scenario zorgt voor het grootste aanbod met de grootste transparantie.

Kwaliteitsimpact

Risico van dit scenario is dat er mogelijk opleiders op het NPLO komen te staan die onbetrouwbaar zijn. Ervan uitgaande dat 90% van de opleiders een keurmerk heeft en dat van de resterende 10% een aantal door de branche erkend is, gaat het naar alle waarschijnlijkheid niet om grote aantallen. De vraag is dus hoe groot dit risico in de praktijk is. De vraag is ook of de prijs van het beperken van dit risico niet onevenredig hoog is, namelijk het aanzienlijk verkleinen van het private aanbod op het NPLO en het bevoordelen van grotere aanbieders en aanbieders met een keurmerk.

Een bezoeker van het NPLO die een opleiding van zo'n aanbieder volgt en ontevreden is, zou de overheid – als eigenaar van het NPLO - hierop kunnen aanspreken. Qua bezwaar en klachten zijn hier naar verwachting weinig problemen te verwachten; het gaat hier niet om een subsidieregeling. Belangrijk is dan wel dat de overheid samen met de andere betrokken partijen aangeeft dat ze een zo volledig mogelijk aanbod wil laten zien (vergroot keuzemogelijkheden) en daarbij zo transparant mogelijk wil zijn. Een disclaimer kan in dit verband wenselijk zijn.

Sturing

Bij dit scenario is er geen actieve sturing op welke opleiding en aanbieder wordt getoond op het NPLO. Overheid, sociale partners en onderwijskoepels treden sturen in dit scenario gezamenlijk.

Uitvoeringsimpact

De uitvoeringsimpact is beperkt in dit scenario. Het heeft wel de voorkeur om bepaalde 'controlemechanismen' bij dit scenario in te bouwen. Zo kan op basis van steekproefsgewijs onderzoek worden bekeken of aanbieders zonder keurmerk problemen veroorzaken. Met deze aanbieders zal dan het

gesprek moeten worden gevoerd. Hiervoor kan een meldpunt bij de beheerorganisatie worden ingericht waar bezoekers hun klachten over aanbieders kwijt kunnen. Er kan daarnaast ook gedacht worden aan een reglement waarin gedragsregels staan (bijvoorbeeld geen misleidende informatie geven op het NPLO) waaraan aanbieders zich moeten committeren om op het NPLO te komen en te blijven. Dit commitment is dan een eis voor opname in het databestand van EDU-DEX.

Voor- en nadelen

Voordelen	Nadelen
<ul style="list-style-type: none"> • Voldoet het meeste aan doelstelling van volledigheid opleidingsaanbod: meeste transparantie en meeste keuze in opleidingen voor bezoeker. • Minst bewerkelijke optie voor de uitvoering en daardoor minder kosten. • (Vrijwel) Geen juridische implicaties. • Geen risico dat bezoekers denken dat overheid kwaliteitsoordeel heeft over private opleidingen. • Geen (verwijt aan overheid over) marktverstoring en concurrentievervalsing • Geen bevoordeling van grote opleiders. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kans op onbetrouwbare aanbieders en kwalitatief mindere opleidingen is het grootst in dit scenario. • Kans op klachten burgers over onbetrouwbaar aanbod.

3.2 Scenario 2 Wel toelatingscriteria hanteren

Dit scenario kent drie verschillende varianten:

- Alleen opleiders en opleidingen tonen die in aanmerking komen voor de STAP-regeling. De STAP-regeling laat de volgende opleiders en opleidingen toe tot het scholingsregister: OCW-erkende opleidingen, NLQF-inschaling, NRTO-keurmerk en voorgedragen door een branche. Medio 2022 zal ook het keurmerk CEDEO worden toegelaten.
- Ook opleiders en opleidingen met een keurmerk dat niet onder STAP-regeling valt c.q. alle private keurmerken (of alle keurmerken die in EDU-DEX staan) vanaf het begin op het NPLO toelaten. Daartoe zal in kaart gebracht moeten worden welke private keurmerken er zijn en welke daarvan relevant zijn voor het NPLO.
- In aanvulling op variant c: een uitzondering maken voor de kleine branche- en beroepsopleiders en de kleine regionale opleiders. Ook als deze opleiders geen keurmerk hebben dan zouden ze wel op het NPLO getoond moeten worden wanneer er een voordracht van een branche- of beroepsorganisatie of een regionale werkgeversvereniging is die de opleiding arbeidsmarktwaarde toekent. Deze derde partij (de branche- of beroepsvereniging of regionale werkgeversvereniging) is dan de erkennende organisatie

Kwantitatieve impact

Door het stellen van een keurmerk als eis wordt het aandeel van grote aanbieders in het totale aanbod onevenredig groot. Grote aanbieders en aanbieders met een van de STAP-keurmerken worden op deze wijze bevoordeeld en hebben zo meer mogelijkheden hun bereik en mogelijk hun marktaandeel te vergroten dan kleine aanbieders.

Uitgaande van het totale private aanbod van ca. 14.500 opleiders (zie: <https://www.nrto.nl/cijfers-trends/> en <https://www.seo.nl/publicaties/marktmonitor-private-aanbieders-van-beroepsopleidingen/>) komt bij het ontsluiten van EDU-DEX en RIO eerst sowieso een beperkt deel van de private aanbieders/opleidingen op het NPLO te staan. Dit deel wordt geschat op ca. één derde van de grotere opleiders, maar dus nog een veel lager

percentage van de kleinere opleiders. Als we dit aanbod daarnaast gaan filteren op een keurmerk dan is op dit moment bij slechts een kwart van de opleiders en een derde van de opleidingen in het databestand van EDU-DEX het veld 'Keurmerk' gevuld.

Door in variant c. niet alleen opleidingen met een keurmerk maar ook opleidingen met (in specifieke gevallen) een erkenning op basis van een voordracht van 'gezaghebbende' organisaties te willen tonen op het NPLO, wordt het opleidingsaanbod wel iets groter maar naar verwachting niet meer dan 10% van het totale beschikbare private aanbod in Nederland.

Juridische impact

Voor alle varianten geldt dat de overheid de eigenaar van het NPLO is. De overheid kan als eigenaar toelatingscriteria alleen via een regeling realiseren (zie ook verderop in deze notitie). Dit is niet wenselijk omdat het hier niet om een subsidie gaat; een regeling is in dit geval een zwaar instrument terwijl het beleid van de overheid gericht is op het vermijden van overbodige wet- en regelgeving.

Er bestaat een gerede kans dat aanbieders zonder keurmerken bezwaar gaan aantekenen of klachten gaan indienen bij de overheid wegens concurrentievervalsing en verstoring van de markt. Ook al zou de overheid in zijn recht staan om met keurmerken te werken en komen er geen beroepszaken uit voort, dan nog moeten die klachten en bezwaren wel behandeld worden door de overheid of de beheerorganisatie. Dat kost menskracht en dus tijd en geld.

Voor de variant c. geldt dat de hele werkwijze van een vereist keurmerk voor sommigen en erkenningen voor anderen er niet duidelijker op wordt. Dit is lastig in te richten, uit te leggen en te onderbouwen. Indien hier bezwaren op komen van opleiders zonder keurmerk of erkenning dan wordt het ook moeilijker om deze bezwaren te behandelen. En dit impliceert ook weer meer menskracht voor de uitvoering.

Kwaliteitsimpact

Dit scenario met zijn drie varianten geeft meer zekerheid over betrouwbaarheid en kwaliteit van aanbieders en opleidingen dan scenario 1. Daartegenover staat dat wanneer het NPLO alleen aanbieders en opleidingen met keurmerken toont, de bezoeker van het NPLO ten onrechte het idee kan krijgen dat de overheid deze opleiders en opleidingen van voldoende kwaliteit vindt. De overheid – als eigenaar van het NPLO - kan echter geen uitspraken doen over de kwaliteit van private opleiders/opleidingen en beoordeelt ook niet de kwaliteit ervan. Ook de kwaliteit van de keurmerken zelf wordt niet door de overheid bewaakt.

Sturing

Uitgaande van de overheid als eigenaar van het NPLO zijn er twee mogelijkheden om te sturen op de toegang tot het NPLO:

A: Sociale partners en onderwijskoepels bepalen toegang tot NPLO

De sociale partners en onderwijskoepels stellen de toelatingscriteria vast, deze criteria fungeren als 'filter' die op de instroom in RIO en EDU-DEX worden gezet (ingebouwde poortwachter). Deze criteria zouden de keurmerken en erkenningen kunnen zijn, maar wellicht ook andere criteria.

Het ligt voor de hand dat hiervoor een commissie van sociale partners en onderwijskoepels wordt ingesteld. Deze commissie kan aan de voorkant toetsen, bij voorkeur op geaggregeerd niveau (bijvoorbeeld alle door beroepsverenigingen en branches erkende opleidingen), maar indien nodig ook op individueel niveau (eventueel te faciliteren door de beheerorganisatie).

De overheid zou op basis van een subsidieaanvraag de commissie kunnen subsidiëren. Een voorwaarde is dan onder meer dat sprake is van een transparante procedure. Het instellen van de commissie, de taak van de commissie en de financiering door de overheid zouden we in het convenant kunnen vastleggen.

Deze keuze voor sturing betekent dat de overheid zorg draagt voor de infrastructuur en de sociale partners en onderwijskoepels de toegang van private opleiders tot het NPLO regelen. Dit sluit aan bij de visie dat de beoordeling van de kwaliteit van private opleiders/opleidingen en de waarde en betekenis van private keurmerken niet de verantwoordelijkheid is van de overheid c.q. de minister van OCW: de private opleidingsmarkt wordt immers niet door de overheid gereguleerd.

B: De overheid reguleert toelating tot NPLO

De overheid stelt in overleg met sociale partners en onderwijskoepels toelatingscriteria voor het NPLO vast. Er is dan een regeling noodzakelijk en een uitvoeringsorganisatie die beoordeelt.

Om enige vorm van flexibiliteit mogelijk te maken, is een mogelijkheid dat aanbieders zonder keurmerk tijdelijk toegang tot het NPLO krijgen, bijvoorbeeld 1 jaar. Na dat jaar moeten ze een keurmerk hebben, anders worden ze van het NPLO afgehaald. Dit zou bijvoorbeeld één bepaald keurmerk kunnen zijn dat niet te veel investering en tijd vergt.

Uitvoeringsimpact

Wanneer alleen opleidingen met een keurmerk op het NPLO getoond moeten worden, betekent dit dat per opleider en opleiding moet worden vastgesteld of ze een keurmerk hebben.

Om in het STAP-scholingsregister te komen moet de erkennende instantie de opleider hierin registreren. De opleider kan dan zelf zijn opleidingen toevoegen. Wanneer dit voor STAP is ingeregeld dan is het mogelijk om de opleiders die zich in het STAP scholingsregister hebben laten inschrijven, uit STAP te halen ten behoeve van het NPLO.

Voor EDU-DEX geldt dat er een proces wordt ingericht gelijk aan STAP waarbij certificerende en keurmerk-verstrekende organisaties (zoals de Inspectie, NVAO, CEDEO, CPION, CRKBO, NIMA en andere keurmerkverstrekkers) via een eigen account in de database van EDU-DEX niet alleen de invoer van opleiders kunnen controleren en bevestigen respectievelijk het ingevulde keurmerk kunnen weigeren of intrekken, maar ook kunnen aangeven welke opleiders hun keurmerk hebben. Op die manier kan voor het grootste deel van de opleiders bij EDU-DEX per 1-3-22 het keurmerk zijn vastgelegd. Het NPLO kan de zogeheten Obligator gebruiken om alleen opleidingen van EDU-DEX aangeleverd te krijgen waarbij een keurmerk is ingevuld.

Wanneer opleidingen met een bepaald keurmerk wel maar opleidingen met een ander keurmerk niet getoond moeten worden, moet het veld niet alleen gevuld zijn maar moet het NPLO binnen de keurmerken nog een selectie doen.

Om keurmerken als eis te stellen maar een uitzondering voor de kleine opleiders te kunnen maken, moet bekend zijn:

- welke de kleine branche- en beroepsopleiders en de kleine regionale opleiders dan precies zijn die geen keurmerk hoeven te hebben maar waarvoor een voordracht volstaat van een branche- of beroepsorganisatie of een regionale werkgever die de opleiding arbeidsmarktwaaarde toekent;
- welke organisaties als erkennende organisatie (de branche- of beroepsvereniging of regionale werkgeversvereniging) mogen optreden;
- hoe de vastlegging van een dergelijke erkenning gebeurt.

Stimulans

Het hanteren van keurmerken kan wellicht een impuls geven aan private aanbieders om ook een keurmerk te verkrijgen, wat gunstig kan zijn voor de onderwijsconsument. Dit brengt voor private aanbieders wel kosten met zich mee, wat vaak problematisch is voor kleine aanbieders. Door EDU-DEX kunnen wellicht stappen gezet

worden om de kosten voor kleinere opleiders te verlagen door bijvoorbeeld alleen ontsluiting op het NPLO mogelijk te maken en niet op alle andere platformen waar EDU-DEX aan levert.

Voor- en nadelen

A. Alleen aanbieders/opleidingen met STAP-keurmerk

Voordelen	Nadelen
<ul style="list-style-type: none"> Overheid is consistent: gebruikt dezelfde criteria bij STAP en NPLO. Grote mate van zekerheid over betrouwbaarheid en kwaliteit van het aanbod; geen of weinig kans op beunhazen. Kan stimulans zijn voor private aanbieders om ook een van de STAP-keurmerken te verkrijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> NPLO heeft geen toegevoegde waarde ten opzichte van STAP voor wat betreft het opleidingsaanbod. Toegevoegde waarde NPLO ten opzichte van STAP bestaat dan alleen uit uitgebreidere zoekfunctie voor opleidingen, het overzicht van scholingsmiddelen/subsidies en verwijzing naar loopbaanadvies. Minder keuze in opleidingen voor de bezoeker. Overzicht scholingsmiddelen/subsidies heeft dan ook minder waarde, want kan slechts gerelateerd worden aan een beperkter opleidingsaanbod. Kan leiden tot vragen (politiek) over de toegevoegde waarde van het NPLO: Waarom STAP én NPLO nodig? Verspilling van publieke middelen. Wijkt sterk af van de doelstelling van volledigheid.. Mogelijk verwijt aan overheid van marktverstoring en concurrentievervalsing. Het betreft hier immers geen subsidie zoals bij STAP. Daarmee kans op juridische consequenties (bezwaar & beroep) en hogere kosten uitvoering en beheer. Grote aanbieders worden bevoordeeld ten opzichte van kleinere die vaak onvoldoende middelen en menskracht voor verkrijgen keurmerk hebben. Grotere belasting van de uitvoering (selecteren van opleidingen met keurmerk in databestanden)

B. Alleen aanbieders/opleidingen met een keurmerk

Voordelen	Nadelen
<p>Ten opzichte van variant A.:</p> <ul style="list-style-type: none"> meer opleidingsaanbod op NPLO ten opzichte van STAP, grotere transparantie meer keuze in opleidingen voor bezoeker. Meer toegevoegde waarde van NPLO Meer conform doelstelling van volledigheid NPLO <p>Verder:</p> <ul style="list-style-type: none"> Grote mate van zekerheid over betrouwbaarheid en kwaliteit van aanbod; geen of weinig kans op beunhazen. Kan stimulans zijn voor private aanbieders om ook een keurmerk te verkrijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> NPLO heeft beperkte toegevoegde waarde ten opzichte van STAP voor wat betreft het opleidingsaanbod. Verder zijn de onder A genoemde nadelen in een aantal gevallen beperkter.

C.

D. Uitzondering maken voor kleine branche- en beroepsopleiders en de kleine regionale opleiders

Voordelen	Nadelen
<p>Ten opzichte van variant B.:</p> <ul style="list-style-type: none"> meer opleidingsaanbod op NPLO ten opzichte van STAP, grotere transparantie 	<p>In vergelijking met variant A. groter risico op:</p>

<ul style="list-style-type: none">• meer keuze in opleidingen voor bezoeker.• Meer toegevoegde waarde van NPLO• Meer conform doelstelling volledigheid	<ul style="list-style-type: none">• Verwijt aan overheid van marktverstoring en concurrentievervalsing. Daardoor juridische consequenties (bezwaar & beroep).• Gevaar dat burgers het toelaten van geselecteerde groep van private aanbieders en opleidingen als een vorm van erkenning en kwaliteitsbeoordeling door de overheid zien. <p>Verder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het toelaten van een beperkt aantal aanbieders en opleidingen zonder keurmerk maakt het voor burgers nog ondoorzichtiger.
--	---